

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Ophbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

ANDR. JOHANSEN,

Præst ved St. Ansgars Kirke.

---

52. Aargang.

KØBENHAVN.

I Kommission hos Grosserer A. Millech.

Wm V. Mohns Bogtrykkeri.

1904.

Indholds-Fortegnelse.

I. Afhandlinger, Aktstykker, Fortællinger o. desl.

	Side
»Et lykkeligt og velsignet Nytaar!«	1
Friedrich Leopold v. Stolberg	3
En Konversionshistorie	6
Valeria eller Sejrstøget ud af Katakomberne (Anton de Waal); fortsat fra Nr. 49 f. A.	9
28, 43, 54, 73, 87, 104, 123, 145, 164, 184, 202, 214, 232, 246, 262, 277, 298, 307, 329, 345, 356, 404, 438, 459, 467, 485, 501, 520, 535, 550, 614, 632, 648, 658.	
Pius X.s Motuproprio om Lægfolks Virksomhed	17
»Paven og Bibelen.« (G. Schmiderer)	25
Biskoppens 70 Aars Fødselsdag. (Med Billede)	33
Fader og Datter, Sir Thomas More og Margaret. (Niels Hansen)	34
Friherre Moritz v. Hohberg	51
Efter Forgødtbefindende? (G. Schmiderer)	56
Lidt om Tro og Viden. (J. B. Lohmann)	65, 81
P. Francesco Dall' Olio og Det internationale Selskab for fran- ciskanske Studier. (Johs. Jørgensen)	69
Sandheden og Videnskaben	85
Pave Pius X.s Jubilæumsbøn	92
Fastemandatet	97
Ida v. Hahn-Hahn	101
P. Francesco Dall' Olios Svar til Hr. Johs. Jørgensen	107
Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fasten	113, 129
En Højesteretsdom og Vemmetofte Kloster	139
Pius X.s »Motu proprio« om Kirkemusiken	153

IV

	Side
Carl Ludvig von Haller	177
Om et Foredrag i Bethesda af P. Storjohann	181
Pius X.s apostoliske Skrivelse om akademiske Grader.....	193
Svar som forskyldt. (G. Schmiderer).....	196
En Berigtigelse. (Ludv. Günther)	201
Kærlighed. (K. Krogh-Tonning).....	209
Emilie Linder	225
Nej, saa galt er det ikke! (G. Schmiderer)	228
Pius X. og Kulturkampen i Frankrig	242
Et Par Ord om Ophævelsen af Paragraf 2 i den tyske Jesuiterlov	258
Fra »Efterskrifternes« Verden. (G. Schmiderer)	273
Pius X.s Rundskrivelse om Gregor den Stores Centenarium 281	289
Venedig. (John Johnsen)..... 311, 324, 341, 385, 409, 426,	433
Augustin Arndt: Die heilige Schrift. (Boganmeldelse af Krogh-	
Tonning)	322
St. Maria Hospital i Roskilde	339
Paastande og Beviser er to Ting. (G. Schmiderer).....	369
Den katolske Kirkes Triumf. (G. Schmiderer)	401
Inkvisitionen. (G. Schmiderer).....	417
Koret eller Menigheden? (Niels Hansen).....	423
Abbed Ford og Kirkesangen. (J. Hammermüller)	436
Skrift og Overlevering. (Superintendent Opitz i Dresden)	449
Et Valfartsjubilæum i Telgte.....	455
Den kath. Haandværkerforenings 25 Aars Jubilæum i Stockholm	471
Luthers Mænd. (G. Schmiderer)	481
De franske Biskoppers Sag	497
Visdommens Bog. VIII, 16.....	506, 516
Ja, — meget betegnende. (G. Schmiderer).....	513
Pius X.s første Pontifikats-Aar	529
Den h. Jomfrus Himmelfart	545
Pius X.s Jubilæums-Encyklika	561, 577
»Pastor Moe som Sandhedsvidne« (Boganmeldelse af G. S.)....	570
Biskoppelig Forordning om Jubilæet.....	585
»Den Idiot gad jeg se!«	587
Biskoppens Tale ved Hospitalsindvielsen i Esbjerg.....	593
Dr. Krogh-Tonning: »Hugo Grotius«. (Boganmeldelse af Niels	
Hansen	610
Jubilæums-Fastedagen	613
»Der mangler mig noget«.	620
St. Josefshospitalet i Esbjerg	625
Johs. Jørgensen: »Græs«. (Boganmeldelse af Niels Hansen)	630
Rejsebrev. (H. Gamél)	642
Rosenkransbønnen	664

V

	Side
Katholicismen i Amerika. (Karen Bølling)	673
Grundstenen til St. Elisabeth-Hospitalet paa Amager nedlægges	677
Fritænkeri, Katholicisme. (K. G. Brøndsted)	681
»St. Olafs« Forventninger. (Johs. Jørgensen)	686
Det h. Messeoffer og de lidende Sjæle.	697
Dr. Krogh-Tonning: Kirkeaaet. (Bogannmeldelse af Niels Hansen)	704
Naar en Blind taler om Farver. (G. Schmiderer)	713
Redegørelse og Tilsvar. (O. Offerdahl)	719
Duplik til Hr. Pastor Offerdahl. (Johs. Jørgensen)	721
Den gregorianske Kirkesang. (J. Aarsbo)	729
Spanske Børnehjem. (Th. Mau)	734
Den h. Augustinus' Bøn for de Afdøde.	737
Kort Replik til Hr. Johs. Jørgensen. (O. Offerdahl)	740
Fraser — eller Usandheder? (G. Schmiderer)	748
Besøg paa Kirkegaarden og vort Ligkapel	753
En ny Afladsbøn	756
Festligheden i Rom den 8. Dec. 1854	761
St. Josefssøstrenes Hvilested paa Assistents Kirkegrd. (N. G.) . .	779
Noget for Forældrene.	780
En lille Episode fra »Løs-fra-Rom«-Bevægelsen	785
Det Marianske Jubilæum	793
Af et Brev fra Rom i 1854.	798
»Jule-Kerten for 1904«. (Af H. G.)	802
»Katholicismen i Spanien«. (G. Schmiderer)	809
Hellig- og Saligerklæringsens Historie.	818
Den hellige Julefest.	825
Julefortælling: Lille Wolffs Træsko. (Af François Coppé)	828

II. Digte.

(J. F.): Trøst	49
— Rettesnoren	180
— Maj	305
— Det hellige Messeoffer	353
— Jesu Hjærte	391
— Væverne	465
(V. J.): I Dag — i Morgen	84
— De ti — de ni — den ene	257
— Hvorfor? — Fordi!	745
— Fra Oldtids Grave	777

VI .

	Side
(sr.): Vor Frelsers Saar	199
— Hil Dig, Maria	337
— Himmeldronning, bed for os!	548
(1012): St. Andreas	768
(G. M.): Herre, velsign!	241
(J. O.): Juleklokkerne	820

III. Fra Vejbyrnet.

334, En Lærd og hans Testament. 478, Bønnen for de Afdøde.
496, Pavens Vaaben.

IV. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 13, 61, 95, 150, 170, 219, 237, 267, 286, 317, 363, 398, 442, 463, 477, 540, 559, 590, 708, 725, 758, 780, 805, 829, 834. — **Italien.** 151, 253, 270, 302, 494, 686, 694. — **Frankrig.** 220, 270, 286, 302, 318, 366, 398, 477, 491, 510, 526, 606, 621, 685, 692, 710, 790. — **Spanien.** 61, 446. — **Belgien.** 151, 415. — **Østerrig-Ungarn.** 445, 463, 574. — **Tyskland.** 318, 446, 573, 589, 638, 653, 757, 790. — **England.** 62, 221, 317, 444, 462, 574. — **Rusland.** 175, 254, 364, 398, 445. — **Holland.** 110, 190, 318. — **Tyrkiet.** 838. — **Asien.** 150, 171, 270, 446, 495, 559, 687. — **Amerika.** 110, 173, 773. — **Afrika.** 78, 173, 639. — **Australien.** 189, 463, 637. — **Norge.** 94, Pastor Wüller dør. — **Sverige.** 148, Pastor Moro dør. 149, Concordia cath. Stiftelsesfest. 315, Kath. Haandværkerf. 430, St. Eriks Sangforening i Malmø. 589, Sr. Maria Andresia dør. — **Danmark.** Aalborg. 363, P. Vido, Generalforstander for Kamillianerordenen. 383, P. Tembories Provincialf. — Aarhus. 350, Firmelse og kanonisk Visitats. — Horsens. 773, Cæcilieforeningens Fest. — Veile. 93, P. Brems og P. Eykens, O. P. tage Ophold i Veile. 707, Køb af Grundstykke. — Fredericia. 253, Foreningen Unio oprettes. — Esbjerg. 572, 593, 600, 625, St. Josefs Hospitalets Indvielse. — Odense. 476, St. Knuds Festen. 558, P. Schmiders Afskedsprædiken. 670, P. Steidl indsættes. 707, P. Pios Foredrag. 805, St. Knuds Ynglinge forening. St. Agnes Foreningen. — Svendborg. 572, 621, Lærer Holsts Jubilæum. — Roskilde. 350, Firmelse og kanonisk

VII

Visitats. — Maribo. 724, Firmelse og Visitats. — Helsingør. 170, P. Wattiez af Lazaristordenen; St. Vincentsøstrene. — Frederiksberg. 31, Juleindsamling. 189, Kirkeregnskab. 301, Kommunikanter og Firmanter i Rosenkranskirken. 335, Bekendtgørelse fra Forstanderskabet. 744 771, Kirkeforstander Em. Hansens Død. 788, St. Elisabeth-Vincentsf. F. Regnskab. — København. 13, Kirkelige Ud nævnelser. 46, Familiefesten. 47, 93, 393, Ansgar-Bonifaciusf. Regnskab. 58, Biskoppens 70 Aars Fødselsdag. 77, Kirkelige Sager fra St. Ansgar. 78, 169, 558, 769, Encyklika om det Marianske Jubilæum. 126, Ansgarf. Generalmøde. 127, Unio. 175, Barndomsf. Regnskab. 188, Kirkeregnskabet. 192, 205, Lehnsbaron Stampe-Charisius' Død. 207, 399, Bekendtgørelse om Kirkegaardene. 218, 251, Elisabethforeningen. 267, St. Josefs Dal nedrives. 301, Førstkommunikanter og Firmanter. 302, 669, 724, St. Johannes Broderskab; Stjernen. 314, Mariabørnenes Forening oprettes ved St. Knuds Kapel. 332, Vincentsf. Generalmøde. 335, 653, Foreningen af 6. Maj. 361, 771, St. Josefs Hospital. 362, Haandmalede Kanontavler fra Vestindien skænkes til Kirken af Hds. kgl. Højhed Prinsesse Marie. 397, St. Josefs Gilde. 414, Ministeriel Skrivelse om polske Børns Skolegang. 490, 599, Biskoppen rejser til Udlandet. 571, Grundstenen lægges til et nyt St. Josefs Dal. 638, P. Freund. 667, 683, Kordirigent Michaelsens Død; Kirkebetjent Amanns Død. 672, von Hurchs Legat. 685, Sr. Marie des Anges 50 Aars Jubilæum. 691, Biskoppen hjem fra Udlandet; Jule-Kerten. 706, Sr. Marie Hermanns Død. 770, St. Elisabeth-Vincentsf. Ø. Regnskab. 821, Dr. Angul Hammerichs Forelæsn. over den gregorianske Choral. — København, S. 30, 218, 398, 413, 669, St. Anna Ynglingeforening. 218, St. Josefs Fest; Aarsdagen for St. Anna Kirkens Indvielse. 252, Ynglingeforeningens Banner indiv. 301, Kommunikanter og Firmanter i St. Anna Kirke. 413, Klokker, Døbefont, Jesu Hjerte Statue. 588, St. Elisabeth Hospitals Grundstenslæggelse.

Med Bladet fulgte i Aarets Løb: Dr. Bellesheim: **Den lille Helgen-Legende**. II. Halvaar. Værkets første Halvaar fulgte med December 1901 og Aargangen 1902.

Kamp ingen Sejr, uden Sejr ingen Krone. Med den vaag-
nende Samvittighed begynder allerede i Barnet Kampen mod
det Onde, og Oldingen maa udfægte den indtil det Sidste.
Den h. Skrift omtaler Fjenderne i denne uafbrudte Kamp
heneden, men den omtaler ogsaa Vaabnene: *Aarvaagenhed*
og *Bøn* og *Troens Skjold*. Og Løsenet i denne Livets
Kamp saavel som i Dødskampen er *Jesus Kristus*, som
har forløst os. Kristus er Kongen; under hans Fane kæm-
per den Kristne. Maatte vi alle, enhver paa sin Plads, ufor-
trødent tjene Kristus i det nye Aar!

»*Dico ego opera mea regi*« — »*Jeg indvier til
Kongen mine Gerninger*« (44. Salm.). Det er det mest
passende Løsen for den Kristne ved det nye Aars Begyn-
delse, naar han mindes den evige Konge, fra hvem alt Godt
kommer og hvis velsignende Haand skænker Værn og
Frelse. Det er ogsaa Løsenet, vor hellige Fader Pave
Pius X. kundgør i sin første Encyklika: at »*Kristus maa
være Alt og i Alle*« (Koloss. 3, 11).

De Ord, som den h. Apostel *Paulus* fordem tilraabte
sin Discipel Titus, og som Kirken tilraaber os i Epistelen
paa Nytaarsdagen, skulle være vor Ledestjerne i det nye Aar:

»*Højtelskede! Aabenbaret for alle Mennesker er
Guds vor Frelsers Naade, som lærer os, at vi, forsag-
gende Ugudelighed og verdslige Begjæringer, skulle leve
tugtigt og retfærdigt og gudeligt i denne Verden, for-
ventende det salige Haab og vor store Guds og Frel-
sers Jesu Kristi herlige Tilkommelse, han, som hengav
sig selv for os, for at han kunde forløse os fra al
Uretfærdighed og rense sig et Ejendomsfolk, som er
nidkært for gode Gerninger*« (Tit. 2, 11).

Friedrich Leopold v. Stolberg.

(Aar 1800.)

—o—

»Børnlille, elsker hverandre«!

Baade fra Hjærtets og Aandens Side var Greve Stolberg en saa helstøbt Karakter, at Mænd som Klopstock, Herder og Gøethe, Samtidens Ypperste, kappedes om at højagte og elske ham. Selv Johann Heinrich Voss, hans senere saa bitre Modstander, sang hans Pris, »stolt af at have vundet hans Hjærte, — en Mand som Stolberg — en Klopstock's Ven.«

Voss betegner Fritz Stolberg og dennes Moder som »fintfølede Hjærter, blottede for al smaalig Forfængelighed, kun opfyldte af Kærlighed til Gud og Fædreland«. Hvad mon der nu bevægede denne ædle Fritz Stolberg til at forlade Protestantismen for at blive Katholik? Han fortæller os det selv: »den inderligste Længsel efter at tilhøre en Kirke, ledet af Helligaanden.« — »Aarevis granskede jeg, sysselsat med fra Grunden af at undersøge den protestantiske og den katholske Tro. Protestant af Fødsel, saa jeg med Sorg Protestantismen ramle sammen, bærende Spiren til sin Undergang i sig selv, nemlig den »frie Forskning«, som begyndte med Luther og endte med Nihilisme.« Den første Strofe til Pris for denne »frie Forskning« sang Luther, [den anden Lessing, den sidste Nietzscke. »Allerede Navnet Protestantismus,« siger Stolberg, »bebuder en urolig, fremfusende Aand, mere skikket til at tilintetgøre end til at befæste; en Aand, der vender sine Vaaben mod sig selv.« Hvorhen Stolberg kastede Blikket, saas kun trøstesløs Tørke, Tvedragt og Forvirring, alt hvad der greb Hjærterne fjernet fra Religionen. Han saa Gejstligheden sygne hen under Trykket af Tidens Tvivlesyge, manglende Daadskraft og levende Tro lige over for den rejste Bevægelse, »ofte hengiven til den saakaldte Fornufts Religion, der dog i Virkeligheden ikke

er andet end det rene Hedenskab« (saaledes som det i Stolberg's Tid mere og mere formede sig, og tilsidst ud'n Sky udfoldede sig). Han oplevede at se den evangeliske »Kirke« forvandlet til en Kampplads for modstridende Anskuelser, og Religionen til en Kastebold for Lidenskaberne. Paa den anden Side saa han en Kirke, der i sig forenede alle Kendetegnene paa sit guddommelige Udspring: den ene, hellige, katholske og apostoliske Kirke. Han saa, hvorledes denne Kirke bar baade Blomster og Frugt, og det tiltrods for de Indskrænkninger der fra Statens Side blev den paa tvunget, tiltrods for Samtidens Brutalitet, der frarøvede den Gods og Rettigheder. Hvad der i Særdeleshed greb Stolberg var den Kendsgerning, at »Guds Søn« ligesom forvandlede den tildels forlærvede Gejstlighed under den franske Revolution; det forekom ham, som om det golde Træ, ved hvis Rod Øxen allerede havde ligget, atter skød friske Skud. »Henimod denne Kirke drages jeg med Baand, som ere stærkere end Døden, det vil sige, med Kærlighedens Baand«. Her hen, hvor Kristus har forjættet: »Se jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende«, til Kirken, hvor Klippen, den er bygget paa, endnu stedse byder Helvede Trods, hvor Indehaveren af det ypperste Præstedømme endnu har Magt til at binde og løse, her, hvor der som Genskin fra Guds himmelske Straaler modnedes Hellige som Ambrosius, Augustinus, Ørkenens Eneboere, Katharina og Therese, Franciskus og Karl Barromæus — til denne Kirke følte han sig draget. Gennemtrængt af glødende Længsel efter denne Kirke var Stolbergs glade Trosbekendelse, saaledes som denne fandt Sted i Münster, i Overværelse af den ærværdige Overberg, den 1. Juni 1800.

Stolberg gik nu ud fra, at Protestanterne, grundet paa deres egen Opfattelse af den »frie Forskning«, til en vis Grad maatte kunne forstaa hans Skridt, — det var jo ogsaa fremkommet ved Undersøgelser; men deri tog han dog fejl. Strømme af Bebrejdelser ramte ham. Stolbergs Venner fordømte ham. Mænd som Jacobi og Voss overdængede ham

med Skældsord. Mildere dømte den besindige Gøethe, endnu mildere den gamle Herder og Klopstock, allermildest de virkelig fromme Protestanter Claudius og Lavater. Denne sidste tilskrev ham: »Mig glæder det, om din Sjæl har vundet derved. Ja, jeg tilføjer: Skrid frem til Ære for den katholske Kirke! Udøs der de Dyder, som ere umulige for dem, som ikke ere Katholiker. Bliv en Helgen som Barromæus. I Katholiker have Helgener, jeg benægter det ikke; vi have ingen, i alt Fald ikke saaledes, som I have dem. Lev vel Højtelskede! Hilsen til de Engle i Menneskeskikkelse, der omgive dig!« -- Friherre v. Stein, bekendt fra Frihedskampene, skrev: »Vi kunne ikke andet end højagte Stolbergs Kærlighed til Sandheden; derimod optræde hans Modstandere, Jacobi og Voss, brutalt og ensidig. Hvorfor kunne disse Mænd, der finde sig tilrette mellem Folk af alle Afskygninger og Meninger, ikke lade Stolberg beholde sine Anskuelse i Fred? Han tror at have fundet Fasthed og Hvile i den katholske Kirke; den staar for ham som den oprindelige Kristendom: Hvorfor da forfølge ham?«

Stolberg havde virkelig fundet Fred og kunde derfor rolig lade Uvejret drive over. Selv hans ivrigste Modstander, Jacobi, bekendte offentlig, vel beskæmmet af saamegen Sagtmodighed, »at aldrig havde han paa sin Vej truffet saamegen Sjælsstorhed eller et Hjærtelag, der var saa blottet for Nag.« Hvad Stolberg i aandelig Henseende udvikledes til, sees bedst af hans sidste Værk »*En lille Bog om Kærlighed*«; thi, som en Stemme fra protestantisk Side udtrykte sig, »den er en Fremstilling af bibelsk Kærlighed, som kun den kan skildre, der selv har fordybet sig deri.« Denne Bog blev hans Svanesang, det blev hans Testamente, i Lighed med den hellige Apostel Johannes: »Børnlille, elsker hverandre!« Stolberg døde den 5. December 1819. Henimod Kl. 7 om Aftenen spurgte han Lægen, om denne troede, at Døden var nær. Lægen svarede ham da: »Overfor Dem, med Deres levende Tro og inderlige Længsel efter Gud, tør jeg vel sige Dem: Det bliver vel næppe Midnat for Dem!«

»Gud være lovet!« sagde Stolberg, idet han greb begge Lægens Hænder og trykkede dem med Kraft: »Tak, tak, jeg takker Dem hjærteligt! Lovet være Jesus Kristus!«

En Konversionshistorie.

—o—

I Januar 1902 udgav *Dr. Spencer Jones*, Præst i den engelske Statskirke, en opsigtsvækkende Bog under Titelen »*England and The Holy See. An Essay towards Reunion*« (England og den Hellige Stol. Et Bidrag til Genforeningen med Rom). I September samme Aar udkom allerede andet Oplag, som nu ogsaa er oversat paa Tysk (Ulr. Mosers Forlag, Graz).*)

I et Kapitel, med Overskriften: »*Et Hus, som er uenig mod sig selv*« (de protestantiske Trossamfund) fortæller han en karakteristisk Konversionshistorie, som han selv har oplevet. Det vil være bedst at hidsætte hans egne Ord, uden at udelade eller tilføje det mindste.

Som andet Bevis (for Uenigheden), skriver han, skal jeg anføre følgende Konversionshistorie af en dannet Dame, som i flere Aar havde studeret de religiøse Spørgsmaal i Henseende til deres vanskelige Punkter. Jeg havde aldrig talt med hende; i sin aandelige Nød skrev hun et venligt Brev til mig, hvilket førte til en længere Korrespondance. Med hendes godhedsfulde Tilladelse meddeler jeg noget af vor Brevveksling.

Hun skrev: »Hvad der læres os i N., eller rettere, hvad der overlades til os at slutte os til, er aldeles ikke det samme Evangelium, som jeg hører i London af Mænd som f. Eks. Kannik H., hvis (anglikansk)-katholske Lære jeg skylder me-

*) Bogen burde være i enhver dannet Kristens Besiddelse, hvad enten han er Katholik eller Protestant, saafremt han forstaar Engelsk eller Tysk.

gen Tak. Hvad Kannik H. betegner og forkynder som ubetinget, urkristelig Sandhed, det nægtes ligefrem af vor Sognepræst og hans Lige; de tro slet ikke paa nogen sakramental Naade. Hvem skal jeg tro? Kanniken eller vor Præst? Denne sidste siger mig: Tro hverken den ene eller den anden, men tag kun Bibelen i Haanden og søg dér Sandheden. Men i Bibelen finder jeg Sandheden om Jesu virkelige Nærværelse (i Altrets Sakrament) klart udtalt . . . ogsaa Bodens Sakrament og Absolutionen — »Udsonings-embedet«; men vor Præst siger: Nej, det er aldeles ikke Sandheden. — Jeg spørger maaske et halvt Dusin (romersk-) katholske Præster om, hvad der er deres Tro angaaende visse Lærepunkter, og enhver af dem siger mig nøjagtig det samme, skønt de maaske er Mænd, som ikke engang kende hinanden; de sige: Det er ikke min private Mening; det er Kirkens Lære, og derfor maa jeg tro det, og jeg tror det, og det skulde alle Mennesker gøre. — Nogetsteds maa dog Sandheden være. Umuligt kan en og samme Helligaand lære det ene gode Menneske dette og en anden godvillig Sjæl noget andet, som er helt forskelligt fra det første, ja endog er det stik modsatte. . . Jeg kan slet ikke blive af med den Tanke, at ogsaa den anglikanske Kirke som Helhed snart og meget klart maa indse dette.«

Senere skrev hun: »I de sidste 3^{1/2} Aar blev mit Sind meget foruroliget ved Spørgsmaalet om Kirkens Stilling og Myndighed, og ganske vist ere alle Stridighederne og Splittelserne iblandt os ikke tjenlige til at gengive forvirrede Sjæle deres Ro. . . Jeg synes, at der maa være et synligt Overhoved og et Midtpunkt for Enheden, ellers er sand Enighed en Umulighed, og enhver af os kan tro saa meget og saa lidt, som han har Lyst til at tro. . . Jeg haaber ikke utilbørlig at lægge Beslag paa Deres Tid, naar jeg siger Dem, at jeg i det mindste i det sidst forløbne Aar flere Gange var nær ved at bede om Optagelse i den romerske Kirke, aldeles ikke fordi dens Ceremonier drog mig, ej heller fordi jeg kan antage alle dens Dogmer, men kun, fordi jeg

indser, at der i denne Verden er og maa være en guddommelig Røst, der skal lede os. Og hvor er denne Røst? Hvorledes kunne vi have Vished om, hvad der er Sandhed? I den anglikanske Kirke lære forskellige Biskopper og Præster utvivlsomt Anskuelse, der stærkt afvige fra hinanden.«

Maatte enhver betragte dette som en psykologisk Studie. Tilfældet er i Sandhed et typisk Eksempel. Det er ikke en ung Piges Skrivelse, ej heller den lidenskabelige Ophidselses Sprog, men den vel overvejede Ytring af et ængstelig bekymret Sind og af en dannet Aand.

Hvorledes skulde jeg behandle dette Tilfælde?

Mit Svar var dette: »Intet retfærdiggør Udtrædelsen af den anglikanske Kirke uden den alvorlig troende Overbevisning om, at Deres Sjæls Frelse afhænger deraf.« Paa samme Tid sendte jeg hende et Antal Punkter til praktisk Overvejelse. Hun svarede: »Jeg tror ikke, at jeg oprigtig kan sige at være ganske sikker, og jeg vilde heller ikke gøre Skridtet, saafremt jeg ikke var fuldt overbevist om, at det er ubetinget ret og Guds Vilje. . . Maatte Gud en Gang bringe hele sin Kirke til det fuldkomnere Lys, hvilket den anglikanske Kirke, som jeg er nødt til at tro, for største Delen har tabt.«

Jeg blev ved fra Tid til anden at sende hende korte Betragtningpunkter over Evangelierne, men undgik dog alle Stridsspørgsmaal og videre Forklaringer. Efter 4 $\frac{1}{2}$ Maaned modtog jeg endelig et Brev fra hende med følgende Indhold: »Jeg føler nu Trang til at skrive og meddele Dem, at jeg i de sidste Uger omhyggelig har fulgt Deres Raad og med Iver har lagt mig efter Bønnen og fromme Øvelser. Men jo mere jeg tænkte efter og bad. . . , desto mere følte jeg virkelig, som om Tidspunktet var der, da Gud — som De udtrykte Dem i Deres første Breve — sagde til mig: Du skal. . . Og saaledes maa jeg nu meddele Dem, at jeg i afvigte Uge er bleven optaget i den katholske Kirke. . . . Jeg venter tillidsfuld, at De ikke vil tænke, at jeg skulde have skudt Skridtet længere ud. . . Min Samvittighed var

saa urolig, og ogsaa min fysiske Kraft ved en saa lang Kamp meget udtømt. . . Naturligvis er jeg inderlig taknemmelig for alle de Velsignelser og Naadesbevisninger, som jeg har modtaget i den anglikanske Kirke, — den maa altid være mig højst dyrebar, — ligeledes overfor alle dem, som trofast forvalte det gejstlige Embede i den. Men hvad mig selv angaar var jeg ikke længere i Stand til at forblive i et Samfund, hvor Sandheder stadig bekæmpes, og hvor jeg aldrig kunde være sikker paa, hvad der i Virkelighed er Sandhed og den fulde Sandhed.«

Disse Ytringer har jeg — naturligvis ikke uden Brevskrivervskens udtrykkelige Tilladelse — anført her, fordi jeg holder dem for desto vægtigere, jo mindre de oprindelig vare bestemte til Offentligheden, og fordi der i dem røber sig en saa stor Ærefrygt og en saa alvorlig Ansvarsfølelse; endvidere fordi der ikke findes i dem noget af den næsvise, beklagende Tone, som andre anslaa ved et saadant Skridt, en Tone, der maa være vore romerske Brødre lige saa forhadte, som den i hvert Tilfælde er os forhadte. At man undertiden senere hører om saadanne Folk, at de have tabt al Tro, lader et saadant Sprog let forudse. P. G. S.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat fra Nr. 49 f. A.)

OTTENDE KAPITEL.

Fangerne.

Paa Grund af de mange Afbrydelser, der indtraf, medens Heraclius var i Færd med at forfærdige sin Liste over de foregivne sammensvorne, skyndte han sig saa meget, at der var flere Navne, der ikke burde have staaet der nu, men

været gemte til en anden, gunstigere Lejlighed. Dette gjaldt især den kejserslige Kæmner, Valerius Antoninus, hvis ubestikkelige Redelighed ofte havde krydset hans uredelige Veje. Maxentius vidste lige saa godt som Heraclius, at han var en Kristen, men Antoninus nød, trods dette, Herskerens fulde Tillid.

Hans Fængsling, hvorom vi berettede i forrige Kapitel, skulde komme Heraclius dyrt til at staa.

Antoninuses Moder, Surula, var en af de ærværdige Kvinder, hvis Verden var hendes Families snevre Kræds og nu i mild Fred saa sit Livs Aften nærme sig, omgiven af sine blomstrende Børnebørn. Hendes Søn, der ubarmhjertigt blev reven bort fra den grædende Ægtefælle og de jamrende Børn, som klyngede sig til ham, da Betjentene fængslede ham, forstyrrede pludselig Surulas Lykke, selv om hun som kristen Moder, vel vilde have fundet Kraft til at bringe Sønnen hen som Offer i et blodigt Martyrium, kunde hun dog ikke lade den Skændsel komme over hans Minde og over de uskyldige Børns Hoveder, at han havde brudt sin Troskabsed mod sin Herre og deltaget i en S sammensværgelse, hvorfor han skulde henrettes.

Hun skyndte sig derfor allerede samme Aften til Paladset og bad om Audiens, idet hun tog sin tiaarige Sønnesøn, Jason, en yndig Dreng, med sig derhen.

»Mægtige Hersker,« sagde hun og kastede sig paa Knæ foran Maxentius, »skulde min Søn have paadraget sig din Unaade ved ikke at opfylde sine Pligter imod dig samvittighedsfuldt, da bøjer jeg mig i Lydighed for din Majestæts Dom. Men . . . . .«

»Unaade? Hvad skal det sige?« afbrød Maxentius hende og løftede hende op. »Jeg er tvertimod din Søn inderlig bevaagen, da han har bevist, at han er en tro og paalidelig Tjener.«

»Jeg takker dig for dette Vidnesbyrd,« svarede Surula, »og vil derfor anraabe dig om Forsvar mod en Anklage, som allerede har bragt ham i Fængsel.«

»Ved Jupiter!« raabte Kejseren, »hvem har vovet at forgribe sig paa en af mine nærmeste Hofembedsmænd? Og hvilken Forbrydelse beskylder man ham for?«

»Selv om der kun var en Skygge af Mistanke imod ham, og det for en langt ringere Forseelse,« vedblev Surula, »vilde din Tjenerinde ikke vove at træde dig for Øje. Men at han skulde konspirere mod sin Herskers Trone og Liv, nej, min Kejser, nej, det er en skændig Bagvaskelse.«

Ved disse Ord kom Maxentius i Tanke om sin Befaling, og svarede derfor med rynket Pande:

»Din Søn er en Kristen, og er derfor selv Skyld i Anklagen: Frøer kvække alle ens.«

»Hvorledes skal jeg dog kunne bevise min kejserslige Herre,« svarede Surula med et Suk, »at han nærer en fuldstændig uretfærdig Mistanke mod os Kristne? Men betragt en Gang denne Dreng. Det er min Sønesøn; maaske kender du ham igen; han var jo Legekammerat med din uforglemmelige Søn, og blev opdraget sammen med ham indtil Himlens uransagelige Visdom rev det dyrebare Kle-node ud af dine Hænder. Nu vel, min Kejser, ved dette uskyldige Barns Hoved og ved det hellige Minde om din Romulus, sværger jeg, at min Søn er uskyldig i den Forbrydelse, man har beskyldt ham for.«

Maxentius havde fæstet sit Blik paa Drengen, som ængsteligt havde staaet og stirret paa Kejseren med sine store, sorte Øjne, og jo længere denne betragtede Barnet med de fint skaarne Ansigtstræk, de rosenrøde Kinder og det mørke, krøllede Haar, des mere mildnedes det haarde Udtryk i hans Træk. Det overordentlig tiltalende Syn af denne Dreng blev end yderligere forhøjet ved den *praetexta*, eller lille hvide Uldkjortel med broget Besætning og *bullaen*, en Guldkapsel, om Halsen, som adelige Familiers Børn plejede at gaa med.

Maxentius hang med afguderisk Kærlighed ved Mindet om sin eneste Søn. Det var til Ære for ham, at Cirkusen ved den appiske Vej var bleven bygget, den ny Basilika paa

Forum skulde ogsaa opkaldes efter ham; overalt i Paladset fandtes der Statuer og Billeder af ham. Og nu stod denne Dreng foran ham, som var opdraget og opvokset sammen med hans Søn. Saa smuk og elskelig vilde hans Romulus nu ogsaa have været, hvis en fjendtlig Skæbne ikke havde bortrevet ham.

Den haarde Mand blev blød og en Taare perlede i hans Øje.

Og da den gamle Kone nu atter kastede sig paa Knæ tillige med Drengen, der rakte Hænderne op imod ham og med Uskyldighedens klare Sølvstemme bad Kejseren: »Giv mig min Tata igen; jeg skal bede for dig ogsaa,« kunde Maxentius ikke staa imod mere; det var næsten, som han hørte sin egen Søns Stemme.

»Ja, min kære Dreng,« udbrød han, »du skal faa din Fader tilbage! — Tag denne Ring,« vedblev han og vendte sig mod Surula, »den vil aabne Fængslets Porte for ham. Men gaa nu; I skal ikke takke mig.«

Maxentius vendte sig om og forsvandt i Sideværelset.

Her gik han dybt bevæget op og ned; saa blev han staaende foran et Brystbillede af sin Søn, der var hugget i det fineste græske Marmor, betragtede det længe, meget længe, medens den ene Taare efter den anden løb ned ad hans Kinder.

»O,« udbrød han og lagde Haanden paa Panden, »hvorfor har den grumme Skæbne berøvet mig min Dreng? Han vilde have dæmpet mit vilde Sind; for hans Skyld skulde jeg være bleven en Fader for mit Folk. Den Time, som berøvede mig ham, har lagt det store Mørke over min Sjæl, som ingen Stjerne, — men kun rædselsfulde Lyn oplyser.«

(Fortsættes.)

Etterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København, Det sidste Nr. af »*Kirkelige Bekendtgørelser for Danmarks apostoliske Vikariat*« for 14. Decbr. f. A. bringer Meddelelse om, at den højærværdigste Biskop under 13. s. M. har foretaget følgende Udnævnelser i Vikariatet:

1. Hr. Pastor *M. Meulenberg*, Medlem af »Compagnie de Marie«, er bleven udnævnt til Sognepræst i *Reykjavik* og til hans Medhjælper er udset Hr. Pastor *J. Servacs* af samme Kongregation.

2. Hr. Pastor *J. Brems* af Præmonstratenserordenen er bleven udnævnt til Sognepræst i *Vejle* og til hans Medhjælper er udset Hr. Pastor *F. Eykens* af samme Orden.

Rom. »*Osservatore Romano*« offentliggør en meget vigtig Skrivelse, et »*Motu proprio*«, fra Pave Pius X. af 18. Decbr. om *den kristelige Virksomhed til Gavn for Folket*, navnlig i *Italien*. Paven klager over de Meningsforskelligheder, som ere udbrudte blandt de ledende katolske Kredse; han formaner til at udjævne dem i Sandrægtighed og Enighed og opstiller de Grundsætninger, fra hvilke Katholikernes Bestræbelser i den nævnte Retning maa udgaa. Han *stadfæster* i fuldeste Omfang Bestemmelserne i hans *Forgængers* Encyklikaer og betoner, at det kristelige Demokrati maa støtte sig til Troens og den katolske Morals Grundsætninger uden paa nogensomhelst Maade at krænke Privatejendommens urokkelige Ret. Til sidst anordner Paven, at ovennævnte *Motu proprio* skal *opslaas* i de katolske Selskabers og Foreningers Lokaler og *offentliggøres af de katolske Blade*, som maa erklære, at de ville adlyde Skrivelsen, da de i modsat Tilfælde ville blive forbudte. I Skrivelsen siges der ogsaa: »Det kristelige Demokrati tør *hverken blande sig i Politik eller have politiske Formaal for Øje*; det kristelige Demokrati i *Italien* tør ikke tage *Del i nogensomhelst politisk Agitation*, som under de

nuværende Forhold er enhver Katholik forbudt; det kristelige Demokrati og den katholske Presse maa *adlyde Biskopperne* og høre paa deres Raad.«

— I Slutningen af det henrundne Aar bragte en Del Blade deres Læsere et Par overordentlig fede »Ænder« fra Vatikanet; idet de meddelte, at Præfekten for Propaganda-Kongregationen, Kardinal *Gotti*, tillige med Monsignore *Marzolini* havde været i Vatikanet for at overrække Pave Pius X. en Sum paa 40 Millioner Francs, som Leo XIII. kort før sin sidste Sygdom havde anbetroet til Kardinalen, for at denne fire Maaneder efter Leos Død skulde overrække Pengene til den ny Pave. Tiden var nu udløbet og Pave Pius X. var saaledes ganske uventet kommen i Besiddelse af 40 Millioner Francs. Forøvrigt havde »L'Avvenire d'Italia«, som først bragte Meddelelsen om Begivenheden, kun omtalt 34 Millioner; men i faa Timer voxede Kapitalen i andre Blade til 40 Millioner. Denne enestaaende, kolossale Julegave blev imidlertid Dagen efter fulgt af et lige saa uventet Fund. Nogle Haandværkere, som arbejdede i den afdøde Paves Privatbibliothek, havde nemlig bag en Reol fundet en lille Pose, som indeholdt Guld- og Sølvpenge til en Værdi af henved 10 Millioner Francs og en Ring med en kostbar Ædelsten, som Leo XIII. engang havde faaet af Sultanen. Kort sagt: 50 Millioner Francs vare pludselig dalede ned i Vatikanets Kasse; uden Tvivl, en Begivenhed, som kunde vække Sensation. Men desværre var det Hele Opspind og Løgn, og de italienske Blade have senere taget hele Historien tilbage, ligesom ogsaa Kardinal Gotti og Vatikanet officielt har erklæret følgende:

1. Leo XIII. har aldrig overdraget til Kardinal Gotti en Pengesum, hverken til fri Raadighed eller paa *nogensomhelst Betingelse*.

2. Kardinal Gotti har *aldrig* begivet sig til Vatikanet tillige med Monsignore *Marzolini*.

3. Vatikanet har aldrig deponeret Penge i *Propagandaen*.

4. Kardinal Gotti er den omtalte Torsdag kørt til Vatikanet, fordi Kardinal-Præfekterne for de forskellige Kongregationer, ifølge en fastsat Regel, hver have en bestemt Hverdag i Ugen, paa hvilken de blive modtagne af Paven, for at aflægge Beretning om deres Kongregation, og Torsdagen er den Dag, paa hvilken Kardinalen for *Propaganda-Kongregationen* bliver modtaget i Audiens hos den h. Fader fra Kl. 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$.

Ogsaa Historien om Posen med de fire Tønder Guld og Sultanens Ring, som laa gemte bag nogle Bøger i Leo XIII.s Privatbibliothek, er desværre ogsaa en Fabel. At Sultanen havde givet Pave Leo en pragtfuld Ædelsten (ikke en Ring) i Anledning af Pavens første Jubilæum, vidste Alverden. Ædelstenen vakte Alles Beundring paa den vatikanske Udstilling i sin Tid; men at Ædelstenen var forsvunden ved Leo XIII.s Død og først er blevet fundet fire Maaneder efter den sørgelige Begivenhed, gemt i den berømte Pose tillige med de mere end berømte 10 Millioner Francs i Guld er kun en anden Frugt af en kolossal Fantasi. Den smukke Ædelsten har i de sidste tre Maaneder været udstillet i et Glasskab i Vatikanets Bibliothek tilligemed en Del andre Kostbarheder, som Leo XIII. havde modtaget af Kejsere og Konger, af private Beundrere og religiøse Ordenssamfund, af Missionærer, af Kristne, ... Vantro og Hedninger i hele Verden. Det Hele er, tillige med den kostbare Messehagel — smykket med kostbare Ædelstene og Perler — som i sin Tid blev skænket af Enkedronningen af Spanien til Leo XIII., anbetret til Bibliothekaren, Pater Ehrles Varetægt.

Skønt Historien om alle Millionerne uden Tvivl er sat i Scene for at hindre de Troendes Kærlighedsgaver til den h. Fader, morede Pave Pius X. sig dog over Journalisternes mægtige Fantasi, og da en af Kardinalerne spurgte ham om, hvorledes det forholdt sig med Bladenes Meddelelser om Millionfundet i Vatikanet, gav den h. Fader sig til at le hjærteligt, idet han sagde: »*Ciacole, mio caro, ciacole, niente altro che ciacole!*« — »*Vrøvl, min Kære, Vrøvl, intet andet end Vrøvl!*«

Mayrhofer: „**Der Mutter Vermächtnis**“ haves paa Lager hos undertegnede. Pris heft. Kr. 1,80, indb. Kr. 2,50.

Telf. Godth. 269.

E. Ronge,
Falkonerallé 63.

S.J.G. **Mandag** den **11.** Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **3. Januar.** Oktav af Ap. Johannes Fest. (Genovefa, Jomfru). — **4. M.** Oktav af de uskyldige Børns Fest. — **5. Ti.** Vigilie til Hellig tre Kongers Fest (Uden Faste).
Onsdag den **6. Januar.** Herrens Aabenbarelses Fest eller Epiphani ogsaa kaldet Hellig tre Kongers Fest. Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelsen af den h. Messe. (Kollekt ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afrikanske Missioner). I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — **7. To**, **8. F.** **9. L.** Oktavd.
Søndag den **10. Januar.** 1. **Søndag** e. H. **3 K.**

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag** den **3. Januar** Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processiouen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

Jesu Hjerte Kirke: Hellig tre Kongers Fest (6. Januar) Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ h. Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt.

St. Anna Kirke: (Hellig tre Konger) Kl. 6 $\frac{1}{2}$ h. Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge holder det første Møde i Aar Mandag den 11. Januar i Jesu Hjerte Kirke.

Mariakongregationen for Mænd. De ugentlige Møder genoptages Torsdag den 14. Januar.

R. R. D. D. Missionarii, qui **Directorium** pro anno **1904** accipere optant, pretium (1 Kr.) mittant Hafniam (Rev. H. Gamél, Bredgade 64) statimque franco recipient.

Kalenderen er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagg. 48, og ved Kirkerne. Pris 25 Ø.

I **Fredericia** hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) er udkommen:

Katholsk Salmebog. 5te Oplag. Pris heftet 1 Krone. Sammesteds faas: **Jule-Kerten.** 50 Øre.

 Udkommer senere paa Grund af Nytaarsdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 2.

Søndagen den 10. Januar.

1904.

Indhold: Pius X.s Motuproprio. — »Paven og Bibelen«. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. — Bekendtgørelser.

Pius X.s Motuproprio.

—0—

Den h. Fader har, som allerede omtalt i forrige Nr. af Ugebladet, offentliggjort et betydningsfuldt *Motuproprio* (en paa egen personlig Overvejelse baseret Skrivelse), som er et nyt Bevis paa, hvormeget de *italienske* Katholikers Vel og Ve og Freden iblandt dem ligger den h. Fader paa Hjærte. Den direkte Anledning til denne nyeste pavelige Skrivelse gav Stridigheder og Polemik indenfor den kristelig-demokratiske Presse selv. En Del Medlemmer af Partiet, de saak. *Murris* Tilhængere, mente, at de ikke mere vare bundne til de Forskrifter, som Leo XIII. i siu Tid havde givet i Henseende til deres sociale Virksomheds øverste Styrelse, og at de kunde gaa selvstændig tilværks og navnlig ogsaa kunde styrte sig midt ind i rent politiske Kampe. Den pavelige Skrivelse gør en Ende paa en saadan Tankegang. Pius X.s Sprog er klart og tydeligt og meget bestemt, det lyder som

en direkte Befaling. Den h. Fader kræver Lydighed. I 19 Paragrafer opstiller han *Grundlærdommene* og *Grundsætningerne*, efter hvilke der maa handles. De ere alle indeholdte i Leo XIII.s tre social-politiske Encyklikaer og i de Instruktioner, som Kongregationen for overordentlige kirkelige Anliggender har udsendt i Leo XIII.s Navn. En Del Instrukser til *den katholske Presse* og dens Repræsentanter lade heller ikke noget tilbage at ønske i Henseende til Tydelighed. Det pavelige Motuproprio har følgende Ordlyd:

»I Vor første til Episkopatet i hele Verden rettede Encyklika, i hvilken Vi udtalte Vor Overensstemmelse med det, som Vor berømmelige Forgænger havde fastsat angaaende de katholske Lægfolks Deltagelse i det offentlige Liv, betegnede Vi en saadan Deltagelse som saare rosværdig og tillige som nødvendig overfor Kirkens og det borgerlige Samfunds nuværende Stilling. Og Vi kunne heller ikke andet end rosende fremhæve den Iver, med hvilken saa mange fremragende Personligheder allerede i lang Tid have helliget sig denne vigtige Opgave, saavel som den rastløse Virksomhed, som saa mange udmærkede unge Mænd have øvet, idet de med Glæde bestræbte sig for at gøre deres Bedste i denne Retning. Den for nylig i Bologna afholdte katholske Kongres, som Vi ydede Vor Bistand og Opmuntring, har tilstrækkelig vist Alle de katholske Kræfters Styrke og tillige aflagt Vidnesbyrd om, hvor gavnligt disse Kræfter kunne virke midt i en troende katholsk Kreds, naar deres Virksomhed er godt ledet og vel disciplineret, naar der hersker Enighed i Henseende til Grundsætninger, til Bestræbelser og Optræden.

Det bereder Os imidlertid ikke ringe Kummer, at en vis Meningsforskellighed iblandt dem desværre har avlet en heftig Polemik, hvorved deres egne Kræfter let kunne splittes og blive mindre virksomme, saafremt disse Stridigheder ikke undertrykkes i Tide. Vi, som endnu før Kongressens

Afholdelse fremfor alt anbefalede Enighed og Sjæleharmonii, for at der i Fællesskab kunde raadslaas om alt det, som angaar de praktiske Forholdsregler for Katholikernes Deltagelse i det offentlige Liv, — Vi kunne ikke tie længere. Og da de forskellige Anskuelser paa det praktiske Omraade let kunne snige sig ind ogsaa paa det theoretiske Omraade, hvor de nødvendigvis søge deres Støttepunkt, saa er det en Nødvendighed at fastslaa de Grundsætninger, efter hvilke Katholikernes hele Deltagelse i det offentlige Liv maa ledes.

Leo XIII. af salig Ihukommelse, Vor ophøjede Forgænger, har klart og tydeligt meddelt Instrukserne for den offentlige Virksomhed blandt det kristelige Folk i de herlige Encyklikaer *Quod Apostolici muneris* af 28. December 1878, *Rerum novarum* af 15. Maj 1891 og *Graves de communi* af 18. Januar 1901, og tillige i en særlig Instruks, som udgik fra Kongregationen for overordentlige kirkelige Anliggender.

Og Vi, som ikke mindre end Vor Forgænger erkender, hvor nødvendigt det er, at den offentlige Virksomhed blandt det kristelige Folk bliver ledet paa en korrekt Maade, Vi fordrer en nøjagtig og fuldstændig Overholdelse af disse vise Forskrifter, og maatte Ingen for Fremtiden fordriste sig til at vige bort fra dem! For nu lettere at have dem for Øje og indprente sig dem, have Vi anordnet, at de i Korthed ere uddragne af de ovenfor anførte Dokumenter og sammenfattes i følgende Paragrafer som Fundamentalregler for den offentlige Virksomhed blandt det kristelige Folk. Disse Forskrifter skulle være bestandige Forholdsregler for alle Katholiker.

*Grundregler for den offentlige Virksomhed
blandt det kristelige Folk:*

1. Det menneskelige Samfund, som det er skabt af Gud, er sammensat af ulige Elementer, ligesom det menneskelige Legemes Lemmer ere ulige; at gøre dem alle lige er en Umulighed, det vilde føre til dette Samfunds Ødelæggelse. (*Encyclica: Quod Apostolici muneris.*)

2. De forskellige borgerlige Elementers Lighed er kun begrundet deri, at alle Mennesker nedstamme fra Gud, deres Skaber, ere forløste af Jesus Kristus og ville blive dømt af Gud nøje i Overensstemmelse med deres Fortjenester, og enten blive belønnede eller straffede. (*Quod Apostolici muneris.*)

3. Heraf fremgaar, at der i det menneskelige Samfund, ifølge Guds Indretning, gives Øvrighed og Undergivne, Herrer og Tjenere, Rige og Fattige, Lærde og Uvidende, Høje og Lave, som alle, forenede ved Kærlighedens Baand, skulle hjælpe gensidigt hverandre, for at naa deres Endemaal: Himlen og her paa Jorden materielt og sædeligt Velvære. (*Quod Apostolici muneris.*)

4. Mennesket har ikke blot den almindelige Brugsret til denne Jords Goder, som de umælende Dyr, men han har ogsaa Ret til at besidde varig Ejendom; ikke blot skulle hine Ting være hans, som gaa til Grunde, naar de bruges, men ogsaa saadanne Ting, som have vedblivende Varighed. (*Encyclica: Rerum novarum.*)

5. En urørlig Naturens Ret er Privatejendommen som en Frugt af Arbejde og Flid, eller som en Overdragelse og Gave af Andre, og Enhver kan fornuftigvis raade over den efter eget Forgodtbefindende. (*Rerum novarum.*)

6. For at udjævne Tvedragten mellem Fattig og Rig, er det paa sin Plads at skelne mellem Retfærdigheds- og Kærlighedspligter. Retskrav opstaa kun, naar Retfærdigheden bliver krænket. (*Rerum novarum.*)

7. Retfærdigheden indskærper Arbejderne følgende Pligter: at forrette fuldstændigt og trofast den Arbejdsydelse, hvortil de frivilligt og ved en retfærdig Kontrakt have forpligtet sig; ikke at tilføje Arbejdsherren Skade hverken paa hans Gods eller hans Person; at afholde sig fra Voldsomheder, naar de ville værne om deres Rettigheder, og i intet Tilfælde at stifte Oprør. (*Rerum novarum.*)

8. Bindende Pligter for de Besiddende og Arbejdsgiverne ere følgende: betale Arbejderen den ham tilkommende

Løn; under ingen som helst Omstændighed tilføje Arbejderne Skade i Henseende til disses Sparepenge, det være sig ved Vold eller ved Bedrageri eller ved Aagerkunster; give dem Tid til Udøvelsen af deres religiøse Pligter; aldrig udsætte dem for fordærvelige Forførelser og ædelige Farer; aldrig afholde dem fra Huslighed og Sparsommelighed; ikke bebyrde dem med mere Arbejde, end deres Kræfter kunne bære, eller fordre Ydelser af dem, som ikke svare til deres Alder og Køn. (*Rerum novarum*).

9. En Pligt, som Kærligheden paalægger de Rige og de besiddende Klasser, er det, at understøtte de Fattige og Hjælpeløse, som Evangeliet foreskriver det. Buddet er i den Grad strængt, at vi paa Dommens Dag ganske særlig skulle aflægge Regnskab herover. Matth. 25. (*Rerum novarum*.)

10. Arbejderne skulle ikke skamme sig over deres Fattigdom eller bortvise den Riges Gave, i det de frem for alt bør have vor guddommelige Forløser Jesus Kristus for Øje, som vel havde kunnet lade sig føde i Rigdom, men som blev fattig, for at adle Fattigdommen og udruste den med uforlignelige Fortjenester for det tilkommende Liv. (*Rerum novarum*.)

11. Til Løsningen af Arbejderspørgsmaalet kunne de Rige og Arbejderne ligeledes bidrage saare meget, ved Institutioner, som række den Fattige den nødvendige Hjælp, og tillige ved en Tilnærmelse og Forening af begge disse Klasser. Dette sker ved Selskaber til gensidig Understøttelse og Hjælp, ved de forskelligartede Privatforsikringsanstalter, ved Institutioner, som have de unge Arbejders Værn for Øje, og fremfor alt ved Haandværker- og Arbejderforeninger. (*Rerum novarum*.)

12. Opnaelsen af dette Maal har den offentlige Virksomhed blandt det kristelige Folk eller det kristelige Demokrati med dets mangfoldige og forskelligartede Foranstaltninger frem for alt for Øje. Dette kristelige Demokrati maa opfattes paa den allerede autoritativt fastslaaede Maade, som, fjærnt fra Socialdemokratiet, har til Grundlag den katholske

Tros og Morals Principper, og frem for alt vaager over, at der ikke rokkes ved den urørlige Privatejendoms Rettigheder. (*Encyclica: Graves de communi.*)

13. Fremdeles skal det kristelige Demokrati ikke blande sig i Politik, ejheller tør det nogen Sinde tjene politiske Partier og politiske Formaal; dette er ikke dets Arbejdsomraade; det skal udvikle en velgørende Virksomhed til Gavn for Folket, grundet paa Naturens Ret og paa Evangeliets Bud. (*Graves de communi* og *Instruks fra Kongregationen for overordentlige kirkelige Anliggender*). Det kristelige Demokrati i Italien maa fuldstændig afholde sig fra enhversomhelst politisk Aktion, som under de nuværende Forhold er forbudt enhver Katholik af Grunde, som have den allerstørste Betydning. (*Ovennævnte Instruks.*)

14. I Udøvelsen af sin Virksomhed er det det kristelige Demokratis strængeste Pligt at underkaste sig den gejstlige Øvrighed, idet det viser Biskopperne og deres Repræsentanter fuld Underkastelse og Lydighed. Det vidner ikke om fortjenstfuld Iver eller om sand;Fromhed at arbejde paa Ting, der i og for sig selv ere smukke og gode, naar saadant ikke har vedkommende Overhyrdes Billigelse. (*Graves de communi.*)

15. For at en saadan kristelig-demokratisk Virksomhed kan faa en fælles Retning, maa den i Italien være stillet under Kommissionen til Forberedelsen af de katholske Generalforsamlinger og under de katholske Komiteer; ovennævnte Kommission har allerede i mange Aar ved en rosværdig Virksomhed gjort sig velfortjent af Kirken, og baade Pius IX. og Leo XIII. af salig Ihukommelse have givet den det Hverv at lede den almindelige katholske Bevægelse, naturligvis altid under Biskoppernes Auspicier og Førelse. (*Graves de communi.*)

16. De katholske Skribenter maa i Henseende til alt det, som angaar de religiøse Interesser og Kirkens Indvirkning paa Samfundet, med Hjærte og Forstand, ligesom de øvrige Troende, fuldstændig underkaste sig deres Biskopper

og den romerske Pave. Fremfor alt maa de vogte sig for, overfor ethvert vanskeligt Spørgsmaal at foregribe den Apostoliske Stols Dom. (*Ovennævnte Instruks.*)

17. De kristelig-demokratiske, som overhovedet alle katholske Skribenter, maa i Kraft af Konstitutionen »*Officiorum et munerum*« forelægge Biskoppernes Præventivcensur alle deres Skrifter, som angaa Religionen, den kristelige Moral og Natursædelæren (Art. 41). De Gejstlige dernæst maa ifølge samme Konstitution (Art. 42), selv om de ogsaa kun offentliggøre Skrifter med et rent teknisk Indhold, først indhente deres Biskops Tilladelse til disse Skrifters Offentliggørelse. (*Ovennævnte Instruks.*)

18. De tør forøvrigt ikke spare paa Ofre og Møje, for at der maa herske Enighed og Kærlighed iblandt dem; Fornærmelser og Bebrejdelser maa undgaas. Skulde der opstaa Meningsforskelligheder, saa vende man sig, i Stedet for at offentliggøre saadant i Bladene, til den kirkelige Øvrighed, som vil udjævne Sagen paa en retfærdig Maade. Modtager man fra denne Side en Dadel, saa adlyde man uden Knurren og Udflugter og uden at føre offentlig Klage; i det højeste henvende man sig paa den foreskrevne Maade, naar Sagen fordrer det, til den allerhøjeste Myndighed. (*Ovennævnte Instruks.*)

19. Sluttelig bør de katholske Skribenter, naar de repræsentere Proletariatets og de Fattiges Sag, søge at undgaa at føre et Sprog, som vækker Uvillie hos Folket mod de højerestillede Klasser. De bør ikke tale om retslig begrundede Fordringer, hvor det drejer sig om kristelig Kærlighed, som Vi ovenfor have forklaret det. De bør snarere minde om, at Jesus Kristus søgte at forene alle Mennesker ved den gensidige Kærligheds Baand, hvori Retfærdighedens Fuldendelse er indeholdt, og om det som Pligten paalægger, at være virksom til gensidigt Vel. (*Ovennævnte Instruks.*)

Vi stadfæste hermed af egen Drift og begrundet paa et sikkert Kendskab, i Kraft af Vor Apostoliske Autoritet, de ovennævnte Grundregler i alle deres Dele, og befale, at

de skulle naa til alle katholske Komiteers, Foreningers og Selskabers Kundskab, af hvad Art og Skikkelse disse end maatte være. De nævnte Samfund skulle lade dem offentlig opslaa i deres Foreningslokaler og ofte forelæse dem i Møderne. Vi anordne fremdeles, at de katholske Aviser aftrykke dem fuldstændigt og afgive den Erklæring, at de ville overholde dem, og de skulle ogsaa i Virkeligheden følge dem samvittighedsfuldt, da de ellers ville modtage en alvorlig Irettesættelse, og skulde den ikke frugte noget, saa ville de blive forbudte af den kirkelige Øvrighed.

Kraftigt Sprog og Paavirkning gavner imidlertid intet, naar det gode Exempel ikke stadig gaar foran, ledsager og følger dem. Det som skal være et Kendemærke hos alle Deltagere i ethversomhelst katholsk Foretagende, er *den aabne Bekendelse af Troen, en hellig Livsvandel, sædelig Renhed, samvittighedsfuld Overholdelse af Guds og Kirkens Bud*; og det, fordi det er enhver Kristens Pligt, og tillige, for at Modstanderen skal skamme sig, naar han intet Ondt har at sige om os (Tit. 2, 8).

Det er Vort Haab, at denne Vor Bestræbelse for at fremme Katholikernes Virksomhed i det offentlige Liv, navnlig i Italien, med den guddommelige Velsignelses Bistand maa bære rigelige og herlige Frugter.

Givet i Rom ved St. Peter, den 18. December 1903, i Vort Pontifikats første Aar.

Pius P. P. X.

„Paven og Bibelen“.

—o—

I Anledning af, at »*Nordisk Ugteblad*« (Nr. 46 S. 735) spurgte: »Hvor længe vil de lutherske Theologer mon endnu vedblive at paastaa, at Paven frygter Bibelen, og at det ikke er tilladt Katholikerne at læse i Bibelen?« — ser Pastor *Sadolin* (Fovlum ved Onsild) i »Annexet« Nr. 1 sig nødsaget til igen at fremsætte de forkerte Opfattelser af Pavernes Anordninger med Hensyn til Brugen af Bibeloversættelser paa Modersmaalet og uden Anmærkninger. Han kommer da igen med Synoden i Toulouse 1229, med Joh. Geiler fra Kaiserbergs Advarsel og med Fordømmelsen af Wycliffs Bibeloversættelse. Særlig vredes han dog over *Pius VII.* paa Grund af hans Forkastelse af Bibelselskaberne og ligeledes over *Leo XII.*, *Gregor XVI.*, *Pius IX.* og *Leo XIII.*

Fordommen har altsaa endnu saa stor Magt over Pastor *Sadolin*, at han aldeles ikke kan faa Øjnene op for den Kendsgerning, at alt det protestantiske Sektvæsen hovedsagelig er en Følge af den uindskrænkede Frihed, hvormed man i Protestantismen kan læse Bibelen uden nogen som helst Vejledning. Anderledes dømmer *Dr. Spencer Jones*, Præst i den anglikanske Statskirke, i sin Bog: »*England and The Holy Sec*« (1902), naar han siger: »At der i England fremkom saa mange Sekter, kan i mange, hvis ikke i alle Tilfælde føres tilbage til den Vane, at Bibellæserne betragtede enkelte Steder udenfor deres Sammenhæng og hyldede den forkerte Anskuelse, at enhver kunde finde Skriftordets sande Betydning ved kun at holde sig til Teksten.« Med Hensyn til Tiden før Reformationen anfører han *Dr. Cutts*, som skriver: »Mange Mennesker tror, at selv Præsteskabet kun lidt læste i Bibelen, medens det dog er en Kendsgerning, at Prædikerne dengang indeholdt langt flere Skriftsteder end i vor Tid, og at de Forfattere, som taler om andre Genstande, saa hyppigt bruge Hentydninger til den hellige Skrift,

at man klart ser, hvorledes deres Aand helt var gennemtrængt af Bibelens Maade at tale paa. . . En anden almindelig Vildfarelse er den Mening, at Præsteskabet ikke holdt af, at Lægfolk læste Bibelen; at man derfor bevarede den i et ukendt, fremmed (latinsk) Sprog, for at almindelige Folk ikke skulde være i Stand til at læse den. . . Men vi har Sir Thomas Mores vægtige Vidnesbyrd, som forsikrer: Længe før Wycliffs Tid blev hele Bibelen af fromme og lærde Mænd oversat paa Engelsk, og med Andagt, Forstaaelse og Ærbødighed læst af gode, retskafne Folk. . . Og et andet Sted siger han (More): Gejstligheden holder Folket ikke borte fra Bibelen, men kuu fra saadanne Oversættelser, som enten hidtil ikke er anerkendte som gode eller allerede er brændemærkede som daarlige, ligesom Wycliffs.« -- Og *Dr. Hook* skriver (*Lives of the Archbishops of Canterbury*, vol. III, p. 83): »Det var ikke paa Grund af fjendtlig Sindelag mod Bibelen paa Moderssnaalet, at Wycliffs Oversættelse blev forkastet. Længe før han optraadte, gaves der Oversættelser af den hellige Skrift. Der foreligger ingen Grund til at antage, at der vilde være fremkommet noget som helst Forbud mod Bibelens Udbredelse, hvis Oversætteren kun havde haft til Hensigt at opbygge og helliggøre Lærerne. Først da Lollhardernes Hensigter kom for Dagen, blev Wycliffs Oversættelse forbudt.«

Mon Pastor *Sadolin* kender Wycliffs Historie bedre end de lærde Protestanter i England kender den? Og er det ikke en Kendsgerning, at Bibelselskabernes Oversættelser ofte er læmlæstede og ligefrem forfalskede Udgaver af den hellige Skrift? Og saadanne skulde af Paverne uden videre godkendes? Nej, Misbrug af det bedste, i vort Tilfælde af Guds hellige Ord, er jo den værste Misbrug. Kristi sande Kirke kan ikke være med dertil.

Pastor *Sadolin* slutter: »Naar altsaa *Nord. Ugebl.* spørger, hvor længe lutherske Theologer vil vedblive at paastaa, at det ikke er Katholikerne tilladt at læse i Bibelen, saa vil vi svare: Saa længe, indtil vi faar Syn for det modsatte.

Hvis den nye Pave i dette Stykke vil bryde med sine For-gængeres Opfattelse og Fremgangsmaade, saa er det kun glædeligt (særlig hvis han vil virke for Udbredelsen af en Oversættelse uden Anmærkninger), og saa vil vi ønske, at han maa faa Lykke dertil — at Guds rene Ord maa blive kendt.«

Fordommen ligner desværre et Bind for Øjnene. Hvis det først var taget fra Øjnene paa Pastor Sadolin, vilde han ogsaa faa Syn for, at Bibelen hos Protestanterne i vide Kredse, navnlig i Tyskland (Lutherdommens Vugge), er bleven til en ren menneskelig Bog uden videre Betydning. En lille Bog, som i Tyskland blev udbredt i Millioner af Eksemplarer, »*Die Bibel in der Westentasche*« (Bibelen i Vestelommen) siger rentud: »Bibelen er helt igennem Menneskeværk.« Men for os Katholiker staar Bibelen der som en helt igennem guddommelig Bog. Det er derfor, at Kirken omhyggelig værner om dens rette Forstaaelse. Paverne er ikke bange for, at Bibelen bliver kendt i dens Renhed, nej, de er kun bange for, at den bliver miskendt og som Følge deraf mishandlet, som vi se, at det sker paa vore Modstanderes Side. Og saa længe ikke alle Mennesker er lærde, maa de ulærde hos os nøjes med en Bibel, som har Anmærkninger, der kun skulle forebygge Misforstaaelserne. Statens Love fortolkes af Højesteret; Kristendommens store Lovbog, Bibelen, trænger ogsaa til afgørende Fortolkninger, og disse sker ved Kirkens levende Læremyndighed: »*Gaar hen og lærer alle Folk*« — ikke blot at læse Bibelen, men frem for alt — »*at holde alt, hvad jeg har befalet eder*« (Matth. 28, 19 f.). Saaledes lyder Herrens Bud.

P. G. Schmiderer.

VALERIA

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

I dette Øjeblik blev Heraclius meldt; han kom for at forelægge Kejseren Listen over de af Rufinuses medsammen-
svorne, som allerede nu var fængslede.

Det Smil, Hofmanden havde om Læberne, forsvandt straks, da Maxentius traadte hen til ham med sammentrukne Bryn og udbrød med Tordenstemme:

»Hvem har givet din usle, elendige Karl Lov til at kaste en af mit Huses Tjenere i Fængsel uden min Tilladelse? Ved alle Guderne: Ligesom jeg har taget dig op af Snavset, vil jeg ogsaa nu knuse dig som en Orm under mine Fødder! Lad mig faa Listen!«

Kejseren gennemløb den lange Liste og hans Pande formørkedes mere og mere.

»To Valerier, to Cornelier, tre Dasumier, fem Anicier — den fordømte Græker!« udbrød han, »decimerer mig den romerske Adel! Og hvor er saa de Kristnes Præster og Diakoner henne, som du lovede mig at fange? Jeg kan mærke, at Ræven kun har skiftet Skind, men ikke Sind. Af Sted med dig! De Fanger, der er af adelig Byrd, skal straks frigives, og hvis du ikke inden i Morgen Affen har fængslet Ærke diakonen, der har Pengekassen, og i det mindste et halvt Dussin af de andre kristne Forstandere, skal jeg vise dine gamle Venner, hvorledes Kejseren behandler en skabet Hund.«

Heraclius listede bort uden at sige et eneste Ord.

»Han havde jo selv befalet mig det i Morges!« raabte han rasende, da han var kommen ud i Paladsets Forgaard. »Men nu kan jeg forstaa det: — Symmachus har været hos ham og gjort ham bange for Adelen, og nu lader han hele Ansvaret for denne Forholdsregel, der er truffen, og som

alle ere saa forbitrede over, falde paa mig alene. Efter lang Overvejelse og Søgen havde jeg endelig fundet den Vej, der sikrede mig min Fremtid, og saa kommer en ond Skæbne og tvinger mig til selv at bære de Stene sammen, som igen skal spærre Vejen for mig. En ny Kristenforfølgelse vilde afbryde Broen til Constantin for mig — men jeg er nødt til at kaste Kejseren et Offer i Gabet, hvis ikke hans Raseri skal ramme mig selv. Kunde jeg blot,« afbrød Heraclius sine Betragtninger efter at have tænkt sig lidt om, »faa fat paa en Præst eller en af Biskoppens syv Diakoner! Dermed vilde Kejseren være tilfreds i alt Fald for Øjeblikket.«

Heraclius vidste naturligvis hvor de fleste af de højere kirkelige Embedsmænd boede; men han tvivlede ikke om, at de Kristne allerede havde truffet alle Slags Sikkerhedsforanstaltninger for deres Diakoner og Præster, da de var bleven opskræmmede ved de foretagne Fængslinger.

Han kunde maaske dog være saa heldig at overraske en eller anden af dem ved Coemeterierne, især ved det, der laa paa den appiske Vej. Derfor sendte Heraclius ogsaa tidlig næste Morgen nogle Betjente ud til Corneliernes Gravmæle, hvorfra Indgangen til Callistuses Katakomber var, for muligvis at kunne opsnappe de Kristne der. Det var ogsaa til sidst lykkedes dem at gribe en ældre Mand, der sagde, han var en Kristen og hed Diakon Severus; »men da vi viide føre ham bort,« sagde den ene af dem til Heraclius, »kastede en Centurion, der hørte til Herkuliernes kejserlige Livvagt, en ren Kæmpe, sig over os, tog fat i Tranquillinus og mig, løftede os i Vejret, en i hver Haand og gav sig til at dunke vore Rygge mod hverandre, saa alle Ribbenene knagede i Livet paa mig — og jeg faldt besvimet om. Derpaa gik det løs over de andre, og havde Fangen ikke selv holdt igen paa ham, havde denne Kannibal vistnok tilredt dem værre. Saa befriede han uden videre den gamle Mand og ledsagede ham ind til Byen.«

Heraclius skældte Folkene ud for deres Fejghed, skønt de viste ham alle Bulerne og Mærkerne af Soldatens kraftige

Næve. Den snu Græker indsaa imidlertid, at dette Intermezzo ikke var saa ganske uheldigt for ham. Han kendte sin Herre og vidste, at Skildringerne af Herkulierens Kraftprøve ikke vilde undlade at gøre et gunstigt Indtryk paa ham.

»Naar I nu,« befalede han sine Betjente, »bliver kaldte ind til Kejseren, maa I endelig smøre rigtig tykt paa, naar I omtaler den Mishandling, I har lidt; ellers kan jeg, ved Jupiter, ikke indestaa for eders Hoveder.«

Da han saa om Aftenen, dog ikke uden en vis Beklemthed, gik til Paladset, lod han de to Mænd blive i Forgaarden.

Heraclius beklagede sig straks med stor Bitterhed over, at en Soldat af Livvagten havde sat sig op imod den kejserlige Befaling og forhindret, at Diakon Severus var bleven fanget.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Anden Juledag fejrede *St. Anna Ynglinge-forening* paa Amager sin første Julefest paa en overordentlig værdig Maade. Om Morgenen modtog alle 14 Medlemmer i Fællesskab den h. Kommunion og under Højmessens sang de en 2-stemmig Messe med Offertorium o. s. v., som de i Forvejen havde indøvet med megen Flid og Interesse. Hele Festdagen tilbragte de i St. Anna Skolens Lokaler, hvor de ogsaa spiste til Middag i Fællesskab. — Anden og tredie Juledags Aften opførte de paa Foreningens nye Theater et Juleskuespil, som hentydede til Festdagens ophøjede Hemmelighed: Vor guddommelige Frelsers Fødsel. — Paa Nyt-aarsdagen havde Foreningen sit Juletræ, og samme Dag foretoges Valg af en ny Bestyrelse. — Søndag den 3. Januar opførtes atter Juleskuespillet i Følge Opfordring fra en Del Medlemmer af St. Anna Menighed. — Søndag den 10. Januar har Foreningen bestaaet et Aar og kan den saaledes paa

denne Dag fejre sin første Stiftelsesfest, idet den med Glæde ser tilbage paa det henrundne Aar. St. Anna Ynglingeforening har uden Tvivl i det forløbne Aar stiftet meget Godt og lagt en god Grund i adskillige unge Hjærter og vel ogsaa hindret meget Ondt, ved at samle de Unge, som i Foreningens Lokale have tilbragt hele deres fri Tid paa Søn- og Helligdagene paa en uskyldig og tillige fornøjelig og vækkende Maade. Sit andet Aar begynder Ynglingeforeningen med den 12aarige Jesus som Forbillede og Beskytter; hans Billede kommer ogsaa paa den Fane, som Paramentforeningen ved St. Ansgar med saa stor Imødekommenhed vil skænke den unge Forening. — St. Anna Ynglingeforening takker gennem Ugebladet alle sine Venner og Velgørere, som have støttet den paa forskellig Maade i Anledning af Julefesten, enten ved personligt Arbejde eller ved Gaver til Theatret og Juletræet. Ynglingene have efter Evne og Kræfter søgt at gengælde dem det, ved at bede for dem under særlige Andagter foran Frelserens Krybbe.

— Ved *Juleindsamlingen* til Fødevarer til Fattige i *St. Ansgars Sogn* indkom 561 Kr. Af disse Penge benyttedes 551 Kr. til Uddeling af Flæsk, Smør, Brød, Kaffe og Sukker til 135 Familier. Resten, 10 Kr., uddeltes i kontante Penge til nogle Fattige paa »Almindeligheden«. Paa en lignende Maade beredtes der de Fattige i *St. Anna Sogn* en særlig Juleglæde af Mariahjemmets offervillige Forstanderinde tillige med nogle Damer i St. Elisabeth-Vincentskonferentsen for København, Ø. Maatte Julens Herre, Jesus Kristus, ledsage med sin Naade og Bistand i det nye Aar baade Giverne og Modtagerne af disse Gaver i vore tre Sogne!

Frederiksberg. *Indsamlingen* til Fødevarer til Trængende i *Rosenkranskirkens Sogn* indbragte 172 Kr. 67 Ø. Ved Hjælp af dette Beløb blev 48 trængende Familier og Enligtstillede paa Frederiksberg og Vesterbro understøttede. Komiteen bringer herved Bidragyderne sin hjærteligste Tak paa de Trængendes Vegne.

Unio. Søndag d. 17. Januar **Klubaften** i Citys Selskabslokaler. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Foredrag af Forfatt. Joh. Johnsen.

Tysk eller dansk **Barnepike** søges til større Børn til den 1. Marts. Messerschmidt, Amalievej 6.

S.J.G. **Mandag** den **II.** Januar, Aften Kl. 8^{1/2}, afholder St. Josefs Gilde Møde for **I.** og **II.** Grad.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **10.** Januar. **1. Søndag** e. H. **3 K.** — **11. M., 12. Ti., 13. O.** Oktavdage. — **14. To.** Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — **15. F.** Paulus, Eneboer. — **16. L.** Marcellus, Martyr og Pave.
Søndag den **17.** Januar. **2. Søndag** e. H. **3 K.** Jesu Navnefest.

Mariakongregationen for Ynglinge holder sit første Møde i Aar Mandag den 11. Januar i Jesu Hjærte Kirke.

Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke **Søndag** den **17.** Januar Kl. 8^{1/2}.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 14. Januar.

Maria-Børnenes Forening har offentligt Møde med sakramental Velsignelse Onsdag den 13. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

St. Franciskus 3die Orden. Højtideligt Møde Tirsdag den 19. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel, i Anledning af Danmarks Martyrkonge, den h. Knuds festlige Mindedag. Efter Mødet afholdes offentlig Kollekt til den ny St. Franciskus-Statu.

✠ At min kære Hustru, mine Børns altopofrende Moder, **Henriette Iversen**, f. Carlsen, er afgaaet ved Døden Tirsdag den 5. ds., bekendtgøres herved af hendes dybtsørgende Børn og Mand.

C. Th. Iversen, Graver.

Den kære Afdøde anbefales inderlig til de Troendes Forbøn. Begravelsen finder Sted **Søndag** d. **10. ds.** Kl. 1 fra Kapellet paa katolsk Vestre Kirkegaard, R. I. P.

St. Elisabeth-Vincentkonferentsen ved Rosenkranskirken lader læse en h. Sjælemesse for sit afdøde Medlem, Fru **Henriette Iversen** Lørdag den 16. ds. Kl. 8 i Rosenkranskirken. Medlemmerne indbydes venligst til at give Møde.

I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn's kgl. Hofboghandel (Bredgade 35. Kbhvn.) er udkommen:

Katolsk Salmebog. 5te Oplag. Pris heftet 1 Krone.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 3.

Søndagen den 17. Januar.

1904.

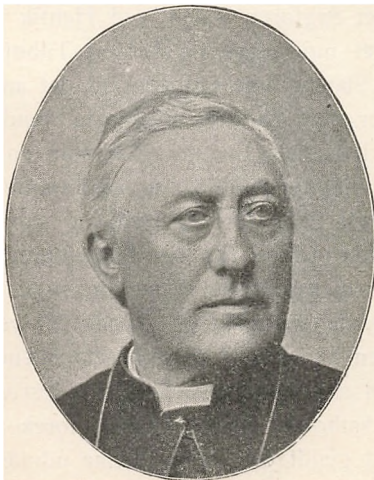

Indhold: 21. Januar 1834—21. Januar 1904. — Fader og Datter. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

---

21. Januar 1834 — 21. Januar 1904.

Paa Gorsdag, kan vor højærføre sin 70. i Dagens Aftanken hendedet, vor apohyrde med Guds ket i over 40 Fædreland, ud-Ugeblad“ alle likers hjærte-ning. Maatte vor Overhyrde Mars apostolisk

den 21. Januar, værd. Biskop Fødselsdag. ledning og med vendt paa all stoliske Over- Naade har vir- Har her i vort taler „Nordisk danske Katho- ligste Lykønsk- Herren skænke endnu mange Virksomhed!

Fader og Datter.

En historisk Skitse.

—o—

Kun yderst sjældent have en Fader og Datter levet saa rigt et Liv med hinanden, baade aandeligt og hjærteligt, som den Fader og Datter, der er tænkt paa ved Overskriften over disse Linjer. Faderen vil være mange Læsere bekendt fra Verdenshistorien, det er Englands berømte Storkansler i Henrik den Ottendes Dage, Sir *Thomas More*; Datterens Navn er vel ikke indskreven paa Verdenshistoriens Blade, men dog har hun, fordi hun fulgte sin Fader med en næsten enestaaende Troskab og Kærlighed, faaet sit Navn knyttet saa nøje til sin berømte Faders, at ingen, som blot kender en lille Smule nærmere til hans Historie, har kunnet undgaa at høre Navnet paa hans kære *Margaret* eller *Mcg* som han oftest kalder hende.

Thomas More's Liv er der ikke Lejlighed eller Tid til at komme nærmere ind paa her. For dem, der ikke kende det, maa det være nok at vide, at han, der begyndte som dygtig og anset Sagfører, siden ved Henrik VIII.s Interesse for ham, meget mod egne Ønsker og Tilbøjeligheder, steg fra det ene af Statens høje Embeder til det andet, indtil han som Storkansler blev Landets mægtigste Mand næst Kongen. Han, gennem hvis hele Liv der gaar som en rød Traad en uskrømtet Samvittighedsfuldhed og en levende Gudsfrygt ved Siden af en ægte Sans for alt godt og skønt i Menneskelivet, kunde ikke længe for sin Samvittigheds Skyld tjene den lastefulde og hykleriske Fyrste og søgte og fik sin Afsked fra sin byrdefulde Stilling. Trods det vedblev Sir Thomas at være en af Landets mest ansete Mænd, og da Henrik foretog det skæbnesvangre Skridt at løsrive det engelske Folk fra den katholske Kirkes Enhed, forekom det ham, at det fremfor alt gjaldt om at faa denne udmærkede Mand til at erklære sig enig med den nye Tingenes Tilstand, til at

aflægge Lydighedseden til Kong Henrik som den engelske Kirkes »øverste Hovede«.

Som trofast Katholik og fornuftigt Menneske kunde og vilde Sir Thomas ikke aflægge en saadan Ed, og da han vandrede i Fængsel for sin Vægrings Skyld, var han sig fuldbevidst, hvad denne kunde føre til. Fristende er det her at dvæle ved hans skønne Fængselstid og salige Martyrdød, som han modtog i Aaret 1535, men da det vilde føre os for vidt fra det, som er denne Skitses Formaal, at give et lille Billede af denne udmærkede Fader og sjældne Datter, maa det være nok at bemærke, at hvad Sir Thomas gennemlevede, baade intellektuelt og religiøst, saa vel i den sidste strenge Tid som i hans Manddomsaar, ogsaa i de lykkelige, lyse Dage, det delte hans Meg med ham saa fuldt og helt, som sjældent nogen Hustru har kunnet det med sin Mand, vel endnu sjældnere nogen Datter med sin Fader.

Det er ofte vanskeligt at faa et tydeligt Billede af de personlige Egenskaber hos historiske Personer, fordi de ofte udviskes af det brogede Sceneri paa Historiens store Skueplads, men hvad de to angaar, som vi beskæftige os med, er det ikke saa vanskeligt, thi dels har Margarets Mand, der som Svigersøn havde levet mange Aar sammen med sin Hustru i Sir Thomas store Hus, skrevet en overordentlig livfuld og gribende Levnetsbeskrivelse af sin Svigerfader, dels findes der en Række Breve fra Sir Thomas og især de Breve, som han og Meg vekslede indbyrdes de mange svære Maaneder, han sad skilt fra sin Familie i Tower Fængsel og ventede paa Dødsdommen. Det er ved her at meddele et lille Uddrag, spredt rundt om, af disse Breve, at jeg har tænkt bedst at kunne give et Billede af denne Fader og Datter.

Vi gaa først tilbage til den lykkelige Tid, da More levede samlet med alle sine kære, og da hans Indkomster flød saa rigeligt, at han kunde holde aabent Hus for alle Datidens fremragende Mænd, som ogsaa flokkedes om ham og hans Familie og nød godt af Husets storstilede Gæst-

frihed. More talte ogsaa mange berømte Mænd blandt sine Venner, f. Ex. Maleren Holbein og den store Erasmus fra Rotterdam, hvilken sidste gennem sine Breve gjorde More's Hus berømt i hele Europa. Han berømmer ikke alene More, der var en fremragende Videnskabsmand og skrev et glimrende Latin, men ogsaa hans Døtre, især Meg, som kapedes med ham heri. En Gang vare Døtrene endog indbudte til Henrik VIII.s Hof, hvor de i Kongens Nærværelse deltog i en offentlig Disputats over Filosofi. Fra nævnte Periode stammer følgende Brev:

»Thomas More til sin kæreste Datter Margaret!

Der var ingen Grund til, mit sødeste Barn, at du skulde opsætte at skrive en eneste Dag, fordi du i din store Mistilid til dig selv frygtede for, at dit Brev skulde blive saa, at jeg ikke kunde læse det uden Mishag. Selv om det ikke havde været fuldkomment, vilde dog det Hensyn, man skylder dit Køn, have skaffet dig Tilgivelse af enhveromhelst, hvor meget mere af en Fader, som jo endog finder en Plet i hans Barns Ansigt smuk. Dog, min kære Margaret, dit Brev var saa fint og elegant, og du havde saa liden Grund til at frygte en overbærende Faders Dom, at du ikke behøvede at frygte selv den strengeste Kritikers Bedømmelse.

Du fortæller mig, at Nicholas, som holder saa meget af eder og er saa lærd i Astronomien, igen har begyndt at gennemgaa med dig Himmellegemernes System.*) Jeg er ham taknemmelig derfor og lykønsker dig til det gode Held; for i Løbet af en Maaned vil du ved kun ringe Arbejde blive ganske godt kendt med den evige Bygmesters ophøjede Vidundere, hvilke saa mange Mænd af herlig, ja næsten overmenneskelig Indsigt først have opdaget efter strengt Slid

*) Man erindre ved dette Sted og ved andre Steder i Brevet, at her tales til en ung Hustru og Moder, hvorved man des inere maa beundre, at hun kunde faa Tid og Lejlighed til slige Studier. Rigtignok var hun ved at hun boede i Faderens Hus selv fritagen for huslige Bekymringer og Arbejder.

og Møje, eller snarere under kold Gysen og Nattevaagen under aaben Himmel lange Tider igennem.

Ogsaa er jeg glad over at læse, at du har besluttet dig til at hengive dig med Iver til Filosofien og ved fremtidig Flid at indhente det, som du i de forbigangne Tider har mistet ved Forsømmelighed. Min egen Margaret, jeg har i Sandhed aldrig funden dig ledig, og din usædvanlige Lærdom i alle Egne af Visdommen viser, at du virkelig bestandig maa gaa fremad. Derfor tager jeg disse Ord som et Bevis paa din store Beskedenhed, paa Grund af hvilken du foretrækker at anklage dig selv falskelig for Dovenskab fremfor at prale af din Flid; med mindre din Mening er den, at du nu vil kaste dig over Studeringerne med en saadan Flid, at din tidligere Iver vil synes at ligne Dovenskab i Sammenligning hermed. Hvis det er Meningen, vilde intet være til større Glæde for mig eller til større Held for dig, min sødeste Datter.

Det vilde være en Fornøjelse for mig, min kære Margaret, at samtale lang Tid med dig om disse Ting, men jeg er lige bleven afbrudt og kaldt bort af Tjenerne, der have bragt Aftensmaden ind. Der er andre, jeg maa tage Hensyn til, ellers er det at spise til Aften ikke saa godt som at tale med dig. Farvel, mit kæreste Barn. og hils min ædle Søn, din Husbond. Jeg er overmaade glad over, at han har kastet sig over de samme Studier som du selv. Jeg plejer altid at raade dig til at give efter for din Husbond i alle Ting; denne Gang har du tværtimod min fulde Tillaelse til at kappes med ham i Kendskab til Himmelvejden. Farvel igen. Hils alle, dog ganske særlig din Lærer.«

Et saadant Brev viser bedre end mange Ord, hvilket inderligt Forhold der maa have bestaaet mellem denne Fader og Datter. Svigersønnen fortæller ogsaa, at da Margaret laa for Døden af den saakaldte »svedende Syge«, en Slags pestagtig Farsot, og var opgivet af Lægerne, reddedes hun paa næsten vidunderlig Vis gennem sin Faders Forbøn. Fra samme Tid som forrige stamme adskillige Breve fra

Sir Thomas til saavel Margaret som de øvrige Børn, thi en stor Del af sin Tid maatte han tilbringe ved Kongens Hof, skilt fra sit kære Hjem, og han maatte da ofte lade sig nøje med skriftlige Henvendelser til sine kære. Engang havde Margaret bedet ham om nogle Penge, hvilke han sendte hende med følgende Svar — paa Latin, thi paa det Sprog plejede de at korrespondere med hinanden:

»Du beder, min kære Margaret, med alt for megen Undseelse og Frygt om Penge, siden du beder en Fader derom, hvis Lyst det er at give, og du har skrevet et saadant Brev til mig, at jeg gerne vilde gengælde dig for hver Linje i det ikke blot med en Guldmønt, som Alexander gjorde overfor Cherilos' Vers, men, hvis mine Evner vare lige saa store som min Lyst, vilde jeg belønne hver Stavelse med to Gulduncer. Jeg sender dog kun, hvad du har bedt om, men vilde have føjet mere til, hvis jeg ikke, i samme Grad som jeg er rede til at give, havde sat Pris paa at blive bedet og overtalt af min Datter, især af dig, hvem Dyd og Lærdom have gjort saa kær for min Sjæl. Derfor, jo hurtigere du bruger disse Penge paa en god Maade, som du plejer at gøre, og jo hurtigere du beder om mere, des mere vil du være sikker paa at behage din Fader.«

Saaledes skrev Thomas More til sin Datter, da deres udvortes Kaar vare lyse og lykkelige. Vi genfinde den samme Faderkærlighed i Brevene fra den Tid, da Sorg og Ulykke var styrtet ind over dem alle, om end naturligvis den alvorlige Grundtone klinger endnu mere igennem i disse. Da Thomas More var kastet i Tower, skrev Margarets Stifsøster et Brev til hende, i den Hensigt, at hun skulde bevæge deres Fader til at føje sig efter Kongens Vilje. Herpaa har man et langt, vidtløftigt Svar, men om det er skreven af Sir Thomas i Margarets Navn eller af denne selv, det vidste allerede Margarets egen Mand Roper ingen Besked med. Vi give her nogle faa Uddrag af dette for Thomas More's hele Standpunkt yderst vigtige Brev. Hun tog Søsterens Brev med ved sit næste Besøg hos Faderen

og viste ham det, hvorpaa hun skriver: »Jeg fandt det baade passende og nødvendigt at vise min Fader dit Brev, passende, fordi han derved kunde se din kærlighedsfulde Omhu for ham, nødvendigt, fordi han derved kan indse, at hvis han staar fast i denne sin Samvittighedsskrupel (som i hvert Fald mange af hans Venner og hans Kone kalde det), saa ville alle hans Venner, som synes mest egnede til at gøre noget godt for ham, enten til Slut opgive hans Sag eller blive udé af Stand til overhovedet at gøre ham noget godt. Da jeg nu kom næste Gang til ham efter Modtagelsen af dit Brev, talte jeg først med ham om andre Ting, baade om hans gamle Sygdom i Brystet og om hans nye Sygdom i Nyrerne og om hans Krampe i Benene, som efter hans Ord at dømme ikke er bleven værre, men bliver ved ligesom før. Derpaa bad vi vore syv Salmer og Litaniet, som vi pleje, hvorpaa vi gav os til at tale om muntre Ting, om Moders og mine Søskendes Befindende, om vore Naboer og Bekendte, som han sagde alle skulde huske ham i deres Bønner; men derefter sagde jeg: Min gode Fader, jeg beder Gud om, at deres Bønner, og vore, og dine egne med, maa erhverve dig den Naade hos Gud, at du i denne store Sag (for hvis Skyld du er i denne store Nød og for din Skyld vi alle, som elske dig) maa i Tide finde en Udvej, som uden at mishage Gud kan tilfredsstille og behage Kongen, som altid har været saa særdeles naadig imod dig, og du saaledes handle, som saa mange store, vise og vel-lærde Mænd have gjort.«

Dette Brev, hvoraf ovenstaaende kun er et kort Begyndelses-Citat, udvikler vidtløftigt og saare interessant, hvorfor Thomas More ikke kan bevemme sig til at aflægge den forlangte Ed; derpaa hedder det i Brevets Slutning, hvor Margaret udvikler, hvorledes denne alvorlige Samtale mellem hende og Faderen endte, omtrent saaledes: »Jeg udregnede mangan en søvnløs Nat, medens min Hustru sov og troede, at ogsaa jeg sov, hvad Farer jeg kunde vente at styrte i, saa jeg er sikker paa, at der findes ingen større end dem,

jeg har gjort Regning paa. Og det var med et tungt Hjærte, Datter, at jeg overlagde dette. Men dog takker jeg Vor Herre, at jeg aldrig har tænkt paa at skifte Mening og bøn-falder ham, at skulde jeg nogensinde føle Tilbøjelighed der-til, det da maatte være for sent. Og skønt jeg vel ved, at jeg ikke er bedre værd, end at Gud skulde give Slip paa mig, vil jeg dog ikke høre op med at forlade mig paa hans Naade, som hidtil har styrket mig til med et villigt Hjærte at give Afkald paa Ejendom og Gods, ja selve Livet hellere end at svare imod min Samvittighed. Og derfor har hans Naade Kongen aldrig gjort mig saa meget godt, som da han tog min Frihed fra mig, paa Grund af al den aandelige Velsignelse, som jeg haaber derved at skulle høste. Gud vil saa maaske fritage mig for noget af min Straf i Skærsilden, ja maaske endog forøge min Løn i Himlen. Tabe Tilliden til ham, Meg, vil jeg ikke, selv om jeg somme Tider bliver modløs. Jeg vil saa blot tænke paa, hvorledes det gik Sankt Peter, der begyndte at synke, da Vinden blæste, og vil gøre det samme, som han gjorde, nemlig kalde paa Kristus og bede om hans Hjælp. Og saa stoler jeg paa at han vil strække sin hellige Haand ud efter mig og frelse mig fra at drukne. . . . Og derfor, Meg, min egen gode Datter, bekymre dig aldrig for nogetsomhelst, der maatte hænde mig i denne Verden. Intet kan ske, uden hvad Gud vil.«

Jo længere Sir Thomas maatte sidde i Fængsel, des strengere blev han ogsaa behandlet. Man tog hans Papir, Bøger, Skrivematerialier o. s. v. fra ham, hvorfor det næste Brev fra ham til Margaret ogsaa er skreven med et Stykke Kul. Det er ikke langt, men saare gribende. »Min egen gode Datter, jeg er, Herren være takket, ved godt Helbred og har Fred i mit Hjærte, og af verdslige Ting begærer jeg ingen flere, end jeg har. Jeg beder Herren gøre eder alle lykkelige i Haabet om Himlen. Og saadanne Ting, som jeg har havt nogen Længsel efter at tale med eder alle om, nemlig om den kommende Verden, dem lægge Herren eder

selv paa Hjærte, meget bedre end jeg kunde, ved sin Helligaand, som velsigne og bevare eder alle. Skreven med et Stykke Kul af den inderligt elskende Fader, som i sine ringe Bønner ikke glemmer en eneste af eder alle, hverken eders smaa Børn eller eders Tjenestepiger eller eders Husbønder eller eders gode Husbonders slemme Koner eller eders Faders slemme Kone eller nogen af vore andre Venner. Og saaledes lev hjærtelig vel — af Mangel paa Papir. Thomas More, Ridder.«

Ogsaa Margaret skrev ofte til sin inderlig elskede Fader, og her følger et af hendes sidste Breve til ham: »Min egen gode Fader! Det er ingen ringe Trøst for mig, siden jeg ikke kan tale med dig, som jeg gerne vilde, at jeg i det mindste har den Glæde at kunne skrive til dig, saa ofte det kan lade sig gøre, og atter og atter læse dine saare gavnlige og elskværdige Breve, de trofaste Sendebud fra din ædle og ophøjede Sjæl, der er fri for al daarlig Kærlighed til denne Verdens Ting og hviler fast i Kærlighed til Gud og Længsel efter Himlen, ganske som det er værdigt for en oprigtig Dyrker og trofast Tjener af Gud, hvem jeg ikke tvivler om, gode Fader, holder sin Haand over dig og vil bevare dig baade paa Legeme og Sjæl, og særlig nu, da du har opgivet al jordisk Trøst og har overgivet dig villigt, glad og fuldt til hans Beskyttelse. Fader, hvad tror du har været vor Trøst, siden du skiltes fra os? Det har Mindet om dit forbigangne Liv og din gudelige Vandel og dine gavnlige Formaninger og dydige Eksempel og Visheden om, at dette ikke blot vil blive ved, men at det vil voxte og tage til ved Vor Herres Godhed til stor Trøst og Glæde for dit Hjærte, som er frit for al jordisk Smuds og prydet med de himmelske Dyders ædle Klædebon, et værdigt Tempel for Guds Helligaand at bo i, som beskyttede dig (hvad jeg ikke tvivler om, han i sin Godhed vil) mod alt ondt paa Sjæl og Legem og give mig, din mest elskende lydige Datter og Tjenerinde og alle vore Børn og Venner at følge det, vi prise hos dig, at vi tilsidst maa mødes med dig, min

egen kære Fader, i Himlens Lyksalighed, hvilken vor naadigste Herre har købt til os med sit dyrebare Blod. — Din egen mest elskende lydige Datter og Tiggerske Margaret Roper, som ønsker fremfor alle verdslige Ting at være i John Wood's*) for at kunne gøre dig nogen Tjeneste. Men vi leve i Haabet om snart at faa dig igen. Jeg beder Gud af Hjærtet om, at vi maa det, hvis det er hans hellige Vilje.«

Margaret fik ikke det Ønske opfyldt, som hun udtaler; thi ikke længe efter, den 6. Juli 1535, blev den uretfærdige Dom fuldbyrdet, som var fældet over hendes Fader, og den bedste Englænders Hovede faldt for Bøddelens Øxe. Dagen før havde han skreven sit sidste Brev — med Kul — til sin elskede Margaret, hvis Hovedindhold er følgende: »Vor Herre velsigne dig, gode Datter, og din gode Husbond og din lille Dreng, og alle mine Gudbørn og alle vore Venner. Jeg sender Cecily min Velsignelse og alle hendes Børn og beder hende bede for mig. Jeg sender hende et Tørklæde, og Gud styrke min gode Søn, hendes Husbond. Min gode Datter Dauce har Maleriet paa Pergament, som du gav mig fra Lady Coniers, hendes Navn staar paa Bagsiden. Jeg beder dig sende det tilbage til hende i mit Navn til Tegn paa, at hun skal bede for mig**). . . . . Jeg gør dig megen Besvær, min gode Margaret, men jeg vilde være meget bedrøvet, om det skulde vare længere end til i Morgen. For det er St. Thomas' Aften og Oktav af Sankt Peter, og derfor længes jeg efter at gaa til Gud i Morgen, det vilde være mig en passende Dag. Aldrig har jeg syntes saa godt om din Opræden overfor mig, som da du kyssede mig sidste Gang; for jeg holder saa meget af, at datterlig Kærlighed og Hjærtets ømme Følelser intet Hensyn tage til verdslige Høflighedsforskrifter. Farvel, mit kære Barn, og bed for mig, og jeg skal bede for dig og alle dine Venner, at vi maa mødes glade i Himlen.«

*) Den Tjener, som en Tidlang besørgede Opvartningen for Sir Thomas i Fængslet.

***) Her følger flere Anbefalinger af forskellige og Hilsener.

Margaret var med andre af Familiens Medlemmer til Stede ved Begravelsen af hendes Faders Legeme. Hans afhuggede Hovede blev dog ikke begravet, men opstillet paa London Bro, hvor det forblev udstillet en Maaned; derefter skulde det været kastet i Themsen, men Margaret underkøbte den Mand, som skulde gøre det, og han gav hende Hovedet. Hun blev siden anklaget, fordi hun opbevarede sin Faders Hovede, men hun svarede frimodigt, at hun havde skaffet sig sin Faders Hovede, at det kunde blive begravet i Stedet for at blive Fiskeføde, og ved indflydelsesrige Venners Mellekomst blev Sagen mod hende hævet. Nogle berette, at hun stadig gemte sin Faders Hovede, og at det ved hendes Død blev lagt ned i hendes Kiste, men dette synes kun at være en senere Digtning. Men eet er utvivlsomt, Margaret fik ved sin Faders Død et Knæk, som hun aldrig forvandt, og hun døde endnu ung, kun ni Aar efter sin herlige Fader. Videre kende vi ikke hendes Historie, men det er vist ikke for dristigt at antage, at al den Sorg og Nød, de to her maatte gennemgaa, forlængst er glemt over Gensynets Glæde og Herligheden i den Himmel, de begge to saa frimodigt og fast styrede hen imod.

Niels Hansen

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Men langt fra at blive vred paa sin Centurion, hørte Maxentius med stor Glæde paa Beskrivelsen af Herkulierens Kraftprøver, ja han befalede endogsaa, at Betjentene skulde kaldes ind, for at han af deres egen Mund endnu en Gang kunde høre Fortællingen om denne Bedrift.

»Jeg maa jo ogsaa høre Forbryderen selv,« raabte han og lo, »for at jeg kan fælde en retfærdig Dom.«

Kort efter traadte Martialis ind. Han hilste paa Kejseren med militærisk Anstand, plantede sig derpaa som et Træ lige foran Maxentius, hvis Øje med Velbehag hvilede paa denne herkuliske Skikkelse.

Heraclius maatte gentage sin Anklage. Martialis maalte ham spottende fra øverst til nederst og afbrød ham saa med følgende Ord, der blev udtalte med stor Ro og Værdighed:

»Da disse Karle ikke godvillig vilde lade den gamle Mand gaa i Fred, skubbede jeg blot en lille Smule til dem. Men jeg har, som du jo selv kan se, hverken knækket Arme eller Ben paa dem.«

»Ja men du har dog slaet to af Mændene saaledes mod hinanden, at de ikke kom til Bevidsthed igen før en halv Time efter!« lo Kejseren.

De bekræftede begge Anklagen, idet de lod, som de var frygteligt medtagne.

»Saa maa jeg,« svarede Krigeren i uforstyrrelig Gemtylighed og vendte sig mod Betjentene, »have taget en lille Smule haardere fat paa jer, end det egentlig var min Hensigt. Det kan man jo ikke altid beregne saa nøje.«

»Hahaha!« raabte Maxentius, som ordentligt gottede sig over hele denne Historie, »du tog dog saa haardt, at alle de andre blev bange og løb deres Vej.«

»Ja det var godt,« svarede Soldaten, »at de havde faaet nok af at se paa det, ellers var mit Blod vistnok kommet i Kog, og saa skulde alle disse Frøer være bleven kylede over den nærmeste Havemur, den ene efter den anden.«

Man behøvede blot at betragte Kæmpen for at forstaa, at det ikke vilde have kostet ham videre Ulejlighed.

»Jeg maa dog alligevel straffe dig,« vedblev Maxentius stadig leende, »fordi du har hindret mine Betjente i Udførelsen af deres Pligt.«

»Den, jeg ledsager, Herre, staar under min Beskyttelse,«

svarede Martialis, »og den, der staar under en Herkuliers Beskyttelse, staar med det samme under Kejsereus.«

»Ved Herkuleses Kølle!« udbrod Maxentius, »det har du Ret i, og de Stympere burde egentlig være dig taknemmelige, fordi du ikke knækkede Halsen paa dem alle sammen.«

Dermed lod Kejsereu begge Parter gaa, og idet han med stor Tilfredshed betragtede Centurionen sagde han fornøjet:

»Ved Jupiter! Hundrede saadanne Karle kan tage det op med en af Constantins Legioner.«

Denne Scene havde sat Maxentius i godt Humør, og Heraclius, der havde forudset det, forelagde nu et Pragteksemplar af Festprogrammet til den forestaaende Kejserefest, den var skrevet med Guldbogstaver paa purpurfarvet Papir. Under Læsningen deraf glemte Tyrannen heldigvis sin Trusel fra den foregaaende Aften.

Maxentius havde med feberagtig Hast fremskyndet Bygningen af sin Basilika lige fra den Dag, Grundstenen blev lagt, som om han vilde trodse en hemmelig Anelse om, at det ikke vilde blive ham forundt at fuldføre dette Arbejde. I Virkeligheden skulde dette Værk hverken komme til at bære hans eller hans Søns Navn; det faldt derimod i hans forhadte Fjendes, Constantins, Lod at fuldende denne Basilika, som blev opkaldt efter ham og forplantede hans Navn til Efterverdenen. Derfor var ogsaa mange hundrede Slaver og Statsfanger, fra om Morgenen tidligt til sent om Aftenen, beskæftigede med at slæbe Teglsten og Marmorblokke til Stedet, hvor der ligeledes blev tilberedt Murkalk og rejst Stilladser, medens Opsynsmændenes Pisk ubarmhjærtigt suste ned over de ulykkelige nøgne Rygge, naar de var ved at segne under Udførelsen af det strenge Arbejde. Kejsereu viste sig næsten hver Dag paa Byggepladsen, for ved sin personlige Nærværelse at anspore alle til det yderste. — De Kristne søgte paa enhver Maade at lindre de af deres Trosfæller, der var dømt til dette Arbejde, og de skyede hverken Ofre eller Farer for at komme dem til Hjælp. I vore Dage kan man neppe have nogen Anelse om, hvor store de Fordringer var, som i hine Tider stilledes til de troendes Offervillighed, og med hvilken Glæde og Hengivelse de kappedes om at efterkomme ethvert Krav i saa Henseende. Skønt det nu ogsaa af og til ved List og Bestikkelse lykkedes dem at bringe snart den ene, snart den anden Veder-

kvægelse og Trøst, var een dog udelukket fra at nyde godt deraf — nemlig Rufinus; den strenge Befaling, Heraclius havde givet med Hensyn til ham, omgav ham med uoverstigelige Skranker. Af Bekenderne var tre endnu Katekumener, en Præst havde fundet Lejlighed til at døbe dem og give dem den hellige Kommunion, hvor gerne havde Rufinus ikke ogsaa ønsket at modtage den himmelske Spise: men det var umuligt.

Den eneste Trøst, hans Datter kunde yde ham, bestod deri, at hun hver Dag i timevis stillede sig paa Palatins store Perron lige over for Basilikaen, og derfra gjorde Tegn til sin Fader, for at tilkendegive ham sin Kærlighed og, ved at pege op mod Himlen, søge at styrke hans Mod. Men for hende selv var disse Timer fulde af udsigelig Smerte. Hvor blødte hendes Hjerte, naar hun, stum og hjælpeløs, var Vidne til, at Faderen blev mishandlet under det tunge Arbejde; hvor ofte maatte hun gyse, naar Opsynsmandens Stok eller Pisk efterlod blodige Strimer paa hans Ryg, hvis han ikke hurtigt nok kom af Sted med sin Byrde.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Pave Leo XIII. anordnede, som bekendt, at i Familierne, som have sluttet sig til »*de kristelige Familiers Forening*, til Ære for den h. Familie i Nazareth«, skal der være *et Billede af den h. Familie*, foran hvilket hele Familien hver Dag, om muligt om *Aftenen*, skal bede den fælles Bøn: »O elskeligste Jesus o. s. v.« (Side 16 i Familie-Andagtsbogen), for navnlig at fremme en fælles *Husandagt*. Vi henlede derfor i Anledning af den forestaaende Festlighed vore Læseres Opmærksomhed paa, at smukke indrammede *Billeder af den h. Familie* forefindes hos Forgylder *Weber* i Gothersgade 47 og sælges til en overordentlig billig Pris. Tillige gøre vi opmærksom paa, at nye Medlemmer maa mælde sig hos deres *Sognepræst* med en Seddel, paa hvilken er optegnet Familiemedlemmernes *Navne*. Ogsaa enligstillede Personer kunne optages i Foreningen. For øvrigt henvise vi til den lille *Familie-Andagtsbog* som kan faas for 25 Øre hos Sognepræsterne og hos Kirkebetjent P. Stein.

Oversigt over
Ansgarius-Bonifacius-Foreningens
 (for København og Omegn)

1ste Regnskabsaar.

(1. Oktober 1902—30. September 1903.)

INDTÆGTER	UDGIFTER
Indsamlet ved aarlige Bidrag 103,00	Udlæg til Bøger og Papir. 3,10
— - halvaarl. — 1,75	Trykning af Cirkulærer.... 11,30
— - fjerd.aarl. — 104,65	Indbet. til Hovedkassereren 400,00
— - maanedl. — 98,45	Kassebeholdniug 22,61
Overskud ved Aftenunder- holdning. i City's Lokaler 117,75	
Indsaml. paa St. Andr. Colleg. 5,00	
Renter..... 6,41	
<u>Kr. 437,01</u>	<u>Kr. 437,01</u>

København, ³¹/₁₂ 1903.

J. Monnet.

S. Erichsen.

J. Johnsen.

V. Monnet,
Kasserer.

Niels Hansen.

NB. Til alle Medlemmer vil der blive omsendt en Fortegnelse over Navnene paa de bidragydende tilligemed en kort Redegørelse over det første Aars Arbejde.

Da **Menighedens Regnskaber** for Aaret 1903 agtes afsluttede den 1. Februar, bedes de resterende Bidrag til Kirken, Præsterne og Skolen indbetalte til Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade 48, hos hvem Kvitteringerne ville være fremlagte fra den 26.—30. Januar. Bidrag, som ikke ere indbetalte senest den 1. Februar, ville blive opførte paa Restancelisten for 1903. Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

Tysk eller dansk **Barne pige** søges til større Børn til den 1. Marts.
Messerschmidt, Amalievej 6.

Fredag den 15de udkom 2den Aargangs 1ste Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: A. Walleen: Ved Aarsskiftet.

Johs. Jørgensen: Græs.

K. Krogh-Tonning: Unionsbestræbelser.

Hilmer Grønkvist: Till Riseberga.

G. Schmiderer: Fra Bibelkritikkens Omraade.

Subskription à 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne samt hos Udgiveren: Kong Georgs Vej 35, København F. Ved Korsbaandsforsendelse til Ulandet er Subskriptionsprisen 5 Kr. aarlig 1. Aargang (9 Hefter) kplt. à 3 Kr.

Paa alt, som bestilles i Januar og Februar, gives 10 Procent Rabat.

August Wiehe, Skrædermester.
Frederiksborggade 28¹.

Unio. Søndag d. 17. Januar **Klubaften** i Citys Selskabs-lokaler. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Foredrag af Forfatt. Joh. Johnsen. „Barndoms minder fra Heden og Vesterhavet“.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Januar. 2. Søndag e. H. 3 K. Jesu Navnefest. — 18. M. Petri Bispestol i Rom. — 19. Ti. Knud, Konge og Martyr. — 20. O. Fabianus og Sebastianus, Martyrer. — 21. To. Agnes, Jomfru og Martyrinde. — 22. F. Vincents. og Anastas., Martyrer. — 23. L. Den h. Jomfrus Trolove'se.
Søndag den 24. Januar. 3. Søndag e. H. 3 K. Hovedfesten til Ære for den h. Familie. Jesus, Maria og Josef.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 17. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Franciskus 3die Orden. Højtideligt Møde Tirsdag den 19. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel, i Anledning af Danmarks Martyrkonge, den h. Knuds festlige Mindedag. Efter Mødet afholdes offentlig Kollekt til den ny St. Franciskus-Statu.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$, fejres en stiftet højtidelig Levitmesse i Anledning af Kong Knud den Helliges festlige Mindedag, hvortil Alle indbydes.

Den h. Families Forening.

Søndag den 24. ds. holdes i St. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften højtidelig Festandagt, under hvilken Medlemmerne af de kristelige Familiers Forening fornye den højtidelige Indvielse til den h. Familie Jesus, Maria og Josef i Nazareth. Da det er den eneste offentlige Fest, Foreningen fejrer, vil det uden Tvivl svare til Foreningens Aand, at Medlemmerne ikke blot overvære denne Aftengudstjeneste, men ogsaa ret talrigt indfinde sig til Herrens Bord paa denne Dag i deres Sognekirke. — Den lille Foreningsbog bør medbringes, for at Alle kunne gentage tillige med Sognepræsten den højtidelige Indvielsesbøn. Nye Medlemmer indtegnes hos Sognepræsten.

Ovenstaaende gælder ogsaa om Rosenkranskirken og St. Anna Kirke og Foreningens Medlemmer i disse Sogne, hvor Festandagten holdes Kl. 5 resp. Kl. 6.

✠ At min kære Broder, **Rudolf Blankensteiner**, er afgaaet ved en blid og rolig Død d. 10. Januar, bekendtgøres herved af hans dybt sørgende Søster

Angelique Blankensteiner.

Den kære Afdøde anbefales indstændigt til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnément, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petilinién. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 4.

Søndagen den 24. Januar.

1904.

Indhold: Trøst. — Friherre Moritz v. Hohberg. — Valeria. — Efter Forfgodtbefindende? — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Spanien. Rom. England. — Bekendtgørelser.

Trøst.

—o—

Hjærte, hvorfor lade ilde,
er end Korsets Tyngsel svær?
Ak, om blot du lide vilde
for den Gud, som har dig kær!

Bed om Skaansel ingensinde,
højt til Fjælds er Maalet sat,
langs en Afgrund, gennem stinde
Torne stiger Vejen brat.

Husk, at Jordens Børn er Skalke,
fæst i deres Telt ej Bo;
Trøst er ej i deres Kalke
og i Hjærtet ingen Tro.

Saar du Godhed, vil du høste
 Hjærteve af deres Jord;
 stol paa Gud, han vil dig trøste,
 naar du ham din Nød betror.

Gud er Godhed uden Ende,
 vennehold foruden Skrømt;
 Verden tør dig aldrig blænde
 med en Glimmer, som er drømt.

Naar dens Træskhed dig bereder
 Vennetab og Løftebrud,
 er det lutter Lejligheder
 til des mer at ty til Gud.

Øjets Skat til Livets Trængsel,
 dine Taarer tørrer han,
 mætter al dit Hjærtes Længsel
 mere, end du længes kan.

Bi i Fred, lad Tiden ile,
 hurtig lakker Livet ud,
 ind til Salighedens Hvile,
 hjem til sig da kalder Gud.

For hans Aasyn Engle røre
 Strængeleg med salig Klang,
 og beruset skal dit Øre
 drikke Evighedens Sang.

(Frit efter det tyske ved J. F.)

Friherre Moritz v. Hohberg.

(Aar 1817.)

—0—

(Helligaandens Dragelse.)

Vor guddommelige Frelser har sagt: »Ingen kan komme til mig, uden at Faderen, som har sendt mig, drager ham« (Joh. 6,44). Nu drager Gud os sikkert til sig; thi han vil, at alle Mennesker skulle vorde salige og komme til Sandheds Erkendelse (1. Tim. 2—4); mange overhøre imidlertid Kaldelsen, følge ikke Kristus og faa derfor heller ikke Del i Forløsningens Velsignelse, saaledes som han, om hvem vi her ville fortælle. Født den 27. September 1798 var *Moritz* eneste Søn af kongelig Kammerherre *Karl Georg Heinrich von Hohberg*, til Stamgodset Prausnitz i Schlesien. Drengen, som tidlig havde mistet sin Moder, fik en Stedmoder, der ikke bekymrede sig videre om hans Opdragelse, medens Faderens Religion ikke syntes at bestaa af andet end hadefulde Udfald mod den katholske Kirke. Det var derfor ikke meget rimeligt, at *Moritz* skulde faa Sympathier i den Retning, og dog begyndte det at dæmre i hans Sjæl lige fra hans første Barndomsaar af. Baronessen havde nemlig det Uheld en skønne Dag at savne et kostbart Armbaand, der var forsvundet paa en ubegribelig Maade. Man søgte, spurgte, mistænkte, ligemeget hjalp det, Smykket var og blev borte. Saa skete det en Aftenstund, hvor Baron og Drengen tilfældigvis stode ved Vinduet, der vendte mod Slotsaarden, at en Franciskanermunk kom gaaende og lod sig mælde. Allerede Synet af den brune Kutte virkede ubehagelig paa Baronens Nervesystem; selvfølgelig gik han ud fra, at denne katholske »Tiggermunk« ikke havde andet Formaal end at presse ham for Penge. Modtagelsen var ogsaa derefter: lutter Ubehageligheder og Angreb, saasnart Gæsten var vel indenfor Døren. Pateren hørte imidlertid meget rolig paa denne Ordstrøm, gengældte Fornærmelsen

med en munter Bemærkning om, at han saa lidt var kommet for at bede om noget, at det tværtimod var ham, der bragte noget. Fornylig havde nemlig en angrende Synder i Skriftestolen bekendt, at det var ham, der havde stjaalet Baronessens Armbaand og saa anmodet om Præstens Bistand til at gøre sin Uret god igen. Smykket blev derpaa ganske stilfærdigt lagt paa det nærmest staaende Bord, og forinden Baronen var kommet sig af sin Forbavselse, var Munken forsvundet. Denne Tildragelse gjorde et uudsletteligt Indtryk paa den lille Dreng og overtjede ham om, at de katholske Præster dog umulig kunde være saa slette, som hans Fader til enhver Tid skildrede dem. Nogle Aar senere syntes det, som om Helligaandens Dragelse atter kom paa en anden Maade. Den unge Baron var saa heldig at redde en gammel Mand, der var lige ved at drukne. Tilfældet vilde, at Forstanderinden ved det nærliggende Ursulinerindekloster var en Datter af den gamle Mand, der af ganske Hjerte ønskede at takke den kække Redningsmand og gøre ham bekendt med sin Datter. Saaledes kom Baron Moritz i jævnlig Berøring med Klosteret, og se, atter her var hans personlige Indtryk helt forskellige fra dem, man havde søgt at indpode ham i Henseende til katholske Kristne og katolsk Vandel. Den velgørende Ro, den andagtsfulde Stemning, Forstanderindens milde, fromme Ord, alt fik de bedste Strænge i hans Sjæl til at klinge; han følte en uimodstaaelig Trang til at besøge Klosteret, og altid fandt han Fred baade for Tanke og Sind.

Tredie Gang, hvor Naaden ligesom drog ham, hændte, da han som saaret Officer kom til at ligge paa et Hospital, hvor det var barmhjærtige Søstre, som plejede Patienterne; det kunde ikke andet end gøre Indtryk paa den unge Hohberg at se, hvorledes alle blev behandlede uden nogensomhelst Forskel og uden Hensyn til Trosbekendelse, opofrende, venligt, hensynsfuldt, der var ikke Spor af Paatrængenhed for at omvende eller plage. Maaske netop derfor fik han Lyst til lejlighedsvis at beskæftige sig med nogle katholske Bøger

og saa af dem, hvilken himmelvid Forskel, der var paa det, man havde lært ham som Barn, og det, der virkelig var Sandhed, — et Vrægebillede var det egentlig, man havde bibragt ham! Det blev ham en Livssag at følge sin Overbevisning, han vilde være Katholik, og da han i Hjemmet stødte paa Hindringer og Modvillie, rejste han til Bayern, for i Korsmünster Kirke ved Würzburg i Sommeren 1817 at aflægge den katholske Trosbekendelse. Efter Hjemkomsten til Fædrenegaarden forefaldt saa stormende Udbrud af Misbilligelse, at den unge Baron besluttede sig til, for at bevare sin Sjælefred, hellere en Gang for alle at opgive sin Arveret til Herresædet og nøjes med en beskedent aarlig Indtægt til Livets Ophold, Studier og andet.

Nu, da han kunde have levet et Liv i Ro efter egne Tilbøjeligheder, nu netop kom Guds Kaldelse til ham! Verden drog ham ikke mere til sig, Herren alene viide han tjene; det Ord af Jesu Mund slog ned i hans Sjæl: »Hvad I have gjort mod en af disse mine mindste Brødre, det have I gjort imod mig« (Math. 25,40). Baron Moritz v. Hohberg besluttede sig til at træde ind i en Munkeorden, for som barmhjærtig Broder at pleje og tjene den lidende Menneskehed. Dette Forsæt fastholdt han, og som *Broder Paschalis* virkede den forhenværende Rigsfriherre og Officer med en saa heroisk Opofrelse og Ihærdighed, at han ikke alene stod højt som ofte genvalgt Prior indenfor sin Orden men ogsaa nød den største Anerkendelse og Anseelse mellem katholske Kirkefyrster og Jordens Mægtige, overalt hvor han færdedes. Efter et daadrigt Liv afgik Broder Paschalis ved Døden i en Alder af 66 Aar og stedtes til Hvile i Prausnitz's Familiebegravnelse Side om Side med sin forudgangne Fader, der desværre aldrig i levende Live var bleven forsonet med sin Søn.

Af sin jordiske Fader var han bleven forladt, af sin himmelske Fader var han bleven ført til Jesus, til den helige Kirke og til Annammelsen af de evige Goder.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

(Fortsat.)

Skønt det hverken lykkedes nogen Præst eller Diakon at komme i Berøring med Rufinus, ja ikke engang Kejserens Centurion, der flere Gange forgæves havde forsøgt at bringe Staklen Hjælp, fik denne dog, om end kun for en kort Tid, Hjælp fra en Side, man mindst af alt skulde have ventet det — nemlig fra Sabinus, Kancellipræfektens Søn.

Han var ganske vist en i høj Grad fordærvet Person, men endnu var dog ikke enhver ædel Følelse uds lukket i hans Hjerter: Det var jo hans Fader, der var Skyld i hendes Ulykke; han havde ubarmhertigt ofret Rufinus for at tilfredsstille sin Hævntørst.

Som Overopsynsmand for de kejserlige Nybygninger befalede nu Sabinus sine underordnede, at de skulde behandle Fangen mildere — ja han tillod endogsaa Valeria hver Dag at tale nogle Øjeblikke med sin Fader for at trøste ham med sin barnlige Kærlighed og i al Hemmelighed stikke nogle styrkende Sager til ham. Med Taarer i Øjnene takkede Valeria ham rørt for disse Naadesbevisninger, og det rørte Sabinus dybt. En Dag fulgte han efter hende, uden at blive bemærket, og opdagede derved, at hun boede i et usselt lille Kvistværelse. Da Skæbnen næste Aften var ham særlig gunstig i Terningespil, sendte han straks næste Morgen Halvdelen af sin Gevinst med en paaalidelig Slave hen til hende.

Valeria var ikke hjemme, saa det var Irene, der modtog Buddet.

Penge? Og fra Sabinus? Hvor turde den Karl dog vove at gøre det!

»Sig til din Herre,« sagde Irene oprørt, »at den unge Dame ikke tager imod nogen som helst Gave af hans Haand

Er det ikke nok, at hendes Fader er bleven dømt til det allerhaardeste Slavearbejde, ja til Døden, og at hun selv nu er bleven bragt til Bettelstaven? Og nu vil Sønnen fuldende Faderens ryggesløse Værk ved en endnu større Skamløshed? Lige saa højt, som Stjernerne staar over hans Hoved, lige saa højt er Valeria hævet over ham. Gaa bort med alle disse besmittede Penge, som baade har kostet Blod og Taarer.«

Sabinus følte sig i høj Grad fornærmet over, at hans Gave var bleven tilbagevist, især da han selv syntes, han havde udvist en usædvanlig Højmodighed.

Hvad var det for et Fruentimmer, som havde opkastet sig til Formynder for Pigen, og havde vovet at besvare hans velmente Tilbud paa en saa fornærmende Maade?

Det varede ikke længe, før han opdagede, at det var Castuluses Enke, Moderen til Candidus, Bannerføreren i Constantins Hær.

Sabinus lod straks sin Fader underrette Kejseren om, at man havde opdaget Modren til den Centurion, som bar det forbandede Feltegn, under hvilket Fjenden vandt den ene Sejr efter den anden. Paa Kejsereens Befaling blev derfor Irene straks slæbt i Fængsel og fik den Besked, at hun skulde dø sammen med alle de andre dømte Kristne ved Indvielsen af den ny Cirkus; da nu Aarsdagen for Maxentiuses Tronbestigelse allerede faldt to Dage efter, stod Irene altsaa næsten lige ved Martyriet.

Sabinus tilbagekaldte nu i sin Vrede den Ordre, han havde givet Opsynsmændene om at skaane Rufinus, ja han befalede dem endogsaa at behandle ham med yderste Streng-
hed og lade ham udføre de haardeste Arbejder, samt ikke spare paa Pisken. Da den unge Mands Kammerater blev ved med at spotte over hans mislykkede Frieri, var Harmen mod Valerias Fader vaagnet op paa ny med forøget Styrke, og Irenes skarpe Afvisning gjorde ham nu aldeles rasende.

De uheldige Varsler, som havde ængstet Kejserrinden, begyndte nu ogsaa at vække Maxentius op af hans sejers-

sikre Ro. Var det tænkeligt, at hans Spaamænd kunde have skuffet ham? — Mon hans Legioner, trods deres Overmagt alligevel skulde blive slagne foran Roms Porte? — Hvis Constantin samtidigt forfulgte den flygtende Hær helt ind i Byen, tog ham levende til Fange, førte ham i Triumf, gav ham til Pris for den rasende Befolkning og endelig lod ham myrde i det mamertinske Fængsel? —

Tanken om denne Mulighed fyldte pludselig Kejsereis Sind med Angst og Forfærdelse.

Endnu var der Tid for ham til at flygte og frelse sig over til Afrika. — Den appiske Vej, som førte Syd paa, var jo endnu fri; men med Egensindighedens hele Stædighed vilde han ikke gribe denne Udvej; — det var Skæbnen, som lænkede ham til Rom.

For at faa Ro og komme til et endeligt Resultat, besluttede han at gribe til et af disse gruelige og forfærdelige, hemmelige Midler, som, efter Magiernes og Troldmændenes Sigende, var i Stand til at fremmane Aanderne og bringe dem til at forudsige de tilkommende Ting; — Maxentius gav i al Hemmelighed Ordre til, at alt, hvad der var fornødent dertil, skulde være i Stand til næste Dags Aften.

(Fortsættes.)

Efter Forgodtbefindende?

—o—

Angaaende mit lille Forsvar »*Paven og Bibelen*« i »*Ugebladet*« Nr. 2 skriver »*Krist. Dagbl.*« for 16. ds. (under »*Kirkeligt Rundskue i Indlandet*«) bl. a. følgende: »Pater Schmiderers Argumenter er gammelkendte (?). Kun har han Ret i Ankerne overfor Bibelkritikkens Raade i den protestantiske Verden . . . »For os Katholiker staar Bibelen der som en helt igennem guddommelig Bog,« siger han. Vist saa, — men dog kun fortolket efter den romer-

ske Kirkes Forgodtbefindende. Og den Fortolkning er paa adskillige Punkter lige saa vel en »Mishandling« af Ordet, som den vantro protestantiske Kritiks er det. Som Eksempel anfører vi kun: Paa Bagsiden af samme Nr. findes i en Dødsannonce følgende: »Den kære *afdøde* anbefales inderlig til de troendes Forbøn.« Er den Anbefaling ogsaa i Overensstemmelse med Sætningen om: at Bibelen er for os en helt igennem guddommelig Bog?« —

Høfligheden kræver jo, at man giver Svar paa Spørgsmaal. Derfor svarer jeg, at Bønnen for de afdøde *er* i Overensstemmelse med Bibelen. Der læses 1jo i 2. Makk. 12. 44—46 om Judas Makkabæren: »Thi dersom han ikke havde haft Haab til, at de, som vare faldne, skulde opstaa, havde det været overflødigt og daarligt at bede for de døde. Dernæst, idet han saa hen til, at der for dem, som hensove i Gudsfygtighed, er henlagt den skønneste Naadegave, var det en hellig og gudelig Tanke; hvorfor gjorde han Forsoning for de døde, at de maatte være forløste fra Synden« (anført efter den af Bibelselskabet for Danmark udgivne Bibel). Jeg ved nu saare godt, at vore Modstandere ikke vil anerkende Makkabæernes Bøger som guddommelige Skrifter, — skønt de har dem i Bibelen --; men hvad er fra *den Side ikke* bleven forkastet? Man har jo ogsaa forkastet Jakobs Brev, som aldrig er bleven anset for apokryfisk, — og senere taget det til Naade igen. Vi holder os derimod til den gamle Kirkes Vidnesbyrd f. Eks. ved Kirkemødet i *Karthago* (397), der anerkendte Makkabæernes Bøger som kanoniske ligesom de andre, der er skrevne paa den Helligaands Indskydelse. Man har endvidere paastaet, at *Tertullian, Cyprian, Augustin, Hieronymus, Chrysostomus* skal have »taget fejl ved at anbefale Bønnen for de afdøde«, — uden at lægge Mærke til, at man derved kun stadfæstede den Kendsgerning, at Oldkirken staar paa *vor Side*, ligesom jo ogsaa de troende Jøder endnu i vore Dage beder for deres afdøde; ja, det koster mangan en rettænkende Protestant ikke saa lidt Overvindelse at undlade at bede for sine hensovede kære.

Paa et Gravmæle paa en protestantisk Kirkegaard i England staar der:

*»For Helved for god, for Himlen for slet,
hvor han blev af, — det ved jeg ej ret.«*

Men nu spørger vi: Hvem fortolker Bibelen efter sit Forgodtbefindende: den katholske Kirke, som altid nøje tager Hensyn til Odkirkens Fortolkning, eller Protestanterne, der forkaster eller anerkender hele Bøger, alt efter Øjeblikkets Tarv og deres »Grundlærdommes« Krav? Svaret er let.

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Vor højærværdigste Biskops 70 Aars Fødselsdag i Torsdags formede sig til en overordentlig smuk Festdag for Biskoppen og Menigheden. Onsdag Eftermiddag havde den herværende Paramentforening ladet St. Ansgars Kirkens Højalter smykke paa det skønneste ved Hjælp af Blomsterforretningen i »La Fleuriste« fra Vesterbrogade. Mellem Feststagerne, som vare omsnoede med fine lysegrønne Guirlander, stode 12 store, prægtigt bundne Buketter af Roser og Kallaer og ved begge Sider af Altret var henstillet Palmer og andre stedsegrønne Træer. Dekorationen tog sig prægtigt ud og gjorde et smagfuldt og nobelt Indtryk, som fuldtud svarede til Kirkens skønne Alter.

Torsdag Morgen Kl. 8¹/₄ frembar Biskoppen det h. Messeoffer som højtidelig Prælatmesse, assisteret af to Kapellaner, — Dagen var, som bekendt, tillige den aarlige Mindedag om Biskoppens første Frembærelse af det h. Messeoffer. Under Messen sang Koret forskellige flerstemmige Motetter og latinske Salmer under Organist Hammermüllers Ledelse; Højtideligheden sluttede med en Sang til Ære for Jesu guddommelige Hjærte, udført af St. Knuds Kapels

Sangkor. Kirken var fyldt af Menighedsmedlemmer, af hvilke en Del modtog den h. Kommunion. Blandt de Tilstedeværende saas Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie* med den lille Prinsesse *Margrethe*, samt Kirkens Forstanderskab, som havde taget Plads i den øverste Kirkestol med Sognepræsten i Spidsen.

I Dagens Løb modtog den højærværdigste Biskop en Del Deputationer og Private, som bragte deres Lykønskninger, ligesom der ogsaa indløb en Mængde Breve og Telegrammer fra Ind- og Udlandet. For at glæde Børnene paa Biskoppens Festsdag lod Forstanderskabet alle Skolebørnene beværte med Chocolate og Wienerbrød i Skolelokalerne. Vi kunne endnu tilføje, at Forstanderskabet i Dagens Anledning skænkede en smuk Buste af Biskoppen, som er bleven opstillet i Festlokalet i Bredgade 67. Den højærværdigste Biskop modtog ogsaa en Del smukke Blomster og værdifulde Gaver i Løbet af Dagen, blandt hvilke vi navnlig fremhæve en kostbar Guldkæde til det biskoppelige Pectorale eller Brystkors.

Den højærværdigste Biskop, som saaledes har naaet »Støvets Aar«, befinder sig i bedste Velgaaende, og vi tør haabe, og vi ville bede Gud derom, at han endnu i mange, mange Aar maa virke iblandt os med usvækket Iver som en sand Overhyrde efter Guds Hjærte.

— For nylig udbredte forskellige Blade foruroligende Rygter om den h. Faders Helbred. Pavens Sundhed var »mangelfuld«; Pius X. led under, at Vatikanet indskrænkede hans Frihed i Henseende til Bevægelse, og man talte om, at hans gamle Hjærteonde atter begyndte at optræde. For nylig hørte Paven i en søvnløs Nat den afløsende Vagts Geværgreb. Han sendte Folkene i Seng, for at han kunde faa en Smule rolig Søvn. I alle disse Anekdoter er der ikke et eneste sandt Ord. Af Pavens foregivne Upasselighed kombinerede franske Blade Nødvendigheden af at foretage Spadsereture udenfor Vatikanet, og de forsikrede, at den h. Fader var personlig gerne beredt dertil. Men dermed

vilde det romerske Spørgsmaal være løst af sig selv. Saaledes snakker bl. a. den franske Apostat Bourrier i det sidste Nr. af »Chrétien francais« for 1903.

— Custoden for Franciskanerkonventet i Assisi, højærv. Pater *Francesco Dall'Olio*, har anmodet os om at berigtige her i Ugebladet en Fejl, som har indsneget sig i Johannes Jørgensens sidste Bog »*Pilgrimsbogen*«. Side 14, hvor der tales om det internationale »Selskab for Franciskanerstudier«, stiftet i Assisi af Paul Sabatier, over for hvem Forfatteren maaske viser lovlig stor Beundring, tilføjes der, at ogsaa lærde Katholiker ere Medlemmer af nævnte Selskab, og bl. a. anfører Forfatteren Navnet paa Custoden for Franciskanerkonventet i Assisi, Pater *Francesco Dall'Olio*. Den nævnte Pater er imidlertid ikke Medlem af »Selskabet for Franciskanerstudier«. For to Aar siden, da der forhandlede om Stiftelsen af Selskabet, blev Pater Dall'Olio ogsaa indbudt, og han indfandt sig ogsaa ved nogle indledende Møder, udelukkende for at gøre sig bekendt med Selskabets Karakter. Men da man derefter gav Selskabet Epithetet »*konfessionsløst*«, og Pater Dall'Olio fandt en saadan Titel fornærmelig imod den h. Frants af Assisi og imod sin egen Værdighed som Katholik og sand Franciskaner, afholdt han sig bestandig fra Selskabet, trak højtideligt sit Navn tilbage fra det og vilde intetsomhelst have at skaffe med det, og hans Exempel blev fulgt af mange andre højtstaaende Gejstlige baade i Ind- og Udlandet. »Den udmærkede Forfatter,« tilføjer Pater Dall'Olio, »vilde ikke være kommet til at begaa en saadan Fejl, dersom han ikke i sin Bog »avesse fatto di ogni erba fascio.«

— Vi kunne meddele vore Læsere, at vi om nogle faa Uger ville bringe Fortsættelsen af den »*Lille Helgen-Legende*«, hvis første Halvaar fulgte med Bladet i 1902. Skønt Ansgariusforeningens Udgifter derved ville blive betydelig forøgede i Aarets Løb, har dens Bestyrelse dog ment at burde opfylde et fra mange Sider udtalt Ønske i denne Retning.

Spanien. Mod *den antiklerikale Smudspress*e i Spanien have Ærkebiskoppen af Sevilla og Biskopperne af Badajoz, Cadiz, Ceuta, Cordova, Canarias og Tenerife rettet en fælles Protestskrivelse til den spanske Justitsminister. I denne Skrivelse siges bl. a.: »Vi se os foranledigede til at gøre Deres Excellence opmærksom paa en vis Presses Uforskammethed. Denne Presse besudler de helligste Ting; ved sin cyniske Pornografi søger den at foragtelliggøre de gode Sæder. Uophørlig kaster den sine Bagvadskelsers Smuds endog paa Biskopperne og Kirkens Dignitarer, som angribes af den, idet den kaster al Skam- og Anstandsfølelse overbord. Det Værn, som Loven og Domstolene yde os mod denne Presse, er imidlertid ikke tilstrækkeligt. Thi af Grunde, som vi her ikke have at undersøge, fælde Domstolene sædvanligvis først deres Domme, naar den foregivne Forbrydelse allerede for længe siden er bleven offentliggjort, ja ofte allerede er glemt igen, altsaa naar Bagvadskelsen for længe siden har opnaaet, hvad Bagvadskerne ønskede at opnaa med deres Løgne.« Størstedelen af de kirkefjendske Beretninger og Bagvadskelser fra Sevilla og andre Byer i Spanien, som man af og til kan læse baade i *danske* og udenlandske Blade, stammer fra den her af Biskopperne betegnede Smudspress, navnlig fra et af fire Apostater i Sevilla ledet Smudsblad.

Rom. Foruden et »Motuproprio« angaaende en *Reform af Kirkesangen*, som Pave Pius X. for nylig har udsendt, har den apostoliske Stol ogsaa truffet flere nye og vigtige Anordninger. *Ritus-Kongregationen* har saaledes udarbejdet et *Dekret* »urbis et orbis«, som ophæver de tidligere udsendte Dekreter og de hidtil givne Privilegier, og anordner Indførelsen af den traditionelle gregorianske Koral-sang for hele den katholske Verden. De nuværende Udgaver af Koralbøgerne tør fremdeles benyttes saalænge, indtil den gregorianske Koral efter de gamle Haandskrifter er bleven indført.

— Pave Pius X. har givet Forstanderen for det Vatikanske Bibliothek, Pater *Ehrle*, det Hverv, at udvælge de af Bibliothekets Skatte, som skulle sendes til *Udstillingen i St. Louis*. Sendelsen vil, foruden en Del kostbare Sager fra Leo XIII.s Tid, bl. a. indeholde Kort og Dokumenter, som vedrøre Missionen i Louisiana-Territoriet, Manuskripter, Medailler, Mosaiksager, Fotografier, Gengivelser af Codex Vaticanus og af forskellige enestaaende og overordentlig værdifulde Haandskrifters Titelblade m. m.

— Den pavelige Nuntius i München, Msgr. *Macchi*, som er bleven forflyttet, forlod i Søndags Bayerns Hovedstad. I hans Sted har den h. Fader udnævnt Msgr. *Caputo*, hidtil Biskop af Altamura i Provinsen Bari i Italien.

England. Hos Burns & Oates i London er udkommet den 67. Aargang af »*The catholic Directory*« (den officielle Statistik over Kirken i England). I hele Storbritanien findes c. 5,300 000 *Katholiker* heraf 1,500.000 i England, 514,000 i Skotland og 3,310,000 i Irland. I hele det engelske Verdensrige regnes Katholikernes Antal til 10½ Million; heraf alene i Kanada 2,600,000. Det engelske Hierarki tæller 29 Ærkebiskopper, 108 Biskopper, 33 apostoliske Vikarer, 14 apostoliske Præfekter. Australien alene har 5 Ærkebiskopper, 13 Biskopper og 3 apostoliske Vikarer. I Parlamentet ere Katholikerne repræsenterede af 76 almindelige Rigsdagsmænd og 41 Peers eller Lorder eller ialt af 117 Parlamentsmedlemmer.

— Den nye ærkebiskoppelige *Kathedralkirke* i Westminster i London er et Bevis paa det Opsving, den katholske Religion har taget i England. Den blev aabnet til Julefesten og er holdt i den reneste græsk-byzantinske Stil og hidtil enestaaende i sit Slags i hele Storbritanien og Irland. Hvor man bygger en saa herlig og i alle sine Dele kunstnerisk fuldendt Kirke, som, endskønt den endnu ikke er færdig, allerede har kostet 10 Millioner Kroner, maa der være tilsvarende religiøse Kræfter til Stede. Stadig hører man ogsaa om nye Konversioner til den katholske Kirke navnlig fra de ritualistiske Kredse; saaledes ere bl. a. i de seneste Dage to Professorer ved Universitetet i Oxford, Dr. Nardy-Bittola og Dr. Drage, vendte tilbage til den katholske Moderkirke.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Vikariats-Komitéens*) Regnskab for 1903.
(1ste Regnskabsaar.)

INDTÆGT	UDGIFT
Fire Kvartals-Kollekter i Vikariatet ved den Apostoliske Vikar..... 730,45	Udbetalt i Understøttelse til følgende Missioner i Vikariatet:
Fra Lokal-Komitéerne:	Sundby (Kbhvn)..... 500,00
København og Omegn.. 400,00	Aalborg..... 170,00
Københavns Nørrebro Afd. 755,54	Roskilde..... 100,00
Odense..... 40,00	Esbjerg..... 100,00
Indvundne Renter i 1903. 11,54	Slagelse..... 100,00
	Odense..... 140,00
	Fredericia..... 65,00
	Nørrebro (Kbhvn.)... 755,54
	Kassebeholdning pr. ^{31/12} 1903 6,99
<u>Kr. 1937,53</u>	<u>Kr. 1937,53</u>

København, den 19. Januar 1904.

Bestyrelsen for Vikariats-Komitéen:

A. Neuvel,
Formand.

H. Gamél,
Sekretær.

Jos. L. M. Hoffmann,
Kasserer.

A. V. Günther,

*) Ansg.-Bonifac.-For.s Regnskab i forr. Nr. var fra Lokal-Komitéen for København og Omegn.

Rosenkranskirkens Regnskab for Aaret 1903 agtes sluttet d. 1. Februar, og bedes derfor de resterende Bidrag til Kirken og Folkeskolen (Kirkeskatten) venligst indbetalt til Sognepræsten, Hr. Pastor H. Slump, Boyesgade 8, 2. Sal.

Bidrag, som ikke ere indbetalte senest den 1. Februar, ville blive opførte som Restancer og ikke offentliggjorte i Regnskabet. Kirkeforstandershabet.

A. C. Søvavillonen Onsdag den 27. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$: **Extraordinær Generalforsamling.** Dagsorden er de udsendte Breve. — Kun Adgang for Medlemmer.

Den katolske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige **Generalforsamling** Tirsdag den 26. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften i Forsamlingsværelset i Bredgade 64, 1. Sal o. G.

Ansgariusforeningen.

Den aarlige **Generalforsamling** afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, **Søndag den 31. Januar** Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ efter Guds-tjenesten i St. Ansgars Kirke. Dagsorden: Beretning, Aflæg-gelse af Regnskabet, Valg af Bestyrelse. Forslag, som ellers ønskes behandlede og sat under Afstemning, maa være indsendte til Formanden, Kand. mag. H. Kejser, Hyldegaardsvej 32, pr. Charlottenlund, senest Torsdag den 28. Januar.

En original Sommerfest i Karnevalstiden

arrangeres af Foreningen „UNIO“

Fastelavns-Søndag den 14. Februar 1904

i „City“s Selskabslokaler.

Lokalerne vil blive festlig dekorerede! Stort Orkester!
Mange Overraskelser!

Paaklædning: Karakterdragt eller Sommerdragt.

Maskering er tilladt til Kl. 10¹/₂.

Kl. 11 Fællesspisning à la carte.

Billetpriser: Medlemmer 1 Kr., Besøgende indført ved et Medl. 2 Kr.

Udførligt Program vil senere blive tilsendt.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Januar. 3. Søndag e. H. 3 K. Hovedfesten til Ære for den h. Familie: Jesus, Maria og Josef. — 25. M. Pauli Omvendelse. — 26. Ti. Oktav af St. Kuuds Fest. — 27. O. Johannes Chrysostomus. Biskop og Kirkelærer. — 28. To. Votivofficiet af det allerh. Sakramente. — 29. F. Frants af Sales, Biskop og Kirkelærer. — 30. L. Martina, Jomfru og Mart.
Søndag den 31. Januar. Septuagesima. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller). I **St. Ansgars Kirke:** Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og højtidelig **Procession med den h. Ansgars Relikviskrin**, som er udstillet i Kirken. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Rosenkransbrøderskabets Faner.

Den h. Families Forening.

Søndag den 24. ds. holdes i **St. Ansgars Kirke** Kl. 6. i **Rosenkranskirken** Kl. 5 og i **St. Anna Kirke** Kl. 6 en højtidelig Festandagt, under hvilken Medlemmerne fornye deres højtidelige Indvielse til den h. Familie i Nazareth. — Den lille Familie-Andagtsbog bør medbr. Nye Medl. indtegu. hos Sognepræsten.

Da det vil være mig en Umulighed at takke enkeltvis de Mange, som have vist mig deres Deltagelse i Anledning af min 70 Aars Fødselsdag, tillader jeg mig herved gennem Ugebladet at bringe dem Alle min dybtfølte, hjærteligste Tak.

København, den 21. Januar 1904.

✠ **JOHANNES v. EUCH,**
Biskop.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 5.

Søndagen den 31. Januar.

1904.

Indhold: Lidt om Tro og Viden. — Pater Dall'Olio og det internationale Selskab for franciskanske Studier. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Abessynien. — Bekendtgørelser.

Lidt om Tro og Viden.

— 0 —

I vort Aarhundrede forfalskes ikke blot Levnedsmidler, Spise- og Drikkevarer og alle andre Slags Handelsvarer mere end nogensinde før, men der forfalskes ogsaa, hvad der er tusinde Gange værre, Ord og Begreber, og det i den Grad, at naar man er konservativ og holder fast ved den Betydning, Ordene har haft fra Arilds Tid, snart ikke mere finder sig til rette i denne Verden og skuffes og bedrages utallige Gange. Saaledes taler Folk f. E. om Frihed, men hvad de byder under Navn af Frihed, er Slaveri og Trældom; de taler om Oplysning, men byder noget ganske andet end sand Oplysning, de taler om Velstand, men byder Fattigdom, de taler om Fremskridt, men byder Tilbageskridt, og saaledes i tusinde andre Tilfælde. Især forstaar de liberale Jøder og overhovedet de saakaldte Liberale i hele Verden sig ganske godt paa at forfalske Ord og Begreber, og netop

derved bærer de Skylden for saa megen Forvirring og saa megen Ulykke i Verden.

Ofte gaar man rigtignok ikke saa vidt, at man betegner med et Ord det stik modsatte af, hvad det egentlig betyder, men man nøjes med at forplumre dets Begreb, gøre det uklart, saa det nok synes at have den gamle Betydning men alligevel er det for en Del forfalsket og saa at sige lemlæstet. Ogsaa dette er slemt nok og afstedkommer Forvirring og Ulykke.

Saaledes, mener jeg, har man for en Del forfalsket Begrebet: at tro, Troen, den religiøse Tro, den kristelige Tro. Jeg har tit talt med Folk, som forsikrede mig om, at de troede alt, hvad der stod i den h. Skrift, men kom snart til den Overbevisning, at de ingen sand og virkelig Tro havde, at det, som de kaldte Tro, slet ikke var nogen sand Tro, at de levede i en sand Selvskuffelse paa Grund af, at de ikke mere vidste, hvad det egentlig vil sige: at tro paa Guds Aabenbaring o. s. v.

Det turde derfor ikke være af Vejen, i Korthed at forklare, hvad der efter Ordenes rigtige Betydning maa forstaaes ved at vide og tro.

1. At vide og at tro, Tro og Viden, er to meget forskellige Ting; at vide noget er ikke det samme som at tro noget. De to Begreber er dog ikke helt forskellige, saa de ikke have noget fælles. De stemme tværtimod overens i et væsentligt Punkt.

Thi naar vi sige: Jeg ved, at jeg er til, jeg ved, at to Gange to er fire, saa siger vi derved: Jeg er aldeles vis paa, at jeg er til, at $2 \times 2 = 4$ . . . Thi havde vi nogen Tvivl desangaaende, da vilde vi sige: Jeg mener, jeg synes, jeg tror næsten, $2 \times 2 = 4$.

At vide noget, betyder altsaa: at have Vished om noget, en virkelig Vished, som udelukker enhver Tvivl; det er fast og utvivlsomt at holde noget for sandt.

Men ogsaa naar vi siger: Jeg tror, at der er tre Personer i Guddommen, siger vi derved: Jeg er fast overbevist,

jeg holder fast og utvivlsomt for sandt, at der er tre Personer i Guddommen.

»At vide og at tro« har altsaa det fælles, at begge Ord betegner en *Vished*, som udelukker enhver fornuftig Tvivl.

Alligevel er det to meget forskellige Ting, at vide og at tro. Hvori ligger da Forskellen?

Vi siger: Jeg ved, at Solen staar paa Himlen; jeg er aldeles vis paa det. Hvad er da Grunden til vor Vished? Vi ser det med vore Øjne, at Solen staar paa Himlen. Jeg ved, at Fuglen synger, og at Menneskene taler; jeg er aldeles vis derpaa, fordi jeg hører det med mine Øren. Jeg ved, at Jernet er koldt, jeg er aldeles vis paa det. Hvorfor? Fordi jeg føler det med mine Hænder. Jeg ved, at $3 \times 3 = 9$, det er jeg aldeles vis paa. Hvorfor? Fordi jeg indser og begriber det, jeg gennemskuer med min Forstand, at Sagen forholder sig saaledes og ikke kan være anderledes.

Jeg ved, at ingen Ting kan være til uden en tilstrækkelig Grund eller Aarsag, at en Del ikke kan være større, end det Hele, at et Kammer i Huset, ikke kan være større end hele Huset, jeg er aldeles vis derpaa, kan ikke en Gang tvivle derom, om jeg end vilde. Hvorfor? Fordi det er indlysende ved sig selv.

Jeg ved, at der er en Gud til, et evigt, almægtigt, uendeligt Væsen, som har skabt Himmel og Jord; jeg ved, at jeg har en Sjæl, som ikke er noget materielt, men aandigt, som er udødelig; jeg er aldeles vis derpaa. Hvorfor? Fordi jeg kan bevise det med Fornuftgrunde, fordi jeg indser, at det er saaledes og ikke kan være anderledes. Jeg ved, at der gives en By ved Navn Rom, skønt jeg ikke har set den, men alligevel tvivler jeg ikke derom, paa Grund af, at utallige andre Mennesker har set den og bevidner dens Tilværelse. Det er umuligt, utænkeligt, at de alle sammen skulde have løjet eller skuffet sig selv.

At vide noget betyder altsaa: fast og utvivlsomt at holde noget for sandt, fordi man enten fornemmer det med sine

sunde Sandser, eller fordi det er indlysende ved sig selv eller staa fast ved Fornuftgrunde eller ved Naturens Love eller Menneskenes Vidnedsbyrd saaledes, at det er rent umuligt, at de skuffes eller skuffer; med eet Ord: at vide noget vil sige: at være fast overbevist om noget, fordi man indser, gennemskuer dets Sandhed.

Men hvad vil det da sige: *at tro noget?*

Jeg har f. E. en Ven i Brasilien. Han skriver til mig: »Jeg har her den og den Stilling, de og de Sysler.« Jeg kender Manden; jeg ved, han er sanddru, sandfærdig, han vil ikke føre mig bag Lyset, og det, han skriver om, er Ting, han maa have Kendskab til. Jeg holder det derfor for sandt, med Udelukkelse af enhver Tvivl; ikke fordi jeg indser Sandheden deraf, men fordi han indestaar for dets Sandhed, og fordi jeg ved, at jeg kan stole paa ham; han selv kender til det, han skriver om, og han vil sige mig Sandhed.

At tro noget vil altsaa sige: utvivlsomt at holde noget for sandt, fordi *en anden*, som kender til Sandheden og vil sige Sandheden, siger det.

Det er nu den saakaldte *menneskelige* Tro, som støtter sig paa andre Menneskers Udsagn. Denne menneskelige Tro er aldeles *nødvendig* i Verden; uden denne Tro kan det menneskelige Samfund, det sociale Liv slet ikke bestaa. Thi hvad vilde det vel føre til, hvis vi aldrig vilde eller kunde stole paa, hvad andre siger og netop derfor, fordi de siger det? Vi kunde jo ikke mere købe og sælge, ikke mere slutte nogen Kontrakt, vi kunde ikke foretage en Rejse, det var ikke til at leve paa Jorden.

Men endnu mere: Denne Tro begynder Mennesket med; denne Tro gaar forud for vor egentlige Viden; først tror et Barn, og saa lærer det, faar Kundskaber, begynder at vide noget. Forestiller eder en Gang, hvad det vilde føre til, hvis et Barn slet ikke vilde tro, hvad andre siger? En Moder siger til sit Barn: Tag dig i Vare, Ilden brænder, men Barnet tror det ikke og strækker sin Arm ind i Ilden. Hvad

saa? Ja, Barnet brænder sig og faar farlige Brandsaar. Læreren siger til et Barn: Se, dette Tegn kaldes A. Barnet svarer: Nej, Tak skal du have, det tror jeg ikke. Vilde Barnet vel nogensinde komme til at lære at stave? Jeg tror det ikke.

Nu hører man tit Folk sige: »Det er uværdigt for et Menneske at tro.« Er det ikke taabelig Snak, Galskab? Uden Tro, ingen Uddannelse, ingen Opdragelse, intet Haandværk, ingen Kunst, ingen Videnskab, ingen Handel, intet socialt Liv, intet menneskeligt Samfund.

At tro, hvad andre siger, fordi de siger det og for tjener at der sættes Lid til dem, det er grundet i Naturens Orden og Love, det er en Naturnødvendighed.

At tro er ikke blot ikke uværdigt for Mennesket, men overmaade værdigt, endogsaa nødvendigt, i højeste Grad nødvendigt.

(Fortsættes.)

Pater Francesco Dall'Olio^{*)}

og

Det internationale Selskab for franciskanske Studier.

—o—

Den højærværdige Kustode for *Sagro Convento* i Assisi har i forrige Nr. af nærværende Blad protesteret mod, at jeg i »Pilgrimsbogen« har opgivet ham blandt Medlemmerne af »Det internationale Selskab for franciskanske Studier« i Assisi. Det følger af sig selv, at jeg nævnte ham i

---

*) Vi henlede udtrykkelig den højærv. Pater *Dall'Olios* Opmærksomhed paa, at Hr. Joh. Jørgensen *ikke* har haft Lejlighed til at læse Paterens »Berigtigelse« i dens Helhed, og at vi med bedste Villie ikke kunde finde dens Form egnet til Optagelse i Ugebladet.

Redaktionen.

god Tro, og den højærværdige Pater Kustode kunde derfor — synes det mig — have sparet alle bitre Bemærkninger og indskrænket sig til en simpel Rettelse — som af en Trykfejl. Jeg nødes nu, for at retfærdiggøre mig, til at lægge mine Dokumenter paa Bordet.

I. Tanken om at stifte et franciskanerhistorisk Selskab i Assisi, den store Helgens Fødeby og Franciskanismens Vugge, er ikke Sabatiers. Flere katholske Historikere har omgaaedes med den, men ikke funden Midler til at realisere den — saaledes nu afdøde Don *Giuseppe Elisei*, Domherre i Assisi og Forfatter af en Række historiske Arbejder (især over Domkirken S. Rufino og dens Historie). Det blev Sabatier, som med sin overordentlige Energi tog Sagen op, og med sine mange forskelligartede Forbindelser mægtede at sætte den i Værk.

II. Den 1ste Marts 1902 mødtes de i *Casa Sbaraglini* paa Piazza del Vescovado i Assisi — det Hus, som efter Traditionen skal have tilhørt Bernardo af Qvintavalle — følgende Herrer: Paul Sabatier, P. Francesco Dall'Olio, Domherre Luciano Zampa, Professorerne Alessandri, Pennacchi, Leonelli og Casali samt Ingeniør Alfonso Brizi. Sabatier fremsatte her sin Plan til det nye Selskab, hvis væsentlige Formaal skulde være at forskaffe og lette Adgangen til de for franciskanske Studier nødvendige Værker, med andre Ord: at stifte et *franciskansk Bibliothek* i Assisi. Et i samme Aand affattet Udkast til Love blev forelæst og i alt væsentligt godkendt. Dette Udkast blev derpaa sendt rundt til alle, man ansaa for interesserede i Sagen, og de opfordredes til at give Møde ved en ny Sammenkomst i Casa Sbaraglini.

III. Dette andet Møde blev afholdt d. 16. April, og P. Francesco Dall'Olio var ogsaa denne Gang til Stede. Ligesaa var han til Stede d. 22. Maj og blev her sammen med to andre Medlemmer af Selskabet sendt som Deputation til Biskoppen af Assisi, Msgr. De Persiis, for at bede denne modtage Ærespræsidiets, hvilket Hs. Højærværdighed imidlertid høfligt frabad sig.

IV. Endelig ved et stort Møde, d. 1ste og 2den Juni, blev Selskabet *stiftet*, de endelige Statuter vedtagne, og P. Francesco Dall'Olio valgt til *Medlem af Bestyrelsen* (consigliere). Som saadan staar han opført paa de Statuter for Selskabet, af hvilke jeg ifjor Sommer modtog flere Exemplarer fra Assisi.

Det er ikke helt korrekt, naar den højærv. Pater Kustode nu siger, at han kun »indiaandt sig ved nogle indledende Møder.« Han var med at *stifte* Selskabet og lod sig vælge ind i dets Bestyrelse. Dette skete i Juni 1902, og jeg besøgte Assisi i April 1903. At Pater Dall'Olio i Mellemtiden havde trukket sig tilbage, erfarede jeg intet om, og det forekommer mig ogsaa, at han i saa Fald burde have sørget for, at hans Navn blev *slettet*, baade af Listen over Selskabets Medlemmer og af Fortegnelsen over dets Bestyrelse. Ved at lade sit Navn blive staaende her, har han selv forskyldt, at jeg har begaaet den Fejltagelse, han nu forklarer paa en Maade, der lader *mig* staa som den Skyldige.

Det er vel de færreste af Ugebladets Læsere, der kan Italiensk, og mange har vel derfor med Gru tænkt, at jeg maatte have gjort noget rigtig slemt, naar jeg, ifølge P. Dall'Olio, havde »fatto di ogni erba fascio.« Nu betyder disse mystiske Ord imidlertid ikke andet, end at jeg i min Bog »har bunden alle Slags Blomster til Buket.« Det indrømmer jeg gerne, men deri maa Grunden til min Fejltagelse slet ikke søges. I P. Francesco Dall'Olios Sted vilde jeg derfor simpelthen have skrevet til den, der uden Skyld havde meddelt noget forkert om mig, og bedt ham rette det — især naar jeg stod paa bedste Fod med Vedkommende. Men til Sagens rette Forstaaelse maa jeg endnu bemærke, at den ærværdige Kustode for Sagro Convento *ikke* kan Dansk, og at det derfor er en velvillig dansk Haand, der her pegede for ham paa Side 14 i min Bog. »Reflexionerne göra sig själfva,« som Svensken siger.

Pater Francesco Dall'Olio vilde, hvis han ikke i sin Bedømmelse af min Bog var henvist til Andres Hjælpsom-

hed, ikke mene, at jeg viste Sabatier »lovlig stor Beundring«. Jeg har i »Pilgrimsbogen« ladet den franske Protestants dristige Hypoteser vederfare en -- som jeg tror — berettiget Kritik (se især S. 85—88). Men dette forhindrer ikke, at jeg i Paul Sabatier ser den Mand, der, i Kraft af sit skønne Talent og sin fænomenale Arbejdsævne samt sin levende Interesse for St. Franciscus har vidst at drage hele den protestantiske og vantro Verdens Opmærksomhed hen paa den store umbriske Helgen og saaledes har bidraget mægtigt til at sprede aarhundredgamle Fordomme mod den katholske Kirke. Som et Redskab i Forsynets Haand, saaledes ser jeg ham, og saaledes maa, synes jeg, alle Katholiker og især alle Franciskanere betragte ham.

Ordrup, 26. Januar 1904.

Johannes Jørgensen.

E. S. En katholsk Lærd, der dog ikke har været nær saa engageret med Sabatiers »Internationale Selskab«, som P. Dall'Olio, Monsignore Faloci-Pulignani i Foligno, har højtidelig retrakteret i et lille Skrift, »S. Francesco d'Assisi secondo Paolo Sabatier« (Foligno, 1902). Derfor har jeg om Msgr. Faloci, nederst paa S. 152 i min Bog, »Ordene, »*en Tid* Sabatiers Ven og Velynder.« Havde jeg vidst noget lignende om P. Francesco Dall'Olio, vilde jeg — det følger af sig selv — have udtalt mig paa en lignende Maade om ham.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

— 0 —

(Fortsat.)

NIENDE KAPITEL.

Frelst.

For de af de Kristne, der var kaldte til Martyriet, blev Ofret forholdsvis let, da Dødsdommen i Reglen straks blev fuldbyrdet. Derimod forholdt det sig anderledes med de ulykkelige, som gik en langsom Død i Møde, enten ved i lange Tider at vansmægte i de gruelige Fangehuller eller under Udførelsen af det forfærdelige Slavearbejde ved de offentlige Byggeforetagender; de længtes — men forgæves — efter det Øjeblik, da Bøddelens Sværd skulde ende deres Lidelser og Kvaler. Under disse Omstændigheder kunde den menneskelige Natur let faa Overhaand, saa der udfordredes en heltemodig Standhaftighed til at holde fast ved Troen. Hvad var Pinslerne i Sammenligning med disse lange Ophold i de usunde, stinkende Fængsler, hvor der aldrig kom den mindste lille Solstraale ind, hvor Timerne sneg sig langsomt afsted, og den trykkende Ensomhed lagde sig om Sjælen, medens det rugende Mørke rundt omkring truede med at bringe den ulykkelige til Fortvivelse! — Og de Bekendere, der var dømt til offentligt Arbejde — deres Lod var sandelig ikke bedre. Et Folk, som det romerske, der fra Barndommen var vant til at søge sin største Fornøjelse i de blodige Gladiatorkampe i Cirkus, og som fandt det aldeles i sin Orden, at Slaverne blev mishandlede, et saadant Folk kunde ikke have Medlidenhed med Straffefanger og naturligvis allermindst Opsynsmændene, der skulde passe paa disse Stakler, som maatte udføre de sværeste Arbejder fra Solopgang til Natten brød frem, uden at faa noget ordentligt at spise. Naar man i vore Dage betragter

Ruinerne af det gamle Roms Pragtbygninger, er der ingen, som tænker paa alle de Suk og Taarer, alle de Strømme af Blod, det har kostet at faa dem opførte, samt alle de Mishandlinger, som de kristne Bekendere har lidt for deres Tros Skyld.

For Rufinus, der endnu var saa ung i Troen, blev denne Prøve særlig vanskelig, paa Grund af den ny Ordre, Sabinus havde givet Opsynsmændene. Den hidtil saa kraftige Mand blev i Løbet af nogle faa Dage til et fuldstændigt Skelet, og han følte, at hans Dage snart var talte. Han brød sig heller ikke om Livet, hvis ikke Omsorgen for hans Datter havde ligget ham saa tungt paa Sinde.

Valeria lignede en Plante, der var rykket op af Jorden og kastet bort; det eneste, der endnu holdt Liv i hende, var Irenes moderlige Medfølelse. Snart pegede denne ædle Kvinde paa de ophøjede Ideer, som havde plantet Kristendommen, denne pragtfulde Blomst fra Paradisets Have, og viste hen til den sejskronede Vej til Korset; — snart opvakte hun det Haab i hende, at Constantin vilde komme tidligt nok til at sætte Fangerne i Frihed.

Særlig naar Irene talte om dette Haab, fik Ordene i hendes Mund en saadan Varme og Tillidsfuldhed, at Valeria uvilkaarlig følte sig greben og styrket. Moderhertet tænkte jo paa Sønnen, Candidus, og paa den salige Time, da hun, efter saa lang en Adskillelse, igen skulde faa ham at se.

Det var om Eftermiddagen, to Dage før Kejserens store Fest, at Valeria atter gik op paa Paladsets Perron; men hvormeget hun end spejdede rundt omkring sig, kunde hun dog ikke opdage sin Fader nogensteds.

Var han bleven syg? Maaske allerede død, og det paa Grund af Opsynsmændenes Mishandlinger? Og hvis han nu laa et eller andet Sted hjælpeløs og uden Pleje, uden Mad eller Klæder og uden en eneste Sjæl til at forbarme sig over ham! Disse Forestillinger skar Valeria i Hjertet. Efter i hele to Timer forgæves at have spejdet efter Faderen, steg hun igen grædende og hulkende ned ad Trapperne,

uden at bryde sig om alle de Mennesker, hun mødte, og som uden Medlidenhed betragtede den hulkende Pige.

Paa en Gang opdagede hun Rustica, den unge Kone fra det transtiberinske Kvarter.

Denne modige Kvinde havde mange Gange sneget sig ind paa den afspærrede Byggeplads, under Paaskud af at samle de Spaaner, der faldt af ved Tilhugningen af Stilladserne, og paa denne Maade havde hun tidt bragt de Kristne Hjælp; hun var ogsaa bleven jaget bort derfra med Piske-slag af en eller anden Opsynsmand, men den tungerappe Kone var ikke gaaet sin Vej, uden paa det kraftigste at have protesteret mod denne Behandling. Da Valeria nu havde klaget sin Nød for Rustica, trykkede denne begge sine Hænder mod Panden for ligesom med Magt at presse den Plan ud, som kunde hjælpe hende til at finde Rufinus. Hun vidste, hvor strengt han blev bevogtet; — hvad skulde hun dog gøre?

Medens den ene Tanke efter den anden saaledes fløj gennem hendes Hoved, saa Valeria i ængstelig Spænding paa hende. Pludseligt opklaredes hendes Ansigt, hendes Øjne lyste, og der viste sig et skælmisk Smil paa hendes Læber.

»Ja, ja, det maa kunne gaa paa den Maade!« lo hun. »Det bliver en ordentlig Komædie — men jeg maa vente dermed, til det bliver mørkt. Naar det saa lykkes mig, skal det ikke vare mere end . . . . . men,« afbrød Rustica sig selv, »nu har jeg ingen Tid at spille og maa tale med min Mand derom. Du kan ikke tænke dig,« tilføjede hun med Stolthed, »hvor han er klog og besindig. Lev vel og vær ved godt Mod!«

Valeria saa taknemligt paa hende og gav hende med et vemodigt Smil et Guldstykke, det sidste, hun havde, for at hun kunde købe en lille Forfriskning til Faderen.

Paa Grund af den uhyre Færdsel i Rom, og da de fleste Gader var meget snevre, var al Arbejdskørsel kun tilladt om Natten; det samme gjaldt for største Delen ogsaa

for de Vognmænd, der skulde transportere de forskellige Materialier hen til Basilikaen. Det var derpaa, Rustica havde bygget sin Plan. Hendes Mand, Graveren Mincius, kendte mange af de Vognmænd, der boede i Nærheden af Sandgravene, hvorfor skulde der ikke være een af dem, der for gode Ord og Betaling vilde være villig til at overlade sin Kørsel til en anden for en Gangs Skyld?

Rustica skyndte sig hjem.

Mincius var just ifærd med at indmejsle en Gravskrift i en Marmorplade, saa godt det lod sig gøre, med det mangelfulde Værktøj og den ringe Øvelse, han havde. Gravskriften var over en Dreng, *Eugenius*, og, da Forældrene fandt Trøst i den Overbevisning: »Din Sjæl er nu, hvor der er godt at være — *Spiritus tuus in bono*,« ønskede de, at disse Ord blev brugte. Bogstaverne var lykkedes ganske godt for Graveren, skønt han havde glemt et Par af dem i den ene Linie. Men Noahs Due, som han gjorde sig al mulig Umage for at lave efter Modellen, var saaledes, at Rustica gav sig til at le himmelhøjt ad den.

»Naa, du gør nok Nar ad mit Kunstværk,« bemærkede Manden smilende, »men jeg skal sige dig noget: en Oliegren er dog altid en Oliegren, og deraf kan man bestemt slutte, at Fuglen skal være Duen i Arken. Men hvad er ellers Grunden til, at du idag kommer saa tidligt hjem?«

Rustica fortalte ham derpaa om Mødet med Valeria og om den Plan, hun pludseligt havde fattet, og som hun havde tænkt nøjere over paa Vejen hjem; til hendes store Glæde vandt den Minciuses Bifald. Da der ingen Tid var at spille, begav Graveren sig straks ud ad den appiske Vej, for at faa fat i en, der vilde hjælpe ham med at udføre dette Vovestykke; Rustica sneg sig igen hen paa Byggepladsen for at samle sine Spaner.

Hun listede sig nu forsigtigt omkring og fandt endelig, efter lang Søgen, Rufinus i en Afkrog paa Byggepladsen. Han havde stærk Feber, og var af sine Lidelsesfæller baaren hen i et lille Bræddeskur.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Ifølge Meddelelse fra Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke, har der i Aaret 1903 været 50 Daabs-handlinger, 29 Ægtevielser og 34 Begravelser.

— Et af den hensovede Pave Leo XIII.s sidste offentlige Aktstykker anordnede Oprettelsen af en Kommission af Kardinaler, som skulde virke for Højtideligholdelsen af *50-Aarsdagen for Offentliggørelsen af Dogmet om den h. Jomfru og Gudsmoder Marias ubesmittede Undfangelse* — et Dogme, som blev proklameret af Pave Pius IX. den 8. December 1854 i Peterskirken i Rom. I det ovennævnte Aktstykke siger Pave Leo XIII.: »De Troende skulle med endrægtig Begejstring og opfyldte af Tillid og Kærlighed vende sig til hende, som kaldes de Kristnes Hjælp.« Leo XIII. forlangte altsaa, at alle Troende, navnlig deres Hyrder, skulde fejre Jubilæet med Begejstring. Ingen skal blive tilbage, alle ville erfare Marias Hjælp i deres Anliggender. Paa Marias Fødselsfest ifjor har vor nuværende h. Fader, Pave Pius X., i en Skrivelse til ovennævnte Kommission af Kardinaler, stadfæstet dens Fuldmagter og ydet dens Virksomhed sin Velsignelse og Opmuntring. I denne Skrivelse siger Pave Pius X.: »Vi have ingen anden Trøst i vore Dage, end den h. Gudsmoders Bistand, thi den allerseligste Treenighed har bestemt hende til Uddelerinde af alle himmelske Naadegaver,« og har den h. Fader i Anledning af Jubilæet knyttet til Skrivelsen en af ham selv forfattet *Afladsbøn* til den pletfri Jomfru og Gudsmoder Maria. Tillige har den h. Fader ved et Dekret fra Rituskongregationen af 14. August f. A., som dog først for nylig er blevet publiceret, tilladt, at der *den 8de i hver Maaned* i Løbet af indeværende Aar fejres en højtidelig Votivmesse til Ære for den ubesmittede undfangne Jomfru og Gudsmoder, som et Slags Forberedelse til selve Jubeldagen den 8. December d. A.

I denne Anledning har vor højærværdigste Biskop, ifølge »Kirkelige Bekendtgørelser«, anordnet, at der i samtlige Vikariatets Gudshuse paa den ottende i hver af indeværende Aars Maaneder skal holdes en særlig Andagt, ved hvilken iagttages de for *Rosenkransandagten* i Oktobermaaned givne Bestemmelser med Undtagelse af, at den *glædefulde* Rosenkrans stedse bedes og at der i Stedet for Bønnen til den h. Josef knyttes til *det Lauretanske Litani* den af den h. Fader selv forfattede *Bøn til den uplettede Jomfru*. Hvis Rosenkransen hedes under den h. Messe, tillades det, at det Allerseligste udstilles efter samme, at det Lauretanske Litani og den ovennævnte Bøn derpaa forebedes og at Andagten afsluttes med den sakramentale Velsignelse.

Maatte vore Læsere følge den h. Faders og vor højærværdigste Biskops Indbydelser og fejre med Begejstring Jubilæet, tage Del i de maanedlige Andagter, daglig bede Af-ladsbønnen, som Pave Pius X. selv har forfattet, og saaledes blive delagtige i de mange Naadeskatte, som Verdens ubesmittede Dronning ønsker at uddele i den allerseligste Tre-enigheds Navn. Dag for Dag ville vi i Lobet af dette Marias Jubelaar bede eller gøre noget til Marias Ære, og vi ville blive berigede med Naadegaver fra Gud ved Marias Forbøn.

Abessynien. Den katholske Mission i Abessynien i Afrika maa for Tiden bestaa en haard Prøve Biskoppen over Kaffaprovinsen, *Jarosseau*, er bleven tvungen til at forlade sin Arbejdsmark, efter et Aars ivrig og frugtbar Virksomhed, under hvilken det var lykkedes ham at vinde talrige Indfødte for den katholske Kirke. De mest ansete blandt de katholske Kristne bleve af de abessyniske Myndigheder lagte i Lænker. Denne Optræden mod den romersk-katholske Mission staar i Forbindelse med den øverste abessyniske Biskops Tilbagekomst fra en Europarejse, paa hvilken han ogsaa besøgte Rusland. Biskoppen, til hvis stærkeste Støtter den russiske Gesandt hos Negus, Kejseren af Abessynien, hører, arbejder paa en Forening af den abessyniske Kirke

med den græsk-katholske Kirke og understøttes med dette Formaal for Øje af Rusland, som haaber derved at vinde politisk Indflydelse i Abessynien.

S.J.G. Mandag den **8.** Februar Aften Kl. 8^{1/2}, afholder **St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.**

Menigheds-Regnskabernes Afslutning den **1. Februar** for St. Ansgars og Roenkranskirkens Vedkommende bringes i velvillig Erindring.

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales **Voxlys** til Fabrikspriser.

Telefon 218.

H. Justiniano,
Gernersgade 45.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Paa alt, som bestilles i **Januar** og **Februar**, gives 10 Procent Rabat.

August Wiehe, Skrædermester,
Frederiksborggade 28¹.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **31. Januar.** Septuagesima. Nordens Apostel, den h. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller). I **St. Ansgars Kirke:** Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og højtidelig **Procession** med den h. Ansgars Relikviskrin, som er udstillet i Kirken. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Rosenkransbroderskabets Fauer. — **1. Februar, M. Ignatius, Martyr.** — **2 T. Marias Renselse** eller Kyndelmisse (fejres følgeude Søndag). — **3. O. Ansgarius, Nordens Apostel** (Kl. 8^{1/4}, h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. To. Andreas Corsini, Bekender og Biskop.** — **5. F. Agathe, Jom-**

fru og Martyr. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — 6. L. Titus, Bekender og Biskop.

Søndag den 7. Februar. Sexagesima. Marias Renselse eller Kyndelmisse. Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Enhver, som ønsker Voxlys indviende eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde Fredag den 5. Februar i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. — Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 31. Januar (St. Ansgars Fest) Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion **Søndag d. 7. Februar** (Kyndelmisse) Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Ansgariusforeningens aarlige **Generalforsamling** afholdes i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal, **Søndag den 31. Januar** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke).

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Firmanter til Hjælp, for saavidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Lørdag den 13. Februar enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Fru H. Mariboë (Nørrebrogade 53 B. 1 Sal).
Joh. Braun, Sognepræst.

Elisabethforeningen har med Tak modtaget ved Fru Osterhammel, under Mærket C.T. 2 Kr., A.C.S. 3 Kr. og G. 20 Kr. til forældreløse Børns Vcl.

Rosenkransbroderskabets maanedlige Møde med Procession holdes i St. Ansgars Kirke **Søndag 31. Januar** Kl. 6 i Forbindelse med St. Ansgars-Processionen. Mødet i Februar bortfalder.

St. Ansgars Kirke. Torsdag den 4. Februar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses en h. Anniversar-Sjælemesse for St. Josefssøstrenes afdøde Generalforstanderinde Marie Hyacinthe.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 6.

Søndagen den 7. Februar.

1904.

Indhold: Lidt om Tro og Viden. — I Dag — i Morgen. — Sandheden og Videnskaben. — Valeria. — Pius X.s Jubilæumsbøn. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Vejle. Norge. Rom. — Bekendtgørelser.

Lidt om Tro og Viden.

—0—

(Sluttet.)

2.) Der gives dog ikke blot en menneskelig, men ogsaa en *guddommelig* Tro.

Hvad forstaas da ved den guddommelige Tro? Hvad vil det sige: at tro Gud? Det er nu let at forstaa.

Kun eet skal her endnu bemærkes for at forebygge Misforstaaelse. Den menneskelige Tro forudsætter, dersom den skal være fornuftig og føre os til Erkendelse af Sandheden, Overbevisning om, at den, der mundtlig eller skriftlig meddeler os noget, kender til Sagen og vil sige os Sandhed. Letsindig at tro alt, hvad der fortælles og berettes, afstedkommer de sørgeligste Vildfarelser. Heller ikke den *guddommelige* Tro er blind. Den forudsætter Overbevisning ikke blot om, at der er en Gud til, der er Sandheden selv og umulig kan føre os i Vildfarelse, men ogsaa om, at Gud

har givet os foruden den naturlige Aabenbaring ved selve Skabelsen en overnaturlig Aabenbaring, og at han byder os at tro paa samme under Straf af den evige Fortabelse. »Hvo som ikke tror, han skal fordømmes« (Mark. 16,16). Denne Overbevisning er ikke endnu Tro, men en nødvendig Betingelse for Troen. Er denne Betingelse opfyldt, saa følger, under den fri Viljes Indflydelse og Tilskyndelse, Forstandens Underkastelse under de af Gud aabenbarede Sandheder.

»At tro Gud« vil da sige, fast og utvivlsomt at holde for sandt, hvad Gud har sagt, aabenbaret, fordi han har aabenbaret det, og fordi han er alvidende og uendelig sanddru.

For det første maa altsaa den, som har guddommelig Tro, *fast og urokkelig* holde for sandt, hvad Gud har aabenbaret, han maa have sand Vished derom, udelukke enhver Tvivl. Derfor siger ogsaa S. Paulus: *Troen er en fast Overbevisning om det, som ikke ses.* (Hebr. 11,1.)

Nu gives der Folk, som siger: Jeg synes nok, det er sandt, at der gives tre Personer i Guddommen, at Jesus af Nazareth er Guds Søn. Jeg mener, der er noget, som taler derfor. Har de Tro? Ikke Spor af Tro. De mener, de synes, de er tilbøjelige til at antage, men de har ingen fast og urokkelig Overbevisning, følgelig ingen Tro.

For det andet maa den faste og urokkelige Overbevisning, man har om en Sandhed, grunde sig paa Guds Autoritet, man maa holde den for sand, *fordi Gud* har aabenbaret den, Gud, som ved alt, som ikke kan tage fejl, men heller ikke kan føre os i Vildfarelse.

Dette er overvættets vigtigt. Ligesom vor Viden støtter sig paa, at vi *indsæ* en Sandhed, begriber den, kan bevise den, saaledes støtter Troen sig paa, at Gud har talt og at han er troværdig. Der gives desværre mange, mange, som nok holder en hel Del af de aabenbarede Sandheder for sande, men *kun fordi* de synes godt om dem, de vil nødig undvære dem. Guds Autoritet tænker de slet ikke paa. De maatte sige, hvis de vilde være oprigtige: Jeg

holder for sandt, at der gives et evigt Liv, fordi det er saa yndigt at tænke derpaa, at haabe det. Er det Tro? Nej, det er ingen Tro; det er ingen fast Overbevisning, som udelukkende støtter sig til Guds Autoritet.

Der er ogsaa dem, der bifalder nogle eller endogsaa mange af de aabenbarede Sandheder, men nægter andre, skønt de ved, at de er aabenbarede af Gud, at de med klare og tydelige Ord staar i den hellige Skrift. Kan de glæde sig ved at have guddommelig Tro? Nej, thi Guds Autoritet indestaar i lige Grad for alt, hvad han har aabenbaret. Hvo som vrager denne Autoritet i eet Punkt, vrager den overhovedet.

Lad os nu drage Følgeslutningerne heraf.

Den første er: det er altsaa ikke nok for at opvække en Trosakt, at sige f. E.: »Jeg tror, o Gud, at du er trefoldig, treenig, at der er tre guddommelige Personer, som har et og samme guddommelige Væsen, men vi maa tilføje: Jeg tror dette, *fordi du har sagt det, fordi du har aabenbaret det, du, den evige, ufejlbare Sandhed.*

Men endnu noget andet følger heraf, nemlig: den samme Sandhed kan være Genstand for vor Viden og for vor Tro; jeg kan vide noget og alligevel tro det.

Jeg ved til Eksempel, at der er en Gud til og at den menneskelige Sjæl er udødelig. Jeg er fast overbevist derom, fordi jeg indser det. Jeg har saa mange Beviser for disse Sandheder, jeg har saa tit overvejet dem, de staar saa klart og tydeligt for min Sjæls Øje, at jeg synes, jeg maatte fornægte min sunde Menneskeforstand, hvis jeg vilde nægte disse Sandheder.

Min faste Overbevisning er altsaa, forsaavidt den grunder sig paa min egen Indsigt og Kundskab, en sand Viden.

Men Gud har ogsaa paa overnaturlig Maade aabenbaret sig, han har tit talt til Menneskene, han har aabenbaret, at vor Sjæl er udødelig.

Jeg holder derfor fast ved disse Sandheder for Guds Skyld, fordi han har aabenbaret dem, og derfor *tror* jeg dem.

Saaledes gives der en hel Del Sandheder, som den menneskelige Fornuft kan *bevise*, og som Gud alligevel har aabenbaret. Alle disse Sandheder kan altsaa være Genstand for vor Viden og for vor Tro.

Rigtignok kan jeg ikke vide og tro dem *ved en og samme Forstandsakt*, noget er en videnskabelig Akt, noget andet en Trosakt, men nu, i dette Øjeblik kan jeg bifalde disse Sandheder, fordi jeg indser dem, en anden Gang, fordi Gud har aabenbaret dem.

At jeg kender dem, har jeg ingen Fortjeneste af, lige saa lidt som jeg har nogen Fortjeneste af, at mit Øje ser Solen, men at jeg tror dem, er fortjenstligt, fordi derved ærer og forherliger jeg Gud, anerkender og bekender jeg hans Alvidenhed og Sanddruhed. L.

I Dag — i Morgen.

—o—

I Morgen vil jeg vende om,
 i Dag hos Verden blive.
 I Morgen være god og from,
 og Gud mit Hjerte give. --
 Ved Du, om Herren holder Dom
 før Aftensolen daler?
 Ved Du, om ej din Plads staar tom,
 naar Morgenhanen galer?

I Dag læg Haand paa Ploven! — Ve
 om Dagen gik til Spilde!
 I Morgen er det Nat maaske, —
 og saa er det for silde.
 I Dag, før Kvæld, vil Himlens Gud
 Dig til sin Vingaard lede.
 I Morgen kan Du kastes ud,
 i Dag er al Ting rede.

I Dag kan Du til Korset gaa
 og faa dit Skyldbrev slettet,
 i Dag ved Herrens Alter faa
 din Sjælehunger mættet.
 I Dag har Bønnen Trøst og Raad
 for Dig i Hjertesorgen:
 Kan være for den stride Graad
 Er Tiden alt i Morgen.

V. J.

Sandheden og Videnskaben.

—o—

Sandhed og Videnskab ere dejlige Ting, og vel faren vilde Sandheden være, dersom Alle dyrkede Videnskaben for at udforske Sandheden. Men dette er desværre ikke Tilfældet hos mange; mange lade sig ogsaa her lede af Øjnenes Lyst, Kødets Lyst og Livets Hoffærdighed. Sandheden er imidlertid ikke et tjenende Væsen, som retter sig efter vore Luner, men en Herskerinde, hvem vi maa underkaste os. Ikke for intet nære mange derfor Frygt for Sandheden og undgaa den; ikke for intet gives der saa faa, som ønske at høre Sandheden, hvor ofte de end selv, som de foregive, fortælle andre Sandheden. Med Sandheden tør man ikke spøge; uden Forbehold maa man underkaste sig den. Sandheden er ofte bitter, men det tør ikke være en Hindring for at elske og søge Sandheden. Sandheden kan vel være bitter, men den kan ikke skade os. Allermindst behøve vi Katholiker at frygte for Kampen for Sandheden. Lad vore Modstandere derfor kun med al mulig Flid opsøge i Kirkehistorien alt det, som kun altfor meget minder om, at ogsaa den katholske Kirkes Medlemmer og endog dens Organer ere syndige Mennesker. Lad dem ogsaa opslaa de mørke Sider i vor Kirkes Historie, lad dem fortælle om, at der i

den lange Rækkefølge af Paver i Løbet af 19 Aarhundreder fandtes nogle faa, hvis Liv ikke stod i Samklang med deres ophøjede Bestemmelse. Hvad bevises derved? Ikke noget andet er dermed bevist end, at disse faa Paver ikke vare gode.

Pavedømmets Institution kan ikke rammes derved. Det er imidlertid vore Modstanderes Uretfærdighed, at de gøre hele Institutionen ansvarlig for Enkeltes Synder. Og det er ligesaa lidt Sandhed som Videnskab.

Sandt er det, at desværre ogsaa mange Præster have givet og give Forargelse. Men hvorledes kan man som ærligt Menneske gøre hele Præstestanden ansvarlig derfor? Hvorledes vilde det ende, dersom man ogsaa skulde behandle de andre Stænder paa samme Maade? Mange Sagførere gøre sig skyldige i Et og Andet; mange Læger misbruge deres Stand, mange Embedsmænd ere blevne Bedragerer; men er maaske derfor Sagførerstanden, Lægestanden, Embedsstanden en foragtelig Stand, fordi nogle gøre sig skyldige i Mangt og Meget? Enhver, som ærligt og oprigtigt elsker Sandheden, vil ikke dømme saaledes.

Og dog dømme mangfoldige moderne Forfattere og Aviskrivere saaledes i vore Dage, naar det drejer sig om den katholske Kirke og dens Institutioner. Hos nogle er Grunden til en saadan Fremgangsmaade Uvidenhed, hos andre Fordomme eller endog Ondskab; men Sandhed og Videnskab plager dem ikke. En tænkende Katholik lader sig ikke vildlede af saadanne Bagtalelser mod Kirken og dens Institutioner, ejheller af Modstandernes overlegne Tone og forfængelige Ordskvalder. De vide, at meget af alt dette er Røverhistorier og intet andet.

Til Gavn for Adskillige ville vi her kun meddele følgende: Den bekendte, protestantiske Professor *Leo* i Tyskland maatte en Gang forsvare sig mod den Bebrejdelse, at han var altfor velvillig overfor den katholske Kirke. Professoren skrev derfor i 1853 følgende: »Mine Modstandere tale om en ganske anden katholsk Kirke end den, jeg ken-

der; var den saaledes, som de beskrive den, saa vilde jeg sige: Ja, det maa være Antikrist; men den katholske Kirke, som jeg kender, er ikke denne Kirke, og alt det onde, man siger om den, kan jeg ikke henføre til den, uden at gøre mig skyldig i falsk Vidnesbyrd. Jeg mener, det er gaaet dem, som det gik mig paa Universitetet; man har der tegnet for mig et skrækkeligt Spøgelse af den katholske Kirke, som jeg aldrig fandt den i Virkeligheden, — et sandt Vrængebillede af den.«

Hvorledes laver man dette Spøgelse, dette Vrængebillede? Man fabrikerer det af misforstaaede katholske Tros-lærdomme, af tillærte historiske Løgne, af blinde Fordomme, overgyder det hele med Haan og Spot og Skændsel og Blod og siger saa: »Se her, Catholicismen.«

Ja, sandelig, Videnskaben er i vore Dage bleven en Slave; man køber den og sælger den, den maa finde sig i alt, hvad en voldsom Aand kræver af den, selv om det maatte være nok saa nedværdigende for den. Sandheden derimod frygter man for og undgaar man; den er en Herskerinde, som man ikke tør spøge med; den forhandler ikke og lader sig hverken købe eller sælge; man maa uden Forbehold underkaste sig den. Vi Katholiker behøve ikke at frygte for Kampen for Sandheden og derfor heller ikke for Kampen med den ægte Videnskabs Vaaben; — men til denne Videnskab naa kun de, som elske Sandheden.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Rafakomberne.

—o—

(Fortsat.)

Næste Nat kørte som sædvanligt det store Vogntog med Pozzolanjord gennem Indgangsporten til den afspærrede Byggeplads, Paa den ene Vogn sad Rustica, indhyllet

i en grov Kappe, med Pisk og Tøjler i Haanden. Hun havde en rød phrygisk Hue paa Hovedet, ganske som den, de romerske Vognmandskuske endnu bærer den Dag i Dag. Ved Siden af sig havde hun en *orca*, eller Lerkrukke, fyldt med god Vin.

»Oho,« raabte Betjenten, der stod med en brændende Fakkell ved Porten, »oho, en Amazone paa en Arbejdsvogn? Hvor er Kusken henne?«

»Ja, hvor er Kusken henne?« svarede Rustica, let henkastet. . »Naar han har været saa heldig at faa en god Drikkeskilling, gør han ikke andet end snorke hele Natten igennem som et Murmeldyr.«

»Det er altsaa for din Mand, du kører denne vælige Ganger,« vedblev Betjenten og saa spottende paa det magre Øg. »Men ved Hestenes Skytsgudinde Epona!« udbrød han pludseligt, da han havde ladet Faklen lyse ind i Rusticas Ansigt, »skønt den røde Hue klæder dig rigtig godt, kender jeg dig dog under din Forklædning. Lad os engang se, om du ikke tilfældigvis skulde have bragt noget med til de kristne Fanger!«

»Nej, se mig til den Drukkenboldt,« raabte Rustica og lo, idet hun holdt Vindunken op i Vejret, »hans Gane er bleven tør, og saa vilde han gerne have fat i mit lille Oliekrus, som skulde hjælpe med at holde Nattekulden borte! Næ, min Ven, du kan tro nej! saa kender du ikke de trans-tiberinske Kvinder. Du skulde hellere gaa hen til en Guldsmed med din Rubinnæse; den kan du nok faa nogle Flasker Vin for!«

Under Kuskenes skraldende Latter piskede Rustica paa sin Hest og var borte, inden Betjenten kunde stoppe hende.

Da hun var naaet hen til Aflæsningsstedet, overlod hun straks Arbejdet til en af Kammerraterne, løste derpaa den lille Olielampe, der hang og dinglede i en Kæde nedenunder Vognen, og gave sig til at lede efter Stadspræfekten.

Paa Grund af Mørket kom hun en Gang meget nær hen til det store Telt, hvor en Mængde Slaver var stuvede

sammen under Opsyn af en Soldat, for at nyde den usle Nattehvil; hendes Lys forraadte hende, og Soldaten raabte hende an; i en Fart smuttede hun bag en Stenbunke og slap bort. Efter nogle Øjeblikkes Forløb var hun hos Rufinus.

Denne var i Gaar bleven angreben af en heftig Feber, saa at han, trods Sabinuses Indvendinger maatte fritages for alt Arbejde. Kun Tanken om, at Fangen var bestemt til Festlegene, kunde stille ham tilfreds; hans Hævntørst vilde ikke nægte ham den Nydelse, at se sit Offers Blod flyde, enten for Bødlens Sværd, eller under Kløerne paa en Løve. Rufinus laa paa den bare Jord med en lille Halmmaatte over sig; han rystede i Feber og ventede Dødens Komme. Kunde han blot endnu en eneste Gang faa sit Barn at se! —

Pludseligt faldt Lysstraalen fra en Lampe paa hans Ansigt; han saa op og genkendte Rustica.

»Jeg skal hilse dig mange Gange fra din Datter; hun sender dig denne Læskedrik,« sagde hun ganske sagte, løftede med en Moders Ømhed den syge i Vejret og førte Flasken til hans Læber.

Den gamle, fortrinlige Falernervin gød nyt Liv i Fangens stivnede Lemmer.

«Vi har ingen Tid at spille,« vedblev Rustica, »du maa se at tage dig sammen og følge med mig; alt er forberedt til din Flugt.«

Med disse Ord hjalp hun ham op; saa satte hun den phrygiske Hue paa hans Hoved, hang Vognmandskappen om hans Skuldre, slukkede Lampen og ledte ham ved Haanden hen til Lossepladsen.

Med faa Ord indviede hun Vognmændene i Flugtforsoget, for at faa dem til at hjælpe sig med at befri en Mand, der i saa fuldt Maal nød Folkets Agtelse.

Da Rusticas Vogn var aflæsset, hjalp hun Stadspræfekten op i den, saa den kunde komme afsted sammen med de andre; hun fortalte ham, at hans Datter var hjemme hos

Irene paa Aventin, og at han blot skulde overlade sin Kærre til en af de andre Kuske i Nærheden deraf.

Rufinus fulgte mekanisk med; det stod ikke ganske klart for ham, om dette var en Drøm eller Virkeighed.

Han naaede -saaledes Udgangsporten ved Byggepladsen tillige med de andre Kuske, uden at blive forulempet af Vagten, og, da han var kommen forbi Colosseum og Severuses Septizonium, der, hvor Vejen fører op til Aventin, hjalp de andre ham ned af Vognen.

»Du har altid været god mod os Fattigfolk,« sagde den ene af dem, »og sørget for, at der i det mindste var Brød nok til os i Byen; din Hustru følte sig heller ikke for god til at besøge de nødlidende i deres elendige Røner, og derfor vil vi gerne hjælpe dig med at flygte.«

Derpaa tog Mændene Afsked med ham og trykkede hjerteligt hans Hænder. Det var først, da Rufinus var bleven ene, at han kunde tænke over alt det, der var hændet ham, og blev endelig overbevist om, at han ikke drømte, men at han virkelig nu var fri.

Rustica havde med sine skarpe Øjne, der var vante til Mørket, i stor Spænding fulgt den Kærre, hvorpaa Rufinus sad; hendes Hjerte jublede, da hun endelig saa ham komme uantastet forbi Vagten. Hun steg derpaa selv op hos Kusken paa den sidste Vogn, og forberedte sig paa, hvad hun nu skulde sige til Betjenten ved Porten. Kvinderne i Trastevere er endnu i vore Dage bekendte for deres rappe Mundlæder og Rustica var et sjældent Eksemplar i denne Henseende.

Opsynsmanden havde længe ventet paa at faa den raske Kone at se igen og glædede sig til at kunne faa en spøgefuld Passiar med hende; han havde set alle Vognene efter og blev i højeste Grad forbavset ved nu at finde hende siddende hos Kusken paa den sidste Vogn.

»Det er dog mærkeligt,« udbrød han, da han opdagede hende, »finder jeg dig her, siddende paa den allersidste Vogn, du transtiberinske Heks. Sig mig en Gang, hvem har du faaet til at køre din Vogn hjem.«

»Hvis du tror, min Hest er saa dum, at den ikke kan finde hjem sammen med de andre, kender du den virkelig daarligt,« sagde Rustica spottende.

»Ja, men jeg har passet nøje paa, og jeg saa, at der var Kusk paa hver eneste Vogn.«

»Min Vin er nok gaaet dig til Hovedet,« svarede Rustica med udfordrende Latter, »jeg vil vædde med dig om, at du ikke mere er i Stand til at se Forskel paa en Senator og en Vognmandskusk.«

»Rejs ad Helvede til med din Senator og samt din Vin!« raabte Betjenten ærgerligt, da Konen kørte bort; hun vendte sig om imod ham og raabte haanligt:

»Du skal ikke tale saa foragteligt om Senatorerne; det er saamænd ikke længe siden, du selv agerede Portvagt for en af dem.«

»Portvagt for en Senator? Hvad skal det sige!« mumlede Betjenten for sig selv; men nu var Rustica allerede forsvunden i Nattens Mørke, saa han kunde ikke spørge hende om Meningen dermed. —

Da Rufinus var kommen til det Hus, hvor Irene boede, varede det temmelig længe, inden han kunde faa vækket Portneren, der laa i dyb Søvn. Endelig kom han dog og aabnede forsigtigt Døren paa Klem, saa med mistænkelige Blikke paa Manden med den røde Hue paa Hovedet og spurgte, hvad han vilde. Paa Grund af sin Paaklædning, og for ikke at sætte Datteren i al for stærk Sindsbevægelse, ved sit pludselige Komme, udgav Rufinus sig for et Bud, der skulde tale med Irene angaaende en meget vigtig Sag.

»Irene,« svarede Portneren, »er i Eftermiddags bleven hentet af det kejserlige Politi og kastet i Fængsel.«

»Og min Datter?« spurgte Rufinus ængsteligt.

»Hvad kommer din Datter mig ved?« svarede Manden og slog Døren i, ærgerlig over at være bleven forstyrret i sin Nattero, og uden at bryde sig om den fremmedes bønne-lige Spørgsmaal.

Rufinus maatte antage, at Heraclius, i et nyt Anfald af

Hævn-gerrighed, ligeledes havde fængslet hans Datter paa samme Tid som Irene. Der kunde ingen Tvivl være om, at hun straks vilde blive dømt til Døden, naar hans egen Flugt blev bekendt i Morgen. (Fortsættes.)

Pave Pius X.s Jubilæumsbøn.

O helligste Jomfru, du, som fandt Velbehag hos Herren og blev Moder til ham, du, som forblev uplettet paa Sjæl og Legeme, ren i Tro og Kærlighed, vi bede dig under dette festlige Jubilæum, som vi fejre til Minde om Offentliggørelsen af den Troessætning, der kundgjorde dig for den hele Verden som den uden Synd Undfangne, at du naadig vil skue ned til os arme Syndere, der bønfalde dig om din mægtige Hjælp. Se, hin Helvedes Slange, der først af alle rammes af Forbandelsen, hører ikke op med at forfølge os, Evas syndige Børn, og at lægge Snarer for os. O du signede Moder, du vor Dronning og vor Talsmandinde, du, der alt i din Undfangelses første Øjeblik søndertraadte Slangens Hoved, modtag kærlig de Bønner, som vi, ømt knyttede til dig ved Hjærtets Baand, bønfalde dig om at frembære for Gud, at vi ej maa fanges i Fjendens Snarer, men alle naa til Frelsens Havn, og at Kirken og det kristelige Samfund, der nu ere stede i saa mange Farer, maa snart kunne istemme Frelsens, Sejrens og Fredens Hymner. Amen.

Vor hl. Fader Pave Pius X. har d. 8. September 1903 tilstaaet alle dem, der bede ovenstaaende Bøn, en Aflad paa 300 Dage, hvilken Aflad kan vindes én Gang daglig.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Anledning af det Uddrag af *Ansgarius-Bonifacius-Foreningens Regnskab*, som vi bragte i Nr. 4 af dette Blad, har den højjærværdigste Biskop i »Kirkelige Bekendtgørelser for Danmarks Apostoliske Vikariat« bl. a. udtalt sin Glæde over at se Foreningen træde ud i Livet i sin nye Organisation. »Det er mit Haab,« skriver Biskoppen, »at den i sin nuværende, definitive Skikkelse, vil kunne udrette et betydeligt Arbejde til Fremme for den katholske Sag her i Landet. Vel er der endnu langt tilbage, før det Maal er naaet, efter hvilket der bør stræbes af alle Kræfter, nemlig at Organisationen omfatter samtlige Menigheder i Vikariatet, og at hver enkelt blandt disse gør sit Yderste for at bidrage til Foreningens Fremgang og Vækst. Det er endnu kun et Mindretal blandt Vikariatets Menigheder, der praktisk har lagt Haand paa Værket ved at danne en eller flere af de saakaldte »*Timandskredse*« og derved blive virksomme Led indenfor Foreningen. Men hvor dette har fundet Sted, er Resultatet allerede blevet af en saadan Art, at det tilfulde godtgør Foreningens Hensigtsmæssighed og Nødvendighed. Ogsaa vil det have stor Betydning for den danske Mission, om det bliver klart for Bonifacius-Foreningens Overbestyrelse, at de danske Katholiker langtfra ere til Sinds blot at *nyde*, men at de paa deres Side ogsaa ville *yde*, hvad deres Ævne tillader. Det er mit Haab, at der snart indenfor hver enkelt Menighed vil være at finde en Forgørelse af Ansgarius-Bonifacius Foreningen.«

Vi henlede tillige Opmærksomheden paa, at de bidragydende Medlemmer bør daglig bede »et *Fader vor* og et *Hil Dig, Maria*, samt Bønnen *Hellige Ansgarius, bed for os, hellige Bonifacius, bed for os!*«

Vejle. I Søndags, paa den h. Ansgars festlige Mindedag, holdt Pastor *L. Bremis* af Præmonstratenserordenen sin første *danske* Prædiken i Randers, hvor han en Tidlang

har opholdt sig tilligemed Pastor *F. Eykens* af samme Orden, for at sætte sig ind i det danske Sprog. At det er lykkedes ham udmærket, derom vidnede Prædikenen baade i Henseende til Sprogets Form og Udtalen. Begge de Gejstlige have nu forladt Randers og taget Ophold i Vejle, for at varetage Sjælesorgen blandt de derboende Katholiker. Vi ønske de »hvide Fædre« til Lykke i Anledning af denne Genoptagelse af deres Ordens Virksomhed her i vort Fædreland efter Aarhundreders Afbrydelse.

Norge. Den norske Mission har ifølge »St. Olaf« mistet en af sine Præster, idet Pastor *Herman H. Wüller*, Sognepræst ved St. Laurentius Kirken i *Drammen*, den 27. f. M. er afgaaet ved Døden i sit Hjem Steele i Westfalen efter længere Tids Svagelighed. Han var født d. 18. Juli 1869. Præstevielsens Sakramente modtog han, efter at have studeret bl. a. ved Universitetet i Freiburg i Schweits, i St. Olafskirken i Kristiania den 5. April 1896 og var den første, som efter Reformationen modtog dette Sakramente af en norsk Biskop i Norge. Efter Præstevielsen vendte han tilbage til Freiburg for at fuldende sine Studier; her faldt han i en alvorlig Sygdom, der underminerede den unge Præsts Helbred, og det var desværre at forudse, at hans Virksomhed i Norge ikke vilde blive meget lang. Efter at have opholdt sig et Par Maaneder i Kristiania for at gøre sig fortrolig med det norske Sprog, udnævntes han i Midten af Februar 1898 til Kapellan i Bergen, hvor hans Virksomhed vandt Alles Anerkendelse, og da en ny Menighed blev oprettet i Høsten 1899 i Drammen, forflyttedes han som Sognepræst til denne By. Trods sit svage Helbred arbejdede Pastor Wüller her med utrættelig Iver. Men det gik stadig nedad med Helbredet og i Sommeren 1902 maatte han rejse hjem i Haab om at finde Helbredelse i sit Fædreland, for saa atter at vende tilbage til sit kære Norge og der fortsætte med ny Iver sin apostoliske Gerning. Herren havde dog besluttet det anderledes; thi som ovenfor meddelt, afgik han ved Døden i sit Hjem den 27. f. M. R. I. P.

Rom. Ærkebiskoppen af Palermo, *Kardinal Celesia*, det ældste Medlem af Kardinalkollegiet, fejrede den 13. Januar sin 90 Aars Fødselsdag. Samtlige Kardinaler sendte Lykønskningskrivelser, og den h. Fadcr hædrede Kardinalen ved en personlig Haandskrivelse og den apostoliske Velsignelse. Kardinal Celesia er Medlem af Benediktinerordenen. Paa Grund af sin høje Alder tog han ikke Del i det sidste Konklave og Pavevalg.

-- I Rom forberedes der store Festligheder i Anledning af *1300 Aarsdagen for Pave Gregor den Stores Død*. Under den højtidelige pavelige Pontifikalmesse i St. Peterskirken vil bl. a. et Kor af 1000 Personer synge de gamle gregorianske Melodier og en Benediktinerpater dirigere dette Monstrekor i Stedet for det sixtinske Kors Dirigent Perosi.

S.J.G. Mandag den 8. Februar Aften Kl. 8^{1/2}, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

Voxlys.

Til den forestaaende Kyndelmisse anbefales **Voxlys** til Fabrikspriser.

Telefon 218.

H. Justiniano.
Gærnersgade 45.

Wilh. Wildt, Glarmester og Forgylde, 37, Gl. Røngevej 37.

Billeder indfattes elegant og billigt.

 Rammer opforgylde.

En original Sommerfest i Karnevalstiden

arrangeres af Foreningen „UNIO“

Fastelavn-Søndag den 14. Februar 1904

i „City“s Selskabslokaler.

Lokalerne vil blive festlig dekorerede! Stort Orkester!
Mange Overraskelser!

Paaklædning: Karakterdragt eller Sommerdragt.

Maskering er tilladt til Kl. 10. Kl. 11 Fællesspisning à la carte.

Billetpriser: Medlemmer 1 Kr., Besøgende indført ved et Medl. 2 Kr.

Billetter faas hos Gross: Alb. Hitzinger, Sølv. 84, Fabrik. Herm. Hoffmann, Købmagerg. 48, og Haltem. Bæklund, Købmagerg. 58.

† Det bekendtgøres herved, at Typograf **Carl Jens Ole Rasmussen** er afgaaet ved Døden Onsdag Nat den 3. Februar.
De Efterladte.

Den Afdøde anbefales til Menighedens Forbøn.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. Februar. Sexagesima. Marias Renselse eller Kyndelmisse. Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Angars Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Enhver, som ønsker Voxlys indviende eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen. — **8. M.** Johannes af Matha, Bekender. (I St. Angars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$, **Votivmesse** af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken den **glædefulde Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den **sakramentale Velsignelse**.) — **9 T.** Ihukommelse af Jesu Lidelse. Blasius, Martyr og Biskop (Efter hver h. Messe meddeles **Blasiusvelsignelsen**.) — **10. O.** Oktav af Ansgarius. — **11. To.** Johannes af Britto, Martyr. — **12. F.** Polycarpus, Martyr og Biskop. — **13. I.** De 26 Martyrer i Japan.

Søndag den 14. Februar. Quinquagesima.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion **Søndag d. 7. Februar** (Kyndelmisse) Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjerte Kirke.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Ævne komme trængende Førstkommunikanter og Firmanter til Hjælp, for saavidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger **selv** maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem **selv** inden Lørdag den 13. Februar enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Fru H. Mariboe (Nørrebrogade 53 B. 1 Sal).
Joh. Braun, Sognepræst.

St. Anna Ynglingeforening i Sundbyerne indbyder til sit Fastelavns-Skuespil „**Natvægterløjer i Dragør**“, som opføres Fastelavns Mandag, den 15. Februar, Kl. 8 Aften. — Adgangskort for Voxne 25 Øre, for Børn 15 Øre.

Mariahjemmet. Næste Konemøde bliver afholdt som sædvanligt i Mariahjemmet **Torsdag d. 11. ds.** Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Elisabethforeningen holder Bestyrelsesmøde **Torsdag d. 11. ds.** Kl. 4 hos Formanden, Bredgade 64, 1.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grøserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. „etillinen“. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 7.

Søndagen den 14. Februar.

1904.

Indhold: Fastemandat. — Ida v. Hahn-Hahn. — Valeria. — Pater Francesco Dall'Olio og Det internationale Selskab for Franciskaner Studier. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Holland. Amerika. — Bekendtgørelser.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1904 indtil den samme Dag 1905 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apostoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

1. Den paabudte *Faste*, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen*), men udelukker al anden Nydelse af Spise, bliver bestaaende paa alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage og Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, Mariæ Himmelfart og Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene og Fredagene i Adventstiden*. Fastedagene skulde hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

---

*) Theologerne regne gerne indtil 4 Lod.

- II. *Abstinentbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, forbliver bestaaende paa *Askeonsdag*, *Skærtorsdag*, *Paaskelørdag* og *Aarets samtlige Fredage*. Paa alle de øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser, dog med den Indskrænkning, at der paa samtlige befalede *Fastedage* (cfr. N. 1) tillades Nydelsen af Kød kun *én Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet.
- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* forbuden ved et og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorligt syge.
- IV. *Kødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten ikke indeholde Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den h. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner, og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spistested; Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholiker; Medlemmerne og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholikerne Indbudne, samt Ikke-Katholikernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den h. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinenten*.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myndighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanselighed*cn forlanger det, at forvandle Faste- eller Abstinentbudet for *enkelte* Troende til en anden from Gerning; dog kunne kun Sognepræsterne og Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er iøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskskispiser* paa de befalede Fastedage (cfr. N. III.)

VII. Med Hensyn til den for *Alle* eftergivne Streghed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud, *skulle alle Troende, som ere i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som til den Ende blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: »**Faste-Almisse**«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at *indsende* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

VIII. I Overensstemmelse med det h. Tridentiner-Koncil's Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom vi overlade d'Hr. Sognepræster at anordne det Nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Æmne til Genstand.

Paa *Søgnedagene* i den h. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen Rosenkransen om Kristi Lidelse eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

IX. I de saakaldte *lukkede Tider*, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske, og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelscr.*

- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om *Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart, og for Katholikerne, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt muligt overholdt.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første h. Kommunion* bliver fastsat til den *første* Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde udtrykkelig maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat* og *Hyrdebrevets første Del* oplæses i alle katholske Gudshuse i Vikariatet Søndag *Quinquagesima*, og *Hyrdebrevets anden Del* paa *1. Søndag i Fasten*.

København, den 10. Februar 1904.

✠ Johannes,

Biskop af Anastasiopølis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Ida v. Hahn-Hahn.

(Aar 1850.)

—0—

»Fra Babylon til Jerusalem.«

»Hjærtet er uroligt, indtil det hviler i Gud.« Hvilken Tankefylde rummer ikke dette Ord af den hellige Augustinus, og hvor slaaende bekræftes det ikke her, naar vi betragte denne Livsførelse. Udgaet fra en protestantisk Slægt, der dog hverken udmærkede sig ved Trosiver eller ved ideale Anlæg, saa *Ida v. Hahn-Hahn* for første Gang Dagens Lys paa Tressor i Mecklenburg-Schwerin, den 22. Juni 1805.

21 Aar gammel ægtede hun sin hovedrige Fætter Grev Hahn-Hahn; men fandt saa lidt Lykke derved, at Ægteskabet blev opløst efter tre Aars Forløb. Hun stod nu ene i Verden og søgte at adspredde sig ved Rejser, først i Europa, derefter i Orienten; hun besteg Karmelsbjærg, dvælede ved Jordans Bredder, besøgte Faraonernes Land, alt forgæves — det gav ingen Fred. Saa begyndte hun at skrive, gjorde endogsaa Lykke, der manglede jo hverken Evner, Fantasi eller grundige Kundskaber; særlig hendes egne Standsfæller følte sig tiltalte af hendes Frembringelser; der var Beundring nok til at tilfredsstille den mest vidtgaende Ærgerighed, og dog — den indre Uro vedblev. Hvorfor vel? Fordi hun i sine Skrifter lod Tankerne vandre ad lovløse Stier, og selv var som paa gyngende Grund, uden Midtpunkt og Fasthed, et Bytte for vekslende Stemninger, og dette altsammen af den ene Grund, at hun manglede — Religion.

Vel var Grevinde Hahn-Hahn som Barn og som ung Pige bleven undervist deri, som alle andre, hun læste Bibelen, Profeterne, Salmerne, Evangelierne og Epistlerne, fandt alt dejligt og »sandt«, men manglede endnu det personlige Trosliv. Protestantismen tilfredsstillede hende ikke, — Catholicismen kendte hun ikke — vilde heller ikke kende den. Som saamange søgende Protestanter foretrak hun at jage

efter Taagebilleder, fandt ligesom Fnug af Sandhed snart her snart hist, snart i den indiske, snart i den persiske eller kinesiske Religion, men skyede kun et — det sande Lys. Lydhør ligeoverfor Verdens Visdom, hang hun ved gamle Gudesagn og bladede i gustne, ormeædte Krøniker — kun den katholske Katekismus lod hun ligge. Mulig stammede denne Uvillie fra Konfirmations-Undervisningen, muligvis ogsaa fra en vis Forudanelse om, at »Kirken« forpligter, saa den ikke alene giver, men ogsaa fordrer, ikke alene er Lære, men ogsaa Liv.

38 Aar gammel besøgte Grevinden atter Orienten: Libanon, Syrien, Jerusalem og gensaa Karmel. »Der svævede en forunderlig Hellighed over disse Steder,« skriver hun, »en Fred, som jeg aldrig har truffet andre Steder paa Jorden. Baade Kysten ved Sorrent og Sletterne ved Grenada og Palermo ere skønnere, men dog savne de det Præg, der hviler over Karmel og Klosteret deroppe, noget, der ligesom slet ikke har noget med den travle Verden at skaffe.«

Dog var det det ydre, ikke det indre, der drog hende. »Jeg følte en sælsom Sky for at bivaane det hellige Messeoffer og havde dog saa gerne gjort det.« Forunderligt længtes Hjærtet efter »Kirken«, og saa var det igen som frastødtes det. Tre Aar senere gik Rejsen til England, Skotland og Irland; her sprang Modsætningerne greelt i Øjnene. Englands underskønne Kathedraaler fra den katholske Tid, som oftest mere eller mindre tomme, medens de protestantiske Prædikanter nøde de rigelige Indtægter i et velordnet, hyggeligt Familieliv; som Modsætning hertil det forfulgte, underkuede Irland, hvor de katholske Præsters Offervillighed og frivillige Selvfornægtelse ligesom hjalp de Troende til at bære de tunge Tilskikkelser, løftede deres Sind og fik dem til at elske deres Kirke som den eneste solbeskinnede Plet midt i deres tunge og slidfulde Tilværelse. Dette, at den katholske Religion sad inde med Kraft til at skabe Troshelte, ja, det maatte her gribe enhver tænkende Sjæl, og det greb selv dette Verdensbarn! Nu vilde Ida

Hahn-Hahn ikke mere lukke Øjnene til, og den barmhjertige Gud, der altid er rede til at komme ethvert angrende Hjærte i Møde, lod ogsaa her sin Naadesol skinne ind i hendes Sjæl. Hun bivaanede nu det hellige Messeoffer, forlod Verdens Larm og dvælede i Bøn ved Alterets Fod. Fra nu af tonede det i hendes Indre: »Med evig Kærlighed har jeg elsket dig, forbarmet mig over dig og draget dig til mig« (Jerem. 31,3). Hun fordybede sig nu i katholske og protestantiske Bekendelsesskrifter og saa, hvorledes den katholske Kirke sidder inde med de levende Vandstrømme, hvis Livskilder stamme fra Evighed af, og naa til det evige Liv. Den 22. Marts 1850 fandt Overgangen Sted i den katholske St. Hedvigskirke i Berlin.

I Bekendelsesskriftet »Fra Babylon til Jerusalem« skildres denne Tid; hun følte sig saa hjemlig i den katholske Kirkes Jerusalem og fandt der Lykke og Sjælefred. Klosteret »Til den gode Hyrde«, som Grevinden selv stiftede i Nærheden af Mainz, blev Fremtidshjemmet; hun udviklede her en stor Forfattervirksomhed og søgte paa alle Maader derved at raade Bod paa den Skade, hun muligvis kunde have foraarsaget ved sine Skrifter »fra Babylon«. Dernæst arbejdede hun med Frygt og Bæven paa sin Sjæls Helliggørelse, virkende efter Evne til Guds Ære og Næstens Bedste.

Kort efter sin Omvendelse oplevede Grevinden den Glæde, at hendes Broder, Grev Ferdinand *Hahn-Neuhaus* (født 11. Januar 1809), en af de første i det holstenske Ridderskab, tilligemed hele sin Familie, deriblandt en Søster til hans Hustru, bleve optagne i den katholske Kirke. I 1880 afgik Grevinde Ida Hahn-Hahn ved Døden, — hendes Sjæl havde fundet den Fred, som »Verden ikke kan give.«

R.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Rufinus havde udmalet sig den salige Glæde ved Gensynet, og hans Hjerter havde banket af Fryd ved Tanken om igen at kunne trykke den elskede Datter til sit Bryst. Han havde saa sikkert haabet, at al hans Kval var til Ende, og at Himlen havde frelst ham fra hans Fjenders videre Forfølgelser. Og saa denne pludselige, skrækkelige Skuffelse! Var han kun bleven fri, for at være Vidne til sit Barns blodige Død? Ak, han vilde hellere dø med det samme!

Efter lang Overvejelse besluttede han at vende tilbage til Basilikaen og selv overgive sig til Vogterne. Nu havde Livet ingen Tilløkkelse nære for ham.

En uudsigelig Bitterhed fyldte hans Hjerter, og den mørke Nat laa tung over hans Sjæl. Han kunde føle, hvorledes Fristeren nærmede sig til ham og hviskede ind i hans Øre: »Der ser du, at alt er den rene Tilfældighed her paa Jorden, og at den blinde Skæbne leger med Menneskenes Lykke? Du Daare, som har troet paa de Kristnes Gud!«

Det var den første alvorlige Fristelse, Rufinus var ledet ind i efter sin Daab. Han havde udholdt alle Lidelser og Mishandlinger med Kraft og Taalmodighed, uden at knurre, idet han følte sig løftet ved Bevidstheden om at lide for sin Gud som en Kristen; da han laa i Feber, havde han takket Himlen, fordi den nu vilde løse op for hans Lidelser, forkorte hans Prøvelser og igen forene ham med hans Sophronia i evig Salighed. Denne pludselige Overgang fra det gladeste Haab til den grueligste Skuffelse var den, i legemlig Henseende, fuldstændig nedbrudte Mand, ikke forberedt paa, og hele hans Sjæt gennemrystedes paa det voldsomste.

Skønt Rufinus en Gang tidligere var bukket under for den samme Fristelse i det mamertinske Fængsel, var han

nu, som Kirkens Søn og som Bekender. bleven hærdet under alle de Lidelser, han havde gennemgaaet for sin Tros Skyld, saa at han var stærk nok til at staa imod. Fristeren forekom ham som et Uhyre fra Afgrunden, der var dukket op fra Dybet ved hans Side, og han vendte sig bort fra ham med Gru og Bæven.

Idet Rufinus hævede sine taarefyldte Øjne mod den stjerneklare Himmel, bad han med Inderlighed: »Led os ikke i Fristelse!«

Og i samme Øjeblik, som sendt fra Gud, opdagede han Rustica. Lykkelig over at have frelst Stadspræfekten var hun ilet efter ham saa hurtigt som muligt for ogsaa at være Vidne til det glade Gensyn mellem Fader og Datter. Hun blev naturligvis dybt bedrøvet, da hun hørte om Irenes Fængsling og især, at Valeria havde maattet dele dennes Skæbne; men den stærke Kvinde genvandt hurtigt sin Fatning: Det kunde dog tænkes, ja det var ligefrem sandsynligt, efter hendes Møde med Pigen, at hun slet ikke havde været hjemme den Gang Politiet var der. Nu maatte Rufinus tage til Takke med at bo hos dem i Nat, saa skulde hun nok i Morgen tidlig lede efter Datteren.

Næsten villieløs fulgte Rufinus med Konen.

De slog ind paa Vejen til Tiberbroen, og Rustica lod den, baade i aandelig og legemlig Henseende svækkede Mand støtte sig til hendes Arm.

Han var i den Grad udmattet, at han flere Gange maatte sætte sig paa en Sten ved Vejkanten, for at hvile ud. Rustica nødte ham til at drikke, og den fortrinlige Vin styrkede ganske vist hans legemlige Kræfter, men kunde ikke forjage Bekymringen for Datteren fra hans nedtrykte Sind.

»Var Døden blot kommen, inden jeg fik denne forfærdelige Sorg! Jeg var belavet paa den og ventede den i fuld Tillid til Guds Barmhjertighed. Og nu, at skulle leve, naar min Datter skal dø, — være fri, naar hun vansmægter i Fængsel! Stakkels, stakkels Barn! — Rustica, bed et Fader-

vor for mig. — Min Aand er omtaaget -- bed især den tredie Bøn! — Ja, din Villie ske, din Villie ske!« — -- —

Næsten samtidig — det var henimod Midnat — kunde man se en Mand gaa op ad Trapperne til det kejserslige Palads. Han bar en Genstand skjult under sin folderige Kappe. Trods denne usædvanlige Tid lod alle Vagtposterne, baade inde og ude, ham passere, uden at spørge om, hvor han skulde hen, og han naaede saaledes uhindret Kejsersens Gemak.

Maxentius havde allerede længe i stor Utaalmodighed ventet paa hans Ankomst.

Ved Herskerens Side stod nu en Mand med orientalske Ansigtstræk, og fantastisk klædt; han bar en guldbroderet frygisk Hue paa det sorte, krøllede Haar, der naaede ham ned til Skuldrene.

»Har du bragt det med dig, som jeg forlangte?« spurgte Maxentius hurtigt.

»Det har endnu ikke faaet den mindste Smule Moder-mælk,« svarede han og lagde et nyfødt Drengbarn paa Bordet foran Kejseren.

Maxentius saa med et dæmonisk Smil paa den uskyldige, lille Skabning, vendte sig mod Orientaleren og sagde:

»Lad saa Ofret blive foretaget!« —

En Time senere forlod den ubekendte Paladset og skyndte sig henad Vejen til Tiberen.

Kejseren gik i Seng, befriet fra sin ængstelige Frygt: Magieren havde ud af Barnets endnu bævrende Indvolde, forudsagt ham den mest glimrende Sejr over Constantin.

Næste Morgen blev der i en afsides liggende Gyde i Nærheden af Tiberen fundet et Menneske, gennemboret af utallige Dolkestik og ved dets Side Liget af et blodigt, lem-læstet, nyfødt Barn. Den hemmelighedsfulde, dobbelte Forbrydelse, som her forelaa, bragte hele Kvarteret i Ophidselse. Under Prætores Forhør i den Anledning udtalte Folk i Nabolaget, at de havde hørt Spektakel og Kamp paa Gaden om Natten, samt de gaadefulde Ord: »Slagte

mit Barn . . . . . mod fuld Erstatning . . .« Nogle paastod endogsaa, at Kejserens Navn var bleven nævnet ved samme Lejlighed, hvorefter Prætoeren indstillede alle Efterforskninger. (Fortsættes.)

Pater Francesco Dall'Olio og Det internationale Selskab for Franciskaner Studier. Svar.

—0—

I Nr. 5 af Ugebladet skriver Hr. *Johannes Jørgensen* en lang Betragtning over min korte Protest, som fandtes indrykket i det foregaaende Nr. af Bladet. Det er min Pligt at svare, og jeg mener at fortjene Tiltro, fordi jeg har været baade Øjen- og Ørevidne til det, jeg her omtaler.

I. Hr. Joh. Jørgensen anklager mig for Unøjagtighed, fordi jeg har skrevet, at jeg »havde været tilstede ved nogle forberedende Møder« vedrørende Selskabet for Franciskaner-Studier. Efter Indbydelse af Professor Regolo Casali overværede jeg Mødet, som blev holdt i Marts 1902 i Sbaraglinis Hus. Andre Møder vare gaaede forud for dette Møde, som Professor Casali meddelte mig, og som ogsaa bevises af den Kendsgerning, at Skemaet til Lovene allerede var formuleret og trykt. Maaske er dette Skema eller Udkast til Lovene ikke bleven vist Hr. Johannes Jørgensen. Vi kaldte disse Møder forberedende, fordi de udelukkende havde til Formaal at undersøge de forskellige Punkter i det Udkast til Love, som skulde være ledende for det fremtidige Selskab, og at gøre de forskellige Bemærkninger og Modifikationer, som enhver maatte anse for at være mere betimelige. Denne Uundersøgelse skete i flere Møder. Ved min Tilstede-

komst i Sbaraglinis Hus, fortalte Professor Paul Sabatier mig, at Oprettelsen af Selskabet var blevet velsignet af Hs. Excellence Biskoppen af Assisi, og jeg modtog denne Meddelelse med Glæde, idet jeg derved saa mig i fuldstændig Overensstemmelse med den kirkelige Autoritet. Jeg var tilstede ved Mødet den 16. April og ogsaa ved Mødet den 22. Maj 1902. Foruden disse Møder afholdtes der ogsaa andre Møder i April og Maj, som jeg ikke overværede, og de ere maaske ikke alle omtalte i de trykte Statuter og sendte til Hr. Joh. Jørgensen. Jeg har med andre Ord overværet tre eller fire Møder, og disse kunne uden Tvivl sammenfattes i Tallet *nogle*. Derfor forekommer det mig, at jeg ingenlunde har ladet det mangle paa Nøjagtighed.

II. I Mødet den 22. Maj blev jeg sendt til Biskoppen for at tilbyde ham Ærespræsidiat; men han afslog høfligt at overtage det. Jeg fik ved denne Lejlighed at vide, at Hs. Excellence ingenlunde skænkede Selskabet sin Velsignelse eller nærede et velvilligt Sindelag imod det. Jeg erkendte, at jeg var bleven narret, og fra det Øjeblik af begyndte mit Sind at blive lunkent overfor Selskabet. Derfor overværede jeg ikke det store Aabningsmøde, som fandt Sted den 1. Juni 1902, ja, jeg gentager dette, jeg overværede ikke dette Møde. I Mødet den 2. Juni 1902 lod jeg mig ikke udnævne til Raadgiver (*consigliere*); det var en Følge af Medlemmernes eget fri Valg. Tre Dage senere, den 5. Juni, modtog jeg officiel Meddelelse om min Udnævnelse gennem et Brev fra Domherre Luciano Zampa, og samme Dag, af forskellige nye Grunde, som jeg her ikke behøver at nævne, sendte jeg Domherre Zampa og Præsidenten for Selskabet, Grev Antonio Fiumi, min uigenkaldelige Meddelelse om, at jeg gav Afkald paa at være Medlem og Raadgiver. Jeg paalagde desuden Vicepræsidenten, Professor Leto Alessandri, ikke at offentliggøre mit Navn som Medlem af det Selskab, som jeg ikke mere tilhørte, da jeg ellers vilde have protesteret offentlig i Bladene, hvilket jeg allerede har gjort en Gang i »Gazzetta di Foligno« ved Hjælp af

Monsignor Faloci, for at gendrive en falsk Meddelelse i en Avis fra Bologna. Nu ser jeg den samme Historie gentaget i »Pilgrimsbogen«. Jeg har set mig nødsaget til at protestere, og derover bør Hr. Joh. Jørgensen ikke være fornærmet. En trykt Bog har Offentlighedens Ret og er underkastet Kritiken.

III. Den udmærkede Forfatter meddeler mig, at jeg burde lade mit Navn stryge af Selskabets Medlemsliste. Jeg svarer: Jeg har gjort min Pligt, jeg har protesteret itide og forlangt, at mit Navn ikke blev skrevet i Medlemslisten. Kompetente Personer forsikrede mig om, at siden den 5. Juni 1902 forekom mit Navn ikke blandt Selskabets Medlemmer. For øvrigt er jeg ikke i Besiddelse af de trykte Lister, som Hr. Jørgensen omtaler; hvorledes kan jeg saa udslette mit Navn? Han kræver virkelig en Umulighed af mig. Jeg er følgelig ikke Skyld i Fejltagelsen. Dersom Hr. Jørgensen, da han i April 1903 besøgte mig, havde omtalt Selskabet for Franciskaner-Studier, skulde jeg nok tydelig og klart have oplyst ham om Sagernes Stilling.

Assisi, d. 7. Februar 1904.

Pater *Francesco Dall'Olio*, Min. Conv.

E. S. 1. »*fare di ogni erba fascio*« er en italiensk Frase og betyder »mettere insieme molte cose diverse, cioè differenti« (samle mange forskellige Ting). Man anvender den ogsaa paa en Bog, som handler om mange forskellige Sager.

2. Monsignor *Faloci* og jeg vidste, at den udmærkede Forfatter Johannes Jørgensen havde ladet en Bog trykke, vi mente forøvrigt St. Franciskus Liv, og som Dyrkere af Franciskaner-Sager have vi forskaffet os to Exemplarer af »Pilgrimsbogen«. I Januarmaaned ere vi komne sammen i Foligno og have der undersøgt forskellige Punkter i Bogen. Jeg véd ikke, hvornaar Monsignor Faloci har været Sabatiers Ven. Derimod véd jeg, at Faloci i »Gazzetta di Foligno«, i offentlige Konferentser og navnlig i »Miscellanea Francis-

cana« altid har bekæmpet og energisk bekæmper Sabatiers antikatholske og vrangte Teorier og Lærdomme. Jeg kender sandelig andre, som ogsaa før Sabatier have gjort sig berømte og velfortjente af Franciskaner-Historien baade i Henseende til ophøjet Aand og dyb Videnskabelighed og Lærdom. For at tie om mange, er det nok at minde om P. Nicola Papini, en utrættelig Gransker og grundig Kender af Franciskaner-Historien, P. Luigi Palomes, som endnu lever, P. Giuseppi Fratini, som døde for to Aar siden, Abbé Le Monier, P. Andermatt o. s. v. I Franciskanerordenen har det aldrig skortet paa og skorter det heller ikke nu paa Mænd, som med Grundighed og utrættelig Flid have studeret og studere den sande St. Franciskus og Franciskaner-Historien.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Holland. For et Par Uger siden vendte den i hele Holland bekendte Forfatterinde *Maria Wanklewies van Schilfaerden* tilbage til den katholske Moderkirke. Under den engelsk-afrikanske Krig optraadte hun i talrige hollandske Blade med Begejstring til Gunst for Boerne. Den katholske Trosbekendelse aflagde hun overfor Kardinal Macchi i Rom, efter at hun allerede i en Aarrække havde beskæftiget sig grundigt med at studere Katholicismen. Af en begejstret Forkæmperinde for Boernes Sag er nu ogsaa bleven en energisk Forkæmperinde for den katholske Sandhed i Holland, hvor hun allerede i flere katholske Blade og Tidsskrifter er traadt i Skranken for den.

Amerika. *Iesuiterordenen*, som har en stor Andel i Grundlæggelsen og Kultivering af Louisianastaterne og af hele den nordamerikanske Republik, vil optræde med en Specialudstilling paa *Verdensudstillingen i St. Louis 1904*.

Den skal bestaa af fire Grupper. Den første Gruppe vil ved Kort, Billeder, Bøger og Manuskripter fra tidligere Tider give Meddelelse om den nordamerikanske Jesuitermissions kulturelle Virksomhed i Løbet af de sidste Aarhundreder. Den anden Afdeling vil skildre de 24 Jesuitkollegiers Virksomhed i Louisianastaterne. Den tredie Afdeling omfatter Jesuiternes Virksomhed ved Universitetet i St. Louis og i de beslægtede Institutioner i Milwaukee, Chicago, Cincinnati, Omaha og Detroit. I den fjerde Afdeling vil der ved Hjælp af Billeder, Buster, Statuer og Tegninger blive fremvist en Del berømte Mænd, som have faaet deres Opdragelse og deres Undervisning hos Jesuiterne. Blandt disse fremragende Personligheder vil man finde Digterne Tasso, Calderon, Molière og Corneille og tillige Descartes, Tilly, Condè, Wallenstein og forskellige Paver, blandt hvilke ogsaa den afdøde Pave Leo XIII. findes.

En original Sommerfest i Karnevalstiden

arrangeres af Foreningen „UNIO“

Fastelavns-Søndag den 14. Februar 1904
i „City“s Selskabslokaler.

Lokalerne vil blive festlig dekorerede! Stort Orkester!
Mange Overraskelser!

Paaklædning: Karakterdragt eller Sommerdragt.

Maskering er tilladt til Kl. 10. Kl. 11 Fællesspisning à la carte.

Billetter: Medlemmer 1 Kr., Besøgende indført ved et Medl. 2 Kr.

Billetter faas hos Gross: Alb. Hitzinger, Sølvg. 84, Fabrik. Herm. Hoffmann, Købmagerg. 48, og Haltem. Bæklund, Købmagerg. 59.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Februar. Quinquagesima. Under Højmessens oplæses den højærværdigste Biskops Fastemandat og Hyrdebrevets 1. Del. — **15. M. Raymund a Pennafort,** Bekender. — **16. T. Ihukommelse af Frelserens Bøn i Oliehaven.**

Onsdag den 17. Februar. Askeonsdag. Fastens Begyndelse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Askevielse og Højmesse). — 18. To. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. — 19. F. Ihukommeise af Freiserens Tornekroner. — 20. L. Ferialdag.

Søndag den 21. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Korsvejsandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Knuds Kapel hver Onsdag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Mariakongregationen for Ynglinge holder intet Møde Mandag den 15. Februar (Fastelavnsmandag).

Søndag d. 21. ds. fejres **Fælleskommunion** i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Vincentskonferentsernes Generalmøde finder Sted **Søndag den 21. Februar** Kl. c. 11 $\frac{1}{2}$, (efter Højmassen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionerne i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

St. Anna Ynglingeforening indbyder til sit Fastelavns-Skuespil „**Natvægterløjer i Dragør**“, som opløres Fastelavns Mandag den 15. Februar og gentages Fastelavns Tirsdag d. 16. Februar, Kl. 8 Aften, i den saak. Gymnastiksal under St. Annaskolen. — Adgangskort for Voxne 25 Øre, for Børn 15 Øre.

Mariabørnenes Forening holder offentligt Møde med sakramental Velsignelse Askeonsdag d. 17. ds. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

St. Franciskus III. Orden holder ikke Møde den 16. ds., men først Tirsdag d. 23. Februar.

Meddelelse.

Hvis et tiltrækkeligt Antal Damer melder sig, vil den bekendte **Père Nouvelle de l'Oratoire a Paris** i Begyndelsen af Marts prædike en **8 Dages Retræte** i St. Knuds Kapel. Der vil tillige blive givet Lejlighed til i de samme Dage at høre en Række supplerende Foredrag i Mariahjemmets Forsamlings-sal af den polske **Komtesse Zamoriska**. — De Damer, som maatte ønske det, kunne under Retræten opholde sig om Dagen i Mariahjemmet og indtage Frokost og Middag sammesteds.

Eventuelle Deltagere i Retræten bedes melde sig inden den 18. Februar skriftligt eller mundtligt i Mariahjemmets Bureau.

Mariahjemmet, d. 11. Februar 1904.

Lehn^{sen} L. Stampe-Charisius.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissioner, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitionen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 8.

Søndagen den 21. Februar.

1904.

Indhold: Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

i Ved Guds Barmhjærtighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! Allerede i Fjor i Majmaaned
havde Pave Leo XIII. udnævnt en Kardinal-Kommission med
den Opgave at virke for en særlig Højtideligholdelse af den

8. December 1904, 50-Aarsdagen for Offentliggørelsen af Troessætningen om den hl. Jomfru og Gudsmoder Marias ubesmittede Undfangelse. Det var en af de sidste Anordninger, det faldt i den store Paves Lod at træffe. At fremme Marias Ære, at opmuntre og tilskynde det kristelige Folk til en varm, inderlig Andagt til den ubesmittet undfangne Jomfru, — det havde han stedse været betænkt paa under sit lange, berømmelige Pontifikat, og de mange Rundskrivelser, han havde udstedt, navnlig angaaende Rosenkransbønnen, havde været ligesaa mange veltalende Vidnesbyrd om hans Kærlighed og Tillid til den hl. Gudsmoder. Hvad Under da, at han endnu paa sin Livsaften i Anledning af det forestaaende Jubilæum for Dogmatiseringen af Marias ubesmittede Undfangelse vilde flette en ny Blomst ind i den uplettede Jomfrus Æreskrans og i den Hensigt indtrængende opfordre alle Troende til i Anledning af dette Jubilæum at tage deres Tilflugt til Maria som de Kristnes mægtige Hjælp. Døden har hindret den ærværdige Pave i at føre denne Opgave til Ende; men hans Efterfølger paa Petri Stol, vor nuværende Apostoliske Overhyrde, Pave Pius X., har optaget den, og idet han har stadfæstet den af hans Forgænger udnævnte Kommission af Kardinaler, har han samtidig ydet dens Virksomhed sin Velsignelse og Opmuntring, og atter stærkt fremhævet: Vi have ingen anden Trøst under vore farlige Tidsforhold end den hl. Gudsmoders Bistand, thi den allerseligste Treenighed har bestemt hende til Uddelerinde af alle himmelske Naadegaver.

Højtelskede i Herren! For kort siden have Vi allerede igennem eders Sjælesørgere ladet Eder meddele fra Prædikestolen, hvilke Foranstaltninger den pavelige Kardinal-Kommission samt Rituskongregationen med den hl. Faders Billigelse have truffet for at vejlede de Troende til paa en frugtbringende Maade at forberede sig paa det kommende Jubilæum. Vi ville i Dag kort nævne de enkelte Anordninger samt de dertil af Os knyttede nærmere Bestemmelser, paa det I desbedre maatte kunne beholde dem i Erindring.

1) Paa den 8de i hver Maaned i Løbet af indeværende Aar indtil den 8de December skal der i ethvert Gudshus fejres en højtidelig Votivmesse til Ære for den ubesmittede Jomfru og Gudsmoder. 2) Under Votivmessen bedes den glæderige Rosenkrans; efter Messen udstilles det Allerhelligste; det lauretanske Litani samt den af vor hl. Fader Pave Pius X. særlig i dette Øjemed forfattede Afladsbøn til den hl. Jomfru forebedes, og Andagten afsluttes med den sakramentale Velsignelse. 3) Andagten publiceres hver Gang fra Prædikestolen paa den umiddelbart foregaaende Søn- eller Festdag.

For endmere at fremme Andagten til den ubesmittet undiængne Jomfru har den h. Fader ved Apostolisk Breve af 7. December 1903 tilstaaet følgende Aflad:

1) En Aflad paa 7 Aar og 7 *Quadrager* for alle dem, der med angerfuldt Hjærte bivaane den Andagt til Ære for den hl. Jomfru Maria, der finder Sted den 8de i hver Maaned i Aaret 1904.

2) En Aflad paa 300 *Dage*, saa ofte man paa den nævnte Maanedsdag med angerfuldt Sindelag besøger en Kirke eller et Kapel, hvori Andagten til Ære for den ubesmittede undfangne Jomfru finder Sted.

3) En *fuldkommen* Aflad for dem, der i Løbet af Aaret 1904 bivaane denne Andagt tre Gange, modtage Bodens og Alterets hl. Sakramente, samt bede efter den hl. Faders Mening.

4) En *fuldkommen* Aflad for dem, der i Løbet af Aaret 1904 foretage en Pilgrimsrejse til Rom, og efter at have modtaget de hl. Sakramenter besøge den Vatikanske og den Liberianske Basilika for der at forrette fromme Bønner i den hl. Faders Intention.

5) Enhver ovennævnt Aflad kan tilvendes de Afdøde.

Se vi nu hen til alle disse overordentlige aandelige Begunstigelser og Privilegier, som den højeste kirkelige Myndighed tildeler den ovennævnte Mariaandagt, saa kunne vi ikke et Øjeblik tvivle om, at vi her staa foran en betyd-

ningsfuld Begivenhed i det katholske Kirkeliv. Vi ere ikke heller i Tvivl om, at Vi ville svare til vor hl. Faders inderligste Ønsker, naar Vi idag i Vort Hyrdeord til Eder lede Eders Blik og Tanker hen til den allersaligste Jomfru, saaledes som hun staar for os, herlig og skøn i sin ubesmittede Undfangelses Hemmelighed. Denne Hemmelighed, som desværre Mange med deres jordbundne, irreligiøse Sindelag have taget paa med plumpe Hænder, som de have lastet, fordi de ikke fattede den, — denne Hemmelighed er for alle Kirkens Børn et Vidnesbyrd om Guds usigelige Miskundhed; en Aabenbaring af hans uplettede Moders højeste Forherligelse, det dybeste Grundlag for hendes Dyrkelse og Paakaldelse, den trøstefuldeste Forsikring om hendes kraftige Forbøn, og det fuldgyldigste Underpant paa den Naadens Velsignelse, der tilstrømmer os igennem hendes Hænder. — Hvem, der har haft den Lykke at opleve den 8. December 1854, vil vist aldrig glemme de uudslettelige Indtryk, han modtog paa denne Dag. Mage til religiøs Begejstring og Jubel, til overstrømmende Glæde over den længselsfuldt ventede Ære og Forherligelse, der blev Herrens uplettede Moder til Del, havde den katholske Verden vist aldrig set. Faa af os, Højtelskede i Herren, have haft den Lykke at være med ved denne Højtid. Men nu kalder den forestaaende Jubilæumshøjtidelighed os til den samme Lykke, om vi kun ville træde i vore troesfromme Forfædres Fodspor og lytte forstaaende til den hl. Faders Opmuntring og Tilskyndelse. Hvorfor glæde vi os over Dogmatiseringen af Marias ubesmittede Undfangelse, — hvorfor finde vi denne Lære saa trøstefuld, saa tiltalende?

Til alle Tider har den katholske Kirke æret den allersaligste Jomfru Maria, æret hende fremfor alle Helgener. Det vilde være uforklarligt, om det ikke havde været Tilfældet. Maria er jo dog vor Herre og Frelser Jesu Kristi Moder, udvalgt dertil af Gud selv iblandt alle Jordens og Tidens Kvinder. Den enbaarne, evige Guds Søn har hvilet under hendes Hjærte; hendes Bryst har diet ham, hendes

Arme har vugget ham, hendes Moderomhu har vaaget over hans Barndom og fulgt ham paa hele hans jordiske Løbebane, hendes Øje har set hans Undergerninger, hendes Øre har lyttet til hans Guddomsord, og tilsidst har hun fulgt ham til Korsets Fod, til al dets Pine og Forsmædelse. Og naar nu denne enestaaende og underfulde Kvinde og Moder af Engelen selv bliver hilset som den Naadefulde og Velsignede iblandt Kvinderne, naar hun, Herrens ydmyge Tjenerinde, siger om sig selv med profetisk, af Gud inspireret Røst: »Se, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig«, naar endelig hendes guddommelige Søn var hende underdanig paa Jorden, og efter sin herlighedsfulde Opstandelse og Himmelfart har optaget ogsaa hende i sin Herlighed, vilde da den katholske Kirke, saaledes kunne vi med Føje spørge, ikke have været pligtforglemmende, om den havde undladt atter og atter at istemme Engelens Hilsen, om den havde forsømt at virkeliggøre hin profetiske Højsang af Herrens velsignede Moder, at hendes Salighedsprisning skulde genlyde fra Mund til Mund, fra Slægt til Slægt? I denne Aand har den katholske Kirke igennem alle Aarhundreder forherliget Guds Moder.

Konger og Fyrster have valgt hende til deres Herskerinde, hele Riger og Lande have stillet sig under hendes særlige Varetægt, Byer og Bispedømmer have udkaaret hende til deres ophøjede Beskytterinde, utallige Kathedrales og Kirker have opkaldt sig efter hendes Navn. Vidner ikke den Dag i Dag vor Hovedstads fornemste Kirke om den fromme Ærefrygt, hvormed vore Forfædre skuede op til hende? Uden Standsning, i uafbrudt Rækkefølge have de største Aander og de varmeste Hjærter i alle Tungemaal kappedes om i Tale og i Digt, i Bøn og i Sang, baaren af Aandens dristigste Sving og Hjærtets dybeste Inderlighed, at forherlige Guds Moder Maria, at paakalde hendes mægtige Hjælp. »Vor kære Frues« Tjeneste danner en af de mest tiltalende Sider af katholsk Gudstjeneste og Kirkeliv, fuld af Inderlighed og rig paa Velsignelse.

Tillige med denne Anerkendelse af Marias højeste Værdighed som Guds Moder og ligesom indsluttet i den, fastholdtes den fromme Mening om hendes fuldkomne Hellighed — de fromme Kristne priste Maria som den Helligste og Reneste, der ikke blot hele sit Liv igennem var bleven bevaret for enhver personlig Synd, men som ogsaa ved sin guddommelige Søn og Forløseres særlige Naade var bleven bevaret for den Arvesyndens Plet, som er gaaet over til alle Adamsbørn. — Mange Kirkefædre, mange andre fromme Lærere, baade fra Østerland og Vesterland, kappedes i deres Skrifter om at fremstille og skildre Gudsmoderens ophøjede Værdighed, Hellighed og Ubesmittethed; de benyttede sig af et malerisk Billedsprog for at anskueliggøre denne Hemmelighed. Snart kaldte de Maria hin Noahs Ark, som gik uskadt ud af den almindelige Fordærvelse, — snart hin Jakobs Stige, paa hvis Top Herren selv hvilede; snart kaldte de hende hin Tornebusk, som ikke blev fortæret midt i Ilden, snart hint uovervindelige Taarn, hvis Værn bestod af tusinde Skjolde; snart kaldtes hun Lilien iblandt Tornene, snart den ubesmittede, af enhver Syndesmitte frie Jord, af hvilken den nye Adam blev dannet, det Uskyldighedens Paradis, som Gud selv har plantet og beskyttet mod alle Slangens Efterstræbelser, det uvisnelige Træ, der ikke blev gnavet af Syndens Orm.

Naar Fædrene talte i disse og lignende begejstrede Ord om Marias Renhed, saa gengave de kun, hvad der fandtes i Kirkens Liv og i de Troendes Hjærter; de øste af den Troens Skat, som var nedlagt i Kirken og ved Jesus Kristus og ved den Helligaand overgivet til Apostlene. Men de undløde heller ikke ved Henviisninger til det fromme religiøse Sinds Fordringer og til de hl. Skrifters Udtalelser at begrunde deres fromme Mening om Marias fuldkomne Ubesmittethed. Hvorledes, sagde de, er det tænkeligt, at den Velsignede iblandt Kvinderne, der var kaldet til at være Gud Faderens Datter, Gudssønnens Moder og Gud den Helligaands Brud, skulde, om end kun for et Øjeblik, have

været behæftet med den mindste Synd? Hvorledes? Den velsignede Moder, der kalder den evige Faders Søn for sin virkelige Søn, hun skulde om end kun for et Øjeblik have staaet under Arvesyndens Aag og Djævelens Herredømme? Det kydske, tugtige Legeme, af hvis reneste Blod det evige Ord har antaget Kød, skulde om end kun for et Øjeblik have adlydt Syndens Lov? Den spejlrene, jomfruelige Sjæl, udvalgt af den Helligaand til at være hans herligste levende Tempel, skulde om end kun for et Øjeblik Varighed være bleven fordunklet af Syndens Besmittelse? Er det muligt for den religiøse Tanke at forestille sig, at Gud fra Evighed af har tænkt sig Maria som sin tilkommende Moder, Datter og Brud, men *samtidig ogsaa* som en i Arvesynden undfangen og derfor Satan i hendes første Tilværelsesøjeblik underkastet Skabning? Umuligt! Er den saligste Jomfru Maria den guddommelige Søns Moder, den evige Faders Datter, den Helligaands Brud, saa var det billigt og ret, at hun baade var fuldkommen hellig og fri for Arvesyndens Plet. Den anden Eva, som fødte os Emmanuel, Slangens og Syndens Overvinder, turde ingensinde være Slangens Trælkvinde og Syndens Offer. Det maatte den guddommelige Søn bevare sin Moder for, og han har gjort det. Som han ved sin Forløsningsdød paa Korset udfriede alle Adamsbørn fra Arvesyndens og de personlige Synders Lænker, saaledes har han ved at stige endnu dybere ned i sin Forløsnings Naadeskat holdt Arvesyndens Plet fjern fra sin elskede Moder, og derved forløst ogsaa hende paa en endnu mere ophøjet Maade. Er Maria bleven Herrens, Jesu Kristi Moder for at han kunde blive vor Forløser, saa er hun til Gengæld bleven den Førstforløste iblandt de Forløste, den reneste og fuldkomneste Frugt af hans Korsdød, den af hans Hjærteblod fremspirede herligste Himnelrose.

For endmere at begrunde disse Udviklinger undlode Fædrene ikke at henvise til de hl. Skrifers Vidnesbyrd. De fandt en Henviſning til den ubesmittede Undfangelseshemmelighed allerede paa de første Sider i Mosebog, nemlig

i Guds Ord til Slangen: »Jeg vil sætte Fjendskab imellem dig og imellem Kvinden, imellem din Sæd og imellem hendes Sæd« (1. Mose Bog 3, 15). Er ikke deri som i et Sennepskorn Læren om den ubesmittede Undfangelse nedlagt? Vilde det af Gud udtalte Ord »Fjendskab« have været sandt i Ordets fulde Betydning, om Maria nogensinde havde staaet under Synden, om hun kun for et Øjeblik havde nydt Slangens Venskab?

Og da Engelen talte til Maria Ordene: »Hil dig, fuld af Naade« (Luc. 1, 42), maa saa ikke denne Naadefylde tænkes som en fuldendt, fuldkommen Naadefylde, saavidt den nemlig er forenelig med en Skabnings Modtagelses- og Bæreevne? Men vilde denne Fylde endnu have været Fylde dersom den *En* Naade, Undfangelsens Ubesmittethed, havde fattedes hende? — Antyde ikke endvidere hendes Frænke Elisabeths Ord det Samme? »Velsignet er du iblandt Kvinderne *og* velsignet er dit Livs Frugt« (Luc. 1, 42). Hun kaldes velsignet, ligesom hendes Søn er velsignet; følger ikke deraf, at ligesom hendes Søns allerhelligste Menneskehed forblev uberørt af Arvesyndens Pestaande, saaledes maatte hun, om end kun af Naade og Barmhjærtighed, være velsignet paa lignende Maade?

Hvad saaledes Fædrene fandt udtrykt i Overleveringen og i Skriften, det ses paa mangfoldige Maader virkeliggjort i Kirkens indre og ydre Liv. Marias ubesmittede Undfangelsesfest blev allerede tidligt højtideligholdt i den hele katholske Kristenhed; Kirker, Altere, religiøse Ordenssamfund og Kongregationer, Messe og Dagstider bleve viede til denne Hemmelighed. Paverne udstedte gentagne Gange Forbud om offentlig at optræde imod denne Lære. Der manglede kun endnu *ect.* — den kirkelige Afgørelses klare og bestemte Ord, og denne blev givet den 8. December 1854, og er siden som det store Glædesbudskab bleven baaret hen til Jordens yderste Grændser. Efterat nemlig Pave Pius IX. hos samtlige Kirkens Biskopper havde indhentet Oplysning om, hvilken Tro angaaende Marias ubesmittede Und-

fangelse, der fandtes i deres resp. Diøceser, og efter at alle disse Vidnesbyrd vare blevne drøftede af de af Paven nedsatte Kardinals-Kongregationer og havde givet det glædelige Resultat, at den hele over Verden udbredte Kirke var enig i at hylde Læren om Marias ubesmittede Undfangelse, da traf Pave Pius IX. den 8. December 1854 i den Vatikanske Basilika, omgiven af 200 Kardinaler, Patriarker, Ærkebiskopper og Biskopper, efter at have paakaldt den Helligaand, og i Kraft af den af Jesus Kristus ham overdragne højeste Læremyndighed følgende apostoliske Afgørelse: »Til den allerseligste og udelte Trefoldigheds Ære, til den jomfruelige Gudsmoders Forherligelse og Pryd, til den katholske Tros Ophøjelse og til den kristelige Religions Forøgelse, i Kraft af vor Herres Jesu Kristi, de hl. Apostle Petri og Pauli og Voregen Fuldmagt, erklære, udtale og bestemme Vi, at den Lære, som fastholder, at den allerseligste Jomfru Maria fra hendes Undfangelses første Øjeblik af, ved den almægtige Guds særlige Naade og Udmærkelse, af Hensyn til Jesu Kristi, Menneskeslægtens Frelasers Fortjeneste er bleven bevaret fri for enhver Plet af Arvesynden, er en af Gud aabenbaret Lære og derfor fast og standhaftig maa troes af alle Troende.«

Saavidt den hl. Faders Ord. Lader os standse et Øjeblik derved. Kirkens øverste Lærer erklærer 1) som en guddommelig aabenbaret Sandhed, at den saligste Jomfru Maria er bleven undfangen uden Arvesyndens Plet.

Alle naturlige Efterkommere af Adam have syndet i Adam, »thi ved eet Menneske er Synden kommen ind i Verden, og Døden ved Synden, og Døden er saaledes trængt igennem til alle Menneskene, fordi alle have syndet i ham« (Rom. 5, 12); vi Alle maa klage med David: »Se, jeg er undfangen i Uretfærdighed, og min Moder har undfanget mig i Synd« (Ps. 50). Kun Maria gør en Undtagelse fra denne Regel: Hun er et naturligt Adamsbarn, ligesom vi, hun er traadt ind i Tilværelsen ligesom vi, men hun er ikke bleven undfangen i Synd, ligesom vi. Thi fra Evighed

af har Gud villet, at hun som den udvalgte Moder til hans eenbaarne Søn skulde være fuldkommen ren og pletfri.

2) Endvidere siger den hl. Fader, at det er en guddommelig aabenbaret Sandhed, at Maria har opnaaet denne Ubesmittethed ved en ganske særegen Naade og Udmærkelse fra den almægtige Guds Side af Hensyn til Jesu Kristi, Menneskeslægtens Forløseres Fortjenester.

Jomfruens Ubesmittethed er en underfuld stor Egenskab; hun ejer den ikke, ligesom Gud ejer sine Egenskaber af sig selv, men hun modtager den ene og alene af Gud, ved hans Naade og Udvælgelse. Da hun var et naturligt Adamsbarn, ligesom vi, saa vilde hun efter Tingenes naturlige Gang have arvet Adams Synd, ligesom vi arve den; at hun ikke arvede den, var ren og puur Naade af Gud, derfor siger hun selv i sin Højsang: »Store Ting har han gjort inod mig, han som er mægtig, og helligt er hans Navn« (Luc. 1, 49).

Men Kilde og Ophav til al guddommelig Naade for den hele Menneskehed, der har syndet i Adam, er Jesus Kristus, Guds Søn og Marias Søn; han er alle Menneskenes Frelser, thi »der er een Gud og een Midler mellem Gud og Menneskene, Mennesket Kristus Jesus« (1. Timoth. 2, 5). Og dette Gudmenneske Kristus Jesus er ogsaa Kilde og Ophav til hin Naade, ved hvilken Maria, hans Moder, er bleven bevaret for Arvesynden. Det siger den hl. Fader, naar han erklærer, at Maria er bleven bevaret for Arvesynden i Betragtning af Jesu Kristi Fortjenester. Derfor er Maria ligesaafuldt som vi en af Jesu Kristi Forløste; hun er kun, som Kirken lærer, bleven forløst paa en anden, paa en højere Maade; Jesu Kristi Blod har *bevaret* hende ren for Synden, medens det har *gjort* os rene fra Synden. Men i Virkeligheden er baade *den* vor Frelser, der med sin stærke Haand drager os bort fra den ellers uundgaaelige Afgrund, og *den*, der drager os op af den. Maria kalder derfor ogsaa i samme Højsang Gud sin Frelser: »Min Aand,« siger hun, »fryder sig i Gud, min Frelser« (Luc. 1).

Læren om Marias ubesmittede Undfangelse formindsker derfor ingenlunde Jesu Kristi Ære, den strider paa ingen Maade imod Apostlenes Fremstilling af Jesus Kristus som den eneste Midler imellem Gud og Menneskene. Den gør endnu langt mindre Maria til en Gudinde, som om hun havde en anden Natur end de øvrige Adamsbørn. Kun Ondskab eller Uvidenhed har kunnet opfinde et saa usmageligt Udtryk. Nej, Jesu Kristi Herlighed faar netop forøget Glans, set i Lyset af denne Lære. Thi Maria forblev ikke blot ubesmattet *ved* ham, men ogsaa *for* ham; hun forblev uplettet, for at han, den guddommelige Søn, kunde finde en værdig Bolig i hende; hun forblev uplettet, for at den eenbaarne Guds Søn, ligesom han har en Fader i Himmelen, hvem Seraphim prise tre Gange hellig, saaledes ogsaa maatte have en Moder paa Jorden, der aldrig fattedes Hellighedens Glans. I Virkeligheden bliver altsaa Jesus Kristus, som den hl. Fader bemærker, endydermere æret i Maria, idet den Ære, der ydes Moderen, gaar tilbage til Sønnen, som er dens Kilde og Ophav.

(Slattes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—0—

(Fortsat.)

TIENDE KAPITEL.

Foran Stadens Porte.

Vi kommer nu til at gaa lidt tilbage i vor Fortælling. Efter Maxentiuses Befaling havde Heraclius, som allerede omtalt ovenfor i tredie Kapitel, allerede samme Nat ladet skrive en Mængde Plakater med Festprogrammet i det kejserlige Kancelli; de blev slaede op paa Palatiums store Perron, Templernes og Triumfbuernes Søjler og overalt paa

Gadehjørnerne. Der var endnu otte Dage til Festens Afholdelse, men disse Opslag havde allerede nu bragt hele det romerske Folk, baade høje og lave, store og smaa, i en feberagtig Ophidselse. Mængden trængte sig sammen foran enhver Plakat, og var der nogen, som ikke kunde læse, ventede han taalmodigt, til der kom en eller anden, som saa læste Programmets Indhold højt for de forsamlede. Hvor man kom hen, i Badene, paa Forum eller omkring i Købmandsgaardene, overalt taltes der kun om Dyrekampe og Gladiatorer, Væddeløb og Teater; de berømteste Skuespilleres og Nævekæmperes Navne var paa alles Læber; der blev væddet om kolossale Summer, om det blev de grønne eller blaa, som vilde vinde i Væddekørslen. Ganske vist blev Rygterne om at Constantin ustandseligt rykkede frem mod Rom i Ilmarscher mere og mere bestemte: man lod det gaa ind ad det ene og ud ad det andet Øre; selv da Rufuses slagne Legioner viste sig foran Rom, og Feltherren traf de nødvendige Foranstaltninger for at levere det afgørende Slag i selve Byens Paasyn, tænkte og talte Romerne ikke om andet end de forestaaende Festlege.

Denne Letsindighed kunde til Dels forklares af selve Kejserens Opførsel. Paa Grund af Tegntydernes og Astrologernes Forsikringer om at han vilde sejre, forkastede han Rufuses Plan om at vente Fjenden mellem Byen og Tiberen, for at benytte den brede, rivende Strøm som et naturligt Forsvarsmiddel. Rufus fik Ordre til at befæste sig paa den anden Side af Floden, og fik kun, efter indstændige Bønner, Lov til at slaa endnu en Skibsbro oven for den milviske Bro. Palatinerhøjen genlød imidlertid hver Nat af Orgier, som Kejseren holdt der med sine Officerer; Maxentius gøttede sig især, naar hans Gæster blev ordentlig drukne. Man kunde ogsaa til sine Tider se ham deltage i glimrende Kavalkader, idet han som Herkules med et Løveskind over Skuldrene red gennem Staden ud til Lejren, for at bivaane en eller anden militær Festlighed. Ved Efterretningen om, at Constantin kun stod en eller to Dagmarscher fra Rom, og

at hans Flaade allerede laa ved *Centumcellæ*, det nuværende *Civitavecchia*, var han rigtignok et Øjeblik bleven noget tvivlraadig angaaende Sejersudsigterne; men Offerresultatet af det slagtede Barns Indvolde havde hurtigt givet ham Visheden om en glimrende Triumf tilbage.

Var det derfor underligt, at Romerne delte Kejserens Sorgløshed? De var altid vante til, at Soldaternes Vaaben afgjorde deres Skæbne. Tillige fandtes der i Rom Tusinder, som ikke havde noget at tabe ved en politisk Omvæltning; hvad enten Maxentius eller Constantin sejrede, vilde Følgen blive den samme: glimrende Fester og den Uddeling af Gaver, som altid fulgte med Sejrherrens Triumf.

Der var ingen, som var mere opbragt over den Maade, hvorpaa Maxentius tog Sagerne, end Symmachus, skønt han havde den samme Opfattelse som Kejseren, at Constantin sikkert maatte bugge under i det afgørende Slag. Guderne havde jo tidligere givet en Hannibal Lov til at komme lige uden for Byens Porte, og tilladt en Brennus at trænge frem til Kapitoliets Fod, men saa havde de endelig grebet ind og tilintetgjort Fjenden — Symmachus var overbevist om, at det samme vilde ske denne Gang. Men i hine Tider havde Rom gjort sit yderste for at modstaa Hannibal og Brennus; hvad foretog vel Maxentius sig for at forsvare sine Altre og sit Land mod Gudernes Fjender? Hvilke Forholdsregler havde han truffet for at kunne besejre den fremtrængende Medbejler? Han kunde dog idetmindste have bragt Ofre til Victoria og de andre, himmelske Magter, i Stedet for at stole paa Tryllekunster og anden afskyelig Overtro! Det forekom næsten Symmachus, efter sin sidste Samtale med Lactantius, at det var højst sandsynligt, at Guderne betjente sig af Constantin som deres Redskab til at frelse Rom fra denne Tyran og Usurpator, for derefter at lade en ny og bedre Kejser opstaa, der saa atter kunde tilintetgøre denne. Men hvem af Senatorerne skulde det vel være? Der var altid et eller andet at udsætte paa dem. Maaske han selv var den, Guderne havde udkaaret? Hvad berømmelige Forfædre angik,

kunde han maale sig med hvem som helst, det skulde være af sine Standsfæller; i Rigdom overgik han dem alle, og Symmachus skulde nok vise, at han kunde føre Regeringens Tøjler med en kraftig og sikker Haand. Kan man vel undre sig over, at den Tanke fristede ham, selv at komme i Besiddelse af Imperatorens Krone? — Og hvis de udødelige Guder vilde vælge ham, Senatoren, hvor skulde han da tilintetgøre alle Roms ydre og indre Fjender, smykke Guderne Templer med ny Pragt og bringe Quiriternes Sønner deres gamle Glans tilbage! Som en anden Trajan vilde han da leve for sit Folks Lykke. — (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Søndag d. 31. Januar afholdt *Ansgariusforeningen* sin aarlige Generalforsamling i Bredgade 64, hvortil 15 Medlemmer havde indfundet sig. Af Formandens Beretning fremgik, at Foreningen i Aarets Løb havde udgivet »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« og »Kalenderen«, hvorimod det paatænkte Festskrift i Anledning af Foreningens 50aarige Bestaaen maatte opgives, da der trods gentagne Opfordringer ikke var indkommet mere end et eneste literært Bidrag til Hjælp for Forfatteren. I Aar vil derimod anden Halvdel af »Lille Helgenlegende«, hvis første Halvdel fulgie med Aargangen 1902, følge med Ugebladet, som derved vil blive forøget med 8 Sider Text ugentlig. Ved at samle Halvarkene i Aarets Løb, ville Abonnenterne saaledes ved Aarets Slutning kunne forøge deres Bibliothek med et nyt Bind paa c. 350 Sider. Foreningens Medlemsantal er for Tiden 128. Af Kassererens Regnskab, som enstemmig blev godkendt, fremgik det glædelige Faktum, at Foreningens kontante Formue for Øjeblikket udgør 3576 Kr. 37 Øre, hvoraf »Helgenlegenden« i 1904 dog vil kræve en Del. Af samme Regnskab fremgaar et for Redaktionen af Ugebladet mindre trøstefuldt Faktum, at Bladet nemlig i Aarets Løb har *mistet c. 50 Abonnenter*; det er lovlig mange i et Aar! Om Grunden er »de daarlige Tider« eller »andre

Forhold« maa vi overlade til de tidligere Abonnenter selv at bedømme, — de truende Forhold i Østasien« ifjor have næppe været Skyld i dette Tab af Abonnenter.

Resultatet af Bestyrelsesvalget blev følgende: Formand, Hr. Cand. mag. *H. Kejser*; Næstformand, Hr. Pastor *Joh. Braun*; Kasserer, Hr. Cand. phil. *Jos. L. M. Hoffmann*; Sekretær, Hr. Grosserer *George Lohrer*; Assistent, Hr. Assistent *Torkildsen*. De afgaaende Revisorer Hr. Observator *C. F. Pechüle* og Hr. Forvalter *Fr. Jørgensen* blev enstemmig genvalgte.

-- (*F. J.*). Fastelavns Søndag den 14. Februar holdt Foreningen *Unio* i Citys Selskabslokaler sine traditionelle Fastelavnsløjer, der denne Gang havde formet sig som en Kostumefest, ved hvilken Deltagerne præsenterede sig i lyse Sommertoiletter eller i Karakterdragter. Hele Festen forløb paa den smukkeste og muntreste Maade, hvortil navnlig en Del komiske Figurer bidrog; de anførtes i første Række af en munter Klovn, der med sine pudsige Indfald forpurrede enhver Standsning i Lystigheden. Blandt andet kan ogsaa fremhæves Efterlignere af den saa berømte Murer og hans Kæreste, som ejheller her formaaede at blive smedet i Hymens Lænker, endvidere den saakaldte »*Excellence*«, et Par Skoletøse samt Spaa- og Sælgekællinger o. m. fl. I Aftenens Løb foredroges flere Smaasange og Musikstykker i en af Salene, der ved Dekorationer var omdannet til en veritabel Dyrehavsbakke. Ved Fællesspisningen, der fandt Sted Kl. 11, blev afsunget et Par Sange og holdt flere Taler for Foreningen og dens Fremtid.

Mandag den 15de udkom 2den Aargangs 2det Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: K. Krogh-Tønning: Unionsbestræbelser og Konversioner i det 17de Aarhundrede.

R. Jahn-Nielsen: Liljer.

G. Schmiderer: Fra Bibelkritikens Omraade.

Litteratur og Teater.

Subskription á 4 Kr. aarlig tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne samt hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København. F. Tlf. Godth. 613. Y. Ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet er Subskriptionsprisen 5 Kr.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag den 24. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Foredrag af Hr. Jahn-Nielsen: „Trykkefrihedens Indtrængen i Danmark i det 16de Aarhundrede“.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Februar. 1. **Søndag i Fasten.** — 22. **M.** Petri Stol i Antiochia. — 23 **T.** Petrus Damianus, Biskop og Kirkelærer. — 24. **O.** (Tamperdag) Votivofficium af St. Josef. — 25. **To.** Matthias, Apostel. — 26. **F.** (Tamperdag) Ihukommelse af Herrens h. Landse og Nagler. — 27. **L.** (Tamperdag) Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 28. Februar. 2. **Søndag i Fasten.**

Korsvejsandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Kl. 7½; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Kl. 8¼; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7½; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 28. Februar højtidl. Messe med Prædiken Kl. 10.

Mariahjemet. Næste Konemøde bliver afholdt som sædvanligt **Torsdag den 25. ds.** Kl. 7½.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjerte Kirke Søndag d. 21. ds. Kl. 8½.

Vincentiskonferentsernes Generalmøde finder **Sted Søndag den 21. Februar** Kl. c. 11½ (efter Højmessens i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionerne i de resp. Konferentskirker er samme Dag ifølge Statutterne knyttet en fuldkommen Aflad.

St. Franciskus III. Orden har Møde med Profesaflæggelse og sakramental Velsignelse **Tirsdag den 23. Februar** Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. — Den offentlige Korsvejsandagt i Kapellet bortfalder i Fastetiden.

Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel. Vi henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa, at Medlemsbidraget for 1903 indsamles i disse Dage og at i afdøde Enkefru M. Larsens Sted er indtraadt som Hovedkasserinde i Bestyrelsen Frøken C. Tetzlaff. — Foreningens **Basar**, som afholdes Palmesøndag den 27. Marts, bringes foreløbig i Menighedens velvillige Erindring. Strikkede Sager finde altid Afsætning.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsgade 53, 2.	Frøken C. Tetzlaff, Ved Stranden 10.
Frøken F. Stratbøcker, Villa Sommerly, Charlotteulund.	Andr. Johansen, Præst, Bredgade 64¹.

Den af den h. Fader forfattede **Jubilæumsbøn** faas (i Salmebogsformat) hos Kirkebetjent P. Stein i St. Ansgars Kirke og hos Br. Münch i Jesu Hjerte Kirke for 2 Øre pr. Explr.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 9.

Søndagen den 28. Februar.

1904.

Indhold: Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden. — En Højesteretsdom. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Sverige. Østasien. Rom. Belgien. Italien. — Bekendtgørelser.

Biskoppeligt Hyrdebrev.

—0—

(Sluttet.)

-- Efterat Vi i det Foregaaende have forsøgt at give Eder, Højtelskede i Herren, en Fremstilling af den kirkelige Lære om Marias ubesmittede Undfangelse, ville Vi samtidig endnu berøre nogle Spørgsmaal, der ere blevne opkastede i Anledning af denne Læres Dogmatisering. Man har spurgt: Naar Marias ubesmittede Undfangelse saa at sige troedes af alle Kristne, naar Skriften og Overleveringen, naar Paverne og Biskopperne og det offentlige Kirkeliv vidnede derom, hvortil behøvedes da endnu en højtidelig Erklæring fra Kirkens Side? Vi svare derpaa: Denne dogmatiske Afgørelse var gavnlig, ja nødvendig for de Troendes Skyld. Deres aandelige religiøse Vel krævede, at det, som Gud havde aabenbaret om Marias Undfangelse, blev forelagt dem af Kirken, det vil sige af Gud selv, efter sit nøjagtige Indhold og i en bestemt Form. For os Katholiker er den guddommelige Sandhed noget helligt, noget uendelig dyrebart; vi taale med Hensyn dertil ingen Famlen, ingen Usikkerhed. Vi kræve ikke blot Sandhedens Indhold, men ogsaa dens bestemte og

sikre Fixering af Gud selv. Vi fordre af en Troessætning, som vi er forpligtede til at tro under Saligheds Fortabelse, ikke blot at den er aabenbaret af Gud, men vi fordre ogsaa, at Gud selv lader os den forestille af Kirken efter dens bestemte Indhold og i en nøjagtig Formulering. Dette gælder da ogsaa om Læren om Marias ubesmittede Undfangelse. Denne Lære havde til alle Tider været en Bestanddel af den i Kirken nedlagte Troes Skat, men Kirkens Læreautoritet havde hidtil endnu ikke nærmere udtrykt og formuleret den. Deraf opstod der undertiden Usikkerhed, baade med Hensyn til Lærens Indhold og til dens Fremstilling, ja endog vrage Anskuelse kunde komme tilorde. Ja selv enkelte fromme og hellige Mænd have i tidligere Aarhundreder forholdt sig afvisende angaaende Læren om Marias ubesmittede Undfangelse, uden at de dog derved opførte at være Kirkens trofaste Børn. Vilde disse fromme og lærde Mænd have levet i vore Dage, saa vilde de med deres ubetingede Lydighed imod Kirken have været de Allerførste, der med Beredvillighed og Glæde havde underkastet sig Kirkens Afgørelse; ligesom da ogsaa den hl. Bernard af Clairveaux, der i det 12. Aarhundrede dadlede Domherreerne i Lyon for, at de egenmægtig havde indført i deres Kirke Marias ubesmittede Undfangelsesfest, knyttede til denne Dadel de bekendte Ord: »Jeg overlader Prøvelsen af denne Sag til den romerske Kirkes Autoritet.« Kirkehistorien ligesaavel som Dogmehistorien vide at berette om ikke saa faa Tilfælde, at aabenbarede Sandheder først i Tidernes Løb er blevne højtidelig fixerede, d. e. af Kirken erklærede for saadanne, der vare indeholdte i den guddommelige Troes Skat. Den hl. Cyprian af Karthago f. E. troede ikke, at Kætterdaaben var gyldig, selv om den var bleven meddelt paa den kirkeleg foreskrevne Maade. Senere blev Læren om Gyldigheden af en saadan Daab erklæret for en guddommelig aabenbaret Sandhed baade af Pave Stefan og af flere almindelige Concilier. Fra dette Øjeblik af vare de, som endnu fastholdt Cyprians Lære Vrangtroende, medens Cyprian selv, der

levede før den definitive Afgørelse, vistnok selv havde været hildet i en Vildfarelse, uden at han dog derfor havde op-
 hørt at være et rettroende Barn af Kirken. — Det Samme,
 Vi her have udviklet, gælder ogsaa om den sidste dogma-
 tiske Afgørelse, vi have oplevet, nemlig om Pavens Ufejlb-
 hedserklæring paa det Vatikanske Concilium. — I alle disse
 Tilfælde forkyndes ingen ny Lære. Den katolske Kirke kan
 Intetsonhelst forandre ved den Troes Skat, som er overgivet
 til Apostlene og nedlagt i Kirken ved Jesus Kristus og ved
 den Helligaand; den hverken kan tilføje eller borttage Noget.
 Men den kan forklare de oprindelig overleverede Lærdomme,
 bestemme deres sande Indhold, fastslaa det rette Udtryk, be-
 rigtige de opstaaende Tvivl, tilbagevise Vrangtroen og saa-
 ledes føre de Troende ind i en almindeligere og klarere
 Erkendelse af den aabenbarede Lære. Kirken baade *tor* og
maa gøre dette. Thi dette er dens Kald og derfor dens
 Ret og Pligt. Var det ikke saaledes, hvilken faktisk Betyd-
 ning vilde da Jesu Kristi Ord have: »Du er Petrus (Klippen),
 og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes
 Porte skulle ikke overvælde den.« (Math. 16, 18.) »Vogt
 mine Lam, vogt mine Faar.« (Joh. 21, 15.) »Men naar han,
 hiin Sandhedens Aand, kommer, skal han lære eder al Sand-
 hed«? (Joh. 16, 13.) Hvilken Værd kunde vi da endnu til-
 lægge den hl. Paulus' Ord, naar han kalder »den levende
 Guds Kirke Sandhedens Støtte og Grundvold«? (Tim. 3, 15.)

Af denne Ret og af denne Pligt har den kirkelige Læ-
 reautoritet gjort Brug ved Offentliggørelsen af Troessætningen
 om Marias ubesmittede Undfangelse. Saasnart Pave Pius
 IX. den 8. December 1854, i Kraft af den Ufejlbarehed, der
 tilkom ham som Kirkens øverste Lærer, fra Petri Lærestol,
 ex cathedra Petri, havde forkyndt: Det er katolsk Troeslære,
 at den allersaligste Jomfru Maria er bleven ubesmittet und-
 fangen, — da havde den fromme Tanke, der igennem saa
 mange Aarhundreder havde begejstret de kristelige Hjærter,
 faaet sit bestemte, ufejlbare Udtryk; nu havde al Uvished
 faaet en Ende, al Tvivl var forsvunden; hvad der havde væ-

ret Sandhed til alle Tider, blev nu ogsaa erkendt og troet som guddommelig Sandhed. Ikke en ny Lære var bleven indført i Kirken, men vi bleve os den ældgamle Lære *ufejlbart* bevidste.

Endnu eet Spørgsmaal kunde her opkastes: Hvorfor mon skete denne højtidelige Erklæring netop i Nutiden? Som troende Kristne er vi ganske vist sikrede mod al nyfigen Grublen over Spørgsmaalet: Hvorfor netop nu? Vi behøve kun simpelthen at huske paa, at det er Gud selv, der har talt igennem Kristi Statholders Mund. Gud leder alle Ting til det bedste; han vælger ogsaa altid det gunstige Øjeblik til at udføre sine guddommelige Planer.

Men hvor uransagelige end Guds Raadslutninger i og for sig ere, saa er det dog ingenlunde forment at lede efter Betimelighedsgrundene, at spørge: hvorfor? Se vi da hen til Nutidsforholdene, efterspore vi, hvad der gærer i Nutidslivet, saa blive vi lettelingen overbeviste om, at Dogmatiseringen af Læren om Marias ubesmittede Undfangelse har været mere end tidssvarende for os, den har endog i særlig Forstand været et Værk af Guds Kærlighed. »Hvorledes?« spørge I. Vi svare: Betragter denne Lære ikke blot i dens Afsondrethed, det vil sige, hvad den er i og for sig, men betragter den i dens Sammenhæng med de øvrige Sandheder, og I ville snart erkende, hvilket Lys den kaster over de vigtigste guddommelige Sandheder, og hvor indtrængende den prædiker for Verden netop de Lærdomme, som denne mest vrager, og som den dog mest har Behov til sin Frelse.

Naar Maria nemlig bliver forkyndt som den Ubesmittede, fordi hun er Guds Søns Moder, den evige Faders Datter, den Helligaands Brud, saa er dette samtidig en højtidelig Bekendelse af den hellige trepersonlige Gud. Og netop dette trænger Nutidsmenneskene til at faa indskærpet, thi er ikke Gudsfornægternes Antal Legio, sige ikke utallige i deres Daarskab: »der er ingen Gud til,« gaa de ikke saa vidt i deres Forblindelse, at de gøre selve Verden eller selve Mennesket til Gud og tilskrive Alt, hvad der sker, Tilfældets blinde og

fatalistiske Lune? — Naar Maria erklæres at være fri for Arvesyndens Plet, saa erklæres derved selvfølgelig ogsaa, at alle Menneskene blive undfangne i Arvesynden, at deres Forstand derved bliver formørket, at deres Vilje derved faar Tilbøjelighed til og Attraa efter det Onde, og at denne syndige Naturtilstand er Kilden til alle Synder og Laster. Men netop Indskærpelsen af denne Lære har Nutiden behov. Eller vokser ikke deres Antal fra Dag til Dag, som endog prise Menneskets naturlige Tilstand som den rene, skønne Menneskelighed? Da bliver det forstaaeligt, at tilligemed Arvesynden enhver gørlig Synd nægtes, og at Menneskets Bestemmelse og Maal sættes i den tøjlesløse og uhindrede Tilfredsstillelse af de sandselige Lyster. — Naar Maria er bevaret for Arvesynden *kun* paa Grund af Jesu Kristi Fortjenester, saa prædikes derved lydeligt og klart for den hele Verden Læren om Forløsningen ved Kristus Jesus. Og trænge vi ikke til denne Prædiken? Ak, med Sorg og Hjerte-grad maa vi bekende, at der er Mange midt i den kristelige Verden, der ere blevne fremmede for Grundsandheden i Kristendommen, at vi blive retfærdiggjorte ved Jesu Kristi Blod, og at vi, da vi vare Fjender, ere blevne forligte med Gud ved hans Søns Død. Der er Mange, der lade haant om den apostoliske Tale, at vi med Kristi kostbare Blod som et ulasteligt og lydeløst Lams ere blevne forløste fra den forfængelige Omgængelse, som vi havde taget i Arv fra vore Forfædre. Nu hedder det, vi ere voxede fra den enfoldige og ydmygende Kristentro; vi ere os selv nok; Menneskeheden, med sin Intelligents, med sin stadig stigende Udvikling og Fuldkommelse er sin egen Frelser. — Naar Maria endelig i sin ubesmittede Undfangelseshemmelighed straalte for vort beundrende Blik som den rene, uplettede Jomfru, lyder der ikke ogsaa derigennem en fuldttonende Prædiken til os om, at Gud glædes alene ved Hellighed og Renhed, og at han afskyr og maa afsky al Synd og Urenhed? Og er ikke atter ogsaa denne Lære saare nødvendig for os, efterdi vi leve i en Tid, der gaar ud paa at udslette al Forskel paa

Godt og Ondt, at tildække selv de værste moralske Udskejelser med de undskyldende Ord: Vor stakkels Natur er nu engang saadan!

Ja, Højtelskede i Herren, vi kunne tilvisse sige, at Forkyndelsen af Marias ubesmittede Undfangelse ikke blot har været gavnlig for vor Tid, — den har ogsaa været nødvendig, den har i Sandhed været en Gudsgerning, et Bevis paa Guds uendelige Kærlighed til Menneskene. Vor Tid er syg, meget syg, og kun de Lærdomme, som atter bleve fremstillede og proklamerede ved denne Troessætning om Marias ubesmittede Undfangelse, kunne frelse den. — Tilbage til Troen paa den levende personlige Gud, — tilbage til den frimodige Bekendelse af den hl. treenige Gud — ned paa Knæ for Jesus Kristus, Menneskenes eneste Frelser fra Synd og Nød — Troskab mod Daabspagten — Ærefrygt mod det Hellige, thi Gud er hellig — Afsky for Synden som det eneste Onde — Kamp til Døden mod Selvfærdighedens og den naturlige Skikkeligheds Blændværker, — det er de ideale kristelige Fordringer og Formaninger, som Troessætningen om Marias ubesmittede Undfangelse lægger os paa Hjærte. Og Jesu Kristi Hjord, det troende kristne Folk, har forstaaet denne apostoliske Tale. Høje og Lave, Lærde og Ulærde, geniale Kunstnere og dybsindige Forskere tiljubede den øverste Lærer deres Bifald, dengang han med ufejlbar Røst forkyndte denne Troessætning for den lyttende Verden. Aldrig har Kirkens Enhed og den Helligaands Bistand vist sig i et herligere Lys, aldrig har den dybe og inderlige Vedhængen ved den ene, hellige, katholske og apostoliske Kirke straalet i en herligere Glans.

Halvtredssindstyve Aar ere nu snart henrundne, siden Pave Pius IX. forkyndte denne ophøjede Hemmelighed, og Jubelen og Glæden over den er endnu ikke forstummet; det forestaaende Jubilæum vil godtgøre, at den kristne Tro endnu er vaagen hos Mange, og at Kærligheden til den ubesmittede Gudsmoder gaar som et forfriskende Bølgeslag hen over den hele Jord og vederkvæger Utalliges Hjærter.

At I Alle, Højtelskede, vil deltage i denne glade Bevægelse, det have Vi al Grund til at antage. Hvorledes skulde Vi kunne tvivle derom, da Vi i saa mange Aar have været Vidne til eders voxende Kærlighed til Maria, til eders stigende Deltagelse i de Marianske Kongregationer, til den stedse flittigere Brug I gøre af Rosenkransbønnen, til den varme inderlige Andagt, med hvilken I have fejret baade Majandagterne og de øvrige Marias Festdage. At denne Madonnadyrkelse ikke er den blot æsthetiske Nydelse, der lader sig nøje med at pryde Væggen med Madonnabilleder, eller den reen poetiske Begejstring, der bliver baaren frem af Digterens og Musikens smeltende Toner, — men at den er en ægte kristelig Fromhed, der sætter Hjærtets dybeste Streng i Bevægelse og bestemmer Villiens alvorlige Stræben efter kristelig Fromhed, det skyldes I den Nidkærhed og Grundighed, med hvilken eders Sjælesørgere have vejledet og undervist eder. Vi kunne derfor fatte Os i Korthed, naar Vi nu til Slutning endnu tilraabe eder: Viser i hele eders Vandel og Liv, at I ere og ville være Marias aandelige Børn. Det vil ske, naar I vælge Maria, hvis Renhed I prise, til *eders østændige Forbilleder* og til *eders mægtige, altformaaende Talsmandinde*, naar I efterligne hende i hendes Liv og bede om hendes Hjælp i den Nød, der hjemsøger eder.

Og hvad er det da, vi særlig skulle efterligne hende i? Netop i de Dyder, som ere Helbredelsesmidlerne for vor Tid: i hendes *Ydmyghed* ligeoverfor et Hovmod, der ingen Grænser kender; i hendes *Renhed* og *Ubesmittethed* ligeoverfor et Hang til sanselige Lyster og Nydelser, der antager ligefrem foruroligende Former; i hendes *himmelske Længsel* og *Stræben* ligeoverfor det rastløse Jag efter jordisk Gods, som gør Hjærterne ligegyldige for alle højere, religiøse Interesser.

Højtelskede i Herren! Hoffærdighed, Kødets Lyst og Øjnenes Lyst have været i Verden siden Adams Synd, og denne forpestede Kilde vedbliver med sine urene Vande at sende Elendighed og Fordærvelse ud over den hele Verden.

Den hl. Johannes har Ret, naar han siger: »Alt, hvad der er i Verden, er Kødets Lyst og Øjnenes Lyst og Livets Hoffærdighed, hvilke ikke ere af Faderen, men af Verden. Og Verden forgaar og dens Lyst; men den, som gør Guds Villie, bliver i al Evighed« (1, Joh. 2, 16). — Men der gives Tider, hvor disse Giftræer med deres pestsmittende Frugter trives særlig godt. Vor Tid hører til dem. — Kødets Lyst? Høre I ikke de Angstraab, som alvorlige Kristne udstøde over den tiltagende sædelige Demoralisation i alle Samfundsklasser, men navnlig i Ungdommens Rækker? — Øjnenes Lyst? Ere I ikke daglig Vidne til, hvorledes Folkemasserne ophidses til at kuldkaste med Magt, hvad der har vundet kristelig Hævd? Alt under Devisen: Nyd og nyd, Alt er ude med dette Liv! — Livets Hoffærdighed? Alle vil befale, Ingen vil adlyde; man kæler for sit eget »Jeg« og gør det til et Alt beherskende Midtpunkt, men adlyde, det holder man ikke af. Man kritiserer Alt, man glemmer at rette sig selv.

Højtelskede! Hvad kan frelse os fra denne aandelige Sløvhed, fra denne ukristelige Strømning? Den trofaste Efterlignelse af den jomfruelige Moder. Ogsaa hun har levet i denne besmittede Verden, men som en anden sejerrig Eva har hun søndertraadt Slangens Hoved. Endskønt Kongedatter af Fødsel vilde hun ikke være andet end Herrens Tjenerinde; endskønt Moder til Guds enbaarne Søn vilde hun være al Lov underdanig. Efterfølger hende i denne lydige Ydmyghed, I Børn i eders Forhold til Forældrene, I Fædre og Mødre i eders Forhold til eders Religions- og Samfundspligter, I Foresatte i eders Forhold til den hellige, retfærdige Gud, der engang vil dømme Alle efter sin Retfærdigheds Maalestok. Denne Fornedrelse skal da blive vor Ophøjelse; »thi han har i Naade set ned til sin Tjenerindes Ringhed,« siger Maria, »han nedstyrter de Mægtige fra Tronen og ophøjer de Ringe.«

Midt i denne Verdenstummel, der genlyder af uophørlige Raab efter stedse nye, før uhørte Nydelser og Fornøj-

elser, søger eders Tilflugt hos den rene, uplettede Jomfru, Moderen til den skønne Kærlighed. Hvor hun kommer til at indtage Højsædet, hvor hun bliver et levende Mønster og Forbillede for Alle, der bliver Familieaanden kristelig forædlet, Ungdommen bliver ærbar og tugtig, Ægteskabet en Velsignelse, og Børn og Forældre ville i Fællesskab komme til at sande Jesu Kristi Ord: »Salige ere de, som have et rent Hjærte, thi de skulle skue Gud.«

Efterligner Maria i hendes aandelige Glæde og i hendes aandelige Stræben, i hendes Fryd ved Alt, som hørte Gud til. »Magnificat anima mea Dominum,« »Min Sjæl ophøjer Herren, og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser.« Saaledes synger hun i sin uforlignelige Højsang. Og hvad skulle vi lære heraf? »Hvad gavner det Mennesket, om han end vinder den hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?« Ak, Mangen En har plantet og bygget, uden Rist og uden Ro, og har samlet og ophobet, — at sørge for sin Sjæl, skulde komme tilsidst — men da Alt var rede til Nydelsen, har Herren om Natten krævet hans Sjæl, og han stod som en Tigger, fattig paa Fortjeneste, blottet for alle himmelske Goder for sin Dommer. Højtelskede, lad os betænke, at vi ere skabte for Evigheden, lad os, som Kirken formaner os til det, gaa saaledes igennem de timelige Goder, at vi ikke miste de evige. Maria har lært os dette, Maria viser os Vejen dertil, og hun hjælper os ogsaa frem paa denne Vej.

Thi Maria er ikke blot vort herlige Forbillede, hun er ogsaa vor mægtige Forbederinde ved sin guddommelige Søns Trone. Kirken kalder hende Naadens Moder, Syndernes Tilflugt, de Bedendes Trøsterinde, de Kristnes Hjælp. Og med Rette. Vil du, min kære Kristen, i den nu paabegyndte hellige Fastetid udgranske Højden og Dybden, Længden og Bredden af din Herres, Jesu Kristi Kors, vil du med Frugt stige ned i dit eget Indre for at erkende din Synd og Elendighed og Guds uendelige Barmhjærtighed, vil du med den rette Anger kaste dig ned

for den Korsfæstedes Fødder og forberede dig til den værdige Modtagelse af Bodens og Alterets hl. Sakramenter, — da tag din Tilflugt til Maria som Naadens Moder, som Syndernes Tilflugt. Vil du vinde Styrke til at staa oprejst paa Sorgens og Ulykkens Dag, vil du frejdig og modig gaa de Hjem søgelser imøde, som maatte komme over dig selv, over din Familie, over dit Fædreland, ja over den hele Menneskeslægt, — og Vi tænke i dette Øjeblik paa de mørke Uvejrskyer i det fjerne Østen, som truer med at sætte den hele Verden i Brand, — da il til Maria som de Bedrøvedes Trøsterinde, som de Kristnes Hjælp. Thi det er aldrig bleven hørt, at den er bleven forladt, som har taget sin Tilflugt til Maria.

Saa skue da naadig ned til os, du ubesmített undfangne Gudsmoder, du Naadefulde og Velsignede iblandt Kvinderne; se med kærligt Moderblik ned til dette Apostoliske Vikariat, hvis trofaste Børn prise dig salig. Vi ønske med Troens hele Inderlighed, med Hjærtets fulde Varme at fejre dit forestaaende Jubilæum; derfor bekende og gentage vi allerede nu: du er den altid ubesmittede, den altid rene, den altid jomfruelige Herskerinde, der har søndertraadt Slangens Hoved. Hvor er du ikke lys og straalende som Forløsningens Morgenstjerne, vidunderlig skøn og herlighedsfuld, kronet med Ære og Magt, ophøjet over alle Helgenkarer og Englekor, den Nærmeste ved din guddommelige Søns Trone — en Himlenes Dronning!

Vær da for os Alle, det bønfulde vi dig om, o kære Frue og gode Moder, en beskyttende Forbederinde; afvend din fortørnede Søns straffende Arm, formild de Hjem søgelser, som han sender os, og bed for os, at vi ikke maa fortæres af dem. Tag os Alle ind under din Kærlighedskaabe, lad os Alle føle dine Hænders Velsignelse, for at vi under din moderlige Omhu maa vaage og bede, lide og stride, at vi maa være forberedte paa den Time, da Herren kommer!

Højlovet være Jesus Kristus og hans altid ubesmittede, velsignede Moder Maria!

København, den 10. Februar 1904.

✠ **Johannes,**

Biskop,

Apost. Vikar for Danmark og Island.

En Højesteretsdom.

—o—

Fredag den 12. Februar afsagde *Højesteret* en Dom, der ikke alene vil have stor Interesse for alle danske Katholiker, men som ogsaa nu og i Fremtiden kan faa praktisk Betydning for en større eller mindre Kreds blandt vore Trosfæller her i Landet.

Sagen var anlagt af Frøken *Holga Molbech*, en Datter af den bekendte Digter Chr. K. F. Molbech, imod det saakaldte »Kloster« i *Vemmetofte*. Dens Forhistorie var følgende: I 1874 var Frøken Holga Molbech sammen med to Søstre bleven indskreven af Faderen i Klosteret for en Sum af 2000 Kroner. I 1884 begyndte hun at nyde Hæving, og den 16. Maj 1889 rykkede hun op til en aarlig Hæving af 400 Kroner. Hendes omtalte to Søstre havde imidlertid indgaaet Ægteskab og havde derved mistet Retten til Hæving. Direktionen fik i 1893 at vide, at Frøken Molbech var traadt over til Katholicismen, samt at hun opholdt sig i Udlandet som Lærerinde ved *l'institut normal* i Freiburg i Schweiz. Direktionen nægtede derefter at udbetale hende Hæving. Det samme havde den kort Tid i Forvejen gjort overfor Frøken *N. Glahn*, der i 1893 var bleven Katholik, idet den i en Skrivelse havde udtalt, at »det maatte anses for givet, at Klosteret kun var oprettet for Lutheranere og Reformerte.« Fra Frøken Glahns Side blev der aldrig rejst Indvending mod denne egenmægtige Afgørelse, men i November 1898 anlagde Frøken Molbech den Sag mod Klosteret, som nu, efter at være vunden for Landsover- samt Hof- og Statsretten den 9. Juni 1902, ogsaa har opnaaet Stadfæstelse af Højesteretten.

I Dommen af 9. Juni 1902 hed det: Ved Fundatsen af 10. Juni 1735 er Adgangen til Indskrivning i Klosteret, i Modsætning til, hvad der gælder Roskilde adelige Jomfrukloster, ikke betinget af noget Hensyn til Religionen, og det skønnes ikke, at det af Fundatsens Bestemmelser om fælles

Gudstjeneste og Andagtsøvelser for Klosterets Damer kan sluttes, at en indskreven Dame mister sin Ret til Hæving ved at udtræde af Folkekirken. Direktionen er derfor dømt efter Frøken Molbechs Paastand og derhos til at betale 200 Kr. i Sagsomkostninger. --- I Højesteretsdommen af 12. ds. hed det: For Højesteret er der forelagt forskellige nye Oplysninger, sigtende til at godtgøre, at Klosterets Stifterinde Prinsesse Sophie Hedevig og Fundatsens Udsteder Kong Christian den Sjette ikke kunde antages at have villet give Katholiker Adgang til Klosteret. Dette findes imidlertid ikke at kunne være afgørende, naar deres Villie ikke har fundet Udtryk i Fundatsen paa en saadan Maade, at den er kendelig for dem, der indskrives i Klosteret og betale Vederlag herfor. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det væsentlige tiltrædes, vil Dommen efter Frøken Molbechs Paastand være at stadfæste og paalægges det Vemmetofte Kloster at betale 400 Kr. i Sagsomkostninger.

Inden Sagen var bleven afgjort ved Domstolene, havde Klosterets Kuratorer henvendt sig til Justitsministeriet med Andragende om at udvirke en allerhøjeste kgl. Resolution, ifølge hvilken der nægtedes katholske Damer Adgang til enhver Oppebørsel af Vemmetofte Klosters Midler. Ministeriet svarede, at det i Princippet delte Direktionens Opfattelse, men at det under de foreliggende Omstændigheder ikke saa sig foranlediget til at udvirke en saadan allerhøjeste Resolution. Antagelig var Grunden den, at Ministeriet ikke vilde og heller ikke kunde unddrage Domstolene Afgørelsen, og det blev yderligere under Proceduren for Højesteret gjort gældende, at selv om det skulde være lykkedes for Direktionen at skaffe en saadan Resolution til Veje, vilde den høje Ret næppe have fundet sig i, at den verserende Sag derved unddroges dens Afgørelse.

Følgen af den faldne Højesteretsdom vil foreløbig være den, at Direktionen nødes til at udbetale saavel til Frøken Molbech som til Frøken Glahn de dem hidtil unddragne

Summer med de paaløbne Renter, samt at bægge Damerne i Fremtiden vil kunne uantastet nyde den dem tilkommende Hæving. Af Statskalenderen fremgaar det saaledes, at Frøken Glahn nu har Ret til en aarlig Hæving af 800 Kr.

Ved første Øjesyn kunde man vel nok fristes til at undres over Højesterettens Kendelse, ifølge hvilken katholske Damer har *Ret* til Oppebørsel af et luthersk Klosters Indtægter. Ved nærmere Undersøgelse bliver det derimod klart, hvor absolut retfærdig den afsagte Dom er, og at Frøken Molbech har handlet fuldstændigt rigtigt ved gennem Domstolene at fremtvinge den Ret, der tilkommer hende og enhver anden, der befinder sig under lignende Forhold.

For at vise dette hidsættes et af de mange Argumenter, som Højesteretssagfører *Ulf Hansen*, der havde overtaget Sagen efter sin afdøde Fader, *Octavius Hansen*, med megen Klarhed og Dygtighed fremsatte for Højesteretten under den mest anspændte Opmærksomhed fra Dommernes Side.

Klosteret stiftedes oprindeligt med et religiøst Formaal. Dette fremgaar klart af Statutterne, der ganske vist ikke bære noget særlig konfessionelt Præg, men som dog ere gennemsyrede af en alvorlig og dyb Religiositet. Klosteret skulde bebos af 21 Jomfruer af adelig Byrd; selv om der ikke af dem krævedes virkelige Ordensløfter, ses det dog tydeligt af Fundatsen, at Klosterjomfruerne skulde leve i Kyskhed, Lydighed og Fattigdom. De skulde flere Gange daglig samles til Andagt; der skulde ansættes to Præster ved Klosteret, en dansk og en tysk. De skulde høre fire Prædikener ugentlig og desuden fire Gange ugentlig overvære den offentlige Katekisation. Hver Klosterjomfru skulde tage sig af et forældreløst Barn, som hun skulde undervise og lade opdrage paa egen Bekostning. Klosteret og dets Beboere skulde — som det hedder i Fundatsen af 1735 — være et lysende Eksempel paa Guds frygt og Fromhed for det ganske Land.

Men hvorledes er der bleven handlet med disse Bestem-

melser? Hvorledes har Klosterets Direktion opfyldt de Ønsker, som dets Stifterinde har nedlagt i den nævnte Fundats?

Klosteret er efterhaanden bleven sat paa Hovedet; det er mere og mere bleven omdannet til en Pengeinstitution, fra hvilken ugifte Damer, der i Reglen tilhøre velstaaende Familier, modtage en aarlig Sum uden nogen Forpligtelse til at bo paa Klosteret og med Frihed til at anvende Pengene aldeles efter Forgodtbefindende.

I Fundatsens Bestemmelser er der aldeles ikke Tale om Jomfruer, der nyde Hæving uden at bo paa Klosteret. Denne Foranstaltning stammer fra Aaret 1795. I Øjeblikket er Forholdet dette, at kun 2 pCt. af de Damer, der nyde Hæving (ialt circa 400), bo dernede, nemlig foruden Priorinden andre 8 Damer. Men foruden de rentenydende Damer er der desuden ca. 450 indskrevne Frøkener, der vente paa at rykke op i en af de 6 Klasser, der give Ret til Hæving; i den første Klasse er der 28 Frøkener med en aarlig Hæving af 1500 Kr., i den anden 54 med 1000 Kr., i den tredie 54 med 800 Kr., i den fjerde 54 med 600 Kr., i den femte 112 med 400 Kr. og i den sjette 112 med 200 Kr. Der bestaar som sagt ingen Forpligtelse for Klosterfrøkenerne til at bo paa Klosteret, ja end ikke til at bo her i Landet. Det har dernæst vist sig, at der kun er ringe Lyst til Stede blandt Damerne til at bo dernede, hvilket dog maa forbavse, eftersom Klosteret anvender aarlig ca. 35,000 Kroner paa de Damer, der bebo Klosteret. Men faktisk maa der være ringe Lyst til Stede; thi ikke blot har man maattet give Damer af anden Klasse Adgang til Klosteret for at faa dette befolket, men det fremgaar endog af Statskalenderen for 1903, at den sidste af de 9 Frøkener, der bebo Klosteret, er Nummer 82 i Rækkefølgen.

Selvfølgelig var der i Fundatsens oprindelige Bestemmelser aldeles ikke Tale om Enker. Fundatsen søgte jo saavidt muligt at skabe et »Kloster« efter katholsk Mønster. Nu anvendes derimod aarlig 18,000 Kr. til 30 ligestore Por-

tioner til Enker, der som ugifte have nydt Hæving af Klosteret eller have været indskrevne.

Endnu paa et andet vigtigt Punkt er man afvegen fra Bestemmelserne, nemlig med Hensyn til forældreløse Børn. Klosterfrøkenerne have personlig intet med saadanne at gøre, men Direktionen anvender aarlig c. 10 pCt. af Klosterets Indtægter til Understøttelse af forældreløse Børn. Dette sidste bør jo roses, men ifølge Stifterindens Villie skulde Klosterfrøkenernes personlige Tilsyn med og Omsorg for Børnene ikke være det mindst betydningsfulde endsige helt falde bort.

Saaledes som Vemmetofte Kloster efter halvandet hundrede Aars Forløb har omformet sig, kan det karakteriseres i følgende store Træk. Af Stiftelsens Midler anvendes 10 pCt. til Underhold af 9 Klosterfrøkener (i Stedet for Fundatsens 21), andre 10 pCt. anvendes til Fordel for forældreløse Børn (dog have Klosterfrøkenerne intet med denne Side af Klosterets Virksomhed at gøre), 5 pCt. anvendes til Understøttelsen af Enker (hvilket ganske ligger udenfor Fundatsens Bestemmelser), de resterende 75 pCt. anvendes hovedsagelig som Hæving, der nydes af Damer, der ikke staa i noget andet Forhold til Klosteret end det, at de skulle indsende Attest for, at de leve i ugift Stand (ogsaa denne Hæving ligger udenfor Fundatsens Bestemmelser). Denne totale Omdannelse af Klosteret fra at være en religiøs Institution til i Hovedsagen at være en Forsørgelsesanstalt for ugifte Kvinder (der dog heller ikke mere behøve at være adelige, men kun skal være Døtre af Mænd i en af de øverste tre Rangklasser), denne Omdannelse er vel foregaaet gradvis og med større eller mindre Mellemrum, men den har været saa fuldstændig, at Sophie Hedevig, hvis hun kunde se Vemmetofte Kloster i dets nuværende Skikkelse, sikkert ikke vilde vedkende sig det som sit Værk. Hun vilde maaske endog mene, hvad ikke faa mene, at i vore Dage er en saadan Anstalt, hvor Renten af 10—12 Millioner Kroner anvendes til Fordel for unge Piger ude-

lukkende af de bedre Stænder, aldeles ikke tidssvarende, og ogsaa hun vilde maaske mene, at det bedste vilde være at hindre, at der fremtidig indskrives nye Damer i Klosteret. Men dette kan selvfølgelig ikke berøve de Damer, der allerede *ere* indskrevne, og for hvis Indskrivning der *er* ydet et betydeligt Vederlag, den dem tilkommende Ret.

Hvad angaar Klosterdirektionens Stilling i den foreliggende Sag, da kan det kun virke frastødende, naar den, efter i saa mange og i saa betydningsfulde Sager at have handlet direkte mod Fundatsens klare og udtrykkelige Bestemmelser, nu vil give sig Udseende af at handle alene af Pietet mod Stifterinden, skønt hendes Fundats ingen Bestemmelse har om den foreliggende Sag, ja skønt der ikke kan næres den allermindste Tvivl om, at enhver saadan Bestemmelse ikke tilfældigt, men med Vidende og Villie er bleven udeladt (jfr. den ovenfor citerede Overrettsdom).

Hvad angaar Frøken Molbechs Stilling, da har hun handlet aldeles rigtigt ved ikke at finde sig i, at en mellem hende og Forsørgelsesinstitutionen Vemmetofte Kloster indgaaet gensidig bebyrdende Kontrakt vilkaarlig bliver brudt, fordi hun nu er Katholik, — saa meget mere som Frøken Molbech udtrykkelig har givet Afkald paa Retten til en Gang i Tiden at tage Ophold paa Vemmetofte »Kloster«.

At dette ogsaa har været baade Overrettens og Højesterettens Opfattelse, fremgaar deraf, at Vemmetofte Kloster for begge Retter blev dømt til at udrede Sagens Omkostninger til Frøken Molbech.

Men hvis det nu — til Slut — virkelig var *Alvor* med det Princip, som det ovennævnte Klosters Direktion har søgt at dække sig bag ved, det nemlig, at hvad der er skænket af Personer af et bestemt Trossamfund, for at anvendes indenfor dette samme Samfund, ikke bør anvendes til andre Formaal, da vilde der vel være al Anledning for os til at svare: Godt, men hvor er saa alt det, som *danske Katholiker* før Anno 1536 have skænket til *den katholske Kirke i Danmark*? Hvad er der bleven af de Kirker, som de

have bygget, af de Klostre, som de have opført, af det Gods, som de have tillagt Kirkerne og Klostrene? Og husker paa, at i nærværende Tilfælde er det ikke os, men *Eder selv*, der har forvandlet Vemmetofte Kloster fra en religiøs Stiftelse til nu at være en profan, en rent borgerlig Institution! X.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Medens Symmachus var beskæftiget med disse Ideer, mødte han en Morgen sin gamle Lærer, Lactantius, paa Forum. Han gik hen til ham, pegede paa Jupiters guldglinsende Tempel og Kapitoliums Taarn, der ragede helt op mod Himlen, og spurgte:

»Kan du tænke dig Muligheden af, at dette Tempel og dette Taarn nogensinde skulde forsvinde, at den korsfæstede Kristengud en Gang vilde blive tilbedt der, og nordiske Barbarer opslaa deres Telte paa Taarnets Ruiner? Lige saa taabeligt er det at tro, at Constantins Hær skulde blive Herre over Rom! Han kan maaske naa til Byens Porte, — saa vil der indtræde en Forandring i Sagernes Gang.«

Da Lactantius sidst havde talt med ham, var han ikke fremkommen med Bekendelsen om sin kristne Overbevisning; nu syntes han at skyldte sin fordums Elev et aabent Svar paa det forelagte Spørgsmaal; derfor svarede han:

»Jeg vil vende Spørgsmaalet om, ædle Symmachus. Naar Constantin bliver Herre i Rom, tror du saa, det er muligt, at Kristenguden styrter dine Guder ned fra deres Troner og bygger sine Altre paa Ruinerne af deres Templer? Jeg anser det ikke alene for muligt, men for ganske sikkert og vist.«

»Jeg ser,« svarede Senatoren smilende, »at din Fantasis digteriske Glød ikke er bleven udslukket paa dine gamle Dage.«

»Nej, nej, ædle Symmachus,« svarede Lactantius, »jeg hverken spørger eller fantaserer; ligesom Sandheden skal sejre over Vildfarelsen, saaledes vil ogsaa Kristus sejre over dine falske Guder.«

»Ha!« udbrød Symmachus, og traadte et Skridt tilbage, »hvorledes skal jeg egentlig forstaa dine Ord?«

»Jeg har ransaget Skrifterne af alle de Vismænd, der er til i Verden,« svarede Lactantius, »og det, de bød mig, var neppe mer end et mat Lys fra en Hornlygte. Da lærte jeg Kristendommen at kende, og med den gik Sandhedens Lys op for mig; dette Lys,« vedblev den gamle Mand begejstret, »vil ogsaa sejre over det Nattens Mørke, som nu for Tiden ruger over Rom og hele Jordens Kreds.«

»Ja det Lys fra en Jøde, som østerlandsk Vanvid gjorde til en Gud, under jeg dig gerne,« svarede Senatoren med bitter Sarkasme, »jeg foretrækker i alt Fald de udødelige Guder, som har gjort Rom berømt, fremfor en korsfæstet Forbryder.«

»Rom vil blive større under Korset!« svarede Lactantius, »det er ikke de legemlige Kræfter, det kommer an paa; men naar Aand og Hjerte bliver eneraadende i Rom, vil Sandhedens Lys derfra udgyde sig over dele Verden, og alle Folkeslag skulle forsamle sig og dyrke den eneste sande Gud.«

»Rom for Fødderne af den Korsfæstede fra Nazareth! — det gør mig ondt at se, at en Mand, hvis Aand jeg en Gang beundrede, kan fremkomme med saadan Snak,« svarede Symmachus med foragtelig Kulde, og han tilføjede: »Da jeg hader alt, hvad der hedder Kristendom, af mit inderste Hjerte, vil jeg bede dig om for Fremtiden at forskaane mig for din Nærværelse.«

Dermed vendte han Lactantius Ryggen og styrede sine Skridt mod Kapitolium. — — —

Valeria var dybt bedrøvet og kun beskæftiget med Tanken om sin syge Fader. Hun var i Færd med at gaa hjem efter at have talt med Rustica. Naar en stor Ulykke hjem-søger et Menneske, er det mere tilbøjeligt til at vente det værste, end til at haabe det bedste; derfor ansaa hun det for sand-synligt, at hendes Fader enten allerede var død, eller meget snart maatte bukke under for sine Lidelser. Hun ønskede, at Rustica vilde komme med denne Efterretning; thi saa havde hendes gode Fader udstridt.

Da hun derfor var naaet hen til det Sted ved Aventin, hvor Vejen gik op til Irenes Bolig, blev hun staaende et Øjeblik og tænkte sig om; saa sagde hun til sig selv:

«I Morgen skal jeg begrave en Martyr, jeg maa søge at faa ham lagt ved Siden af min Moder.»

Saa forandrede hun Retning og gik ud paa den Gade, der gennem den appiske Port førte ud til Katakomberne. Paa Vejen mødte hun en Mand, som boede i samme Hus, som hun selv, paa Aventin. Det var en god Lejlighed, der her tilbød sig, til at faa Irene, der ellers let kunde blive ængstelig over hendes Udeblivelse, underrettet om, at hun var gaaet ud, for at bestille en Grav til sin Fader; hun skulde derfor ikke bryde sig om, at hun ikke kom hjem inden Aften.

Valeria anede ikke, at Kejserens Politibetjente allerede havde været hos Irene og slæbt hende i Fængsel. —

Skønt det Fængsel, hvori Politiet havde kastet den stak-kels Kvinde, var skrækkeligt, tænkte Irene kun over den uen-delig store Smerte, som fyldte hendes Hjerte. Hun havde ganske vist gennemgaaet meget i sit Liv, men intet syntes hende saa tungt, som den Prøvelse, Himlen nu saa uventet havde sendt hende. Før havde hun ofte ledsaget Martyrerne til Kamppladsen i stille Beundring, og vist deres Lig den sidste Ære, under hellig Længsel efter paa samme Maade at maatte dø for Kristus! Og nu, da Himlen tilbød hende Palmen, — ak, da rystede hendes Haand ved at modtage den.

»Barmhjertige Gud,« jamrede Irene, »lad mig dog blot faa min Søn at se en eneste Gang endnu, saa vil jeg gerne dø. Du har jo hidtil lykkelig frelst ham under mange Farer; er det da nu din Vilje, at han kun skal finde sine kære Grave, kun sin egen Moders Grav? — — Men din Villie ske, Herre; din Villie ske! Jeg bøjer mit Hoved under Offerkniven; mit sidste Suk skal være for mit eneste, dyrebare Barn, Candidus. — Og naar han nu, midt under Sejrsjublen, kalder paa sin Moder, som har elsket ham saa højt — naar han tørster efter at kaste sig i hendes Arme, men i Stedet derfor kun finder de blodige Klæder, som Løvernes Kløer har afrevet mig, — ak min Gud, lad mig da være i hans Nærhed, for at jeg kan trøste hans Sjæl og lindre hans Smerte. — Lev vel, mit Barn, du mit Livs Liv! Gud vil, at vi først skal ses i Himlen; bed sammen med mig, at hans hellige Villie maa ske! Din gamle Moders Velsignelse følger dig hele Livet, min Søn, og, naar Herren ogsaa en Gang kalder paa dig, skal din Moder staa ved Indgangen til Himmels Port og modtage dig med aabne Arme.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Sverige. Fra Mouscron i Belgien har det norske Blad »St. Olaf« modtaget Meddelelse om, at en af de ældre Arbejdere i den svenske Mission, Pastor **Johannes C. Moro**, er afgaaet ved Døden dersteds den 28. f. M. i sit Livs 77de Aar og i det 50de efter sin Indtrædelse i Ordensstanden. Pater Moro, Italiener af Fødsel, tilhørte Barnabiterordenen; har var i længere Tid bosat i Stockholm som Dronning Josefines Skriftefader. I Norge virkede han fra 13. Juni 1868 til 6. Juli 1869 som Kapellan ved St. Olafs Kirke i Kristiania under Pater Stub, ligeledes Medlem af Barnabiterordenen, som Sognepræst. Barnabiterne betjente nemlig dengang

St. Olafs Kirken, og tillige med Pater Moro var ogsaa Pater Gregor Almarici Kapellan ved Kirken. Fra Kristiania rejste Pater Moro til Paris, hvor han blev Forstander for Barnabiternes Hus i Rue Légendre og var samtidig Generalvisitator for Barnabiterne i Frankrig. Ifjor bleve Barnabiterne tillige med saa mange andre Ordensfolk fordrevne fra deres Kloster i Paris, og Pater Moro trak sig da tilbage til Ordens Hus i den lille By Mouscron i Flandern, og her døde han efter et langt og paa Arbejde rigt Liv. Pater Moro var Ridder af den svenske Nordstjerneorden og havde allerede som ung Præst modtaget Medalje for Pleje af franske Soldater i Italien. R. I. P.

— Familieforeningen *Concordia Catholica* i Stockholm fejrede den 11. ds. sin niaarige Stiftelsesfest i »Metropols« elegante Lokaler. Efter at Foreningens ordførende Leder Hr. *F. Corméry* havde budt velkommen, gik man over til Aftenens Program, som indledes med en Deklamation: »Max och Moritz«, udført af 2 Drengene paa 11 og 9 Aar. Saa fulgte nogle Kupletter og Fortællinger, som paa en mesterlig Maade bleve foredragne af Hr. Ingeniør *Duhs*, som var engageret for Aftenen. Hans Folkeviser og Mimik vakte stormende Bifald blandt de nogle og halvtredssindstye tilstedeværende Medlemmer. — Ved Titiden serveredes Souperen, i hvilken ogsaa Hovedstadens katholske Gejstlige, som næsten alle vare mødte, toge Del. Lykønskningstelegram indløb fra Foreningens Protektor, den højærværdigste Biskop *Albertus Bitter*, som paa Grund af Bortrejse var forhindret i at være tilstede. Efter Souperen serveredes Kaffe m. m. i nogle mindre Værelser, saa fulgte atter i Festsalen Deklamation af Ingeniør *Duhs* og tilsidst Dans.

I Anledning af Festen havde Foreningen udgivet et overordentligt smukt udstyret *Festskrift*, i Lighed med vore katholske Julehefter, men som dog baade i Henseende til Indhold og Udstyr overgaar disse Hefter. Det fandt rivende Afsætning (à 50 Øre) og Alles Bifald. En original Idé er det uden Tvivl, at Bestyrelsen med ægte svensk Humor har

smykket Heftets sidste Side med en portrætlignende, drastisk Karikatur af sig selv. Festskriftet, som kan faas gennem Hr. Fotograf F. Coméry i Stockholm for 50 Øre, er det første katholske Tidsskrift, som er udkommet i Sverige i den nyere Tid.

Østasien. Paa Grund af Krigen mellem Rusland og Japan nærer man i Rom, navnlig i *Propaganda-Kongregationen*, stor Bekymring i Henseende til de katholske Missioner paa Krigsskuepladsen og dens Omegn. I de to apostoliske Vikariater i *Mandschuriet* og i det apostoliske Vikariat *Korea* virke Medlemmer af Pariser-Selskabet for udenlandske Missioner, som ogsaa leder Ærkebispedømmet *Tokio* saavel som Bispedømmerne *Hokodate*, *Nagasaki* og *Osaka* i Japan. I *Mandschuriet* bleve under det store Boxeroprør næsten alle Stationer, Kirker og Skoler ødelagte og tilintetgjorte. Genopførelsen af de ødelagte Missionsanstalter var overordentlig vanskelig. De nødvendige Penge midler og Arbejdskræfter manglede, thi dels udbetalte den kinesiske Regering Erstatningssummerne meget uregelmæssigt og dernæst kom den russiske Besættelse af Egnen derimellem, og Bygningen af den transsiberiske Jærnbane gjorde Arbejds lønnen og Prisen paa Levnedsmidler og Materiale tre Gange dyrere end tilforn. Og nu kan, hvert Øjeblik det skal være, alt det Genoprettede og Opbyggede atter blive tilintetgjort, thi man forudser her temmelig klart, at de derværende Missioner snart ville komme til at lide Skade. Man frygter for, at Boxerne og deres Tilhængere ikke ville lade Krigstiden gaa ubenyttet hen. I *Korea*, Stridsæblet mellem Rusland og Japan, ere Folholdene aldeles ikke bedre. I Løbet af det 19de Aarhundrede har den derværende Mission ydet *det største Antal Martyrer* for det kristelige Apostolat: 3 Biskopper, 11 Præster og en Mængde Troende fandt Helte døden der.

Rom. Den h. Fader har for nylig selv dementeret alle de Rygter, der lige siden hans Udvælgelse til Pave ere blevne udbredte i Verden angaaende hans slette Sundheds-

tilstand. I et Brev, som han den 10. d. M. har sendt til sin egen Broder Angelo Sarto, skriver den h. Fader nemlig selv, at man har villet paadigte ham alle mulige Sygdomme og Onder, som Neurasthenie, Øjensygdom, Hjemve, Hjærtebanken, Mangel paa Appetit o. s. v. Overfor alt dette betoner Pave Pius X. imidlertid, at han længe ikke har befundet sig saa godt som nu, og han beder derfor Broderen om, ikke at fæste Lid til alle disse Rygter.

Belgien. Over »Klostervelsignelsen« i Belgien klages der ofte i den liberale Presse, navnlig fordi denne Velsignelse bringer en almindelig »Folkefordummelse« med sig. Den 20. f. M. blev denne Paastand ogsaa fremsat af en Taler i det belgiske Kammer. Den belgiske Indenrigs- og Undervisningsminister de Trooz svarede, at Folkeskolernes Antal i Belgien var voxet i en betydelig Grad under det nuværende (katholske) Ministerium, navnlig paa Grund af de religjose Ordeners Skolevirksomhed. Dagen efter det tidligere liberale Ministeriums Fald fandtes der i Belgien 5469 Folkeskoler med 10,549 Klasser, nu findes der 6967 Skoler med 17,119 Klasser.

Italien. Universitets- eller Nationalbibliotheket i Turin, som for nylig blev hjemsøgt af Ildsvaade, er et af de ældste videnskabelige Bogsamlinger. Det indeholder over 250,000 Bind, 4146 Manuskripter og 13,321 Kobberstik. Ilden har nu ødelagt alle de kostbare Bogskatte, som tilhørte Kongehuset Savoyen, tillige med alle Manuskripter fra det berømte Abbedi i Bobbio, talrige byzantinske Dokumenter, et Manuskript af Cicero og en med Miniaturbilleder smykket Naturhistorie af Plinius. Ogsaa den berømte Globus af den majlandske Kunstner Francesco Bassa fra Aaret 1570 er gaaet til Grunde. Ialt er henved 100,000 Bøger brændte. Forgæves søgte Brandvæsenet at trænge ind i de brændende Bibliotheksrum; de forskellige lukkede Jærngitre vilde ikke give efter. Grædende forsikrede Historikeren Cippolla, Dagen efter Branden, at alt det værdifuldste i Bibliotheket var tabt, og alt, hvad Huset Savoyen havde samlet

i Løbet af Aarhundreder, var tilintetgjort. Branden er et Slag for hele den civiliserede Verden.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edivoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Februar. 2. Søndag i Fasten. — 29. **M.** Ferialdag. — 1. **Marts.** Ti. Ferialdag — 2. **O.** Karl den Gode, Martyr. (Kl. 8¹/₄ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 3. **To.** Ferialdag. — 4. **F.** Ihukommelse af Herrens h. Ligklæde (Kl. 8¹/₄ h. Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Korsvejsandagt). — 5. **L.** Ferialdag.

Søndag den 6. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Marts Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 28. Februar højtidl. Messe med Prædiken Kl. 10.

Meddelelse.

De i Ugebladet af Søndag d. 14. Februar foreløbigt anmeldte Konferencer af Père Nouvelle i Forbindelse med en Retraite for katholske Damer ville blive afholdte i Dagene fra d. 1ste til d. 6te Marts, begge Dage inclusive. Der vil i St. Knuds Kapel blive holdt 2 Konferencer om Dagen af Père Nouvelle, og for Deltagere i Retraiten tillige i Mariahjemmets Forsamlingsaal hver Dag blive holdt nogle kortere supplerende Foredrag af Comtesse Zamoyksa.

Den nøjagtige Timeplan vil kunne faas i Mariahjemmets Bureau Mandag den 29. Februar.

Lehnsbaronesse Stampe-Charisius.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitolinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 10.

Søndagen den 6. Marts.

1904.

Indhold: »Motu proprio« om Kirkemusiken. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Asien. Afrika. Amerika. Rusland. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.s „motu proprio“ om Kirkemusiken.

—o—

Til Hyrdeembedets Forpligtelser, ikke alene denne højeste Lærestols, som Vi, endskønt uværdig, ifølge Forsynets uransagelige Raadslutning indehar, men ogsaa hver enkelt Kirkes, hører uden Tvivl især den, at *vedligeholde og fremme Gudshusets Værdighed*, i hvilket Religionens op-højede Hemmeligheder fejres, og i hvilket det kristelige Folk samles til Modtagelse af Naadens Sakramenter, til Bi-vaanelse af Alterets hellige Offer, til Tilbedelse af det allerhelligste Sakrament og til fælles Bønner ved de offentlige og højtidelige liturgiske Handlinger.

Intet bør derfor ske i Templet, som kan forstyrre eller ogsaa kun formindske de Troendes Fromhed og Andagt, intet, der kan byde en fornuftig Grund til Fortræd eller

Forargelse, fremforalt intet, der direkte kan krænke de hl. Handlingers Værdighed og Hellighed og hvad der er den guddommelige Majestæt værdigt. Vi vil ikke i det enkelte berøre de *Misbrug*, som i denne Henseende kunne indtræde. Vor Opmærksomhed henvender sig i Dag paa et Misbrug, som hører til de mest almindelige, til dem, der ere mest vanskelige at udrydde, et Misbrug, som man undertiden ogsaa maa beklage *der*. hvor andre Ting ere højst rosværdige paa Grund af Templets Skønhed og Herlighed, Ceremoniernes Glans og omhyggelige Orden, Præsteskabets Talrigbed og de forrettende Præsters Fromhed.

Dette er Misbrugen angaaende Sangen og Kirkemusiken.

Og i Sandhed, hvad enten det er ifølge denne Kunsts i sig selv vekslende og foranderlige Natur, eller de paa hinanden følgende Smagens og Vanernes Forandringer, eller den profane og theatralske Kunsts skæbnesvangre Indflydelse paa den kirkelige Musik, eller det Velbehag, Musikken umiddelbart fremkalder, og som ikke let forbliver inden sine rette Grænser, eller det er ifølge de mange Fordomme, som med Lethed danner sig om denne Genstand og sætter sig fast med en uforklarlig Sejghed, — der eksisterer her en stedsevarende Tilbøjelighed til at vige fra de rette Regler, som bleve fastslaaede i den Hensigt, for hvilken Kunsten blev tilladt ved Gudstjenesten, og som ere klart nok udtrykte i de kirkelige *canones*, i de almindelige og Provincialkonciliernes Forordninger, i de romerske Kongregationers gentagne Forskrifter og i Pavernes, Vore Forgængeres Anordninger.

Det er Os en sand Glæde at anerkende det store Gode, som i denne Henseende i de sidste Aartier er sket, ogsaa i Vor By, Rom, og i Vort Fædrelands mange Kirker, men især hos enkelte Nationer, hvor fremragende og i Gudstjenesten ivrige Mænd, med den apostoliske Stols Godkendelse og under Biskoppernes Ledelse, have forenet sig til blom-

strende Selskaber for at holde Kirkemusiken i næsten alle deres Kirker og Kapeller i den højeste Ære.

Dette Gode er imidlertid langt fra at være et fælles Gode for alle, og naar Vi tager Vor personlige Erfaring med paa Raad og tager Hensyn til de talrige Klager, som fra alle Kanter ere indkomne til Os i den korte Tid, det har behaget Herren at stille Os paa det romerske Pontifikats højeste Sæde, saa anser Vi det for Vor første Pligt straks, uden at spille Tid, at opløfte Vor Røst for at forkaste og fordømme alt det, som maa anses for afvigende fra den rette anviste Regel i de gudstjenstlige Handlinger og i de kirkelige Embeder. Det er i Sandhed Vort inderlige Ønske, at den sande, kristelige Aand paa alle Maader maa opblomstre og bevares hos de Troende; derfor er det nødvendigt fremforalt at have Omsorg for Templets Hellighed og Værdighed, i hvilket de Troende forsamles netop for at øse denne Aand af dens første og uundværlige Kilde, den virksomme Deltagelse i de saa hellige Hemmeligheder og i Kirkens offentlige og højtidelige Bønner.

Og det er forgæves at haabe, at Himlens fulde Velsignelse i denne Hensigt skal stige ned over os, dersom vor Ærefrygt for den Allershøjeste, istedetfor at stige op som »en liflig Duft« (Efes. 5, 2), tværtimod lægger Svøben i Herrens Haand, med hvilken vor guddommelige Forløser for dum jog Tempelskænderne ud af Templet. For at alt saa ingen fra nu af skal kunne undskylde sig med, at han ikke klart kender sin Pligt, og for at enhver Ubestemthed i at fortolke nogle allerede anordnede Ting maa forhindres, har Vi fundet for godt i Korthed at antyde de Principper, som lede Kirkemusiken ved de gudstjenstlige Handlinger, og derhos at sammenstille et almindeligt Billede af de vigtigste kirkelige Forskrifter mod de almindeligste Misbrug.

Og derfor offentliggør Vi af egen Drift og med sikkert Kendskab denne Vor Instruktion, med Hensyn til hvilken, da den er, for saa at sige, Kirkemusikens *codex juridicus*, Vi ifølge Vor apostoliske Autoritetsfuldkommenhed kræver,

at den skal have Lovs Kraft, idet Vi anbefaler til alle den mest samvittighedsfulde lagttagelse af denne Vor Anvisning.

Forskrifter angaaende Kirkemusiken.

I. Almindelige Grundsætninger.

1. Kirkemusiken, som fuldstændiggørende Del af den højtidelige Liturgi, virker med til det almindelige Øjemed, som er Guds Ære og de Troendes Helliggørelse og Opbyggelse. Den har tillige Del i Ophøjelsen af de kirkelige Ceremoniers Værdighed og Glans, og ligesom det er dens Hovedopgave med passende Melodier at ikklæde den liturgiske Tekst, der bliver de Troendes Forstaaelse forelagt, saaledes er det dens særegne Opgave at give denne Tekst en højere Virkning, for at de Troende ved dette Middel lettere kunne blive tilskyndede og forberedte til Andagt og for at optage i sig de Naadesfrugter, som ere særegne for disse højhelige Hemmeligheder.

2. Som Følge deraf maa Kirkemusiken i højeste Grad besidde de Egenskaber, som ere ejendommelige for Liturgien, i Særdeleshed *Formens Hellighed og Godhed*, hvorefter naturlig udspringer dens anden Karakter, d. e. *Almindeligheden*. Den skal være *hellig* og derfor udelukke al Verdslighed, og det ikke alene i sig selv, men ogsaa med Hensyn til den Maade, paa hvilken den bliver foredraget af Musikerne.

Den skal være *sand Kunst*, fordi det ellers er umuligt, at den kan udøve den Virkning paa den hørendes Sjæl, som Kirken har til Hensigt at opnaa, naar den optager Tønnernes Kunst i Liturgien.

Men den maa samtidig være *almindelig* i følgende Forstand: endskønt det bliver tilstedet hver Nation i de kirkelige Kompositioner Benyttelsen af de særskilte Former, som, for saa at sige, danne Specialkarakteren af dens egen Musik, maa dette dog ske paa en saadan Maade, at Kirkemusikens almindelige Karakter bliver sikret, for at ingen af en anden Nation skal faa et daarligt Indtryk ved at høre den.

II. Kirkemusikens Arter.

3. Disse Egenskaber møde vi i højeste Grad ved den *gregorianske Sang*, som ifølge deraf er *den romerske Kirkes egentlige Sang*, den *eneste Sang*, som den har arvet efter sine Forfædre og gennem Aarhundreder omhyggelig har vogtet i sine liturgiske *codices* — Bøger —, som den som sin Ejendom direkte tilbyder de Troende, som den i enkelte Dele af Liturgien udelukkende foreskriver, og som de nyeste Granskninger paa en saa heldig Maade have genoprettet i deres Fuldstændighed og Renhed.

Af disse Grunde blev den gregorianske Sang altid betragtet som det højeste Forbillede paa Kirkemusik, saa at man med fuld Ret kan opstille følgende almindelige Lov: En Kirkekomposition er desmere hellig og liturgisk, jo mere den med Hensyn til Stil, Inspiration og Smag nærmer sig den gregorianske Melodi; og den er desmindre Templet værdig, jo mere den afviger fra dette højeste Forbillede.

Den gamle traditionelle gregorianske Sang maa derfor paa bred Basis genoprettes i Gudstjenestens Handlinger, idet man maa holde fast ved, at en kirkelig Handling intet taber derved, at den ledsages af ingen anden Musik end denne.

I Særdeleshed bør man bestræbe sig for at genindføre den gregorianske Sang hos Folket, saa at de Troende paany kunne tage en virksommere Del i Gudstjenesten, saaledes som dette tidligere var Tilfældet.

4. De før nævnte Egenskaber besidder ogsaa i høj Grad den klassiske flerstemmige Sang, især af den romerske Skole, der opnaaede sin højeste Blomstringstid i det 16de Aarhundrede under Perluigi af Palestrina og derefter vedblev ogsaa siden at frembringe Kompositioner af udmærket liturgisk og musikalsk Godhed.

Den klassiske flerstemmige Sang nærmer sig meget godt det højeste Forbillede paa Kirkemusik, den gregorianske Sang, og derfor fortjente den samtidig med denne at blive tilstedet ved Kirkens højtideligste Funktioner, saasom ved

Funktionerne i de pavelige Kapeller. Ogsaa den maa genoprettes paa bred Basis i de kirkelige Funktioner, i Særdeleshed i de mest fremragende Basilikaer, i Kathedralkirkerne, i Seminarierne og de andre kirkelige Instituter, hvor de fornødne Midler i Reglen ikke mangle.

5. Kirken har til alle Tider anerkendt og fremmet Fremskridtet og Kunsterne, idet den ved Gudstjenesten tillod alt det, som Geniet i Aarhundredernes Løb opfandt af Godt og Skønt, ved dog altid at sikre de liturgiske Love. Som Følge deraf er ogsaa den moderne Musik tilladt i Kirkerne, idet ogsaa den frembød Kompositioner af Skønhed, Alvor og Værdighed, saa de paa ingen Maade ere de liturgiske Funktioner uværdige.

Ikke desto mindre maa man, fordi den moderne Musik fornemlig er fremgaaet af den profane, med desto større Forsigtighed passe paa, at de Kompositioner i den moderne Stil, som man tillader i Kirkerne, intet Profant indeholder og ikke minder om de paa Theatrene opførte Motiver og heller ikke har den ydre Form fælles med de profane Stykker.

6. Blandt de forskellige Arter af den moderne Musik gives der en, som synes mindst skikket til at ledsage de hellige Handlinger, og det er den theatralske Stil, en Art, der i forrige Aarhundrede var vidt udbredt, især i Italien. Den staar ifølge sin Natur i største Modsætning til den gregorianske Sang og til den klassiske flerstemmige Musik og derved til den vigtigste Lov for al god Kirkemusik. Desuden tilfredsstillende den indre Opbygning, Rytmen og den saakaldte Konventionalisme af en saadan Stil kun meget daarlig den sande liturgiske Musiks Krav.

III. Den liturgiske Tekst.

7. Det Sprog, den romerske Kirke betjener sig af, er det *latinske*. Det er derfor ved de højtidelige liturgiske Funktioner forbudt at synge noget i hvilket som helst Folkesprog, og endnu meget mindre at synge de forskellige Dele af Officiet eller Messen i Folkesproget.

8. Da for hver liturgisk Funktion baade de Tekster, som kunne synges, og den Rækkefølge, i hvilken de maa synges, ere fastsatte, saa er det ikke tilladt, hverken at afvige fra denne Rækkefølge eller at ombytte de foreskrevne Tekster med Noget efter eget Valg eller at udelade Noget helt eller delvis, undtagen naar i sidste Tilfælde de liturgiske Rubrikker tillade at erstatte nogle Vers ved Orglet, imedens disse simpelthen reciteres i Koret.

Kun er det tilladt, ifølge den romerske Skik, at synges en Strofe til det allerhelligste Sakrament efter Højmessens *Benedictus*. Paa samme Maade er det tilladt, efterat det i Messen foreskrevne *Offertorium* er sunget, i den tiloversblivende Tid at synges en kort Strofe indeholdende af Kirken godkendte Ord.

9. Den liturgiske Tekst maa synges saaledes, som den staar i Bøgerne, uden Forandring, uden Omstilning af Ord, uden utilbørlige Gentagelser, uden Sammendragning af Stavelser og altid paa en for de troende Tilhørere forstaaelig Maade.

IV. De kirkelige Kompositioners ydre Form.

10. Messens og Officiets enkelte Dele bør ogsaa fra musikalsk Side bibeholde den Idé og Form, som en kirkelig Tradition har givet dem, og som udtrykkes saa godt i den gregorianske Sang. Forskellig er Maaden, hvorpaa et *Introitus*, et *Graduale*, en *Antifon*, en *Salme*, en *Hymne*, et *Gloria in excelsis Deo* o. s. v. komponeres.

11. I Særdeleshed maa følgende Regler iagttages:

a) *Kyrie*, *Gloria*, *Credo* etc. maa bevare Kompositionens Enhed, svarende til Tekstens Ejendommelighed. Det er derfor ikke tilladt at sætte dem sammen af adskilte Stykker, saa at ethvert af saadanne Stykker danner en egen fuldendt musikalsk Komposition, saa at en saadan Del kan borttages og erstattes ved en anden.

b) Ved Vesperandagten skal man i Reglen holde sig til *Ceremoniale Episcoporum*, som foreskriver den grego-

rianske Sang for Salmerne og tillader flerstemmig Musik for Versene *Gloria Patri* og for Hymnen.

Det skal ikke desto mindre være tilladt, især ved større Højtideligheder, at Korets gregorianske Sang afveksler med de saakaldte Falsibordoni eller med paa lignende passende Maade komponerede Vers.

Man kan ogsaa undertiden tillade, at de enkelte Salmer sættes helt i Musik, dersom de kun bevare den for Salmodyn ejendommelige Form, det vil sige saaledes, at Sangerne synes at salmodiere indbyrdes, enten med nye Motiver eller med saadanne, som man har taget af den gregorianske Sang eller ere en Efterligning af denne.

Der bliver altsaa til enhver Tid forbudt og udelukket de saakaldte *Koncertsalmer*.

c) Ved Hymnerne er den traditionelle Form at bibeholde. Derfor er det ikke tilladt at udsætte f. Eks. *Tantum ergo* paa en saadan Maade, at den første Strofe fremstiller en Romance, en Kavatine, et Adagio, og *Genitori* et Allegro.

d) Vesperantifonerne skulle i Reglen udføres i deres egne gregorianske Melodier. Vil man imidlertid ved særskilte Lejligheder udføre dem i Musik, saa bør de ikke efter Formen ligne en Koncertmelodi eller udvides til Motetter eller Kantater.

V. Sangerne.

12. Foruden den ved Altret forrettende Præsts og de Ministrerendes Sang, der altid maa være udelukkende gregoriansk Sang, uden Ledsagelse af Orglet, er ogsaa hele Resten af den liturgiske Sang særegen for Leviternes Kor, og derfor træde Kirkesangerne, selv om de ere Lægfolk, i Sandhed i Stedet for Kirkekoret.

Derfor maa deres Musik, i det mindste for største Delen, beholde Kormusikens Karakter. Derved skal Solosangen ikke fuldstændig være udelukket. Men denne tør aldrig fremherske i Funktionerne, saa at den største Del af den liturgiske Tekst bliver udført paa denne Maade; meget

mere skal den have Karakteren af det simple melodiske Anstrøg og paa det inderligste være bundet til Koralkompositionens Tekst.

13. Af det samme Princip følger, at Sangerne i Kirken har et virkelig liturgisk Embede, og at det derfor ikke kan tillades Kvinderne som uskikkede til et saadant Embede at synge ved det musikalske Kapel. Dersom man vil anvende høje Sopran- og Kontraaltstemmer, saa maa hertil bruges Drengene, ifølge Kirkens ældgamle Skik.*)

14. Som Kirkekors-Medlemmer skal der kun tillades Mænd af anerkendt Fromhed og Retskaffenhed, som ved deres beskedne Høldning under de liturgiske Funktioner vise sig deres hellige Tjeneste værdige. Det vil endvidere være passende, at Sangerne, naar de synge i Kirkerne, ere iførte Talar og Rochet, og at de ere beskyttede ved et Gitter, dersom Sangertribunerne ere altfor meget udsatte for Publikums Blikke.

VI. Orgel og Instrumenter.

15. Om end den rene Vokalmusik egentlig er Kirkens Musik, tillades der dog ogsaa Kompositioner med Orgelakkompagnement. I enkelte særskilte Tilfælde, og indenfor de nødvendige Grænser og med de passende Hensyn kunne ogsaa andre Instrumenter tillades, dog aldrig uden særskilt Tilladelse af Ordinarius, ifølge Forskrifterne i *Ceremoniale Episcoporum* — Biskoppernes Ceremonibog —.

16. Da Sangen altid maa være den fremherskende, saa skal Orglet og Instrumenterne simpelthen støtte denne, men aldrig overdøve den.

17. Ikke tilladte ere lange Præludier — Forspil — til Sangen og Afbrydelsen af samme ved Stykker af fuldstændige Intermezzoer.

*) En Undtagelse fra denne Bestemmelse danner sandsynligvis de Steder, hvor det er umuligt at finde det nødvendige Antal Mænd til Udførelse af Kirkesangen, som det f. Eks. endnu er Tilfældet flere Steder hos os.

18. Sangens Ledsagelse af Orglet ved Præludier, Mellemspil o. s. v. skal ikke alene indrettes efter Instrumentets egen Natur, men maa ogsaa rette sig efter alle den sande Kirkemusiks Egenskaber, som før blive opregnede.

19. Forbudt i Kirkerne er Brugen af Pianoforte saavel som de larmende eller leifærdige Instrumenter, saasom Trommer, Pauker, Bækkener, Klokkespil og desl.

20. Strengt forbudt er det at lade saakaldte Musikkorps spille i Kirkerne; kun ved særskilte Anledninger med Ordinarius Tilladelse kan et fornuftigt og til Rummet passende indskrænket Udvalg af Blæseinstrumenter tillades, under den Forudsætning, at den udførte Komposition og Akkompagnementet er i alvorlig Stil, passende og lig den for Orglet.

21. Ved Processioner udenfor Kirken kan af Ordinarius Medvirkningen af et Musikkorps tillades, dog paa den Betingelse, at der paa ingen Maade spilles profane Stykker. Det er ønskeligt, at i saadanne Tilfælde Musikkorpsene indskrænke sig til at akkompagnere nogle aandelige, latinske Sange eller Salmer i Folkesproget, som synges af de i Processionen deltagende Sangere eller af de fromme Kongregationer.

VII. Den liturgiske Musiks Omfang.

22. Det er ikke tilladt for Sangens eller Musikens Skyld at lade Præsten vente længere ved Altret, end de liturgiske Ceremonier foreskrive. Efter de kirkelige Forskrifter maa Messens *Sanctus* være sluttet før Elevationen — Opløftelsen —, og derfor maa ogsaa Celebranten her tage Hensyn til Sangerne. *Gloria* og *Credo* bør ifølge den gregorianske Tradition være forholdsvis korte.

23. I Almindelighed bør man undgaa som en særdeles stor Misbrug endog Skindet af, at Liturgien ved de kirkelige Handlinger indtager den anden Plads og bliver ligesom kun Musikens Tjener, medens dog Musikken simpelthen skal være en Del af Liturgien og dennes ydmyge Tjenerinde.

VIII. Hovedsagelige Midler.

24. Til den nøjagtige Udførelse af det ovenfor anordnede, skulle Biskopperne, saavidt det endnu ikke er sket, indsætte i deres Diøceser en Specialkommission af i Kirkemusiken virkelig kompetente Personer, til hvem, paa den Maade som synes bedst, den Opgave anbetros at vaage over den i Kirken udførte Musik. De skal ikke blot paase, at Musikken er god i og for sig, men at den ogsaa paa den anden Side svarer til Sangernes Kræfter og altid bliver godt udført.

25. I de gejstlige Seminarier og i de kirkelige Institutioner, skal efter den tridentinske Kirkeforsamlings Forskrifter af Alle med Flid og Kærlighed den førnævnte traditionelle gregorianske Sang plejes, og de Foresatte bør herved ikke spare paa Opmuntringer og Ros ligeoverfor deres unge Undergivne. Paa samme Maade skal man, hvor det er muligt, bane Vejen for at grunde en *schola cantorum*: Sangernes Skole til Udførelsen af den hl. flerstemnige Sang og den gode kirkelige Musik.

26. I de sædvanlige Undervisningstimer i Liturgien, Moralen og den kanoniske Ret, som gives til Studenterne i Theologien, bør man ikke undlade at berøre de Punkter, som især have Hensyn til Kirkemusikens Principer og Love, og man bør søge at fuldkommengøre, hvad Skaberne have fuldbragt, ved enkelte særskilte Instruktioner over Æstheten i den hl. Kunst, for at Eleverne ikke skulle forlade Seminariet blottede for alle disse Kundskaber, der ere saa nødvendige for den fuldstændige kirkelige Dannelse.

27. Man bør have Omsorg for, at, i det mindste ved Hovedkirkerne, de gamle *scholæ cantorum* atter blive oprettede, saaledes som de med de heldigste Frugter bestod paa mange Steder. Det vil ikke blive vanskeligt for den øvrige Klerus at indrette saadanne *scholæ* selv i smaa Kirker og i Kirkerne paa Landet; den finder endog deri et meget let Middel til at samle Børnene og de Voksne omkring sig til deres egen Nytte og til Folkets Opbyggelse.

28. Man bør søge at understøtte eller hæve de højere Skoler for Kirkemusik saa meget som muligt, hvor de allerede bestaa, og at grunde saadanne, hvor de endnu ikke eksistere. Det er meget vigtigt, at Kirken selv sørger for Undervisningen af sine Dirigenter, Organister og Sangere efter den hl. Kunsts sande Grundsætninger.

IX. Slutning.

29. Til Slutning anbefales det Kapelmestrene, Sangerne, Gejstligheden, Seminariernes, de kirkelige Instituters og de religiøse Ordeners Foresatte, Sognepræsterne og de kirkelige Forstandskaber, Kollegiaternes og Cathedralernes Domherre, men frem for alt Biskopperne, med den største Iver at begunstige disse kloge Reformer, som for længe siden ønskedes og af alle enstemmig krævedes, for at Kirkens Autoritet ikke maa hjemfalde til Foragt; thi Kirken har gentagende krævet disse Reformer og indskærper dem nu paany.

Givet i Vort apostoliske Palads, Vatikanet, paa den hl. Cæcilias, Jomfru og Martyrs, Fesdag, den 22de November, i Vort Pontifikats 1ste Aar.

PIUS X., Pave.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Rafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Irene tænkte ligeledes paa Valeria, og denne Tanke förstørrede hendes Sjælesmerter. Pigen var bleven hende kærere for hver Dag, der gik, paa Grund af alle hendes Lidelser og den store Sjælsstyrke, hun havde udvist under de mange Prøvelser, der havde hjemsøgt hende. Der var, under det daglige Samliv, opstaaet et inderligt Venskab mel-

lem Irene og Valeria; Pigen havde fundet en Moder, og denne kaldte hende ogsaa sin Datter. I Irenes Sjæl var der ubemærket for hende selv, fremspiret et stille Ønske, og jo mere hun lærte at skatte Valerias ædle Hjerter, desto tydeligere forestillede hun sig hendes Billede Side om Side med Sønnens, for at den Lykke, hun ansaa saa nær, kunde blive fuldkommen. Og nu havde hun ikke en Gang kunnet tage Afsked med Valeria; samtidig med at hun mistede Faderen, vilde Døden nu ogsaa berøve hende den moderlige Veninde! — — —

Efter hele Natten igennem at have stridt i Bøn og Paakaldelse, fik Irene endelig henad Morgenstunden Ro og Hengivelse i sin Skæbne. I uudsigelig, inderlig Bøn ofrede Irene nu sig selv og sit Martyrium for Sønnen og nedkaldte Himlens Velsignelse over ham, hvem hun ikke skulde se mere i dette Liv, og ved hvem hele hendes Moderhjerter hang med uopløselige Tråde. — —

Efter at have gaaet en halv Times Tid paa den appiske Vej, var Valeria naaet hen til Callistuses Coemeterium og sluppet ubemærket ned ad den hemmelige Indgang, hvorfra man kunde komme derned, efter at Soldaterne havde tilstoppet den gamle Adgang.

Da hun fra Barndommen af var godt kendt med Gravstadens underjordiske Gange, fandt hun snart Fossorerne, som arbejdede paa et Polyandrium, eller Fællesgrav, hvori Martyrerne fra Cirkus bagefter skulde bisættes. Det var de første Ofre efter flere Aars taalelig Fred, som den nu atter paabegyndte Forfølgelse ydede Katakomberne; hvem kunde vel sige hvormange, Tyrannens Grusomhed endnu skulde indvie til Døden?

Paa Valerias Bøn fulgte nogle Arbejdere med Glæde med hende, og de gav sig straks i Færd med at danne en Grav til hendes Fader, lige ved Siden af Sophronias Hvilsted.

Med Taarer i Øjnene saa Pigen nu i det sparsomme Lampelys, hvorledes Hulningen i den brune Klippesten, som

skulde optage Rufinus Lig, stadig blev dybere og dybere under de dumpe Hammerslag. Hvor tungt og smerteligt Tabet af Faderen end var, øste hun dog stadig ny Trøst ved at betragte de Ord, som han selv havde indridset i Muren: »*semper vivas Deo*, du vil altid leve hos Gud.« Hendes Fader døde jo som en Kristen, ja som Martyr! — Valeria forstod nu Forsynets vidunderlige Styrelse: det havde maattet ofre hendes Moder for at kunne vinde Faderen for Gud; burde hun da ikke ogsaa underkaste sig dets Bestemmelse, naar Himlen nu vilde lægge Martyriets Palmegren i hans Haand? — —

En Times Tid før Valeria havde begivet hen til Katakomberne var Sabinus sammen med nogle Kammerater gaaet den samme Vej; de vilde tage Forberedelserne til den sig nærmende Fest i Cirkus i Øjesyn og navnlig glæde sig over Hestene, som allerede samme Dags Morgen var bleven førte derhen.

Hundredvis af Slaver var endnu travlt beskæftigede med at lægge den sidste Haand paa Værket ved at bortskaffe det overflødige Bygningsmateriale og Stilladserne, polere Murenes brogede Marmorbelægning, omgive Kejserens Loge og Hovedportalen med Blomsterkranse og Draperier, samt bestrø den lange Rendebane med en Blanding af Sand og Kobberfilspaan.

Som den kejserlige Kancellichefs Søn fik Sabinus med Lethed Adgang til Staldene, hvor alle de Heste, der skulde deltage i Løbet to Dage efter, stod opstaldede i en lang Række med forgyldte Krybber foran sig; der underholdt han sig med Staldkarlene og Kuskene, og gav sig især af af med dem, der tilhørte det grønne Parti, som han sværmede for, og for hvis Sejr han vilde vædde, hvad det skulde være.

Efter at have beset alt i Cirkus, besøgte Sabinus og hans Kammerater de nærmeste Taberner eller Vinstuer, gantedes med Pigerne fra Landsbyen og gav sig derpaa til at

forulempe de Personer, som nu, ved den frembrydende Aften, skyndte sig at naa Rom ad den appiske Vej.

De blev mer og mer overstadige, og en af de unge Herrer fremkom ined det Forslag at trænge ind i de Kristnes Begravelsespladser, hvorom Folk fortalte saa mange Ting, og som maatte være lige i Nærheden. Denne Tanke vandt almindeligt Bifald. Efter mange Besværligheder lykkedes det dem endelig at faa fat paa en Bondedreng, som lovede, mod en god Drikkeskilling, at vise dem den hemmelige Indgang. Nu skaffede de sig nogle Fakler fra Landsbyen og begav sig paa Vej.

Da man havde naaet Indgangen, som var skjult af Tjørnekrat og gamle Murbrokker, udbrød den ene af dem:

»I er dog nogle Fæhoveder, I har jo glemt det allervigtigste: hvorledes skal vi komme ud igen?«

»Lad os sende Drengen ind til Byen for at købe noget Garn,« svarede Sabinus.

»Det vil vare for længe,« bemærkede en af de andre, »og jeg stoler aldeles ikke paa en saadan Ariadnetraad. Hvis de Kristne skærer den over, vil vi sidde net i det. — Nej, jeg vil komme med et Forslag, der er bedre. Ser I den store Plakat derhenne, som Maxentius har slaet op, for at indbyde det romerske Folk til sin Fest i Overmorgen? Den tager vi ned og river i smaa Stykker, som vi kaster paa de Gange, hvorigennem vi gaar; saa kan vi da i alt Fald gaa saa langt som Papiret slaar til.«

Under stor Jubel blev Plakaten revet i Stykker, hvorpaa Selskabet steg ned i Dybet ad en stejl Trappe, der paa begge Sider var omgivet af raat Murværk.

Da Selskabet var kommet ned i det stille, uhyggelige Mørke, blev det mindre højrøstet, og Sabinus var ikke ene om gerne at ville vende om igen. Men de modigste blev ved at gaa frem og strøede Papirstumperne rundt omkring sig, idet de forsigtigt lyste op med Faklerne, for ikke at falde i en eller anden Fordybning.

Efter at være trængte temmelig langt frem gennem

Sandgravenes Hvælvinger, kom de ind i en anden Afdeling; her var Gangene ikke mere planløst udhuggede Haller, men mere regelmæssigt formede med lodrette Sidevægge og fladt Loft; i den brune Tufsten var Gravplader af hvidt Marmor eller ogsaa af røde Teglsten indsatte fra Gulv til Loft. Selskabet var altsaa nu naaet ind i de Kristnes Gravstad.

Var Sabinus allerede tidligere bleven bange i den mørke Labyrinth, saa sank hans Mod fuldstændigt her midt imellem alle de døde. Han tog fat i sin Formands Klædning og turde hverken se til højre eller venstre; men alene den Omstændighed, at han kun svagt skimtede det, som han blev bange for, ophidsede hans Fantasi endnu mere. Det forekom ham, at han saa ildgnistrende Øjne overalt og legemlige Skikkelser, der bevægede sig frem og tilbage: det maatte ganske sikkert være de dødes Aander, der svævede over deres Aske. Paa nogle af de ældste Grave var Laaget faldet af, saa Skeletterne blev synlige. Sabinus lukkede Øjnene. Han forbandede i sit Hjerte gentagne Gange den Daarskab, der havde ladet ham vove sig hen paa et saa forfærdeligt Sted. Og nu dukkede pludseligt den Tanke op i ham, at de afdøde Kristne vilde tage Hævn over ham, paa Grund af hans Faders Frafald, og han greb sig uvilkaarligt omkring Halsen.

Selv de dristigste begyndte nu at føle sig lidt ængstelige og uhyggelige til Mode. Det var aldeles ikke Nysgerighed, som hvert Øjeblik fik dem til at staa stille, under det Paaskud, at de vilde læse Indskrifterne eller se at faa Faklerne, der fyldte Luften dernede med en kvælende Stank, til at brænde lidt bedre.

Hist og her kunde man se ind i et Gravkammer, hvis Vægge og Loft var prydede med sælsomme Malerier. Hist et Søuhyre, som slugte et Menneske, der blev kastet ud fra et Skib, og ligeoverfor udspyede det samme Dyr ham igen paa Land: denne gaadefulde Fremstilling skulde maaske forestille Arion? — Her stod en Mand med udstrakte Arme, midt imellem to Løver; et andet Sted stod et Menneske

mellem syv Kurve, der var fyldte med Brød: den første havde sandsynligvis været en Gladiator, og den anden en Bager. — Et Billede forestillede en Mand, der svang en Kniv over Hovedet paa en knælende Dreng, der var bunden; det maatte vistnok hentyde til de Kristnes ryggesløse Maaltider, hvor de fortærede Kød af et slagtet Barn.

Da de døde imidlertid ikke traadte ud af deres Grave og greb dem i Nakken, begyndte Selskabet efterhaanden at fatte nyt Mod; Gangene blev ogsaa bredere, og man var ikke nødt til at gaa enkeltvis bag efter hinanden. Samtalen, som lidt efter lidt var hendød, begyndte paa ny i en hviskende Tone.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. Ligesom vor højærværdigste Biskops smukke og lærerige Hyrdebrev i Aar handler om *den h. Jomfrus ubesmittede Undfangelse* i Anledning af *50 Aarsdagen for dette Dogmes Offentliggørelse* (den 8. December 1854), saaledes har ogsaa Biskop *Korum* af Trier, Biskop *Hubertus* af Osnabrück, Biskop *Rosentreter* af Culm og Biskop *Keppler* af Rottenburg tillige med flere franske og engelske Biskopper valgt dette Dogme til Genstand for deres Hyrdebreve. Den 2. Februar har den h. Fader i samme Anledning udsendt en ny *Encyklika* om dette Dogme og deri forkyndt en overordentlig *Jubilæums-Aftad* for hele den katholske Kirke. »For at vi nu,« skriver den hl. Fader, »ved en rigere Naadehjælp ovenfra maa blive sat i Stand til, tillige med Æresbevisningerne, som vi i Løbet af dette Aar ville yde Maria i et rigere Maal, ogsaa at forbinde Efterlignelsen af hendes Dyder, og for at ogsaa Vi med desto større Eftertryk maa virkelig gøre Vort Forehavende, at *genoprette Alt i Kristus*, have Vi, som Vore Forgængere

plejede at gøre det, naar de tiltraadte deres Pontifikat, besluttet at forunde hele den katholske Jordkreds *en overordentlig Aflad* i Form af et *Jubilæum*.« Denne Jubelaflad kunne de Troende udenfor Rom vinde ifølge Encyklikaen i Løbet af tre fastsatte Maaneder før den 8. December i Aar, alt eftersom Biskopperne maatte bestemme dem. For det danske Vikariats Vedkommende vil vor højærværdigste Biskop sandsynligvis fastsætte Tiden for Jubelafladens Opnaaelse til *Tidsrummet fra den 8. September til den 8. December* og tilligemed Offentliggørelsen af den pavelige Encyklika senere hen anordne det Fornødne i saa Henseende.

— Blandt de Tilstedeværende, som bivaanede Højmesse i St. Ansgars Kirke i Søndags, saas fire Søstre af *den h. Vincents af Pauls Orden* — det ældste Samfund af barmhjærtige Søstre og oprettet af den h. Vincents af Paul selv. De befinde sig paa Gennemrejse til *Helsingør*, hvor de ville beskæftige sig med ambulante Sygepleje i Hjemmene og med Omsorgen for fattige Smaa børn i et Slags Asyl. Der er i den Anledning lejet og indrettet en lille Villa til Opholdssted for Søstre, hvor de tillige kunne samle Børnene om Dagen.

I Onsdags ankom ogsaa hertil en Præst af *Lazaristordenen* — den af den h. Vincents af Paul stiftede mandlige Orden —, som samme Dag begav sig til *Helsingør*, for at varetage de kirkelige Funktioner i nævnte By. *Helsingør* har som bekendt allerede i længere Tid haft en katholsk Skole under Hr. Kateket *Mads Jensens* Ledelse og et lille Kapel, hvor der holdes periodisk Gudstjeneste af en af de Gejstlige ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg og som i den senere Tid tillige har holdt den periodiske Gudstjeneste for Katholikerne i Slagelse.

Rom. Det af den h. Fader begyndte *Reformarbejde* udstrækker sig paa en ganske særegen Maade til hans eget Bispedømme *Rom*, som ifølge Pius Xs Villie lidt efter lidt skal gøres til et i enhver Henseende mønsterværdigt Dioces.

Ogsaa her ønsker Pius X. stræng Orden. Dette lader sig desto lettere gennemføre, som den h. Fader i sin romerske Generalvikars Person ejer en hjælpende Kraft af første Rang, idet Kardinal *Respighi* — ligesom hans pavelige Suveræn — i mange Aar var Sjælesørger, Sognepræst, saa Diøsesanbiskop af Guastalla og tilsidst Ærkebiskop af Ferrara, og derfor kender af egen Erfaring og grundigt Sogne- og Diøcesanforvaltningen. Tillige anses Kardinalen for at være meget relfærdig, men ogsaa meget stræng. Da Kardinalen for nylig aflagde Beretning overfor den h. Fader om Forholdene i hans Bispedømme, omtalte han, at man i Rom klagede meget over hans Strænghed. »Lad dem kun klage,« svarede Pius X., »Reformerne skulle nu engang gennemføres, og naar Nogen bebrejder Dem for stor Strænghed, saa svar De kun: Paven er endnu langt strængere end De!« Paven synes at handle efter den Grundsætning, at skal Skridtet engang gøres, saa skal det gøres straks og grundigt. I en nær Fremtid vil Kardinalvikar *Respighi* ifølge den h. Faders Befaling, som »*Germania*« meddeler, begynde med Kirkevisitationen i det romerske Bispedømme — en Visitation, som ikke har fundet Sted i de sidste 100 Aar. Ethvert Sogn og enhver Kirke skal modtage Kardinalvikarens Besøg og en grundig Visitats skal finde Sted. I umiddelbar Tilslutning til denne Visitats vil der blive udstedt Anordninger angaaende en Reform af kirkelige Kunstsager, Billeder, Statuer o. s. v., som maaske senere kunde levere det nødvendige Materiale til en almindelig, for hele den katholske Kirke gældende Forskrift. — Der skal ogsaa foretages en ny Inddeling af Sognene, da Sognekirkerne i den indre By ligge ganske tæt ved hinanden, medens de nye Bydele næsten ere uden Sogne og Kirker. Intet Sogn maa tælle mere end 10,000 Sjæle.

Asien. Følgende Statistik kan tjene til Oplysning om vor h. Kirkes Forhold i de Omraader i Østasien, hvor Kampen mellem Rusland og Japan for Tiden raser. I *Korea* bleve de første katholske Missionsforsøg foretagne af franske

Missionærer for mere end et Aarhundrede siden. I Dag bestaar der et apostolisk Vikariat i Sul, som blev grundlagt i 1831 og som for Tiden styres af Msgr. Mutel (Medlem af »Fremmedmissionen«). Han bistaaes af 41 Missionærer, 11 indfødte Præster, 5 Kateketer og 52 franske Ordenssøstre. Der findes et Præsteseminarium for de Indfødte, 44 katholske Kirker og Kapeller, et Hospital, 2 Apotheker og 53 Skoler med 623 Børn. De indfødte Katholikers Antal beløber sig til henved 54,000 Sjæle overfor en Befolkning af henved 15 Millioner.

Japan er delt i fire Bispedømmer: Tokio (Msgr. Osouf), Osaka (Msgr. Chatron), Nagasaki (Msgr. Cousin) og Hokaidate (Msgr. Berlioz). Ogsaa disse fire Biskopper ere Medlemmer af »Fremmedmissionen«. De lede 118 franske Missionærer, 32 indfødte Præster, 267 Kateketer, 74 i 5 Klostre fordelte franske mandlige Ordensfolk og 325 franske Ordenssøstre, som besidde 27 Klostre. Der findes 38 Skoler og Kollegier med 4243 Elever, 17 Vajsenhuse med 1684 Børn, fem Hospitaler, 15 Apotheker og 3 Seminarier med 52 Seminarister. Marianisterne, som endnu for nylig ledede det verdensberømte St. Stanislaus-Kolleg i Paris, have blomstrende Instituter i Japan. De indfødte Katholikers Antal beløber sig til 100,000 Sjæle.

Mandschuriet er i 1898 bleven inddelt i to apostoliske Vikariater, hvis Institutioner for øvrigt, som omtalt i forrige Nummer af Ugebladet, for Størstedelen bleve ødelagte eller stærkt beskadigede under Boxeroprret i 1900. De to Provinser Kirin og Hu-long-liang danne det sydlige Mandshuriers Vikariat. De vrige Provinser forvaltes af Msgr. Balouyer.

Ogsaa her er det Medlemmerne af »Fremmed-Missionens« Kongregation (Missions trangers), som have påtaget sig at forkynde Evangeliet for de 20 Millioner Sjæle, som leve i dette uhyre Omraade. Man tæller 26,000 indfødte Katholiker (i begge Vikariater), 64 Kirker eller Kapeller, 61 Skoler med 1353 Elever, 17 Vajsenhusanstalter med 567

Børn, 2 Hospitaler, to Seminarier med 68 Elever, fire Agerdyrkningskoler og et Apothek. Der findes 41 Misssionærer, 6 indfødte Præster, 32 Kateketer og 252 Ordenssøstre.

Afrika. »Osservatore Romano« offentliggør et af Kardinal Gotti undertegnet Dekret fra Propaganda-Kongregationen, ved hvilket Omraadet *Benadir* i Afrika ophøjes til et selvstændigt apostolisk Præfektur. Missionsomraadet, i hvilket der endnu drives en frodig Handel med Slaver, overgives til den ældgamle Trinitarierorden. — Ogsaa ved *Kongo* drives endnu en grufuld Slavehandel. En Missionær meddelte saaledes for nylig, at han havde mødt en arabisk Expedition, som vendte tilbage fra en Slavejagt. Der var henvend 1000 Folk, af hvilke de 800 vare Slaver. De havde tilbagelagt omtrent 1000 Mil og lignede Skeletter. Kopper og Sult havde under Marschen daglig forløst 20 af disse Ulykkelige fra deres Lidelser. Forfatteren havde ogsaa lært en Franskmand at kende, som havde købt en Kvinde for henvend 1 Kr. 25 Øre, og han var meget stolt over sin Handel. En anden Mand havde købt en Kvinde for et gammelt Forladegevær. Naar der handles om Slaver ved Hjælp af Glasperler, giver man nogle Haandfulde, som have henvend 4—5 Kroners Værd. For et Gevær kan man i Bandaregionen faa fem Slaver, og naar de ere smaa, endnu flere. Er der mange Slaver, kan en god »Vare« købes for 200 Fænghætter og atter sælges for Elfenben. Da et Gevær af det gamle Forladesystem sælges for 3 til 4 Elefanttænder, og to Kvinder sælges for en Elefanttand, saa bliver Prisen paa et godt »Marked« altsaa henvend 12 Kroner for 6 til 8 saadanne Stakler — en billig Handel uden Tvivl! Den elendigste Hund i Europa vilde koste mere end en ulykkelig Negerpige i Afrika.

Amerika. Præfekten for Propaganda-Kongregationen, Kardinal Gotti, har kaldt Ærkebiskopperne af *New-York* og af *Chikago* til Rom, for at raadføre sig med dem i et vigtigt Anliggende. Man agter nemlig at overdrage til en af disse Nordamerikas Metropoliter *Primatiet* over alle

de Forenede Staters Bispedømmer med en vis Juridiktion. Den katholske Kirke, som stadig udbreder sig i de Forenede Stater, trænger nødvendigvis til en Centraløvrighed, som skal overtage en Del af de Sager, som Propaganda-Kongregationen nu ordner i Rom; i kirkelig Henseende betragtes Kirken i de Forenede Stater nemlig endnu som et Missionsomraade og staar i enhver Henseende direkte under Propaganda-Kongregationen.

— I de Forenede Stater har der indenfor den anglikanske Kirke dannet sig et Parti, som aabenlyst anbefaler en Tilslutning til den katholske Kirke. Et Medlem af det, Pastor Lloyd, giver offentlig sit Bidrag til Peterspenningen. Et andet Medlem, Pastor *Spencer Jones*, skrev for nylig i det anglikanske Maanedsskrift »The Lamp« i New-York: »Anglikanerne, som rose sig af deres Adskillelse fra den apostoliske Stol, sætte deres Stolthed i det, som de burde beklage . . . . . Frelse er endnu mulig: Vi maa erkende Vildfarelsen, som vore Brødre begik for 400 Aar siden. Med Endrægtighed og Sammenhold maa vi gribe de nødvendige Midler, for at frigøre os for Skismaets Følger, og saa atter blive katholske. Vi maa slutte os til Kristenhedens almindelige Fader, vi maa forene os med den romerske Kirke, alle Kirkers Moder og Herskerinde, hvor Sædet for den højeste Autoritet findes, hvor vi genfinde den katholske Enheds Centrum, hvor vi se Petri Stol, — hans Stol, til hvem Frelseren har sagt: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den.« Den engelske Kirkes Underkastelse under den h. Stols højeste Autoritet er det Punkt, til hvilket vi maa naa, saafremt vi atter ville eje en sand Helligdom.«

--- Spencer Jones' Udtalelser ere ikke enestaaende. Mere og mere naa Anglikanerne i Nordamerika til den Erkendelse, at den romerske Kirke er den oprindelige Kirke, som altsaa forkynder den sande Kristendom. Naar de amerikanske Ritualister rette deres Opmærksomhed paa de kirkelige Forhold før Reformationen, saa ere de uden Tvivl paa den

rette Vej til Erkendelsen af den religiøse Sandhed. Men de kunne ikke blive staaende paa denne Vej; de maa som de engelske Ritualister udvide deres Opmærksomhed til Tiden for Kirkens Grundlæggelse. Saa ville de naa til den Erkendelse, at den romerske Kirke har bevaret de kristelige Traditioner uforfalskede.

Rusland. Den russiske Gesandt ved den h. Stol, virkelig Statsraad *v. Gubastov*, har i Kejseren af Ruslands Navn meddelt den h. Fader, at den russiske Hær paa Krigsskuepladsen skal ledsages af katholske Militærkapellaner, og at der i enhver Henseende vil blive draget Omsorg for de katholske russiske Soldaters religiøse Fornødenheder.

Bekendtgørelse.

I Henhold til Regulativet for St. Ansgars Menigheds Forstanderskab bekendtgøres herved, at **Aarsregnskabet for 1903** er fremlagt til Eftersyn i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal, **Søndagene d. 13. og 20. Marts Kl. 12—3** og paa **Søgnedagene** i Mellemtiden hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann (Købmagergade 48). Et kortere, trykt Uddrag af Regnskabet udsendes i disse Dage.

Forstanderskabet.

Oversigt

over Indtægter og Udgifter i

Jesu h. Barndomsforening i Danmark og Norge

i Regnskabsaaret 1903.

A. Danmark.

Indtægter:	Udgifter:
<i>København:</i>	Til Generaldirektion. i Paris 178,00
St. Ansgars Pigeskole 40,00	Til Vajsenhuset i Randers. . 84,61
St. Knuds Realskole. 32,00	Til Vajsenhuset paa Frederiksberg 84,62
En Velgører 10,00	
Rosenkranskirk. Pigeskole. 64,00	
<i>Aarhus:</i> 19,25	
<i>Fredericia:</i>	
Pigeskolen 31,50	
<i>Horsens:</i> 40,67	
<i>Odense:</i> 32,00	
<i>Ordrup:</i>	
St. Andreas Kolleg. 33,29	
St. Josefssøstrenes Skole. . 14,00	
<i>Randers:</i> 3,22	
<i>Silkeborg:</i> 10,30	
<i>Svendborg:</i> 17,00	
Ialt; Kr. 347,23	Ialt; Kr. 347,23

B. Norge.

Indtægter:	Udgifter:
<i>Bergen</i> : 17,00	Til Generaldirektionen i Paris 77,00
<i>Frederikshald</i> : 1,80	! Kassen til næste Aars Regnskab 0,85
<i>Frederiksstad</i> : 3,25	
<i>Hammerfest</i> : 10,00	
<i>Harstad</i> : 2,00	
<i>Kristiania</i> :	
St. Olafs Skole 18,00	
St. Halvards Skole 3,00	
<i>Kristianssand</i> : 4,50	
<i>Tromsø</i> : 14,85	
<i>Trondhjem</i> : 3,45	
Ialt: Kr. 77,85	Ialt: Kr. 77,85

Aarbogen udkommer desværre **ikke** i Aar, eftersom Undertegnede ikke har kunnet finde passende Stof i de udenlandske Hefter, som stode mig til Raadighed. Jeg har maattet opsøge andre Kilder, men desværre opagede jeg dem for sent til at kunne øse af dem i Aar.

Randers, den 29. Februar 1904.

M. OSTERHAMMEL,
Direktør for Jesu h. Barndoms Forening.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. Marts. 3. Søndag i Fasten. — **7. M.** Thomas af Aquino, Bekender og Kirkelærer. — **8. Ti.** Johannes af Gud, Bekender. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄, **Votivmesse** af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken **den glædefulde Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den **sakramentale Velsignelse**). — **9. O.** Franciska Romana, Enke. — **10. To.** De 40 Martyrer i Sebaste. — **11. F.** Ihukommelse af Frelserens fem hh. Vunder. — **12. L.** Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. († 604.) 1300 Aars Jubilæum.

Søndag den 13. Marts. 4. Søndag i Fasten. Lætare eller Midfastesøndag.

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige månedlige Møde med Procession **Søndag den 6te Marts** Kl. 6 i St. Ansgars Kirke i Forbindelse med Fasteandagten, under hvilken Hr. Pastor **Werhahn** fra St. Andreaskollegiet prædiker. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petiliniien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 11.

Søndagen den 13. Marts.

1904.

Indhold: Carl L. von Haller. — Rettesnoren. — Et Foredrag i Bethesda. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Australien. Holland. — Bekendtgørelser.

Carl Ludvig von Haller.

(Aar 1820.)

— o —

Carl Ludvig von Haller, en Sønnensøn af den verdensberømte Naturforsker og Digter Albrecht von Haller, blev født i Bern 1768, studerede Lægevidenskab, traadte 1795 ind i Berner-Republikens Statstjeneste, virkede som Gesandtskabs-Sekretær i Genf, Ulm, Majland, Paris og under Rastatt-Kongressen, ved hvilken Lejlighed han kom til at virke sammen med Napoleon og de betydeligste Statsmænd i Europa. Fordrevet fra Schweitz paa Grund af Revolutionen i 1798, opnaaede han en Ansættelse i Østerrig, vendte i 1806 tilbage til Schweitz, blev Professor i Statsretten, Medlem af »Det store Raad«, og Gehejmerraad i Byen og Republiken Bern. Han forfattede et Værk paa seks Bind: »Statsvidenskabens Genoprettelse«, som blev oversat i de fleste euro-

pæiske Sprog og kastede en Udødelighedens Glans over hans Navn og af de største Retslærde og Historieskrivere blev anset for et Mesterværk af første Rang.

Denne fremiagende Lærde og Statsmand var Protestant; men den 17. Oktober 1820 vendte han tilbage til den katholske Kirkes Skød, — et Skridt, der i sin Tid vakte en saa stor Opsigt i den protestantiske Verden, at der i lang Tid næsten ikke blev talt om andet. Von Haller skrev derfor et aabent Brev vedrørende sin Overgang, der — ligeledes oversat i alle europæiske Sprog — oplevede halvtres-sindstyve Oplag.

»Min Kærlighed til Katholicismen,« skriver han deri, »er ikke fra igaar, den stammer fra en naturlig Hjærtets og Tankens Indskydelse, først af alt fra Guds Naade, der paa en saa vidunderlig Maade ligesom hele Livet igennem har ledet mig henimod den. . . . De katholske Kirkers Skønhed løftede Sindet opad, medens jeg altid misbilligede det tomme i vore Templer og det tørre i vore Gudstjenester. Jeg fik dernæst Lejlighed til personligt at lære en Del katholske Prælater og Præster at kende; omendskønt de aldrig talte til mig om Religion, saa beundrede jeg dog den Aand, der besjælede dem, og deres alsidige Kundskaber og den Frimodighed, hvormed de fandt sig tilrette overalt, hvor de blev satte for at virke for Guds Rige.«

Haller, der var en afgjort Fjende af alle samfundsop-løsende Magter, undersøgte med særlig Iver alle hemmelige, revolutionære Selskaber, fandt deriblandt ogsaa Frimurerne, hvis Grundsætninger borede sig ind alle Vegne, netop fordi Medlemmernes ensartede Arbejde under fast Kontrol ydede en saa støt og uangribelig Sikkerhed. Uvilkaarlig ledte Haller i Tankerne efter en ligesaa mægtig og godt organiseret religiøs Forening, der kunde danne en Modvægt herimod, og opdagede da, at en saadan egentlig allerede var til, nemlig den katholske Kirke. Haller arbejdede sig nu videre og videre ind i Kundskaben om katholsk Liv og Lære, den sandhedskærlige Lærde læste nu ved Siden af og-

saa protestantiske Skrifter i stort Udvalg, dog uden Udbytte. Deres Usikkerhed, deres evige Forbedringer og Forandringer, deres Modsigelser og Mangel paa Forstaaelse ligeoverfor Anderledestroende overtydede ham om, at Sandheden ikke var der at finde. Reformationen var for ham en Revolution, noget der laa hans Natur saa fjernt, baaede i Historien og i Kirken. Haller hørte en Dag en lærd protestantisk Theolog prædike og indlod sig i den Anledning i en længere Samtale med ham. Da den lutherske Præst havde talt om Senepskornet, der voksede og blev til et stort Træ, bemærkede Haller, at den protestantiske Kirke mindre lignede et Træ end Blade, der vare spredte for alle Vinde. Et Træ maatte have Rødder, Stamme, Grene og Blade, som alle tilsammen dannede et Hele, dette Billede passede kun paa den katholske Kirke. Hoved og Lemmer, (Pave, Biskopper, Præster, Troende) vare organisk knyttede til hverandre i en stor Enhed; den dannede et Gudsrige, der ikke var »splidagtigt med sig selv«, som Protestantismen, men som derimod var enigt i Lære, Offer, Sakramenter og i Lydighed imod Kirkens øverste Hyrde. Den lærde Theolog, fortæller Haller, hørte opmærksomt efter, gav mig Ret i flere Punkter, betegnede selv Adskillelsen fra den almindelige Kirke som en Ulykke, men forskansede sig imidlertid ved at beraabe sig paa de mange Misbrug i den katholske Kirke, hvortil Haller svarede, at fordi det Bedste og Helligste kunne misbruges af slette Mennesker, derfor hørte det ikke op med at være det Bedste og Helligste. Tiltrods for denne Opfattelse forhastede den forsigtige Mand sig ikke, ej heller søgte nogen at paavirke ham; Guds Naadesol alene opvarmede langsomt hans Hjerte og Sind. Næsten tolv Aar kæmpede, stræbte og bad denne klare Aand, forinden han bar Sejren hjem, og fandt Hvile i den katholske Kirkes Skød. Til dem, der haanede ham for hans »Frafald«, erklærede han ligefrem og frimodigt: »En Protestant, der bliver Katholik, fornægter ikke sin Religion. Han vedbliver at være en Kristen, han træder kun tilbage til den Kirke, som hans Forfædre med Urette have

forladt; som det vildfarne Faar søger han hjem til Hjorden, som Soldaten, der har deserteret, stiller han atter under Fanen i Lydighed mod sin retmæssige Feltherre, og dette kan ikke være krænkende for hans Ære.«

Faderens Eksempel blev fulgt først af hans Datter Cæcilia og hans Slægtning Mathilde von Erlach, derefter af hans Sønner Albrecht og Carl og endelig af hans Hustru, og alle følte de sig ubeskrivelig lykkelige som Børn af den hellige katholske Kirke. R.

Rettesnoren.

—0—

Agt ej paa Verdens Minespil,
men lad kun Pligten raade;
om surt, om sødt den ser dertil,
dig kan det lige baade.

Gak ligeud!

Lad ikke Glæden vorde Rus,
i Sorg du ej dig glemme,
vær altid Herre i dit Hus
og lyt til Pligtens Stemme.

Gak ligeud!

Gaa ej for Gunst og Guld et Skridt
og vær mod Utak hærdet;
lad Ros og Daddel lige lidt
dig lokke over Gærdet.

Gak ligeud!

Guds Øje ser fra Himlen ned,
han kender dine Veje;
han er den Løn til Salighed,
som det er værd at eje.

Gak ligeud!

(Frit efter det tyske ved J. F.)

Et Foredrag i Bethesda.

— 0 —

Det var kun en meget lille Forsamling, der havde givet Møde i Bethedas Festsal Tirsdag d. 1. Marts, da Pastor *Storjohann* holdt Foredrag om »*Løs-fra-Rom-Bevægelsen*« i Østerrig, Italien og Tyrol. Som Foredragets Titel var unøjagtig, da Tyrol jo er en Del af Østerrig, saaledes var ogsaa dette selv i en forbløffende Grad blottet for positivt Stof saavel som for overbevisende Kraft. Det er jo kun med stor Forsigtighed og forsynet med tilstrækkeligt Kendskab til sin hellige Religion, at en Katholik tør gaa hen at høre et Foredrag, hvis direkte Formaal er Nedbrydelse af hans Tro, men Hr. Pastor *Storjohann* kunde man næsten gerne indbyde som Foredragsholder i katholske Foreninger, i den Grad vare hans Angreb paa Religionen blottede for Alvor, hans Angreb paa Moralen, paa Præsterne, paa Skriftemålet grundløse, at endog et nogenlunde oplært katolsk Skolebarn ikke vilde lade sig betage af dem, men indse, at kan Troen kun angribes med slige Midler, maa den være vel funderet og godt betrygget. Der var udbredt et Uvederhæftighedens og Upaalidelighedens Præg over alt, hvad Hr. *Storjohann* førte frem, baade naar han fortalte om en »stakkels Barber« og en »ulykkelig Bondemand«, som hverken blev sted- eller tidfæstet for Tilhørerne, og naar han arbejdede sig op i en Medlidenhedens Ekstase med de »stakkels Katholiker«, for hvem Bibelen var »en lukket Bog«, som tilbad Maria, som trællede under det frygtelige Skriftemaal o. s. v. Og rent ud komisk virkede det i Sammenligning hermed, at han flere Gange advarede mod at kritisere den nye Bevægelse, hvis Talsmand han var, den skulde man tage imod med aabne Arme og især hjælpe den med Penge, thi det trængtes der til i høj Grad.

Medens man saaledes fik rigeligt af Fraser og gamle velkendte Løgne og Bagvaskelser, vare de Oplysninger, Hr. *Storjohann* gav om »*Løs-fra-Rom*«-Bevægelsens Historie utro-

ligt faa og intetsigende. Med Turn i Bøhmen som Udgangspunkt, hvor Midtpunktet for Frafaldsbevægelsen findes, førte Hr. Storjohann os til Prag, og hermed var han færdig med Bevægelsen i Bøhmen. Om Turn fortalte han, at der havde været stor Fryd i Byen, da den nye Kirke blev indviet, og Klokkerne for første Gang lød ud over Byen, saa Folk endog lukkede Vinduerne op for at høre paa Klokkeklangen. I Prag havde Hr. Storjohann prædiket. Fra Bøhmen drager han til Steiermark, hvor man taler »Steiersk«. Hr. Storjohann maa have underkastet Forholdene i Østerrig en grundig Undersøgelse og have plejet Omgang med mange Mennesker, endog i langt højere Grad end Referenten af dette Foredrag, der dog har opholdt sig 6 Aar i Steiermark og aldrig har hørt andet end Tysk talt der. Og hvad fortæller Hr. Storjohann for øvrigt om Steiermark? At han i Murzzuschlag har set en ny Kirke og 2--3 andre Steder Byggegrunde, hvor der skulde opføres nye Kirker. Der har han ogsaa lært Digteren Rosegger at kende, hvem han priste i høje Toner. Men han fortalte ikke, at ved Siden af kønne Ting har denne Forfatter leveret slette Bøger, som baade i moralsk og religiøs Henseende ere lige fordømmelige. Hvad aandeligt Fællesskab kan en *Kristen* have med en Mand, der taler om Jesus Christus som et »Overmenneske«, som »en Gudssøn«. Ogsaa Pastor Ferk havde han stiftet Bekendtskab med og holdt meget af. Denne blev paa Grund af Immoralitet udstødt af sit Kloster, hvorefter han faldt fra og blev — Gammel-Katholik. Der kan næppe være mange Sammenknytningspunkter mellem saadanne Mænd og Hr. Storjohann uden det fælles Had til den katholske Kirke.

Skønt der nok kunde være Grund til at dvæle ved Hr. Storjohanns Oplevelser i Italien, hvor der jo ikke var Tale om en ny Bevægelse, men kun Anledning til at fremføre en Del særlig giftige Løgne og Fordrejelser, skulde dog Læserne blive forskaaede for at høre mere herom. Derimod maa vi tilføje, at Foredragets største Mærkværdighed

var ikke saa meget, hvad det indeholdt, som hvad det ikke indeholdt. Et Spørgsmaal som det: hvorledes gaar det med Bevægelsen, falde lige saa mange fra, som i Begyndelsen, fik man ikke noget at vide om. Hvem er det, som falde fra, hvor interessant havde det ikke været at høre noget herom! Er det fromme Katholiker, som Aar ud, Aar ind, have søgt Kirken og ingen Fred funden, men nu endelig, da Protestantismen mælder sig, søge derhen og finde Freden, eller er det maaske Mennesker, som ikke Aar igennem have været i en Kirke, og for hvem Religionen overhovedet er en ganske ligegyldig Sag? At den er den sidste Slags, taler den Omstændighed i høj Grad for, at den gamle protestantiske Kirke intet vil have at gøre med »Løs-fra-Rom«-Bevægelsen. Hvilken Iver vise de Frafaldne efter Frafaldet, burde ikke ogsaa Hr. Storjohann have fortalt noget herom? Mon det ikke passer, hvad der fortælles, at de nye Kirker staa i en forbavsende Grad tomme, og det trods mange Frafald? Om den *nationale* Side af Sagen fortalte Hr. Storjohann intet, fordi han ikke vilde, der maatte anvendes nogen Kritik. Dog det er vist overordentlig betegnende, hvad der er bleven sagt, at denne Bevægelse med endnu større Berettigelse kaldes en »Løs-fra-Østerrig«-Bevægelse. Og eet nævnede Hr. Storjohann heller ikke: de umaadelige Pengemidler, som fra Tyskland (væsentlig af nationale Grunde) sendes til Østerrig. Indtil 1901 skal Bevægelsen have kostet 9 Millioner Mark.

Et yderst tarveligt Foredrag, holdt af en tarvelig, men fanatisk Person, det var Hovedindtrykket, hvormed undertegnede gik hjem. At det maa være den almindelige Dom om ham, derom vidnede de yderst faa Tilhørere, der havde givet Møde, og ganske særlig det, at Hovedstadens lutherske Præster glimrede ved deres Fraværelse.

R. H.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Katakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Pludseligt tumlede de forreste forfærdede tilbage: i en Døraabning til et af Gravkamrene stod, oplyst af deres Fakler, en menneskelig Skikkelse, en Aand, som klart og skinnende traadte frem fra Kamrets sorte Mørke. De stirrede alle med opspilede Øjne, fulde af Forfærdelse og Gru, som lynslagne paa denne Aabenbarelse.

Denne Aand var en ung Pige. Sløret, som fra Hovedet hang ned over Ansigtet, omsluttede et blegt, alvorligt Ansigt, der endogsaa i Døden havde bevaret sin Skønhed. De store sorte Øjne saa spørgende paa de indtrængende, og et Anstrøg af Uvillie fløj over Jomfruens Træk; Skikkelsen løftede langsomt sin Arm, og befalede dem med en Haandbevægelse at trække sig tilbage.

Denne Befaling blev straks adlydt.

Saa hurtigt, det lod sig gøre i Mørket, skyndte Fyrene sig nu i Tavshed af Sted, idet den ene puffede den anden frem; enhver vilde gerne være første Mand ude, og den bagerste troede hele Tiden, at Aanden var lige i Hælene paa ham. De aandede igen lettere, da de var naaede tilbage til Arenariet, uden at de døde havde rejst sig op fra deres Grave paa begge Sider af Gangen og spærret Vejen for dem. De fulgte nu de udkastede Papirstumper, kom lykkeligt til Udgangen og gik tilbage til Staden gennem den appiske Vej. Imidlertid var Tasmørket indtraadt, og det varede længe inden nogen af dem turde sige et Ord.

Det var Valeria, som de havde set træde frem imod dem. Den Gang, Fossorerne havde faaet Graven til hendes Fader færdig, var hun bleven alene tilbage i Gravkammeret; hun bøjede sig ned over Marmorpladen, som laa over hendes Moders Hvilested, for at bede for Faderen, og med det

samme bad hun for sig selv om, at Himlen vilde give hende Kraft til det Offer, der blev forlangt af hende.

Kort efter at hun havde begyndt sin Bøn, hørte hun Støj udenfor i Gangen. Hun tænkte, det var Fossorerne, som kunde have noget at gøre paa dette Sted. Saa dukkede den Tanke op i hende, at hun vilde lade indmejsle den samme Indskrift paa Faderens egen Gravsten, som han selv havde ridset ind i Kalkvæggen oven over Moderens. Hun vilde saa med det samme give Fossorerne Besked derom; — men i det Øjeblik, hun stod i Begreb med at forlade Gravkammeret, opdagede hun de unge Mennesker, som kom henimod hende. Den pludselige Overraskelse gjorde hende ganske stum og lammede alle hendes Lemmer. Og da hun saa Sabinus, blev hun saa oprørt over hans Frækhed, -- ikke en Gang Gravenes Fred skaa-
nede han —, at hun strakte sine Hænder ud, og bød de uforskammede at forlade dette Sted.

Da Selskabet kom til Rom, blev det i højeste Grad overrasket ved Meddelelsen om, at Constantins Legioner var indtrufne og havde lejret sig lige udenfor Rom. —

Natten havde allerede sænket sine Skygger over Jorden, inden Valeria forlod Katakomberne og begav sig tilbage til Byen. Medens hun gik henad den nu øde og ensomme Vej, beskæftigede hendes Tanker sig hele Tiden med Faderen. Mon det var lykkedes Rustica at finde ham? — Havde hun truffet ham i Live? — Ak, havde Valeria kun en Gang endnu kunnet faa ham at se og tale med ham før hans Død og modtage hans faderlige Velsignelse!

Hun saa op mod Himlen. Aftenstjernen blinkede venligt ned til hende som en Haabets Budbringer, og Aftenens milde Stilhed bragte Fred, Hengivelse og Ro ind i hendes Sjæl, paa samme Maade, som naar Moderen skjuler sit lille Barn ved Brystet og faar det til at slumre.

Hvem kan derfor skildre hendes Smerte, da hun naaede hen til Irenes Bolig paa Aventin og fik den Medde-

lelse af Husets Beboere, at hendes anden Moder var bleven kastet i Fængsel.

»O, Gud,« sukkede Valeria, medens Smertens Taarer løb ned ad hendes Kinder, »skal jeg Stakkel da altid pines og plages af Sorger? -- Den eneste Draabe Honning, som forsødede mit triste Liv, forvandler du til den bitreste Galde!«

Efter Sophronias Død havde Valeria ofte tænkt paa den sidste Samtale med Moderen; hun havde anvendt Lignelsen om Vinstokken paa sig selv og saaledes fundet Kraft og Hengivelse i Prøvelserne. Nu kom hun igen til at tænke paa denne Lignelse, men den gav hende ingen Trøst i dette Øjeblik.

»Aah Herre,« klagede hun, »din Kniv skærer alt for dybt ind i den stakkels Kvist; naar den bliver bunden saa fast til Korsets Træ, maa den brække. — Hvorfor var jeg ikke hjemme, da de fængslede min Moder, saa kunde jeg dog have delt Fangenskab og Død med hende! Den ene Grav er neppe bleven lukket og den anden gjort i Stand, før jeg maa lade grave en tredie Grav ved Siden af de to andre!«

Og nu kom hun Salmistens Klageord i Hu, og hun sagde med ham: »Dine Pile ere dybt nedtrykte i mig, og din Haand har lagt sig paa mig; Herre, al min Begæring er for dig; forlad mig ikke, Herre, min Gud, vær ikke langt fra mig!«

Disse hellige Ord bragte Valeria en Smule Lindring; efterhaanden kom der mere Ro over hende, saa hun kunde samle sine Tanker.

Først og fremmest maatte hun se at faa noget at vide om sin Fader, og, uagtet det var sent paa Aftenen, begav hun sig uden videre hen til Rusticas Bopæl.

Da hun kendte Vejen godt, skyndte hun sig i Mørket geunem det transtiberinske Kvarters snevre og øde Smaagader, som i hine Dage saa ganske anderledes maleriske ud end nu. Fra den nærliggende Janiculushøj strakte alvorsfulde Cypresser deres Grene op imod Stjernehimlen, og Maanen

kastede sit blege, spøgelseagtige Lys ned over alle de mørke, forfaldne Ruiner; men den unge Pige, som kun var opfyldt af Tanken om sin Fader, følte ingen Frygt paa sin natlige Vandring.

Valeria fandt kun Graveren, Mincius, og hans blinde Moder hjemme. Rustica var endnu ikke vendt tilbage, og den gamle Kone gjorde sig forgæves Umage for at faa det lille Barn, der stadig forlangte sin Moders Bryst, til at tie og falde i Søvn; en Tranlampe oplyste sparsomt den beskedne Stue og kastede sit usikre Skær hen paa de smalle, lange Marmorplader, som stod op ad Væggen ved Siden af Graverens Redskaber. Fra Arnestedet udbredte der sig en behagelig Varme i Værelset, og en Kedel med Vand sydede over en Trefod af Jern med brændende Kul.

Mincius fortalte Jomfruen om den listige Plan, hans Kone havde udspekuleret, ikke alene for at bringe Stadspræfekten Lindring, men — endogsaa for at fri ham ud af hans Fjenders Magt.

Skulde hendes Fader blive befriet? O Gud! var det virkelig muligt? Kunde hun tro det?

Mincius maatte endnu en Gang nøje forklare hende Rusticas Plan.

»Min Tata,« jublede Pigen, »er det sandt, at jeg skal faa Lov til at pleje ham her i det transtiberinske Kvarter: o, det er alt for stor Lykke efter de sidste Ugers grænseløse Elendighed.«

I feberagtig Ophidselse løb hun hver Gang, hun hørte en Lyd paa Gaden, hen til Døren, for at se, om det skulde være Rustica, der kom og bragte hendes Fader hjem med sig. Den gamle, blinde Kone gjorde hende opmærksom paa, at der kunde være Fare for, at Rufinus, der var saa afkræftet, skulde komme i al for stor Sindsbevægelse, hvis han pludselig saa sin Datter igen, og Valeria gjorde Vold paa sig og raadførte sig med den anden om, hvorledes de skulde bære sig ad i saa Henseende, hvis Himlen virkelig skulde begunstige Rusticas dristige Foretagende. (Forts.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. Som det vil ses af Bekendtgørelsen bag i Bladet, er St. Ansgars Menigheds Regnskab for Aaret 1903 nu afsluttet og i Henhold til Regulativet fremlagt til Efter-syn. Samtidig bliver der i disse Dage som sædvanlig ud-sendt et trykt Uddrag af samme til samtlige Bidragydere og til andre Menighedsmedlemmer. Ved at gennemgaa den i Regnskabet indeholdte Liste over Bidragyderne, viser det sig desværre, at Bidragydernes Antal i de sidste Aar er taget af, medens Menigheden dog Aar for Aar er bleven større. Det synes saaledes for Mange ikke at staa klart, at det er en-hvers Pligt at yde sit Bidrag (Skat) til Kirken og Præsterne, ligesaavel som man maa betale Skat til Stat og Kommune. Paa Listen over Bidragyderne burde alle Menighedsmedlem-mers Navne findes og ikke mindst de Unges, som have nydt Undervisning og Opdragelse i Menighedens Skoler. Bidra-gets Størrelse bør selvfølgelig rette sig efter enhvers Ævnc; men et Bidrag af f. Ex. 2 Kr. aarligt maa enhver dog nok i Aarets Løb kunne lægge til Side. Af Regnskabet fremgaa, at det som sædvanlig er Skolerne, der kræve den største Udgift, ca. 8000 Kr. aarlig (hvoraf ca. 1100 Kr. dækkes af Legatmidlerne); men foruden denne og de andre aarlige Udgifter, forestaar der i en nær Fremtid flere ekstraordinære Udgifter (Orgelets Ombygning, Istandsættelse af Vestre Kir-kegaards Kapel og Mur, Reparationer ved Kirkebygningen m. m.), som i flere Aar have været udsatte begrundet paa manglende Midler. For nu yderligere hos de Menigheds-medlemmer, som intet Bidrag have ydet, at henlede Op-mærksomheden paa ovennævnte Forhold, vil Menighedens Regnskab samt en Opfordring om at tegne sig for Bidrag, blive tilsendt en større Kreds af disse; ligesom Regnskaber og Bidragsblanketter kunne afhentes hos samtlige Forstandere.

Frederiksborg. Kirkeregnskabet for Aaret 1903 er nu ogsaa afsluttet i Rosenkranskirkens Sogn og en trykt Over-

sigt over samme er ligesom tidligere udkommen til Uddeling blandt de øvrige Medlemmer.

Det er glædeligt at konstatere, at Menigheden ogsaa i dette Sogn stadig bliver talrigere, og at en stor Del af dets Medlemmer ogsaa yder Bidrag til Kirken og Skolen; men desværre gælder det ogsaa her, at ikke alle findes i Navnefortegnelsen over Bidragyderne. Maatte det dog ret snart gaa op for alle, at det ikke blot er en Æressag, men en Pligt for enhver Katholik efter Evne at hjælpe til ved Afholdelsen af Kirkens mange Udgifter.

Som det fremgaar af Regnskabet, er der stadig et stort Underskud, der i Sandhed er en overordentlig stor Byrde for vor højærværdigste Biskop, som han vedblivende ikke kan paatage sig at dække.

Vi opfordre derfor alle uden Undtagelse, saavel Bedrestillede som Mindrebemidlede og navnlig ogsaa enligstillede unge Mænd og Kvinder, hvorefter mange staa i stor Taknemlighedsgæld til deres Sognekirke og deres Skoler, til straks at tegne sig for et Bidrag — det være nok saa ringe — og paa denne Maade yde deres Andel til at forbedre efter Evne og Kræfter deres Kirkes vanskelige Pengeforhold. Regnskabet med Blanketter til Tegning af Bidrag ville saa vidt muligt blive sendte til alle i Menigheden, men kan ogsaa faas hos Kirkens Præster, Boyesgade 8, der ogsaa modtage Bidrag-Anmeldelser.

Australien. Ifølge Meddelelse fra Sidney er den der-værende danske Generalkonsul *Boesen* afgaaet ved Døden i en Alder af henved 76 Aar. I 1854 rejste Boesen til Australien og grundlagde i Sidney en Forretning, som i Aarenes Løb er bleven til en af de største i Australien. For sine Landsmænd i Australien var han en hjælpsom Ven og Raadgiver og i mange Aar Formand for den skandinaviske Klub i Sidney. I 1898 udnævntes han til Ridder af Dannebrog.

Den Afdøde, som var gift med en katholsk Dame, vendte selv for flere Aar siden tilbage til den katholske Kirke,

viste stor Interesse for dens Anliggender og var navnlig en trofast Vincentsbroder, som med personlig Offervillighed tog sig af de Fattige i det Sogn, han tilhørte i Sidney. R. I. P.

Holland. »Det var den 4. Marts 1853, skriver «St. Olaf», »at det katholske Hierarki blev genoprettet i Holland af Pave Pius IX. Vore Brødre har i Løbet af 1903 med sand Begejstring fejret det gyldne Jubilæum for denne store Begivenhed. Og hvilke Fremskridt ere ikke gjorte paa alle Religionens Omraader i disse 50 Aar! Kirker og Klostre, Skoler og Seminarier, Børnehjem og Velgørenhedsanstalter af enhver Art have rejst sig og formeret sig paa denne Jordbund, hvor Protestantismen indtil da havde været Hersker og Herre.

I Aaret 1871 godtgjorde Professor *J. de Ryk* i en Indberetning, som han fremlagde paa et stort Møde i Amsterdam, at de hollandske Katholiker i de 20 foregaaende Aar havde anvendt til Opførelse af Kirker og religiøse Anstalter en Sum af over 120 Millioner Francs. I de 50 Aar, som er gaaede siden Hierarkiets Genoprettelse, er der i Holland grundet 156 nye Sogne. I 1887 var Antallet af Kirker, byggede fra nyt af eller udvidede, 416; i Januar Maaned 1903 var Tallet steget til 516. I 1853 var Katholikernes Tal i Holland 1,180,000, i 1899 var det ifølge sidste Folketælling steget til 1,800,000. I 1888 var der 1400 Præster, i 1890 2660; nu efter 50 Aar er Tallet fra 1853 mere end fordoblet. Tilvæksten af Klostre er endnu mere vidunderlig. I 1853 talte man 774 mandlige Ordenspersoner og 1920 kvindelige; i 1896 vare disses Tal stegne til henholdsvis 4000 og 12,000. I 1855 var Bladet »De Tijd« den eneste katholske Avis, nu tæller den katholske Presse i Holland 13 Blade og 43 Tidsskrifter, alle besjælede af den bedste Aand.

St. Vincentsforeningen tæller 201 Konferencer, som staa i Forbindelse med hverandre gennem 13 Raad; Medlemmernes Antal er 3500. De besøge fattige Familier og interessere sig for alt, hvad der kan tjene til at løfte Religio-

nen, saasom Ægteskabets Hellighed, Børnenes Opdragelse i katholske Skoler, de unge Forbryderes Forbedring o. s. v.

Protestanternes Tilbagevenden til den katholske Kirke gør gode Fremskridt. Man ansætter Tallet af Konversioner i Bispedømmet Harlem hvert Aar til 500 og i Bispedømmet Bois-le-Duc til 370. I disse Bispedømmer danne Katholikerne Flertallet af Indbyggerne.

Dette er de i Sandhed trøsterige Kendsgerninger, som Holland nu tildags fremviser for os. Hvilke Forhaabninger for Fremtiden lade ikke disse Kendsgerninger os fatte!

Rosenkranskirkenes Sogn.

Aarsberetningen over Kirkens Indtægter og Udgifter for Aaret 1903 er udkommen og vil i disse Dage blive tilsendt Bidragyderne og saavidt muligt ogsaa Menighedens øvrige Medlemmer, men kan ogsaa faas hos Kirkens Præster i Boyesgade 8.

Forstanderskabet.

Bekendtgørelse.

I Henhold til Regulativet for St. Ansgars Menigheds Forstanderskab bekendtgøres herved, at **Aarsregnskabet for 1903** er fremlagt til Eftersyn i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal, **Søndagene d. 13. og 20. Marts Kl. 12—3** og paa **Søgnedagene** i Mellemtiden hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann (Købmagergade 48). Et kortere, trykt Uddrag af Regnskabet udsendes i disse Dage.

Forstanderskabet.

S.J.G. Mandag den 14. Marts Aften Kl. 8¹/₂, afholder **St. Josefs Gilde** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, alm. Møde for alle Br.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Wilh. Wildt, Glarmester og Forgylder,
 37, Gl. Røngevej 37.

Billeder indfattes elegant og billigt.

 Rammer opforyldes.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. Marts. 4. Søndag i Fasten. (Lætare eller Midfastesøndag.) — 14. M., 15. Ti., 16. O. Feriedage. — 17. To. Patricius, Bekenner og Biskop — 18. F. Ihukommelse af vor Frelzers kostbare Blod. — 19. L. Den h. Josef, vor Frelzers h. Plejefader.

Søndag den 20. Marts. Passionssøndag.

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 16. ds. og de derpaa følgende to Dage holdes om Aftenen Kl. 8 det sædvanlige aarlige Triduum til Ære for den h. Josef med sakramental Velsignelse.

Lørdag den 19. Marts, den h. Josefs Fest, holdes om Morgenen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Højmesse.

Jesu Hjærte Kirke. Lørdag den 19. Marts, St. Josefs Fest, Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Kl. 8 Andagt.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 20. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

St. Mariæ Skole ved Rosenkranskirken afholder den aarlige Eksamen Mandag d. 14. Marts i Drengeklaserne og Tirsdag d. 15. Marts i Pigeklaserne. Børnenes Forældre og alle Skolens Venner indbydes til at overvære denne Eksamen.

Kort før Bladets Slutning erfare vi, at Hr. Lehnsbaron **H. Stampe-Charisius** er afgaaet ved Døden, i sin Bolig i Mariahjemmet, *Torsdag d. 10. Marts*, i en Alder af henved 82 Aar og vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter. Den ædle Afdøde, som paa Tirsdag for otte Aar siden vendte tilbage til den katholske Kirke, har sammen med sin ligesindede Hustru virket saa meget Godt, at han med Rette fortjener Navn af en fremragende Velgører mod Kirken og de Fattige. Begravelsen finder Sted i Stilhed *Tirsdag d. 15. ds.* Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke. Vi anbefale den Hensovedes Sjæl til de Gejstliges og de Troendes Forbøn. R. I. P.

Til Ugebladets indenbyes Abonnenter følger med dette Nr. et Opraab fra Vincentsforeningen.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 12.

Søndagen den 20. Marts.

1904.

Indhold: Apostolisk Skrivelse. — Svar som forskyldt. — Vor Frelsers Saar. — En Berigtigelse. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

Apostolisk Skrivelse.

— 0 —

Den apostoliske Skrivelse — ikke Encyklika —, som den h. Fader Pius X. for nylig har udstedt angaaende den pavelige Bibelkommissions Bemyndigelse til at meddele akademiske Grader har følgende Ordlyd:

Pius X.

Til evig Ihukommelse.

At fremme Studiet af den Hellige Skrift mere og mere blandt Gejstligheden, paalægger Vort apostoliske Embede Os som en Pligt, navnlig i Vore Dage, da Vi se, at den menneskelige Fornufts heftige Angreb netop ere rettede mod denne den guddommelige Aabenbarings og Troens Kilde. Af denne Grund har Leo XIII., Vor Forgænger af salig Ihukommelse, ikke ladet sig nøje med at udstede i Aaret 1903

Encyklikaen *Providentissimus Deus* om Bibelstudiet, men ogsaa nogle faa Maaneder før sin Død, ved den apostoliske Skrivelse *Vigilantiæ*, oprettet et af flere af den hellige romerske Kirkes Kardinaler og andre Lærde bestaaende Raad i Rom, som, garanterende Kirkens Lære og Overlevering, ogsaa skulde anvende Videnskabens Fremskridt paa en rigtig Biblexegese, understøtte og lede Katholikerne under deres Studier i denne Henseende og i ethvert Tilfælde afgøre opdukkende Stridsspørgsmaal iblandt dem.

Ogsaa Vi rette, som det sig bør, Vor Omsorg og Embedsvirksomhed hen paa dette Anliggende, om hvilket Vor Forgænger har efterladt Os dette fremragende Mindesmærke om pavelig Omsorg. Vi have derfor besluttet, at benytte dette Raad og denne Kommission, om hvis Dygtighed Vi er overbevist, til en Institution, som Vi tilskrive en stor Betydning for Studiet af den hellige Skrift. Det er nemlig Vor Hensigt at drage Omsorg for Uddannelsen af dygtige Lærere, som ved deres solide Kundskaber ere skikkede til at forklare den hellige Skrift i de katholske Undervisningsanstalter. Til Opnaaelsen af dette Øjemed vilde, hvad Vi erkende, rigtignok bedst tjene den af Leo attraaede Oprettelse af et særegent, med højere Lærestole og Bibelstudiets Hjælpermidler udrustet Athenæum, som kunde blive besøgt af udvalgte Ynglinge fra alle Egne, for at de der kunde blive specielt uddannede i de bibelske Videnskaber. Men da Vi for Tiden ligesom Vør Forgænger mangle Midlerne til Udførelsen af denne Plan, som Vi imidlertid haabe at opnaa engang formedelst Katholikernes Gavmildhed, have Vi besluttet, ved denne Skrivelse foreløbig at udføre, hvad Tidsforholdene tillade.

Vi indføre da, hvad der maatte tjene til Gavn for den katholske Sag, i Kraft af Vor apostoliske Autoritet de akademiske Grader: *Licenciatet* og *Doktoratet i Bibelvidenskaben*, som skulle meddeles af Bibelkommissionen under nedenforstaaende Normer:

I. Ingen tør modtage de akademiske Grader i den hellige Skrift, der ikke som Verdens- eller Ordensklerk har modtaget Præstevielsen og ikke har erhvervet Doktoratet i den hellige Theologi ved et Universitet eller et af den apostoliske Stol approberet Athenæum.

II. Kandidaterne til Licentiatet og Doktoratet i den Hellige Skrift maa underkaste sig en mundtlig og skriftlig Prøvelse; de nærmere Forskrifter for denne Prøvelse vil Bibelkommissionen udstede.

III. Kandidaternes Examinatorer blive udnævnte af Bibelkommissionen; de skulle i det mindste være fem og valgte blandt Konsultorerne. Dog kan Kommissionen for Licentiatets Vedkommende undertiden ogsaa delegere andre dertil egnede Mænd.

IV. Hvo som ønsker at opnaa Licentiatet, kan straks efter Opnaaelsen af Doktoratet i den hellige Theologi faa Adgang til Prøvelsen; men hvo som ønsker at opnaa Doktoratet, kan først et Aar efter Opnaaelsen af Licentiatet faa Adgang til Prøvelsen.

V. I Henseende til Kandidatens Prøvelse for Opnaaelsen af Doktoratet i den Hellige Skrift maa der særlig holdes fast ved den Modus, at Kandidaten skriftlig udarbejder en af ham selv valgt og af Bibelkommissionen godkendt These, og derefter under den foreskrevne offentlige Prøvelse, som finder Sted i Rom, fremsætter og forsvaret denne These mod Censorerne Indvendinger.

Dette ville, bestemme og forordne Vi, med Ophævelse af alle herimod værende Bestemmelser. — Sluttelig bør Vore ærværdige Brødre, Biskopperne og de øvrige kirkelige Forstandere søge af disse Vore Anordninger at opnaa det gode Resultat, som Vi i saa rigt Maal love Os af dem. Derfor bør de formane og understøtte dem iblandt deres Klerus, som de finde egnede til det mere indgaaende Bibelstudium, til ogsaa at erhverve sig Graderne i denne Videnskab, for at de i Fremtiden maa have egnede Kræfter, til hvem de

kunne overdrage Lærerembedet i den Hellige Skrift i Præsteseminariet.

Givet i Rom ved St. Peter, under Fiskerringen, den 23. Februar, den h. Petrus Damianus Fest i Aaret 1904, i Vort Pontifikats første Aar.

A. Kard. Macchi.

Svar som forskyldt.

—o—

I »Annexet til Den indre Missions Tidende« for 15. Februar havde Pastor *Sadolin* (Fovlum ved Onsild) skrevet en meget objektivt holdt Artikel »Fra Frankrig« om den saakaldte »Kulturkamp«, hvori han med Rette ser en Kamp mod selve Kristendommen og bl. a. udtaler, »at det er kristne Brødre og Søstre, der lider.« Imidlertid havde Pastor *Bülow* (Holstebro), som ved Siden af Provst *Zeuthen* sidder i Redaktionen af »Annexet«, tilføjet en Efterskrift, hvorved han omtrent helt udslettede det gode Indtryk, man havde faaet ved at læse Pastor *Sadolins* Artikel. Man skulde nu tro, at Sagen var sluttet. Men hvad Pastor *Bülow* havde skrevet, var langt fra tilstrækkeligt for Pastor *Moe* i Skanderup.

Pastor *Moe*, som jo er bekendt hele Landet over for at være mere end fanatisk, kører nemlig i »Annexet« for 15. ds. op med det sværeste Skyts mod Katholikerne. Man kunde nu, naar man en Gang kender Manden, roligt gaa over til Dagsordenen og ikke værdige hans Angreb noget Svar. Men man maa jo ogsaa forundres over, at »Annexet« optager saa hensynsløse Udgydelser, og for os Katholiker er det godt at vide, hvad der kan ventes fra den Kant. Derfor skal jeg hidsætte nogle af hans Udtalelser, idet jeg kun indskyder et Par Bemærkninger.

»At den katholske Kirke i Frankrig for Tiden har onde

Dage er sikkert nok; men jeg tror, at der er mange, der lige som jeg kan læse derom uden at føle, »at det er kristne Brødre og Søstre, der lider«. Det har altid undret mig, naar jeg har hørt evang.-lutherske Præster tale om Katholikerne som vore *Brødre og Søstre**) og som Mennesker, med hvem vi har fælles Tro.«

Til en vis Grad, og især hvad Kristendommens Grundlærdomme angaar, har vi ganske vist samme Tro: Troen paa den treenige Gud, paa Kristi Guddom, Daaben, Himmel og Helvede o. s. v. Der er rigtignok den store Forskel, at vi tro, at man hører op med at være Kristen, naar man nægter disse Grundsandheder, medens man f. Eks. i Tyskland, selv om man aabent nægter dem, endogsaa kan være Præst i den lutherske Kirke eller Professor i Theologi ved et luthersk Universitet.

At Pastor *Moe* kalder Læren om Marias ubesmittede Undfangelse og Pavens Ufejlbarehed for »taabelige og gudsbespottelige Lærdomme«, maa man vel tilgive ham, da han næppe nogen Sinde er sig bleven den Forpligtelse bevidst først at sætte sig ind i disse Lærdømmes rette Mening og Forstaaelse, førend han fordrister sig til at omtale dem paa denne Maade; han tror maaske, at han vilde tilsmudse sine Fingre, om han tog en katholsk Dogmatik i Hænde. Det samme gælder om hans uretfærdige Bebrejdelser om »Forsalskning af Læren om Retfærdiggørelsen«, »Lemlæstelse af Nadveren« og — naturligvis — »Helgentilbedelse«: han forstaaer det jo ikke bedre. Navnlige fremhæver han, at den katholske Kirke »aldrig har fraveget sit Princip, at *udenfor den katholske Kirke findes ingen Frelse*.« Medens vi lærer vore Skolebørn, at anderledestroende ganske vist kan blive salige, naar de uden deres egen Skyld er i Vildfarelse, men holder Guds Bud og angrer deres Synder (fordi de saaledes for Gud og i deres Hjerter hører til Kristi sande Kirke), tror han, at vi fordømmer alle dem, der ikke kalder sig Katholiker, og saa er det netop ham, der fordømmer

*) Udhævelserne er af Past. *Moe*.

alle, som ikke vil være med til »Indre Mission«. Værre Farisæisme findes der ikke Mage til!

Og hvorefter bedømmer Pastor *Moe* den katolske Religion og dens Bekendere? Maaske efter uomtvistelige Kendsgerninger og katolske Lærebøger? Nej, — *Chiniquy* og *Storjohann* anfører han som sine Hjemmelsmænd, og den usandfærdige *Valdensertidende* er den tredje i Forbundet! Det er hans Kilder. Kan der komme rent Vand fra en smudsig Kilde?

Men hør nu igen nogle af hans Kraftsætninger: »Da Gud sendte os *Luther*« (Luther har aldrig kunnet bevise at han var sendt af Gud) »og de andre Reformatorer, *forkastede han den romerske Kirke* og tog sin Aand fra den, ligesom han engang forkastede det jødiske Folk, da det havde fyldt sine Synders Maal. Dette udelukker ikke, at der kan være enkelte Sjæle, hvis Vankundighed Gud kan bære over med og frelse dem ved ad en eller anden Vej at føre dem til Sandhedserkendelse *trods* den Kirke, de tilhører, ligesom jo enkelte Jøder hist og her kommer til Lyset. Men den romerske Kirke som saadan er ikke mere Herrens Kirke, men en *fracalden Kirke*, hvis Hovedstyrer er en Antikrist« (hvor naadigt! kun *en* Antikrist, — Luther sagde: selve Antikristen).

Iøvrigt trænger denne hadefulde Tirade vel ikke til nærmere Belysning; den taler for sig selv højt nok. Den ene saliggørende Kirke findes vist kun i — Skanderup pr. Lunderskov!

»Hvad Katholikerne lider for Øjeblikket,« mener Pastor *Moe*, »lider de derfor ikke for Kristi Skyld, men for deres falske Religions og deres papistiske Anmasselses Skyld.« — Saaledes har Hedningerne vist ogsaa ofte sagt i de tre første Aarhundreder. —

Pastor *Moe* har vistnok ikke god Tid til at læse Aviser; ellers kunde han ikke skrive følgende: »Meget oplysende i denne Henseende er det da ogsaa, at man slet ikke hører noget om, at *Protestanterne* er Genstand for Rege-

ringens Forfølgelser.« Jeg har i det mindste læst adskilligt om, at ogsaa Protestanterne ved forskellige Lejligheder har faaet Monsieur *Combes* »Kærlighed« at føle, og at de ogsaa beklager den nuværende Forfølgelse af Kristendommen, er en Kendsgerning. —

Slutningen er ogsaa Manden værdig. Han opfordrer nemlig til »flittigt at bede den gamle Kirkebøn: »Herre Gud, vi takker dig hjerteligt, at du har hjulpet os formedelst dit Ord af *den græsselige Pavedoms Vildfarelse* og har ført os til dit Naades Lys!« Ja, den Bøn maa da være gammel, siden en af Halvfemsernes Kirkeministre har maattet tilstede Udeladelsen af de to Ord: »græsselig« og »Vildfarelse«, som erstattes ved »Pavedømmets Mørke«. Anledningen til denne Forandring havde været den, at det var kommet Ministeren for Øre, at nogle Præster stødtes ved de hvasse Ord. Men Pastor *Moe* er nu engang af en anden Kaliber og holder paa det gamle. Hvorfor kan han mon ikke lide den katholske Kirke, som dog er den aller ældste i Kristendommen, ældre endda end hans yndede Kirkebøn?

For nogle Uger siden sagde en højt anset Præst i den danske Folkekirke til mig bl. a. følgende Ord: »Og saa ønsker jeg Dem en herlig Sejr for Kirken i Frankrig.« Det er dog glædeligt, at Pastor *Moe* ikke er toneangivende i den danske Kirke, ellers var der intet Haab om, at Herrens Bøn nogensinde skal gaa i Opfyldelse: »At Alle maa være eet« (Joh. 17, 21). P. G. Schmiderer.

Vor Frelsers Saar.

—o—

O Jesu kær, min Frelser her,
 Min Krans og Krone hist!
 Ved dine Saar mit Væрге vær
 Mod Fjendens Magt og List!

Snart truer han med aaben Vold,
 Snart ligger han paa Lur.
 Vær du mit Sværd, vær du mit Skjold,
 Vær du min stærke Mur!

O Jesu kær, min Frelser her,
 Og hist min store Løn!
 Ved dine Saar min Fører vær
 Igennem Stormens Drøn!
 Naar Livets Sorg og Livets Nød
 Til Bunds mig drage vil,
 Stræk ud din Haand, af Blod saa rød,
 Og Storm og Bølge stil!

O Jesu kær, min Frelser her,
 Og hist min største Skat!
 Ved dine Saar min Stjerne vær
 I Livets mørke Nat!
 Du vandred selv den trange Vej
 Med blodbestænkte Fod.
 Gaa frem! Gaa frem! Jeg følger dig
 Med uforfærdet Mod.

O Jesu kær, min Frelser her,
 Og hist min Salighed!
 Ved dine dybe Vunder vær
 Mit sidste Hvilested!
 O slut mig i dit Hjærte ind
 Ved Kærlighed og Tro!
 Ved Naadens Drik husval mit Sind!
 Her vil jeg salig bo.

sr.

En Berigtigelse.

— 0 —

Dagbladet »København« har i sit Nummer af 11. Marts kortelig omtalt et af mig Aftenen før afholdt offentligt Foredrag og skriver derved bl. a. »Man forbausedes maaske blot over den Brug, han gjorde af *bevislig forfalskede**) Skriftsteder som f. Eks. Matth. 28, 19 og Markus 16,16.«

Hertil tillader jeg mig at bemærke følgende:

Rud. Cornely behandler i sin Indledning til den hl. Skrift udførligt Spørgsmaalet om Authenticiteten af Markus 16, 9—20. Han gaar meget grundigt ind paa alt, hvad der anføres som formentligt Modbevis, og gendriver det. Hans Resultat er, at Authenticiteten ikke kan nægtes. (Introductio in libros sacros III. p. 93—100.)

J. Knabenbauer naar (Commentarius in evangelium secundum Marcum p. 444—451) til en ganske lignende Afgørelse. Denne Forfatter anfører som sine Meningsfæller paa dette Punkt ogsaa en anselig Række af betydelige Videnskabsmænd, der *ikke* er Katholiker, og slutter sin Undersøgelse med at gøre opmærksom paa, at Tridentinerconciliet særlig har haft den omspurgte Del af Markusevangeliet for Øje, da det erklærede, at de hellige Bøger »med alle deres Dele« skal anses for canonici.

Løvrigt henviser jeg til vor *katholske, danske Oversættelse af det ny Testamente*, der p. 128 besvarer Spørgsmaalet i en Anmærkning, og til *P. P. »Bibelen. Hvad der hører til den«*, p. 17. ff.

Dette har jeg ønsket at bemærke om Markus 16, 9—20.

At Skriftstedet Matth. 28, 19 skal være uægte, er der næppe mange, der vil paastaa; men man *maa* naturligvis gøre det, naar man *paa Forhaand* har en Mening, som Skriftstedet ikke passer til.

Ludv. Günther.

---

*) Udhævet af mig.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Katakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Den ene Time efter den anden forløb, men Rustica kom ikke. Der sad de nu alle tre, svævende mellem Frygt og Haab, og hengav sig hver især til deres egne Tanker. Det lille Barn i Vuggen var endelig slumret ind, og den gamle Moder kæmpede forgæves med Søvn.

Endelig hørtes Skridt paa Gaden i Nattens Stilhed; Valeria skyndte sig hen til Døren: trods Forklædningen kendte hun øjeblikkelig sin Fader. Hun kunde have udstødt et højt Jubelskrig; men hun pressede begge sine Hænder mod Munden, og det var kun det inderlige Blik, hun hævede op imod Himlen, der bar Vidne om den uendelige Lykke, hun følte i sit Hjerte. Medens Mincius og Rustica hjalp den fuldstændig afkræftede Rufinus op ad Trapperne lyste hun for dem fra oven med den lille Tranlampe, mens hun skyggede for sit Ansigt med Haanden; saa gav hun den gamle, blinde Kone Lampen og trak sig sagte tilbage i Værelsets Baggrund.

Graveren og hans Kone lagde Rufinus ned paa det for ham bestemte Leje; Rustica blandede Vin og varmt Vand sammen, som hun gav den syge, der rystede af Kulde, at drikke. Valeria saa paa alt dette som tavs Tilskuer, og Medlidenhedstærrer randt ned ad hendes Kinder. Hvad kostede det hende ikke, at forholde sig rolig.

»Du har ganske vist reddet mit Liv, min gode Kone,« sagde Stadspræfekten, »men,« tilføjede han med et Suk, »hvad Værd har det mere for mig, nu, da mit Barn, mit et og alt er faldet i Tyrannens Hænder, og overleveret til Døden?«

»O, nej, ædle Herre,« udbrød den blinde Moder, »din Datter var her for et Par Minutter siden, Mincius skal straks se at faa fat i hende.«

»Har hun været her? Men saa er hun altsaa ikke bleven taget til Fange tilligemed Irene?« udrød Rufinus, »skynd Eder og bring hende til mig! — Ja, nu er jeg glad; jeg vil glemme alle mine Lidelser og Sorger, naar jeg kun faar mit eget Barn igen at se.«

»Vi har bragt din Datter i Sikkerhed hos en kristen Familie lige her i Nærheden,« sagde Mincius, »men kan du virkelig, saa svag, som du er, taale at se hende i dette Øjeblik?«

»Kan det vel skade en hentørrende Plante,« svarede Rufinus smilende, »naar Himlen endelig sender en velgørende Regn ned over den? Men rejs mig lidt op, inden min Datter kommer, at hun ikke skal blive bange, naar hun ser mig i denne usle Tilstand.«

Nu kunde Valeria ikke holde det ud længere, hun traadte frem fra Mørket og nærmede sig Faderens Leje.

»Tata, her er jeg,« sagde hun og tog den syges Haand. — Rufinus trak Datteren til sig og holdt hende længe fast om halsen; de laa nu i hinandens Arme, begge usigelig glade over endelig at være sammen igen. — — —

Paa samme Tid, som det, vi her har fortalt, foregik, væltede Maxentius sig uroligt omkring paa sit kejserlige Leje under kvalfulde Drømme. Han troede sig hensat i sin Cirkus; Folket sad allerede paa de terrasseformig opstillede Bænke i Forventning om, at Festspillet skulde begynde. I det Øjeblik, Kejseren vilde give Signal til Kapkørslen, traadte en Skikkelse, af overmenneskelig Størrelse og med lysende Højhed i Blikket, frem for ham og befalede ham, med en Guds Majestæt, at tage den Obelisk, som stod midt i Arenaen, paa sine Skuldre. Maxentius maatte adlyde. Denne Kæmpevægt trykkede ham til Jorden; han slæbte sig stønnende og sveddryppende med den hen ad den appiske Vej og ind til Byen. Hvert Øjeblik var han ved at bukke under for denne uhyre Vægt: men den stormægtige drev ham stadig videre. Endelig fik han dog Lov til at gøre Holdt i Domitians Stadium. — Der saa han en sart Jomfru sidde

paa en Trone; hun havde en Palmegren i Haanden, og der laa et snehvidt Lam ved hendes Fødder. — Maxentius skulde stille Obeliskens op foran hende. Han forsøgte atter og atter derpaa, og, da det endelig lykkedes ham at faa den rejst, se, da fløj en Due med en Oliegren i Næbbet ind og satte sig paa Obeliskens Top. — Saa vaagnede Maxentius.

»Ved Jupiter!« mumlede han og trak Vejret tungt, idet han tørrede Sveden af, der i store Draaber løb ned ad Panden; »det var dog en rædsom Drøm! — Denne forfærdelige, som tvang mig til et saadant Slavearbejde! — Og hvem er den Jomfru, som jeg maatte opstille Obeliskens for? — Jeg vil dog i Morgen spørge en Kaldæer om, hvad alt det skal betyde.«

Den Drømmetyder, Kejseren næste Morgen tidligt lod kalde til sig, kunde aldeles ikke forklare dette Syn. Hvorledes skulde han ogsaa have kunnet ane, at en Pave efter femten hundrede Aars Forløb lod Maxentiuses Obelisk udgrave og opstille foran den hellige Agnes Kirke og sætte sit Vaaben, som forestillede Duen med Oliegrenen, paa dens Top?

ELLEFTE KAPITEL.

Dagen før Slaget.

Kejserens Overfeltherre, Rufus, havde efter de Befalinger, Maxentius havde givet ham, paa bedste Maade søgt at hindre Constantins Fremtrængen mod Rom, for at der kunde vindes Tid til, at Legionerne Syd fra kunde komme Byen til Undsætning. Han turde, paa Grund af Troppernes store Udmattelse, ikke vove, at levere et nyt Hovedslag, og efter kun svagt at have forsvaret Apenninerpassene, maatte han ogsaa opgive Florens uden Sværdslag til Modstanderen, for saa hurtigt som muligt at naa Rom ad den flaminske Landevej, da han blev haardt forfulgt af de fjendtlige Legioner.

Constantin undte næppe sine Soldater den nødvendige Hvile; men disse syntes ogsaa, jo nærmere de kom Maalet for deres Forhaabninger, at blive fyldte med overmenneskelige Kraft og Udholdenhed. Deres glade Haab blev ogsaa styrket ved den Begejstring, hele Befolkningen, baade i By og paa Land, lagde for Dagen, jo mere de nærmede sig Hovedstaden; man mærkede, at alle hilste Constantin som deres Befrier fra Tyranniets Aag; Maxentius havde endogsaa i de sidste Dage ladet hele det vaabendygtige Mandskab, tillige med alle Forraad af Korn og Kvæg, uden Skaansel bringe til Rom.

Paa denne Maade lykkedes det Constantin ved ustandselig Fremrykning at naa Villa *ad gallinas* med Fortroppen af sin Hær to Dage før hans Modstanders store Fest; herfra og til Stadens Porte var Afstanden knap to Mil. Han besluttede sig til at opslaa sit Hovedkvarter paa dette Sted for at oppebie Ankomsten af alle de andre Tropper, som skulde komme Dagen efter, for derpaa allerede næste Morgen, den 28de Oktober, Dagen for Maxentiuses Tronbestigelse, at levere ham det afgørende Slag.

Villa *ad gallinas* havde i sin Tid tilhørt Livia, Kejser Augustuses Gemalinde, og den havde faaet dette Navn efter Sagnet om, at en hvid Høne, som en Ørn var fløjet bortmed derfra, havde ladet en Laurbærgren falde ned i Kejserindens Skød.

Den hedenske Offerpræst, Gordianus, undlod ikke at gøre Constantin opmærksom herpaa, som et godt Varsel for den forestaaende Sejr. — (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Tirsdags, den 15. Marts, fandt Lehnsbaron Holger F. C. Stampe-Charisius' Jordefærd Sted fra St.

Ansgars Kirke. Foruden den Afdødes nærmeste Slægtninge havde en talrig Skare af Venner og Menighedsmedlemmer forsamlet sig om den Hensovedes Kiste, som var smykket med et Væld af Kranse, blandt hvilke flere signerede, saaledes fra Baroniets Funktionærer, fra Foreningen til det danske Sprogs Bevarelse i Nordslesvig«, fra tidligere og nuværende Elever i Mariahjemmet, og fra Private. Den højtidelige Sjælemesse, under hvilken Kirkens Kor medvirkede, blev frembaaret af Hr. Pastor Braun, assisteret af Præsterne Johansen og Ronge. Efter Messen holdt Pastor Braun Mindetalen, i hvilken han bl. a. fremhævede den Hensovedes for Verden stille og beskedne, men i Guds Øjne daadrige Liv, som — baseret paa den kristelige Tro — navnlig havde yttet sig i en rundhaandet Godgørenhed mod Trængende og — efter at han for 8 Aar siden var bleven Katholik — ogsaa mod Gudshuset og Menigheden, ikke mindst, da han i sine sidste Leveaar tilligemed sin Hustru oprettede Mariahjemmet.

Efter Talen traadte den højærværdigste Biskop, som paa Grund af stærk Forkølelse var hindret i selv at holde Sørgegudstjenesten, frem for Kisten og meddelte Absolutionen ved Baaren og sluttede med nogle faa hjertelige Afskedsord om den Hensovede. Begravelsen fandt Sted paa katolsk Vestre Kirkegaard, hvor den Afdøde allerede for flere Aar siden selv havde valgt sit sidste Hvilested i Nærheden af Kapellet. —

Den afdøde Lehnsbaron, som var født d. 27. August 1822 og som Protestant vel nærmest tilhørte den grundtvigske Retning, opnaaede den Lykke og Naade, at Gud kaldte ham til sin hellige Kirke, og efter moden Overvejelse fulgte han Kaldelsen, idet han den 15. Marts 1896 vendte tilbage til Moderkirken og blev optaget under et Ophold i Meran af nu afdøde Msgr. Tapheiner. Indtil sin Død takkede han Gud for denne store Naade. R. I. P.

Bekendtgørelse angaaende de katholske Kirkegaarde.

Fra 1ste Juli 1904 træde nye Takster for Gravsteder i Kraft, saaledes at der fra dette Tidspunkt af for nye Gravsteder ikke mere skal erlægges ekstra Afgift for Ligstens-, Monuments- og Indhegnings-Ret. Desuden blive Priserne herefter de samme paa Assistents- og Vestre-Kirkegaard.

Ældre Familiegravsteder kunne inden 1ste Juli 1905 fornyes efter de hidtil gældende Bestemmelser. For saa vidt Retten til Anbringelse af Ligsten, Monument eller Indhegning ikke er erhvervet, kan dette vedvarende ske efter de gamle Takster.

Ved ældre Linie- og Frijords-Gravsteder kan Ligstens- og Monuments-Ret efter 1ste Juli 1904 erhverves for 4 Kr.

Løvrigt henvises til de udførlige, trykte Takstbestemmelser, som ere udsendte sammen med Aarsregnskaberne for St. Ansgars og Rosenkranskirkens Sogne, og som paa Forlangende udleveres ved Henvendelse til den adm. Forstander, Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade 48, Mezzanin-Etagen.

København i Marts 1904.

Forstanderskabet.
for St. Ansgars Menighed.

Tirsdag den 15. ds. udkom 2den Aargangs tredje Hefte af
„VARDEN“.

Indhold: H. Nyblom: Frihed.

Th. Engelsen: Lidt om Kunstens Maal og Oprindelse.

F. H. Newman: Gerontius' Drøm.

Litteratur.

Subskription å 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) tegues i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København, F. (Tlf. Godth. 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription April-December 1904 å 3 Kr. Januar Kvartalet kan da faas hos Udgiveren å 1 Kr. (til Udlandet 1 Kr. 25).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. Marts. Passionssøndag. — **21. M.** Benedikt, Abbed og Ordensstifter. — **22. Ti.** Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — **23. O.** Katharina af Vadstena, Jomfru. — **24. To.** Ærkeengelen Gabriels Fest. — **25. F.** Marias Bcbudelse (fejres offentlig d. 29. April). — **26. L.** Ihukommelse af Marias syv Smertes.

Søndag den 27. Marts. Palmesøndag. Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9¹/₂ med højtidelig Pontifikal-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den h. Paaskekommunion.

Den offentlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) Mandag d. 21. Marts i begge Drengelklasserne og Tirsdag d. 22. Marts i begge Pige­klasserne, hver Dag fra Kl. 8—1, Onsdag d. 23. Marts i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag Gymnastikprøve i Drengeskolen Kl. 11—12. Børnenes Forældre og Skolens Vel­yndere indbydes venligst.

St. Franciskus III. Orden har Møde med sakramental Vel­signelse Tirsdag den 22. ds. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariabørnenes Forening Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 23. ds. Kl. 8 Aften.

St. Anna Skole afholder den aarlige Eksamen Mandag d. 21. Marts fra Kl. 8—1. Alle ere venligst indbudte til at over­være denne Eksamen.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 20. Marts Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn Palmesøndag den 27. Marts fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og Mandag den 28. Marts fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 69, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvillie.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemlighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Østerhammel,
Nørrefarimagsg. 53².

Frøken C. Tetzlaff,
Ved Stranden 10¹.

Frøken, F. Stratbøcker,
Villa Sommerly, Charlottenlund.

Andr. Johansen,
Præst, Bredgade 64¹.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Betalingen kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Groszerer A. Mil­leth, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasjerer, Cand. phil. Jos. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

Obs. 1. April begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

Med dette Nr. følger første Halvark af „Lille Helgenlegende“, andet Halvaar.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissioner, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Pelitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 13.

Søndagen den 27. Marts.

1904.

Indhold: Kærlighed. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Sundbyerne. Rom. Frankrig. Skotland. — Bekendtgørelser.

Kærlighed.*)

— 0 —

Joh. 13, 34 ff.

I. Vor Frelser har sagt, at det Største, det Ædleste, det Vigtigste, han venter at finde hos sine Disciple, er *Kærligheden*. Hvo, der ikke elsker *ham* over Fader og Moder, over Slægt og Venner, over Alt og Alle, er ham ikke værd og kan ikke være hans Discipel.¹⁾ Han har sagt, at Kærligheden til Gud over alle Ting er Lovens første og store Bud. Men han har ogsaa sagt: »Det andet er ligesom dette: Du skal elske din *Næste* som dig selv.«²⁾ Og i vor Tekst hedder det, at Kærligheden til Brødrene, de Kristnes indbyrdes Kærlighed, er det, hvorpaa hans Disciple skal kendes.«

Altsaa overhoved: Enten der er Tale om Kærligheden til Gud eller Kærligheden til Mennesker, saa er Kærligheden

*) Af et utrykt Skrift »Kirkeaaet«. — ¹⁾ Matth. 10, 37. — ²⁾ Matth. 22, 37 ff; Mark. 12, 30 f.

det Største i Verden, det Gud fremfor alt kræver af os, det, som giver Menneskelivet dets Værd, Lykke og Skønhed. Apostelen Paulus lærer det samme. Hoveddyderne er Tro, Haab og Kærlighed; »men,« siger han, »den største af dem er Kærligheden.«³⁾ Endvidere: »Budets Øjemed er Kærlighed af et rent Hjærte og en god Samvittighed og en uskrømtet Tr.o.«⁴⁾ Og atter: »Kærlighed er Lovens Opfyldelse.«⁵⁾ Apostelen Johannes lærer det samme: »Hver den, som elsker, er født af Gud.« Og atter: »Vi vide, at vi ere overførte fra Døden til Livet, fordi vi elske Brødrene.«⁶⁾

Og hvorfor maa det være saa, at Kærligheden er det Største, det Værdifuldeste, det Lykkeligste? Evangelisten Johannes forklarer det gennem det store Ord: »Gud er Kærlighed.«⁷⁾ Den maa være det største af alt, fordi Gud selv er Kærlighed. Denne Lære om Kærligheden stiller Kristendommen højt over alle andre Religioner, alt Hedenskab, al selvgjort Religiositet, al menneskelig Filosofi og Vurdering af Livet. Men der er intet mere misforstaaet og misbrugt Ord i Sproget end Ordet Kærlighed. Og der er intet mere mistydet guddommeligt Bud end Budet om Kærlighed.

II. *Tro og Kærlighed.* Det skulde synes vanskeligt eller umuligt for Kristne at modsige dette, at intet er værdifuldere i et Menneskeliv end Kærligheden. Er der noget, som anbefaler sig for hvert Menneskes Samvittighed, noget, som stemmer med vor menneskelige Erfaring, saa er det dette, at der gives intet Skønnere, intet Lykkeligere i vort Liv end at elske og vide sig elsket. Der er intet ædlere, mere himmelsk Syn paa Jorden end et Menneskeliv, som fuldt ud er indviet til Kærligheden og dens Gerning. Derfor gælder det ogsaa omvendt: Intet Menneskeliv er mere koldt, mere frastødende for al sund Sans, al moralsk Følelse, al moralsk Vurdering af Livet, og intet mere ørken-goldt og ulykkeligt for en selv end et Liv uden Kærlighed.

---

³⁾ 1. Cor. 13, 13. — ⁴⁾ 1. Tim. 1, 5. — ⁵⁾ Rom. 13, 10. — ⁶⁾ 1. Joh. 4, 7; 3, 14. — ⁷⁾ 1. Joh. 4, 8.

Lad ef Menneske være rigt, smukt, glimrende begavet, berømt, beundret — er der virkelig ingen, han elsker, og ingen, som elsker ham, da behøver man ikke at betænke sig paa at sige: Det er ikke muligt at være mer ulykkelig. Vi kan snarere undvære alt andet end undvære Kærligheden. Dette er saa vist vort Menneskehjertes umiddelbare Vidnesbyrd, at det næsten er trivielt at udtale det. Og dog er der endog blandt dem, som kaldes Kristne, saadanne, hvis indre Liv er saa lidet sundt, saa moralsk goldt og ufrugtbart, at de underkende Kærlighedens Værdi.

Dette sker desværre kun altfor ofte, især ved en Misforstaaelse af den hellige Skrifts Lære om *Troen*. Man skiller Tro og Kærlighed ad, medens den hellige Skrift paa det inderligste forener dem. Den hellige Skrift lærer ganske vist, at »uden Tro er det umuligt at behage Gud,«⁸⁾ at »Mennesket retfærdiggøres ved Troen uden Lovens Gerninger,«⁹⁾ at vi faar vore Synders Forladelse ved Troen paa Jesus Kristus. Den lærer, at Kærligheden er en Frugt af Troen og ikke omvendt, fordi vi maa tro paa Gud for at elske ham, til en vis Grad ogsaa tro paa Menneskene for at elske dem.

Men deraf følger kun, at Troen maa gaa forud for Kærligheden, derimod ikke, at Troen i og for sig er det *Største*. Dette kan ikke siges uden at modsige Apostelen Paulus, som ligefrem vidner: »Kærligheden er størst.«

Men deraf følger aller mindst, at Troen er det *Encste*, som giver et Menneskeliv Værd i Guds og Menneskers Øjne. Og saa vidt har man drevet Misforstaaelsen, at dette er bleven paastaaet. Der er dem, som virkelig har ment og lært, at et Liv, fuldt af rig, frugtbar, selvhengivende Kærlighed i sig selv ikke er det ringeste bedre end et Liv i Synd og Ugudelighed. Thi Troen og den *alene* skal det være, som Gud sætter Pris paa.

Paa denne Maade bliver det Elskeligste i Menneskelivet dømt og forkastet. Liv og Salighed bliver gjort afhængige

⁸⁾ Hebr. 11, 6. — ⁹⁾ Röm. 3, 28.

af en Tro, som intet Værd har. Grænsen mellem Godt og Ondt bliver udslettet. Den Tro, Gud kræver, er ikke den døde Tro, men den levende. Og Troen er død uden Kærlighed. Den levende Tro, som Gud kræver, *er selv en Begyndelse til Kærligheden*. Derfor kan Tro og Kærlighed ikke skilles.

III. Men hvorledes kan Kærligheden blive en *Pligt*, et Bud? Ja, Guds største Bud til os? Hvorledes kan Gud *befale* os at elske ham? Elske et Menneske? Kan vi overhoved elske paa Befaling? Elske, fordi det er en Pligt? Dette er et overmaade vigtigt Spørgsmaal. Her gælder det at forstaa Kærligheden ret.

Der er dem, som mener, at Kærligheden blot er *Følelse*, eller dog hovedsagelig Følelse, en skøn, herlig Følelse, som det er dejligt at opleve, at erfare. Deraf slutter de, og det med fuld Ret: Er Kærligheden Følelse, saa kan den *ikke befales* os, ikke gøres os til *Pligt*. Det nytter ikke at sige til os: Du *skal* være de varmeste Følelser for den og den. Det nytter ikke heller paa den Maade at sige: Du *skal* elske Gud. Thi vi er ikke Herre over vore Følelser. Følelsen maa komme af sig selv. Dersom Kærligheden altsaa ikke er andet end eller hovedsagelig kun Følelse, saa gives der intet mere meningsløst Bud end Kærlighedsbudet. Kristendommen selv bliver meningsløs. Med andre Ord: En Misforstaaelse paa dette Punkt fører ligefrem til et Brud med Kristendommen, hvis Hovedfordring er Kærlighed.

Jeg hørte engang en Prædiken om Kærligheden. Tale- ren var selv opmærksom paa den nævnte Vanskelighed. Og han forstod at spænde sine Tillhøreres Opmærksomhed paa en Løsning. Jeg var ogsaa spændt derpaa. Thi jeg havde oplevet Vanskeligheden i smertefuld Erfaring. Løsningen skulde da være denne: Vistnok kan vi ikke give os selv disse Følelser, som udgør Kærlighedens Væsen. Men *Gud* kan og vil skabe dem i alle oprigtigt Bedendes Hjerter.

Hvilken Skuffelse! Hvad skulde da vel trøste sig med alle de, som oprigtigt havde bedet om disse Følelser, men

ikke faaet dem? Alle de, som ærligt maatte sige om sig selv: Nej, at *føle* for Gud, hvad jeg *føler* for Fader og Moder, for min bedste Ven, det har jeg aldrig kunnet opnaa ved egen Kraft, men lige saa lidt har Gud lagt noget saadant i mit Hjærte trods al min Bøn! Den Kærlighed, Herren kræver under Saligheds Forlis, har jeg altsaa aldrig ejet, og jeg ved ingen Udvej til at vinde den.

Taleren havde aabenbart grebet Sagen an fra en forkert Side. Thi Gud vil ikke lade nogen oprigtig Sjæl trøstesløs over for noget af sine Bud.

Løsningen af Vanskeligheden maa søges ad en anden Vej. Og den er igrunden saa ganske enkel og ligetil.

Forudsætningen for de Slutninger, vi har anført, er fejlagtig. Derfor bliver ogsaa Slutningerne fejlagtige. Som Kristne slutter vi anderledes. Vi maa gaa den modsatte Vej, idet vi siger: Efterdi Kærligheden i Kristendommen er et Bud, en Pligt, efterdi det hedder: Du *skal* elske Gud og din Næste, saa kan Følelsen *ikke* være det eneste eller det Vigtigste og Værdifuldeste i Kærligheden. Den sande Kærlighed vil vistnok aldrig være ganske blottet for Følelse. De Helliges Liv bærer smukke Vidnesbyrd herom. Men det Vigtigste maa være *Viljen*. Thi der kan ikke befales os, kræves af os andet end det, der er underlagt vor Vilje. Den er den stærkeste af vore Evner, og det er den, der betinger vort Ansvar for Livet. En Kærlighed, som blot bestaar i brusende Følelser, er ingen moralsk Livsmagt, garanterer ikke mod Egenkærlighed og er oftest ganske upaalidelig. Hvor ofte viser ikke dette sig i den Form af menneskelig Kærlighed, som hedder *Forelskelse*? Den kan fordufte som en Dunst, fordi den kun var utøjlet Følelse. Og er den uden Vilje, da er den ogsaa uden al moralsk Værdi. Det samme viser sig ofte ved den Form af menneskelig Kærlighed, som hedder *Venskab*. Ligesaa med *Enthusiasmen*. En Enthusiast giver Indtryk af stor Kraft i Venskab, i Overbevisning, i Begejstring for en Livsopgave. Og i Øjeblikket kunde han maaske ofre alt for dette Venskab, denne

Overbevisning, denne Livsopgave. Men i Længden viser det sig, at den er blevet *upaalidelig* denne Enthusiasternes bedragelige Slægt. Følelsen er deres Styrke; men stole paa denne Styrke tør man ikke. Det skorter paa moden, i Klarhed fattet *Vilje*.

Den sande Kærlighed er en *moralsk Livsmagt*. Og den er paalidelig. Dette maa tjene til Advarsel for alle dem, som mener, at de elsker i Sandhed, alene fordi de erfarer den berusende Magt i let bevægede Følelser.

Men den samme Betragtning maa tjene til Trøst for andre. Der er ærlige Kristne, som har staaet overfor Kærlighedsbudet med Angst, i Anfægtelse, ja Fortvivlelsen nær. De maatte sige sig selv, at de manglede de Følelser, som de mente var Budets egentlige Krav. *Et* vidste de: at Viljen var der, Viljen til at opfylde Kærlighedens Dobbeltbud: elske Gud og Næsten. Til deres Trøst skal siges: *Denne Vilje er Kærlighed*. At opfylde sin *Pligt af Lydighed* mod Guds Vilje og Bud *er Kærlighed*. Thi »den, der har mine Bud og holder dem, han er den, der elsker mig,« siger Herren (Joh. 14, 21). Fordi dette er saa, bliver det forstaaeligt, at Kærligheden kan befales som en Pligt. Og det bliver forstaaeligt, at ingen behøver at fortvivle over sin Svaghed, som *oprigtig vil* opfylde denne Pligt.

Dr. K. Krogh-Tønning.

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

— 0 —

(Fortsat.)

Candidus, der var indtruffen sammen med Constantin i Villaen, brændte af Begærlighed efter at faa lidt at vide om sin elskede Moder. Men hvorledes skulde det vel lade sig gøre, da hele Strækningen paa den anden Side Tiberen gan-

ske var i Fjendernes Vold? Der var kun en eneste Mulighed og det var den, at han maaske kunde faa en Bonde fra Omegnen til at gaa med et Brev til Vatikanet under Adresse: Anaklets Memoria, den daværende Peterskirke; der maatte være Kristne, som saa kunde bringe Brevet videre til Moderen. Der kunde han ogsaa faa at vide, hvorledes hun havde det. Sent om Aftenen kom Buddet tilbage med den Besked, at hans Moder befandt sig vel, og at hans Brev omgaaende skulde blive besørget til hende. Man vidste endnu ikke i Vatikanet, at hun allerede den Gang var bleven fængslet.

Saaledes sparede Himlen i sin Naade den unge Mand for denne Sorg. Hans Barnehjerte frydede sig ved den Glæde, Moderen maatte føle, naar hun fik Brevet, og hans Ansigt lyste af inderlig Glæde, naar han tænkte paa det Øjeblik, han skulde holde hende i sine Arme.

Om han havde anet, hvor hans Moder var, og hvad hun maatte lide!

Candidus sad derfor lykkelig i et af Villaens Gemakker, som var anvist ham til Natteophold, og lod sit Blik, gennem det aabne Vindu, drømmende hvile paa Sabinerbjergene og den af det milde Stjerneskin oplyste Tiberdal. Haabet og gamle Erindringer, disse to elskelige Søstre, bemægtigede sig den unge Mands Fantasi og hensatte ham i en Slags Lyksalighedstilstand.

Da bankede det paa Døren, og Tribunen Artemius traadte ind tilligemed Senatoren *Anicius Paulinus*.

Lige fra den Dag, da det himmelske Tegn, med Kristi Navnetræk, havde vist sig oven over Solen, følte begge disse Mænd sig dragne hen til Kristendommen; det vidunderlige Held, som det himmelske Varsel paa en saa paafaldende Maade havde bekræftet, styrkede dem Dag for Dag i Troen paa dens Sandhed; først var de, hver for sig, gaaede til Candidus, for at høre om Kristendommens Lære; senere kom de sammen og, jo mere de lærte den at kende, desto mere forsvandt alle deres Fordomme, og Lyset begyndte at

dæmre i deres Sjæle. Paa denne Maade var der opstaaet et Venskab mellem dem, som var bygget paa det ædlest Grundlag, og det var uden foregaaende Aftale, at de nu begge traf hinanden paa Vejen til Candiduses Værelse, idet de følte Trang til at meddele deres Ven, at Constantins Sejr over Maxentius ogsaa skulde være Kristi Sejr over deres egne Hjerter.

»Et usigeligt Ønske drager mig til Rom,« tilføjede Paulinus med et Suk, »og dog er det med Frygt og Bæven, at jeg tænker paa mine Børn. Straks i Aftes, da vi kom hertil, sendte jeg en tro Tjener ind i Staden, for at faa lidt at vide om dem; han er endnu ikke kommen tilbage. Hver Dag beder jeg inderligt til Gud om, at jeg igen maa finde mine Børn i god Behold; jeg lovede ham, at de, ligesom jeg selv, skulde blive Kristne, og jeg vil gøre alt, for at de, af fuld Overbevisning og af ganske Hjerter, ogsaa vil blive det.«

»Stol kun paa Gud, du skal faa dem tilbage,« udbrød Candidus med Varme. »Vor Gud er ikke, som Afguderne, af Sten og Malm, som ingen Øren har, og hvis Knæ de sorigfulde og bekymrede forgæves omklammer.«

Den unge Mand havde i mange Uger, efter at have lært deres ædle Karakterer at kende, stadigt bedt til Gud om deres Omvendelse. Deres Erklæring i Dag fyldte hans fromme Hjerter med stor Glæde, og den tunge Prøvelse, der var lagt paa Senatoren Anicius, forekom ham som Forsynets milde Styrelse, der gennem Lidelser vilde føre ham og hans Børn hen til Frelsens Kyst. Kunde han have set ind i Fremtiden, vilde han have glædet sig i endnu højere Grad; thi Artemius, som under Constantins Sønner steg til de øverste Værdigheder, skulde, under Apostaten Julian, forherlige Kirken ved sit ædle Martyrium. Aniciernes Familie, var ikke alene bekendt ved, at den første kristne Konsul i det romerske Rige hørte til deres Slægt, men den havde, mere end nogen anden gammel, kristen Familie, ogsaa senere hen skænket Kirken en Skare hellige Børn.

Fra Villaen *ad gallinas* kunde man i det fjerne se den fjendtlige Hærs Vagtild langs med Tiberen og paa de Højder der strakte sig henimod Staden. Fra Tid til anden hørte man endogsaa i Nattens Stilhed den modbydelige Støj af Maxentiuses Soldater, som under Drik og Svir forberedte sig til den afgørende Kamp. — —

I et mørkt afsides beliggende Hjørne af Villaen sad Gordianus, Mithras Præst; hans Blik var, i dyb Grublen, rettet mod den anden Side af Floden. Ved enhver ny Sejr, som Constantin vandt, havde den Anskuelse efter Haanden fæstet Rod hos dem alle, at de Kristnes Gud var deres Anfører. Kejseren syntes ogsaa selv kun at vente paa Indtagelsen af Rom, for aabent at vedkende sig den Korsfæstede; endogsaa Mænd, som Artemius havde vendt sig fra Afguderne. Det Haab, Gordianus havde næret til Maxentiuses Feltherre, Rufus, var grundigt bleven skuffet, ligesom det ogsaa var en stor Ærgrelse for ham, at det sidste Offerskue havde vist gunstige Tegn for Constantin.

»Skulde jeg da virkelig endnu opleve,« brummede Overpræsten rasende, »at alle Templer og Altre skal staa øde, og at Nazaræeren sætter sin Fod paa de udødelige Guders nedstyrtede Statuer! Eller staar maaske den store Verdensbrand for Døren, som Sibyllerne har förudsagt, og som, efter Skæbnens evige Beslutning, skal fortære Himmel og Jord, Kristus og vore Guder i sine Flammer.«

»Det er en skrækkelig Nødvendighed,« vedblev han efter en Pavse og slog harmfuldt med sin Stav imod Jorden, »— ja en skrækkelig Nødvendighed at skulle hylde og smigre Constantin og love ham den ene Sejr efter den anden! Ha! at jeg — just jeg skal være den Profet, der maa forkynde den Korsfæstedes Sejr over mine egne Guder!«

Først da Morgenlyset begyndte at kaste sine Straaler over Tiberens Vande, trak Gordianus sig tilbage fra sit Tilflugtssted, ligesom Uglen, der skyndsomt flyr, naar Dagen bryder frem.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Vi henlede vore Læses Opmærksomhed paa den *Basar*, som *Elisabethforeningen*, der antager sig *forældreløse* eller *forsømte Børns Opdragelse*, afholder Palmesøndag og Mandagen derefter. Foreningen har i det henrundne Aar havt 18 Børn (9 Dreng og 9 Piger) anbragte i vore Vajsenhuse og i gode katholske Hjem. Til Bestridelse af de med disse Børns Opdragelse forbundne Udgifter er Foreningen henvist til Medlemsbidragene (2 a 4 Kr. aarlig), til ekstraordinære Bidrag og Gaver og til *Basarens Udbytte*, som hvert Aar er en *meget væsentlig Stotte* for Foreningens Virksomhed til Gavn og Velsignelse for de stakkels Børn i vor Menighed, som ere blevne berøvede det kostbare Gode: kærlige Forældres Omsorg og opbyggelige Eksempel. Paa Basaren findes mange billige Smaating og nyttige Sager saa vel som adskillige smukke Bortlodningsgenstande. Paa Basaren forefindes ogsaa en ekstragod Restauration med billige Priser, hvor man ved en Kop Kaffe eller Chocolate eller et Glas Druesaft og en Kage kan vederkvæge sig selv og gavne de Forældreløse.

Sundbyerne. Den 19. Marts, St. Josefs Fest, fejrede Sognepræsten ved St. Anna Kirke paa Amager, højærv. Pastor *J. Resch*, sin Navnedag. Menigheden havde i Dagens Anledning ved frivillige Bidrag anskaffet 26 nye, smukt indbundne Salmebøger til Kirken, som bleve overrakt til Pastor Resch. Denne Menighedens Offervillighed maa saa meget mere paaskønnes, som Bidragyderne uden Undtagelse høre til den fattige, arbejdende Klasse og ofte selv leve i trange Kaar.

I Tirsdags, den 22. ds. holdtes i St. Anna Kirke Højmesse med »Te Deum« i Anledningen af Aarsdagen for Kirkens Indvielse.

St. Anna Ynglinge forening har i disse Dage modtaget sit nye, smukke *Banner* fra Paramentforeningen ved

St. Ansgars Kirke. Paa dets ene Side ses Billedet af det guddommelige Barn i 12 Aars Alderen, og paa den anden Side er fremstillet Kirkens Navnepatroninde, den h. Anna. Paa *anden Paaskedag*, før Højmessens Kl. 10, finder den højtidelige *Fanevielse* Sted i St. Anna Kirke. For den smukke Gave bringe Ynglingene Forstanderinden, Frk. C. Tetzlaff, og alle Paramentforeningens Damer en hjertelig Tak. Maatte det skønne Banner i mange Aar blive baaret frem i Spidsen for en stadigt voksende Skare af fromme og flinke Ynglinge i St. Anna Sogn!

Rom. Den h. Fader har atter udsendt en Encyklika, som er dateret den 12. Marts og handler om *Pave Gregor den Stores 300 Aars Jubilæum*. Paven giver først en Oversigt over den store Helgens Liv og Gerning og knytter saa hertil opmuntrende og formanende Ord til de Troende, Biskopperne og Gejstligheden. Klarere end nogensinde før fremtræder i denne Encyklika Pavens hele Aand og Tænkemaade. Den h. Gregor skal, saaledes skriver Pius X., være hans eget Forbillede; Pius X. vil være en gregoriansk Pave!

— Paa den h. Josefs Fest, der er den nuværende Paves Navnedag (Josef Sarto), modtog den h. Fader Kardinal-Kollegiets Lykønskninger og besvarede dem med en Tale, i hvilken han udtalte sig meget skarpt mod *den franske Kirkepolitik* og *de uretfærdige Love*, som gik ud paa at umuliggøre Ungdommens kirkelige, religiøse og moralske Opdragelse. Den h. Fader beklagede og dadlede saadanne *Oversgreb*, som fremfor alt stode i Modstrid med det rette Frihedsbegreb, saavel som med Statsgrundloven i Henseende til Kirkens selvforstaelige Rettigheder og Moralens Fordringer og vare til ubodelig Skade for Sjælene. Den h. Fader sluttede sin Tale med at sige: »Jeg bønfalder hele Kirkens Besskytter om, at skænke os sin Bistand og Velsignelse, for at vi maa opnaa den fornødne Kraft til at sejre under de Prøvelser, som paalægges Kirken i vore Dage.« Hele den ka-

tholske Verden vil uden Tvivl i denne Henseende dele den h. Faders Følelser.

— I den h. Domitillas Katakomber, hvor de hh. Felix og Adactus' Basilika findes, har man for nylig ved Udgravninger af de sammenstyrtede Gange fundet en Begravelsesplads fra det sjette Aarhundrede med fuldstændigt bevarede Grave, Indskrifter, Mosaiker og Malerier. Denne sjældne Opdagelse er af ganske fremragende Vigtighed for Katakombe-Forskningerne.

Frankrig. Ordenssamfundenes nuværende Stilling i Frankrig er efter den franske Regerings officielle Meddelelser følgende: I. *Ikke-autoriserede Ordener* (resp. Kongregationer): 1. Blandt de af ikke-autoriserede Ordener ledede *Folkeskoler* blev først 13,000 offentlige (under Statens Tilsyn staaende) Skoler med ialt 540,000 Børn lukkede. Derefter blev 12,000 Privatskoler lukkede, af hvilke 2000 vare Drengeskoler med henved 200,000 Elever og 10,000 Pigeskoler med henved 1 Million Elever. 2. Ordenssamfundene ledede før Kulturkampens Begyndelse 152 *Mellemskoler*, blandt hvilke 30 blev ophævede, medens de øvrige nu staa under Verdensgejstlighedens Ledelse. Under de kritiske Forhold gik desforuden henved 12,000 Elever over til Statens Skoler. — Højskoler have Ordenerne og Kongregationerne i Frankrig ikke ejet. II. Efter Vedtagelse af Loven mod de hidtil autoriserede Ordenssamfund og Kongregationer vil der endnu blive lukket 4000 Skoler med 405,000 Elever. III. Ordensfolkene ere hidtil blevne uddrevne af 8 *Hospitaler* og andre charitative Institutioner. Ifølge det derværende Hospitalsvæsens Direktørs Ønske blev Sygesøstrene atter kaldte tilbage til Hospitalerne i Marseille og nogle af de ifjor fordrevne Søstre virke atter her. Det socialistiske Byraad i Lyon har hidtil med Held modsat sig Ordensfolkenes Fordrivelse fra de derværende Hospitaler o. s. v. IV. Omkostningerne, som Skolernes Lukning har voldt eller endnu vil volde Staten eller Kommunerne, beregnes til: 1. 400 Millioner til Opførelsen af nye Skolebygninger,

thi paa faa Undtagelser nær tilhøre Ordenernes Skoler Private. 2. 30 Millioner aarlig til Skolernes Underhold og til Lærerkraefter. Disse Summer bleve hidtil næsten udelukkende betalte af Private, V. Ordensfolkene rejse til Udlandet eller ogsaa vende de under Oplævelsen af deres Løfter tilbage til Privatlivet. Af de ved Kulturkampen sakulariserede Ordensgodser modtage de Ordensmedlemmer, som i det mindste er 45 Aar gamle, en Pension, *saafremt* deres Orden ejede noget.

Kulturkampsministeriet *Combes* har for øvrigt i Mandags lidt et nyt Nederlag, idet Deputeretkamrets Flertal har *vedtaget et af Regeringen bekæmpet Tillægsandragende*, som blev stillet af den Deputerede *Leygues*, der krævede, at *de Noviciater skulde vedblive at bestaa*, i hvilke Lærerkraefter uddannedes til *Missionsskolerne* i Kolonierne. *Combes* krævede ikke et Tillidsvotum og tog heller ikke Del i Debatten, for ikke at sætte Ministeriets Eksistens paa Spil. Saadanne Nederlag styrke imidlertid ikke Ministeriets Stilling. *Leygues* talte to Gange og søgte at paaavise, at den franske Indflydelse i Orienten vilde lide Skade ved Afskaffelsen af Missionærskolene for Kolonierne. Den Deputerede for Kolonierne *Deloncle* forsvarede Andragendet af samme Grund og røbede bl. a., at han godt vidste, at Udenrigsministeren heller ikke vilde række Haanden til, at de franske Skoler i Kairo og Alexandrien, i hvilke 150,000 Børn undervistes, bleve lukkede. Ved Afstemningen blev Resultatet, at **283** Stemmer vare for, og **272** imod *Leygues* Andragende. Højre applauderede. Nogle Nationalister opfordrede paa en ironisk Maade *Combes* til at takke af og gaa, for at der i Kamret kunde blive arbejdet paa Ting, der vare vigtigere for Landet end Kampen mod Munke og Nonner.

Skotland. Om den katholske Kirkes Fremskridt i Skotland refererede for nylig Pater *Gerald Stak* i Edinburg. Ifølge Talerens Fremstilling have de sidste 25 Aar bragt meget glædelige Fremskridt. Ved Genoprettelsen af Hierarkiet var Katholikernes Antal i Skotland tilnærmelsesvis 360,000,

medens det nu regnes til 510,000. Der findes i Skotland 222 Missionsanstalter, som ere voksende med 60 $\%$, og 350 Kirker og Kapeller, hvis Antal er forøget med 36 $\%$. De kathoske Gejstliges Antal er steget fra 276 til 462 d. v. s. 70 $\%$, og Skolernes er vokset med 55 $\%$. For et halvt Aarhundrede siden nærede man saa mange Steder den Anskuelse, at Skotland i den Art modsatte sig de katholske Grundsætninger, at man næsten intetsomhelst vilde kunne vente sig af Oprettelsen af Missionsstationer. Resultatet blev dog et ganske andet, end man havde tænkt sig, og som Forholdene nu ere, er Fremtiden for den katholske Kirke ogsaa meget opmuntrende.

Villaer i Charlottenlund

til 1 à 2 Familier og med Kælder under hele Huset og W. C., ere tilleje eller til Salgs. Man bedes henvende sig til Tømmermester Johan Petersen, Skovgaardsvøj 7 i Ordrup, vis a vis katholsk Kirke.

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 27. Marts. Palmesøndag.** Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med højtidelig **Pontifikal-Palmevielse** og **Procession**; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien efter Mathæus). — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den h. Paaskekommunion**. — **28. M., 29. Ti., 30. O.** Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus resp. Lukas under den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$.)
- Skærtorsdag den 31. Marts.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 Pontifikalmesse, de hh. Oliers Indvielse og derefter Procession. — Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. — Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente med Prædiken.
- Langfredag den 1. April.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste: Lektie, Lidelseshistorien efter Johannes synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktifikatmesse. (Den aarlige **Kollekt** for de hh. Steder i **Palæstina** finder Sted paa denne Dag i samtlige Kirker og Kapeller.) — Kl. 6 Aftenandagt til Jesu Lidelse med Prædiken.
- Paaskelørdag den 2. April.** I St. Ansgars Kirke. Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og henved Kl. 9 Højmesse med Vesper.

Søndag den 3. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korssets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 4. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt.

Jesu Hjærte Kirke. Palmesøndag: Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse. — **Skærtorsdag** er der kun en h. Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. **Paaskelørdag** begynder Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse fejres henved Kl. 10. — **Paaskesøndag.** Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse, hvorefter Højmesse og Prædiken. — **Skærtorsdag** Kl. 7 stille h. Messe; Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken; Kl. 5 Korsvej. — **Paaskelørdag** begynder Gudstjenesten Kl. 7; Højmesse henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$. —

Paaskesøndag: Korssets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

St. Anna Kirke. Skærtorsdag Kl. 7 h. Messe. Kl. 6 Andagt til det allerhelligste Sakramente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste; Kl. 6 Aften Korsvej og Prædiken. — **Paaskelørdag** begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Højmesse.

Paaskesøndag Kl. 7 h. Messe med Prædiken; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **Paaskemandag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

St. Josefs Kirke (Griffenfeidtsgade): **Palmesøndag** Kl. 9 Palmevielse og Højmesse; Kl. 3 Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ h. Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt. — **Langfredag** Kl. 9 Præsanktifikatmesse. Kl. 3 Korsvej. — **Paaskelørdag** Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og h. Messe. — **Paaskesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ h. Messe, Kl. 9 Korssets Optagelse og Højmesse, Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 9 Højmesse, Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel. **Skærtorsdag** Form. Kl. 7 stille Messe. **Langfredag** og **Paaskelørdag** ingen Gudstjeneste i Kapellet. — **Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 27. Marts** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 28. Marts** fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 69, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvillie.

Basaren er en **væsentlig Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemlighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelse udsendes ikke.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Anna Kirke blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys. Forstanderskaberne.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde paa den h. Langfredag (1. April) i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Rosenkransbroderskabets Møde bortfalder i April paa Grund af den h. Paaskefest.

Mariakongregationen for Mænd. Torsdag den 31. Marts (den h. Skærtorsdag) og den 7. April **bortfalde** Kongregationsmøderne.

Gudstjeneste i Helsingør. Hver Søn- og Fstedag højtidelig Messe med Prædiken Kl. 10. Aftenandagt Kl. 5.

Gudstjeneste i Slagelse. Første Paaskedag: Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 5 Katekese og Andagt.

For det til den adm. Forstander anonymt indsendte Bidrag (10 Kr.) til St. Ansgars Kirke kvitteres herved med Tak.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 8—16.

Næste Nr. udsendes først Paaskelørdag paa Grund af den h. Langfredag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtag-s kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 14.

Søndagen den 3. April.

1904.

Indhold: Emilie Linder. — Nej, saa galt er det ikke! — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. — Bekendtgørelser.

Emilie Linder.

(Aar 1843.)

—O—

Hvorfor netop mig?

Denne betydelige Kunstnerinde, der var en Datter af en af de rigeste Købmænd i Basel, saa Dagens Lys den 11. Oktober 1797. Samtidig med en alsidig Uddannelse, bibragte hendes Forældre hende tillige en grundig Undervisning i deres reformerte Trosbekendelse; som Voksen valgte hun Malerkunsten som Levevej, havde dog ogsaa udpræget Sans for Musik og Litteratur. Den ugifte Stand var hendes Ideal. I München, hvor hun tog fast Ophold, var hendes Hjem Samlingspladsen for de mest fremragende Kunstnere og Lærde. Enhver, der kom i Berøring med Emilie Linder, følte sig tiltalt af hendes flammende Begejstring for alt Skønt og Ædelt og ligesom grebet af den Sjælerenhed og Forekommenhed, der udmærkede hendes Væsen.

Hvoraaf kom det vel nu, at denne solbeskinnede, lyse og lykkelige Natur kom til at havne i den katholske Kirke? — Svaret lyder: Opfødt med religiøs Trang hjemmefra, higede hun efter fuld Sandheds Erkendelse. Hertil kom, at Malerkunsten, hvortil hun havde helliget sig, netop i den katholske Kirke fandt saa fuld Forstaaelse. Foruden alt dette havde Emilie Linder den Lykke tilfældigvis at komme til at omgaas med saamange dannede Katholiker, der tillige vare gudfrygtige og elskværdige Mennesker; hun blev derved af med de Fordomme, hun som Protestant havde næret ligeoverfor Anderledestroende. Dog vilde man tage højlig Fejl, om man antog, at denne dybe Sjæl viljeløst lod sig drage til den ene eller den anden Side; hun var tværtimod saa fast og selvstændig, at det lige saa lidt lykkedes en Klemens Brentano at vinde hende for Kirken, som en Grev Platen ved Spot og Haan at fjerne hende fra den. Hvad hun søgte, var Sandhed og Klarhed! Helstøbt, som hun var, vilde hun kun gøre, hvad Ret var. Først efterat hun grundig havde erkendt, at der i den katholske Kirke fandtes Lægedom og Frelse, opfattede hun Sagen med Alvor og Karakterfasthed. Et helt Aar igennem vare mange af Ugens Timer helligede til Undervisning; men saa stod ogsaa den herlige Kirkebygning klart og levende for hendes indre Øje i hele sin Skønhed som en Helhed, hvis Sammenføjninger false sig ind i hinanden, som et i enhver Henseende harmonisk Væsen og med en opløftende Gudstjeneste, der ligesom var omsvævet af himmelsk Lys. Saa kom Advent 1843; paa Tærsklen af denne gryende Tid, da Kirken istemmer Profetens Ord: »I Himle, drypper fra oven, og Skyerne nedregne den Retfærdige! Jorden aabne sig og lade Frelseren fremspire!« (Is. 45, 8), bivaanede den fromme Malerinde en stille Messe, og dette blev Vendepunktet i hendes Liv. Hendes Sjæl blev opfyldt af Himlens Dug og Naadens Regn og Lyset fra oven. Med det faste og frimodige Forsæt at slutte sig til »Kirken«, forlod hun Gudshuset, for den 7. December 1843 at aflægge den katholske Trosbekendelse i Georgianums

Seminarkapel. Dagen derefter modtog hun de hellige Sakramenter, og rejste derpaa til Regensburg, for i nogen Tid at leve i fulkommen Tilbagetrukkenhed, og for at hun ret af Hjertet kunde fordybe sig i sin nye Lykke.

Opfyldt af Begejstring og Glæde, skrev hun til sin Ven Steinle: »Hvor det er herligt at høre Kirken til! Daglig spørger jeg mig selv: Hvorfor dog netop mig? Hvorfor er denne Naade dog ikke blevet saamange andre til Del, skønt de vare langt værdigere til den? Grunden er vel den, at Gud ligesom ikke har kunnet modstaa de mange fromme Bønner, som ere blevne opsendte til ham for min Sjæls Frelse. Hvor ofte maa jeg ikke ligesom De udbryde: Lovet være Jesus i al Evighed! Først nu forstaar jeg tilfulde Hjertets dybe Længsel efter Gud: Ak, maatte dog Alle fatte, hvor ubeskrivelig kærlig Herren er, hvorledes hans Barmhjærtighed overgaar al Forstand! Kære Ven, bed for mig, at jeg daglig mere og mere maa skatte denne ubegribelige Naade, saa mit Liv maa blive en eneste Lovsang.« Endvidere skrev hun til den samme fromme Kunstner: »Til Tider føler jeg en saa overstrømmende Lykke, at det er som maatte jeg holde paa mit Hjerte med begge Hænder — — saa jublende banker det! — — Den gode Fanny kalder mig Guds Kælebarn, og hun har fuldstændig Ret. Men naar jeg stadig spørger: Hvorfor netop mig? ja, saa vilde jeg helst knæle ned og ydmygt sige til Gud: »Mit Hjerte jubler som Barnets ved Juletræet, ved Tanken paa de mange Gaver.« Hvilken Lykke netop nu i vore Dage, hvor der hverken er Hold eller Fodfæste mere at finde, at have fundet Hvile i Kirkens Skød! Ak, om vore protestantiske Brødre dog vidste, hvilken Fred her er at finde! Ak, om de havde en Anelse om, hvad det er, de støde fra sig! Hjertet bløder ved at tænke paa dette.«

Efter sin Optagelse i Kirken syslede Emilie Linder mest med at male religiøse Billeder, som hun saa skænkede til fattige Kapeller. Saa stræng hun var mod sig selv, ligesaa venlig og overbærende var hun mod andre. Med Rundhaandethed gav hun, hvor der var Nød. »Midt i sin Rig-

dom,« fortæller hendes Biograf Binder, »foretrak hun frivillig Fattigdom og Tilbagetrukkenhed; men hvad der især ligesom kastede et Skær af Elskværdighed over hendes hele Personlighed, var det lyse og harmoniske i hele hendes Væsen.« Den 12. Februar 1867 afgik Emilie Linder ved Døden. Halvdelen af hendes store Formue var bestemt til Skoler og Hospitaler. 20,000 Francs vare skænkede til Biskoppen af Basel, for at han særlig skulde benytte dem i velgørende Øjemed. Emilie Linders egne Kunstskatte gik til Musæet i hendes Fædreneby Basel.

Nej, saa galt er det ikke!

—o—

Det er jo bekendt, at Protestanterne mere og mere kommer bort fra Fælleskalken ved Nadveren. Ogsaa her i Landet er der alvorlige Bestræbelser oppe for at indføre Særkalke for de enkelte Nadvergæster. Vi Katholiker har ingen Grund til at blande os i de anderledestroendes evige Stridigheder om og Forandringer af deres Lære og Praksis. For os er denne Sag ligesom utallige andre Ting, som de trættes om, afgjort for alle Tider. Vi har derfor ogsaa i denne Henseende kun at forsvare den aabenbare Sandhed, naar den angribes af hvem som helst.

Saadant et Tilfælde foreligger nu, da *Knud Heiberg* i flere Dagblade (saaledes i »*Lolland-Falsters Stiftst.*« for 23. Marts og i »*Fyens Stiftst.*« for 24. Marts) offentliggør en Artikel til Forsvar for »*Nadverreformen*«, hvori han gentager nogle gamle falske Paastande om den katholske Tro, som allerede hundrede Gange er bleven gendrevne. Vi skal ikke dvæle længere ved det latterlige, der ligger i, at han taler om »den i snart 1900 Aar benyttede Fælleskalk.« Den eksisterer nemlig kun i Heibergs Indbildning. For Danmarks Vedkommende er Fælleskalken endnu ikke

400 Aar gammel. Han synes at skrive for Folk, der, i Lighed med en af hans Trosfæller forleden, er i Stand til at spørge, om det er sandt, at Katholikerne kun tilbede Kristus, men ikke Jesus (!); eller som en anden, der ganske troskyldig spurgte: {»Har Knud den Hellige da været Katholik?«

Ikke saa uskyldigt er imidlertid det, *Heiberg* skriver længere nede: »Fra den katholske Kirke kunne vi ganske se bort. Dens Forvanskning af Sakramentet ved at nægte Lægfolk Kalken er saa aabenbar, at den maa falde Enhver i Øjnene. Da Herren har sagt: »Drikker *alle* heraf,« har han da tydelig nok ikke ment: »Kun Præsten skal drikke af Kalken«; men det mene nu Katholikerne, og da deres Kirke og Pave ere ufejlbare (efter deres egen Bestemmelse) saa kan det ikke hjælpe noget at disputere med dem.«

Her bærer *Heiberg* sig ad som visse Kvindfolk, der staar paa en spændt Fod med det 8. Bud og bevæger sig i lignende Talemaader: Nej, om hende vil jeg ikke sige noget, hun er jo bekendt som en slet Person m. m. m. Naar Heiberg »ganske« kan se bort fra den katholske Kirke, hvorfor tier han da ikke stille om den?

Og hvem har nu i Sandhed gjort sig skyldig i »Forvanskning af Sakramentet«? Ikke den katholske Kirke! Man behøver kun at spørge: Hvor er hos Protestanterne Sakramentet som *Offer* (Messeofret) blevet af? Selv Protestanten *Olshausen* (Komment. over 1. Kor. 10, 18) skriver: »Der er ingen Tvivl om, at Apostelen i Nadveren ogsaa saa et Offermaaltid.« Prof. *Dr. Martens* saa sig netop som Følge af den katholske Lære om Messeofret foranlediget til at gaa over til Katholicismen. »I de sidste Dage af August Maaned,« skriver han, »beskæftigede jeg mig med den fjerde Del af Perrones Lære om Sakramenterne. Allerede Beviserne om Firmelsens Sakrament slog mig; men da jeg kom til Afhandlingen om den h. Messe, da skinnede det guddommelige Lys for mig med blændende Klarhed. Det var umuligt for mig at nægte, at den vældige Forudsigelse hos

Malach, 1, 11 er opfyldt i den katholske Kirke ved det eneste rene Madoffer. Dette profetiske Ord brød endelig den sidste Modstand, der havde ytrct sig mod Dogmatikere-rens Forklaringer; jeg blev gennemtrængt af den Erkendelse, at den katholske Kirke er den sande, og idet jeg sank paa Knæ, lovede jeg med Taarer, at jeg vilde bekende mig til den katholske Sandhed« (*Rosenthal, Konvertitenbilder 1., 919*). Og hvorledes kommer Protestanterne ud af det med *Hebr. 13, 10*: »Vi have et Offeralter, hvoraf de ikke have Ret til at spise, som tjene Tabernaklet« (Jøderne)? Og hvorledes er Kristus da »Præst evindeligt paa Melkisedeks Vis (*Ps. 109 [110], 4; Hebr. 5, 6 og 7, 17*), da Melkisedek dog kun havde ofret Brød og Vin? Ligheds-punkterne: Ofret, Præsten, Brød og Vin, er jo dog iøjne-faldende!

Siden man i England, fra Oxford-Bevægelsens Dage af, flittig har lagt sig efter at studere de hellige Fædre, har man der mere og mere erkendt, at det var uforsvarligt fra Reformatorerens Side, at de havde forkastet Messeofret. Derfor vender flere og flere af den engelske Kirkes bedste Mænd tilbage til Moderkirken.

Ogsaa her i Danmark kommer man efterhaanden til en bedre Anskuelse. »Den hellige Nadvere,« siger *Chr. Barfoed (Oldkirkens Iiturgier, Købhn. 1902, S. 7)* Højdepunktet for den kristne Gudstjeneste, er en *Altertjeneste* med *Offer* og *Bøn*, en *Genfremstilling* af Jesu hele *Værk*, sluttende med *Fællesmaaltid*.« Vel er han endnu ikke trængt ind i den vigtige Forstaaelse af Messeofret, men med Rette bebrejder han (*S. 33*) »stridssyge og uvidende Protestanter«, at de »have taget Anledning til at bebrejde Romerkirken, at den har »forvansket« Nadverordene. *Caspari*,« tilføjer han, »har i sit Skrift om Nadverordene belyst disse Godtkøbsangreb, som dog bestandig fortsætte sig.« — Men naar man har forkastet hele Ofret, spørge vi da ikke med Rette: Paa hvilken Side er »Forvanskningen af Sakramentet«?

Men *Heiberg* kommer jo nu igen med det forslidte:

»Drikker *alle* deraf!« Hvor ofte skal vi endnu gøre opmærksom paa, at disse Ord kun er rettede til de tolv Apostle, og at disse jo *har* opfyldt Kristi Befaling, idet de *alle* drak af Kalken? Hvor er da Beviserne for, at disse Ord gælder *alle de Kristne til alle Tider*? Naar vi siger, at Kristi Ord til Petrus: »*Dig vil jeg give Himmeriges Nøgler; . . . vogt mine Lam, vogt mine Faar*«, — gælder *alle* Peters Efterfølgere til *alle* Tider, saa er de »ufejlbare« Protestanter dér og paastaar: Nej, det er ikke ment saaledes, disse Ord gælder kun Petrus og kun for Aposteltiden (og det gaar højt, naar de indrømmer dette)! Men naar vi siger noget ganske lignende om Kristi Ord: »Drikker *alle* deraf,« saa er efter vore Modstanderes Mening igen det stik modsatte Tilfældet: De skal gælde for alle til alle Tider, og hvad Protestanterne udgive for Sandhed, det skal nu engang *være* sandt: *Stat pro ratione voluntas!* Bortset fra, at vi har hele Oldkirken og de hellige Fædre paa vor Side, kommer det til syvende og sidst virkelig kun an paa, hvem der i Sandhed er ufejlbar, ikke blot »efter egen Bestemmelse«, men efter Kristi Ord. Men saa har vi Katholiker Pauli Ord om Kirken som »*Sandhedens Støtte og Grundvold*« (1. Tim. 3, 15) paa vor Side, og Kristi Ord: ». . . se jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende« (Matth. 28, 20); »han (den Helligaand) skal lære eder alt og minde eder om alt, hvad jeg har sagt eder« (Joh. 14, 26); ». . . og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den« (Kirken); og endelig hans Ord til Petrus alene: »Jeg har bedet for dig, at din Tro ikke maa svigte« (Luk. 22, 32).

Saadant noget staar der ikke i Skriften om Protestantismen og Luther o. a., men kun om Kirken og Petrus og hans Efterfølgere »indtil Verdens Ende«. Hvem er da ufejlbar »efter *sin egen* Bestemmelse«? Den katholske Kirke og Paven er det efter *Kristi* Bestemmelse! —

Angaaende selve Spørgsmaalet, hvorfor »kun Præsten skal drikke af Kalken«, kan jeg henvise til, hvad jeg skrev i »Nord. Ugebl.« 1903 (Nr. 40, S. 634 ff.). Protestan-

terne har heller aldrig formaet at gendrive det *tridentinske Kirkemødes* Bevisførelse (*Sess. 21, c. 1.*): »Den, som har sagt: *Dersom I ikke spise Menneskets Søns Kød og drikke hans Blod, skulle I ikke have Livet i eder (Joh. 6, 54),* han har ogsaa sagt: *Hvo som spiser af dette Brød, skal leve evindeligt (V. 52).* Og den, som har sagt: *Hvo som spiser mit Kød og drikker mit Blod, har det evige Liv (V. 55),* han har ogsaa sagt: *Det Brød, som jeg vil give eder, er mit Kød for Verdens Liv (V. 52).* Og endelig, den, som har sagt: *Hvo som spiser mit Kød og drikker mit Blod, han bliver i mig, og jeg i ham (V. 57),* han har ogsaa sagt: *Hvo som spiser dette Brød, skal leve i al Evighed (V. 59).*«

Men Nøglen til Forstaaelsen af Protestanternes Lære om Kalkens Nødvendighed for Lægfolk findes i *Luthers Ord (Wittenb. tyske Udg. VII. f. 367 C.)*: »Hvis et Kirkemøde tillod eller paabød os *begge* Skikkelser, vilde vi til Trods for Konciliet kun modtage *ecn* eller hverken modtage den ene eller den anden, og forbande dem, der ifølge dette Paabud vilde modtage *begge,*« d. v. s. med andre Ord: Selv om den katolske Kirke gjorde og anordnede alt, hvad, og saaledes, som vi ville have det, vilde vi dog hellere hylde den skæreste religiøse Nihilisme end slutte os til den romerske Kirke; thi den *maa* ikke have Ret; det er os Protestanter, der er ufejlbare! — Hvo, som kun har et Gran af god Vilje, maa faa Øjnene op for, paa hvilken Side Sandheden er.

P. G. Schmiderer.

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Næste Morgen var der i hele Rom ikke Tale om andet end Constantins Ankomst til Byens Porte. For fem hun-

drede Aar siden fyldte Raabet: »*Hannibal ante portas*, Hannibal er uden for Portene,« hele Befolkningen med Skræk og Rædsel; i Dag hilste Romerne et lignende Budskab med stille Glæde og Ønsket om Constantins Sejr, idet de med Længsel ventede paa bedre Tider efter Tyrannens Fald.

Heraclius havde, efter Haanden som Krigen fik en mere og mere ugunstig Vending, taget Følgerne deraf for sin egen Person under alvorlig Overvejelse; ingen havde fulgt den fjendtlige Hærs Fremgang med større Opmærksomhed end han, medens den Dag for Dag mere og mere nærmede sig Hovedstaden; Tanken om hans Fremtid havde i den sidste Tid forjaget al Søvn fra hans Leje, og der var ganske vist i hele Rom ikke en eneste Person, hvem Sorgenne overvældede i den Grad, at de var ved at kvæle ham, som den kejserlige Kancellipræfekt, hvis Stilling mange misundte. I hvert Fald vidste han, at Rufus havde sørget for at bringe Kejseren i Sikkerhed Syd paa, hvis Vaabenulykken igen skulde være ham imod, hvorefter han da, rigtignok under vanskeligere Forhold vilde bringe sin tidligere fattede Krigsplan til Udførelse; men Heraclius kunde aldeles ikke tænke paa at udsætte sig for Vanskelighederne ved en saadan Flugt. Og hvis nu Rufus faldt, hvis Maxentius blev besejret? — »Den Gren, hvorpaa jeg i saa lang Tid har siddet,« sagde han til sig selv, »begynder at blive noget skør; jeg maa i Tide se at faa fat i en anden, som jeg kan hoppe over paa, naar Stormen knækker denne her.« Hvilken anden Gren kunde der vel tænkes end Constantin? — Dog havde Heraclius gjort alt, for ikke at naa dette Maal.

Da han fik sit nuværende Embede, havde ethvert Middel været ham godt nok til at opnaa det; for at kunne beholde det havde han tjent Tyrannens Grusomhed og Begærlighed; ved hans egen Rigdom klæbede der Uskyldiges Blod. Den styrtede Stadspræfekt, Rufinus, havde engang været Constantins Vaabenfælle. Heraclius tænkte sig med Skræk Muligheden af, at Constantin paa en eller anden

Maade skulde blive bekendt med de forfalskede Breve, som Heraclius var kommen frem med. Og hvorledes vilde han, som havde Hengivenhed for Kristendommen, vel bedømme Heracliuses Frafald fra den og hele hans Optræden mod de to Paver, Marcellus og Eusebius? Samvittigheden, som havde slumret saa længe i ham, begyndte at vaagne; den vækkede ham som en Slange, der snoede sig om hans Bryst og lod ham lide Dødsangstens Kvaler.

En Gang tidligere var den Tanke falden ham ind, at sende alle sin Skatte og Kostbarheder til Neapel. hvor han havde en god Ven; han vilde derefter, hvis Maxentius skulde bukke under, selv flygte derhen for derfra at begive sig til sin Hjemstavn, Grækenland. Men de politiske Begivenheder var fulgte saa hurtigt oven paa hverandre, og desuden var han bleven bange for, at Kejseren skulde faa Nys derom af sine Spioner.

Nej, den eneste Redning for ham var Kirken, hvis Moderhjærte han havde saaret i saa høj en Grad. Naar han blev udsonet med den og atter optaget i de troendes Samfund, var der Mulighed for, at han kunde vinde Constantins Bevaagenhed. Men fandtes der nogen Vej til at løse ham fra Kirkens Band, uden at han behøvede at gennemgaa den strenge og langvarige Bod? — Heraclius mente at have fundet det i det Projekt, han tidligere havde forelagt Maxentius. Ligesom Kejser Gordianus for halvtredsindstyve Aar siden havde givet de Kristne deres Coemeterier og Kirker tilbage efter Valerians blodige Forfølgelse, saaledes maatte han nu faa Maxentius til at underskrive en lignende Naadesakt.

Da den Tid paa Morgenstunden var kommen, paa hvilken Tyrannen gav Avdiens, begav Heraclius sig hen til ham og hilste ham med disse Ord: »Constantin har altsaa opslaaet sit Kvarter i Villa *ad gallinas!* Hvilket lykkeligt Forvarsel: *ad gallinas!*«

»Ved Herkules!« udbrod Maxentius leende. »Jeg havde saamænd ikke tænkt paa dette *omen*. Ha! *ad gallinas!*

Det kan nok være, Høgen skal slaa ned blandt de fejge Høns og rumstere saaledes med dem, at Fjerene skal flyve af dem! I Morgen tilintetgør Rufus Fjenden: det vil blive det herligste ved min Fest! Kun Skade, at jeg ikke kan være to Steder paa een Gang!»

»Jeg er just kommen,« svarede Heraclius, »for, som Chef for Kancelliet, at modtage dine Befalinger om, hvorledes du vil have Beretningerne fra Krigsskuepladsen sendte hen til dig i Cirkus. Hvis du vil overlade mig en Del gode Løbere fra den kejserlige Hestestald, skal jeg opstille Ryttere i en Fjerdingvejs Afstand fra hverandre: den første vil saa overbringe Efterretningerne til den næste og saa fremdeles; paa den Maade vil du ved den appiske Vej saa godt som være paa selve Slagmarken.«

»Ved Herkuleses Kølle! Det kan jeg lide; saa kan Rufus sende mig Constantins Hoved til Cirkus endnu helt varmt!«

»Det kommer kun an paa, at disse Efterretninger sker paa en fuldstændig nøjagtig Maade. Jeg tør ikke betro Ansaret til nogen anden end mig selv. Vi maa ogsaa straks efter Slaget sende et Ildbud om Sejren til Neapel og derfra videre til Afrika.«

»Men der skal ogsaa sendes Bud til Gallien, Britannien og Spanien, saa jeg alle Steder kan blive udraabt til Kejser paa een Gang.«

»Jeg skal endnu i Dag lade Sejrsbudskabet udfærdige.«

»Det er godt! Men du kommer i hvert Fald til at give Afkald paa Forestillingerne i Cirkus. Naa, jeg har tænkt paa at give dig Gallien til Provins; den kan vel nok holde dig skadesløs, skulde jeg mene.«

»Jeg har ganske vist i mange Maaneder glædet mig til denne Fest; men en tro Tjener skal kunne give Afkald paa alle Nydelser og Glæder for sin Herres Skyld.«

Herved havde Heraclius opnaaet, at han selv hvert Minut kunde faa de allerpaalideligste Efterretninger angaaende Slagets Gang og afvente Kampens Udfald i sit eget

Hjem. Han havde al Grund til at formode, at Constantin havde valgt Tronbestigelsesdagen til at levere det afgørende Slag. — Nu forelagde han igen Kejseren det Edikt til Underskrift, som gav de Kristne deres Kirker og Coemeterier tilbage, idet han gentog sit Tilsagn om, at han nok skulde faa alle de Kristne til at gaa i Fælden, om ikke allerede ved den forestaaende Mindedag for den hellige Cæcilia, saa dog aldeles bestemt inden Aarets Udgang, ved den Fest, de højtideligholdt i Anledning af deres Guds Fødsel.

»Du er altsaa sikker paa, at Fiskene vil bide paa den Madding?« spurgte Maxentius.

»Det, at deres Begravelsespladser og Kirker er bleven dem fratagne, har været langt smerteligere for dem end de frygteligste Pinsler,« svarede Heraclius, »du skal faa at se, med hvilken Begærlighed de vil løbe efter den Lokkemad.«

Og Maxentius skrev under.

»Vil din Guddommelighed,« vovede Heraclius at spørge, »ikke sætte Kronen paa Værket og meddele de dødsdømte Kristne, i det Øjeblik, de bliver førte ind i Cirkus, at . . .«

»Hvad er det nu for hemmelige Planer, du gaar med, græske Hykler,« spurgte Maxentius og saa vist paa ham, siden du paa een Gang er bleven kristenvenlig? — Ved Herkuleses Kølle, jeg skal smadre Hovedet paa denne Slange, hvis den skulde vove at sno sig om mine Ben. Tak du Guderne for, at jeg allerede har skrevet under! Havde du,« vedblev Kejseren med stigende Vrede, »bedt om Naade for den tidligere Stadspræfekt — ja vel — han har dog i Virkeligheden været mig en tro Tjener. Men det er de mægtiges Ulykke, at simple Bremsere sætter sig fast i de ædle Hestes Øren og med deres giftige Stik bringer dem i Raseri. Ved du ikke, at der i Gaar indkom et stort tredaaret Skib med Korn fra Ægypten? — Og det er dig, som har ophidset mig mod Rufinus, fordi han ikke havde sørget for Byens Proviantering. Og selv om han er en Kristen: — Ved alle Guderne! En Renegat, som har fornægtet sin Tro, er meget værre. Væk med dig! Men det vil

jeg dog lade dig vide: Mærker jeg, at Sangfuglen er en Skruptudse, en væmmelig, giftig Skruptudse, saa skal hele Rom blive Vidne til, hvorledes Kejseren skaffer saadant Utøj bort fra sin Have.« (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Paa den h. Josefs Fest afsløredes i Overværelse af flere Kardinaler, mange fremragende gejstlige og verdslige Personligheder og det store tyske Arbejdertog, som er ankommet til Rom i Anledning af Festen, *det internationale Mindesmærke*, som de katholske Arbejderforeninger i hele Verden have rejst til Minde om *Leo XIII. og hans socialpolitiske Virksomhed*. Festpladsen mellem Laterankirken og Kejser Konstantins Daabskapel var opfyldt af Indbudne. Man saa her de romerske Fyrster og Hertuger ved Siden af Repræsentanterne for de forskellige Landes Arbejdere. Alle vare besjælede af den samme Tanke: at hylde den afdøde Arbejderpave. Samtlige romerske Arbejderforeninger vare mødte med deres Faner, blandt dem ogsaa den tyske Svendeforening i Rom. Kardinal *Ferrata* holdt Festtalen, som blev modtaget med stort Bifald. Generalpræsidenten for Mindesmærke-Komiteen, Fyrst-Thronassistent *Colonna* overrakte derefter Mindesmærket til det lateranske Damkapitel, som var tilstede med Titular-Ærkebiskop *Stonor* i Spidsen. Under Ceremonien spillede flere Musikkorpser. Pave *Pius X.* havde sendt som sin Repræsentant Overkammerherre Msgr. *Bisleti*.

Mindesmærket fremstiller en Arbejder, som staar støttet til sit Værktøj og med Blikket opløftet mod Korset, som han holder i sin Højre, og hvis Tværbjælke bærer Indskriften: *In hoc signo vincis* (I dette Tegn skal du sejre). Broncestatuen er 3 Meter høj og hviler paa en 4½ Meter

høj Sokkel af hvidt og rødt Granit. Forsiden bærer en Dedikations-Indskrift, hvori Leo XIII. hyldes af de katolske Arbejdere. Paa de tre andre Sideflader er anbragt tre store Broncetavler, hvori Encyklikaerne: *Quod Apostolici muneris* — *Rerum novarum* — og *Graves de communi* ere indgraverede. Paa de fire Hjørner af Sokkelen læses Navnene paa de fire Dyder: Tro, Retfærdighed, Barmhjerlighed og Fred, og paa Sokkelens Fodstykke er anbragt, alfabetisk ordnet efter Nationerne, Navnene paa de Arbejderforeninger, som har bidraget til Mindesmærkets Opførelse.

Om Aftenen overværede det store tyske Arbejder-Pilgrimstog det højtidelige »Te Deum«, som Kardinal Rampolla istemte i St. Peterskirken i Anledning af *Pave Pius X.s Navnedag*. Derefter afholdtes en Festforsamling i den romerske Arbejderforenings store Forsamlingssal, hvor der blev holdt Taler i det *franske, tyske, flamske og italienske* Sprog, og af en *spansk* Arbejder i hans Modersmaal. Den store Sal og Galeriet var fyldt indtil sidste Plads af Folk af alle Stænder.

Dagen efter, den 20. Marts, blev det tyske Arbejdertog modtaget i Audiens af Pius X. i en af Vatikanets Sale. Togets Fører, Lic. *Fournelle* fra Berlin, hvor de tyske katolske Foreninger have deres Hovedsæde, holdt Talen til Paven og sluttede med: »54,000 Arbejdere bede Deres Hellighed om den apostoliske Velsignelse for dem selv og deres Familier, for deres Arbejder og deres sociale Indretninger.«

Paven svarede, at han ønskede sig selv og de Tilstedeværende til Lykke, fordi Leo XIII.s Rundskrivelse og hans »*Motu proprio*« dannede Grundlaget for disse Arbejderforeningers fælles Forbund. Hans Tanke var, at kun i Forbindelse med Religionen og Kirkens Forskrifter kunde Arbejdernes Lod blive forbedret. Han glædede sig over, at allerede 54,000 Arbejdere havde sluttet sig til Forbundet, og han ønskede at dette fremdeles maatte blomstre og vinde Fremgang, fordi det virkede paa det sociale Omraade i den

snevreste Tilslutning til Biskopperne og paa Kirkens Fundament. Paven roste særlig Forbundets sociale Bestræbelser, fordi Kærlighed, Retfærdighed og gode Sæder vare dets Ledstjærner.

Paa Anmodning af Præsidenten tillod den h. Fader, at de forsamlede Arbejdere sang den ambrosianske Lov- og Takkesalme »*Te Deum*« i Modersmaalet, der lød som Havets Brusen gennem den store Sal. Til Slutning meddelte den h. Fader den apostoliske Velsignelse.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 6 Morgen: Korssets højtidelige Optagelse; derefter Procession. Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. — Kl. 6 Festandagt og Prædiken.

Mandag den 4. April. 2. Paaskedag. I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. — **5. April, Ti., 6. O.** (I St. Ansgars Kl. 8¹/₄, h. Messe for Ansgariusforeningen.) **8. F., 9. L.,** Oktavdage.

Søndag den 10. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og *Te Deum*.

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som ere forpligtende for Alle uden Hensyn til, om de have været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest anden Paaskedag.

Rev. D. D. Missionarii, qui sacra olea Hafnia accipere optant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafnia, die 1. Aprilis 1904.

Secretar. Vic. Ap.

Jesu Hjærte Kirke. Paaskesøndag. Stille Messe Kl. 7 og 8¹/₂; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **Paaskemandag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Aften Kl. 6 Festandagt.

Rosenkranskirken. Paaskesøndag: Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — **Paaskemandag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

St. Anna Kirke. Paaskesøndag Kl. 7 h. Messe med Prædiken; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — **Paaskemandag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt. — **Hvide Søndag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente; Kl. 3 Festandagt og Prædiken.

St. Josefs Kirke. Paaskesøndag Kl. 6½ h. Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse, Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Kl. 9 Højmesse, Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Paaskesøndag Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — **Paaskemandag** Gudstjeneste som paa alm. Sønd.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Anna Kirke blive foranstaltet en offentlig Indsamling, i Stedet for den sædvanlige Kollekt, til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys. Forstanderskaberne.

Gudstjeneste i Helsingør. (Marienlyst Allé 17.) Hver Søndag og Festdag højtidelig Messe med Prædiken Kl. 10. Aftenandagt Kl. 5.

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) Første Paaskedag: Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 5 Katekese og Andagt.

St. Ansgars Kirke. Fredag den 8. April Kl. 8¼ **Votivmesse** af den ubesmitte Undfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den **sakramentale Velsignelse**.

Vincentsforeningen. St. Ansgars Konferentsen takker herved hjærteligst den anonyme Giver for de tilsendte 25 Kroner.

Elisabethforeningens Basar. Ved Lodtrækningen, som fandt Sted Mandag Efterm. i Overværelse af Foreningens Formand og Bestyrelse samt flere andre Tilstedeværende blev **Tæppet** vundet paa Nr. 123; **Dukken** paa Nr. 51; **Vandstellet** paa Nr. 167 og **Kufferten** paa Nr. 229.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 17—24.

Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Helligdagene.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 15.

Søndagen den 10. April.

1904.

Indhold: Herre velsign! — Pius X. og Frankrig. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Neapel. Rusland. — Bekendtgørelser.

Herre, velsign! —

—o—

Herre, velsign hver en Sjæl som er ene
blandt dem, den af Hjærtet har inderlig kær.
Herre, velsign hver en Sjæl, som skal tjene
Dig uden at føle Dig være den nær.

Herre, velsign alle dem, Du vil krone
med Torne, som Sønnen, din Enbaarne, bar!
Herre, fortæl dem: *med Ham* skal de sone
hvad selv de og andre vel syndet har.

Herre, velsign alle dem, Du vil fæste
til Korset, hvor Jesus har Verden forløst.
Herre, fortæl dem, at *der* vil Du gæste
det ensomme Sind med din lyseste Trøst.

G. M.

PIUS X.

og

Kulturkampen i Frankrig.

—o—

I sit allerede tidligere omtalte Gensvar paa de Lykønskninger, som Kardinal Oreglia udtalte overfor den h. Fader i det forsamlede Kardinal-Kollegiums Navn i Anledning af St. Josefs Fest — den h. Faders Navnedag — sagde den h. Fader ordret følgende:

»Naar Vi rette Blikket hen paa den store katholske Families nuværende Forhold, finde Vi uden Tvivl saare berettigede Grunde til at føle Os trøstede, idet Vi tænke paa Episkopatets skønne og inderlige Forening med denne Apostoliske Stol eller paa Folkenes Fastholden ved dette Enighedens Midtpunkt og paa den katholske Kirkes blomstrende og stadig tiltagende Virksomhed blandt de forskellige Nationer. Men paa den anden Side opfyldes Vi af stor Bitterhed ved at se den Lidenskab, med hvilken de katholske Grundsætninger blive bekæmpede, den Haardnakkethed, med hvilken man udbreder blandt Folket Vranglærdomme, der ere lige fordærlige for Kirken og for det borgerlige Samfund, og i skæbnesvanger Vildfarelse ødelægger i nogle Egne de gavnlige Institutioner, som bleve kaldte i Live af Kirken med saa megen Iver og saa store Ofre for at fremme Folkets aandelige og materielle Velfærd.

Og hvad navnlig det sidste Punkt angaar, saa kende I de sørgelige Begivenheder, som ske i Frankrig i Løbet af de senere Aar. Siden Vi ifølge det guddommelige Forsyns uransagelige Raadslutning er bleven kaldet til Apostelfyrstens Stol, have Vi aldrig undladt, ligesom Vor berømmelige Forgænger, at give den ansete franske Nation Beviser paa oprigtig Hengivenhed og paa en særegen Imødekommenhed overfor dens Regering. Men vi maa tilstaa, at medens Vi paa den ene Side glæde Os over de fortsatte Beviser paa

Fromhed og Hengivenhed, som bleve Os til Del fra dette katholske Folks Side, følte Vi paa den anden Side dyb Bedrøvelse over de Forholdsregler, som ad Lovens Vej allerede ere vedtagne og endnu ere planlagte mod de Kongregationer, som ved deres fremragende Barmhjertigheds-Gerninger og deres kristelige Opdragelses-Anstalter vare en Pryd baade for den katholske Kirke og for Fædrelandet. Og ret som det, der allerede er sket for at ødelægge dem, ikke var uhørt alvorligt og beklagelsesværdigt nok, har man anset det for nødvendigt at gaa endnu videre, trods Vore gentagne Anstængelser for at hindre det, idet man fremsætter og vedtager et Lovforslag, som ikke alene har til Formaal, at forbyde paa en uretfærdig og afskyelig Maade Medlemmerne af de religiøse Institutioner al Undervisning, og det udelukkende, fordi den har en religiøs Karakter, nej. man vil overhovedet fuldstændig ophæve disse Institutioner, som vare approberede alene med Skoleundervisningen for Øje, og inddrage deres Ejendele. Denne Forholdsregel vil, som Enhver kan forstaa, have den bedrøvelige Følge, at Hovedgrundlaget for ethvert borgerligt Samfund, den kristelige Undervisning, som Katholikerne have grundlagt og vedligeholdt under Lovens Beskyttelse og ved Hjælp af de højmodigste Ofre, vil blive tilintetgjort. Paa denne Maade ville utallige Børn, imod deres Forældres Villie, blive opdragne uden Tro og uden en kristelig Moral til uendelig Skade for deres Sjælc. Tillige vil man atter opleve det jammerfulde og sørgelige Syn, at Tusinder af Ordensbrødre og Søstre ere nødsagede til, ganske uden deres Skyld og blottede for alle Hjælpemidler, at strejfe alene omkring i alle Egne af Frankrig eller at gaa i Landflygtighed til de fremmede Lande.

Vi beklage og misbillige energisk saadanne haarde Forholdsregler, saa helt modsatte den velforstaaede Frihedside, saa aldeles imod Landets Grundlov, imod den katholske Kirkes umistelige Rettigheder og mod Civilisationens Grundsatninger, der forbyde at angribe fredelige Borgere, som

under Lovens Garanti ofre sig for den kristelige Opdragelses Værk, og som ikke have handlet mod nogensomhelst Pligt eller unddraget sig nogensomhelst Byrde, der er bleven de øvrige Borgere paalagt. Vi kunne heller ikke undlade at udtrykke Vor Smerte over den Forholdsregel at fremlægge for det ministerielle Raad som ulovlige de ærbødige Skrivelser, som ere blevne sendte Republikens øverste Styrer fra flere velfortjente Sjælehyrder, blandt hvilke tre ere Medlemmer af dette hellige Kollegium, det apostoliske Sædes ophøjede Senat, — som om det kunde være en Forbrydelse at henvende sig til Statens Overhoved, for at henvende hans Opmærksomhed paa Ting, som paa det nøjeste ere forbundne med Samvittighedens alvorligste Pligter og med det offentlige Vel.

Skønt disse Forhold dybt bedrøve Vort Hjærte, berøve de Os dog ingenlunde Modet; Vi bevare det faste Haab, at Herren, idet han bønhører Vore og saa mange fromme Sjæles Bønner, vil fremskynde sin Barmhjærtigheds Time og ogsaa aabne Hjærtet hos dem, som endnu i denne Stund ere døde for Kirkens Røst. Af disse Tillidens og Fortrøstningens Følelser — derom føle Vi os forvissede — ville navnlig være besjælede Ordensbrødrene og Søstrene i Frankrig, disse den katholske Kirkes udvalgte Børn, som Vi ledsage i deres Smerte med Vore varmeste Bønner. Maatte denne Tids haarde Prøvelse ikke rokke deres Fasthed! Maatte de tværtimod ved fordoblet Iver hengive sig til et Liv fuldt af Tro og helligt Arbejde, idet de tilgive dem, som paa nogensomhelst Maade bekæmpe deres Anstalter, medens de tillige holde deres Blik og deres Tanker opløftede mod Himlen.

Vi indse vel, at Vore Ord, som begyndte saa glædelige, have faaet en ganske anderledes Afslutning; men det forekom Os passende, at I som Vore trofasteste Sønner, dele med Os ikke blot Glæden, men ogsaa Kummeren.« —

Efterat Paven havde holdt ovenstaaende Tale til Kardinal-Kollegiet, skal Kardinal *Vanutelli* have spurgt ham, om han ikke troede, at hans Ord kunde fremkalde et Brud med den franske Regering. Hertil skal Pius X. have svaret: »Naar jeg gør min Pligt, saa ser jeg ikke paa de politiske Følger. Jeg gør intet *imod* Opretholdelsen af et godt Forhold til den franske Regering; men jeg gør heller ikke mere noget *for* at opretholde det.« Det synes saaledes, at Paven har besluttet, hellere at lade det komme til det yderste, end at gøre endnu flere Indrømmelser, som kun vilde opmuntre de vantro franske Magthavere i deres virkelige Oprør imod Gud og hans Rige hernelen. Under alle Omstændigheder har Pavens alvorlige Tale gjort et dybt Indtryk i alle Kredse. Man havde allermindst ventet saadanne Ord af Pius X. De kirkefjendske Blade i Frankrig ere rasende over hans Tale. Det førende socialdemokratiske Blad »Lanterne« siger: »Vi vente af Combes en kraftig Daad som Svar paa Vatikanets Udfordring. Han maa gennemføre vor Gesandts Tilbagekaldelse fra Vatikanet og hjemsende Sartos Nuntius. Han maa gøre endnu mere: nemlig straks indlede Kirkens Adskillelse fra Staten. Frankrig underholder en Gesandt hos en erklæret Fjende; det yder ham Tilskud (Kultusbudgettet) og Vaaben til hans Tropper. Hvorlænge skal dette endnu vedvare?«

Katholikerne glæde sig hjærteligt over den h. Faders Kundgørelse. Det kraftige Ord har atter givet dem Mod. Man har saa ofte bebrejdet dem, at Vatikanet veg tilbage for Combes. Den h. Faders Kundgørelse ser ikke ud derefter!

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

(Fortsat.)

Heraclius turde ikke svare et eneste Ord; han bukkede dybt og forlod sin kejserlige Herre.

»Hvilket Fæ jeg var,« sagde han til sig selv, da han i stor Harm forlod Paladset, »at jeg gav mig til at tale de fangne Kristnes Sag! — og dog vilde dette Edikt have langt større Værdi i Biskop Milziadeses Øjne, hvis jeg paa samme Tid kunde have givet ham Meddelelse om de dødsdømtes Benaadning.«

Alligevel var Ediktet i hans Øjne et Klenodie af uskat-terlig Værdi, og Heraclius gjorde sikker Regning paa, at han for denne Pris af Paven straks vilde kunne tilkøbe sig Genoptagelse i Kirkens Menighed uden Betingelser. Paa den Maade vilde ogsaa en af de værste Anstødsstene for at opnaa Constantins Gunst være bragt af Vejen. — »Det, at jeg giver Kirken,« sagde Heraclius til sig selv, »alle dens Kirker, Cemeterier og milde Stiftelser tilbage, er en Velger-ning, som tusinde Gange opvejer det, man kan lægge mig til Last, og som egentlig Pave Eusebius ved sin overdrevne Haardhed var Skyld i. Vil Milziades nu hjælpe mig til lykkeligt og vel at undgaa denne Klippe, skal jeg sandelig af al Iver gøre Kirken en større Tjeneste end ved den stren-geste Bod.«

Det var fromme Forsætter, men golde Skud uden Frugt-barhed; de var ikke voksede op ved Naadens Solglød, men kun fremdrevne i Angstens mørke Kælderrum.

Heraclius havde ved sine Spioner faaet at vide, at Bi-skop Milziades i al Hemmelighed boede i en Hytte i Sub-urra; men paa Grund af den Forsigtighed, hvormed de Kristne havde valgt dette Opholdssted til Paven, var det kun med stort Besvær lykkedes Præfekten at finde ham. —

Da han en halv Times Tid efter forlod Hytten, kunde man i hans mørke Ansigt læse alt det Raseri, der kogte i hans Indre. Mod Forventning havde Milziades afslaaet hans Tilbud og i det højeste stillet ham en delvis Eftergivelse af Kirkestraffene i Udsigt, men derhos tillige i hellig Alvor mindet ham om, at endnu ingen af Kirkens Forfølgere havde undgaaet Guds Straffedomme.

Opfyldt af Vrede over saaledes at have forregnet sig og forbitret over Pavens Trusler, styrede Heraclius sine Skridt imod Forum, mens han ærgerlig gik og tænkte paa et andet Middel, hvormed han kunde gøre sig behagelig for Constantin.

»Jeg vil,« sagde han til sig selv, »gennemblade Senats Protokoller og se at finde alle de Ytringer, som de Senatorer, der ere fjendtligt stemte mod Constantin, har brugt; jeg kunde maaske ogsaa i Arkivet finde.....«

Pludseligt opklaredes hans Ansigt: »Nu har jeg det!« udbrød han, »Brevene fra Præsten Gordianus til Overfelt-herre Rufus! — Der er ikke noget, der bedre kan anbefale mig for Constantin!«

Da han kom hjem, modtog hans Søn Sabinus ham med det overraskende Spørgsmaal: »Ved du, at Stadspræfekt Rufinus enten er bleven stjaalet fra os eller ogsaa er flygtet?«

»Du har det nok ikke rigtig godt,« svarede Heraclius ærgerlig, »er du fuld? — Hvad mener du egentlig?«

»Enten har hans Sygdom kun været en Komædie for at vildlede os,« forklarede Sabinus, »og saa er han løbet sin Vej; eller ogsaa er han død, og saa har de Kristne stjaalet Liget. I alt Fald er han forsvunden i Nat. Det er da tydeligt nok, synes jeg.«

Denne Efterretning berørte Heraclius ubehageligt og gav ham meget at tænke paa. Det, at de Kristne havde gjort sig den Ulejlighed at stjæle Liget, forekom ham meget usandsynligt, da de jo, uden at udsætte sig for nogen Fare, kunde have faaet det for en liden Drikkeskilling; — Fangen

maatte altsaa være flygtet. Hvis det var Tilfældet, havde Heraclius alt at frygte ved et nyt Tronskifte. — Saa kom han til at tænke paa Valeria. Hun maatte ganske vist kende noget til Flugten og selvfølgelig ogsaa vide, hvor Rufinus holdt sig skjult; ved Datteren vilde Heraclius naturligvis samtidig igen have Faderen i sin Magt.

»Gaa straks hen til Politiet,« befalede han Sønnen, »og lad det omringe Irenes Hus paa Aventin. Skulde man ikke finde Pigen der, maa hendes Opholdssted øjeblikkelig opspores, — inden Aften maa hun være i vor Magt.«

»Den, der bringer Pigen,« raabte han efter Sønnen, der skyndte sig af Sted, »lover jeg hundrede Sestertier, — to hundrede Sestertier!«

Heraclius gik op og ned i Værelset, urolig i Sindet; han fik tilfældigvis Øje paa det kejserlige Edikt; i sit Raseri tog han det, rev det itu og kastede Stumperne paa Gulvet.

Neppe havde han gjort det, før det faldt ham ind, at dette Dokument senere kunde have været ham til stor Nytte for at han derved kunde overbevise Constantin om sin Villie mod de Kristne.

Han blev ganske rasende ved Tanken derom.

En Times Tid efter kom Sabinus tilbage med den Besked, at Valeria ikke havde været hjemme siden den foregaaende Eftermiddag. Om Natten havde der derimod indfundet sig en ubekendt, der saa ud til at være Vognmandskusk, han havde vækket Portneren og foregivet at han havde Bud til Irene; han havde ogsaa spurgt om sin Datter, som han var meget bekymret for, men saa havde Portneren uden videre afvist ham.

Ved denne Efterretning stampe Heraclius ærgerligt i Gulvet: det, at Irene var bleven udpeget som Candiduses Moder, og som Følge deraf fængslet, havde fordærvet det hele for ham.

»Skal da alt mislykkes for mig?« raabte han rasende.

»Senere vil det gaa dig endnu værre!« sagde en Stemme i hans Indre.

Efter den Forklædning at dømme, som Portneren havde omtalt, maatte Rufinus være flygtet ved Vognmandskuskenes Hjælp, men ved et Forhør over dem vilde man kun faa deres enstemmige Vidnesbyrd om, at de aldeles ikke kendte noget til den Sag.

Portvagten ved Byggepladsen blev underkastet et skarpt Forhør. Af de Spørgsmaal, der stilledes til ham, kunde han forstaa, at Kvinden havde narret ham og hjulpet Rufinus med at flygte. Da han godt vidste, hvem Rustica var, vilde det ikke have været ham vanskeligt at finde hende i det transtiberinske Kvarter, og saa vilde Stadspræfekten have været opdaget med det samme. Men Portvagten fandt det raadeligst for sit eget vedkommende at tie stille om denne Begivenhed og blev derfor ved med at paastaa: »Saavel ved Ind- som Udkørslen var der en Kusk paa hver Vogn, og jeg kan tage alle Guder og Gudinder til Vidne paa, at der ikke har siddet to Mænd paa nogen af Kærrerne.«

»Men,« udbrød Heraclius opbragt, »hvorledes er Fangen da sluppen bort?«

»Han var bleven en ren Skygge af sig selv;« svarede Portvagten, »det kan jo tænkes, at han har kunnet slippe ud gennem Tremmerne paa det Sted, hvor Palissaderne ikke slutter tæt nok sammen.«

»Nej, nej; det er umuligt!«

»Ja,« vedblev Opsynsmanden, »saa er der kun en eneste Forklaring mulig, Herre. — De Kristne er nogle slemme Troldmænd: Jeg har hørt, at deres Mester engang er gaet igennem et Nøglehul og pludselig har ladet sig se blandt sine Disciple; og en anden Gang, hvor han var indespærret i en Hule, hvis Aabning var lukket med en mægtig Klippeblok, som ti Mand ikke kunde rokke, og foran hvilken en halv Centurion Soldater maatte holde Vagt, var han dog forsvunden næste Morgen. Naar de Kristne have Trylleord, hvormed de kan flytte Bjerge, saa forundrer det mig kun, at de ikke har befriet den fangne Stadspræfekt længe før.«

Heraclius var fortvivlet; det var ikke muligt, at opdage

det mindste, der kunde lede ham paa Spor efter Flygtningen. Hans Misstemning blev endnu større, da Sabinus henimod Aften kom hjem og fortalte, at han havde set Valeria sammen med en Kvinde af Folket i det transtiberinske Kvarter.

»Hvorfor greb du hende ikke?« spurgte Præfekten rasende.

»Saa sagte, Tata!« svarede Sønnen haanligt. »Da jeg opdagede hende, styrtede jeg naturligvis hen og greb fat i hendes Arm; — men saa skulde du have set, hvordan den anden Kvinde sprang løs paa mig som en Furie og kaldte hele Nabolaget sammen; Mændene og de endnu skrækkeligere Fruentimmer kom løbende fra alle Sider; jeg var kommen ind i en Vesperede fuld af lutter Dæmoner; Megærerne hylede som en Flok gale Katte; Karlene slog og stødte mig, og da jeg ikke er født med Krokodillepanser, vilde man ganske sikkert have slaet mig ihjel, hvis ikke en var kommen mig til Hjælp.«

»Og hvem var det?« spurgte Heraclius.

»Det var ingen anden,« svarede Sabinus, »end Valeria selv, som i et nu forandrede Tigrene til fromme Lam, saa at de igen slap mig. Jeg sneg mig slukøret bort. Det var altsaa en kristen Kvindes Hævn, — og, ved Jupiter! er alle Kristne som denne Jomfru, kan jeg godt forstaa, at du ikke har kunnet . . . . .«

Sabinus var dog ikke fræk nok til lige over for Faderen at fuldføre sin Tankegang; men et ondt, spottende Smil paa hans Læber talte tydeligt nok.

Heraclius sendte ham et vredt Blik, bed sig i Læben og tav; det var første Gang, Sabinus havde slaet paa Faderens Frafald fra Kristendommen; kunde det vel have været gjort paa en mere saarende Maade?

Lige over for den giftige Pil, hvormed hans egen Søn havde ramt ham, stod Heraclius værgeløs; til de alvorlige Ord, han havde hørt af Biskoppen, kom nu ogsaa den uopdragne, unge Mands Forhaanelse.

Det kostede Præfekten stor Møje at samle sine Tanker,

saa han kunde begynde at overveje, paa hvilken Maade Valeria skulde opspores i det transtiberinske Kvarter.

Hans Frygt for Rufinus blev dog mildnet, da der senere kom en Mand, som fortalte, at han godt kendte Valeria, da hun boede i samme Hus, som han, og at han havde mødt hende paa Vejen til den appiske Port; hun havde saa bedt ham sige til Irene, at hun var gaet hen for at berede en Grav til sin Fader. — Rufinus maatte altsaa dog være død. Skønt Heraclius ikke kunde faa alle de Beretninger, han havde hørt, til at stemme overens, var denne Ytring af Valeria dog et utvivlsomt Bevis paa, at Stadspræfekten var død. — Dermed var en stor Sten væltet fra hans Bryst. —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Til *Elisabethforeningens Basar* til Fordel for Foreningens Virksomhed for forældreløse og ulykkeligt stillede Børn var der atter i Aar skænket mange smukke og værdifulde Sager, som dels bleve solgte og dels bortloddede. Ogsaa til Restaurationen var Alt skænket med megen Rundhaandethed af forskellige Damer i Menigheden. Besøget var overordentlig godt, og i skøn Forening saas Bedrestillede og Mindrebemidlede færdes ved Bordene til Gavn for de stakkels Børn, som maa savne en Faders og Moders ømme Kærlighed. Til Glæde for Bestyrelsen og for de Damer, som ofre deres Tid og Kræfter i de tre Basardage, blev Resultatet af Basaren da ogsaa særdeles godt, idet den indbragte ialt **1345 Kr. 77 Øre**, heri indbefattet Restaurationen 147 Kr., Tombolaen 38 Kr. 80 Øre, Dukken 108 Kr. 75 Øre, Rejsetasken 81 Kr., Gulvtæppet 73 Kr. og Vandstellet 70 Kr. 25 Øre.

Foreningen begynder sit nye Regnskabsaar med 16 Børn, som ere anbragte i Vajsenhusene hos Skolebrødrene og St.

Josefssøstrene paa Frederiksberg og i gode katholske Hjem under Bestyrelsens Tilsyn. Foreningens *Indtægter* i Aarets Løb vare 2998 Kr. 57 Øre, og *Udgifterne* beløb sig til 2929 Kr. 74 Øre, saa at Regnskabet fremviste et *Overskud* af 68 Kr. 83 Øre. Foreningen tæller for Tiden 98 Medlemmer.

— *St. Anna Ynglinge*forening paa Amager fejrede anden Paaskedag før Højmessen den højtidelige Indvielse af Foreningens nye Banner, som er bleven skænket til Foreningen af den herværende Paramentforening ved St. Ansgars Kirke. Efter at Ynglingene havde holdt deres Indtog i Kirken, forklarede Pastor Wenig i sin Prædiken Bannerets Betydning for Ynglingene. Det skulde være for dem ligesom en Fører, som de Unge skulde se op til under deres Vandring herved, for at de maatte blive bevarede mod at betræde Fordærvsens den brede Vej, ad hvilken desværre saa mange unge Mænd vandrede i vore Dage, og derimod frejdigt og udholdende vandre henad Dydens den trange Vej, som vilde føre dem til Lykke baade for Tid og Evighed; deres Fane skulde være for dem ligesom et Værn i Kampen mod de mangfoldige ydre og indre Fjender, som søgte at berøve dem deres Tro og deres Uskyldighed. Jesus, Maria og St. Anna, hvis Billeder smykkede Banneret, skulde tilskynde og hjælpe dem til, at blive fromme, arbejdsomme, lydige og kyske Ynglinge til Gavn og Glæde for Kirken og til Velsignelse for Ynglingene selv.

Efter at Sognepræsten ved St. Anna Kirken, Pastor Resch, havde foretaget den i det kirkelige Rituale foreskrevne Indvielse, bankede han tre Gange med en Hammer paa Fanestangen, idet han nedbad den treenige Guds Velsignelse over de Ynglinge, som i Tidernes Løb vilde følge det skønne Banner. Forstanderinden for Paramentforeningen, Frøken C. Tetzlaff, som var Fanens Gudmoder, foretog derpaa den samme Ceremoni, hvorefter ogsaa Pastor Wenig i Ynglingenes Navn fæstede tre Søm i Fanestangen. Under den paafølgende Højmesse modtog Foreningens Medlemmer

den h. Paaskekommunion. Den smukke Højtidelighed sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse. St. Anna Ynglingeforenings Medlemmer udtale her gennem Bladet deres hjærteligste Tak til alle Gæster, som overværede Højtideligheden, særlig til Paramentforeningens Damer, som ved deres Nærværelse forøgede Ynglingenes Festglæde. Med endnu større Iver og Kærlighed ville Ynglingene i St. Anna Menighed slutte sig til det nye Banner og til den lille Forening, som har til Øjemed at være Ynglingene behjælpelige med, under vor guddommelige Frelser Jesu Kristi, hans hellige Moders og St. Annas Protektion. at tilbringe en uskyldig og tillige glædefuld Ungdomstid til Guds større Ære og til Gavn for deres udødelige Sjæl.

Fredericia. (W.) I Fredericia er der for nylig, paa den fra Foreningen *A. C.* i København kendte Doktor P. Niensens Initiativ, bleven dannet en katolsk Forening, som er bleven døbt »*Unio*« og tæller omtrent 100 Medlemmer. Blandt disse er selvfølgelig ogsaa Menighedens Sognepræst, Hr. Pastor Heiden, der sidder i Foreningens Bestyrelse.

Foreningen afholder Møde en Gang om Maaneden og har til Formaal at gavne og fornøje. Det første opnaas ved Foredrag; — saaledes har Hr. Pastor Heiden holdt et ypperligt Foredrag om Italien, og Formanden, Dr. Nielsen, har paa en livlig og letfattelig Maade fortalt Medlemmerne om Nerver og Nervesystemet, — og det andet, Fornøjelsen, sørger dels Foreningens flinke Strygekvartet for, og dels Medlemmerne selv, idet de til Musikens Toner tage sig en lille Svingom. Foreningen har tilhuse i Afholds- og Højskolehjemmet paa Hjørnet af Fyensgade og Købmagergade, og Bestyrelsen arbejder med Lyst og Energi paa, at »*Unio*« i Fredericia for Katholikerne der maa blive det samme som »*Unio*« i København for Hovedstadens Katholiker.

Neapel. Den tyske Kejser har under sit nuværende Ophold i Neapel hædret *Benediktinerne* i Klosteret *Monte Cassino*. Efter sin Ankomst har han indbudt Abbed *Krug* fra det berømte Benediktinerkloster til en Middag i den

snevreste Kreds ombord paa Kejserskibet »Hohenzollern«. Abbeden modtog Indbydelsen og, ledsaget af Pater *Angelo*, tog han til Neapel. Om Bord blev Herrerne modtagne i *officiel Form* og gennem et Spalier, som en Æresvagt dannede, førte ned i en Salon, hvor Kejseren efter nogle Sekunders Forløb paa den hjerteligste Maade tog imod Benediktinerne. Maaltidet var paa Grund af Benediktinerens Ordensregel meget frugalt. Foruden Kejserens Følge var den amerikanske Gesandt Meyer tilstede. *Abbed Krug sad ved Kejserens højre Side*. Underholdningen var meget livlig og drejede sig om Klosters Historie og om Kunstværkerne i Monto Cassino, som Kejseren for to Aar siden besøgte under sit Ophold i Italien tillige med Kongen af Italien. Efter Middagsmaaltidet talte Kejseren i længere Tid med Abbed Krug i Enrum.

Rusland. Fra Petersborg skrives der til os: »Alverden arbejder her for Soldaterne i Krigen og alt muligt forfærdiges her for de Saarede og for de Sunde, at de ikke skulle fryse ihjel; man siger, at mange stakkels Soldater derovre i Asien have mistet baade Hænder og Fødder af Kulde. Kejserinden har bl. a. aabnet en meget stor Systue (en stor Sal), hvor hun selv hver Eftermiddag syer nogle Timer paa Maskine for Soldaterne i Krigen, og alle, som have Lyst til at sy, kunne komme og sy hos hende.

Det er meget rørende at se, hvorledes de polske Soldater forberede sig til at drage til Krigsskuepladsen og til at dø der, om det skal være. Hver Morgen stiller et helt Regiment i den katholske Kirke for at skrifte og modtage den h. Kommunion, maaske for sidste Gang. Præsterne ere hele Morgenen beskæftigede med at modtage de polske Soldaters Skriftemaal og række dem den h. Kommunion, og et overmaade gribende og rørende Indtryk gør det, at se disse katholske Soldater bede i Gudshuset. Store Skarer ere allerede sendte bort til Krigsskuepladsen, og de øvrige maa være belavede paa at følge efter. Det er ganske forfærdeligt

at tænke paa, hvor mange Familier gøres ulykkelige, fordi Faderen eller Sønnen tages bort.»

Unio. Den ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdes **Søndag den 24. April Kl. 8** i City's Selskabslokaler. Eventuelle Forslag bedes tilsendte Formanden, Hr. Gros-serer Alb. Hitzinger, Sølvgade 84.

S.J.G. Forslag, som ønskes behandlede paa St. Josefs Gildets forestaaende Generalmøde, bedes tilstillede Formanden senest den 22. ds.

Villaer i Charlottenlund

til 1 à 2 Familier og med Kælder under hele Huset og W. C., ere tillejc eller til Salgs. Man bedes henvende sig til Tømmermester Johan Petersen, Skovgaardsvvej 7 i Ordrup, vis a vis katolsk Kirke.

Wilh. Wildt, Glarmester og Forgylder,   37, Gl. Røngevej 37.

Billeder indfattes elegant og billigt.

 Rammer opfyldes.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. April. Hvide Søndag. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke forny Daabspagten og modtage deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og Kl. 11 stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum. — **11. M.** Leo. Pave og Kirkelærer. — **12. Ti.** Johannes Damascenus, Bekender og Kirkelærer. — **13. O.** Hermenegild, Martyr. — **14. To.** Justinus, Martyr. — **15. F.** Isidor, Biskop og Kirkelærer. — **16. L.** Benedikt Josef Labre, Bekender.

Søndag den 17. April. 2. Søndag e. Paaske. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Sogn. — Kl. 7 og Kl. 11. stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

St. Anna Kirke. Søndag d. 10. ds. (Hvide Søndag) Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Firmelse ved den højærværdigste Biskop; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Søndag d. 17. ds. (2. Søndag efter Paaske) Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 Børnenes første h. Kommunion; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Rosenkranskirken. Søndag d. 10. ds. (Hvide Søndag) modtage Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn deres første h. Kommunion under den højtidelige Messe som begynder Kl. 9. — Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Gudstjeneste i Helsingør. (Marienlyst Allé 17.) Hvide Søndag (d. 10. April) fejre Børnene deres første h. Kommunion under den h. Messe, som begynder allerede Kl. 9. Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Mariakongregationen for Ynglinge holder sit første Møde efter Paaske Mandag den 11. April. — Ynglinge, som i Aar modtage Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos Pastor Sialm, Stenosgade.

At vor kære lille **Else**, 9 Md. gammel, døde Onsdag den 6. April, meddeles herved af hendes dybtbedrøvede Forældre.

B. Hoffmann,
f. Spangenberg.

Jos. L. M. Hoffmann.

Som passende **Gaver** til Førstkommunikantor og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Rippel: Kirkens Skønhed** en Fremstilling af Kirkeaaaret og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); **P. Eymard: Den h. Eucharisti** (heftet 1 Kr 50 Øre); **Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katholsk Litteratur faas hos **Andr. Fred. Høst & Søn** kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Redaktionen og Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: „Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente.“

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 25—32.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglæder samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 16.

Søndagen den 17. April.

1904.

Indhold: De ti — de ni -- den ene. — Den tyske Jesuiterlovs Paragraph 2. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Palermo. Frankrig. Japan. — Bekendtgørelser.

De ti — de ni — den ene.

—0—

Herre, jeg er som de ti,
dem, der ej var rene;
derfor gaa mig ej forbi,
stands mig paa den trange Sti,
stands for mig at tjene.
Raaber jeg: Forbarm dig mild!
sig til mig: Bliv ren, jeg vil!

Med de ni jeg Følge slaar,
dem, som Hjælpen smagte,
som igen fik blide Kaar,
hen til Præsten med jeg gaar,
der min Tak jeg bragte;
saa tilbage til mit Hjem,
deri og jeg ligner dem.

Som den ene fremmede
 længes jeg at være,
 som de ni beskæmmede.
 Takkesang istemmede,
 gav Vorherre Ære,
 vendte om til Jesu Fod,
 priste ham, at han var god.

Ja, den ene, stærk og skøn,
 gælder det at ligne!
 Giv mig Troens Naadeløn:
 Sjælefrelse! hør min Bøn!
 Herre, du velsigne
 mig med Fred, naar bort jeg gaar,
 Samarittens Tak du faar.

V. J.

Et Par Ord om Ophævelsen af Paragraf 2 i den tyske Jesuiterlov.

— o —

Som bekendt har det tyske Forbundsraad i sit Møde af 8. Marts vedtaget det af den tyske Rigsdag besluttede Lovforslag om Ophævelsen af Paragraf 2 i Loven af 4. Juli 1872 om Jesuiterordenen. Denne nu ophævede Paragrafs Ordlyd var følgende:

»Medlemmerne af *Jesu Selskabs Orden* eller af de med denne beslægtede Ordener eller ordenslignende Kongregationer kunne, naar de ere *Udlændinge*, *udvises* fra Forbundets Omraade; naar de ere *Indfødte*, kan *Opholdet* i bestemte Kredse eller Egne *nægtes* eller *anvises* dem.«

Paragraf 1 i Jesuiterloven vedbliver derimod at staa ved Magt i Tyskland:

»Jesu Selskabs Orden og de med denne beslægtede Ordener og ordenslignende Kongregationer ere udelukkede fra det tyske Riges Omraade. Oprettelsen af deres Ordenshuse er forbudt.«

Længe har det varet, inden den uretfærdigste Paragraf i den uretfærdige, mod den katolske Kirke i Almindelighed og mod Jesuiterne i Særdeleshed rettede *Undtagelseslov* endelig er falden. Gentagne Gange har den tyske Rigsdag med stor Majoritet vedtaget Ophævelsen af Paragrafen, som endog af de Nationalliberales Fører, den afdøde Rigsdagsmand v. Benningsen, blev karakteriseret i Rigsdagen som *saarende og hadefuld* for store Dele af Fædrelandet. Atter og atter har Centrum opfordret de forenede Regeringer til at tage Stilling overfor Rigsdagens Beslutninger i Henseende til Jesuiterloven. Men Forbundsraadet følte sig ikke tilskyndet til at tage Hensyn til Centrums retfærdige Ønsker og forholdt sig »afventende«, endog efter at den tyske Rigs-kansler Grev Bülow i Rigsdagen den 3. Februar 1903 havde afgivet den Erklæring: »Jeg derimod nærer den Anskuelse, at det ikke synes nødvendigt længere for de konfessionelle Forhold indenfor det tyske Rige at stille enkelte tyske Statsborgere under en Undtagelseslovs Bestemmelser, fordi de tilhøre Jesu Selskabs Orden, eller at lade Riget beholde en særegen Magt til at udvise denne Ordens fremmede Medlemmer. Jeg tror meget mere, at de almindeelige Rigs- og Statslove ville være tilstrækkelige til at sikre den kirkelige Fred mellem begge kristelige Bekendelser. I denne Forstand vil jeg, for saa vidt jeg har Indflydelse paa Instruksen af de preussiske Stemmer i Forbundsraadet, tage Stilling til de foreliggende Initiativ-Andragender.«

At der ligger et saa stort Tidsrum mellem det Øjeblik, i hvilket denne Erklæring blev afgivet, og de forbundne Regeringers *endelig* tagne Stilling til Sagen, kan betragtes som et Bevis paa, at der i Forbundsraadets Kredse har her-

sket en stærk Strømning *imod* Ophævelsen af de omtalte Paragrafer. En Del af Forbundsraadets Medlemmer har uden Tvivl ladet sig kyse og underkue af det evangeliske Forbunds hadefulde Agitatorer; men med den tilbagevisende Holdning have disse Medlemmer dog ikke haft Held i Længden, til den største Ærgrelse for alle Fjender af Rom og for alle Jesuitædere, som nu naturligvis klage i bedrøvelige Toner over Regeringernes Svaghed og Ultramontanismens voksende Magt.

Men hvad *Stort* er der da sket ved denne Ophævelse af Paragraf 2 i Jesuiterloven? Er det da nødvendigt at gøre saameget Vrøvl over en ganske almindelig *Retfærdighedsakt*? Har Retsbevidstheden da virkelig i den Grad lidt Skade hos en Del af Tysklands Befolkning, at man ikke mere er i Stand til at skelne mellem *Ret* og *Uret*, mellem Opfyldelsen af en *Pligt* og Meddelelsen af en *Velgerning*? Paragraf 2 i Jesuiterloven var *uretfærdig*; den er bleven ophævet, og dermed er en Uretfærdighed bragt ud af Verden, en Uretfærdighed, som burde have været bortryddet for længe siden. Det er al! Og alle Bedresindede og Rettænkende i Tyskland takke uden Tvivl de forenede Regeringers Flertal, fordi det endelig har opfyldt Katholikernes retfærdige Fordring, uden at tage Hensyn til nogle uforbederlige Kulturkampheltes Skraalen; men man venter ogsaa med *Bestemthed*, at man ikke bliver staaende paa *Halvvejen*, men snart rydder op med *hele* Jesuiterloven, denne bedrøvelige Rest fra en bedrøvelig Tid. Paragraf 2 i Jesuiterloven er falden, ogsaa Paragraf 1 *maa* falde!

Overfor flere liberale Blades Udtalelser kan der forøvrigt henvises til nogle interessante Domme om de saameget udskældte Jesuiter. Protestanten *Leopold v. Ranke*, en meget anset Historieforsker i Tyskland (død 1886), skriver om *Opdragelsen* og *Uddannelsen* hos Jesuiterne i sit Værk: »Die römischen Päpste« (Bd. II. S. 22 f.):

»Fremfor alt virkede Jesuiterne ved Universiteterne. Deres Ærgærrighed var det at konkurrere med de protestan-

tiske. Hele den videnskabelige Dannelse hvilede dengang paa Studiet af de gamle Sprog. De drev dette Studium med frisk Iver, og efter kort Tids Forløb mente man, i alt Fald hist og her, at turde stille de jesuitiske Lærere Side om Side med Restauratorerne af disse Studier. Ogsaa andre Videnskaber dyrkede de: *Frants Koster* underviste i Køl'n baade interessant og belærende i *Astronomi*. Hovedsagen var og blev imidlertid, som man kan forstaa, den *theologiske* Videnskabs forskellige Omraader. Jesuiterne læste med den største Flid, ogsaa under Ferierne; de indførte atter Disputerøvelserne, uden hvilke, som de sagde, al Undervisning var død; Disputationerne, som afholdtes offentlig, vare anstændige, rolige, indholdsrige, de mest glimrende, som man nogensinde havde oplevet.«

Endvidere roser den ovennævnte protestantiske Historie-skriver Jesuiternes Virksomhed i *Latinskolerne*. »Man fandt,« saaledes skriver han i Henseende til denne Side af Jesuiternes Virksomhed i det 16. og 17. Aarhundrede, »at Ungdommen hos dem kom videre i Løbet af et halvt Aar, end hos andre i Løbet af to Aar; endog Protestanter kaldte deres Børn tilbage fra fjerntliggende Gymnasier og overgav dem til Jesuiterne.«

En anden Protestant, *Friedrich Körner*, Rektor i Halle, skriver i sin Bog »Geschichte der Pädagogik« (Leipzig 1857. S. 120 f.):

»Det var *Jesuiterne*, som først grundlagde et *Skolevæsen*, der var den Tids bedst organiserede og som derfor ogsaa meget hurtig fik et velfortjent Navn i hele Verden. . . . Det er en *Retfærdigheds-Pligt* at bringe deres Daarskab til Tavshed, som netop i *Jesuiternes Opdragelses-System* se den argeste Ondskab til Fordærvelse for de Unges Aand. . . . I Skolevæsenet betegne de et nyt *Vendepunkt*, idet de forene *Opdragelse* og *Undervisning* til et *Hele* og saaledes forbinde det antike Element med det kristelige. Heri staa de paa Højde med deres Tid, derfor have de *ydet noget Stort*, hvad ogsaa

Protestanterne maa anerkende, uden derfor at være misundelige: at de ogsaa opfattede de Gamles Studier fra den praktiske Side og betragtede Opdragelsen i deres Undervisnings-Anstalter som en ligesaa vigtig Del af Skolegerningen. . . . De ere de første Pædagoger, som gaa frem med psykologisk Takt, som ikke opdrage efter en Skablon, men udvikle individuelt, som opdrage for det praktiske Liv og derved sikre hele Skolevæsenet baade i det borgerlige og nationale Liv en *betydningsfuld*, en *indflydelsesrig* Plads.«

Saaledes bedømme fordomsfri Protestanter Jesuiterordenens Virksomhed paa en Tid, som fulgte næsten umiddelbart efter den saakaldte Reformationsperiode, paa en Tid, da Modsætningerne mellem Protestantismen og den katholske Tro fremtraadte endnu langt skarpere end i vore Dage. Ogsaa *Frederik den Store* har fældet en anerkendende Dom om Jesuiterne og deres Virksomhed, og heller ikke i den nyeste Tid har det skortet paa Stemmer, som udtalte en retfærdig Dom om Jesuiterne og *Jesuiterloven*.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Om Eftermiddagen var de Kristne, som skulde ofres næste Morgen, bleven bragte til Maxentiuses Cirkus. De var henimod halvtreds, men et langt større Antal var bestemt til Dyrekampene, som skulde finde Sted paa en af Festoktavens sidste Dage.

Valeria havde ikke kunnet bringe det over sit Hjerte at lade Irene dø, uden at faa sagt Farvel til hende og takke hende for al den Godhed og Omhyggelighed, hvormed

hun var traadt hende i Moders Sted, samt glæde hende med den Meddelelse, at Rufinus var frelst. — Og maaske ogsaa Irene havde et eller andet at betro sin Datter! Hvor smerteligt maatte det ikke være for Moderen at dø uden at faa den saa længselsfuldt savnede Søn at se, som nu var hende saa nær, og mod hvem hun forgæves udstrakte sine Arme! Valeria kunde dog i det mindste trøste hende ved at modtage og bringe Moderens sidste Hilsen og Velsignelse til Sønnen. — Hun følte, hun ikke kunde andet trods al hendes Bekymring for Faderen.

Rufinus var om Morgenen vaagnet vidunderlig styrket; han saa sig med stor Forbavselse omkring i Minciuses Hjem, og det var først lidt efter lidt, at det gik op for ham, hvad der var hændet sidste Nat, og hvor han nu befandt sig. Han var lykkelig ved igen at være sammen med sin Datter, og hun glædede sig af ganske Hjærte ved Tanken om at have frelst sin Fader. Biskop Milziades, der allerede før Daggyry havde faaet Underretning om Stadspræfektens Befrielse af Mincius, havde straks sendt en Diakon, der skulde tage sig af den syges Pleje. Den Læge, der fulgte med, kunde her konstatere et af disse mærkelige Tilfælde, hvor en pludselig Glæde med eet Slag kan hæve Sygdommen og efter ganske kort Tid fjerne den tilbageværende Svækkelse. Saaledes kunde Valeria allerede samme Eftermiddag overlade Omsorgen for den syge til Mincius, for sammen med Rustica at ile hen til Cirkus. De havde begge lige forladt deres Bopæl, da Sabinus, som vi før omtalte, mødte dem. —

Aftenen før de dødsdømtes Henrettelse blev der, efter romersk Skik, givet dem Tilladelse til ikke alene at modtage deres paarørende, men ogsaa at indtage et rigeligt Maaltid Mad, den saakaldte *coena libera*, som hele Folket bivaanede. Saa vidt, det lod sig gøre, forvandlede de kristne Bekendere dette til det hellige Kærlighedsmaaltid, der syntes for dem at være en Forsmag paa det himmelske Bryllupsmaaltid,

som de snart skulde blive delagtige i, smykkede med Martyriets uvisnelige Krans.

Da der arbejdedes overalt i Cirkus, havde man inde-spærret Fangerne i et stort Rum, der laa ved Siden af; der sad de nu i en lang Række paa Jorden for at nyde deres sidste Maaltid, som bestod af Brød, Vin, Ost og Frugter. En stor Del nysgerrige, især bestaaende af Bønder fra den nærliggende Landsby, trængte sig hen til Indgangen og saa paa dem i tavs Forundring; Soldater med dragne Sværd holdt Vagt rundt om dem.

De tildelte Spisevarer blev fortærede under from Samtale; der var Ro og Glæde i deres Ansigter, og Hedningerne undrede sig over, hvorledes det var muligt, at Mennesker kunde være saa rolige og glade med Døden for Øje.

Henimod Slutningen af Maaltidet kunde man øjensynligt spore en vis Uro blandt Fangerne, og de rettede oftere og oftere deres Blik hen imod Indgangen; de ventede aabenbart en eller anden, hvis Udeblivelse fyldte dem med stedse voksende Bekymring.

Endelig kom den længselsfuldt ventede, og den ene hviskede med et stille Smil til den anden: »han er kommen, der er han!« Alles Øjne fæstede sig, straalende af Glæde, paa Ærkediakonen Silvester, som viste sig i Indgangen, efter at have banet sig Vej gennem de nysgerrige Tilskuere. To Drengene fulgte med ham.

Han bar »Herrens Legeme« skjult ved Brystet under sin Kappe: det himmelske Styrkemiddel før den sidste store Rejse.

Oversynsmanden havde samme Morgen faaet sine rigelige Drikkepenge, hvorfor han straks tillod Diakonen at træde ind i det Rum, der var afspærret til Fangerne og disse modtog ham med den største Henrykkelse og Ærbødighed.

Drengene knælede nu ned foran Silvester og holdt med deres Hænder, der var omsvøbte med Linned, en Sølvskaal op imod ham; Diakonen tog det hellige Brød ud af det Klæde, hvori han havde baaret det og som var prydet med

smukt Guldbroderi, og brækkede det itu over Skaalen i lige saa mange Stykker, som der var Fanger.

Bekenderne omfavnede og kyssede hverandre, traadte derpaa en for en hen til Diakonen, knælede og strakte Hænderne i Vejret efter først at have lagt den højre Haand korsvis over den venstre.

»Viaticum Domini«, Herrens Vandringsbrød!« sagde Diakonen. »Amen,« svarede den anden, hvorpaa han modtog den hellige Kommunion i den aabnede Haand og nød, med Hovedet bøjet i dyb Ærefrygt, den guddommelige Hemmelighed.

Efter Modtagelsen deraf gik enhver igen tilbage til sin Plads, idet de alle i Stilhed prisede Gud, ofrende sig selv til ham, der havde ofret sig først for os, og bad inderligt om dette ene, at deres Kærlighed og Troskab maatte vedblive til det sidste Aandedræt.

Efter at Maaltidet var bleven endt paa en saa højtidelig Maade ved Modtagelsen af den hellige Kommunion, fik Fangerne Lov til at tale endnu nogle Øjeblikke med Slægt og Vennr for at tage Afsked med dem, hvorefter disse, der stod og ventede udenfor, fik Tilladelse til at træde ind i det afspærrede Rum.

Irene modtog Valeria og hendes Ledsagerske med den stille, hellige Ro i Sindet, som er et Genskin af den himmelske Fred; Valeria var heftig bevæget af sin dybe Sorg, og skjulte hulkende sit Hoved ved Moderens Bryst, hvem hun maatte meddele de nærmere Omstændigheder ved Faderens Flugt; da hun havde endt, sagde Irene:

»Himlen har ikke villet lade dig staa forældreløs tilbage; idet han tager din Veninde bort fra dig, har han givet dig din Fader tilbage.«

Hun vilde have sagt endnu mere, men Tanken paa Candidus, der — ak — ikke vilde faa nogen Erstatning for Tabet af sin Moder, kvalte hendes Stemme.

Hun saa inderligt op mod Himlen og genvandt snart sin Ro og Fatning.

»Tag denne Kapsel,« vedblev Irene og tog en Guldbulla frem fra Brystet, »og giv den til min Søn. Den indeholder en Svamp, der er dyppet i hans Faders Blod; det er alt, hvad jeg kan efterlade ham foruden min moderlige Velsignelse. Sig ham, at mit sidste Suk var en Bøn for ham, sig ham, at jeg uafsladelig vil vaage over ham fra Himlen, og at jeg skal staa usynlig ved hans Side i enhver Farens Stund. Nej, Moderkærligheden dør ikke; i Himlen bliver den kun endnu renere og ædlere, og efter den korte Adskillelse, følger en evig Forening. — Over dig og din Fader skal jeg ligeledes vaage og bede, mit Barn; jeg har allerede gjort det i denne Aftenstund, og jeg vil blive ved dermed i min Dødsstund og derefter bestandig foran Guds Trone i Himlen. Vort Gensyn i Dag efter Mødet i Gaar var smertefuldt; — men er den Tid, der endnu skal hengaa, til vi faar et saligt Gensyn hisset, ikke ogsaa lige saa kort, som fra den Dag i Dag til den i Morgen?« —

Solen var imidlertid gaaet ned, og den Tid, der var tilstaaet Fangerne, udløben. Vogterne kom nu for at vise de besøgende bort. Valeria og Rustica, som hele Tiden havde grædt, medens Irene talte, kastede sig paa Knæ og bad hende om at velsigne dem; Irene gjorde nu, under stille Bøn, Korsets Tegn paa deres Pande og gav dem Fredskysset.

»Ædle Dame,« sagde Rustica, som havde sit lille Barn paa Armen, »velsign ogsaa mit Barn og tænk paa det i Himlen, saa det kan blive fromt og dydigt. Vi er fattige og kan ikke give det noget med paa dets Vandring gennem Livet; men naar jeg kan fortælle det, at en Martyrinde lige før sin Død har velsignet det, saa besidder det i denne Gave mer end alle Verdens Rigdomme tilsammen.«

Irene lagde sin Haand paa Barnets Hoved og gjorde Korsets Tegn over dets Pande; nu kom Fangevogterne og skilte dem ubarmhjertigt ad.

»Paa et saligt Gensyn!« raabte Fangerne.

»Tænk paa os i eders Bønner!« svarede de troende, der sammen med Diakon Silvester nu maatte forlade de dømte.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. St. Josefssøstrenes Noviciat »St. Josefs Dal« (Strandvejen 91), hvor der fandtes et smukt lille Kapel, ved hvilket Hr. Pastor *J. B. Desnos* hidtil virkede, er for Tiden lukket. Hele Bygningen nedrives nemlig i disse Dage, for at give Plads for et større og mere tidssvarende Noviciat for Søstrene. Noviciatet er i den Anledning foreløbig flyttet til Villaen »*Mariebo*« (St. Andreas Vej bag Kollegiet paa Ordrupshøj), som Søstrene for nogle Aar siden købte af Kontorchef d'Auchamp. I Villaen er indrettet et lille Privatkapel, i hvilket Pastor Desnos afholder den daglige Gudstjeneste.

Rom. Pave Pius X. er i mange Henseender ganske anderledes end sine Forgængere. Leo XIII.s store Kirkefester i St. Peter og i det sixtinske Kapel, som hvert Aar drog Tusinder af Fremmede til Rom, høre Historien til. Naar Pius X. besøger Peterskirken, saa sker dette ikke med Pavekongens Glans, men den h. Fader gaar efter Solnedgang, naar Basilikaen er lukket, kun ledsaget af sin Sekretær, Msgr. Bressan, og fulgt af to Gendarmer, gennem Vatikanets brede Trapper og Gange ned i Peterskirken, hvor han i den stille Aftentime beder ved Apostelfyrsternes Grav. Derimod er det til særegen Glæde for mange fromme Katholiker, at den h. Fader for nogle Uger siden har fattet den Beslutning at tillade, at et større Antal Personer hver Søndag overvære det h. Messeoffer, naar han frembærer det i et af Vatikanets Kapeller. Ogsaa Leo XIII. havde indført denne Skik i de første Aar af sit Pontifikat; men i de senere

Tider, da Alderens Besværligheder toge til, maatte Paven give Afkald paa denne Skik.

— Rom har i de sidste Dage faaet en ny oldkirkelig *Basilika* og en ny Gruppe *Katakomber*, som er endnu mere storartet end de hidtil kendte. Opdagelsen skete ikke langt fra Comodilla-Kirkegaarden. Den underjordiske Basilika er ikke meget stor; men til Gengæld er den i høj Grad interessant paa Grund af de Kunstskatte, som den indeholder. Og er Opdagelsen af denne lille Basilika betydningfuld i kunstnerisk Henseende, saa ere Katakomberne det endnu mere i arkæologisk Henseende. Den Besøgende, som stiger ned i de romerske Katakomber, finder »*Loculi*« tomme, Gravene ere for Størstedelen tomme og ødelagte. I Katakomberne, som nu ere komne for Lyset, finder man Galerier, som ere 20 Meter høje, med 10 til 12 Rækker »*Loculi*« eller Grave, som alle ere lukkede og ubeskadigede. Ved enhver Grav finder man Dødslampen, Votivgaverne og endog Sømmene, som vare bestemte for Kransene. Det er meget sandsynligt, at disse Katakomber ere blevne lukkede i det 6. Aarhundrede og derved undgik at blive udplyndrede og ødelagte af Gotherne. Man har genfundet dem i deres oprindelige Tilstand. Paa Gulvet laa Skeletter. Man maa antage, at en Sammenstyrtning engang har fundet Sted og spærret Adgangen til Galerierne; Skeletterne vilde i saa Fald være de jordiske Levninger af Kristne, som have villet bede ved deres Afdødes Grave, og som ikke mere have kunnet frelse sig, da Sammenstyrtningen fandt Sted. Alle »*Loculi*«, alle Gravene have deres Indskrift og en Datum, af hvilken fremgaar, at Katakomberne stamme fra det 5. og 6. Aarhundrede. Man er imidlertid først ved Forskningernes Begyndelse; der findes endnu andre Galerier, som først maa ryddeliggøres, og de ere sandsynligvis ogsaa ubeskadigede. I Basilikaen findes flere Helliges og Martyrers Grave fra det 6. Aarhundrede. Man fandt her talrige Sarkofager, Søjler og Brudstykker af Statuer — en hel arkæologisk Skat. Vatikanet besørger Udgravningerne og Pave Pius X. interesse-

rer sig levende for dem, navnlig paa Grund af Martyrernes og de Helliges Grave.

— I Anledning af 1300 Aarsdagen for den hellige *Pave Gregor den Stores Død* fejrede den h. Fader den 11. April i Peterskirken *en højtidelig Messc*, som overværedes af en overordentlig talrig Menneskemængde.

Den 6. ds. begyndte den store *gregorianske internationale Kongres*. Til Præsident valgtes ved Akklamation den franske Prælat *Duchesne*, som ogsaa var Præsident for den internationale Kongres for kristelig Arkæologi i 1900. Til Vicepræsidenter valgtes Abbed *Pothier* af Saint-Vandrillev, Abbed *Gasquet* af den engelske Benediktiner-Kongregation, Pater *de Santi* af Jesuiterordenen og Tyskerne Hofraad *Pastor* og Professor *Wagner* fra Freiburg. Præsidenten formanede i Anledning af de forestaaende Forhandlinger til Fred og Maadehold.

Den 7. ds. Kl. 9 Form. begyndte de enkelte Sektions-Møder. Sektions-Mødet for den gregorianske Sang var næsten overfyldt. Blandt de Tilstedeværende saas en Mængde fremragende gregorianske Koryphaer fra alle Verdens Lande. I sin begejstrede og med et lignende Bifald modtagne Tale mindede Pater *de Santi* om de mangfoldige og mangeaarige Arbejder og Kampe for Genoprettelsen af den gamle traditionelle gregorianske Sang, som havde været en Kamp for Sandheden, og som endelig havde ført Sandheden til Sejr. Taleren takkede derefter alle, som i første Række havde udfægtet denne Kamp, fremfor alt Benediktinerne. Den store tyske Cæcilieforening, hvis Generalpræsident var tilstede, blev ogsaa meget hædrende omtalt. Henimod Kl. 11 begyndte det første Plenarmøde, som bl. a. overværedes af 5 Kardinaler og mange Biskopper og Prælater. Om Eftermiddagen fandt en Sang-Generalprøve Sted i Peterskirken og derefter en liturgisk Gudstjeneste i St. Gregorius Kirken, hvor Eleverne fra det sydamerikanske Kolleg udførte de gamle traditionelle gregorianske Sange. Om Aftenen skulde

Perosis nye Oratorium »Verdensdommen« og »Stabat Mater« opføres i Costanzi-Theatret.

Palermo. Kejser *Vilhelm* er en høflig Mand; herom vidner følgende Træk fra hans Ophold i Palermo, hvor han besøgte Domkirken og de i samme værende Kejsergrave. Da han havde hørt, at den 90aarige Ærkebiskop af Palermo var syg og sengeliggende, sendte han sin Fløjadjutant, Militærattaché Major *von Chelius* til den Syge og lod ham overrække en pragtfuld Blomsterbuket. Ærkebiskoppen glædede sig hjærteligt over denne Opmærksomhed fra Keiserens Side og paalagde sin Viebiskop at takke Keiseren under det forestaaende Besøg i Domkirken.

Frankrig. Ifølge Meddelelser fra Paris har *Justitsministeren* sendt et Cirkulære til samtlige Generalprokuratorer, i hvilket anordnes paa Grundlag af Hr. Combes' og Parlamentets Beslutning, at *Krucifikset*, den Korstfæstedes Billede, skal bortfjærnes fra alle Domstolssale i Frankrig inden den 16. April. Frimurerregeringens sande Aand og Hensigt bliver tydeligere Dag for Dag. Ogsaa de franske Protestanter, som i Førstningen vare begejstrede for Regeringens »Kulturkamp«, have begyndt at faa Øjnene op for, at Kampen ikke blot gælder Catholicismen, men al Kristendom overhovedet, og de befinde sig i en saare trykket Stemning. Forøvrigt har den konservative Deputerede *Groussau* meddelt Justitsministeren, at han agter at interpellere ham i Rigsdagen angaaende Bortfjærnelsen af Krucifikserne fra Domhusene, idet han betragter Ministerens Anordning som et Retsbrud, fordi Domhusene tilhøre Departementerne.

Japan. I Betragtning af den nuværende Krig i Østasien turde det ikke være uden Interesse at høre, hvorledes Japans store Apostel, *den h. Frants Xaver* dømte om Japaneserne, hvis Liv og Karakter han nøje kendte: »Japaneserne,« skrev han, »ere en klog, intelligent Nation. der er tilgængelig for Fornuftgrundle og yderst lærebegærlig. De ere af Naturen meget nysgærrige og vore offentlige Kontroversprædikener, under hvilke de spørge og vi svare, ere

en stadig Genstand for deres Samtaler. Besjælede af det levende Ønske om at lære noget Nyt, overvære de med stor Interesse vore Konferentser.« Foruden disse aandelige Gaver omtaler den Hellige ogsaa deres fjendtlige Stemning mod Fremmede og deres krigerske Aand. »Japaneseren,« siger han, »har kun Agtelse for sin Nation og havde paa Grund af sin Ringagt for alle de andre Nationer intetsomhelst Handelssamkvem med dem, indtil Portugisernes Landgang. I Henseende til deres Lidenskab for Krig staa de paa ingen Maade tilbage for Spanierne. Saaledes dømte den h. Frants Xaver om Japaneserne i det 16. Aarhundrede, og saaledes ere de vel i det store og hele endnu den Dag i Dag: intelligente, flinke og fjendtlige mod Fremmede.

Unio. Den ordinære halvaarlige Generalforsamling afholdes **Søndag den 24. April Kl. 8** i City.

Dagsorden:

Beretning om Foreningens Virksomhed. Regskabsaflæggelse. Valg af Bestyrelse.

Efter Generalforsamlingen Fællesspisning og Dans.

S.J.G. Forslag, som ønskes behandlede paa St. Josefs Gildets forestaaende Generalmøde, bedes tilstillede Formanden senest den 22. ds.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Fredag den 15. April udkom 2den Aargangs tredje Hefte af
„VARDEN“.

Indhold: L. Günther: Min Religion og min Livsanskuelse.

F. Mistral: Selvbibliografi.

Litteratur.

Bilag: To Portrætter af Mistral.

Subskription á 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) tegnes i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København. F. (Tlf. Godth. 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription April—December 1904 á 3 Kr. Januar Kvartalet kan da faas hos Udgiveren á 1 Kr. (til Udlandet Kr. 1,25).

Særtryk (32 Sider) af L. Günther: „Min Religion og min Livsanskuelse“ kan faas á **50 Øre.**

Ung Pige

En ung, dannet Pige, som vil passe to Børn (3 og 5 Aar) og iøvrigt deltage i lettere indvendig Husgerning, kan faa Plads hos en Familie paa Frederiksberg til 1ste Maj eller senere. Billet nrk. **I. V. H.**, bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

A. M. HUTTERS

har aabnet en Skrædderforretning og anbefaler sig med
alt til Faget henhørende.

Gothersgade Nr. 5, 2den Sal.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 17. April. 2. Søndag e. Paaske. I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i St. Ansgars Sogn. — Kl. 7 og Kl. 11. stille h. Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — **18. M., 19. Ti., 20. O.,** Ferialdage. — **21. To.** Anselmus, Biskop og Kirkelærer. — **22. F.** Soter og Cajus, Martyrer. — **23. L.** Georg, Martyr.
Søndag den 24. April. 3. Søndag e. Paaske. St. Josefs Skytsfest. I samtlige Kirker afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt.**

St. Anna Kirke. Søndag d. 17. ds. (2. Søndag efter Paaske) Kl. 7 stille Messe: Kl. 9 Børnenes første h. Kommunion; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion **Søndag den 24. April Kl. 8** i St. Ansgars Kirke.

St. Franciskus III. Orden har Møde med Profesafleggelse **Torsdag d. 21. ds. Kl. 8 Aften** i St. Knuds Kapel.

Vincentiskonferentsernes Generalmøde finder undtagelsesvis først Sted **Søndag d. 1. Maj.**

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmantør anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); Rippel: **Kirkens Skønhed** en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard: **Den h. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katholsk Litteratur faas hos **Andr. Fred. Høst & Søn** kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Redaktionen og Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: „Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Meddelelsen af Firmelsens h. Sakramente.“

Trykfejl. I Dr. Krogh-Tonnings Artikel i Nr. 13, S. 214 L. 3. f. o.: Enthusiasterens bedragelige Slægt, læs bevægelige Slægt.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 33—40.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmægergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petittinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmægergade 48.

Nr. 17.

Søndagen den 24. April.

1904.

Indhold: Fra »Efterskrifternes« Verden. — Valeria. — Pius X.s Rundskrivelse om Gregor den Stores Centenarium. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Fra „Efterskrifternes“ Verden.

—0—

Enhver, som har læst »*Nord. Ugebl.*« for 20. Marts, S. 196 ff., vil nok kunne huske, hvorledes Past. *Moe* (Skanderup) mener, at Katholikerne ikke kan kaldes for »kristne Brødre og Søstre,« hvad Past. *Sadolin* havde sagt dem at være. I »Annexet« for 15. ds. svarer nu den sidstnævnte med en Artikel: »*Er Katholikerne ikke kristne?*« og forsvarer sig, sigende, »at det dog er rettest at kalde dem (Katholikerne) Kristne og betragte dem som Brødre. Der er saavist mere,« skriver han, »der forener os end skiller os,« og han bebrejder stærkt Past. *Moe*, at denne paastaar det modsatte, »og det til Trods for, at Katholikerne kan sige med os: een Herre, een Tro, een Daab, een Gud og alles Fader.« Han henviser ogsaa til, at Pave *Pius X.* kalder Protestanterne »Brødre«, og at »*Ugebl.*« (S. 197) »udtaler det samme.«

Men Past. *Sadolin* har igen gjort Regning uden Vært, da Past. *Bülöw* — Overkontrolløren ved »Annexet« — straks er ham paa Nakken med en af sine uundgaaelige »*Efterskrifter*«. For at ingen skulde tro, at »Annexet« var blevet »katholskvenligt«, hævder han nemlig, at heller ikke Pastor *Sadolin* ellers plejer at gøre sig skyldig i denne Brøde; — og heri kan vi jo heller ikke modsige ham (*jfr. »Ugebl.* Nr. 2, S. 25 ff.) Men det værste kommer først, da Past *Bülöw* skriver følgende i sin »Efterskrift«:

»Om Gud i Himlen kan kendes ved Katholikerne trods Paveløgn og Munkedrømme, faar vi lade ham om. At de i det ydre hører med til den kristne Kirke, kan vi jo ikke nægte.*) Jeg synes ikke, at jeg kan slippe det Haab, at de enfoldige iblandt dem frelses, saa sandt som mange af dem i deres Dødsstund gennem hele Helgenalléen dog tyr hen til den Korsfæstede. Men jeg er ogsaa vis paa, at deres Kirkelære er saa befængt med Usandhed og Urimelighed, at den er en Svøbe for Sjælene. Historien har vist tydeligt nok, at *hvis* denne Kirke er vor Broder, er det et yderst farligt Broderskab. Paven har ofte været lige saa ond mod vore Trosfæller, som Kain mod Abel. — Imidlertid er disse Mennesker i Verden — desværre ogsaa her i Danmark. Der er saa mange af dem, at vi ikke kan være tjent med at leve i Uvidenhed om dem...« — — —

»Paveløgn og Munkedrømme« staar jo i den lutherske Salmebog, — andetsteds har jeg aldrig mødt dem paa min 44aarige Vandring her paa Jorden. Det vilde da ogsaa være mærkeligt, — hvis Paverne havde løjet saa mange Gange og gjort deres Løgne til Trossætninger, — at Historien ikke én eneste Gang beretter noget om, at en Pave havde set sig nødsaget til at brændemærke en eller anden tidligere Paves Trossætninger som Løgne. — Saa mange Løgne, der aldrig blev rettede, maatte dog give Anledning til gruelige

*) Her er han altsaa i Modstrid med Past. *Moe*, som dog ingen »Efterskrift« fik; man kan jo sige alt *mod*, men ikke for Katholikerne!

Selvmodsigelser, — men tværtimod, »den katholske Tro,« sagde Historikeren *Gfrörer*, da han endnu var Protestant, »er saa følgerigtig som Euklids Bøger (om Geometrien).« Og *Luther*, hvad siger han endnu i Aaret 1528? »Vi bekende, at der i Pavedømmet er meget kristeligt Gode, ja alt det kristelige Gode, og at det ogsaa derfra er kommet til os; vi bekende, at der i Pavedømmet er den rette hellige Skrift, den rette Daab, det rette Alterens Sakrament, den rette Nøgle til Syndernes Forladelse, det rette Prædikeembede, den rette Katekismus. Jeg siger, at der under Paven er den rette Kristenhed, ja det aller fortrinligste af Kristenheden, og mange fromme, store Helgener.« Hvis nogen skulde tro, at *Luther* her spøger eller ironiserer, kan han jo se efter i hans *Værker* (*Jena, 4. Bd., 320 a*). og han vil finde, at han mener det for Alvor. — Nej, »Paveløgn og Munke-drømme« har kun Hjemme i den lutherske Salmebog og i — Past. *Bülows* Fantasi, saavidt jeg ved.

Samme Past. *Bülow* mener, at mange af Katholikerne først i deres Dødsstund, »tyr hen til den Korsfæstede« og heller ikke anderledes end »gennem hele Helgenalléen«. Men nu spørger jeg: Hvor hører man saa ofte den herlige Hilsen: »Lovet være Jesus Kristus!« med Svaret: »I al Evighed. Amen«? Kun i katholske Lande. — Hvilket Trossamfund bruger Korsets Tegn saa flittigt og andægtigt som Katholikerne? Protestanterne hverken begynder eller fuldender noget saaledes i den Korsfæstedes Navn; Korsets Tegn er gaaet af Brug hos dem. — Hvilke Kristne mindes i Reglen tre Gange om Dagen Guds Søns Menneskevordelse? De katholske Kristne. — I hvilke Lande ser man den Korsfæstedes Billede ved offentlige Veje? paa mange Højder og i alle Dagligstuer og Sovekamre? I de katholske Lande. Hvem overvejer saa ofte Hovedbegivenhederne i Jesu Liv, Lidelse og Forherligelse, som Katholikerne gør ved at bede Rosenkransen? Ingen. — Hvem mindes hver Torsdag Aften Kristi Dødsangst i Oljehaven og hver Fredag Eftermiddag Kristi Død paa Korset? Enhver from og velundervist Ka-

tholik. — Hvem ærer Jomfru Maria, og det kun for hendes guddommelige Søns Skyld? Ene og alene Katholikerne. — Hvad »Helgenalléen« angaar, beder jeg Past. *Bülow* blot at huske paa, at ingen oplyst Katholik holder det for absolut nødvendigt at ære og paakalde Helgenerne; vi har altid fri Adgang til vor Frelser. Det tridentinske Kirkemøde har kun erklæret, at »det er ret og heldbringende at ære og paakalde Helgenerne.« Hvem tyr altsaa oftest hen til den Korsfæstede, Protestanterne eller Katholikerne?

Om den katholske »Kirkelære« er »en Svøbe for Sjælene«, er ikke Past. *Bülow's* Sag at afgøre, men deres, som anerkender den og lever efter den, altsaa kender den af Erfaring. Saaledes har f. Eks. en Konvertit, Hofraad og juridisk Professor *K. E. Jarke*, paa sit Dødsleje erklæret: «Naar jeg er død, sig det til enhver, der vil høre det, at jeg har fundet min højeste Lykke i den romersk-katholske Kirke, og min Vrede optændes, naar man vil tilføje den Skade.» (*Rosenthal, Konvertitenbilder I 431*).

Naa, og Paven som Brodermorder — i Sandhed et Pragtfantasiestykke! Past. *Bülow* synes nemlig kun at kende »Historien«, som den er skreven fra det partiske lutherske Standpunkt, uden at vide noget særligt om Luthers egne Ord og hans Tilhængeres Fremfærd mod den katholske Kirke. Hvorledes har dog *Luther* sagt? Ja, nu har jeg det: »... Derefter skulde man tage selve Paven, Kardinalerne, og hvad der er hans Afguderis og pavelige Helligheds Rak og rive Tungen ud paa dem bagfra« (den underlige Maade at gøre det paa er det *Luthers* og hans Fortolkeres Sag at forklare) »og nagle den til Galgen« (*Das Bapsttumb zu Rom vom Teufel gestift, 1545*). Hvem er saa Kain? og hvem er Abel? — Da jeg forleden ganske uden min Skyld blev ulejliget af nogle Indremissionsfolk i Jernbanekupéen (jeg gaar nemlig principielt aldrig ud paa at binde an med ukendte Folk) og fremsatte ovenanførte Ord af *Luther* mod deres taabelige Anskuelse om Inkquisitionen, nægtede de ligefrem, at deres Kirkefader nogensinde kunde have nedskrevet saa-

dant noget; de vidste naturligvis ikke, at der er Forskel paa Historie og »Historie«, — noget, som ogsaa hos Pastor *Bülow* synes at være Tilfældet.

Til Slut vil jeg kun bemærke, at vi Katholiker »her i Danmark« desværre endnu ikke er saa mange, og at derfor vor Indflydelse heller ikke er saa stor; men vi kunde alligevel ønske, at vore anderledestroende Brødre indsaa, at de »ikke kan være tjent med at leve i Uvidenhed« om os, — netop som Past. *Bülow* siger, men vistnok i en anden Betydning, end han mener. Vi Katholiker søger nemlig at lære Protestantismen at kende af *protestantiske* Bøger; — det er en syndig Masse Penge, jeg hvert Aar udgiver for protestantiske Bøger; — kunde vore Modstandere da ikke anskaffe sig nogle *katholske* Bøger (hos *Andr. F. Høst og Søn i Bredgade, Københ.*), f. Eks. *P. P.'s »Er Romersk-katholsk ægte Evangelisk«* og sammes Smaaskrifter »*Til Forsvar for Sandheden*« o. l.? Det maa jo være trist at gøre sig latterlig ved Gang paa Gang at fremsætte de samme vrang Anskuelser om den romersk-katholske Tro!

P. G. Schmiderer.

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Medens de Kristne saaledes holdt deres Kærlighedsmaaltid i Cirkus og før deres Død nød det hellige Pant paa et evigt Liv, havde Maxentius, som Indledning til sin store Fest, forsamlet Roms Adel og de øverste Befalingsmænd i Hæren til et Aftengilde i Kejserpaladsets pragtfuldeste Hal.

Det skulde ogsaa blive hans *coena libera*, hans Dødsmaaltid.

Man kunde tro sig hensat til midt om Dagen, saaledes

straalede Hallerne i de mange Flammer fra Guldkandelabrene, som tillige gjorde Marmorstatuerne ligesom levende; plaskende Fontæner kastede Vandet højt op i Vejret, som i alle Regnbuens Farver, tusinde og atter tusinde Gange spejlede sig i Lysenes Glans; der udstrømmede en balsamisk Duft fra den glimrende Blomsterflor; Krigstrofær prydede Pillerne og de blanke Marmorvægge.

De mange Gæster var fordelte ved flere Borde paa forskellige Estrader; ved det fornemste Bord hvilede Maxentius ved Siden af en Senators unge Kone; thi Kejserinden havde efter hans udtrykkelige Befaling maattet undskylde sig paa Grund af et Ildebefindende. Lige over for dem havde Feltherren, Rufus, faaet Plads; den nysudnævnte Stadspræfekt Annius Anulinus var, tilligemed forhenværende Konsuler og andre fornemme Senatorer, anbragte paa de øvrige Hynder ved Kejserbordet. Det var meget mod sin Villie at Rufus havde fulgt Indbydelsen; Fjendens Nærhed gjorde hans personlige Tilstedeværelse i Lejren nødvendig, og Maxentius havde mattet love ham, at han skulde faa Lov til at vende tilbage til Hæren inden Midnat, sammen med de øvrige Befalingsmænd.

Slaver og Slavinder var ivrigt beskæftigede med at bære mægtige Fade, paa hvilke Maden var anbragt i kunstigt optaarnede Former; andre skænkede den lifligste Druesaft fra Amforerne, eller Hankekrukkerne, ud i Guldskaaale eller i kostbare Glasbægere af det vidunderligste Arbejde. Danserinder i korte Skørter fornøjede Gæsterne med deres lystne Danse til Fløjters og Kastagnetters Klang.

Hovederne var allerede hede af Vinen; den ene Pokal efter den anden var drukket paa de kejserlige Vaabens Sejr; den bakkantiske Lystighed blev stadig vildere og vildere. Selv Rufus havde, beruset af den tunge Vin, aldeles glemt det afgørende Slag, der forestod.

Uden at Vagterne, der vel heller ikke vilde gaa tomhændede bort fra Gildet, havde mærket det, var en gammel Morlille, som gik med Krykker, naaet hen til den udvendige

Trappe, der førte op til Kejserbordets Estrade. Hun var udsat sunket sammen paa det nederste Trin, og medens Vinen skummede deroppe, og Selskabets Jubel blandede sig med Lyden af Cymbler og Fløjters Musik, tog den gamle Kone det blodige Lig af et Barn ud af en Kurv og trykkede det til sit Bryst, medens hun gav sin Smerte Luft i Stønnen og Klagen.

»Min lille Skat,« hviskede den gamle, »din Moder er død, og din Fader har styrtet sig i Tiberen; men din Bedstemoder skal nok passe paa, at Kejseren ikke gør dig Fortræd. Sov nu, Dukke min! . . . . De foregav, de vilde stille dit Horoskop, og derfor overlod din Moder dig til dem. Men de har . . . . aa, de har . . . . Nej, hvor du bliver kold! — Uh, Kejseren har jo slagtet dig, og nu spiser de deroppe dit Hjerte og drikker dit Blod.«

Den ulykkelige tog sig af al Magt sammen og begyndte under Jamren og Klynken at stige op ad Trapperne, idet hun holdt sig ved Rækværket, indtil hun pludselig traadte frem fra Mørket ind i det skarpe Lys, og stod lige foran Kejseren, som et Spøgelse, der var dukket op fra Dybet.

Vel styrtede Slaverne straks hen imod hende og fik hende i en Fart ned ad Trapperne igen; men Maxentius havde dog set hende med det blodige Barnelig paa Armen og det vanvittige Blik fra de indsunkne Øjehuler. Hans Ansigt blev askegraat og han formaaede ikke at føre Bægeret til sine Læber. Det kunde umuligt have være noget levende Væsen; det maatte være en Furie fra Afgrunden, som foreholdt ham hans skrækelige Forbrydelse og nu kom for at forkynde ham den sig nærmende Hævn.

Kejseren søgte forgæves at skjule sin frygtelige Ophidselse. Han greb Bægeret, men Haanden rystede, saa det var ham umuligt at løfte det. Musikken og Larmen rundt omkring forekom ham paa en Gang som vilde Hyl og Skrig fra løsslupne Dæmoner. Der sad han mørk og stirrede hen for sig med vidtaabne Øjne. Han betragtede de nærmeste Gæster med sky Blikke; — den pludselige Tavshed, der var

indtraadt efter den støjende Munterhed blandt hans Omgivelser, blev saa meget pinligere, som Lystigheden ved de andre Borde var bleven endnu vildere.

Pludseligt sprang Maxentius op, tog det Bæger, der stod foran ham, kastede det ned paa Mosaikgulvet, saa det splintredes i tusinde Stykker, og brølede:

»Jeg vil have Ro! Hold op med det Spetakel derhenne! Hvor er mine Prætorianere? Jeg vil straks have dem til at nedsable alt det Pak.«

Gæsterne ved Kejserbordet fløj forfærdet fra hverandre; med eet Slag ophørte Støjen; efter et Par Minutters Forløb stod Hallerne tomme og en uhyggelig Dødsstilhed fulgte efter den øredøvende Larm.

Maxentius var sunket tilbage paa Puden, Rufus var den eneste, der havde Mod til at blive. Han betragtede ham alvorligt. Da han havde siddet med Ryggen mod Trappen, havde han ikke set den gamle Kone og kunde af den Grund ikke forklare sig den pludselige Forandring, der var foregaaet med Kejseren.

Den skrækindjagende Stilhed rev endelig Maxentius ud af hans Døs, og han befalede Rufus at ledsage sig til sit Sovekammer.

Luftforandringen virkede beroligende paa Kejsers Sinds-tilstand, men samtidig dermed vendte ogsaa hans Trods tilbage.

»Ofrer jeg ikke mine Krigere i tusindvis for at forsvare min Trone? Hvad har da et saadant Barn at sige, naar jeg derved kunde faa Vished om Sejren? — Men er Skæbnens Aander lystne efter Barneblod, saa lader jeg, ved Jupiter! baade her i Rom og hele Riget over, alle Børn hugge i Stykker ved deres Moders Bryst!«

Rufus stirrede med store Øjne paa Kejseren. Vel var de Ord, denne havde udtalt, en Gaade for ham, ligesom den pludselige Overgang fra overstadig Lystighed til stum Rædsel; men han anede Sammenhængen og gøs ved Tanken om, hvad Herskeren havde hentydet til.

»Og du tjener et saadant Uhyre;« sagde han til sig selv,

»for ham ofrer du dit Feltherretalent, dine Soldaters, ja maa-
ske ogsaa dit eget Liv?»

Rufus var ene med Maxentius, — og da denne Tanke slog ned i ham, lagde han uvilkaarligt Haanden paa Sværdeheftet. Henslængt paa Pudens laa Kejseren der, fuldstændigt i hans Magt: — et Stød. og Maxentius var ikke mere, Rufus behøvede kun at strække Haanden ud, for at sætte Kronen paa sit eget Hoved. Han vidste, at hans Legioner med Jubel vilde udraabe ham til Imperator.

Hvis Symmachus havde staaet der i hans Sted! —?

»Nej!« mumlede Rufus og forlod hurtigt Gemakket uden at tage Afsked med Maxentius, »nej, nu har jeg tabt fire Slag for ham, og han har mistet Halvdelen af sit Rige; jeg vil ikke gøre mig til Snigmorder for hans Skyld! Vil Guderne sætte mig paa Tronen, maa de finde en anden, der kan føre Mordvaabnet!« —

(Fortsættes.)

Pave Pius X.s Rundskrivelse

om

Pave Gregor den Stores Centenarium.

—o—

Til de ærværdige Brødre, Patriarkerne, Primaterne, Ærkebiskopperne, Biskopperne og andre Ordinariet, som leve i Fred og Forening med den apostoliske Stol.

Pius X.

Ærværdige Brødre, Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Overordentlig tiltalende, ærværdige Brødre, er Mindet om den »store og uforlignelige Mand« (Martyrolog. Rom.

3. Sept.), *Gregor 1.*, hvis *13 hundredaarige Dødsdag* vi staa i Begreb med at højtideligholde. Som en ganske særegen Naade af det guddommelige Forsyn, som baade »tager Liv og levendegør,« som »fornedrer og ophøjer« (1. Kong. 2, 6. 7.), betragte Vi det, at Vi — midt under Vort apostoliske Embedes mangfoldige Bekymringer, midt under de mangehaande Pligter, som Kirkens Styrelse bringer med sig, midt under de Bestræbelser, hvoraf Vi ere besjælede, for at opfylde paa bedste Maade Vore Pligter mod Eder, ærværdige Brødre, og mod alle de Troende, som ere overdragne til vor Omsorg, — allerede i Begyndelsen af Vort Pontifikat har kunnet rette Vort Blik paa denne Vor hellige og berømte Forgænger, Kirkens Ære og Pryd. I Sandhed, Vor Sjæl føler sig ved hans Forbøn hos Gud opfyldt med stor Fortrøstning, og Mindet om de ophøjede *Lærdomme*, han forkyndte i Kraft af sit Embede, og om de herlige *Gerninger*, han øvede, skænker os stort Mod. Naar han ved sine Lærdommes Kraft og sine Dyders Frugtbarhed har efterladt i Guds Kirke saa dybe Spor, at hans Samtidige og de senere Generationer have givet ham Tilnavnet »den Store«, og hans Gravskrift endnu den Dag i Dag fuldtud er Sandhed: »Altid og overalt lever han ved alt det Gode, han har skabt« (Slgn. Joh. Diac. *Vita Greg. IV, 68*), saa maa det være dem, som følge hans beundringsværdige Exempel, forundt, med den guddommelige Naade Bistand at opfylde deres egne Pligter saa godt, som den menneskelige Svaghed tillader det.

Det er ikke nødvendigt at minde om, hvad der er kendt af alle fra Historiens Dokumenter. Tiderne vare, da Gregor overtog Pontifikatet, i høj Grad forvirrede. Den gamle Kultur var næsten udslukt; over Ruinerne af det romerske Kejserdømme havde Barbariet holdt sit Indtog. Italien, forladt af de byzantinske Kejsere, var næsten helt bleven et Bytte for Longobarderne, som, før de endelig satte sig helt fast, hengav sig til Strejftog i alle Retninger og ødelagte alt med Ild og Sværd og fyldte alt med Blod og Sorg. Rom selv,

udefra truet af Fjenderne og i det Indre slaet med Pest, Oversvømmelse og Hungersnød, var naaet til en saadan Grad af Elendighed, at der næsten intet Haab var mere om at bevare den uskadt for sine Borgere og at tøjle den rasende Mængde, som havde søgt Tilflugt indenfor dens Mure. Man saa strømme til Byen Fremmede af begge Køn og alle Stillinger: Biskopper og Præster bærende de hellige Kar, som de havde frelst fra Plyndringerne, Munke og Nonner, som ved Flugt havde søgt at undgaa Fjendernes Sværd og Vellystens Angreb. Gregor selv kalder Kirken i Rom »et gammelt Skib, som voldsomt er omtumlet, hvor Bølgerne trænge ind fra alle Kanter, og hvis Planker, der rystes af de daglige, frygtelige Storme, true med Skibbrud« (Kap. I, 4 til Biskop Joh. af Konstantinopel). Men Styrmanden, som Gud havde opvakt, tog Roret i sin stærke Haand, og det lykkedes ham ikke blot at føre Skibet gennem Stormen ind i den sikre Havn, men ogsaa at beskytte det mod fremtidige Storme.

Det er i Sandhed beundringsværdigt at se, hvad Gregor har udrettet under en Regeringstid af kun lidt over tretten Aar. Han reformerte *hele det kristelige Liv*, genopvakte *de Troendes Fromhed*, genoprettede *Tugt og Disciplin blandt Ordensfolk og Gejstlighed* og indskærpede atter *Biskopperne* Omsorgen for den dem betroede Hjord. Som »en klog Fader for Kristi Familie« (Joh. Diac. *Vita Greg.* II., 51.) bevarede og forøgede han Kirkens Gods og understøttede rundhaandet og gavmild efter Evne og Kræfter Folket, hele det kristelige Samfund og de enkelte Kirker. Som en »*Guds Stedfortræder*« (Gravskriften) i Sandhed udstrakte han sin Virksomhed udenfor Roms Mure og ofrede sig alle Vegne for det borgerlige Samfunds Vel. Han modsatte sig med Energi de byzantinske Kejseres uretfærdige Krav, tilbageviste Statholdernes og de kejserlige Embedsmænds Uforskammethed, brød deres smudsige Gerrighed og blev saaledes den offentlige Forsvarer for den sociale Retfærdighed. Han formildede Longobardernes raa Karakter og frygtede ikke for personlig at gaa Agilulf i Møde ved Roms Porte,

for at afholde ham fra at belejre Byen, ligesom Leo den Store allerede var optraadt overfor Attila, og han ophørte ikke med at bede og overtale, indtil han saa dette frygtede Folkeslag beroliget og ordnet og vundet for den katolske Tro, i det han i disse sine Bestræbelser i en væsentlig Grad støttedes af dets Dronning Theodolinda. Derfor kan Gregor med Rette kaldes Italiens, »*sit Lands*«, som han kalder det, Befrier (Registr. V. 36, til Kejser Mauricius). Formedelst hans utrættelige Iver og Hyrdeomsorg forsvandt ogsaa Levningerne af Hæresiet i *Italien* og i *Afrika*, ordnedes de kirkelige Forhold i *Frankrig*, fuldendtes Vestgothernes Omvendelse i *Spanien*, annammede *det engelske Folk*, som, »bortgjemt i et Hjørne af Verden hidtil var bleven hængende ved den afgudiske Dyrkelse af Træ og Sten« (Registr. VIII. 29. til Biskop Eulogius af Alexandr.), Kristi sande Lære. Gregors Hjærte jublede herover som en Fader, der slutter den elskede Søn i sine Arme, men han tilskriver Frelseren det, idet han siger: »Det er af Kærlighed til ham, at Vi i Britannien søgte at vinde Brødre, som vi ikke kendte; det er ved hans Naade, at Vi fandt dem, vi søgte, uden at kende dem« (Registr. XI. 30. til Biskop Augustin af England). Og den engelske Nation var saa taknemlig mod den hellige Pave, at den stedse kaldte ham *sin Lærer, sin Pave, sin Gregor*. Hans Virksomhed har overhovedet været saa heldbringende, at Mindet om hans Gerninger indprægede sig dybt i de følgende Slægter, navnlig i Middelalderen, som var gennemtrængt af hans Aand, nærrede sig af hans Ord, indrettede hele Livet efter hans Exempel, hvorved den kristelig-socials Samfundsorden fik Borgerret i Modsætning til den romerske fra tidligere Aarhundreder.

Men Gregor var fast overbevist om, at det var *Guds Haand*, som fuldbyrdede disse store Ting. I denne Forstand skriver han til Munken Augustin om Englændernes Omvendelse, og dette gælder om hele hans apostoliske Virksomhed: »Af hvem er dette Værk uden af ham, som har sagt: »Min Fader virker indtil nu, og jeg virker« (Joh.

5, 17.)? Af ham, som, for at vise, at Verdens Omvendelse ikke skyldes menneskelig Klogskab, men hans Kraft, udvalgte sine Prædikanter uden skriftlig Ordre, for ogsaa i England at besejre det Stærke ved Hjælp af det Svage« (Registr. XI. 36.). Vi kende imidlertid Gregors Klogskab, Aarvaagenhed og uafsladelige Omsorg. Vi vide ogsaa, at han ikke er gaaet frem som denne Verdens Fyrster med Vold og Mægt, men har villet kaldes »Guds Tjeneres Tjener«; heller ikke bandede han sig Vejen alene ved verdslig Videnskab eller ved »menneskelig Visdoms overtalende Ord« (1. Kor. 2, 4.)« eller ved »politiske Beregninger« eller ved sociale Reformers lange og lærde Systemer eller — hvad der mest vækker Forundring — ved at opstille et stort Aktionsprogram, som han udførte Punkt for Punkt. Han var tværtimod optaget af Tanken om Verdens snart forestaaende Ende og derfor ogsaa af Tanken om det korte Tidsrum, der var tilbage for Udøvelsen af store Foretagender. Skønt svagelig og syg var han dog udrustet med en utrolig Energi, som stadig fik ny Styrke fra Tilliden til Kristi Forjættelser, ligesom han ogsaa stedse nærrede en ubegrændset Tillid til Guds overnaturlige Hjælp.

Derfor var det hans faste Beslutning, at anvende alle overnaturlige Midler til Menneskeslægtens Frelse: de ufejlbare aabenbarede Sandheder, Prædikenen i hele Verden, Sakramenterne og Bønnen i Jesu Navn, som forjætter os den himmelske Bistand.

Disse Minder. ærværdige Brødre, ere til stor Trøst for Os. Naar Vi fra Vatikanets Tinde kaste Blikket ud over Verden, maa Vi frygte ligesaa meget eller endnu mere, end Gregor den Store: Uvejrlig true alle Vegne, velordnede fjendtlige Skarer true Os, stor er overhovedet Forladtheden, hvori Vi belinde Os, uden menneskelige Midler til at bekæmpe Fjenderne og tilbageslaa Stormangrebet. Men betænke Vi, hvor Vore Fødder staa, føle Vi Os sikre paa den hellige Kirkes Klippe. »Hvem ved ikke,« skriver Gregor til Patriarken Eulogius af Alexandrien, »at den h. Kirke er grund-

lagt paa Apostelfyrstens Fundament, til hvis Aands Magt der allerede hentydes i hans Navn Petrus, d. v. s. Klippe?« (Registr. VII. 37.). Kirkens overnaturlige Kraft har aldrig svigtet, aldrig svigtede Kristi Forjættelser, og ligesom de for-dum fyldte Gregors Hjærte med Trøst, saaledes staa de ogsaa den Dag i Dag ved Magt, ja for Os have de endnu større Betydning, fordi de ere blevne stadfæstede gennem saa mange Aarhundreder i Tidens Løb.

Riger ere gaaede til Grunde, blomstrende Folkeslag ere forsvundne, Nationer ere gaaede under som grebne af Alderdomssvaghed; men Kirken, uforgængelig i sit Væsen, uopløseligt forenet med den Helligaand, glæder sig ved evig Ungdomsfriskhed. Mægtige rejste sig mod Kirken; de forsvandt, men Kirken vedblev at staa. Der opdukkede filosofiske Systemer, man roste sig af, at man endelig havde besejret Kirken og gendrevet dens Dogmer. Men disse Systemer bleve prisgivne og forkastede det ene efter det andet, de ere glemte og begravede, medens Petri Klippe straalere i Glandsen af Sandhedens Lys som paa hin Dag, da Jesus ved sin Indtrædelse i Verden tændte det med Forjættelsen: »Himmel og Jord skulle forgaa, men mine Ord skulle ikke forgaa.« (Matth. XXIV. 35.) (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Rom. Om Eftermiddagen den 14. April afsluttedes Festlighederne til Ære for Pave *Gregor den Store* med et »Te Deum« i Laterankirken. Om Formiddagen havde en højtidelig Pontifikalmesse fundet Sted i de hh. Nereus og Achilleus gamle Basilika ved Domitillas Katakomber. Den ældgamle, ærværdige Kirke var smykket med Blomsterguirlander og Bladplanter og ovenover det biskoppelige Sæde hang et stort Billede af den h. Gregor, en Rekonstruktion

af Arkæologen Dr. Wüscher-Berchi efter et Billede, som Dia-konen Johannes nøjagtig har beskrevet. Hertuginde *Paul Friedrich af Mecklenburg-Schwerin* f. *Prinsesse Windischgrätz* overværede ogsaa Højtideligheden. Kardinal *Rampolla*, Kongressens Ærespræsident, fejrede Pontifikal-messen, attisteret af Katakombeforskerne, Prælaterne *Wilpert* og *de Waal* (Forfatteren af »Valeria« og flere Fortællinger fra Katakombernes Dage). Under Messen sang det pavelige Kollegium de gamle gregorianske, traditionelle Melodier, som gjorde et dybt Indtryk paa Tilhørerne. Efter Messen, under hvilken den Homilie blev oplæst, som Gregor den Store for-dum havde holdt paa dette samme Sted, talte Sekretæren for den pavelige Arkæologikommission, Baron *Kanzler*, paa fransk om den oldkirkelige Basilikas Historie, hvorefter fulgte et italiensk Foredrag af en Arkæologiprofessor. Om Eftermiddagen blev Litaniet til alle Helgener sunget og »Te Deum« istemtes. —

Frankrig. Guvernøren for *Indvalide-Hjemmet*, General Riox, i Paris har maattet meddele de barmhjærtige Søstre, som besørge Sygeplejen i Anstalten, at de inden den 10. Maj maa forlade det Hus, hvori deres Orden allerede har virket siden 1634, altsaa i 270 Aar. Det er Lønnen for det Ar-bejde, Søstrene have udført til Velsignelse for Indvaliderne i henved tre Aarhundreder. En net Kulturkamps-Idylle!

Unio. Den ordinære halvaarlige Generalforsamling af-holdes **Søndag den 24. April Kl. 8** i City.

Dagsorden:

Beretning om Foreningens Virksomhed. Regskabsaflæggelse. Valg af Bestyrelse.

Efter Generalforsamlingen Fællesspisning og Dans.

A. C. Møde i Søvavillonon **Onsdagen d. 27. April.** Noget Foredrag er endnu ikke anmeldt; nærmere Bekendtgørelse vil derfor finde Sted ved Ljælp af Brevkort.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. April. 3. Søndag e. Paaske. St. Josefs Skysfsfest. I samtlige Kirker afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet. — **25. M. Markus.** Evangelist. **Kirkelig Bededag.** (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med **Bønprocession**, under hvilket Litaniet til alle Helgener synges). — **26. Ti. Cletus og Marcellus,** Paver og Martyrer. — **27. O Petrus Canisius,** Bekender. — **28. To. Paul af Korset.** Bekender.

Fredag den 29. April. Marias Bebudelse. (Gudstjeneste som paa Søndagene). — **30. L. Katharina af Siena,** Jomfru.

Søndag den 1. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Filippus og Jakobus, Apostle.

Majandagstens højtidelige Aabning finder Sted i St. Ansgars Kirke **Søndag den 1. Maj Kl. 8 Aften** i Forbindelse med **Rosenkransmøde** og **Procession**. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Rosenkranskirken. **Søndag den 24. April Kl. 9 højtidelig Prælatmesse**, efter hvilken den højærværdigste Biskop meddeler **Firmelsens h. Sakramente** til Børnene i Rosenkranskirkens Sogu. Kl. 7 Stille h. Messe; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

St. Knuds Kapel. **Fredag d. 29. ds. (Marias Bebudelse)** Kl. 3 Efterm. Festmøde for **Mariabørnenes Forening** med højtidelig **Fanevielse**.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** **Søndag den 24. April Kl. 8** i St. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer **Søndag d. 1. Maj sin Hoved- og Titularfest (Marias Bebudelse)**. Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med **Fælleskommunion** i St. Ansgars Kirke; samstedts Kl. 8 Aften, Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar have modtaget Firmelsens h. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. **Sialm** i Stenosgade.

Rosenkransbroderskabet holder **Møde** med Prædiken og **Procession** **Søndag den 1. Maj Kl. 8 Aften** i St. Ansgars Kirke i Forbindelse med **Majandagstens højtidelige Aabning**.

St. Anna Kirke. **Søndagsgudstjenesten** holdes som sædvanlig: Kl. 8 Stille h. Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken, Kl. 6 Andagt.

Vincentiskonferentsernes andet **Generalmøde** finder Sted **Søndag d. 1. Maj** henved Kl. 11 $\frac{1}{2}$, efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 41—48.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petiliniien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 18.

Søndagen den 1. Maj.

1904.

Indhold: Pius X.s Rundskrivelse om Gregor den Stores Centenarium. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Palermo. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Pave Gregor den Stores Centenarium.

—O—

(Fortsat.)

Besjælet af denne Tro, støttende Os til denne Klippe, have Vi taget Hyrdeembedets vanskelige Opgave i Vore Hænder; Vi have en levende Følelse af, at den guddommelige Naade tilstrømmer Os, og afvente med Ro, at deres Stemmer tabe sig i Vinden, som mene, at den katolske Kirke har levet sin Tid, at dens Lære er tilende, at den inden kort Tid vil være nødt til, enten at bøje sig for Videnskabens Vilkaarligheder og Civilisationen uden Gud eller at forsvinde fra Jorden. Men tillige kunne Vi ikke gøre andet end minde Alle efter Gregors Exempel om, hvor nødvendigt det er, at de ile hen til denne Kirke, for at de maa naa til det evige Liv og for tillige at kunne glæde sig ved Fred og Lykke paa denne Jord.

»Styrer derfor,« for at tale med den hellige Paves Ord, »som hidtil Sjælene med hans Fashed, paa hvem Frelseren har grundlagt Kirken, for at de ikke skulle forlade de rette Veje og komme paa Afveje« (Registr. VIII., 24 til Biskop Sabinian). Alene Kærligheden til og Foreningen med Kirken »forener, hvad der var delt, ordner, hvad der var i Uorden, gør det Ulige lige og fuldender det Ufuldkomne« (Registr. V. 58, til Biskop Virgilius).

Man maa ogsaa holde strengt fast ved den Sandhed, at »Ingen kan være Fører i jordiske Ting, som ikke forstaa at opfatte det Himmelske paa den rigtige Maade,« og at »Freden i det menneskelige Samfund afhænger af Kirkens Fred« (Registr. V. 37, til Kejser Mauritius). Derfor kræver Gregor ogsaa *den fuldkomne Enighed mellem den kirkelige og statslige Magt*, som begge ifølge Guds Villie skulle understøtte gensidigt hinanden. »Derfor er nemlig Magten over alle Mennesker given fra Himlen, for at de, som søge det gode, maa blive hjulpne, for at Vejen til Himlen maa aabne sig endnu mere, for at det jordiske maa tjene det himmelske Rige« (Registr. III. 61, til Kejser Mauritius).

Af disse Grundsætninger øste Gregor *den uovervindelige Kraft*, som det vil være Os magtpaaliggende med Guds Hjælp at efterligne, idet Vi foresatte Os at forsvare med alle Midler de Rettigheder og Privilegier, som det romerske Pavedømme er Vogteren og Forsvareren af overfor Gud og Mennesker. Derfor skrev Gregor selv til Patriarkerne af Alexandria og Antiochia: »Naar det drejer sig om Kirkens Rettigheder, maa vi vise, endog ved at dø, om det skulde være nødvendigt, at ingen privat Interesse kan faa os til at ofre det almindelige Vel« (Registr. V. 41). Og til Kejser Mauritius skrev han: »Enhver, som for forgængelig Hæders Skyld *opløfter sit Hoved* mod den almægtige Gud og Fædrenes Forskrifter, han skal finde, det haaber jeg ved den almægtige Guds Hjælp, at jeg aldrig bøjer mit Hoved, end ikke under Sværdets Trusel« (Registr. V. 37). Og til Dia-

konen Sabinianus: »Jeg er beredt til hellere at dø, end at taale, at den h. Apostel Petri Kirke svækkes i mine Levedage; Du kender mine Vaner, fordi jeg længe har øvet dem offentligt. Men naar jeg engang skulde beslutte mig til ikke at øve dem mere, saa gaar jeg med Glæde alle Farer i Møde« (Registr. V. 6.).

Det var Hovedgrundsætninger, som Pave Gregor plejede at forkynde og som ogsaa bleve fulgte. Fyrsterne og Folkene vare modtagelige for hans Ord, og saaledes vendte Verden tilbage til den sande Frelsens Vej og den skred fremad paa den sande Kulturs Bane — en Kultur, der var saa meget mere ophøjet og frugtbringende, som den var bygget paa det faste Grundlag af Fornuftens rette Brug og velordnede Sæder, og som øste al sin Kraft af den af Gud aabenbarede Sandhed og af Evangeliets Grundsætninger.

Rigtignok vare Folkene, skønt uciviliserede, dengang dog fulde af en stærk Livstrang. Ingen anden kunde skænke dem dette Liv, end Kristus gennem Kirken. Og de fik overstrømmende Liv, fordi Sjælenes overnaturlige Liv udgaar fra Kirken. »Jeg er kommen, for at de skulde have Livet og have det i Overflod« (Ioh. X. 10). De fik i Virkelighed Livet, og de fik det i rigeste Fylde, netop fordi intet andet Liv kan komme fra Kirken, end Sjælenes overnaturlige Liv, og forgi dette forener i sig og befæster alle Livets øvrige Kræfter, ogsaa de naturlige. »Er Roden hellig, da ere Grenene det ligesaa,« skrev den h. Paulus til Hedningerne, ». . . . . og Du, som var en vild Oliegren, er indpodet iblandt dem og bleven delagtig i Olietræets Rod og Fedme« (Rom. XI. 16, 17.).

Men vor Tid er trods Civilisationen træt af dette Liv, endskønt det er den hovedsagelige og ofte tillige den eneste Kilde til saa mange Goder. Ja, man fører endog Øxen mod Roden, mod Kirken selv, og søger at udtømme dens Livssaft, for at dens Undergang skal være desto sikrere og for at den ikke skal kunne opblomstre igen.

Denne vor Tids største Vildfarelse er Aarsag til saa-

mange Menneskers evige Fordærvelse og til al den Skade, som paa en beklagelsesværdig Maade tilføjes Religionen. Man nægter, at der er noget over Naturen, at der er en Gud, som er alle Tings Skaber, at der er et Forsyn, som styrer alt, at Mirakler er mulige, skønt Religionens Grundvolde ere tilintetgjorte uden disse. Man angriber endog Beviserne for Guds Tilværelse og forkaster med en utrolig Dristighed og imod Fornuftens første Grundsætninger den mægtige og uigendrivelige Bevisførelse af Aarsagen gennem Virkningerne, d. v. s. Gud og hans uendelige Egenskaber. »Thi hans usynlige Væsen, nemlig hans evige Kraft og Guddom, ere ligefra Verdens Skabelse kendelige og synlige i de skabte Ting« (Rom. I. 20). Og herfra naar man til de skæbnesvangreste Vildfarelser, som modsige den sunde Fornuft og ere en Fare for de gode Sæder.

En Følge af Nægtelsen af det Overnaturlige, er en falsk historisk Kritiks Postulat. Uden nogensomhelst Prøvelse stryger man af Historiens Blade alt det, som tager Hensyn til, tilhører, forudsætter eller forklarer det Overnaturlige. Herhen hører Kristi Guddom, hans Menneskevordelse, hans Opstandelse og overhovedet alle vor hellige Tros Dogmer. Har Videuskaben betraadt denne falske Vej, saa gives der ingen Kritikens Lov, som kan holde den tilbage, og den udsletter af den hellige Skrifts Bøger alt, hvad der ikke behager den eller hvad der ifølge dens Mening strider imod den These, som den vil bevise. Afskaffes den overnaturlige Orden, saa maa Kirkens Urhistorie opbygges paa et helt andet Grundlag og derfor lægger denne moderne Videnskab Historien tilrette for sig efter eget Forgodtbefindende og lader Forfatterne til Kilderne sige, hvad der behager den, ikke hvad hine Forfattere have villet.

Følgen heraf er, at mange, blændede af det overordentlig store videnskabelige Apparat og dets tilsyneladende Beviskraft, miste deres Tro eller blive vaklende i den. Andre derimod ere faste i Troen og bebrejde den videnskabelige Kritik, at den undergraver Troen, skønt den dog i og for

sig er uskyldig heri og kun kan virke til Fordel, naar den anvendes paa den rette Maade. Hverken de Første eller de Sidste erkende, at de gaa ud fra en falsk Forudsætning, nemlig en *falsk* Videnskab, som nødvendigvis fører til falske Slutninger. Gendrivelsen af disse Vildfarelser vil aldrig være virksom, saafremt man ikke forandrer hele Opstillingen af Spørgsmaalene, d. v. s. saafremt de Vildfarende ikke forlade det kritiske Omraade og vende sig til Filosofiens Omraade.

Smerteligt er det imidlertid, at kunne anvende paa Mænd, som ingenlunde savne Skarpsindighed, den Dadel, som den h. Paulus udtalte imod dem, som fra de jordiske Ting ikke formaaede at hæve sig til hine Ting, som unddrage sig vore legemlige Øjne. »De bleve forfængelige i deres Tanker, og deres uforstandige Hjærte blev formørket. De udgave sig for Vise og bleve Daarer« (Rom. I. 21. 22.).

Ikke mindre beklagelsesværdige ere de onde Følger af denne Nægtelse af det Overnaturlige for *Moralen*. Hylder man den Anskuelse, at der ikke eksisterer noget uden for denne synlige Verden, saa gives der ingen Tøjler mere for Lidenskerberne. De nedværdigede Sjæle blive et Bytte for alskens Tvedragt. »Gud gav dem hen til deres Hjærtes Lyster, til Urenhed, saa at de vanære deres Legemer indbyrdes« (Rom. I. 24). I se jo ogsaa, ærværdige Brødre, at Morallovens Overtrædelse triumferer overalt og ej heller kan tøjles af den borgerlige Autoritet, hvor denne ikke tager sin Tilflugt til de overnaturlige Hjælpemidler. En Følge heraf er ogsaa Opsætsigheden imod Statens Orden og Revolutionen. Er Gud ryddet af Vejen, saa ophører ogsaa al Agtelse for de borgerlige Love; Retfærdigheden bliver traadt med Fødder, den naturlige Rets Frihed mistydes, Familien bliver tilintetgjort.

Og dog gives der ingen Frelse for Verden end i Kristus. Alt maa derfor ile hen til ham og høre det evige Livs Ord af hans Mund. Han er og bliver stedse det menneskelige Samfunds Hjørnesteen og ogsaa i vore Dage er

og bliver det sandt: »Der er ikke Frelse i nogen Anden; thi der er intet andet Navn under Himlen givet Menneskeskene, hvorved de skulle frelses« (Ap. Gj. IV. 12), og Kristus selv har sagt: »Jeg er Vejen, Sandheden og Livet« (Joh. XIV., 16).

I erkende derfor, ærværdige Brødre, hvor nødvendigt det er, at der med al Energi atter og atter lægges Vægt paa at betone den overnaturlige Orden, overfor den fattige Arbejder saavel som overfor denne Verdens Store og Mægtige, der styre Nationernes Skæbne. Fremfor alt maa vi ogsaa tage vor Tilflugt til private og offentlige Bønner, for at nedkalde Herrens Barmhæjrtighed over os. »Herre, frels os, vi gaa tilgrunde« (Matth. VIII. 25)!

Gregor irttesætter den Biskop, som af Kærlighed til Ensomhed og til Bøn ikke stiger ned i Arenaen, for at kæmpe for Herrens Sag. Med Urette bærer en Saadan Navn af Biskop (Registr. VI. 69. cfr. Regul. past. I., 5). Og det med Rette, thi det er en uundgaaelig Nødvendighed, at Sjælene ved den bestandige Forkyndelse af Sandheden blive oplyste i Prædikenen, og at Vildfarelserne blive bekæmpede med en sand og sund Filosofis og Theologis Grundsætninger, saavel som ved Hjælp af alle de Fremskridtets Midler, som ligge indenfor den historiske Forsknings Omraade. Ogsaa Kristi Sædelære maa paany indskærpes; Lydigheden, Retfærdigheden, Næstekærligheden, Lindringen af den sociale Nød ved Hjælp af den kristelige Kærlighed, Hengivelsen i Guds Villie, Alt med Hensyn til det evige Liv og den evige Belønning. Og ret dybt maa alt dette indprentes i Hjærterne. Med disse Pligter maa ogsaa være forbunden Kristi Lære, med hvilken den Bedrøvede trøstes, Taarerne aftørres af os, og de Nødlidende modtage Hjælp af vor Haand. Helt og holdent ville vi indvi os til Udøvelsen af denne Kærlighed; vi ville være Alt for Alle, for at vinde Alle for Herren, idet vi selv opofre vort Liv efter Kristi Exempel, efter hans Eksempel, som har sagt til sin Kirkes Hyrder: »En god Hyrde giver sit Liv for sine Faar.« (Joh. X. 11).

Jesus Kristus igaar og idag og i al Evighed. (Registr. V. 44, 18. ad Johannem episcopum).

Hvor langt ere derfor ikke hine fra Sandheden, som mene at yde Kirken en Tjeneste og at frelse Sjælene, naar de gøre en falsk Videnskab store Indrømmelser og indbilde sig, at de paa denne Maade lettere vinde de Vildfarende, medens de i Virkeligheden bestandig svæve i Fare for, selv at gaa til Grunde. Sandheden er kun een, den varer evig og er ikke underkastet Tidernes Omskiftelser.

I en stor Vildfarelse svæve saaledes hine, som have de lavere Klassers Vel for Øje, men fremfor alt drage Omsorg for deres materielle Vel, medens de ganske tie om deres aandelige Vel og om de Pligter, som den kristne Tro paa lægger. Man undseer sig ikke for, manges Gang at skjule som med et Slør Evangeliets Fundamental-Grundsætninger af Frygt for, at Folket skulde undslaa sig for at høre og følge dem. Vel maa man gaa langsomt og klogt fremad, naar det drejer sig om Mennesker, der ingen Tro have, men man maa ogsaa her stole paa Guds Naade. Før end man bruger Kniven, skal man med let Haand undersøge Vunderne, (Registr. V., 84), sagde Gregor.

Korset vil tabe sin Kraft, naar det ikke befinder sig i Hænderne paa Saadanne, som ere fortrolige med det indvortes Liv med Kristus og opfyldte af Iver for Guds Ære. Gregor følte denne Nødvendighed og indrettede sig derefter i Henseende til Valget af Biskopper og Præster. Sine Anskuelser i denne Retning nedlagde han i sin *Regula Pastoralis*, af hvilken vi her anfører nogle Steder. Før end Hænderne lægges paa de nye Præster, er en Forberedelse og Prøvelse nødvendig, for at de ikke skulle udøve deres Embede til Fordærvelse for det kristelige Folk. De ville ellers saa Tvedragt, være mere eller mindre opsætsige og saaledes faa Verden til at mene, at vi ere adsplittede indbyrdes, medens der i Virkeligheden kun foreligger Stolthed og Ulydighed fra Enkeltes Side. Til saadanne Apostle trænger Kir-

ken ikke; de ere ikke Kristi den Korsfæstedes Apostle, men deres egne.

Vi se i Aanden den h. Pave Gregor foran Os i det lateranske Concilium, omgiven af et stort Antal Biskopper fra alle Egne og af Rom's hele Klerus. Med hvilken Veltalenhed formaner han ikke Gejstligheden om dens Pligter! Hvorledes fortærer hans Hjærte sig ikke af Iver og Nidkærhed! Hans Ord ere som Lyn, der knuse de Skyldige, de ere Svøbeslag, som vække de Sløve, de ere Flammer af guddommelig Kærlighed, som gennemgløde de Ivrigste. Læser, ærværdige Brødre, og lader ogsaa eders Klerus læse og betragte, navnlig under de aarlige Exercitier, hin Gregors uforlignelige Homilie (Hom. in Evang. Joh. 17), i hvilken han udraaber med usigelig Bitterhed: »Se, Verden er opfyldt af Præster, men kun sjældent findes der til Guds Høst en Arbejder; thi vel have vi overtaget det præstelige Embede, men vi udfører ikke Arbejdet, som følger med det.« Sandelig, hvilke Kræfter ejede Kirken ikke i vore Dage, saafremt den talte lige saa mange Arbejdere som Præster! Hvor rige Frugter vilde Kirkens guddommelige Liv ikke modne for Menneskene, naar hver Enkelt vilde hellige sig deres Belæring. Her maa Gregors Daadskraft og Mangesidethed være et Mønster og Forbillede. Hvad Vi saa ofte have sagt, intet er forandret i Kirkens Liv. Ved Arv efter sin guddommelige Grundlægger ejer den Kraften til, i alle nok saa forskellige Tidsaldre at sørge ikke blot for Sjælene, — hvad der er dens egentlige Embede —, men ogsaa at bidrage meget til den sande Kulturs Opsving, — hvad der følger af dens Embedes Natur. Den guddommelige Aabenbarings Skat, som er bleven anbetroet til Kirkens Varetægt, maa mægtigt fremme alt Sandt, Godt og Skønt i Tingenes jordiske Orden, og det desto virksommere, jo nærmere Bestræbelserne sigte til Gud, den dybeste Grund til al Sandhed, Godhed og Skønhed.

En stor Fordel bringer den guddommelige Lære ogsaa den menneskelige Videnskab, idet den aabner et videre Felt

for Erkendelsen af nye Kendsgerninger ogsaa indenfor Naturens Orden eller viser Forskningen den rette Vej og bortrydder Methodens Vildfarelser. Som et klart Fyrtaarn viser den saaledes de Søfarende, der gennempløje Oceanet i Nattens Mørke, mange Ting, som de ellers ikke vilde se, og tillige de Klipper, mod hvilke Skibet ved et Sammenstød kunde sønderbrydes, saa de Søfarende lede Skibbrud.

Paa det sædelige Omraade har Frelseren givet os som højeste Forbillede den himmelske Faders Fuldkommenhed (Matth. V. 48), Guds uendelige Godhed selv. Derved faar den stedse fuldkommere Overholdelse af den naturlige Morallov en mægtig Drivfjeder, saa at den Enkelte, Familien, Samfundet derved vinder Fremgang. Paa denne Maade blev Barbarerne opdragne til civiliserede Mennesker, blev Kvinden udfriet af sin nedværdigende Stilling, Slaveriet undertrykt, Ordnen genoprettet indenfor de forskellige sociale Klasser, fandt Relfærdigheden Anerkendelse, blev den sande Aandsfrihed forkyndt, den huslige og sociale Fred sikret.

Naar Kunsten stræber opad til Gud, al Skønheds evige Urbillede, løfter den sig lettere op over det dagligdags og bringer langt kraftigere det Ideale til Udtryk, hvori Kunstens Liv bestaar. Uendelig meget Godt har Kunsten virket i Religionens Tjeneste, i hvilken alt opofres til Guddommen, hvad Kunsten ejer af Gudværdigt i Henseende til Fylde og Rigdom og Formens Skønhed og Ynde. Det er Kilden til den hellige Kunst, det er Fundamentet, paa hvilket al profan Kunst stod og staar. Hvad Vi i et særegent Motuproprio for nyligt have sagt om Reformen af den romerske Sang og Kirkemusik, det gælder ogsaa om Malerkunsten, Billedhuggerkunsten og Bygningskunsten, disse straalende Skabelser af den menneskelige Aand, som Kirken stedse har tilskyndet og fremmet. Med denne ophøjede Aand, har Menneskeslægten oprejst Templer, Gudshuse, i hvilke Sjælen under ophøjede Ceremonier og liflig Sang hæves til det Himmelske.

Disse Velgerninger formaade Gregor at skænke sin

Tid og Efterverdenen. Det samme ville vi opnaa, naar vi med Iver bevare de forhaandenværende Goder og fornye i Kristus (Efes. I. 10) alt det, som er vejet bort fra den rette Vej.

Vi slutte denne Vor Skrivelse med de Ord, hvormed Gregor sluttede hin mindeværdige Tale i Lateran-Konciliet: »Overvejer nøje, ærværdige Brødre, alt dette og paaminder Næsten derom; bestræber Eder for at skænke den almægtige Gud herlige Frugter af det Embede, I have modtaget. Hvad Vi her have sagt, det opnaa vi hos Eder dog snarere ved Bøn end ved Tale.« Lader os bede: »Gud, Du som har villet kalde os til at være Hyrder blandt dit Folk, forund os, at vi ogsaa i dine Øjne maa være, hvad vi ere overfor Menneskene« (Hom. cit. n. 18.). Stolende paa, at Gud vil bønføre Vore Bønner paa den h. Pave Gregors Forbøn, meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, Eders Klerus og Eders Folk den apostoliske Velsignelse som et Underpant paa de himmelske Naadegaver og paa Vor faderlige Velvillie.

Givet i Rom ved St. Peter, den 11. Marts 1904, paa den h. Pave og Kirkelærer Gregor I.s Festdag, i Vort Pontifikats første Aar.

PP. Pius X.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

;(Fortsat.)

Da Feltherren ilede ned ad Paladsets store Trappe for endnu inden Daggry at naa Lejren, saa en Soldat af den kejserlige Livvagt, der hidtil havde staaet i dybe Tanker og lænet sig til Trappens Marmorgelænder, efter ham. Men det var kun et Sekund, at Synet af Feltherren bortledte hans Opmærksomhed fra det, der for Øjeblikket beskæftigede hans

Sjæl og havde sat hele hans Indre i Oprør. Martialis — thi det var ham — havde just haft en lang Samtale med Biskop Milziades, og det, den ærværdige Ypperstepræst havde sagt ham om Kristendommens Lære, havde ganske vist for en Del vundet hans Bifald, ja endogsaa hans Beundring; men der var ogsaa noget deraf, som den vilde Krigers Stolthed og Trods satte sig imod.

»En Gud,« sagde han ved sig selv, idet han rystede paa Hovedet, »der lader sig spytte i Ansigtet, hudstryge og nagle til Korset, — nej, det er jo ikke nogen Gud for mig!«

»I tre hundrede Aar giver han sine Tilhængere til Pris for de frygteligste Forfølgelser uden at rejse sig og slynge den hævnende Lynstraale mod sine Fjender, og alligevel forlanger han af sine troende, at de skal ofre alt, hvad de ejer og har, Liv og Gods for ham!

»Og de gør det; ingen Kriger vilde styrte sig gladere og mere begejstret ind i Kampens Tummel, end disse Kristne, naar de iler til Slagterbænken!

»Hvis Kristus vilde bruge mig og mit Sværd til at slaa alle dem til Jorden, der sætter sig op imod ham, saa vilde jeg være hans Mand. Men at lide Forhaanelser og Mishandlinger, som de Kristne gør det, uden at tage de Slyngler i Nakken og mase deres Hoveder mod Muren, . . . nej, det kan jeg ikke!«

Som om han vilde blive alle disse Tanker kvit, slog Martialis ind paa den Fløj i Paladset, hvor Herkulierne havde deres Kvarter; men Tankerne forfulgte ham, og i Søvn stod Biskop Milziadeses Billede for hans Øje, og alle de Ord, Oldingen havde talt til ham om Korsets Glorie, klang for hans Øren. —

Ved Tusmørkets Frembrud var Valeria og Rustica, sammen med de andre troende, vendte tilbage til Staden fra Maxentiuses Cirkus; Stjernerne var allerede komne frem og skinnede klart, da de naaede det transtiberinske Kvarter. Rufinus havde allerede forladt Sengen for at blive et Par Ti-

mers Tid oppe; han havde haft den Glæde at faa Besøg af Biskop Milziades, og Paven stillede ham, til hans store Fryd, i Udsigt, at han næste Søndag skulde modtage den hellige Firmelses Sakramente, hvorefter en Diakon senere hen skulde give ham regelmæssig Undervisning i Troens Sandheder.

Allerede for længe siden havde Fredens Engel kastet den stille Søvnslør over Hytten i Trastevere; Stjernerne, disse Nattens tro Vogtere, skuede med deres milde Øjne ned paa Rom og hele det omliggende Landskab; Nattens Aande strøg let, som en Moders Haand paa sit sovende Barns Hoved, hen over Træer og Buske; i de to Feltlejre blussede uhyggeligt hendøende Flammer fra Vagtilden; — men endnu var der et Hjerte — et Moderhjerte — der vaagede, og fra den slumrende Jord steg Irenes Bønner for hendes Søn op til Guds Trone. Og for den sovende Candiduses Sjæl svævede Moderens Billede kærligt og fuldt af Mildhed; hvis nogen havde staaet ved hans Leje, vilde man have set hans Læber smile i Søvn og høre ham hviske det søde Moder navn.

Det var en mild Nat, der gik forud for Afgørelsens store Dag, der skulde bringe en fuldstændig Forandring i hele det romerske Rige, saavel i kirkehistorisk Henseende, som hvad Verdenshistorien angik. Maanens Segl lyste ned fra Himlen paa Constantins Legioner, paa Rufuses Lejr, paa den evige Stad, og spejlede sig i Tiberens Vande. Naar den igen i Morgen Aften staar op paa Himlen, hvilken Forandring vil da ikke den skiftende Maane se ned paa? Kun Tiberen vil da endnu have sit sædvanlige Løb, og dens Bølger rulle mod Bredden som i Gaar og som for tusinde Aar siden — et Billede paa Forsynet, der altid uforandret følger de skiftende Menneskers og Folkeslags Skæbner.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Den højærværdigste Biskop agter at forlade Hovedstaden kort efter den 8. Maj, for at begive sig til Provinserne. *Tirsdag den 10. Maj* vil Biskoppen afholde kanonisk Visitats i *Fredericia* og derefter begiver han sig til *Aarhus*, for at meddele *Firmelsens h. Sakramente* i den derværende Menighed paa *Kristi Himmelfarts Festen*, hvorefter kanonisk Visitats sammesteds; saa gaar Turen til *Roskilde*, hvor Biskoppen agter at meddele *Firmelsens h. Sakramente* og holde Visitats *Søndag den 15. Maj*.

— De henrundne Søndage i April med *Førstkommunion* og *Firmelse* have ret været Glædens og Velsignelsens Dage for de Unge og deres Forældre i vore forskellige Sogne i Hovedstaden og paa Frederiksberg, for ikke at tale om, at »Hvide Søndag« jo overhovedet er en Naadens og Velsignelsens Dag for alle Menigheder i det apostoliske Vikariat, idet Børnene jo i Almindelighed modtage deres første hellige Kommunion paa denne Dag. Vi have desværre ikke modtaget Meddelelse fra nogensomhelst Provinsmenighed om Førstkommunikanternes Antal eller om den højtidelige Gudstjeneste paa »Hvide Søndag« i de forskellige Menigheder og se os derfor heller ikke i Stand til at meddele Ugebladets Læsere nogetsomhelst desangaaende, hvormeget det end kunde interessere og glæde baade Præsterne og de Troende at læse lidt derom.

I vore herværende tre Sognekirker ere dels en Del Børn for første Gang blevne førte til Herrens Bord paa disse Søndage, dels har den højærværdigste Biskop meddelt i alle tre Kirker *Firmelsens h. Sakramente*. I *St. Ansgars Kirke* var Førstkommunikanternes Antal 35 (15 Dreng og 20 Piger) og Firmanternes 35 (22 Dreng, blandt hvilke 12 Ynglinge fra *St. Andreas Kollegiet*, og 13 Piger); i *Rosenkranskirken* paa Frederiksberg modtog 40 Børn (19 Dreng og 21 Piger) deres første h. Kommunion og i Søn-

dags meddelte den højærværdigste Biskop Firmelsens h. Sakramente til 37 Børn (21 Dreng og 16 Piger); i *St. Anna Kirke* paa Amager var Førstkommunikanternes Antal 6 (2 Dreng og 4 Piger) og Firmanternes 10. Vi ønske de unge benaadede Sjæle baade her og i Provinserne til Lykke! Maatte de vedblive at være deres Forældres og Sjælesørgers Trøst og Glæde og trolig medvirke med de rige Naadeskatte, som Maaneden har bragt dem! Og for at dette ret maa lykkes navnlig Firmanterne, som nu blive kastede ud blandt saa mange Farer og Fristelser i Verden, minde vi dem om vor højærværdigste Biskops formanende Ord til dem, om at indmelde sig i de forhaandenværende Ynglinge- og Pigeforeninger, navnlig for Ynglingenes Vedkommende i Mariakongregationen og — hvorfor ikke? — ogsaa i Afholdsforeningen »St. Johannes Broderskab«. I disse Foreninger ville de katholske Ynglinge og Jomfruer -- Kirkens Fremtidshaab — saa ret føle, at »Enighed og Sammenhold gør stærk.«

— I Afholdsforeningen »*St. Johannes Broderskab*« har der dannet sig en dramatisk Forening »*Stjærnen*«, som i Lørdags Aftes havde Salen i »Kongens Klub« fyldt til sidste Plads til sin første Aftenunderholdning, der forløb under den bedste Stemning. Af Musikken udførtes særlig F. Liszt' Rapsodie Hongroise med stor teknisk Færdighed og fin Forstaaelse af Hr. H. Madsen, kun var Instrumentets Tone noget for haard. Dersom »*Stjærnen*« fortsætter, som den har begyndt, spaar vi den en glimrende Bane. Efter Forlydende fremtræder den herefter som en selvstændig Forening.

Palermo. Den 14. April døde Ærkebiskoppen af Palermo, *Kardinal Celestia*, født d. 13. Januar 1811 i Palermo og Ærkebiskop af Palermo siden 1871. Med Kardinal Celestia, som opnaaede en Alder af henved 93 Aar, har Kardinalskollegiet mistet sit ældste Medlem. Den gamle Kardinal har skrantet en Del i det sidste Aars Tid og forhindredes derved i at tage Del i det sidste Konklave, i hvilket Pave Pius X. blev valgt. Den tyske Kejser sendte ham, som omtalt i forrige Nummer, for nylig en Blomsterbuket, for at hædre den ærværdige Olding paa dennes Sygeleje. Den Af-døde var Benediktiner og i 10 Aar Ærkeabbed i Klostret Montecassino. I 1860 udnævnte Pius IX. ham til Biskop af Patri. Faa Maaneder efter udbrød Urolighederne mod Bourbonernes Herredømme, og den nye italienske Regering fordrev den under Bourbonerne udnævnte Biskop og internerede ham en Tidlang i Palermo. Først i 1866 blev det

ham tilladt at vende tilbage til Patri. Pius IX. udnævnte ham derefter til Ærkebiskop af Palermo og Leo XIII. endelig til Kardinal. Af Befolkningen i Palermo var den Afdøde personlig meget afholdt og man glemte aldrig hans selvopofrende Virksomhed under den frygtelige Koleræpidemi i 1885, da Kardinalen daglig færdedes blandt de Syge baade i Husene og paa Gaderne. R. I. P.

Opfordring.

Med Bemyndigelse af **Ansgarius Bonifacius-Foreningens Lokalkomité** for København og i Egenskab af dens Sekretær tillader jeg mig at rette et Opraab til de katholske Damer. Som Foreningens Aarsberetning udviser, er Medlemsantallet allerede betydeligt og Arbejdet med Bidragenes Indsamling er som Følge deraf ikke ringe. Vi have derfor tænkt, om ikke nogle katholske Damer herhjemme, som det sker i Foreningen i Tyskland, vilde paatage sig at hjælpe Komiteens Medlemmer med Indsamlingen af de tegnede Bidrag. Det vilde være til overordentlig Lettelse for Komiteen, og Damerne vilde derved faa Lejlighed til at virke i en god Sags Tjeneste. De, som ønsker at deltage i Arbejdet, bedes høfligst sende en skriftlig Meddelelse til Under tegnede.

Johan Johnsen,
Smedegade 11, 4. Sal, N.

A. M. HUTTERS'
Skræderforretning,
Gothersgade Nr. 5, 2den Sal,
anbefales med alt til Faget henhørende.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Maj. 4. **Søndag e. Paaske.** Filippus og Jakobus, Apostle. — 2. **M.** Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — 3. **Ti.** Korsets Finding. — 4. **O.** Monika, Enke. (I St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 5. **To.** Pius V., Pave og Bekender. — 6. **F.** Apostelen Johannes Martyrium (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Majandagt med sakramental Velsignelse). — 7. **L.** Stanislaus, Martyr og Biskop.

Søndag den 8. Maj. 5. **Søndag e. Paaske.** Ærkeenglen Michaels Aabenbarelse.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Maj Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde Fredag den 6. Maj i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.; Hverdg. Kl. 8 Aft.			
Rosenkranskirken: —	- 5 Eftm.;	—	- 7 ¹ / ₂ —
St. Anna Kirke: —	- 8 Aft.;	—	- 8 —
Jesu Hjærte Kirke: —	- 7 ¹ / ₂ Aft.;	—	- 7 ¹ / ₂ —
St. Josefs Kirke: —	- 3 Eftm.;	—	- 7 ¹ / ₂ —
St. Knuds Kapel: —	- 3 Eftm.;		
St. Andreas Kirke (Ordrup) —	- 5 Eftm.;	—	- 7 ¹ / ₂ —

Majandagstens højtidelige Aabning finder Sted i St. Ansgars Kirke Søndag den 1. Maj Kl. 8 Aften i Forbindelse med Rosenkransmøde og Procession. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 1. Maj sin Hoved- og Titularfest (Marias Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke.

Rosenkransbroderskabet holder Møde med Prædiken og Procession Søndag den 1. Maj Kl. 8 Aften i St. Ansgars Kirke i Forbindelse med Majandagstens højtidelige Aabning.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted Søndag d. 1. Maj henved Kl. 11¹/₂, efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

St. Ansgars Kirkeskole. I Anledning af det nye Skoleaars Begyndelse anmodes Forældrene om snarest at melde skolepligtige Børn hos Sognepræsten, Bredgade 64, 3. Sal, som træffes Kl. 9—10 og Kl. 3—4. Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

Ynglingeforeningen „St. Knud“ holder Generalmøde Søndag den 1. Maj i Lokalet ved Rosenkranskirken. De af den højjærværdigste Biskop approberede Love kundgøres ved denne Lejlighed og træde straks i Kraft.

Paa given Anledning henlede vi Opmærksomheden paa, at den bekendte Øjenlæge. Professor Edmund Jensen, Jærnbangegade i København, har sin Klinik paa St. Josefs Hospital.

Redaktionen.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 49—56.

Dette Nr. af Ugebladet er udsendt senere paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 19.

Søndagen den 8. Maj.

1904.

Indhold: Maj. — Valeria. — Venedig. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Rom. England. Frankrig. Köln. Holland. — Bekendtgørelser.

M A J.

— 0 —

Lig et Blomsterflor af Dyder
Vaarens farveskære Dragt
som ved Trolddom Jorden pryder,
Vidnesbyrd om Solens Magt;
hvad der var som Spirer lagt
og i Jordens Skød begravet,
nu med Frugtbarhed begavet
er til Livets Højtid vakt.

Fuglesangen Luften fylder,
og vort Hjærte grant forstaar,
at taknemmelig den hylder
Frelsen efter Vinterkaar.

Vintren var saa mørk, saa haard,
 som den al Fortrøstning knuged,
 Vintren, som paa Slægten ruged
 Tusinder af lange Aar.

Alt var tomt og haabløst øde,
 Dødens Kulde Livet bandt.
 Du var Haabets Morgenrøde,
 som for Syndens Børn oprandt,
 du, Guds Moder, var et Pant
 paa den Dag, som gylden gryed,
 gennem dig blev alt fornyet,
 i din Livsfrugt Livet vandt.

Det, som bød, og Tomhed litted,
 fødte du: Guds Væsensord;
 i dit Skød blev Baandet knyttet
 atter mellem Gud og Jord.
 Alle Sjælelivets Spor
 gaa til dig, du rene Kvinde;
 ud fra dig de Strømme rinde,
 ved hvis Bredder Livet gror.

Og det spirer, og det trives,
 og det er en Øjenfryd,
 og Naturen genoplives
 i et Blomsterflor af Dyd.
 Jorden staar i himmelsk Pryd,
 lokket ved Guds Sol af Mulde,
 Hjærtets Jubel faar i fulde,
 rene Harmonier Lyd.

Derfor bliver Maj med Føje
 Livets Lovsang til din Glans;
 i vor Haand og for vort Øje
 binder den din Æreskrans.

Det forstaar vor kristne Sans:
 Jesus gav os Livets Goder,
 saa er du alt Livets Moder,
 Livsens Maj, naar du er hans.

Silkeborg, den 24. April 1904.

J. F.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

(Fortsat.)

TOLVTE KAPITEL.

Den ny Balthasar.

Næste Morgen tidlig blev Maxentius vækket af et Ilbud, som kom med den Melding fra Rufus, at Constantin var ifærd med at stille sin Hær op i Slagorden; man kunde hvert Øjeblik være belavet paa, at Kampen vilde begynde.

»Det er godt,« svarede Tyrannen, »saa vil jeg afvente min Feltherres Sejrsbudskab i Cirkus. Sig til Rufus, at han endelig maa sørge for at faa Constantin levende i sin Magt; jeg vil føre den Fyr i Triumf, saaledes som Herkules gjorde det med den erymantiske Orne.«

De nylig indtrufne Legioner var, ligesom Prætorianerne, lutter gamle, øvede Kærnetropper; hertil kom endnu den kejserlige Livgarde, Herkulierne, der talte seks tusind Mand. Maxentius besad paa den Maade en Hær, der ikke alene var Modstanderen overlegen i Styrke, men ogsaa, hvad Øvelse og Dygtighed angik, fuldstændig jevnbyrdig; den var desuden ikke medtaget af anstrengende Marschture. Den Modløshed, som til Dels havde indfundet sig, var nu fuldstændigt forsvunden ved Ankomsten af de afrikanske og sicilianske

Legioner, som havde hilst deres gamle Feltherre, Rufus, med begejstrede Jubelraab. Hele Hæren var Kejseren hengiven, da han altid havde behandlet den efter Kejser Septimiuses Grundsætning: »Stil blot Soldaterne tilfreds, saa skal du ikke bryde dig om nogetsomhelst andet.« Han havde endnu i Gaar, hvad der var Skik og Brug ved slige Lejligheder, udbetalt dem en Pengegave, *donativum*, i Anledning af Tronbestigelsesdagen, og denne Gang dobbelt saa meget som ellers. Saaledes kunde han nu, da han var vis paa Sejren, henvende hele sin Opmærksomhed paa denne sin Fest i Dag, uden mere at bekymre sig om Magiernes og Stjerneydernes Spaadomme.

Paa den fastsatte Tid traadte Maxentius ud af sine prægtige Værelser og modtog, med foragtelig Nedladdenhed, Lykønskninger af Ridderne og Senatorerne, som ventede paa ham, klædte i den hvide Festtoga. Han bar en safrangul Kjole, der var besat med brede Guldbroderier og indsyede Juveler; over denne hang den folderige Purpurkappe; han havde det gyldne Straalediadem om Panden; i Haanden holdt han Elfenbensseptret med Ørnen paa Spidsen, ja selv Skoene var besatte med Ædelstene.

Under Mængdens Jubelskrig og til skingrende Fanfarenemusik, satte Festtoget sig i Bevægelse fra Palatin og drog gennem Tituses Triumfbue forbi Romas og Venuses Dobbelttempel. Kejseren selv kørte staaende, med en Palmegren i Haanden, ligesom en Triumfator, i den med seks prægtige Skimler forspændte Sejrsvogn, der straaledede med Guldblader i drevent Arbejde og Elfenben; han var omgivet af hele sin Livvagt. I den følgende Vogn sad hans Gemalinde, sørgmodig i sin straalende, guldbroderede Dragt, — som en med Blomster bekranset Gravsten — dobbelt sørgmodig i Dag, da Cirkus skulde indvies til Ære for hendes Romulus, den Søn, som den grusomme Skæbne havde revet ud af hendes Arme. Senatorer og Riddere, Præster med Gudebilleder, de hvidklædte, vestalske Jomfruer, de fornemste Hofembedsmænd i røde, guldbroderede Uniformer tilligemed det

øvrige Følge af Rangspersoner, sluttede sig, Mændene til Hest, Kvinderne enten i Bærestole eller i elegante Kareter, til Kejserens Vogne. Heraclius havde ikke kunnet faa sin Hustru, Sabina, overtalt til at blive hjemme fra Festen, og Sabinus, som havde Plads i Kejserens Følge, vilde for intet i Verden have opgivet denne Dags Fornøjelser. — Den Menneskemasse, som havde samlet sig og fulgte med baade foran og bagved Toget, var ikke til at tælle, ligesom ogsaa en uhyre Mængde havde lejret sig paa Templernes og Paladsernes Trapper for at faa noget at se; Tusinder var allerede tidligt om Morgenen, inden det endnu var bleveu Dag, tagne af Sted, for om muligt at faa en nogenlunde god Plads i Cirkus. — —

Den forløbne Nat, som Irene havde tilbragt i Bøn og Paakaldelse, havde taget de sidste Rester af alt jordisk bort fra hendes Sjæl. Vel tænkte hun endnu paa sin Søn, men denne Tanke forstyrrede ikke mere hendes Hjertes Fred. Naar Ørnen har svunget sig fra Jorden op over Skyerne, kredser den rolig om i den rene Æter, med Blikket rettet mod Solen, uden at bevæge Vingerne. Da en af Fangerne kom med det Spørgsmaal, naar Kampen skulde til at begynde, svarede hun med et saligt, forklaret Smil paa sine Læber:

»Kristus, som styrer og leder den, har allerede indtaget sit Sæde; den Helligaand har salvet sine Stridsmænd med sin Naades Olie og udrustet dem med himmelske Vaaben, og Tilskuerne, som ere Himlens hellige, venter, i uoverskuelige Rækker, paa Kampens Begyndelse: Dødens Port er bleven forvandlet til en Triumfport, og ved den staar Engle i lysende Klæder, beredte til at bringe Sejrherrerne hen for den øverste Kampdommers, Guds, Aasyn, hvor de saa af hans egen Haand skal modtage Prisen: Palmegrenen og Gloriens Krans.«

Dersom Irene havde tilbragt en søvnløs Nat i Cirkusfængslet, saa havde Valeria heller ikke faaet Søvn i sine Øjne i Minciuses Hytte. Lige saa lykkelig, hun var over sin Faders Befrielse og den Hurtighed, hvormed han gen-

vandt sine Kræfter, lige saa ulykkelig var hun ved Tanken om Irene. Hun kunde aldeles ikke forstaa, at hun skulde miste sin moderlige Veninde, og dog bragte hvert Minut, der gik, det skrækkelige Øjeblik nærmere. Det skar hende i Hjærtet at tænke paa den Smerte, det vilde foraarsage Sønnen, naar han, fuld af Lykke over den vundne Sejr, ilede herhen for at slutte den elskede Moder i sine Arme — og saa i Stedet derfor faa den Underretning, at hun for nogle faa Timer siden var faldet for Bødlens Sværd.

Hun havde faaet det Hverv at overrække Candidus Bullaen med den Svamp, som var dyppet i hans Faders Blod; hvorledes skulde hun finde passende Ord, der kunde trøste den unge Mand i hans navnløse Sorg?

Hun kunde ikke en Gang bringe ham et Minde om den afdøde Moder!

Og alligevel! — Hvis hun nu skyndte sig hen til Circus med de andre troende, som opsamlede Martyrernes Blod i Svampe og Tørklæder, kunde det maaske dog lykkes hende at faa hans Moders Blod anbragt i Bullaen tilligemed Faderens. Paa samme Tid kunde hun lægge Irenes Lig i den Grav, der havde været bestemt for hendes egen Fader, — lidt borte fra de andre Martyrer, som blev lagte i et *polyandrium*, eller en Fællesgrav, — saa kunde hun føre Candidus hen til hans Moders Grav. Vel tænkte Valeria paa Faren ved endnu en Gang at kunne møde Sabinus; men under alle Omstændigheder var Heraclius og hans Søn i Keiserens Følge, og hun maatte, med lidt Forsigtighed, kunne skjule sig for hans Blik i den tætte Folkemængde.

Da hun om Morgenen omtalte denne Plan for sin Fader, havde denne i Begyndelsen mange Betæneligheder, men gav tilsidst efter, da Rustica havde lovet at kaste et Hovedklæde over Valeria, som Kvinderne af Folket plejede at bære; paa den Maade vilde hun neppe blive kendt.

(Fortsættes.)

Venedig.

—o—

»Pax tibi, Marce, Evangelista meus.«

1903, den 4. August, Kl. 11³/₄ Forniddag traadte Kardinal Macchi frem paa St. Peders Kirkens ydre Balkon, udraabte sit »*Habemus pontificem!*« og meddelte Staden og Jordkredsen, at Patriarken i Venedig, Kardinal *Josef Sarto*, var valgt til Pave og havde antaget Navnet *Pius* — den tiende i Rækken. Atter henledtes Verdens Opmærksomhed for en Stund paa den berømte Lagunestad, hvorfra kort forinden Jobsbudskabet om St. Markus-Kompanilens Sammenstyrten var faret ud over Verden; men denne Gang maatte Venedig dele Interessen med hin lille, beskedne Landsby Riese i Bispedømmet Treviso, hvor vor hellige Fader saa Dagens Lys. — Men Verdens Opmærksomhed er kun kortvarig, den fik hurtigt andre Genstande at beskæftige sig med.

Venedig er atter traadt tilbage i Kunst- og Kulturhistoriens Rige. Den store Verden farer atter frem ad sine Baner; men for Katholikerne over hele Jordkredsen har Navnet »Venedig« faaet en ny Klang. — Vel er fire Paver fødte i Venedig, Gregor XII., Eugen IV., Paul II. og Alexander VIII.; men den Mand, der nu sidder paa Roms Bispe-sæde, har faaet den sidste Forberedelse til sit ophøjede Embede ved i 10 Aar at føre Venedigs Patriarkalstav. Det er derfor, som der fra Begyndelsen af Pius X.s Pontifikat luer os en gylden Forjættelse i Møde fra Devisen i Venedigs Vaaben: »Pax tibi — Evangelista meus!«

*

*

*

Venedig — St. Markus Stad — Dogernes Stad — Kanalernes og Gondolernes Stad — Staden, der har fostret en Tizian, en Bellini, en Palma Vecchio, en Paolo Veronese, en Tintoretto og hvad de alle hedde. Denne Stad, der staar for Eftertiden, som et af Middelalderens Hovedsæder for

Handel, Vindskibelighed og Kunst, med eet Ord: Kultur, der glimrede ved sin Malerskole; denne Stad, hvor mægtige Paladser trodsigt rejste sig midt i Sumpene, Paladser, i hvis orientalske prægtige Sale umaadelige Rigdomme og Skatte samlede fra al Verdens Hjørner, denne Stad har været regeret med Visdom og Retfærdighed, men ogsaa været hærget af grusomme Tyranner, har været Vidne til Oligarkiets vildeste Udskejelser. Men trods alt har det store, brede Lag af dens Borgere gjort den til en tro Datter af sin hellige Moder; fromme Adelsmænd og Købmænd har rejst Kirke ved Kirke, Kloster ved Kloster. — Venedig — Lagunernes Stad er ogsaa Kirkens; thi det er den hellige Patriark Laurentius Justinianis og den fromme Doge Petrus Urseolus' Stad. — —

Venedig er ung af Alder — ja, det vil da sige maalt med hine ærværdige Stæder fra Oldtidens Dage, sammenlignet med hine Oldinge er den en Yngling. — De store hedenske Historieskrivere har ikke kendt den; den eksisterede ikke; her var kun øde, usunde Sumpe; men i disse Egne levede en illyrisk Folkestamme »Veneterne«, derfra stammer dens Navn.

Disse Sumpe blev under Folkevandringen et kært Tilflugtssted for Omegnens Folk, særlig efter Aquilejas Ødelæggelse.

Aquileja, hvilken bibelsk Klang! Det staar ogsaa i Forbindelse med Aposteltiden. I Aaret 46 befalede Apostelfyrsten Petrus den hellige Evangelist Markus at drage fra Rom til Aquileja og dér forkynde Evangeliet, derfor nævnes St. Markus af nogle Historieskrivere som Byens første Biskop. Da han i 48 forlod Aquileja valgtes paa hans Opfordring den hellige Hermagoras til Biskop; han led Martyrdøden i Aaret 70. — I 168 eft. Kr. blev Aquileja gjort til Landets Hovedfæstning, den havde 100,000 Indbyggere og kaldtes »*Roma secunda*«. Byen ødelagdes totalt, saa man neppe kunde paavise dens Sted, efter at den i tre Maaneder havde været belejret af Attila i 452. Der rejste sig atter en By;

men den naede aldrig den gamle i Betydning og ødelagdes atter af Longobarderne 590.

Efter at den første Biskop var død som Martyr, stod Bispesædet ledigt i over 200 Aar, indtil den hellige Hilarius blev valgt. Han led Martyrdøden 16. Marts 285; men Aquilejas kirkelige Magt voksede hurtigt. Hans Efterfølgere bleve snart Metropoliter og Venetien og Istrien lagdes under dem. Særlig bekendt er den hellige Valerian, han holdt med 32 Biskopper den første Synode og var en ivrig Modstander af Arianerne og staar i de første Rækker blandt denne Vranglæres Bekæmpere. Aquilejas Jurisdiktion udvidedes mere og mere ved, at der lagdes bestandig flere Bispedømmer under Metropoliten.

Men med Venedigs Grundlæggelse gik det saaledes til. Ved Goternes hyppige Indfald i Italien flygtede Venetierne ofte skarevis ud i Lagunerne, dog aldrig i den Hensigt at bosætte sig her; men saa snart fredelige Tilstande indtraadte, vendte de tilbage til deres Hjem. Endelig forlod en Del deres Hjemstavn og bosatte sig paa Malamocco; men ved Pipins Indfald 809 erfarede de, at heller ikke her var de i Sikkerhed, hvorfor de udvandrede anden Gang og slog sig ned paa Rialto, ogsaa flere andre Øer var nu beboede af Folk fra Aquileja, Padua, Concordia, Este og de øvrige ødelagte Stæder. I Begyndelsen var disse Lagunernes Beboere delte i mange smaa Samfund; men den samme Skæbne, den samme Kamp for Tilværelsen bandt dem efterhaanden inderligere sammen. Øen Rialto, oprindelig en Koloni af Paduanere, var den første, som valgte sig et Overhoved med Titelen Konsul, men i 697 enedes Øerne om en Slags republikansk Forfatning, og den første Doge, Paulucius Anafestus valgtes. 814 henlagdes Regeringens Sæde fuldstændig til Rialto under Dogen Agnello Participazio, en af de ædleste og rigeste Borgere i Heraklea. Han begyndte straks at bygge et offentlig Palads og et Hofkapel og forsøgte i det hele at udvide og forskønne Rialto, at den kunde blive en praktisk og værdig Hovedstad for den unge Republik; thi

Rialto var endnu en meget beskeden By, hvad der blandt andet fremgaar af, at den kun havde 7 Kirker i det 9. Aarhundrede, nemlig paa den Del af Rialto, der ligger nærmest Italien: S. Zaccaria, S. Teodoro, S. Germiniano, S. Moise og S. Maria Formosa, og hinsides den store Kanal: S. Jacopo di Rialto og S. Jacopo dell' Orio. Men Folk strømmede til og der arbejdedes med stor Kraft paa Gravning af Kanaler og Opførsel af Huse og Træbroer. Men Rialto var dog i Sammenligning med den senere By en saare, saare beskeden Stad. Alle Bygninger var væsenlig opførte af Træ; for det første var den bløde, vigende Grund endnu ikke egnet til at bære de svære Stenhuse og dertil kom, at der inden for den lille Republiks Grænser slet ikke fandtes de Jordarter, hvoraf man forfærdiger Mursten, og endelig var man endnu for fattige til at hente dem langvejs fra — endsige det kostbare Marmor. Men hurtigt voksede den nye Stad, saa hurtigt var dens Vækst, at den i mindre end 200 Aar kunde regnes blandt de store Stæder. Lidt efter lidt tabte Navnet Rialto sig og Byen kaldtes først Venetiæ, derpaa Venetia.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Med første Maj aabnedes i alle vore Gudshuse de skønne Majandagter til den hellige Gudsmoders Ære under stor Deltagelse fra Menighedernes Side. I Anledning af den h. Jomfrus Jubilæum i Aar tør man vel ogsaa tillidsfuldt antage, at de hele Maanedens igennem ville blive besøgte med særlig Iver og Udholdenhed af vore Trosfæller, for saaledes at danne et værdigt Led i Jubelaarets Festligheder. En, som vi tør haabe, velsignelsesrig Frugt har Marias Jubelaar allerede bragt vore Menigheder ved Opretelsen af »*Mariabørnenes Forening*« ved St. Knuds Kapel,

hvor den højærværdigste Biskop paa Marias Bebudelsesfest, d. 29. April, oprettede Foreningen og indviede dens smukke Fane, assisteret af Foreningens ledende Præst, Hr. Pastor Wenig ved St. Anna Kirke. Efter en længere Prøvetid bleve ved denne Lejlighed de første Mariabørn — 19 i alt — optagne i Foreningen, medens 3 Kandidater optoges til Prøve; ethvert Medlem fik samtidig overrakt den nye Regelbog. Højtideligheden, under hvilken den højærværdigste Biskop prædikede, sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse. Det er en Selvfølge, at Foreningen ikke er oprettet alene for Mariahjemmets Medlemmer, men at ogsaa Udenforstaaende kunne blive Medlemmer af Mariabørnernes Forening og tage Del i dens *maanedlige* Møder, som altid anmeldes her i Ugebladet. Paa Fanen, der er af hvid Silke og foret med blaa Silke, er malet af Hr. Kunstmaler Repholtz et i douce Farver holdt, smukt Billede af den ubesmített undfangne Jomfru og Gudsmoder Maria. Under Majandagstens højtidelige Aabning i St. Ansgars Kirke deltog denne Forening tillige med sin Fane for første Gang i Processionen sammen med Rosenkransforeningen og Nothburgaforeningen, saa at Andagten, som havde fyldt Gudshuset indtil sidste Plads, derved fik forøget Højtidelighed og Processionen forøget Skønhed. Ogsaa Kirkens Sangkor, under Hr. Organist Jos. Hammermüllers Ledelse, bidrog ved dets smukke flerstemmige Sange til, at Majandagten i Marias Jubelaar aabnedes paa en særlig festlig Maade i vor gamle Moderkirke her i Hovedstaden. Maatte det være et glædeligt Varsel om velsignelsesrige Majandagter i Aar i alle Vikariatets Gudshuse hele Landet over!

Stockholm. Den *katholske Haandværkerforening* fejrede sin Aarsfest den tredie Søndag efter Paaske (St. Josefs Skytsfest) paa sædvanlig Maade, men Deltagelse var usædvanlig stor; saa mange Medlemmer havde man endnu aldrig paa en St. Josefs Fest set med Fanen i Spidsen drage ind i Gudshuset. Kl. 11 satte Processionen sig i Bevægelse under Klokkringning og drog under Tonerne af en religiøs Fest-

march ind i St. Eriks Kirken, hvor Pladser vare reserverede for Medlemmerne. St. Josefs Messen blev sunget af et 4-stemmig Mandskor paa en ifølge Alles Udsagn saa mesterlig Maade, at den aldrig paa nogen foregaaende St. Josefs Fest havde lydt skønnere. Sognepræsten, Hr. Pastor *R. Kiesler*, frembar det hellige Messeoffer og Pastor *Speckert* prædikede over »Den h. Josefs ærefulde Kald og Maaden, paa hvilken han opfyldte det«.

Efter at man som sædvanlig ogsaa havde taget Del i Aftenandagten, forsamlede man sig lidt efter lidt i Foreningssalen. 40 Mænd med Foreningens Emblem (den h. Josef med Jesusbarnet paa Armen og Lilien i Haanden) i blaat Baand paa Brystet vare tilstede. Præsens Hr. Pastor *R. Kiesler* bød »Velkommen« og takkede Medlemmerne for den talrige Deltagelse i Formiddagens Procession, i Bekendelsen af deres hellige Tro — en Bekendelse, hvortil der navnlig trængtes i vor saa trosfattede Tid. — Selv om Udsigterne til i den nærmeste Fremtid, ved Køb af et Hus at komme under eget Tag, vare bristede paa Grund af den overdrevne Pris, som Husets Ejer fordrede, behøvede man dog ikke at lade Modet synke; har man Penge, kan man altid købe et Hus. Et opmuntrende og fortrøstningsfuldt Ord vilde Præsens hermed udtale. Da han for henvend 25 Aar siden havde stiftet Foreningen med hele 10 Haandværkere, havde han taget til Ledestjerne *Adolf Kolpings* Ord til en ung Præsens: »Vær ærlig, gør hvad du kan og overlad Resten til Gud.« Alle hine blandt Foreningens Medlemmer, for hvem det var lykkedes at bryde sig en Bane, havde vist selv i Aarenes Løb erfaret Sandheden af denne Grundsætning; den skulde ogsaa fremdeles være den ledende Grundsætning for Præsens.

Efter at Revisionsmeddelelserne om Foreningens Kasser vare blevne oplæste, forsamlede man sig til et Fællesmaaltid i Menighedens Festsal. Den højærværdigste Biskop havde sendt et Lykønskningstelegram, som oplæstes og blev modtaget med et firefoldigt Hurra. I sin Skaaltale for Bestyrelsen og Æresmedlemmerne mindede Præsens om Foreningens

25aarige Jubilæumsfest, som vilde blive fejret i Aar paa den første Søndag i Julimaaned, idet han tillige anmodede alle de Tilstedeværende om at tage Del i den, da det galdt om at repræsentere Foreningen ogsaa udadtil paa en værdig Maade, eftersom en Del fremmede Præsides kunde ventes at give Møde i Stockholm for at hædre Foreningen.

Af Revisionsberetningen fremgik, at Foreningen i 1903 talte 50 Medlemmer og at dens Formue i Aarets Løb var bleven forøget med 2,940 Kr. 16 Øre, saa at hele Kapitalen ved Aarets Slutning havde naaet den samlede Sum af *19.376 Kr. 65 Øre*. Syge- og Begravelseskassen talte 16 Medlemmer, dens Formue var bleven forøget med 300 Kr. 58 Øre og ved Aarets Slutning udgjorde den *4,680 Kr. 84 Øre*. I Sparekassen havde Medlemmerne i Aarets Løb indsat 500 Kr. og de indestaaende Sparepenge beløb sig til henvend *3,000 Kr.*

Rom. Overfor den hidtilværende *russiske Gesandt* ved Vatikanet udtalte den h. Fader i Anledning af Gesandens Afskedsbesøg sin Beklagelse over den japansk-russiske Krig og de sidste Efterretninger fra Krigsskuepladsen. Ved Slutningen af Audiensen udtalte Paven det Ønske, at Gud snart vilde genoprette Freden og at Blodsudgydelsen mellem Russere og Japanesere, der alle laa ham som Jesu Kristi Stedfortræder lige meget paa Hjærte, snart maatte ophøre.

England. *Lord Halifax*, der som Hoved for det ritualistiske, katholiserende Parti i den anglikanske Statskirke uden Tvivl er en af Anglikanismens mest fremragende Personligheder, blev for nylig modtaget i Audiens af den h. Fader. Lord Halifax er Sjælen i den Bevægelse, som tilstræber en »Union« med den katholske Kirke i England, — en Stræben, som rigtignok er meget illusorisk, siden den af Leo XIII. indsatte Kardinalkommission har frakendt de anglikanske Biskopper den apostoliske Succession. Talrige Medlemmer af Lord Halifax's Parti vende aarlig tilbage til den katholske Moderkirke, og det betragtes som en afgjort Sag i England, at Lord Halifax's Overgang til Catholicismen vilde have

meget store Følger. Lord Halifax var under Audiensen led-saget af sin Familie og nogle engelske Gejstlige.

Frankrig. Til Generalpræsident for *Vincentforenningen*, hvis Organisation som bekendt udstrækker sig over hele den katholske Verden, valgtes, i Stedet for den i Slutningen af forrige Aar afdøde Antoine Pages, Hr. *Paul Calon* i Paris til Generalpræsident. Paa et af Generalraadet i Paris til samtlige Konferentser i og udenfor Frankrig udsendt Cirkulære havde 5500 Konferentser udtalt sig for Calons Valg.

Køln. Generalpræsides *Schæffer* for Svendeforeningerne er for nylig af Pave Pius X. bleven udnævnt til pavelig Husprælat. Den h. Fader har derved villet hædre alle de katholske Svendeforeninger.

Holland. Det hollandske Blad »De Rotterdammer«, som tilhører Ministerpræsident *Kuypers* antirevolutionære Retning, skriver i en Artikel om Religionsforfølgelsen i Frankrig: »Man véd, at vi *Kalvinister* ikke sværme for Krucifixen i vore Kirker, vi bære heller ikke Krucifixet paa Brystet, vi forsvare heller ikke Krucifixen i Landets offentlige Bygninger. Men naar et Frisind, som ved Forkastelsen af Krucifixen egentlig kun ønsker at spytte paa Korset selv og at angribe *Kristi Ære*, hans Ære, som døde paa Korset, og gør dette paa en saa dristig Maade, som det nu sker i Frankrig, saa staa vi ved Siden af alle den katholske Religions Bekendere imod denne antikristelige Bevægelse.«

Villaer i Charlottenlund

til 1 à 2 Familier og med Kælder under hele Huset og W. C. ere til Leje eller til Salgs. Man henvende sig til Tømmermester Johan Petersen, Skovgaardvej 7 i Ordrup, vis a vis kath. Kirke.

Ung Pige,

fink og proper til indvendig Husgerning, søges til 1. Juni. Man bedes henvende sig mellem 12—5, Amagertorv 18, 1. Sal.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne Vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariateis samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*
  2. Bønnen om *den Helligaands syv Gaver* (Bønnebog S. 202).
- Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 3. Maj 1904.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Ærkeenglen Michaels Aabenbarelse. — **9. M.** Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer (Bededag)* — **10. Ti.** Antoninus, Bekender og Biskop (Bededag). — **11. O.** Franciskus af Hieronym., Bekender (Bededag).

Torsdag den 12. Maj. Kristi Himmelfart. Gudstjenesten som paa Søndagene; efter Højmessens synges **Te Deum** i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag **udløber** Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den h. Paaskekommunion** fr deres Vedkommende, som bo i Byer, hvor der findes et katolsk Gudshus. — **13. F.** Oktavdag. — **14. L.** Oktavdag.

Søndag den 15. Maj. 6. Søndag e. Paaske. Johannes Bapt. de la Salle, Bekender.

* Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge ere kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litaniet til alle Helgener.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.;	Hverdg. Kl. 8 Aft.
Rosenkranskirken: —	- 5 Eftm.; — - 7 $\frac{1}{2}$ —
St. Anna Kirke: —	- 8 Aft.; — - 8 —
Jesu Hjærte Kirke: —	- 7 $\frac{1}{2}$ Aft.; — - 7 $\frac{1}{2}$ —
St. Josefs Kirke: —	- 3 Eftm.; — - 7 $\frac{1}{2}$ —
St. Knuds Kapel: —	- 3 Eftm.;
St. Andreas Kirke (Ordrup)—	- 5 Eftm.; — - 7 $\frac{1}{2}$ —

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa Kristi Himmelfartsdag i alle Vikariatets Kirker og offentlige Kapeller.

St. Ansgars Kirke. Fra Fredag den 13. Maj indtil Lørdag den 21. Maj incl. holdes i Forening med Majandagten Kl. 8 Aften en **ni Dages Andagt til den Helligaand** ifølge den h. Faders Mening for de Kristnes Genforening i Troens Enhed.

Bekendtgørelse.

Paa anden Pintsedag agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele **Flirmelsens h. Sakramente til Voksne.** De Troende, som ikke have modtaget dette h. Sakramente, anmodes om snarest mulig at melde sig hos vedkommende Sognepræst og at overvære de offentlige, **forberedende Foredrag,** som holdes i St. Ansgars Kirke **Søndag d. 8. Maj og Søndag den 15. Maj** begge Dage Kl. 5 Efterm.

Anmeldelser hos Undertegnede maa helst ske mellem Kl. 9—10 eller Kl. 3—4.

Joh. Braun. Sognepræst.

Den for den 8de i hver Maaned anordnede højtidelige **Votivmesse** i Anledning af den h. Jomfrus Jubilæumsaar fejres i St. Ansgars Kirke **Søndag den 8. Maj Kl. 8** om Morgen; under Messen bedes den **glædefulde Rosenkrans** og efter samme det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn,** hvorefter meddeles den **sakramentale Velsignelse.**

Mariakongregationen for Mænd. Møderne før Ferien slutte i Jesu Hjærte Kirke **Torsdag den 22. Maj** (Kristi Himmelfarts Fest) Kl. 7 $\frac{1}{2}$ med Andagt og Prædiken. Adgang for Alle.

St. Andreas Kirke i Ordrup. Kristi Himmelfartsdag fejres Børnenes **første h. Kommunion** under den højtidelige Messe Kl. 9. — Efter endt Højtidelighed læses en stille h. Messe Kl. 10 $\frac{1}{2}$.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17): Kristi Himmelfartsdag Kl. 10 højtidelig Messe; Kl. 4 Katekse og Festandagt.

Mariabørnenes Forening holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel under Højmessen Kl. 7 paa Kristi Himmelfartsdag.

St. Franciskus Kapel paa Holmegaard. Søndag den 8. Maj Kl. 9 højtidelig Messe med Prædiken og Fælleskommunion Kl. 4 Festandagt. Kl. 6 Katekse. — Lørdag Aften Læjlighed til Skriftemaal for de Unge.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 57—64.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 20.

Søndagen den 15. Maj.

1904.

Indhold: Boganmeldelse. — Venedig. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — »Fra Vejlbrynet«. — Bekendtgørelser.

Boganmeldelse.

—0—

Augustin Arndt, S. J. *Die heilige Schrift des Alten und Neuen Testaments.* I—III Band. Zweite Auflage. Regensburg 1903. Friederich Pustet.

Dette storartede Bibelværk foreligger nu i 3 Bind, Leksikonformat. Det betegnes paa Titelbladet som tiende Oplag af *Allioli's* berømte Bibeloversættelse. Ingen tysk katolsk Bibeloversættelse har vundet saa stor Udbredelse som dette Værk, trods dets betydelige Omfang. Det nu foreliggende Værk har en lang Forhistorie. Joseph Franz Allioli's første Udgave udkom i Nürnberg og i München i Aarene 1830—1837. Det omfattede seks Dele i ti Bind, approberet af den apostoliske Stol. Oplag af dette Værk udkom derefter atter og atter i større og mindre Omfang i Landshut og Regens-

burg. Deriblandt ogsaa en Skolebibel 1872, en illustreret Haandudgave 1851—1854, en Udgave med Billeder af Doré 1876 o. s. v.

Hvad der frem for alt har skaffet Allioli's Bibelværk dets store Udbredelse er dets egne indre Fortrin. Forfatteren var højt anset som Theolog, specielt som Fortolker, og som Sprogmand. Særligt Kendskab havde han til de semitiske Sprog og hebraiske Antikviteter. Derfor kunde han ikke blot levere en tro Oversættelse, men ogsaa forsyne den med udførlige og righoldige Anmærkninger til Tekstens Forstaaelse.

Værkets niende Oplag udkom i 1871. Efter denne Tid har ikke blot den eksegetiske Videnskab gjort store Fremskridt, men ogsaa det tyske Sprog gennemgaaet en kendelig Udvikling i Retning af Enkelhed og Formskønhed. Begge Dele gjorde en ny Bearbejdelse af Værket ønskelig.

Opgaven blev overtagen af Professor *Augustinus Arndt*. Den har i ham fundet den rette Mand. Derfor borger hans udmærkede Dannelse som Teolog og Sprogmand. Og han har løst Opgaven paa en Maade, der har vundet den største Anerkendelse. Første Bind udkom 1899, andet Bind i 1900, og tredie Bind, Det nye Testament, 1901; og anden Udgave af alle tre Bind foreligger nu siden ifjor. Tredie Bind, *Det nye Testament*, kan betragtes som et ganske nyt og selvstændigt Arbejde.

Hvad der særlig udmærker Arndts Arbejde og gør det til en udmærket praktisk Haandbog baade for Lærde og Ulærde, turde kunne indbefattes i følgende Punkter:

1. Dets *sproglige Paalidelighed*. Forfatteren har stillet Vulgata-Teksten, Vers for Vers, ved Siden af den tyske Oversættelse. Men han har ogsaa taget Hensyn til den hebraiske og græske Grundtekst. Og før Værket udkom, var det gennemset af en Række af de mest ansete katholske Videnskabsmænd.

2. Dets *sproglige Skønhed*. Sproget er i ikke ringe Grad moderniseret, hvorved Indholdet er lagt nærmere ind

til Tidens Bevidsthed. Denne Modernisering er dog sket med Maadehold under pietetsfuld Hensyn til den arkaistiske Kolorit, som det bibelske Sprog ikke uden Skade kan undvære.

3. De *udmærkede Anmærkninger*. Forfatterens indgaaende Kendskab til Kirkefædrene saa vel som til hele den nyere katholske Eksegese har sat ham istand til at gøre et rigt Udvalg i ren kirkelig Aand. Disse Anmærkninger ere for det meste beregnede paa at hjælpe til en tro og nøgtern Opfatning af Tekstens ligefremme Mening, dens Literaturbetødning. Og det forekommer os, at dette Maal er naaet paa en udmærket Maade. De praktiske Anvendelser, som her og der forekomme, ere træffende, nøgterne og sunde.

4. Dets *kirkelige Holdning*. Hvad man her gør Bekendtskab med, er ikke Enkeltmands mer eller mindre vilkaarlige og flygtige Privatopfatning af Bibelordet, men den Opfatning, som har været den raadende i Jesu Kristi Kirke alle Dage om end med Variationer og Modifikationer efter de skiftende Tider og Bibelstudiets Fremskridt.

Man vil maaske sige fra protestantisk Hold: Vi forstaar vel, hvorledes et saaledes anlagt Værk har kunnet vinde saa stor Anseelse og Udbredelse i tysktalende og katholsk troende Lande og Kredse. Men kan det vente nogen Indgang i Lande og Kredse, hvor Befolkningens Hovedmasse hverken er tysktalende eller katholsk troende?

Vort Svar er: Vi tro i det mindste, at dette *burde* kunne ventes. Grundene er flere. Vi skal her indskrænke os til at nævne kun én: Værkets *Paalidelighed som Udtryk for gældende katholsk Opfattelse af Bibelordet*. Hvor ofte sker det ikke, at denne misforstaaes og mistydes! Og saa tillægges man af egen Magtfuldkommenhed Kirken Opfattelser, som den aldrig har hyldet, eller som den endog ligefrem forkaster og fordømmer! Man vilde handle mere samvittighedsfuldt, naar man er itærd med at udtale sig om katholsk Skriftopfattelse, dersom man først undersøgte, om Kirken *virkelig* har denne eller hin Opfattelse.

Ved en saadan Undersøgelse yder et Værk som dette en særdeles *paalidelig Hjælp*. Derfor borger blandt andet, at Værket er anbefalet de Troende af mer end 24 tyske Biskopper og Ærkebiskopper, og at det er approberet af Kirkens synlige Overhoved.

Dr. K. Krogh-Tonning.

Venedig.

— 0 —

(Fortsat.)

Man maa vel undres over Byens rivende Udvikling, skønt den havde alt imod sig. Naurforholdene, Lagunernes Sundhedsfare, den i Begyndelsen saa vanskelige Byggegrund og dertil de omboende Folks Misundelse. Alle disse Farer saa Byens Døge, Petrus Ziani. Han vilde bevæge sit Folk til en tredie Udvandring — til Konstantinopel. Efter at han havde samlet Byens vigtigste Borgere og Embedsmænd, 640 i Tallet, stod han op og holdt en Tale til dem, hvori han med Begejstring skildrede for dem Østens fabelagtige Rigdomme og store Skønhed; derpaa skildrede han deres egen Elendighed og farefulde Tilstand midt i de ufrugtbare Sumpe. Endelig opfordrede han til at udvandre og grunde et nyt Rige i Konstantinopel. Under denne Tale herskede der dyb Tavshed, der ved dens Slutning afløstes af en dump Mumlen. Nogle var straks beredte til at følge Opfordringen, hvorimod andre var besjælede af Fædrelandskærlighed. Saa opstod da til sidst en forvirret Larm, der pludselig lagde sig, da Prokuratoren Angelo Falier, en Mand, ærværdig af Alder og med stor Anseelse i Folket, traadte frem og besteg Talerstolen. Først bad han ydmygt Døgen om Tilgivelse, fordi han maatte modsige sin Fyrste, hvem han skyldte Ærefrygt og Lydighed, derpaa søgte han i bevægede Udtryk at overtale sine Landsmænd til ikke at svigte den fædrene Jord, men ivrigt arbejde paa Byens Vækst og Anseelse. Da

Angelo Falier havde endt sin Tale og med Taarer i Øjnene var steget ned af Talerstolen, begyndte Afstemningen og 2 Stemmers Overvægt afgjorde Venedigs Skæbne: »Saa mægtige og overvældende var Grundene til at udvandre,« siger en Forfatter.

Hvad var nu Grunden til, at denne By, som laa i usunde Sumpe, dog voksede med en uhyre Hurtighed? Det var netop dens Beliggenhed. Ligesom Fønikierne i Oldtiden ved deres Lands Lidenhed henvistes til Havet og dør vandt uhyre Rigdomme, saaledes ogsaa med Lagunernes Beboere. Havet blev for dem Vejen til Rigdom og Magt. Derfra ogsaa den ejendommelige aarlige Ceremoni, at Dogen ved at udkaste en kostbar Ring i Havet, ligesom formælede sig med det. Denne nationale Fest har man søgt at tilskrive Pave Alexander III., som af Taknemlighed mod Venedig skal have lovet Byen Herredømmet over det adriatiske Hav og indstiftet Dogens Formæling med Havet. Men dette er urigtigt; thi denne nationale Fest fejredes længe før Alexander III. og er maaske lige saa gammel som Dogeværdigheden. — Det er, som man ved denne Dogens Formæling vilde udtrykke Byens Afhængighed af Havet; thi Byens gunstige Beliggenhed mellem det øst- og vestromerske Rige gjorde den hurtig til Hovedstapelpladsen mellem Orienten og Occidenten.

Dertil kom Korstogene, der ogsaa blev en mægtig Aarsag til Byens Udvikling. Ja, det fjerde Korstog skyldes jo væsentlig den halvblinde Doge, Enrico Dandolo 1202—04. Og da denne i 1204 erobrede Konstantinopel naede Venedig Højdepunktet af sin Magt. Der indtraadte snart en Stagnationens Tid, og Tilbagegangsperioden begyndte. Statsforfatningen nærmede sig mere og mere Oligarkiet, og de Sammensværgelser, som de lavere Klasser stiftede for at afryste det forhadte Aag førte kun til at Øvrighedens Streng-
hed forvandlede til uhørt Tyranni; men ogsaa her sandes Ordet: Det Rige, der er splidagtig med sig selv, maa gaa til Grunde. Voldshandlingerne og Uretfærdigheden svæk-

kede kun Staten og hertil kom endnu et Dødsstød ude fra, der truede den økonomiske Velfærd. Det var Opdagelsen af Amerika og Søvejen til Indien. Venedig maatte afstaa sin Stilling som Havets og Handelens Behersker, i anden Halvdel af det 16. Aarhundrede mistede den alle sine udstrakte Besiddelser, og efter 1718 tog den kun liden Del i Verdenshandelen.

Under de frygtelige Storme, der i Slutningen af det 18. Aarhundrede truede Italien med Undergang, styrtede ogsaa Venedig. Den sidste Doge Luigi Mania trak sig tilbage 1797 og den forhen stolte Fristat maatte bøje sig for Bonapartes Vælde. Ved Fredsslutningen i Campo Formio samme Aar kom Venedig under Østerrig, i hvilken Afhængighed den med et kort Brud fra 1805—14 stod i Aartier igennem. Da kom 1848, Revolutionsbølgen naaede ogsaa Venedig; men det mislykkedes. Først efter Preussens Sejr over Østerrig i 1866 afstodes Besiddelsen til Kongeriget Italien. —

Saaledes ser i korte Træk den verdslige Historie ud. Men Venedig har ogsaa et andet Fysiognomi. Stadens Størhed grundes ikke alene paa dens stenrige Handelshuse, der udsendte store Koffardiflaader, som bragte Rigdom og Velvære tilbage fra sine Togter. Nej, inden for Byens Mure blomstrede ogsaa Kristendommen en rig Vækst, trods de svære Synder, hvorved de ledende Mænd ofte styrtede sig og Staten i aandelig og timelig Fare. Kristendommen har synligt sat sig Minder i Byens 99 Kirker og talrige Klostre. Medens det kæmpemæssige Arsenal og Dogepaladset med dets mange mørke Minder symbolisere Republikken Venedig, saaledes hæver S. Marco sine herlige Kupler omgiven af en Skov af Kirketaarne over den ganske Stad, som Kristendommens Repræsentanter. For denne By er det, at vor hellige Fader har været Overhyrde og har efterladt sig et uvisneligt Minde. Vi vil da i det følgende betragte Patriarkatet Venedig.

Naar man betragter et Kort over Venedig og søger dens Kirker, gaar det som Ordsproget siger: Man kan ikke se Skoven for bare Træer. Øjet maa først vænne sig til Mængden, da først stiger de talrige Enkeltheder frem; thi ligesom København paa hvert andet Hjørne har et Udskænkingssted for spirituøse Drikke, saaledes har Venedig Kirker; Sammenligningen er alt andet end skøn, men slaaende. — Det er selvfølgelig ikke Meningen her at foretage en Vandring gennem Venedigs talrige Kirke. Vi vil derimod følge Byens kirkelige Udvikling, og saa til Slutning betragte et Par af dens Kirker og velgørende Institutioner, som man af en prægtig Buket kan uddrage et Par duftende Roser.

Vi maa da atter tilbage til Aquileja. Under Østgoternes Herredømme hædrede disse Aquileja med den stolte Rang at være Sædet for Occidentens eneste Patriark, en Hæder som Ravenna og Mailand forgæves havde efterstræbt. Men denne Værdighed var ikke retmæssig, Rom bestred længe Aquilejas Ret til at føre denne Titel. For det første var baade Goterne og Longobarderne temmelig ødsle med at uddele høje Titler og Værdigheder uden at agte paa, at disse gik i Arv til Efterfølgerne og for det andet greb Metropolitene med dobbelt Begærlighed Patriarkværdigheden, da han længe hemmeligt havde pønset paa at løsrive sig fra Samfundet med den hellige Stol, og nu mente han med en saa ophøjet Titel at være Maalet nærmere. — Den høje Kirkefyrstes Fald smittede og gennem Pave Pelagius I.s Breve erfare vi, at paa Metropolitene Macedonius' af Aquilejas Opfordring vare alle Biskopperne i Ligurien, Æmilien, Venetien og Istrien frafaldne. Ogsaa hans Efterfølger, Paulinius stillede sig i Spidsen for de skismatiske Biskopper, han flyttede Sædet til Aquilejas Havnestad, Grado, dette var i Aaret 568. — Aquilejas Rolle var udspillet. Hvad er nu det engang saa stolte Aquileja, der vovede at trodse Rom? Her viser sig den samme Skæbne, som træffer os overalt i Historien, Skismatets Straf, der uundgaaeligt kommer før eller senere: Opløsning. Lidt efter lidt traadte de adskilte Kirkeafdelinger

tilbage til Rom og paa en Synode i Aquileja i Aaret 700 forsonede de sidste sig med Moderkirken.

Efter Genforeningen voksede hurtig Grados Anseelse, ja, paa Koncilierne indtog Patriarkerne Sædet næst efter Rom, en Ære, der ivrigt blev bestridt af de orientalske Patriarker. Under Hadrian IV. (1154—59) fik Patriarken ogsaa Primatet over Kirkeprovinsen Zara i Dalmatien; men man vilde ikke anerkende ham, derimod besidder Patriarken endnu Titelen af Dalmatiens Primas, dog uden Jurisdiktion. Under Johannes XXII. opgives alle Sufraganerne og her er for første Gang Tale om en Episc. Venetiarum.

Lagunernes Beboere var først underlagte Biskoppen af Malamocco; men da Befolkningen efterhaanden var saa stærkt tiltaget, ønskede de selv meget den Ære at have en egen Biskop og Dogen Maurizio Gabbajo erholdt hos Hadrian I. Tilladelse til, at der oprettedes et Bispedømme paa Olivolo, som skulde staa under Patriarken af Grado. 775 valgtes Obelerius, en Søn af Tribunen Enagro af Malamocco til den første Biskop af Olivolo. Han blev konsekreret af Patriarken Johannes og af Dogen udstyret med Privilegier. Det har sikkert været en stor Højtidelighed; thi samtidig holdtes en Synode.

I 23 Aar førte den nye Biskop Staven, som en nidkær og afholdt Overhyrde, han døde 798.

Dogen Johannes Gabbajo valgte nu, fuldstændig tilsidesættende den hellige Kanons Bestemmelser, af egen Magtfuldkommenhed en ung, 22aarig Græker, Christophorus; men Patriarken Johannes værgede sig paa det bestemteste mod at konsekreere denne uretmæssig valgte, ja, slyngede endog-saa Banstraalen mod ham. Som Svar lod den rasende Doge den gamle Patriark gribe og styrte ham ned fra et højt Taarn. — I 810 maatte Grækeren dog vige Sædet for den retmæssig valgte Christophorus II. Toncredo; men efter dennes Fordrivelse 813 vendte han tilbage og døde 827. Derpaa fulgte Orto Participazio, der regerede 30 Aar. Henrik Contarini (1074—1108). Han ombyttede i 1091 Titelen

»Olivolo« med »Castello«. Hans Regering var præget af overordenlig Klogskab og Forholdet til Republikken var i det hele godt, indtil Biskop Marcus Michele (1225—35) allerede i sit første Regeringsaar gjorde de verdslige Domstoles Jurisdiktionsret stridig. Dette Forhold ordnedes dog ved et Kompromis. Men Michele kom ogsaa i et spændt Forhold til sin Patriark, der dog udlignedes ved Gregor IX.s Mellemkomst. Her fastsloges det paa den ene Side, at Patriarken som første Metropolit kunde konsekre Biskopper, benedicere Abbeder, ja, endogsaa ordinere Præster i St. Sylvester Kirke i Venedig; men derimod turde han ikke vie de hellige Olier i Dioceset, paa den anden Side skulde Biskoppen hvert Aar aflægge Patriarken et Besøg som Tegn paa sin Ærefrygt. — I 1380 blev Angelo Correr Biskop, han blev 1390 forflyttet til Patriarkatet Konstantinopel og besteg senere St. Peders Stol som Gregor XII. — Den sidste Biskop af Olivolo—Castello var den hellige Laurentius Justiniani, under hvem Patriarkatet lagdes til Venedig 1451.

(Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Det var en pragtfuld Efteraarsmorgen. Fra Albanerbjergene viftede en frisk, kraftig Luftning; Morgensolen skinnede fra den skyfri Himmel ned paa Festprocessionen, og spejlede sig blinkende i de rige Guldsmykker og Militærfølgets blanke Vaabenrustninger. Maxentius nærede ingen Tvivl om, at det var hans lykkelige Skæbne, der havde sendt dette prægtige Solskinsvejr — i Anledning af hans Fest i Dag; — han tænkte ikke paa, at det dog ikke var for ham alene, den skinnede.

En Mængde Bønder fra Landsbyerne paa Albanerbjergene stod enkeltvis, eller i Gupper, mellem Appias Monumenter; i deres brogede, afstikkende Dragter lignede de levende Blomsterkrandse, der var anbragte langs Vejen. De modtog Festtoget med glade Tilraab.

Men der var to Mænd, en ældre og en yngre, der stod lidt afsides fra Vejen, i Nærheden af Corneliernes Gravmæle, som ikke havde Øje for den forbidragende Pragt. og, naar de en Gang imellem kastede et Blik derhen, var dette mørkt og alvorligt. Den ældste var den gamle Diakon Severus, som havde indfundet sig ved Callistuses Katakomber, for at træffe de sidste Bestemmelser angaaende Martyrernes Begravelse; den yngre kunde man se var Graver, paa den lange Hakke, hvortil han stod og støttede sig. Det var Mincius, som hele Natten igennem havde arbejdet ved Martyrernes sidste Hvilested; han var lige bleven færdig dernede og indaandede nu den friske, vederkvægende Morgenluft.

»Det er dog Skade,« bemærkede Graveren, »at vi ikke i Gaar spærrede Tilbagevejen for den nette Bande; saadan en Times Fængsel kunde have været en passende Straf for dem. Kancellipræfekt Heracliuses Søn var iblandt dem, og jeg kunde nok have haft Lyst til at gøre denne rare unge Mands Bekendtskab.«

»Hævnen hører Herren til, min Søn,« svarede den gamle, »han ved selv at bestemme den rette Tid og Maade!«

»Jeg ved, du har Ret, Fader. Men jeg kan ikke udholde at se al den Uret, man ustraffet begaar mod os; naar jeg ser al den Pragt og Hoffærdighed, Kejseren udfolder i Dag, da han igen drager til Cirkus for at lade Kristi hellige Lemmer nedslages med Bødlernes Sværd, saa kunde jeg virkelig . . . . .«

»Blev Balthasar, Kongen af Babylon, ikke dræbt samme Nat, som han vanhelligede de indviede Kar fra Templet i Jerusalem?«

»Ja, det var den Gang, Daniel tydede den hemmelige Skrift paa Væggen. Men ved Festen i Dag,« vedblev Min-

cius, og hellig Vrede lyste ud af hans Ansigt, »er det ikke Metalskaale, men den Helligaands levende Kar, det er ikke Vin, men Martyrernes Blod, som vil flyde.«

»Og hvis Gud vil det saaledes,« sagde Oldingen, idet han tænkte paa Constantin, »lader han ogsaa i Dag en hemmelighedsfuld Skrift komme til Syne, som Maxentius og hans Gæster ikke kan tyde.«

»Men saa er de hellige allerede slaaede ihjel og deres Blod flydt.«

»Hvem ved det, min Søn? Har Gud ikke ofte revet sine troende ud af Dødens Gab?« — — —

Imidlertid havde Kejseren, under Folkets Jubel, holdt sit Indtog i Cirkus gennem Hovedportalen; han tog Plads paa Podiet med sit nærmeste Følge, Senatorerne og de vestalske Jomfruer. Fra sin ophøjede Trone, Pulvinaret, lod han sit Blik svæve hen over den store, prægtige Bygning, og et stolt, tilfreds Smil spillede om hans Læber: han havde skænket Rom et arkitektonisk Mindesmærke, som skulde forkynde hans Berømmelse ned til de sildigste Slægter. Siddepladserne og Trapperne, der førte op til ham, var af det kostbareste Marmor; de kunde rumme omtrent tyve tusinde Mennesker, og skønt Maxentius i Dag ganske vist ikke fandt alle Pladserne besatte, da Frygten for de forestaaende Begivenheder havde overvundet Nysgerrigheden hos mange, formærkede dette dog intet Øjeblik Kejsereus Glæde over sit store Værk. — Midt igennem Arenaen, i hele dens Længde, hævede den med Statuer, Søjler og smaa Templer smykkede *spina*, eller Langmur, sig; hvoromkring Vognstyrerne skulde køre syv Gange. I Spinaens Midte stod den Obelisk, som Domitian henved Aar halvfems efter Kristus havde bragt til Rom, og som Maxentius havde flyttet ind i Cirkus.

Af denne Pragtbygning, som Tyrannen nu stod i Begreb med at indvie med Martyrernes Blod, er der i vore Dage kun Ydermurene tilbage; man kan endnu se Dødsporten, *porta libitinensis*, gennem hvilken Ligene blev slæbte ud. Dyb, øde Stilhed hviler nu over den med Græs

bevoksede Plads, og i Gangene og Hvælvingerne, som er fyldte med Grus, har Rævene nu deres Huler. Mægtige Ruiner i Nærheden erindrer en endnu om Romuluses Tempel og de andre Pragtbygninger, der omgav Cirkus. Paa Højden af den her stærkt stigende appiske Vej knejser Metellas Gravmonument, for ligesom at give dette alvorlige Billede paa Ødelæggelse en endnu alvorligere Afslutning.

Indvielsesfesten begyndte med Afsløringen af Romuluses Statue, til hvis Ære Kejseren havde ladet Bygningen opføre.

For Kejserinden var der rejst en særlig, høj Trone, over hvilken der hang en Baldakin med Purpur og Guldbrodier; den var prydet med orientalske Tæpper og behængt med Kranse; paa Trefødder af Guld brændte vellugtende Røgelse. Herfra kunde hun omgivet af Slavinderne, se Afsløringen af sin Søns Statue i umiddelbar Nærhed.

Da Omhænet faldt og viste hende det hvide Marmorbillede med de kendte, dyrebare Træk i kold Forstening, — strakte Kejserinden, overvældet af Smerte, Armene ud, som om hun vilde omfavne Statuen og forsøge at bringe Livet fra sit Moderbryst over i den døde Sten. Men derpaa støttede hun sukkende Hovedet i Haanden og stirrede dybt bedrøvet frem for sig, uden at tage Hensyn til Slavinderne, som ængstelige havde nærmet sig deres Herskerinde, — de eneste af alle disse forlystelsessyge Tilskuere, der bekymrede sig om en Moders Smerte, en Kejserindes Hjertesorg.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Vincentsforeningen afholdt sit andet Generalmøde for i Aar Søndagen den 1. Maj under Forsæde af den højærværdigste Hr. Biskop. Efter at de enkelte Konferenser havde aflagt Beretning om deres Virksomhed siden

sidste Generalmøde, meddelte Hans Biskoppelige Højærværdighed, at forhenværende dansk Generalkonsul i Paris, Mr. Paul Calon, nu havde tiltraadt Stillingen som Foreningens Generalpræsæs, efter at hans foreløbige Valg var blevet billiget af en Mængde Konferentser hele Verden over. Hr. Pastor Gamél meddelte Hovedpunkterne i Mr. Calons Tiltrædelsesskrivelse. I denne omtaler han først rosende sin Forgænger, Mr. Pagès, der har fungeret i 17 Aar, takker dernæst for Valget og lover efter ringe Evne at gøre, hvad han kan, idet han stoler paa *det godes Magt*. Foreningen tager sig af den fattige fra Vuggen til Graven, støttende sig til *Troen*, der giver *Mod*. Kunne end Medlemmernes legemlige Gaver ofte ikke være store, skulde de i det mindste lære de Fattige at bære Livets Kors i Troens Aand. De bør ikke lade politiske Spørgsmaal raade i deres Virken, men gøre godt mod Næsten uden Hensyn til dennes personlige Anskuelser. De skulde holde sig tæt knyttede til Kirken og dens Mænd efter Pius X.s nylig udtalte Formaning, og stadig have for Øje, at Fattigdom ingen Skændsel er, siden Jesus selv har valgt at fødes, leve og dø i den. De skulde støtte sig til den hellige Vincents, hvis Navn betyder *Sejr*, og deres Valgsprog skal være: *Gud og de fattige*. — Hans Biskoppelige Højærværdighed meddelte derpaa, at Hr. Pastor Schreiber under et Ophold i Münster var bleven bemyndiget til at meddele, at der i den derværende orthopædiske Anstalt, Hüffers Stiftelse, staar en gratis Plads aaben for en Dansker med mulig gratis Tilbagerejse. Sekretæren oplæste den for første Gang af Mr. Calon underskrevne Skrivelse fra Generalraadet i Paris, der var indløbet som Svar paa de herværende Konferentsers Generalberetning for Aaret 1903.

Af denne Beretning, der var bleven fremlagt og godkendt paa det første Generalmøde for i Aar, 21. Februar, ses at Foreningens tre kjøbenhavnske Konferentser tælle 42 aktive og 19 kun bidragydende Medlemmer. Totalindtægten havde i Aarets Løb været 1091 Kr., Totaludgiften 1165 Kr.

Underskuddet var bleven dækket af Beholdningerne, der saaledes vare sunken ned til 235 Kr. Blandt Indtægterne kunne nævnes St. Antons-Bøsserne 276 Kr. og Kransekort 28 Kr. Men for øvrigt havde Konferentserne ogsaa modtaget en hel Del Klæder og andre Brugsgenstande, der vare blevne uddelte til de fattige.

Da Konferentserne trænge til Tilgang af nye, særlig yngre Medlemmer, have de udstedt et Opraab, der ogsaa er fulgt med dette Blad.

✻ Fra Vejbyrnet ✻

—o—

En Lærd og hans Testament. I Aaret 1826 døde i Padua den berømte Universitetsprofessor *Alessandro Volta*. Hans Undervisningsfag var Naturvidenskaben, hovedsagelig Fysik. Ham have vi at takke for hine epokegørende Opdagelser, som danne Grundlaget for vore Dages Elektroteknik. Hans Fortjenester er den Videnskab, som gjorde det muligt at anvende den elektriske Kraft, som i vore Dage behersker Verden. Volta overværede daglig det h. Messeoffer. Han var en lærd Videnskabsmand og tillige en trofast Søn af den katholske Kirke. Sin Trosbekendelse har han nedlagt i sit Testament. »Den katholske Kirke,« skriver han, »har jeg altid betragtet som den eneste sande og ufejlbare Kirke. Jeg takker altid Gud for, at han har skænket mig den katholske Tro, og jeg har fast og bestemt foresat mig, at jeg vil leve og dø i denne Tro, med det sikre Haab, at jeg vil naa til det evige Liv. Jeg betragter den katholske Tro som en Gave, en overnaturlig Gave fra Gud. Jeg har for øvrigt heller ikke undladt noget som helst menneskeligt Middel, for at styrke og befæste mig mere og mere i Troen og bekæmpe enhver Tvivl, som kunde opstige hos mig imod den, idet jeg opmærksomt har studeret dens Grundsatninger og efterforsket dem ved Læsning i mange Bøger. Jeg har nøje overvejet Grundene og er overbevist om, at den katholske Religion ogsaa er saare troværdig for den menneskelige Fornufts Vedkommende, og at enhver rettænkende Aand maa bekende sig til den og elske den.«

Indsendt.

Fredag den 6. Maj blev der paa Indbydelse af en Del Medlemmer af den herværende Menighed stiftet en ny Forening under Navn af »Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904«. Paa Mødet konstituerede Foreningen sig med Hr. I. P. Stauning som Formand og tæller 14 Medlemmer. Dens Lokale er fra 1. Juni paa „Ny Ravnsborg“, Vesterfælledvej 82, hvortil hører en stor og smuk Have med mange forskellige Forlystelser. Hver Onsdag Aften holdes Møde fra Kl. 8; første Møde Onsdag d. 1. Juni, hvortil alle Katholiker venligst indbydes. Ved Indmeldelsen i Foreningen betaales 85 Øre i Indskud og Medlemskontingentet er 40 Øre for en Herre og 30 Øre for en Dame. Indmeldelser modtages indtil 1. Juni hos Formanden, I. P. Stauning, Sundevedsgade 34, 2. Sal, og hos Medlemmerne. Enhver Katholik, som har fyldt sit 15de Aar, kan optages.

Bekendtgørelse til Rosenkranskirkens Sogn.

Menighedsmedlemmerne gøres herved bekendt med, at Inkasation af de tegnede aarlige Bidrag til **Kirken og Folkeskolen** (Kirkeskat) vil blive paabegyndt d. 17. ds. ved Forstanderskabets Inkassator, Avisbud O. Jensen.

De af Menigheden, som ikke yde noget Bidrag til deres Sognekirke, bedes snarest tegne sig og sende Anmeldelse derom til Sognepræsten, højærv. Pastor H. Slump, Boyesgade 8².

Til **Rosenkranskirkens Sogn** høre — ifølge biskoppelig Anordning — alle Katholiker, der bo paa **Frederiksberg**, i det i København indlemmede **Valby-Vigerslev-Distrikt** samt i den til Frederiksberg og fornævnte Distrikt grænsende Del af **Vesterbro** indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrines Gade, Kvægtorvs-gade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaarden indbefattet).

Forstanderskabet.

Mandag d. 16. Maj udkommer 2den Aargangs femte Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: J. P. Hauffels: Underet og Vantroen.
Ernest Hello: Helligkongerskagen.
Mogens Ballin: Kunst.
R. Jahn-Nielsen: Vaar (Tre Digte).
Litteratur og Theater.

Subskription paa Aargangen 1904 tegnes à 4 Kr. (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) i alle Boglader samt hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godthaab 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Abonnement April—December 1904 à 3 Kr.; men Januar Kvartal kan rekvireres hos Ud-giveren à 1 Kr. (til Udlandet Kr. 1,25).

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforsfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15 Maj. 6. Søndag e. Paaske. Johannes Bapt. de la Salle, Bekender. — **16. M.** Johannes af Nepomuk, Mart. — **17. Ti.** Paschalis Baylon, Bekender. — **18. O.** Erik, Konge og Martyr. — **19. To.** Oktav af Kristi Himmelfart. — **20. F.** Bernardin af Siena, Bekender. — **21. L.** Vigiliefastedag før Pintse. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Morgen Profetiernes Læsning; Døbevandets Indvielse, Litaniet til alle Helgener og henved Kl. 8^{3/4}, Højmesse.)

Søndag den 22. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Majandagt.)

Mandag den 23. Maj. 2. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 8 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken den højærv. Biskop meddeler Firmelsens h. Sakramente til Voxne; Kl. 8 Majandagt.)

Novena til den Helligaand. Hver Dag i denne Uge holdes Andagt til den Helligaand i Forbindelse med Majandagten.

Søndag den 15. Maj Kl. 5 Efterm. holdes i St. Ansgars Kirke Foredrag om Firmelsens h. Sakramente.

Den h. Franciskus III. Orden holder Møde med Optagelse Fredag den 20. Maj Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Tabte Sager kunne, forsaavidt de ere fundne i St. Ansgars Kirke, afhentes i Sakristiet efter Gudstjenesten. — **En fransk Bønnebog** er funden paa Langelinie og kan afhentes i Sakristiet.

Rettelse. Nr. 19. S. 318. L. 10. f. o. Generalpræses Schæffer læs: Schweitzer.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 65—72.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petilinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 21.

Søndagen den 22. Maj.

1904.

Indhold: Hil Dig, Maria. — St. Maria Hospital i Roskilde. — Venedig. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aarhus. Roskilde. — Bekendtgørelser.

Hil Dig, Maria.

—o—

O du Ene, o du Rene,
Som blandt Evas Børn alene
Stedse stod Guds Hjerter nær,
Høje Frue, milde, hulde,
Himmeldronning, underfulde,
O Maria, hilset vær!

For hver Blomst i Himlens Have
Som paa Jordens øde Grave,
Skønne Blomst, du Prisen bær.
Rose uden Torn og Lyde,
Som kan hvert et Øje fryde,
O Maria, hilset vær!

Jomfru, sarte, dueblide,
 Skyldfri rene, liliehvide,
 Fremfor alle skøn og skær,
 Han, som skabte Himlens Kloder,
 Dig udvalgte til sin Moder,
 O Maria, hilset vær!

Høje, Hellige, dig priser
 Med de undersøede Viser
 Englenes utalte Hær.
 Og fra Støvets Børn det klinger:
 Hil dig, som os Frelsen bringer!
 O Maria, hilset vær!

Haabets Stjerne, som fra oven
 Gennem Skyers Nat paa Voven
 Skinner med dit blide Skær,
 Naar os Storm og Bølger true,
 Tillidsfuldt til dig vi skue;
 O Maria, hilset vær!

Naar vi græde, naar vi klage,
 Naar vi skælte og forsage,
 Trængte haardt af Sorgers Hær,
 Ej dit Hjerte du tillukke!
 Hør os, naar vi bønlig sukke:
 O Maria, hilset vær!

O du Ene, o du Rene,
 Som blandt Evas Børn alene
 Stedse stod Guds Hjerte nær,
 Himmeldronning, milde, fromme,
 Tillidsfuldt til dig vi komme,
 O Maria, hilset vær!

(Frit efter Tysk.) sr.

St. Maria Hospital

i

Roskilde.

—o—

Nedlæggelsen og Indvielsen af *Grundstenen til St. Maria Hospital*, skriver »Roskilde Avis« for 5. ds., fandt Sted i Gaar, Onsdag den 4. Maj, i Overværelse af St. Maria Søstrene, den katholske Menighed og dennes Præster samt Hospitalets Bygmestre og Ledere.

Efter at et Kor havde afsunget en Salme, holdt Prioren, Pastor *Kerckhoffs*, følgende Tale:

Der bygges for Tiden flere Huse her i Roskilde, men intet har et ædlere Formaal end dette, hvis Grundsten vi lægger i Dag. Denne Bygning skal jo være et Hospital, det er en Barmhjærtighedsanstalt. Her vil de Syge og Lidende finde den kærligste og venligste Modtagelse, og alt, hvad Videnskaben og en barmhjertig Pleje kan gøre for deres Helbredelse vil blive forsøgt, for at de kan genvinde deres Sundhed. Videnskaben og Kærligheden skal her gaa Haand i Haand. Og at den sande, kristelige Næstekærlighed skal udøves, det borger disse Søstre os for. Thi hvad er de barmhjertige Søstres Maal? De attraa intet andet end at gøre vel mod deres Medmennesker; de har bestemt sig til hele deres Liv igennem at udføre de besværligste Arbejder, som mindst tiltaler den menneskelige Natur og det blot for at pleje og lindre de Syge og Lidende og om muligt gengive dem Sundhedens uskaterlige Gode. De vil tilbringe hele deres Liv ved de Klagendes og Døendes Smerterleje. Hvor heltemodigt er det ikke at hellige sit Liv til saa besværlig en Gerning, og det ene og alene af religiøse Bevæggrunde, ene og alene i Forvisningen om Gengæld i en anden Verden, thi jordisk Løn kan der her ej være Tale om, den hverken attraaes eller ventes. Desuagtet vil disse højhjærtede Kvinder tilbringe hele deres Liv af Uegennyttig-

hed i denne vanskelige og selvopofrende Gerning, idet de giver Afkald paa en hvilkenksomhelst verdslig Glæde, udelukkende af Kærlighed til Gud, der selv er Kærlighed: *Deus charitas est*, de Ord, som Indskriften over Hovedindgangen minder os om. Maatte da denne Kærlighedsanstalt staa i mange Aar til Guds Ære, til Velsignelse for de Syge og til Ære for vor kære By, den gamle Bispeby Roskilde!

Derefter fandt Indvielsen Sted, og sluttelig nedlagdes Grundstenen i Hospitalets sydvestlige Hjørne, hvor der bl. a. indmuredes et Dokument af følgende Indhold:

»Den 2. April 1904 købte *les Filles de la Sagesse — St. Maria Søstrene* — ved Dhrr. Fabrikant *Herman Hoffmann* og Murermester *A. V. Günther* for en Pris af 40,843 Kr. — fyrretyve Tusinde otte Hundrede tre og fyrretyve Kroner — et Areal, stort 81,686 Kv. Alen, skyldsats under Matr. Nr. 101. Ejendommen tilhørte Hr. Købmand *Møller*, Kallundborg, og Arealet udgør hele Haven mellem Klosterhusstræde, Frederiksborgvej og Klostermarken. Det nu paabegyndte Hospital skal kunne rumme de Syge fra Roskilde og Omegn og skal bære Navnet »St. Marias Hospital«.

Hospitalet skal kunne optage ca. 60 Syge. Hr. Arkitekt *Stigaard* i Roskilde har udført Byggeplanerne og leder Hospitalets Opførelse. Alt Ingeniørarbejde er projekteret og ledet af Hr. Stadsingeniør *H. Jørgensen*. Hovedentreprenørerne for hele Arbejdet er Dhrr. *H. Everts & Schleder-mann*, Tømrerarbejdet udføres af Hr. *Reimer*, Snedkerarbejdet af Hr. *Jacobsen*, Blikkenslagerarbejdet af Hr. *Jensen*, Malerarbejdet af Dhrr. *Jensen & Holmbom*, Glarmersterarbejdet af Hr. *Andersen*, alle af Roskilde. Indlæg af Varmeapparatet besørges af Dhrr. Ingeniører *Monies & Andersen* af København —

I den allerhelligste Treenigheds, Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn, i Herrens Aar 1904, Onsdag den 4. Maj, under Pave Pius X.s Pontifikat og Kong Christian IX.s

Regering, paa den Tid, da Johannes v. Euch var Biskop og apostol. Vikar for Danmark og Island, Hr. Aagaard R. af D. Borgmester i Roskilde, medens Pater Lhoumeau var Generalforstander, Søster Maria Patricia var Generalforstanderinde for *Filles de la Sagesse* og Søster Maria Clemence Forstanderinde, har Prior A. Kerckshoffs, Sognepræst for den katholske Menighed i Roskilde, Lejre, Ringsted osv. højtidelig indviet og nedlagt Grundstenen til ovennævnte Hospital.

Maatte dette Hospital staa i mange Aar til Guds Ære og de Syges Nytte.

Roskilde, den 4. Maj 1904.«

Foruden ovenstaaende Dokument blev ogsaa nedlagt nogle Medailler, et Eksemplar af »Berlingske Tidende« og »Roskilde Avis«.*)

Venedig.

— 0 —

(Fortsat.)

I 1381 fødtes i Venedig Laurentius, af den berømte Adelslægt Justiniani. Han mistede tidlig sin Fader og opdroges under sin fromme Moders Vejledning. 19 Aar gammel traadte han ind i St. Georgs Klosteret paa den lille Ø Alga ved Venedig. Den unge Laurentius tørstede efter Ydmygelser, efter at styrte sig i det dybeste Hav af Lidelser for sin guddommelige Mesters Skyld. Som Klosterets Almissesamler vandrede han ofte ud i Verden og modtog med samme Ydmyghed, med samme glade Taknemmelighed Verdens Spot som fromme Gaver. Hele dette Liv i Armod og Forsagelse gjorde ham til en af de første blandt det 15de Aarhundredes mange store og hellige Mænd. Tidlig mod-

---

*) Mærkeligt nok synes Bygherren ved denne Lejlighed ganske at have glemmt »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne«.

tog han den hellige Præstevielse og allerede 1406 valgtes han til Prior og senere flere Gange til General. Under hans Ledelse blomstrede Kongregationen saaledes op, at han ofte betragtes som dennes Stifter, ligesom han ogsaa skrev dens Konstitutioner. Men den hellige Laurentius var bestemt til noget endnu højere. I 1433 udnævnte Pave Eugen IV. ham til Biskop af Venedig og lod sig ikke bevæge til at tage Udnævnelsen tilbage, skønt Helgenen opbød alt for at overtale den hellige Fader. — Som Biskop virkede han med ikke mindre Iver i sin Herres Tjeneste. Ved hans fromme Iver blev Domkirken restaureret, han indstiftede nye Præbender, ansatte Sangere i Domkirken, han oprettede flere nye Sogne i Venedig, restaurerede flere Kirker, oprettede flere Klostre og ved sin overordenlige Elskværdighed, der fortryllede alle, forstod han i al Stilhed at reformere baade Verdens- og Ordensgejstligheden, og Præsteskabet hang ved ham med stor Hengivenhed. Det bedste Bevis paa hans Menne-skekærlighed og udstrakte Velgørenhed afgav hans Palads, thi her opholdt sig altid en Skare af fattige og betrængte. Og overfor alle nødlidende var han hjælpsom og deltagende. Han udtalte sin Overbevisning i følgende smukke Ord: »En Overhyrde tør ikke have nogen anden Familie end sit Bispedømmes fattige«. Derfor bestod hans Husstand kun af 5 Personer, da han ansaa alt ud over det nødvendige for et Rov fra de fattige. Hans Bolig, hans Bord, hans Klædedragt var som den strengeste Munks. Hele hans Væsen, hans klare Veltalenhed, hele den Ro og Ligevægt, der prægede ham under alle Forretninger, fordi hele hans Sjæl saa at sige aandede i Gud, hele denne Personlighed indgød uvilkaarligt alle den største Ærefrygt og Kærlighed. Det vakte derfor udelt Glæde, da efter Patriarken af Grado, Dominikus Michiels Død, Laurentius Justiniani ophøjedes til Patriark og Venedig valgtes til det nye Patriarkats Sæde; dette var i Aaret 1451.

Kun fire Aar endnu tillodes det Venedig at have denne Helgen til Hyrde. Da man for at lindre den dødssyges

Smerter vilde lægge ham i en Fjederseng, værgede han sig derimod med de Ord: »Min Frelser er ikke død paa Fjedre, men paa det haarde Kors«. Den 8. Januar 1455 døde han, allerede berømt over Italien, ja, over hele Kristenheden som Helgen. 1524 erklærede Clemens VII. ham salig og 1690 optog Alexander VIII. ham blandt Kirkens Helgener.

Hvad var nu Grunden til, at Patriarkværdigheden toges fra Grado og gaves Venedig? — Nogle søge denne i Stridigheder angaaende Jurisdiktionen mellem Biskoppen af Castello og Patriarken af Grado, der paa Grund af denne By's Fattigdom boede i Venedig. Men den historiske Sandhed ligger i Nicolaus V.s Bulle, som angiver Grunden saaledes: Republikens Værdighed, dens Magt og Herredømme, Folkets Talrighed og Dannelselse, Venetianernes Hengivenhed for den romerske Stol og Grados Afhængighed af Republiken. Derfor beklædes Biskoppen af Castello og hans Efterfølgere med Patriarktittelen, dens Insignier, dens Værdigheder og Forrettigheder, dens Præbender og Beneficier, alt, som forhen havde ligget til Grado.

De nye Patriarker beholdt deres hidtidige Residens som Biskopper af Castello, som ogsaa Domkirken paa Øen Olivolo eller Castello.

Patriarkatets Historie har i de forløbne Aarhundreder været knyttet til Republikkens, hvis Ledere til Tider gerne har villet skabe en egen Statskatholicisme. Dette foraarsagede selvfølgelig ofte Konflikt med den hellige Stol, hvad der ikke kunde blive uden Tilbagevirken paa den kirkelige Forvaltning og de kirkelige Forhold i det hele. Den stolte Republik blev derfor mere end en Gang ramt af de højeste kirkelige Straffe. —

Den anden Patriark var Matteo Contarini (1456—60), som indførte den romerske Ritus. Blandt de øvrige skal her kun nævnes følgende:

Benediktineren, Kardinal Matteo Girardi (1466—92), under hvem Byen ekskommuniceredes.

Kardinal Laurentius Priuli (1591—1600), der restaurede Domkirken San Pietro og grundlagde et Seminarium.

Johannes Tiepolo (1619—31) fuldendte den nye San Pietro Katedral.

Frederik Maria, Rigsgreve Giovanelli (1776—1800). Under hans Patriarkat samledes Konklavet i Venedig efter Pius VI.s Død, og Patriarken døde selv under dette dybt savnet af Befolkningen og som Genstand for dens Højagtelse og Ærefrygt.

Kejseren af Østerrig udnævnte 1801 Kardinal Luigi Flangini til hans Efterfølger; men han kom først i Besiddelse af sit Sæde 1803 og døde allerede 1805.

Napoleon havde imidlertid bemægtiget sig Norditalien; Først den 11. Januar 1807 udnævnte han Neapolitaneren, Nicolaus Xaver Gamboni, forhen Biskop af Capri, nu af Vigevano til Patriark. Gamboni var i Løbet af Sommeren som Ordfører for en italiensk Deputation i St. Cloud og her holdt han en Tale, saa selv Usurpatoren følte sig smigret. Det var derfor overøst med kejserlig Naade, at den nye Patriark holdt sit Indtog i Venedig, som Primas af Dalmatien, Stordignitar af Kongeriget Italien og Storofficer af Æreslegionen. Han overførte den gamle Katedrals Kanniker til den nye Domkirke San Marco, som samme Aar var ophøjet til at være Patriarkatets Hovedkirke. Skønt Gamboni bortreves af Døden knap et Aar efter sit højtidelige Indtog, havde han dog allerede erobret Venetianernes Hjærter; han blev særligt begravet af de fattige, som i ham mistede en stor Velgører.

Der fulgte nu tre Aars Vakance, hvorefter 1811 Stephan Bonsignore, Biskop af Faënza blev Patriark; men han vendte allerede 1814 tilbage til sit gamle Bispedømme.

Derpaa fulgte Francesco Maria Milesi (1815—19). Han havde været Sognepræst i Venedig og en af Byens ivrigste Sjælesørgere. I 1807 fulgte han Gamboni i Bispedømmet Vigevano. Til hans Patriarkat knytter sig Oprettelsen af det nye Patriarkalseminarium. Til Suffraganer fik han ved en

Omordning af de kirkelige Forhold Bispedømmerne Udine, Feltre-Belluno, Ceneda, Concordia, Treviso, Padua, Vincenza, Verona, Adria og Chioggia, som endnu alle staa under Patriarken med Undtagelse af Udine, der senere er ophøjet til Ærkebispedømme.

Fra 1820 til 27 var den bekendte Digter, Cistercienseren Johannes Ladislaus Pyrker Patriark, han havde været Biskop af Zips i Ungarn og blev efter 7 Aars Forløb Ærkebiskop af Erlau.

Han fulgte Biskoppen af Ceneda Jakob Monico (1827—1851). I 1833 blev han Kardinal og omtales som ligesaa stor en Pryd for det hellige Kollegium som en afholdt Kirkefyrste.

Benediktineren Petrus Aurelius Mutti (1852—57).

Angelus Romazzotti (1858—61).

Biskoppen af Udine, Josef Ludvig Trevisanato (1862—1877) Kardinal 1863.

Biskoppen af Chioggia, Dominicus Agostini (1877—1891), Kardinal 1882. Han var en klog og energisk Kirkefyrste. Han er bekendt som Taler og Lærd og var særlig en fortrolig Kender af den thomistiske Filosofi, ligesom han øvede en storartet Godgørenhed. (Fortsættes.)

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Efter Statuens Afsløring fulgte den religiøse Ceremoni, hvormed Cirkus blev indviet, idet Præsterne, under Bøn og Sang, drog i Procession gennem hele Bygningen; de bar Sølv- og Guldstatuer af Guderne, ligesom ogsaa Brystbilleder af Maxentius og alle dem, der hørte til det kejserlige

Hus. Murene blev bestænkede med Vievand, og da Vædeløbsbanen var meget lang, tog denne Akt en betydelig Tid.

»Ved Herkules!« hviskede Sabinus utaalmodigt til sin Nabo, »det kunde de fromme Herrer godt have sparet sig! I Kejserens Sted vilde jeg hellere have ladet et Par hundrede Gladiatorer kæmpe mod hverandre. Deres Raab er langt mere velklingende end dette her Vrøvl; og naar det friske Blod sprøjter ud til Siden er det behageligere for Mennesker og Guder at se paa, end en hel Sø fuld af Vievand.«

Den stærke Larm og Jubelraabene, hvormed Folket hilsede Kejserens Tilsynekomst i Cirkus, var for Bekenderne et Tegn paa, at Martyriets Time nærmede sig. Fattede, ja glade saa de Døden i Møde. Synet af Soldaterne, som stillede sig op med dragne Sabler ved Indgangen til det afspærrede Rum, hvorfra de Kristne skulde bringes ind i Cirkus for at slagtes, havde næppe mere noget afskrækkende for dem. De gav endnu en Gang hverandre Fredskysset og opmuntrede hverandre til standhaftig Bekendelse af Kristi Navn. Og skulde der iblandt dem være en eller anden, hvis Hjerte bævede for Døden, saa var et Blik paa Irene nok til at gengive ham fuldt Mod til Martyriet. Hun, der skulde bringe det tungeste Offer, stod med et himmelsk forklaret Smil paa sit Ansigt, lig en Moder blandt sine Børn, og naar fra Tid til anden hendes Arme hævede sig i Bøn, og hendes Øje i salig Henrykkelse fløj bort fra alt jordisk og syntes at skue Himlen aaben, saa blussede hos alle de andre det ædleste Bekendelsesmods Flamme højere og højop, idet de saa den Begejstringsild, der fyldte hende med Glæde over at kunde bringe dette Offer.

Endelig var da de forberedende Festligheder i Cirkus til Ende, og alles Øjne rettede sig mod Kejserlogen, hvorfra Maxentius skulde give Tegn til Vædekampens Begyndelse ved at kaste et hvidt Tørklæde ned paa Arenaen, snart hen til Skrankerne i den øverste Del af Cirkus, hvor Vognsty-

terne havde det største Besvær med at holde de stampende og kampbegærlige Heste i Tømme.

Maxentius havde været til Stede ved Afsløringen af Statuen og ved Begyndelsen af Festprocessionen; men saa var han forsvunden, sandsynligvis fordi den religiøse Højtidelighed kedede ham lige saameget som Folket. Nu maatte han vel snart komme tilbage og indtage sin Plads, for at give Tegnet.

Men det ene Minut forløb efter det andet: Herskeren vendte ikke tilbage. Spændingen og Utaalmodigheden hos de Tusinder af Tilskuere gav sig endelig Luft i Raaben og Trampen med Fødderne. Thi saavel i Amfiteatret, som i Cirkus, hvor den enkelte forsvandt i den store Masse, kunde Folket, selv under en streng Hersker; tillade sig meget, og tyranniske Kejsere tog endogsaa der Hensyn til Mængdens Stemning og Ytringer, dens Ros og dens Dadel.

Lidt efter lidt antog Folkets Uro en anden Karakter: Som en Løbeild foer det fra Mand til Mand, at Constantin havde angrebet Rufus, og at Slaget allerede var i fuld Gang. Der blev en forfærdelig Ophidselse overalt i hele Cirkus.

Sagen blev endnu værre derved, at en Hofembedsmand, for at berolige Folket, gav Signalet til at begynde Vædekørslen i Stedet for Kejseren selv.

Paa dette Tegn faldt Barriererne, og, som en afskudt Pil, foer de seks Firspand i vild Jagt ind paa Løbebanen. Kapkørerne stod foroverbøjede paa deres Biga, og lod de skummende Heste fare ned ad den lange Arena, idet de søgte at komme forbi hverandre. Med Raab og Piskesmæld fik de Hestene til at løbe med Lynets Fart; det var et pragtfuldt Skuespil.

Romerne plejede ellers at følge denne Kørsel med en Ivrighed, der grænsede til Vildskab; naar Støvskyerne hvirvledes op om de fremstormende Vogne, opmuntrede de Vognstyrrerne, der bar deres Farver, med Tilraab, Klappen i Hænderne og Viften med Tørklæder, og ophidsede dem til et sandt Raseri — de hujede som besatte, naar den første Vogn

blev indhentet af den næste, eller paany kom forrest — og naar et Køretøj ved at dreje om Spinaen, knustes mod den med fire Taarne forsynede Meta eller Stensøjle; — men idag havde Forestillingen ingen Tiltrækningskraft for Folket, og medens en stor Del allerede trængte sig hen mod Udgangen, begyndte Resten at skrige og pibe i Retning af Kejserens Loge.

»Væk med Hestene!« raabte de; »Hvor er Kejseren? Hvad er der hændet? Vi vil vide Besked!«

Omsider traadte en Herold frem og paabød Tavshed; Hestene blev standsede, og alle lyttede i spændt Forventning.

Med høj Røst meddelte Herolden, at den guddommelige Maxentius ikke havde kunnet bringe det over sit Hjerte, at lade sine tapre Legioner kæmpe alene mod den frække Fjende, som havde vovet at løfte sin Haand mod Rigets hellige Hovedstad og forstyrre det romerske Folks Fest med Vaabenlarm. Derfor havde nu den heltemodige Kejser straks stillet sig i Spidsen for sine Tropper, for at overgaa selve Cæsar; han behøvede blot at vise sig, for straks at sejre.

Nogle besvarede Heroldens pralende Ord med en haanlig Latter, andre tænkte med Skræk, at det nok saa daarligt ud for Hæren, naar Maxentius forlod Skuespillet for selv at tage Kommando over Legionerne, — nu havde alle kun den ene Tanke: hurtigst muligt at vende tilbage til Rom.

Faa Øjeblikke efter var hele den store Cirkus tom, og den uhyre Mængde af over ti tusind Mennesker, væltede sig nu, som en Kæmpebølge, under Puf og Stød henimod Staden. Det saa ikke ud, som om Constantin var i Færd med at angribe Rom fra den modsatte Side, men snarere, som om han var kommen ad den appiske Vej og nu forfulgte Befolkningen, der flygtede for ham. Mænd, Kvinder og Børn raabte og skreg uopholdeligt i største Forvirring; tætte Støvskyer hvirvlede sig op omkring dem paa deres Vandring, og Solen, som havde smilet saa venligt om Morgenens, sendte nu sine brændende Straaler ned paa de flygtende, som ikke kunde komme hurtig nok af Sted.

Sabina havde forgæves søgt efter sin Søn i al den græn- seløse Forvirring; forgæves havde hun kaldt paa sine Slaver og Bærere; der var ikke andet for hende at gøre, end i den brændende Solhede, og iført sin pragtfulde Dragt, til Fods, sammen med den øvrige Flok, stakaandet og sveddryppende, at søge tilbage til Byen. — —

Da Maxentius, paa Grund af den Meddelelse, Rufus havde sendt ham angaaende Sagernes Stilling, havde beslut- tet sig til selv at overtage Ledelsen af de vigende Legioner, smigrede han sig med det Haab, at Synet alene af ham var nok til at vende Slagets Gang. Dog raabte han, ved Bort- gangen fra Cirkus, til Opsynsmanden over Fangerne, at denne skulde lade de Kristne dræbe, hvis der ikke, inden Aften, indløb Budskab om hans Sejr. Skulde det gaa galt for mig, tænkte han, skal disse Hunde i det mindste ikke komme til at glæde sig over min Ulykke.

Sabinus havde inderlig gerne ladet Herskeren ene om at plukke Lavrbærrene paa denne Dag. Lige saa ivrigt, som han indtil nu havde sørget for at befinde sig i Kejsereus Nærhed, for at opfange et venligt Blik fra ham, lige saa skyndsomt vilde han nu helst se at forsvinde; men Maxen- tius gav ham Tegn til at slutte sig til hans lille Følge, og i rasende Fart gik det nu op ad den appiske Vej ind til Byen. Nu maatte Heracliuses før omtalte Rytterposter — men i omvendt Orden — bringe Rufus den Befaling, for enhver Pris at holde ud indtil Kejsereus viste sig paa Kamp- pladsen.

Fra den Høj, hvorpaa Corneliernes Gravmonument stod, saa Diakon Severus og den unge Graver efter denne Skare, der sprængte forbi; — de kunde ikke være i Tvivl om, hvad det betød.

Den gamle Diakon foldede sine Hænder, løftede Øjnene mod Himlen og sagde med rystende Alvor det ene Ord:

»Balthasar!«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Aarhus. Paa Kristi Himmelfarts Fest meddelte vor højærværdigste Biskop *Firmelsens hellige Sakramente* i Aarhus. Den glade Skare af Firmander og Menighedens Medlemmer havde allerede i længere Tid længselsfuldt ventet paa, at denne Højtidsdag maatte oprinde. Den højtidelige Stemning manglede derfor ikke og den gav sig øjensynlig til Kende i Sangkorets begejstrede Sange, ved den spændte Opmærksomhed, hvormed den elskede Overhyrdes Tale til Firmanderne paahørtes, saavel som i den uskrømtede Andagt, hvormed Firmelsens h. Sakramente modtoges af 44 af Menighedens Medlemmer. Den rummelige Kirke var fyldt indtil sidste Plads af Katholiker og Anderledestroende. Om Eftermiddagen holdt Sognepræsten Festprædikenen under den højtidelige Takkegudstjeneste, som den højærværdigste Biskop selv havde overtaget trods Formiddagens ikke lidet anstrængende Gudstjeneste. Kristi Himmelfarts Festen i Aar vil uden Tvivl ikke blot blive mindet længe med taknemlige Følelser af mange Menighedsmedlemmer, men ogsaa udøve længe sin naadefulde Indflydelse. Det er da vort Ønske og vort Haab.

Den følgende Dag holdtes kanonisk Visitats i Kirken og i Skolen. Gærne havde vi haft vor apostoliske Overhyrde endnu en Tidlang i vor Midte, men hans Rejserute krævede desværre, at han allerede Lørdag Middag maatte begive sig paa Vej til Firmelse i Roskilde, hvor dette h. Sakrament blev meddelt i Søndags. Vi trøste os med, at Hs. biskoppelige Højærværdighed lovede, at han i Sommerens Løb atter vilde gæste Jyllands Hovedstad.

Roskilde. I Lørdags — skrives der til os fra Roskilde — læste vi i Byens Aviser følgende Nyhed: »En sjælden Højtidelighed finder paa Søndag Formiddag Sted i den katholske Kirke her i Byen. Som tidligere meddelt kommer Biskop *von Euch* til Stede for at foretage Konfirmation af

Konvertiter (o: de, der er traadt over i den katholske Menighed). Som Vidner vil bl. a. Lehnsgravinde Holstein-Ledreborg og Hr. Fabrikant H. Hoffmann fungere. Det er første Gang siden Reformationens Indførelse, at en Handling af nævnte Art finder Sted her i Byen. — Saavidt Byens Organer

Vi kunne tilføje, at det ganske rigtig var første Gang, at den gamle Bispeby havde den Ære at se i sin Midte, som et Bud fra Danmarks Stortid, som en retmæssig viet Efterfølger af den hellige Ansgar, Vilhelm og Absalon, den katholske Kirkes Styrer og Leder i Danmark. For den unge katholske Menighed var det da ogsaa en højtidelig Begivenhed, som blev fejret med den største Deltagelse, den inderligste Glæde og den mest levende Begejstring. Kl. 9 blev Biskoppen, under de af Ritualet foreskrevne Ceremonier, i højtidelig Procession af Præsterne og Ministranterne ført ind i den af Søstrene med Guirlander og Blomster smykkede Kirke, der gjorde et særdeles festligt Indtryk. Baade Kirken og Adgangen til den var fyldt indtil Trængsel baade af Katholiker og Anderledestroende, som med Interesse og Andagt fulgte den opløftende Gudstjeneste. Efter den højtidelige Prælatsmesse, under hvilken Søstrene udførte flere stemningsfulde Sange og samtlige 21 Firmander modtog den hellige Kommunion, holdt Hs. biskoppelige Højærværdighed en lærerig og begejstrende Prædiken om den Helligaand og hans naadefulde Virksomhed, og lagde med hjærtelige og gribende Ord de nye Kristi Stridsmænd deres betydningsfulde Pligter paa Hjærte. Tydelig kunde man læse paa de andægtige Tilhøreres Ansigter, at Biskoppens hele Prædiken gjorde et dybt Indtryk og sikkert heller ikke vil undlade at forsonne mange tænkende og fordomsfri Medkristne med den gamle Moderkirke. Efter Prædikenen meddelte den højærværdigste Biskop saa Firmelsens h. Sakramente under Haandspaalæggelse, Salvelse og Bøn.

Ved den højtidelige Aftengudstjeneste, under hvilken Kapellet atter var overfyldt, tolkede Sognepræsten, Pastor *A. Kerckhoffs*, i varme Ord Menighedens Glæde over og Taknemlighed for Biskoppens Nærværelse, idet han tillige i Anledning af Festen mindede om den omhyggelige Moderomsorg, med hvilken Kirken vaager over sine Børn.

Den skønne Fest vil uden Tvivl blive uforglemmelig i Roskildes unge Menigheds Erindring og Hjærte.

St. Josefs Gildets aarl. Generalmøde

afholdes **Mandag den 30. Maj**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet, Bredgade 67. — Dagsorden: 1) Oversigt over det forløbne Aar; 2) Aarsregnskabet; 3) Optagelse af ny Medlemmer; 4) Valg af Bestyrelsesmedlemmer (Formand og Sekretær); 5) Eventuelt. — Samtlige Brødre opfordres til at møde.

A. C. Møde i Søpavillonen Onsdag den 25. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Hr. Cand. theol. & mag. N. Hansen indleder en Samtale om Trosfrihedens Princip og Praksis.

En ung Pige, der vil være Husmoderen behjælpelig med al indvendig Gerning, kan faa Plads hos en yngre Familie i København uden Børn. Billetter bedes i Løbet af 5 Dage sendt til Fru Opffer, Køge.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Majandagt.)

Mandag den 23. Maj. 2. Pintsedag. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 8 højtidelig Prælattmesse, efter hvilken den højærv. Biskop meddeler **Firmelsens h. Sakramente** til Voxne; Kl. 8 Majandagt.) — **24. Ti.** Oktavdag. — **25. O.** Oktavdag (Tamperfastedag)*. — **26. To.** Oktavdag. — **27. F.** (Tamperfastedag) Oktavdag. — **28. L.** (Tamperfastedag) Oktavdag.

Søndag den 29. Maj. 1. Søndag e. Pintse. Den h. Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag ere befalede Fastedage.

Jesu Hjerter Kirke. 1. Pintsedag: Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Majandagt med Prædiken. — **2. Pintsedag:** Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædike; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Majandagt.

Mariabørnenes Forening. Onsdag den 25. Maj Kl. 8 Aften: Møde med Prædiken og sakramental Velsignelse i St. Knuds Kapel. Adgang for Alle.

Rettelse. Nr. 20 S. 323. L. 10. f. o. Litteraturbetydning læs: Litteralbetydning.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 73—80.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 22.

Søndagen den 29. Maj.

1904.

Indhold: Det hellige Messeoffer. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Rom, Rusland. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Det hellige Messeoffer.

—o—

Introitus.

Lad, Herre, Naade gaa for Ret,
her knæle vi i Kvide,
rens vore Sjæle i en Tvæt
af Angerstaarer stride;
tal til os med din Faderrøst,
da viger Hjærtets Ve for Trøst
som Vintervej for Blide.

Vort Faderhjem med Bram og Brask,
vi trodsig vendte Ryggen,
og vi har faaet Svinemask,
der hvor vi vented Lykken;

vi har erfaret Syndens Smag,
vi komme hjem som brudte Vrag,
og Angeren er Krykken.

Epistlen.

Af Frelseren paa Klippe bygt
staar Sandheds gamle Kirke trygt;
som Kristi Kjortel er den en,
i Verden ubesmittet ren,
Aposteltylvten er dens Syld,
dens Børn Alverdens Folkemyl.

Vi hvile ved dens Moderbryst,
vi lytte til dens milde Røst,
vi elske den af Hjærtens Grund,
vi væрге den med Haand og Mund;
til Frænder eje vi i den
Guds Helgener i Himmelen.

Offertorium.

Af Druer og af Hvede,
som Jesus os befol,
vi Offeret berede
til Kærligheds Symbol,
til Livsens Sakramente,
til Jesu Kød og Blod,
og tryggelig vi vente
al Frugt af denne Rod.

Det skal Guds Godhed æske,
han kan det ej modstaa,
det skal de Sjæle læske,
som endnu længes maa;

mod Retfærds strænge Ave
 det yder Angren Ly,
 thi Korsets Offergave
 vi væsenlig forny.

Sanctus.

I Himlens Hal et Englekor
 »trefoldig hellig« sjunger,
 »trefoldig hellig« op fra Jord
 det som en Genlyd runger,
 som havde vi med Engle set
 de trende, som er væsenset.

Forvandlingen.

Af en Mø du lod dig føde,
 du som er tilstede nu,
 hengav dig for Verdens Brøde,
 og dit Legem ofred du,
 gennemboret blev din Side,
 Blod og Vand af Hjærtet randt,
 kom, naar vi med Døden stride,
 Livsens Brød, som Livsens Pant.

Agnus Dei.

Almilde Jesus, Engles Fryd,
 i Øret Sang og salig Lyd,
 det sødeste, som nævnes kan,
 i Hjærtet Væld af Livsens Vand.

Til dig staar længselsfuldt min Hu,
 sig, Jesus min, naar kommer du,
 du, som er Glædens skære Elv,
 naar læsker du mig med dig selv?

Vær al den Lyst, hvoraf jeg ved,
 du som er Himlens Salighed,
 du selve Æren, Haabets Rod,
 min Ros, min Sejr, mit Heltemod.

Efter Communionen.

Lad ned fra Himlens Tinde,
 o Gud, paa Korsets Tegn
 Velsignelserne rinde
 som en livsalig Regn,
 saa du, naar Korset kommer
 engang paa Skyen hvid,
 kan byde os som Dommer:
 Velsignede, kom hid.

Guds Moder, i al Fare
 paa dig saa lide vi,
 at Arvefjendens Snare
 vi aldrig hildes i.
 Sæt Hælen paa hans Hoved,
 i Støv hans Stolthed træd,
 thi dig blev Sejren lovet
 og Frelse i din Sæd.

J. F.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

TRETTENDE KAPITEL.

Slaget.

En god halv Mils Vej fra den flaminske Port (*Porta del Popolo*) udmunder ved den milviske Bro (*ponte Molle*)

to Landeveje, der begge kommer nord fra, nemlig den casiske og den flaminske. Den sidste bugter sig hen forbi Villaen *ad gallinas*; den gaar langs med stejle Skrænter, snart nærmere, snart længere borte fra Tiberens Bredder og begrænser saaledes større eller mindre Flader langs Floden. Ikke langt fra den milviske Bro gør Floden en større Krumning, saa der paa det Sted danner sig en bred Slette, som endnu den Dag i Dag kaldes Engene, eller *prati di Tor di Quinto*, efter Ruinerne af et gammelt Gravmæle paa dette Sted.

Her stod Slaget den otte og tyvende Oktober tre hundrede og tolv.

Maxentiuses Feltherre, Rufus, havde opstillet sine Tropper overfor de to Broer i en stor Trekant: til højre og bag ved sig havde han Tiberen, hvori den henrivende Anio paa dette Sted falder; til venstre laa Højderne, der var besatte med Bueskytter og Slyngekastere og lige foran mod Nord den flaminske Vej.

Denne Stilling var for saa vidt heldigt valgt, som Constantin, paa Grund af det snævre Terrain mellem Tiberen til venstre og Bakkerne til højre, ikke rigtigt kunde udfolde sine Stridskræfter og tillige var udsat for et ødelæggende Flankeangreb fra Bueskytterne, der var posterede overalt paa Klippetoppene; naar hertil føjes Modstanderens betydelige Overmagt — efter en gammel Angivelse skal den have været fire Gange saa stor i Antal — maatte man indrømme, at den Kamp, Constantin nu indlod sig paa med sine af Ilmarscher udmattede Tropper, efter menneskelig Beregning var mer end uvelig, og, hvis han tabte dette Slag, vilde han blive fuldstændig knust, just som han stod ved Maalet for alle sine Forhaabninger.

Men Constantin stolede paa Tegnet fra Himlen, som paa en saa underfuld Maade havde ført ham fra den ene Sejr til den anden lige til Roms Porte; han vilde ikke spille en eneste Dag, men stillede straks sin Hær i Slagorden ved Morgengry, hvorved han tvang Fjenden til at gøre det

samme. Han selv, iført en pragtfuld Vaabenrustning, der straaledede af Guld, tumlede en prægtig, snehvid Hest og red foran Slaglinien, idet han med faa, men kraftige Ord opflammede sine Krigeres Kampiver til det yderste.

Med den nye Fane i Spidsen havde de mange kristne Soldater i Constantins Hær vist et sandt Løvemod, ligesom det syntes, at overalt, hvor dette Kristi Tegn viste sig i Kamptummelen og lyste over de stridendes Hoveder, havde Fjendens Skud mistet al Kraft. Men denne Anerkendelse af det ny Felttegn, der var af en saa udpræget kristelig Karakter, havde til Følge, at alle de Anførere og Soldater, der stadig holdt sig til Afguderne, begyndte at se med skæve og onde Øjne paa det. Constantin selv vaklede endnu frem og tilbage, og, skønt han i sit Inderste troede paa Kristus og tilskrev ham det Held, der hidtil havde fulgt ham, havde han dog endnu ikke bragt det saa vidt, at han med en levende Tros Inderlighed kunde bede til de Kristnes Gud. Ja, endogsaa i dette Øjeblik, hvor han havde Rom lige foran sig, dette Afgudsdyrkelsens Højsæde, opstod der igen Tvivl i hans Sjæl, hvorfor han, dels af Hensyn til de hedenske Soldater, dels af Ubestemthed, besluttede, at den sjette Legion, som bar dette Felttegn, først skulde deltage i Kampen, naar Nøden krævede det. Men hvis Sejren saa blev vundet ved det, skulde ogsaa hans sidste Betænkeligheder overfor den kristne Religion dermed for bestandig falde bort. Derfor opstillede han denne Legion i Centrum, men længst tilbage. Ligesom ellers var det ogsaa i Dag Centurionen Candidus, som bar det hellige Tegn, hvori Kristi Navnetræk straaledede i Morgensolens Glans, saa det kunde ses vidtomkring, og det var med Stolthed og Glæde, at Soldaterne betragtede den unge Mands herlige Skikkelse, der mindede de Kristne om Ærkeenglen Mikael i det Øjeblik han tilraaber Afgrundens Dæmoner sit »Hvo er som Gud?«

Gordianus med sine Præster havde bragt Guderne rige Slagtofre og erklærede, at han var lykkelig ved at kunne

meddele den guddommelige Constantin, at Offerskuet havde vist de gunstigste Tegn.

Da alt saaledes var i Stand til Kampen, gav Constantin Tegn til Angreb, Signalerne lød, og under Trompeternes skingrende Toner og de øredøvende Kampraab, rykkede Legionerne nu frem til Strid.

Constantin havde selv stillet sig i Spidsen for det galiske Rytteri, og, skønt han blev modtagen af en Hagl af Pile og Kugler, stormede han dog løs paa Fjendens Ryttere med et saadant Raseri, at disse ikke kunde staa for Angrebet, men opløste sig i vild Flugt. Det sværtbevæbnede Fodfolk i Maxentiuses Legioner stod derimod fast som en Jernmur, Mand ved Mand, Skjold ved Skjold, — og mod denne Skov af udstrakte Lanser prællede det første Stød af. Vel lod Constantin straks Fodfolket rykke frem, men nu viste de gamle, i Kamp hærdede Prætorianere sig, — og mod deres Tapperhed blev ogsaa dette Angreb slaet tilbage.

Nu gik Fjenden fra Forsvar over til Angreb: Rufus førte personlig sine Veteraner, med hvem han havde vundet saa mange Sejre, imod Fjenden; paa den anden Fløj rykkede Herkulierne, seks tusinde Kæmpeskikkelser, frem; de bar et Løvehoved som Hjelmprydelse; i Stedet for Sværd havde de vældige Staalkøller; om Skuldrene flagrede et Løveskind. Jorden drøned under de svært bevæbnede Kolonnens Skridt; Sammenstødet var frygteligt.

»Ved Wodan!« raabte Kong Eroc, fuld af Raseri og Ærgrelse, til sine Germaner, »er det gamle Kællinger, jeg har taget med mig fra deres Spinderokke og bragt til Rom? Gid Thor maa kyle sin Hammer i Hovedet paa hver den, som viger blot eet Skridt tilbage!«

Det kom Rufuses Legioner til Nytte, at de havde Solen paa Ryggen, medens den blændede Modparten i Øjnene; tilmed drev Østenvinden uigennemtrængelige Støvskyer hen imod Constantins Tropper.

Nu sendte Rufus det første Ilbud af Sted til Maxentius for at mælde, at Slaget tegnede godt.

Denne Efterretning indtraf just den Gang, Klædet om Romulus Statue i Cirkus faldt; kunde der vel tænkes et lykkeligere Sammentræf for Tyrannen, end dette? Alligevel gjorde han Vold paa sig for ikke at lade en Herold straks meddele det forsamlede Folk denne glædelige Nyhed; hvor vis han end var paa sin Sejr, maatte Virkningen dog blive langt mere storartet, naar han kunde forkynde Romerne, at Modstanderen fuldstændig var tilintetgjort.

Imidlertid gik det op og ned med Kampen. Constantins Soldater, som mindedes de Sejre, de hidtil havde vundet — og med Rom, Maalet for alle deres Ønsker, for Øje — kæmpede som Løver; men Maxentiuses gamle Kærnetropper havde den store Fordel at være mere koldblodige, have en bedre Stilling og være flest i Antal.

For at rense Højderne for Fjendens Bueskytter og Slyngekastere, havde Constantin sendt sin Tribun, Artemius, af Sted, for at falde dem i Ryggen; men han stødte paa en uovervindelig Modstand, og de morderiske Skud fra Højderne virkede ødelæggende paa hele den højre Fløj.

Den gamle Alemannerkonge, Eroc, havde samlet sine Germaner til et nyt Angreb paa den venstre Fløj, og, for end mere at opflamme dem, betroede han Feltegnet til sin eneste Søn, som var Soldaternes Afgud. De tapre Kæmper stormede modigt løs paa Fjenden: Den første, der faldt, dødeligt truffen af en Pil i Hjertet, var den herlige unge Mand. Eroc var selv Vidne dertil, og han viskede en Taare af sit Øje. Men hans Krigere blev pludselig grebne af Modløshed. Dette benyttede de lige over for dem staaende Herculiere sig af og trængte med uimodstaaelig Kraft frem. Med deres Staalkøller slog de saa vældige Slag, at deres Modstanderes Hjelme og Pansere splintredes, som de havde været af Glas, og forrest blandt dem alle rasede Martialis, der lignede en Ørkenens Løve; for hvert Saar, han fik, blev han mere og mere ophidset og dyngede det ene Lig oven

over det andet rundt omkring sig. — Germanerne veg, og deres Rækker begyndte at opløse sig.

Nu var det, at Rufus sendte det andet Ilbud —.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Paa *St. Josefs Hospital* skrider Byggeføretaget, som skal forbinde det gamle og det nye Hospital med hinanden, stadig fremad, og man er i denne Tid i Begreb med at paabegynde Rejsningen af Taget paa det nye, smukke Midtparti, som vil skænke Hospitalet og den smukke Hospitalskirke en herlig Facade ud imod Griffenfeldtsgade.

Takket være de dygtige Læger, som virke paa Hospitalet, og Søstrenes omhyggelige Pleje er Virksomheden paa Hospitalet ogsaa voxet i samme Grad, som Bygningen voxer, og det kniber vel mangen Gang paa den nødvendige Arbejdskraft, skønt Søstrene nu allerede beskæftige en Mængde Mennesker med forskelligt Arbejde udenfor Sygeplejen paa Hospitalet, hvorved der naturligvis paaføres Søstrenes Regnskab en betydelig Udgiftspost. Ikke destomindre undlade Søstrene derfor ingenlunde at ofre store og stadigt voksende Summer paa mindre bemidlede Syge, som enten behandles gratis eller for en moderat Betaling. For at vore Læsere kunne faa et Overblik over Virksomheden paa Hospitalet, meddele vi her følgende *Oversigt over de sidste fire Aar:*

	1900	1901	1902	1903
Syge ved Aarets Begynd..	110	117	177	199
Indkomne i Aarets Løb...	1,062	1,480	1,900	2,398
Mænd.....	353	444	663	859
Kvinder.....	709	1,036	1,237	1,539
I alt behandlede.....	1,172	1,597	2,077	2,597
Santlige Forplejningsdage.	37,620	63,912	81,007	100,473
Protestanter.....	1,012	1,414	1,826	2,338
Katholiker.....	50	66	74	60
Døde.....	136	161	185	268

Gratis forplejede i 1900:	29 i 2208 Dage	=	Kr. 3312,00
Moderat betalende	— 76 i 2399	—	= - 719,70
			Kr. 4031,70

Gratis forplejede i 1901:	31 i 4410 Dage	=	Kr. 6115,00
Moderat betalende	— 82 i 3423	—	= - 1026,90
			Kr. 7141,90

Gratis forplejede i 1902:	48 i 4997 Dage	=	Kr. 7495,50
Moderat betalende	— 173 i 6330	—	= - 1899,00
			Kr. 9394,50

Gratis forplejede i 1903:	62 i 4973 Dage	=	Kr. 7459,50
Moderat betalende	— 273 i 9066	—	= - 3047,80
			Kr. 10507,30

— Paa Pintsefesten i St. Ansgars Kirke saas paa Højaltret tre nye smukke *Canontavler*, som ville faa historisk Værd, idet de ere en Gave fra Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie*, som har modtaget dem af en velstaaende Neger paa den danske Ø St. Thomas i Vestindien. Negeren, Mr. *Daniel*, som synes at være et Geni, der har særlig Talent for Tegning og Maling, havde ladet Prinsessen anmode om, at de maatte blive benyttede i en af Hovedstadens Kirker, og det er med dette Ønske for Øje, at Hds. kgl. Højhed har skænket dem til vor højærværdigste Biskop. Alt er tegnet og haandmalet og vidner om en levende Fantasi hos Kunstneren, saamange smukke Symboler og Indskrifter findes paa hvert af de tre Skilderier, der hver for sig ere et lille Kunstværk. Navnlig er den midterste Canontavle smuk og indholdsrig. I en Ramme af Ornamenten ses bl. a. det danske Vaaben, Hs. Majestæt Kong Christian IX.s Navnetræk med Overskriften »Vigilate«, Hs. Hellighed Pave Pius X.s Navnetræk med Overskriften »Orate«, Hds. kgl. Højhed Prinsesse Maries Navnetræk, et lille Billede af Martyrkongen Knud den Hellige bedende i Odense Domkirke, et Prospekt af Byen St. Thomas i Vestindien og af en Kirke og et Kapel sammesteds, o. m. a. Paa Evangeliesidens Canontavle ses et Billede af den h. Gudsmoder med Barnet, og paa

Epistelsidens et Billede af Jesus, den gode Hyrde, som banker paa Døren. De tre Skilderier vare, saavidt vides, udstillede paa den vestindiske Udstilling her i Byen, hvortil Hds. kgl. Højhed havde udlaant dem.

— Anden Pintsedag Kl. 8 fejrede den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke en højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Biskoppen prædikede og meddelte *Firmelsens h. Sakramente*. 29 voxne Medlemmer af Menigheden bleve firmede ved denne festlige Lejlighed.

Aalborg. Paa *Kamillianerordenens* Generalkapitel, som er bleven holdt i Begyndelsen af Maj i Rom, valgtes i Stedet for Ordenens afdøde Generalforstander den hidtilværende Provinsialforstander for den tyske Ordensprovins, Pater **Francesko Vido**, til General for den h. Kamillus af Lellis Orden. Sammen med Pater *Tempories* fra Aalborg, som har overværet Generalkapitlet i Rom, besøgte Ordenens nuværende General for nogle Aar siden København, ligesom han ogsaa gentagende har besøgt sine Ordensbrødre i Aalborg.

Rom. De katolske Læger have for nylig afholdt en *Kongres i Rom*, som forløb paa en overordentlig smuk Maade. Af særlig Vigtighed er det, at Kongressen danner Grundlaget for en almindelig international Organisation af alle Læger, som bekende sig til den katolske Tro. Blandt Foredragene kunne vi nævne et Foredrag af Universitetsprofessor i Lille, Dr. Desplats, som talte om denne Organisation af katolske Læger. Et interessant Foredrag holdt ogsaa den hollandske Læge Dr. Hofmann om »Forholdet mellem den officielle medicinske Videnskab og Kirken i Holland.« Blandt Talerne var ogsaa Dr. Tornisse fra Paris og Professor Lapponi i Rom. 234 Læger toge Del i Kongressen. I Kirken S. Maria Maggiore samledes Deltagerne til Generalkommunion og bleve derefter modtagne i Audiens hos den h. Fader. Audiensen fandt Sted i Konsistoriesalen. I sin Svartale ytrede Pave Pius X. bl. a. følgende: »Lykkelige ere I, som under Udøvelsen af Eders Kunst bekende Kristendommen i disse svære Tider, i hvilke Troen er udsat

for saa mange Forfølgelser. I have stillet Eder under den h. Lukas', de hh. Kosmas og Damianus', den h. Zacharias' og den h. Jomfrus Protektion. I ere komne her til den evige Stad, for at aflægge Vidnesbyrd om Eders Tro; modtag herfor min Tak! Maatte Herren krone Eders Virksomhed med et lykkeligt Resultat! Jeg ønsker mig selv til Lykke sammen med Eder, fordi I ved denne Kongres have villet bevise, at den sande Videnskab fører til Troen. Ofte ere I Vidner til smertefulde Scener, I blive kaldte til Familier, naar de hjemsøges af Ulykke, nu godt, naar I i saadanne Øjeblikke udøve Eders skønne Kald som Læger, have I ogsaa rig Lejlighed til at sige et lille Trøstens Ord til den Syge og I kunne saaledes gavne den Syge baade i legemlig og aandelig Henseende. Jeg beder Gud den Almægtige om, at han til enhver Tid vil krone Eders Arbejder med et gunstigt Resultat.« Derefter meddelte den h. Fader alle Lægerne den apostoliske Velsignelse, som ogsaa skulde gælde deres Syge derhjemme.

Rusland. Den 28. April indtraf til Petersborg den nye »*Metropolit* over alle katholske Kirker i Rusland og Ærkebiskop af Mohilew« (med Sæde i Petersborg) Grev *Schembek*. Han var hidtil Biskop af Plozk og før sin Bispevielse Sognepræst i Saratow. I disse Dage venter man ogsaa i *Wilna* den nye Biskop, Baron *von der Ropp*, hidtil Biskop af Saratow og forhen Sognepræst i Libau (i Kurland, Bispedømme Kowno). En vanskelig Post, at være katholsk Biskop i Rusland, navnlig i *Wilna*! Der lever jo stadig to eller tre Biskopper af *Wilna* (naturligvis maatte de andre give Afkald paa Bispedædet) og ikke desto mindre er Bispedømmet for det meste uden Biskop. Nu har det atter faaet en virksom og from Overhyrde; men hvorlænge holder han det vel gaaende uden en Konflikt med den russiske Regering?

— Den 24. Marts offentliggjorte Ærkebiskoppen af Warschau, *Popiel*, følgende Opraab i Warschaus Dagblade: »Krigen er en stor Ulykke for Menneskeslægten, som Guds Forsyn tillader, for at dens Tanker og Hjærter maa vende

sig til Herren, og for tillige at vække hos os Kærligheden til og Omsorgen for dem, som vove Liv og Sundhed paa Slagmarken, og da Gud har kaldt mig til at være en Hyrde for hans Hjord, saa har jeg fremfor Andre den hellige Pligt, ikke at glemme, hvad der er det Allernødvendigste for dem! — Dette var Grundene, som bevægede mig til at henvende mig til Regeringen med Bøn om Tilladelse til at turde sende Præster og en sanitær Afdeling (Lazareth) til Krigsskuepladsen. Efter at have modtaget denne Tilladelse, begynder jeg Værket i Guds Navn, idet jeg agter at organisere en sanitær Afdeling, bestaaende af fem barmhjertige Søstre af den h. Vincents af Pauls Orden, en Kapellan, to Læger og et tilsvarende Antal Sanitetsmandskab, med et Ord et fuldstændigt Lazareth med 25 Senge, og den dertil nødvendige Betjening, som skal afgaa til Bestemmelsesstedet. — Idet jeg foretager dette Skridt, tvivler jeg intet Øjeblik om, at mine Ord ville finde Genklang i barmhjertige Hjærter, hvis Offervillighed i Næstekærlighedens Navn vil sætte mig i Stand til at fuldbringe det paabegyndte Værk. I dette Øjemed har jeg anmodet følgende Personer om at indsamle de frivillige Gaver.« (Her følger Navnene paa Viebiskoppen og en Domherre i Warschau og paa 12 fremragende Lægmænd. Saa slutter Ærkebiskoppen:) »Hidtil har jeg modtaget Gaver til et Beløb af 62,000 Rubler. Idet jeg tilraaber de ædle Givere et fra mit Hyrdehjertes Dyb udgaaende »Gud belønne og gengælde Eder!« overlader jeg det øvrige til Guds Velsignelse og gode Menneskers medlidende Hjælp. Vincents Popiel.«

Ordene ere blevne fulgte af Gerninger: Den 25. April er Præsten *Wyrzykowski* fra Ærke-diöceset Warschau afrejst direkte til Port Arthur som Feltpapellan. I Begyndelsen af Maj afgik ogsaa Lazarethet med de ovennævnte Personer til Krigsskuepladsen. Warschauer-Præsten *Matulanis* ledsagede det som Feltpapellan. Den 15. April beløb Gaverne sig til 70,765 Rubler.

Frankrig. Den h. Stol har, som bekendt, rettet *en officiel Protest* til den franske Regering mod den Krænkelse, som er bleven den h. Fader tilføjet ved Præsident *Loubets* Besøg hos Kongen af Italien i Quirinalpaladset i Rom. Den pavelige Statssekretær har tillige gennem de pavelige Nuntiaturer underrettet de katholske Regeringer om denne Protest. Den franske Udenrigsminister Delcassé gav i den Andledning den franske Gesandt Nisard ved Vatikanet Ordre til at meddele Kardinal-Statssekretær Merry del Val, at Frankrig betragtede Protesten som »ikke sket«. En umiddelbar Virkning hos den franske Regering har man naturligvis heller ikke ventet sig af Protesten i Vatikanet. Den har imidlertid vist de andre katholske Statsoverhoveder, at den h. Stol trods *Loubet* ikke agter at vige bort fra sine hidtidige Grundsatninger, der hidtil er blevene respekterede af de katholske Fyrster, i det disse siden 1870 ikke have aflagt Besøg hos den italienske Konge i selve Pavens Residensstad. Nu synes det, som om den franske Regering er kommen paa andre Tanker og dog lader Protesten »være sket«, idet Gesandten har udbedt sig i sin Regerings Navn nærmere Oplysninger om Vatikanets Meddelelse til de andre katholske Regeringer angaaende Protesten. Kardinal-Statssekretæren har under en Samtale med Gesandten imidlertid nægtet at udtale sig derom mundtlig, og Følgen er da bleven, at Gesandten har faaet Ordre fra Regeringen til at forlade Rom; dog synes det, som om Gensandtsskabs-Sekretæren foreløbig bliver. I Lørdags modtog Nisard et Telegram, hvorefter han begav sig til Merry del Val, for at meddele ham sin Regerings Afgørelse, og forlod derefter Rom. Den franske Regering har vel haabet, at Paven først skulde have kaldt sin Nuntius i Paris, Msgr. *Lorenzelli*, tilbage, for at den saa kunde give det Udseende af, at den h. Fader havde gjort det første Skridt til et Brud med Frankrig. Paven har af saare alvorlige Grunde dog ikke foretaget et saadant Skridt, og den franske Regering er derfor bleven skuffet i denne sin Beregning. Socialisten Jaurés' Ogan »*L'Humanité*« i Pa-

ris har offentliggjort Protestens Ordlyd; men »Osservatore Romano« i Rom erklærer imidlertid, at det franske Blads Offentliggørelse *ikke gengiver nøje Ordlyden af Pavens Protest*. Vatikanet selv har hidtil ikke offentliggjort den. Hvad der ellers vil følge, maa Fremtiden vise. For øvrigt er hverken i Frankrig eller i Italien Glæden over Loubets Besøg hos Kong Viktor Emanuel saa stor, som man søgte at skildre den i den første Festrus. I det italienske Deputeretkammer forekom endog ret ubehagelige Scener, da man forsøgte at tale om »den almindelige Glæde i hele Landet«
O. S. V.

A. C. lader Tirsdag d. 31. Maj Kl. 8 $\frac{1}{4}$ en h. Messe læse i St. Ansgars Kirke for sit afdøde Medlem caud. polit. Emil Stabell.

„Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904“ afholder sit første Møde **Onsdag den 1. Juni** Kl. 8 Aften paa „Ny Ravnshøj“ (Vesterfælledvej 82). Alle Katholiker indbydes venligst.

St. Josefs Gildets aarl. Generalmøde

afholdes **Mandag den 30. Maj**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Forsamlingslokalet, Bredgade 67. — Dagsorden: 1) Cerem. Optagelse af nye Brødre; 2) Oversigt over det forløbne Aar; 3) Aarsregnskabet; 4) Valg af Formand, Sekretær, 1 Kommitteret til Overbestyrelsen og 2 Revisorer; 5) Eventuelt. — Samtlige Brødre opfordres til at møde.

Unio. **Søndag den 5. Juni** afholdes den aarlige Grundlovs-Skovtur. Man tager senest Kl. 9 ^{24} med Toget fra Klampenborg-Stationen til Charlottenlund, overværer Gudstjenesten i St. Andreas Kirken og deltager i Processionen paa Ørdrupshøj. Derefter spises Frokost i Ørdrupskrat. De medbragte Madkurve blive opbevarede i Kollegiet under Gudstjenesten.
Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Maj. 1. Søndag e. Pintse. Den h. Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag. — **30. M.** Maria Magdalena af Pazzis, Jomfru. — **31. Ti.** Angela Mericia, Jomfru. (Majandagternes højtidelige Slutning.) — **1. Juni, O.** Maria de Kristnes Hjælp, (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen.)

Torsdag den 2. Juni. Kristi Legemsfest. (Befalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den h. Messe.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Procession** og **Pontifikalmesse**; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt. — 3. F. Oktavdag (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Festandagt. — 4. L. Frants af Caracciolo, Bønder.

Søndag den 5. Juni. 2. Søndag e. Pintse. Bonifacius, Martyr og Biskop.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag den 31. Maj Kl. 8 Aften højtidelig Slutning af Majandagterne med Prædiken og **Procession**. Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Rosenkransbroderskabets Faner. — I Juni bortfalder Rosenkransbroderskabets sædvanlige Søndagsmøde.

Jesu Hjærte Kirke. Kristi Legems Fest: Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$, stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Festandagt.

Søndag den 5. Juni: Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltog i Processionen.

St. Andreas Kollegiet (Ordrup). Søndag den 5. Juni holdes **Kristi Legems Fest-Procession** i Kollegiets Have efter Højmesse, som begynder Kl. 10.

St. Anna Kirke. Kristi Legems Fest Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Sangmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Søndag i Oktaven (5. Juni) Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken og **Procession**; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Den eucharistiske Forening. Fredag den 3. Juni udstilles i St. Ansgars Kirke det allerhelligste Sakramente efter den højtidelige Prælatmesse Kl. 8 $\frac{1}{4}$, og det forbliver udstillet hele Dagen indtil Aftenandagten Kl. 8. Medlemmerne bedes møde præcis til deres respektive Tilbedelsestimer i Dagens Løb. Skulde en eller anden være usikker angaaende Tiden, bedes Vedkommende forespørge i Vestervoldgade 115, hvor mulige Forhindringer i at møde ligeledes bedes anmeldte til Forstanderinden for Foreningen.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 81—88.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 23.

Søndagen den 5. Juni.

1904.

Indhold: Paastande og Beviser er to Ting. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aalborg. — Bekendtgørelser.

Paastande og Beviser er to Ting.

—o—

Allerede for halvanden Maaned siden har Pastor *Bülow* i »*Annexet*« for 15. April bebudet »en Artikel af Pastor *Sadolin* om *den ubesmittede Gudsmoder*, som ingen skal kunne beskylde for at dække over de pavelige Taabeligheder«, som han saa fint udtrykker sig. Pastor *Sadolin* var nemlig ved et Par »katholskvenlige« Artikler næsten kommen i ondt Rygte hos ham.

Den bebudede Artikel staar nu i »*Annexet*« for 1. Juni og tager sig virkelig ret *Bülow*-venlig ud. Saa vidt er altsaa alt godt igen. Men en anden Sag er det, om Pastor *Sadolin* ved at tækkes Pastor *Bülow* paa denne Maade ikke har prostitueret sig selv. Naar man nemlig skriver for hele Offentligheden, skulde man dog have sine Papirer i Orden, d. v. s. kunne fremføre Bevisligheder for sine Paa-

stande, og navnlig skulde historiske Ting ogsaa ad historisk Vej dokumenteres. Men det er nu aldeles ikke Tilfældet ved Sadolins Artikel. Lad os se den fra nærmere Hold.

I. Paastande uden Bevis.

Frem for alt udtaler Pastor *Sadolin* i Anledning af Biskop *v. Euchs* sidste Fastehyrdebrev, »at *Mariadyrkelsen er selve Nerven i den katholske Fromhed nu om Dage*«. »Selve Nerven,« hvad skal det betyde? Sandt er det, at en Katholik, der ikke ærer Maria, kun er en daarlig Katholik, og næppe vil gøre sin Kirke og Religion Ære ved et i Sandhed kristeligt Liv. Det er jo en Erfaringsætning: Den som er kold mod Maria, er ogsaa kold mod Jesus, og omvendt. Den gode Katholik vil netop derfor ære Maria, fordi han ærer og tilbeder Jesus, ved hvem Maria er det, hun er. Men skal »selve Nerven« betyde, at Mariadyrkelsen er saa at sige den katholske Fromheds Midtpunkt, saa svarer *Sadolins* Paastand ikke til Sandheden. Thi den katholske Fromhed har sit Centrum i Gud og hans enbaarne Søn Jesus Kristus. Dette ses f. Eks. ogsaa deraf, at Katholikerne paa Søn- og Helligdage kun er strengt forpligtede til at overvære Messeofret — og under Messen henvender Præsten sig aldrig i Bøn til Maria, ikke engang paa Marias ubesmittede Undfangelsesfest —, medens det staar Katholikerne frit at møde til andre Gudstjenester, der til Dels ogsaa udtrykkelig sigter til at ære Maria.

Mere anstødelig finder jeg imidlertid den af *Sadolin* ikke fremhævede Tilføjelse »nu om Dage«, som om Mariadyrkelsen var noget forholdsvis nyt. Vel kan man sige, at Andagten til Maria, Gud ske Lov, flourer i vore Dage; men man vil alligevel vanskelig finde saa begejstrede Mariadyrkere som de tidligere Aarhundreders Kirkefædre, Kirkelærere og store Helgener har været: *Athanasius* († 373), *Gregor af Naziantz* († 390), *Johannes Krysostomos* († 307), *Kyrillos af Jerusalem* († 386), *Kyrillos af Alexandria* († 444), *Epifanius* († 403), *Germanus af Kon-*

stantinopel († 733), *Johannes af Damaskus* († o. 750) o. a. i Østerlandene, og i Vesterleden: *Ambrosius* († 397), *Hieronymus* († 420), *Augustinus* († 430), *Ildefons af Toledo* († 667), *Petrus Damiani* († 1072), *Anselm af Canterbury* († 1109), *Bernard af Clairvaux* († 1153), *Albertus Magnus* († 1280), *Bernardin af Siena* († 1444), *Antonin af Florents* († 1449) o. a. Hvis Pastor *Sadolin* havde læst Pave *Pius IX.* Bulle af 8. December 1854 og Kirkefædrenes Udtalelser om Maria, som til en stor Del ogsaa findes i de katholske Præsters Breviar (*Timebønner, Offic. vot. de immac. Conc. b. Mariæ v.*), saa havde han maaske ikke forbrudt en saa letsindig Artikel. Men man skriver jo »nu om Dage« saa gerne om Ting, som man hverken ved eller forstaar, i den glade Fortrøstning, at der er mange, der ved endnu mindre Besked derom, hvad der jo vist ogsaa slaar til hos de fleste Læsere af »*Annexet*«.

En anden Paastand uden Bevis er følgende: »Dernæst« (først efter at man havde fundet, at den ubesmittede Undfangelse maatte kræves af det religiøse Sind) »har man søgt at finde Medhold i Skriften, og har saa puttet sine Tanker ind i enkelte Skriftord, der faktisk ikke siger det mindste herom. Saaledes 1. Mos. 3, 15: Jeg vil sætte Fjendskab mellem dig og Kvinden, mellem din Sæd og hendes Sæd. Luk. 1, 28: Hil være dig, benaadede. Luk. 1, 42: Velsignet er du iblandt Kvinderne, og velsignet er dit Livs Frugt.« — Siger disse Skriftord da »faktisk ikke det mindste« om Marias ubesmittede Unfangelse? Idet jeg først bemærker, at Kirken aldrig har paastaaet, at denne Lære staar i Bibelen med udtrykkelige Ord, men kun har fundet den der »*implicit*«, d. v. s. medunderforstaaet, i Udtryk som de af *Sadolin* anførte og andre, skal jeg for Korthedens Skyld kun omtale Luk. 1, 28 og her paatale en Oversættelsesfejl, der findes i saa godt som alle protestantiske Bibler. Det græske Ord »*kecharitomene*« betyder nemlig ikke blot »benaadet« men meget mere: »fuld af Naade«, »aldeles opfyldt af Naade« og, som allerede den lærde og skarpsindige

Origenes († 254) fortolker: »dannet i Naade« (6. *Komment. til Luk.*): »Jeg erindrer ikke,« siger han, »nogetsteds ellers i den hellige Skrift at have fundet dette her af Engelen brugte Udtryk; lignende Hilsen er endnu ikke bleven henvendt til nogen anden; den er forbeholdt Maria alene. Om Johannes den Døber siges det, at han var opfyldt af den Helligaand allerede i Modersliv, *men Marias Fortrin er større,*« — Maria var altsaa efter *Origenes* opfyldt af den Helligaand, *førend* hun var i Modersliv, i sin Undfangelses første Øjeblik, og andet forstaar vi jo ikke ved Marias ubesmittede Undfangelse: den Helligaand og Arvesynden kan ikke bo sammen. Jeg vil dog hellere tro den gamle kirkelige Forfatter end de protestantiske Thologer, hvis Vane det netop er, at »putte deres Tanker ind i enkelte Skriftord, naar de f. Eks. tyder Kristi Ord: »Dette er mit Legeme« om til: »dette skal blive« eller »betyde mit Legeme« i Stedet for at tage Ordene, som de lyder; eller naar de af Kristi Ord: »Drikker alle deraf« søger at bevise, at Kalken væsentlig er nødvendig til Nadvernydelsen, medens Skriften ikke engang udtrykkelig siger, at der var Vin i den. Nej, naar man sidder i et Glashus... Det er altsaa en falsk Paastand, at Skriften »faktisk ikke siger det mindste« om Marias ubesmittede Undfangelse; den er antydet i Skriften, og mere paastaar ingen katholsk Theolog.

En lige saa falsk Paastand er det derfor, naar *Sadolin* skriver, at denne Lære »strider endogsaa mod det Billede, som Skriften giver af Forholdet mellem Jesus og hans Moder«. — Jeg ved nok, at der hermed sigtes til Joh. 2, 4, Luk. 2, 49 f. og Matth. 12, 48 ff. Men der kræves en ikke saa ringe Portion Ondskab til ved en haartrukken Fortolkning saa at sige at sætte Fjendskab mellem Moder og Søn. Medens de hellige Fædre kun søgte at drage nyttige Lærdomme af disse Skriftsteder, var det »Reformationen« forbeholdt at stemple Jesus som utaknemmelig Søn og Maria som en almindelig Kvinde, der undertiden kunde falde Jesus besværlig. Saadan en Fremgangsmaade findes ellers, i det

daglige Liv, kun hos Sladderkællinger. Men den protestantiske »Videnskab« undser sig ikke for at gaa samme Vej, idet den gør sig blind for Skriftord som Luk. 1, 28. 30. 35. 46—49. og Joh. 19, 25—27 og søger efter Steder, der kunde lade sig bruge til at bekæmpe Katholikernes Ærbødighed mod Jesu Moder. Saaledes har ogsaa Ærbødigheden mod Jesus blandt Protestanterne tabt sig saa vidt, at man nu i vide Kredse, — i Tyskland er de ligefrem toneangivende i den lutherske Theologi — ogsaa her i Landet ivrigst søger efter de forskellige Faser i den foregivne Proces, som man kalder »Jesu Guddommeliggørelse« (Jfr. *P. O. Ryberg Hansen, Evangelierne som Kilder til Jesu Liv, S. 142 ff.*

Endvidere paastaar Pastor *Sadolin*: »Efter at denne Lære saaledes var kommen frem, fik den stor Magt over Sindene; hvad der sikkert hænger sammen med hele Midaldalderens Aandsretning. Og skønt den mødte stærk Modstand fra mange Sider, blev den dog til sidst, den 8. December 1854, af *Pius IX.* ophøjet til katholsk Dogme.« — Ikke en Skygge af et Bevis for en »stærk Modstand fra mange Sider«! Ja, maaske mener Pastor *Sadolin* de Modstandere, som stod udenfor den katholske Kirke, og nogle Katholiker, der var smittede af Protestantismen og dens naturlige Afløser, Rationalismen, — saa skal han have Ret; men Kirken kunde i 1854 i sin Forkyndelse lige saa lidt tage Hensyn til sine Fjender, som Apostlen Paulus i sin Tid til Hedningerne, for hvem den korsfæstede Kristus var »en Daarlighed«. Disse Modstandere maa der altsaa ses bort fra. Indenfor Kirken derimod og iblandt de virkelig troende var der ikke Spor af Modstand; tværtimod, allerede Pave *Gregor XVI.* var fra mange Sider paa det indstændigste bleven anmodet om at sætte denne ny Stjerne i Marias Æreskrone, og saa at sige alle katholske Biskopper hele Jorden over bad paa deres troende Hjorders Vegne *Pius IX.* om at gøre 'dette Skridt. Derfor var ogsaa Jubelen stor

blandt Katholikerne den 8. December 1854. Vi kommer iøvrigt endnu en Gang tilbage til Modstands-Spørgsmaalet.

Endelig har Pastor *Sadolin* endnu en mærkelig Paa-stand uden Bevis paa Lager, naar han skriver: »Det var en skæbnesvanger Begivenhed, der skete den 8. December 1854, thi den bidrog i høj Grad til at *lede den katholske Fromhed ind i et uret Leje*. Er der noget, der hindrer den katholske Kirke i at udføre sin Mission blandt Folkene, saa er det Madonnadyrkelsen.« — Det er jo en velment Mundfuld! Men jeg spørger: Hvorledes skulde denne Begivenhed have ledet den katholske Fromhed ind i et uret Leje? Det er dog en uomtvistelig Kendsgerning, at Maria allerede i Aarhundreder var bleven æret som den ubesmített undfangne Jomfru. Den ubesmittede Undfangelsesfest var bleven fejret fra midt i Middelalderen af, i Østerlandene allerede tidligere; de katholske Andagtsbøger indeholdt længe før 1854 Bønner og Andagtsøvelser til den pletfri undfangne Gudsmoder, som om Trossætningen allerede var slaaet fast; og de dogmatiske Lærebøger omtalte Læren som »*fidei proxima*« d. e. som moden til at blive en udtrykkelig Trossætning. Og nu skal den endelige Afgørelse i 1854 have fremkaldt en hel Revolution paa den katholske Fromheds Omraade! Saa-dant noget kan man indbilde dem, der ingen Ting ved og tankeløst holder alt for sandt, hvad der findes paa Tryk. — Og saa de salte Krokodilletaarer over, at Mariadyrkelsen »hindrer den katholske Kirke i at udføre sin Mission blandt Folkene«, — medens det netop er saadanne fordomsfulde Skrivelser som Pastor *Sadolins* om Ting, som man ikke forstaar sig paa, der hindrer Kirken i at udføre sin Mission blandt Folkene! Nej, det er ikke Madonnadyrkelsen, der staar i Vejen, men foruden Menneskenes verdslige Sindelag er det netop de haardnakkede Fordomme (for ikke at kalde dem gamle Løgne) mod den katholske Kirke, som kritikløst forplantes fra Slægt til Slægt og staar hindrende i Vejen for Kirkens Gerning.

II. Paastande med Tilløb til en Bevisførelse.

»Hermed« (med at fastslaa Læren om Marias ubesmittede Undfangelse som Trosartikel), *siger Sadolin*, »var der gjort Ende paa langvarige Lærestridigheder indenfor den katholske Kirke. Thi det forholder sig ikke, som Biskop *v. Euch* skriver, at »den over hele Verden udbredte Kirke var enig i at hylde Læren om Marias ubesmittede Undfangelse.« Alene Striden mellem Dominikanerne og Franciskanerne viser dette. Dogmet havde til det sidste sine bestemte Modstandere; desuden var flere af dets Tilhængere betænkelige ved en Proklamation, hvorfor de foregaaende Paver heller ikke havde villet proklamere Dogmet, men havde afvist Sagen med den Begrundelse, at Dogmet ikke var opklaret i Bibelen, aldrig var blevet forkyndt af Apostlene og Kirkefædrene og aldrig antaget af den katholske Kirke som Trosartikel.« —

Naar Pastor *Sadolin* her søger at sætte Biskop *v. Euch* i Modstrid med historiske Kendsgerninger, benytter han sig af et Kunstgreb, idet han lader, som om Biskoppen med ovenanførte Ord sigtede til tidligere Aarhundreder; men Biskop *v. Euch* taler om Tiden kort før 1854, da der virkelig var den Enighed desangaaende til Stede, som han taler om. Striden mellem Dominikanerne og Franciskanerne var forlængst afgjort, for saa vidt den ikke blot drejede sig om *Thomas af Aquins* Stilling til denne Lære. Dette sidste Spørgsmaal er heller ikke blevet løst efter 1854 indtil nu. At »Dogmet havde til det sidste sine bestemte Modstandere« (vel at mærke: indenfor Kirken), er en løs Paastand. Selv en Præst i den engelske Statskirke, *Dr. Spencer Jones*, skriver i sin Bog »*England and The Holy See*«: »Hvorledes det end forholder sig med Sandheden af den ubesmittede Undfangelse, det er sikkert ikke sandt, at Pius IX. har foretaget Definitionen i Modstrid med Kirken eller uden at tage Hensyn til den deri herskende Stemning.« — Og hvorfor nævner *Sadolin* ikke en eneste Modstander af selve Dogmet? Fordi han ingen ved. — Opportunitetsspørgsmaa-

let (de »betænkeliges« Modstand) hører ikke herhen, da det handler sig om »Tilhængere« af Dogmet, som *Sadolin* selv siger. — Men hvilken Pave har »afvist Sagen med den Begrundelse, at Dogmet aldrig var blevet forkyndt af Kirkefædrene«? *Den* Pave har aldrig været til. Og at forlange, at Apostlene skulde have forkyndt det, eller at det i Forvejen skulde have været »antaget af den katholske Kirke som Trosartikel«, er saa urimeligt som det, at man skulde erklære noget for et Dogma at være, efter at det allerede *var* en Trosartikel; Dogma og Trosartikel er jo dog eet og det samme! Ja, her løb det rundt for *Sadolin*, ellers kunde han ikke have skrevet saadant noget Vaas.

Saa spørger han: »Men hvorledes var denne nye Lære opkommen? Thi at det er *en ny Lære*, skal vanskelig kunne nægtes. Vel paastaar Biskop *v. Euch*, at det ingen ny Lære er, og hævder, at den til alle Tider har været en Bestanddel af den i Kirken nedlagte Tros Skat, og at Kirken ved Proklamationen af Dogmet kun har forklaret den oprindelige Lære og fastslaaet det rette Udtryk. Men for at kunne hævde det, maa man ty til en saadan Teori, som den, *Giovanni Peronne*« (staves iøvrigt *Perrone*) »har gjort sig til Talsmand for, naar han hævder, at det er tilstrækkeligt at antage *en hemmelig Tradition*, der holder sig i Kirkens Læreembede og i de troendes almindelige Bevidsthed, indtil den til sidst paa et eller andet Tidspunkt træder frem til Offentligheden. Ved Hjælp af en saadan »hemmelig Tradition« kommer man til rette med dette Faktum, at det først var i det 12. Aarhundrede, at denne Lære kom frem, og at man ikke kan spore det mindste til den i den hellige Skrift eller i hele Oldkirken.«

Af disse sidste Ord nødes jeg til at udtale, at Pastor *Sadolin* aldeles har misforstaaet *Perrones* Lære eller i det mindste drager alt for vidtgaaende Slutninger deraf. Maaske bliver den Ting klarere for ham, naar jeg hidsætter noget af Superintendent *Opitz's* Artikel om »Skrift og Overlevering« i »Magazin für volktümliche Apologetik« (April

1904): »I Kirken maa ikke blot det bestaa, som umiddelbart er øst af den hellige Skrift, men ogsaa hvad der har Rod i den og er i Overensstemmelse med den. Om Traditionens Forhold til den h. Skrift siger *Dr. Beyschlag*: Den har netop med Hensyn til det, hvori den gaar ud over den hellige Skrift — rigtignok uden at staa i Modstrid med den — sin unægtelige og vidtrækkende Berettigelse. . . . Hvad Aanden, med hvilken Herren altid blev og bliver ved at være med Kirken, paa Grund af den apostoliske Begyndelse senere har skabt af kirkeligt-klassisk, d. e. almengyldigt og i Ordets sande Betydning katholsk, det er, ogsaa uden at Jesus og hans Disciple mundtlig har anordnet det, bestemmende for alle Tider. . . (Saavidt *Dr. Beyschlag*; *Opitz* fortsætter:) Den franske Positivist *Lafitte* finder, at Katholicismen er Protestantismen umaadelig overlegen, idet den hylder Traditionen som den legitime Udviklings Princip, medens den sidstnævnte nægter Traditionen som levende Udvikling og for stedse er henvist til Reformationens Trin, hvis den ikke, som det næsten almindelig sker, vilkaarlig overspringer Symbolerne, Grænsestenene for dens historiske Udvikling. . . De evangeliske Samfund forholder sig til den katholske Kirke ligesom Erindringen til det umiddelbare Liv. I Bevidstheden om sin Fasthed indrømmer Kirken de forskellige Retninger frit Raaderum til at udfolde sig, men Grænsen for Udfoldningen danner den ved den af Skrift og Tradition nedarvede levende Aabenbaring.« Det er fornuftige Ord af ikke-katholske Mænd, hvorved den for Pastor *Sadolin* saa anstødelige Tradition forhaabentlig bliver mere antagelig. Protestanterne glemmer overhovedet saa ofte, at det er den Helligaand, der stedse leder Kirken. Saaledes er f. Eks. Pavens Ufejlbarhed ikke andet end et Udslag af den Helligaands Virksomhed i afgørende Øjeblikke.

Men naar *Sadolin* siger, »at det først var i det 12. Aarhundrede, at denne Lære (om Marias ubesmittede Undfangelse) kom frem, og at man ikke kan spore det mindste til den i den hellige Skrift eller i hele Oldkirken«, — saa er

det en yderst letsindig Paastand. I det 12. Aarhundrede har man allerede begyndt at fejre en Fest til Ære for Marias ubesmittede Undfangelse. Ingen kan dog være saa enfoldig at tro, at man neppe havde faaet en Anelse om en Tros-
 mening, førend man allerede fejrede en dertil svarende Fest. Nej, denne Lære kom ikke som en »*Deus ex machina*« (en pludselig Indskydelse)! Som overfor paavist, er denne Lære antydet i den hellige Skrift, og Oldkirken kendte til den, skønt Udtrykket: »ubesmittet Undfangelse« endnu ikke brugtes. De hellige Fædre siger allerede om Maria, at hun var »ubesmittet«, »uden den mindste Plet«, »helt igennem uplettet«. Saaledes *Germanus af Konstantinopel* (*Anthol. 7. Sept.*) og *Johannes af Damaskus* (*Hom. II in Deip. annunt. n. 6*). Det klare Sted af *Origenes* har vi set ovenfor, *Afrem Syreren* (4. Aarh.) kalder hende »skøn af Naturen og uimodtagelig for enhver Synd« (*Or. in Deip.*); i sine Salmer siger han: »Du, o Herre, og din Moder, I alene ere ganske hellige i enhver Henseende; thi du, o Herre, er uden Plet, og ingen Synd er ved din Moder« (*Bickell, Nisibensiske Digte — Carmina Nisibensia, S. 122*)*). *Andreas af Kreta* (7. Aarh.) siger om Maria, at hun er »den i enhver Henseende mest lignende Fremstilling af den oprindelige Skønhed« (*Or. in Deip. dormit*). I den syriske Liturgi (*Proem. I. Noct. in fest. nativ.*) kaldes hun »den velbefæstede Stad, hvori Synden aldrig har hersket«. *Petrus Krysologus* († c. 450) siger om hende: »Den Jomfru, som var Kristi Ejendom fra det Øjeblik af, da hun blev til i sin

*) Det var dette Sted i *Afrens* Salmer, der var afgørende med Hensyn til den lærde Orientalist *Dr. Gustav Bickells* Overgang til den katolske Kirke. Ved et indgaaende Studium af Kirkefædrene var han, ligesom *C. A. Høffding Muus* her i Danmark (som ogsaa blev Katholik), allerede kommen den katolske Kirke meget nær, men det trak ud med den afgørende Beslutning. Da han saa i Vinteren 1862 i London var beskæftiget med syriske Haandskrifter af den hellige *Afrem*, kom pludselig den Tanke op i ham, at han vilde gøre det sidste Skridt, hvis han i *Afrens* Salmer, som

Moders Liv« (*Serm. 140*). Citaterne kunde forøges med mange, men jeg vil slutte med *Augustin*, som siger: »Naar der er Tale om Synd, vil jeg af Ærbødighed mod Herren ikke trættes med Hensyn til Maria; thi vi vide, at der er af den Grund er tildelt hende mere Naade til i enhver Henseende at overvinde Synden, da det blev hende forundt at undfange og føde den, om hvem det staar fast, at han ingen Synd havde« (*De nat. et grat. c. 36*). Skønt nu disse Vidnesbyrd ikke alle ere lige vægtige, saa er saa meget dog sikkert, at det er usandt, at »man ikke kan spore det mindste til denne Lære i hele Oldkirken«. Ved saadan en Paastand blotter man sig kun.

Det er heller ikke rigtigt, at man, som *Sadolin* skriver, »ved saadanne Slutninger«, som Biskop *v. Euch* et Sted udtaler, er »naaet frem til Antagelsen af den ubesmittede Undfangelse«. Paa dette Sted af Hyrdebrevet anfører vor højærværdigste Biskop kun nogle Sømmelighedsgrunde, hvorved Læren bliver mere indlysende for Fornuften, der er oplyst af Troen og derfor lettere kan dømme om, hvad for en Moder Guds enbaarne Søn kunde ønske og vælge sig. De hviler paa den Sandhed, at Moderens Ære er Sønnens Ære, og omvendt. Men saadanne Fornufts slutninger er — skønt de er i Samklang med den hellige Skrifts Udtalelser om Kristi Hellighed — dog aldrig at opfatte som vægtige Beviser for Kirkens Lærdomme, og det er heller ikke saadanne, der har haft særlig Indflydelse paa Dogmets Stadfæstelse.

---

han netop syslede med, skulde finde et Sted om Marias ubesmittede Undfangelse. »Jeg bønfaaldt Gud,« fortæller han, »om, at han, hvis den katholske Lære var den eneste sande, maatte vise mig det ad denne Vej; og virkelig fandt jeg følgende Sted« — det ovenanførte. Den 5. Nov. 1865 blev han i sit Fødeland Hessen optaget i den katholske Kirke. »Aldrig,« skriver han senere, »har jeg fundet Anledning til at angre dette Skridt; . . . jo nøjere jeg lærte Kirkens Indretninger og Aand at kende, desto mere fandt jeg i dem et Udtryk for den mest ophøjede Visdom, Hellighed og Fuldkommenhed.« Han blev senere Præst og virker nu som Professor ved Universitetet i Wien.

De viser kun, at Kirken ikke forpligter os til at tro noget, der strider mod den sunde Fornuft.

Pastor *Sadolin* kalder den Lære, vi taler om, alligevel »en urimelig Lære«. Men hvorledes beviser han det? »Det viser sig tydeligt,« mener han, »naar det skal forklares, hvorledes Marias Syndfrihed er afhængig af Jesu Fortjeneste: hun er bleven forløst paa en anden og højere Maade end vi; »Jesu Christi Blod har *bevaret* hende ren for Synden, medens det har *gjort* os rene fra Synden. Men hvorledes kan man tale om Virkningen af Jesu Kristi Blod, saa længe Menneskesønnen endnu ikke er født? Derfor støder denne Lære an, ikke blot mod Historien og Skriften, men ogsaa mod Tanken«. — Ja, det er en storartet »Tanke«-løshed! Nu glemmer *Sadolin* helt, at Gud er almægtig! Eller kunde den, som har skabt Adam og Eva i fuldkommen Syndfrihed, ikke gøre, hvad der er mindre, nemlig kun forhindre, at Arvesynden gik over paa Maria som paa andre Mennesker? Og kan Lovgiveren ikke ved et Privilegium undtage en enkelt fra Lovens Bestemmelse? Og er Gud ikke alvidende? Kan han da ikke fra Evighed af have besluttet, at Maria skulde nyde dette Privilegium paa Grund af Kristi Fortjeneste? Og endelig: hvorledes skulde Johannes Døberen være bleven helliggjort i Modersliv? Hvo som ikke kan fatte dette, han maa have mærkelige Begreber om Gud og kommer i Modstrid med selve Bibelen.

Pastor *Sadolins* Slutning svarer til hele Artiklen. Jeg skal kun ledsage den med nogle Bemærkninger, som jeg sætter i Klammer: »Vi evangeliske Kristne priser ogsaa Maria salig.« (Naar? Hvorledes? Maaske ved den ovenomtalte Fortolkning af Joh. 2, 4, Luk. 2, 49 f. og Matth. 12, 48 ff.? Eller ved at forbyde Børnene at bede til Maria, fordi hun er »en død Person«? Jeg kunde navngive den lutheriske Skolefrøken, som gjorde det). »Og vi vil gerne være med til at gøre hende *til vort Forbillede* i Ydmyghed, Renhed og himmelsk Længsel.« (Det er en smuk Tanke.) »Men maa vi stemple det som *falsk* Lære« (det er ingen

Lære), »naar hun kaldes den altformaaende Talsmandinde« (det kan f. Eks. ogsaa en Søster kaldes for at være; naar hun hos Faderen gaar i Forbøn for sin Broder), »den mægtige Forbederinde« (som ovenfor), »Naadens Moder« (Jesus er al Naadens Ophav, Maria er hans Moder, hvad der er mere end kun »Naadens Moder«), »Synderes Tilflugt« (det kan endogsaa jeg til en vis Grad være, naar jeg har et medlidende Hjærte for syndige Sjæle; skulde Maria ikke i langt højere Grad og Betydning kunne, hvad jeg kan?) »de bedendes Trøsterinde« (det bruges ikke; vi kalde hende »de bedrøvedes« Trøsterinde, og det med samme Ret som ovenfor), »de Kristnes Hjælp. Thi saa skygger hun for Jesus« (som om hun kunde være alt dette af sig selv og *uden* Jesus! Nej, saadan er det ikke ment fra vor Side. Hun er og kan alt dette ved Guds Naade og Jesu Fortjeneste, og hvad hun er og kan, maa tilskrives Gud og Jesus, og er altsaa Jesu Ære; ikke Spor af Skygge!) »Det er falsk Lære« (det er heller ingen *Lære*), »at hun er »Synderes eneste Haab« (næst efter Gud og Jesus — naturligvis; ellers kan vi heller ikke være med), »at vi ingen anden Trøst har i vore Dage end den hellige Gudsmoders Bistand, thi den allerhelligste Treenighed har bestemt hende til Uddelerinde af alle himmelske Naadegaver« — Pius X. — (Blot ikke forbavses over denne meget udbredte fromme Trosmening! Rom. 8, 32 læser vi: »Han, som ikke har skaanet selv sin egen Søn, men hengivet ham for os alle, hvorledes skulde han ikke have givet os alt med ham?« Men ingen kan nægte, at Gud har skænket os Jesus *ved Maria*, — hvorfor skulde han da ikke ville gøre det, som er endnu mindre, at give os alt med Jesus *ved Maria*? Er det noget saa urimeligt for en troende Kristen? Og hvis alt det af *Sadolin* anførte var falsk Lære, saa havde allerede de første Aarhundreders Kirkefædre og Middelalderens store Lærere, navnlig *Bernard af Clairvaux*, ført falsk Lære. Tak skal de have! Med Rette bemærker den oven anførte *Dr. Spencer Jones*, at »*Andagtsens Sprog*«, som det undertiden henvendes til

den velsignede Jomfru, er ikke noget ejendommeligt for den romerske Kirke; det er faktisk endnu friere og dristigere i den *græske* end i den romerske Mariadyrkelse.«) Og naar Biskop *v. Euch* slutter med at paakalde hendes Forbøn med Ord som disse: Afvend din fortørnede Søns straffende Arm! — saa er det et tydeligt Vidnesbyrd om, hvorledes han skygger for Jesus Kristus, ikke blot for hans *Ære*, men meget mere for hans *Kærlighed*.« (Naar altsaa f. Eks. en Moder gaar i Forbøn for Børnene hos den fortørnede Fader, saa skygger hun ikke blot for Faderens *Ære*, men meget mere for hans *Kærlighed*! Hvem kan fatte *det*? Alene *den* Omstændighed, at Maria *beder* Jesus om noget, d. e. saa at sige indtager en ydmyg Stilling for ham, er et tilstrækkeligt Bevis for, at hun ikke skygger for ham, men ærer og elsker ham, medens hun æres af ham ved at finde Bønhørelse.) —

Saa har vi da set, hvad Paastande uden Beviser eller uden fuldgyldige Beviser duer til. Og næsten alle de omtalte Paastande er kun Udslag af Pastor *Sadolins* kortsynede Fordomme. Det er disse Fordomme, der »skygger« for Sandheden.

Jeg slutter med en Udtalelse af den bekendte *Viscount Halifax* om Marias ubesmittede Undfangelse (i Fortalen til *Dr. Spencer Jones' Bog »England and The Holy See«*): »Den Antagelse, at Gud i sin Kærlighed med Hensyn til sin Søns Fortjenester har villet tilstede sin saligste Moder den samme Naade, som han efter den hellige Skrifts Ord har forundt Johannes den Døber, og det i en endnu højere Grad end han, er dog sikkert ikke en Paastand, hvorved nogen som helst kunde foruroliges. Den hellige Johannes den Døber var, som det fortælles, opfyldt af den Helligaand i sin Moders Liv. Er det da i Lyset af denne Kendsgering endnu i nogen Henseende vanskeligt tro, at den allersaligste Jomfru ved Guds Naade fra sin Undfangelses Øjeblik er bleven opfyldt af den Helligaand?«

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—0—

Aalborg. Den højærværdigste Biskop har i disse Dage modtaget officiel Meddelelse om, at Sognepræsten ved den katolske Kirke i Aalborg og Lederen af Camillianerklosterets derværende Klinik, Pater **Steph. Tembories**, af den nye Ordensgeneral er bleven udnævnt til *Provinsialforstander* for Camillianerordenens tyske Provins for et Tidsrum af 3 Aar. I Menigheden vil Pater Tembories uden Tvivl blive dybt savnet, fordi den højagtede ham som en nidkær og omhyggelig Sjælesørger; men hædrende er Udnævnelsen for Pateren selv, som forgæves havde bedet sig fritaget for det nye Tillidshverv, der er blevet lagt paa hans Skuldre. Dog tør man jo haabe, at han heller ikke som Provinsialforstander vil tabe den Menighed af Sigte, han havde grundlagt her i vort Fædreland. Med denne Fortrøstning ønske vi ham til Lykke i hans nye og udvidede Virksomhed.

Unio. Søndag den 5. Juni afholdes den aarlige Grundlovs-Skovtur. Man tager senest Kl. 9²⁴ med Toget fra Klampenborg-Stationen til Charlottenlund, overværer Gudstjenesten i St. Andreas Kirken og deltager i Processionen paa Ørdrupshøj. Derefter spises Frokost i Ørdrupskrat. De medbragte Madkurve blive opbevarede i Kollegiet under Gudstjenesten.
Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Juni. 2. Søndag e. Pintse. Bonifacius, Martyr og Biskop. — 6. M. Norbert, Bekender og Biskop. — 7. Ti. Oktavdag. — 8. O. Oktavdag. (Votivmesse B. M. V.) 9. To. Oktav af Kristi Legemsfesten (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8 Aften højtidelig Slutning af Oktaven med Prædiken og Procession). — 10. F. Jesu Hjærtens Fest. 11. L. Barnabas, Apostel.

Søndag den 12. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjærte. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Festandagt.) Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af Jesu Hjærte Broderskab.

Jesu Hjærte Kirke. Søndag den 5. Juni: Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltagte i Processionen.

Fredag d. 10. Juni (Jesu Hjærtets Fest, Kirkeus **Hoved- og Titularfest**) Kl. 6, 7, 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken. Det Allerhelligste er udstillet hele Dagen.

St. Andreas Kollegiet (Ordrup). Søndag den 5. Juni holdes **Kristi Legems Fest-Procession** i Kollegiets Have efter Højmessen, som begynder Kl. 10.

St. Anna Kirke. Søndag i Oktaven (5. Juni) Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken og **Procession**; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

I den højtidelige **Slutningsprocession** i **St. Ansgars Kirke** Torisdag d. 9. Juni Kl. 8 Aften deltagte som sædvanlig følgende Foreninger: **Begge Mariakongregationer, St. Josefs Gildet og Jomfruernes Forening.**

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 8. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ **Votivmesse** af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den sakramentale **Velsignelse**.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 7. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke en h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen en kort Exhortation.

Litteratur. I Kommission hos Andr. Fred Høst & Søns kgl. Kofboghandel (Bredgade 35. Kbh. faas: Arnold; Efterfølgelse af Jesu h. Hjærte (2 Kr.); Eymard: Den guddommelige Eucharisti (K. 1,50); L. Schmitt: Jesu Hjærte Andagten (Kr. 1,50 og 2 Kr.); P. P.: Alterets Sakramente og Messeofret à 25 Øre; Brinkmann: Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); Waser: Den h. Aloysius' Liv (25 Øre); Rippel: Den katolske Kirkes Skønhed (Kr. 2,25).

Gudstjeneste i Slagelse (Bredgade 17). Søndag den 5. Juni Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Efterm. Katekse og Andagt.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 12. Juni Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mandag d. 13. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften sluttet Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for Alle.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 89—96.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 24.

Søndagen den 12. Juni.

1904.

Indhold: Venedig. — Jesu Hjærte. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. Rusland. — Bekendtgørelser.

Venedig.

—0—

(Fortsat.)

I 1893 blev Biskoppen af Mantua, **Josef Sarto** (1893 —1903), vor nuværende h. Fader, Patriark og samtidig Kardinal. Forøvrigt har Patriarkerne af Venedig den Forrang at bære Purpuren, uanset om de ere i Besiddelse af Kardinalshatten, og de bære ikke alene Palliet ved de samme Lejligheder, hvor det er en Ærkebiskop eller Primas tilladt, men tillige ved en hel Del andre Fester og Højtideligheder, ja, Patriarkerne af Venedig er i det hele taget i Besiddelse af en Række særlige Forrettigheder og Udmærkelser. —

I den lille Landsby Riese i Bispedømmet Treviso fødtes Josef Sarto den 2. Juni 1835. Hans Fader var Raadstuetjener, Moderen syede for Landsbyens Befolkning. Forældrene var fromme, men deres Forhold indskrænkede; deres inderligste Ønske var at give deres Børn en sand kri-

stelig Opdragelse og Faderen underviste dem selv i Kristendommens første Grundsætninger. I Riese var kun Elementarskolens første og anden Klasse, og den lille »Beppo«, Josefs Kælenavn, forlod altid Eksamen med Præmie. Hjemme læste Børnene Francesco Soaves moralske Noveller eller boltrede sig i den frie Natur med Leg og Munterhed. Særlig var Josef en ivrig Dyrker af et Spil, som bestod i at stikke store Søm i Jorden og derpaa med Stenkast søge at rive dem op. Dog, fortæller en af hans Barndomsvenner og Legekammerater, Andreas Pastro, hændte det allerede tidligt, at den lille Josef trak sig tilbage fra Legen for at studere eller bede. Et Kvarters Gang fra Riese ligger et Kapel, viet til den h. Gudsmoder, »la Madonna delle Cendrole«, som var ham et kært Tilflugtssted. Paa en stor græsbevokset Plads, omgivet af store skyggefulde Træer, ligger Kirken med sit Taarn, der som alle Kirketaarne i den venetianske Egn mere eller mindre ligner deres Forbillede: San Marco-Campanilen i Venedig. Kirken skal være bygget henved Aaret 1200 til Minde om en stor Pest og blev senere, efter et lykkeligt tilendebragt Felttog, restaureret og forskønnet af den hjemvendte Sejrhære. I Kirken findes et Madonnabillede fra det 15. Aarhundrede, en udskåret og malet Træstatue, der er omgivet af en hel Hær af Votivgaver, som naaer fra Gulvet til Hvælvingen. Den lille Josef elskede denne Madonna, og han har tilbragt mange Timer foran den baade som Barn og Voksen. -- Til en Besøgende sagde den gamle Sakristan, en god Bekendt af Pius X: »Ser De, Signor, i denne Kirke har den hellige Fader tilbragt mange Tiener i sit Liv, og dette Madonnabillede har han stedse holdt højt i Ære, se derfor har den hellige Gudsmoder ogsaa hjulpet ham, saa Vorherre har gjort ham til vor hellige Fader.« Og videre fortalte den gamle Sakristan, at Pius X. bestandig havde elsket denne Kirke, med en Kærlighed, der ofte førte den lille Dreng ind i den stille Helligdom, hvor han havde modtaget den hellige Daab, en saa stærk Kærlighed, at den ikke var kølnet hos den senere

Kapellan, Sognepræst, Professor, Domherre, Biskop og Kardinalpatriark. — Orgelet er ikke videre stort, men har en smuk Tone, og er et Værk af den berømte Calido. Ved dette beskedne Landsbyorgel har den nuværende Pius X. ofte siddet og spillet, naar han besøgte sin Fødeby, og det var Kardinalen kærest, naar han var ganske ene. Hele den ophøjede Ro og Stilhed, der aander ud at denne Helligdom, er ligesom et Billede paa den dybe Sjælefred, Pius X. ejer. — Og bestandig dvælede Sakristanen i sin Fortælling ved Pius X.s grænseløse Beskedenhed og Ydmyghed.

Men der arbejdedes ogsaa flittigt i Hjemmet, og her var »Beppo« den første. Da han havde gennemgaaet Rieses Skole, maatte alt opbydes for at faa ham videre frem og han sattes af Faderen i Kollegiet i det nærliggende Castel-Franco. Ogsaa i Castel-Franco udmærkede han sig ved sin overordentlige Lærelyst og Arbejdsomhed; hans Velynder, Sognepræsten i Riese, Don Fusarino, tog sig derfor af ham og forberedte ham privat til den første Latinklasse, hvorpaa han tog Eksamen i Treviso med Udmærkelse. — Den 4. Maj 1852 mistede han Faderen, og den stakkels Moder saa sig ikke i Stand til at hjælpe Sønnen til Studeringerne, da traadte Don Fusarino atter til og anbefalede sin unge Discipel til den daværende Patriark af Venedig, Jakob Monico, og denne, der selv var af ringe Stand, nemlig en Smeds Søn, skaffede Josef en Friplads i Præsteseminariet i Padua. Fra det tredie Skoleaar er offentliggjort et interessant Vidnesbyrd om Josef Sartos Kundskaber. Sarto var Nr. 1 af 39 Elever. Vidnesbyrdet lyder:

Religion: Særlig fremragende, med den største Interesse for alle Dele af Undervisningen.

Filosofi: Fremragende, fordi han er en god Tænkter, der tilegner sig paagældende Videnskab i fuldt Maal, baade i Omfang og Dybde.

Italiensk: Fremragende paa Grund af den store Letthed, hvormed han tilegner sig Klassikerne, Stilens Korrekthed og sin store Literaturkendskab.

Latin: Fremragende ved sin Oversættelses Nøjagtighed og sin Stils Elegance.

Græsk: Fremragende ved sit udbredte grammatikalske Kendskab og en stor Nøjagtighed i Fortolkning og Oversættelse.

Geografi og Historie: Fremragende paa Grund af sit overordentlig udbredte og klare Kendskab, særlig til den nyere Tids historiske Forhold og kronologiske Orden.

Mathematik: Fremragende paa Grund af sine rosværdige naturlige Anlæg for denne Videnskab, som ogsaa paa Grund af den overordentlige Lethed, hvormed han løser algebraiske og geometriske Opgaver.

Fysik og Naturvidenskab: Fremragende paa Grund af Klarhed i Tanken forbunden med nøjagtigt Kendskab til den matematiske Bevisførelse. —

Den 18. September 1858 var en Festdag for hans Hjemstavn; thi den Dag viede Biskoppen af Treviso ham til Præst i Castel-Francos Kirke. Den Dag, han læste sin første h. Messe var en Glædesdag for hans Fødeby. Og for første Gang rakte han sin Moder, sin Broder og sine Søstre den h. Kommunion. Og da han kom hjem, knælede Moderen og hans Søkende, kyssede de salvede Hænder og modtog hans Velsignelse, hvor ubeskriveligt rigt var ikke dette Hus trods al sin Fattigdom!

Snart kom Biskoppens Kaldsbrev, der udnævnte Sarto til Kapellan i Tombolo, en Landsby tre, fire Timers Gang fra Riese. Omtrent samtidig blev hans Broder Soldat, og Moderen mistede saaledes denne Støtte; da tog den unge Præst en af sine Søstre til sig. Kapellaniet var rigtignok et meget lille Kald, og dersom den unge Don Sarto ikke havde givet Privatundervisning, var de døde af Sult.

Hans Sognepræst, en myndig gammel Herre, vaagede strengt over alle de administrative Sager. I September 1858 havde Sarto tiltraadt sit Embede, men først den 30. Juni 1867 foretog han den første Daabshandling, og dette kun i et ganske særligt Tilfælde. Men Sartos største Lyst var at

prædike og store Skarer overværede hans Prædikener. Broderen, Angelo, fortæller et lille Træk fra Tombolo: Da Josef tillige maatte besørge Gudstjenesten i flere Alpelandsbyer, saa tog han hyppigt sine Sko af, naar han vandrede til sine Annekser og ombyttede dem med Træsko. Pengene, han derved sparede hos Skomageren, gav han til de Fattige.

Efter ni Aars Forløb blev han i 1867 Sognepræst i Salzano. I en Sommerbolig i Sognet boede en jødisk Familie, Romanin-Jacur, og den gamle Herre indbød den nye Sognepræst til at besøge sit Hus. Efter at Sarto havde indhentet sine Foresattes Tilladelse til dette, blev han snart en kær, fortrolig Husven. Den gamle Herre hjalp ivrigt sin unge Ven i hans Velgørenhedsarbejde, ligesom han raadførte sig med ham angaaende sine talrige Tjenestefolks religiøse Anliggender, og vilde stadigt have at vide, om de nu virkelig havde været i den hellige Messe. Havde de nu forsømt denne Pligt, saa skældte han Synderen dygtig ud eller jog vedkommende øjeblikkeligt paa Porten.

En forhenværende Sognepræst i Salzano, Don Bosa, havde stiftet et Hospital; men dette virkede kun med meget beskedne Midler. Da optog Sarto et Laan paa ca. 25,000 Lire for udvide og forbedre det; men den unge Præst havde i sin Iver og Begejstring for den gode Sag rent glemt at indhente sin Biskops Tilladelse. Saa kom der en skønne Dag et Brev fra Biskoppen. I milde Udtryk dadlede han Sarto og spurgte, om han ikke ogsaa havde tænkt paa at pantsætte — Røgeleskarret! Men for at Biskoppen i Fremtiden kunde være rolig og fuldt ud sikker paa, at han ikke foretog flere lignende Skridt, saa meddelte han samtidig, at han havde udnævnt ham til Kannik ved Domkirken og Professor i gregoriansk Sang ved Seminariet i Treviso — en Post, som ret var efter den musikelskende Præsts Hjerte.

Efter at Sarto nogle Aar havde været Generalvikar for Bispedømmet Treviso, traadte han en Morgen i November 1884 ind til sin Biskop. Denne meddelte ham, at Biskop

Berengo af Mantua var blevet Ærkebiskop af Udine og spurgte derpaa: »Kender De Navnet paa hans Efterfølger?« Sarto benægtede dette, da førte Biskoppen sin Generalvikar ind i Privatkapellet og overrakte ham det pavelige Breve, som udnævnte Sarto til Biskop af Mantua; forgæves bad Sarto, om Biskoppen ikke vilde gøre alt for at fritage ham for dette Embede. Den 18. April 1885 rejste han til Mantua. Ogsaa som Biskop var han en Type paa en ægte Sjælesørger. Han afskaffede flere Misbrug blandt sit Præsteskab, og hans Ry bredte sig langt ud over Bispedømmets Grænser.

Men sin Fødeby og sine Slægtninge glemte han ikke. Dermed menes ikke, at han i sin høje Stilling søgte at skaffe dem nogen timelig Fordel, derom vidner deres beskudne Stillinger i Samfundet, men han besøgte dem ofte, naar han havde Lejlighed dertil. Saaledes havde han en Dag prædiked i Grazie, hvor Broderen Angelo var Postholder. Efter Gudstjenesten gik Biskoppen med sin Broder ind i dennes beskudne Kontor, og Samtalen faldt saaledes:

Josef: »Nu tror jeg, Øjeblikket er kommet, hvor du kan faa dit Ønske opfyldt og komme til Rom.«

Angelo: »Ah! Det er altsaa sandt, hvad Aviserne fortæller, du er udnævnt til Kardinal!«

Josef: »Ja, Angelo — saaledes er det.«

Angelo (betænkelig): »Ja, kære, men det lader sig virkelig ikke gøre, for Øjeblikket gaar det meget daarligt. Jeg har i det højeste 200 Francs til Disposition.«

Josef: »Ej, hvad — 200 Frcs. — da er du jo en rig Mand! Med 200 Frcs. kommer man jo igennem den halve Verden!« — — Og saa rejste Brødrene til Rom.

Under Audiensen vendte Leo XIII. sig, venligt smilende til den nye Kardinals Broder, og spurgte, om han var tilfreds med Broderens Udnævnelse; men den stakkels Angelo var saa forvirret, at han som Svar kun kunde nikke med Hovedet, medens Taarerne traadte ham i Øjnene. Da kom Kardinal Rampolla, der var til Stede, de to Brødre til Hjælp

og sagde, at de meget gerne ønskede den hellige Faders Velsignelse til deres Moder. Leo XIII. forsikrede, at det glædede ham overordentlig at høre, at den fromme, gamle Moder levede og meddelte hende den apostoliske Velsignelse.

(Fortsættes.)

Jesu Hjærte.

—o—

Om end, saa vide Solen gaar,
 du ej et Hjærte ejer,
 i Himlen et saa trofast slaar,
 at det for tusind vejer.
 Af Kærlighed og Ondskab gjort
 en Vunde dør er Hjærteport,
 i Straaleglans en Vunde rød,
 det dybe Spor af Lansens Stød
 og Kærlighedens Sejer.

Paa Højheds Tind, i Afgrunds Dyb,
 har Kærligheden vundet,
 har overvundet Helveds Kryb
 og Dødens Arme bundet.
 Den overvandt Guds Syndehad,
 har Naade sat paa Retfærds Lad,
 har Bro fra Gud til Verden bygt,
 i Syndens Tvinde, gusten Frygt,
 Fortrøstnings Traade spundet.

Thi Kærlighed ved Tronen sad,
 og Verden laa i Kvide;
 men Kærlighed for Verden bad:
 »Lad mig til Frelse lide.«

Og Kærligheden drog Guds Ord
 fra Himlen ned til syndig Jord,
 fra Himmelslot til Dyrelæ,
 al Ærens Drot til Korsets Træ,
 og Blodet randt saa stride.

Guds Kærlighed vil blandt os bo,
 kan sig fra os ej skille,
 sig selv som Eje for vor Tro
 den efterlade vilde.

Den har den Art, sit Maal at naa,
 og kan Forstanden ej forstaa,
 da saa vi Tro og høste Fred
 og Fællesskab i Kærlighed
 med vor Forløser milde.

Den har saa trolig tænkt paa os,
 som vi den troløst glemme
 og svare Synd, Foragt og Trods
 paa dens Forløserstemme.
 Da den var gangen helt i Glem,
 tog Jesus selv sit Hjærte frem,
 han paa sin Haand det Hjærte bar,
 som os til Døden elsket har,
 vor Kulde at beskæmme.

Og maa du blues, er du Sten,
 og staar dit Hjærte stille,
 her luer Offerilden ren,
 og her er Livsens Kilde;
 for Vredens Vejr er her et Ly,
 i Syndens Mørke Haabets Gry.
 i Sorgens Ørken Trøstens Drik
 paa Livets Færd fuldtrygt Bestik,
 i Tvivl al Sandheds Pille.

Saa ty da hid, er du forsagt,
 kom hid naar Ve dig hændte.
 Ved denne Borg al Helveds Magt
 besejret Ryggen vendte.
 Kom hid, bliv tryk mod Fjendevold
 og gaa i Jesu Hjærtes Sold;
 kom hid og mæt din Sjæls Begær,
 søg ikke fjærnt, det er dig nær,
 i Altrets Sakramente.

J. F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Som bekendt har den store *Bonifaciusforening*, hvis Hovedsæde er i Paderborn, det Formaal, at befæste og bevare Troen navnlig blandt tyske Katholiker og disses Børn, som leve i Egne, hvor der ingen katholske Kirker og Skoler findes eller disse ere saa langt borte, at det næsten er umuligt for Katholikerne at opfylde deres religiøse Pligter og give deres Børn en katholsk Skoleundervisning og Opdragelse. Kun nogle faa Gange om Aaret blive de besøgte af en katholsk Gejstlig, som meddeler de Voxne de hh. Sakramenter og underviser Børnene i deres h. Religion, fordi de nødvendige Midler mangle til Oprettelsen af selvstændige Menigheder. For at raade Bod paa saadanne mislige Forhold og hjælpe Katholikerne til en regelmæssig Gudstjeneste og til den uskaterlige Naade at have et eget Gudshus med det allerhelligste Sakramente i deres Midte og en katholsk Skole for deres Børn, søger Foreningen at yde sine Bidrag som *en Hjælp til æcn Selvhjælp*, Foreningen kræver af disse vanskeligt stillede Trosfæller, og som disse ogsaa med Glæde selv søge at tilvejebringe ved selvpaaalignet Kirkeskat og Indsamlinger i dette Øjemed inden-

for deres egen Kreds. Og man maa i Sandhed beundre de Ofre, som disse Katholiker selv bringe paa mange Steder for at gøre sig værdige til Bonifaciusforeningens Hjælp og saaledes ved fælles Anstrængelser opnaa et eget Gudshus og en egen Skole.

For en Del Aar siden lykkedes det, som bekendt, vor højærværdigste Biskop at faa det danske Vikariat optaget i denne Forening, navnlig af Hensyn til de mange tyske Katholiker, som fandtes i forskellige Byer her i vort Fædreland, og usigelig meget Godt har Bonifaciusforeningen stiftet her i de henrundne Aar for Katholikerne baade i Hovedstaden og i Provinserne. Imidlertid fordrer Foreningen, som ovenfor bemærket, at de Troende selv hjælpe med efter Evne og Kræfter, og for at dette maatte ske paa den virksomste Maade, oprettedes her i Vikariatet den danske Filial af Bonifaciusforeningen under Navn af „**Ansgarius-Bonifaciusforeningen**“, som skal give Danmarks Katholiker Lejlighed til en saadan Medvirkning til Gavn for deres egne kirkelige Interesser, saa hele Byrden ikke væltes over paa den højærværdigste Biskop og fremmede Katholikers Offervillighed og Velvillie. Ogsaa her gælder jo det gamle Ordsprog: »Mange Bække smaa gøre en stor Aa«; naar hver voxen Katholik i alle vore Menigheder bidrog i det mindste 25 Øre maanedlig og hvert Skolebarn 2 eller 5 Øre maanedlig til Ansgarius-Bonifaciusforeningen i deres By vilde det uden Tvivl ved Aarets Slutning repræsentere en ikke ubetydelig Sum, som kunde belære Bonifaciusforeningen om vor egen gode Villie i Henseende til Selvhjælp.

I Søndags, da Kirken netop fejrede den h. Bonifacius' festlige Mindedag, omtaltes »Ansgarius-Bonifaciusforeningens« store Vigtighed i Prædikenen under Højmassen i St. Ansgars Kirke og under Aftenandagten sammesteds meddelte den højærv. Biskop selv i sin Prædiken nogle interessante oplysende Bemærkninger om dette Punkt i Formiddagsprædikenen, idet han særlig henpegede paa Ansgarius-Bonifaciusforeningens uundgaaelige Nødvendighed for vore enkelte

Menigheders Fremtidsdrift. En lignende Omtale af Foreningen har muligvis ogsaa fundet Sted i andre Gudshuse her i Vikariatet, for at opmuntre Menighedsmedlemmerne til et ihærdigt Arbejde paa denne Forenings Fremgang i deres egen Midte.

For øvrigt er der i disse Dage blevet »Bonifaciusforeningen« og med den følgerig ogsaa den danske Filial »Ansgarius-Bonifaciusforeningen« en stor Ære til Del, idet vor h. Fader, Pave Pius X., selv har tilsendt Generalbestyrelsen i Paderborn et Breve, hvori Paven roser Foreningens Virksomhed og meddeler Alle, som paa en eller anden Maade medvirke til Opnaaelsen af dens ophøjede Formaal, sin Velselse. Skrivelsen er egentlig et Svar paa en Adresse, som Generalbestyrelsens Repræsentant — Prælat, Provst *Nacke* i Paderborn — for nylig under en højtidelig Audiens i Rom overrakte den h. Fader i Bestyrelsens Navn. I det pavelige Breve, som er dateret den 1. Maj, siger den h. Fader bl. a. følgende:

»Elskede Sønner! Hilsen og den apostoliske Velsigelse! Vi vare ikke uvidende om de store Fortjenester, Eders Forening har erhvervet sig i kirkelig Henseende, idet den allerede i lang Tid har virket for, at de tyske Katholiker, som leve i Tysklands og Østerrigs Diaspora og i Schweiz, maatte bevare deres Tro midt iblandt Anderledestroende. En særlig Glæde beredte Os den Bog om Eders Forening, som I for nylig overrakte Os som Tegn paa Eders Hengivenhed, fordi Vi af den lære at kende, hvad I i et Tidsrum af mere end 50 Aar have virket til Gavn for Eders Landsmænd. Ved Tanken herom kunne Vi ikke undlade at takke paa det inderligste Guds Godhed og rose Eders Flid, som Vore Forgængere ogsaa have gjort det tilforn. I høj Grad glædede Vi Os over, at I have Udsigt til, at Eders Arbejde med Guds Hjælp vil bringe endnu rigere Frugter for Fremtiden. I Eders Iver for at hjælpe desto kraftigere der, hvor Nøden er størst, udvide I med Rette Eders Virksomhed ogsaa til Østerrig og navnlig til Bøhmen, hvor man paa alle

mulige Maader anstrænger sig til det yderste, for at bevæge saa mange Katholiker som muligt til Frafald fra den romersk-katholske Kirke. Og Resultaterne, som der opnaas ved Hjælp af rige Midler, ere desværre meget store. . . . . Vi tvivle derfor heller ikke om, at Biskopperne, ihukommende deres Pligter som Folkets Hyrder, med deres Autoritet og Velvillie ville understøtte Eders Virksomhed og navnlig virke for, at eders Forening bliver indført i de enkelte Sogne i deres Bispedømmer og fremmes paa de Steder, hvor den allerede er indført. Til alle Katholiker, navnlig til de østerrigske, nære Vi den faste Tillid, at de efter Evne og Kræfter ville understøtte Eder. Selv om Vi ogsaa ere fast overbeviste om, at de allerede nu ere beredte til at træde i Skranken for Troen, som Tidsforholdene kræve det, have Vi dog ønsket at opløfte ogsaa Vor Røst og indtrængende at formane og bede dem om, at lade al Strid til Side og med forenede Kræfter at kæmpe samdrægtigen mod den fælles Fjende af Kirken og Staten, idet de stille sig til Raadighed for Eders Bestræbelser.«

Den h. Fader opfordrer dernæst Bonifaciusforeningen til ogsaa at udvide sin Virksomhed til de tyske Katholiker i *Italien*, hvor Sproget ofte er en stor Hindring for dem i Opfyldelsen af deres religiøse Pligter, saa de blive lunkne og ligegyldige for vor h. Kirke og lide Skibbrud paa Troen. (Noget lignende er jo desværre ogsaa Tilfældet her i Danmark med indvandrede eller tilflyttede Katholiker, naar de havne og opholde sig i længere Tid i Byer, hvor vi endnu ikke have et katholsk Gudshus.)

»Vi nedbede imidlertid,« saaledes slutter den h. Fader sin Skrivelse, »Guds rigeste Velsignelse over Eders Virksomhed, og som et Underpant herpaa og som et Tegn paa Vor særegne Velvillie, meddele Vi Eder, elskede Sønner, alle Eders Forenings Medlemmer og alle, som yde Eder Bistand, kærlighedsfuldt den Apostoliske Velsignelse. Givet i Rom ved St. Peter, den 1. Maj, i Vort Pontifikats første Aar. Pius X.« — Da »*Ansgarius-Bonifaciusforeningen*«

her i vort Fædreland ogsaa har sin Andel i denne den h. Faders Velsignelse, ville disse Kristi Statholders opmuntrende Ord uden Tvivl ogsaa være vel egnede til at vedligeholde og forøge hos Danmarks Katholiker Kærligheden til og Interessen for denne Forening.

— Mandagen den 30. Maj afholdt *St. Josefs Gildet* i Forsamlingslokalet i Bredgade 67 sit aarlige Generalmøde, ledet af dets Præsident, højærv. Hr. Pastor Johs. Braun. Mødet, der aabnedes paa Gildets sædvanlige Vis med den katholske Hilsen, indlededes med Bøn og Sang til den h. Josef, hvorefter der fandt ceremoniel Optagelse Sted af nye Medlemmer. Formanden aflagde derefter Beretning om Virksomheden i det forløbne Regnskabsaar, hvoraf det bl. a. fremgik, at Aaret begyndte og endte med samme Medlemsantal; 1 Medlem var afgaaet ved Døden, nemlig Malermester N. P. Nielsen, der blev optaget i St. Josefs Gilde den 24. Juni 1890; nogle Medlemmer havde Bestyrelsen set sig nødsaget til at slette af Medlemslisten, medens nogle nye vare tilkomne. I Aarets Løb var der udbetalt til Medlemmer eller Enker efter saadanne et Beløb af henved **600 Kr.** dels i Form af Begravelseshjælp dels i Understøttelser gennem Graderne, og ved Uddeling i Julehøjtiden til de mest trængende blandt Medlemmerne eller deres Enker. Den 1. April 1903 udgjorde St. Josefs Gildets Kapitalformue 7625 Kr. 33 Øre, som indestod i Sparekassen for København og Omegn til en Rentefod af $3\frac{1}{2}$ pCt. Senere er der indkøbt 4 pCt. Østifternes Kreditforeningsobligationer til en Sum af 8000 Kr., som med et mindre Beløb, der indestaar i Sparekassen, ved Regnskabsaarets Udgang udgør St. Josefs Gildets urørlige Kapitalformue. — Kassereren fremlagde derefter det reviderede og af Bestyrelsen godkendte Aarsregnskab, idet han gav en detailleret Oversigt over Indtægter og Udgifter i Regnskabsaaret. — Der foretoges dernæst Valg af Formand, Sekretær og 2 Revisorer; de afgaaende genvalgtes. Som Kommitteret til Gildets Overbestyrelse valgtes Hr. Skomagermester Lafontaine. — Under en der-

paa følgende Diskussion mindede Præsidenten Brødrene om Gildets Betydning som Menighedsforening, der ved Siden af at være en Støtte og Hjælp for sine Medlemmer og deres Efterladte i timelig Henseende, tillige havde andre og højere Formaal at varetage, og som ikke maatte lades ude af Betragtning ved en Sammenligning med andre udenfor staaende Foreninger. Af flere Brødre udtaltes Ønsket om, at Gildets Fælleskommunion maatte blive henlagt til et for Medlemmerne heldigere Tidspunkt end hidtil og opfordredes Bestyrelsen til at sørge for, at Fælleskommunionen, saa vidt mulig, kunde blive afholdt i Januar Maaned.

— Fra *St. Anna Ynglinge*forening meddeles der os, at nogle af Paramentforeningens Damer have overrasket Ynglingene i St. Anna Sogn med en Gave i Skikkelse af et Fodboldspil. Ynglingeforeningen anmoder os om i den Anledning gennem Ugebladet at bringe Damerne en hjertelig Tak for den kærkomne Gave. Hvor godt og gavnligt vilde det ikke være, om andre Ungdomsvenner vilde efterligne disse Damer i deres Velvillie overfor Ungdommen og nære en lignende Forstaaelse og Interesse for Arbejdet blandt Ynglingene. I disse lange, lyse Sommeraftener er det jo navnlig Friluftsspil, der er til Gavn og Glæde for Ungdommen, og kommer Efteraaret og Vinteren, trænges der særlig til Selskabsspil og gode Bøger, som modtages med Glæde, selv om Sagerne ere brugte. Det gælder jo om, at Foreningen bliver de Unges kæreste Tilflugtssted, hvor de kunne tilbringe Søndagens Fritimer paa en god og uskyldig Maade.

Rom. I Torsdags fejredes den h. Faders 69. Fødselsdag i al Stilhed i Vatikanet. Fra alle Verdensdele modtog Paven i Dagens Anledning talrige Lykønskningstelegrammer.

Frankrig. Hr. Combes fægter stadig videre mod Kristendommen; efter at have borttaget den Korsfæstedes Billede fra Retssalene, skal Kirkerne nu til at holde for. Som bekendt vedtog Nationalregeringen i 1873, efter Kommunens Rædsler i 1870, at indvie det ulykkelige Land til Jesu guddommelige Hjærte og Opførelsen af en *Sonekirke paa*

Montmartre blev vedtaget. Denne herlige Kirke i Paris vil sandsynligvis blive nedlagt og maaske nedrevet, idet Indbringelsen af et Lovforslag af Socialisten *Dcjeante* desangaaende har faaet Justitsministerens Billigelse. Lovforslaget henvistes i Mandags med 308 mod 231 Stemmer til den Kommission, som forbereder en Lov om *Kirkens Adskillelse fra Staten*.

Rusland. I Anledning af den franske Kulturkamp skriver det russiske Blad »*Nowoje Wremja*« i Petersborg: »Trods alle udvortes Garantier for Frihed og Retfærdighed lever Frankrig i denne Tid *under et moralsk Aag*. Beviset herfor yder den Kendsgerning, at Ministerpræsident Combes har naaet sit Maal og gjort Frankrig til *en ukristelig Stat*, Bortfjænelser af Krucifiksene og andre kristelige Symboler, beviser dette. Til Udførelsen af denne Forholdsregel har man endog valgt *den stille Uge* og derved udfordret de endnu troende Franskmænd. I Frankrig hersker der for Tiden et Kammermajoritets Tyranni, som underkuer den næsten ligesaa stærke Minoritet, hvad der er saa meget utaaleligere, som der *bag denne Minoritet staar Franskmændenes Majoritet*.«

Bekendtgørelse angaaende de katholske Kirkegaarde.

Fra 1ste Juli 1904 træde nye Takster for Gravsteder i Kraft, saaledes at der fra dette Tidspunkt af for nye Gravsteder ikke mere skal erlægges ekstra Afgift for Ligstens-, Monuments- og Indhegnings-Ret. Desuden blive Priserne herefter de samme paa Assistens- og Vestre-Kirkegaard.

Ældre Familiegravsteder kunne inden 1. Juli 1905 fornyes efter de hidtil gældende Bestemmelser. For saa vidt Retten til Anbringelse af Ligsten, Monument eller Indhegning ikke er erhvervet, kan dette vedvarende ske efter de gamle Takster.

Ved ældre Linie- og Frijords-Gravsteder kan Ligstens- og Monuments-Ret efter 1. Juli 1904 erhverves for 4 Kr.

løvrigt henvises til de udførlige, trykte Takstbestemmelser, som ere udsendte sammen med Aarsregnskaberne for St. Ansgars og Rosenkranskirkens Sogne, og som paa Forlangende udleveres ved Henvendelse til den adm. Forstander, Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade 48, Mezzanin-Etagen.

København, i Varts 1904.

Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.

S.J.G. Førstk. **Mandag** den 13. Juni Kl. 8½, afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

En ung Pige ønsker Plads til den 1. eller 15. Juli; man bedes henvende sig til Ottilia Kærup, Lipkesgade 22, Ismejeriet. Ø.

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj afholder selskabelig Sammenkomst med Assemblé Onsdag den 15. Juni paa „Ny Ravnsborg“, Vesterfælledvej 82. Besøgende 25 Øre.
Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu guddommelige Hjærte. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8. Festandagt.) Fuldkommen Aflad for Medlemmerne af **Jesu Hjærte Broderskab.** — **13. M. Antonius af Padua, Bekender.** — **14. Ti. Basilus, Biskop og Kirkelærer.** — **15. O. Beda, den ærværdige, Bekender og Kirkelærer.** — **16. To. Joh. Franciskus Regis, Bekender,** — **17. F. Ferialdag.** — **18. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.**

Søndag den 19. Juni. 4. Søndag e. Pintse. Juliana af Falconeria, Jomfru.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 12. Juni Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8^{1/2}.

Mandag d. 13. Juni Kl. 8^{1/2} Aften sluttet Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for Alle.

Mariabørnernes Forening har Fælleskommunion **Søndag den 12. Juni** under Højmessen Kl. 7 i St. Knuds Kapel.

St. Franciskus III. Orden har Møde med Optagelse **Mandag d. 13. Juni** (St. Antonius af Paduas Fest) Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Litteratur. I Kommission hos Andr. Fred Høst & Sønns kgl. Kofboghandel (Bredgade 35. Kbhu. faas: Arnold: Efterfølgelse af Jesu h. Hjærte (2 Kr.); Eymard: Den guddommelige Eucharisti (K. 1,50); L. Schmitt: Jesu Hjærte Andagten (Kr. 1,50 og 2 Kr.); P. P.: Alterets Sakramente og Messeofret à 25 Øre; Brinkmann: Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); Waser: Den h. Aloysius' Liv (25 Øre); Rippel: Den katolske Kirkes Skønhed (Kr. 2,25).

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 97—104.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 25.

Søndagen den 19. Juni.

1904.

Indhold: Den katholske Kirkes Triumf. — Valeria. — Venedig. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Belgien. — Bekendtgørelser.

Den katholske Kirkes Triumf.

—o—

I Dagbladet »*Vaterland*« (Wien) fandtes i Maj d. A. en Artikelserie om »Parlamentarisme og Kirke« af den protestantiske Videnskabsmand Baron *Alfred von Offermann*. I den sidste (Slutnings-) Artikel findes der bl. a. følgende Linier om den katholske Kirke:

»Ligesom de enkelte Mennesker, saaledes mister ogsaa Folkene, naar de vakler i Troen, enhver fast Bund under Fødderne. Der gives ingen historisk Sandhed, som oftere er bleven stadfæstet end denne. Men til Menneskenes Frelse staar ogsaa i den nuværende Epoke af politisk, økonomisk, national og social Forvirring, medens alt stormer ophidset og raadvildt mellem hinanden, til Trods for al denne Kamp og Forblindelse, den katholske Kirke dør i sin gamle Glans og uforandret. Hvor meget Fængstof, der end er

samlet, og hvor mange Belejrere, der end kån findes, *Petri Klippeborg kan ikke sprænges i Luften*. Intet kan nemlig, — siger Krysostomos —, sammenlignes med Kirken. Parlamentarisme og Socialisme, Amerikanisme og Radikalnationalisme, alt dette er historiske Bevægelser, der gaar over. Om de end nok saa ublidt stormer frem, — alt er forgæves. Kirken overskrider Tids- og Himmelrum. Dens Storhed er af en særegen Art: bekæmper man den, saa sejrer den; forfølger man den med Efterstræbelser, saa fremgaar den deraf som Overvinder. Den har nemlig helt og holdent Rod i den tornekrone Korsfæstedes Aabenbarelse, i hin Aabenbarelse og en uendelig Kærlighedsmagts Virksomhed, der lig en stor Strøm vælder frem af det guddommelige Hjærte og, tilgivende, frelsende, velsignende og opløftende udgyder sig over alle. Det er og bliver evindeligt en saa overmenneskelig og ubegrænset Kærlighedens Aabenbarelse, at man enten maa bortvende sine Øjne eller tilbede. Og naar selv en *Strauss* maatte bekende, »at det for alle Tider er umuligt i religiøs, altsaa i den mest ophøjede Henseende, at naa ud over Kristus,« saa er det vel mere end selvfølgelig, at ogsaa Kristi sande Kirke urokkelig staar fast ud over alle Tider og Kampe, at Troskaben mod den katholske Kirke, den begejstrede Hengivelse til den — aldrig kan uddø blandt Menneskene«. —

Naar man læser noget saadant som disse Protestantens *Baron Offermanns* Udtalelser om den katholske Kirke, saa føler man først rigtig, hvor foragteligt smaatskaarne de Angreb er, som stadig fremkommer i den danske Presse, saasom *cand. theol. Knud Heibergs* Artikel om »*Pius X.*« i »*Fyens Stiftstid.*« for 6. Juni, der slutter med følgende Ord: »Derimod ville Papisterne ved deres Hospitaler og andre Propagandaanstalter gøre alt for at ødelægge den protestantiske Kirke, »udrydde Kætteri« og saa lade Overtroen blomstre som i de katholske Lande.« Hvorfor søger Protestanterne ikke at ødelægge den katholske Kirke ved Kærlighedsgerninger og sand Oplysning? Thi en Fremgangs-

maade som *Heibergs* har hverken med Næstekærlighed eller sand Oplysning at gøre. Dertil er den alt for stærk i Modstrid med det 8. Guds Bud. Og *hvor* blomstrer »Overtroen«? Hvis de københavnske Spaakællinger og deres mange Kunder fik *Knud Heibergs* Produkt at læse, maatte de vist le højt!

Næppe var jeg kommen paa ret Køl igen efter den Forbavelse, *Heibergs* Visdom havde voldt mig, før jeg fik »*Randers Venstreblad*« for 7. ds. i Hænde. Dør beretter en (Pastor?) *P. Severinsen* i en Artikel om »*Skilderier*«, at han i adskillige lutherske Hjem har opdaget *katholske religiøse Billeder*, og deriblandt ogsaa *Jesu-Hjerte-Billeder*. Og hvad gør han i sin Fortvivlelse for at komme dem til Livs? Midlet er probat. Man er jo saa oplyst nu om Stunder, at man tror alt ondt om den katholske Kirke. Han stempler simpelthen *Maria Marguerite Alacoque* som en »sværmerisk« fransk Nonne og kalder hende »den aabenbart aldeles forskruede og hysteriske Kvinde«, der kun havde »usunde Nonnedrømme«. Naturligvis har han ikke anset det for nødvendigt at forvise sig om sine protestantiske Kilders Tilforladelighed, og saaledes hænger han nu fast ved Limpinden. I en Efterskrift bemærkes det, at der foreleden i det franske Deputeretkammer blev foreslaet Ophevelse af Loven af 1873, ved hvilken Frankrig blev indviet til Jesu helligste Hjerte, »og Forslaget vandt Tilslutning«: det skal naturligvis være Hovedargumentet mod Jesu-Hjerte-Andagten, som om et Regeringsflertal, der bifalder Fjernelsen af den Korsfæstedes Billede fra de franske Skoler og Retssale, var en vældig Autoritet i saa Henseende. Man ser her igen, at visse Protestanter er i Stand til at forbinde sig med de mest radikale og vantro Partier, naar det blot gælder om at skade den katholske Kirke.

Men Protestanten *Carl Jentsch*, der i 24 Aar ventede paa og virkede for den katholske Kirkes Undergang, har til sidst i Tidsskriftet »*Die Zukunft*« erklæret: »Vi har lige saa lidt rokket ved Bygningen« (den katholske Kirke) »som

Smaadrenge rokker ved en gammel Domkirke, naar de med deres Lommeknive kradser paa en Stenblok, i en af dens Piller.« — Og derved bliver det.

P. G. Schmiderer.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—o—

(Fortsat.)

Constantin saa sine bedste Helte synke i Dødens Favn; Kohorter, der aldrig før havde vejet, flygtede i største Uorden; Fjenden gennembrød hans Rækker i stolt Sejrglæde. Foran ham laa Rom, bagved Død og Skændsel, rundt omkring store Hobe af hans faldne Krigere: — — — I dette afgørende Øjeblik vendte han sig til de Kristnes Gud.

»Jesus Kristus,« udbød han og hævdede sine Øjne og Hænder mod Himlen, »hvis det virkelig har været dit Tegn, jeg saa oven over Solen, og som skulde forkynde mig Sejr, o, hold saa dit Løfte til mig! Da vil jeg tro paa dig, og hele Riget skal tilbede dig, som den eneste, sande Gud.«

»Sjette Legion skal rykke mod Fjenden!«

Under Krigsraabet »*Christus vincit! Kristus sejrer!*« trængte den frem; Candidus, der jo var dens Fanebærer, ilede i Spidsen foran den.

Hvor vidunderligt! I samme Nu begyndte Slagets Gang at forandre sig. Som Havets Bølger maa standse foran Klippen, de støder imod, og slynges tilbage, saaledes gik det nu med Fjendens fremstormende Rækker, som maatte stoppe — og veg tilbage. Det var, som om et overnaturligt Lys strømmede ud fra Kristi Navnetræk, der skinnede i Solen og kastede sine Straaler, som glødende Vredesflammer imod Fjenden. Samtidig viste Artemiuses Soldater sig paa Klippehøjderne. Maxentiuses Fodfolk flygtede forfærdede

ned ad de stejle Skrænter; snart var Højene rensede, og man saa Artemiuses Kohorter falde Fjenden i Flanken gennem den brede Dal, som i vore Dage bærer den berømte Maler Poussius Navn.

»Kristus sejrer, Kristus sejrer!» lød det paa ny. Op-muntrede ved at se Centrums Fremtrængen rykkede Fløjene igen frem, og paa hele Slaglinien opløftedes nu Raabet, »Kristus sejrer, Kristus sejrer!« som blev istemmet saavel af de hedenske, som af de kristne Soldater.

Rufus skar Tænder af Raseri, da han saa det Trylletegn, som allerede fire Gange havde revet ham Sejren ud af Hænderne og derved gjort et Skaar i hans Feltherreberømmelse, komme til Syne i Spidsen for de fjendtlige Legioner; han blev som ude af sig selv, da han bemærkede, at hans egne Soldater standsede og blev kastede tilbage — ja at Prætorianerne og selv Herkulierne begyndte at vige.

Nu blev det tredie Ilbud afsendt til Maxentius.

Neppe havde Kejseren med rynket Pande modtaget denne Efterretning, før der igen indtraf den Meddelelse:

»Det forbandede Kristustegn slaar alt til Jorden; hvor bliver den Forjættelse af, du fik? Din personlige Nærværelse er det eneste, som nu vil kunne vende Slagets Gang.«

Maxentius udstødte en skrækkelig Ed; men han *skulde* jo sejre, — det var lovet ham, — saa kunde han gerne forlade Kamplegene, især da hans Berømmelse vilde blive saa meget større, naar Sejren alene skyldtes hans personlige Nærværelse.

»Velan,« mumlede han, »jeg maa altsaa selv paatage mig at gøre det af med Constantin, naar Rufus ikke ser sig i Stand dertil. — Og nu, Nazaræer,« tilføjede han haanligt, »nu vil vi to se, hvem af os der er den stærkeste!«

Efter en lille Times Ridt indtraf han paa Slagmarken.

Imidlertid havde Rufus, paa Grund af sine umaadelige Stridskræfter, kunnet føre de friske Legioner, der hørte til Reserven, i Kampen, for at redde Dagens vekslende Lykke,

og foretog nu et Masseangreb. Den fremtrængende Fjende maatte ogsaa standse et Øjeblik, da han stødte mod denne Vold af sluttede Kolonner. Men det var, som om Legioner af himmelske Hærskarer, kæmpede oppe i Luften for Korsets Tegn — ligesom usynlige Hænder optog alle Fjendens Pile og slyngede dem tilbage igen mod dem, der havde afskudt dem.

Da Maxentius ankom, rasede den vildeste Kamp rundt-omkring, saa langt Øjet kunde naa. Prætorianernes Kohorter, som mindedes deres glimrende Fortid, stadfæstede Berømmelsen om gammel Tapperhed; de, som saa ofte havde hævet en Kejser op paa Tronen og lige saa ofte styrtet ham igen, de døde nu Helledøden for en Hersker, som aldeles ikke var dette Offer værd. Legionerne fra Sicilien og Afrika kæmpede lige saa tappert, idet de forsvarede hver eneste Tomme Jord med Fortvivlelsens Mod, — — — — et Mod, der var saa meget mere fortvivlet, som de havde Floden i Ryggen og blev trængte længere og længere hen imod dem, saa de ikke vilde faa andet Valg, end enten at falde i ærefuld Kamp, eller blive opslugte af Bølgerne.

Maxentius blev modtaget af sine tro Tropper med den største Begejstring. Med det gyldne Straalediadem om Panden, den flagrende Purpurkappe om Skuldrene og ellers uden nogetsomhelst Værn eller Værgе stillede han sig i Spidsen for sine Herkuliere, idet han stode paa det Indtryk, som alene hans Tilsynekomst vilde gøre paa Soldaterne.

»Ved Herkules, følg mig!« brølede han til Kejsergarden og satte Sporerne i Hestens Sider, saa den stejlede vildt og sprang midt ind i Fjendens tætteste Skarer.

Rufus satte efter ham, og Herkulierne ilede med svingende Køller mod den fremstormende Fjende; — — — — men hvad formaar al Vaabenkraft mod Himlens Magter?

Ved Maxentiuses Side sank hans tapre Feltherre til Jorden, dødeligt truffen af et Spyd; — Herkuliernes Ræk-

ker veg for det uimodstaaelige *Labarum*, der altid gik fremad.

Dermed var Dagens Skæbne afgjort.

Flugten blev nu almindelig. Alle kastede Vaabnene og søgte i fuld Opløsning at naa de to Broer, forfulgte af det galliske Rytteri. Ved Vægten af de mange flygtende gik Skibsbroen itu under dem, saa mange blev opslugte af Floden; det var kun ganske faa, der var saa heldige at naa den lige overfor liggende, stejle Bred enten i Baade eller paa de omkringsvømmende Planker. Da Soldaterne saa, at Skibsbroen var ødelagt, ilede de i tætte Skarer hen til den milviske Bro, stadig skarpt forfulgte af Fjenden; Stenrækværket paa Broens to Sider var ikke i Stand til at modstaa det uhyre Tryk, og baade Fodfolk og Ryttere styrtede ned i den opsvulmede Flod, hvor de i Dødskamp væltede sig mellem hverandre. Selv de, der kunde svømme, blev omklamrede af fortvivlede, som trak dem ned med sig i den vaade Grav, blandt dem var ogsaa Sabinus, Kancellipræfektens Søn.

Maxentius omgivet og dækket af sine Herkuliere samt de sidste Rester af Prætorianerne, veg langsomt tilbage og var naaet hen i Nærheden af Broen; men her var den store Masse af flygtende bleven stoppet i Farten, saa det var aldeles umuligt at komme et eneste Skridt videre. I dette Øjeblik viste Constantin sig til Hest, i Spidsen for den sjette Legion, for ved et sidste Angreb at gøre en hurtig Ende paa den blodige Kamp. Han istemmede nu selv Raabet »*Christus vincit*« sammen med sine Soldater og huggede med overvældende Kraft ind paa Fjenden, medens Felttegnet blev baaret ved hans Side.

Her, med den brusende Flod bagved og den fremstormende Fjendes Sværd foran sig kæmpede Kejsergarden sin sidste Kamp.

Da Maxentius saa, at alt var tabt, gav han sin Hest Sporerne og satte ned ad den stejlt skraanende Brink ud i Floden. Men den voldsomme Strøm rev Hest og Rytter

med sig; Tyrannen klamrede sig i Fortvivelse fast til Hestens Hals, og Flodens Vand lukkede sig over dem. Bølgerne opslugte ham lige for Constantins Øjne.

Sejrherreren gav straks Signal til at høre op med Kampen og indstille Forfølgelsen; derpaa steg han af Hesten, knælede og takkede, med blottet Hoved, Himlen for den vidunderlige Sejr.

Og ved Keiserens Side kastede ikke alene Candidus og alle de kristne Soldater sig paa Knæ, men ogsaa hele den store Skare hedenske Krigere, betagne af Øjeblikkets overvældende Indtryk. Taknemlighedstaarer løb ned ad de brunede Kinder; — enhver følte, at det var en stærkeres Haand, der havde tilintetgjort Fjendens Overmagt og slynget den ypperste Sejrskrans om Constantins Felttegn.

Det var kort efter Middag at dette store og afgørende Slag blev vundet. —

Først nu tænkte Kong Eroc paa sin Søn. Man fandt Liget i Nærheden af Strandbredden, med Haanden endnu i Døden omsluttende Fanen. Stum løftede han den unge Mand op i sine Arme; hans Krigere vilde tage Byrden fra ham, men han afviste dem.

»Hans Fader,« sagde han, »bar ham ind i Livet: Faderens Arme skal ogsaa bære ham til Graven. Fjernt fra Hjemmet vil jeg sænke ham ned i fremmed Jord, men hans Aand skal alligevel nok finde Vej til Heltenes Maaltid i Valhal.«

Liget blev nu i fuld Rustning, og med Ansigtet vendt mod Øst, sænket ned i Graven ved Foden af en mægtig Cypres paa en af Højene ved Tiberens Strand. Eroc stillede Heltens Skjold ved Hovedenden, og hans Krigere skar den unge Mands Navn i Træets Bark.

Denne store Kamp, som var afgørende for Rom og Kirkens Skæbne, fandt sin værdige Fremstiller i Raphael, der har prydet Vatikanet med sine udødelige Mesterværker: I Forgrunden af Billedet ses Maxentius i det Øjeblik, han synker i Bølgerne, oven over ham Constantin, sprængende ned til Flodbredden med Korsets Tegn ved sin Side; til højre

den milviske Bro, hvor de flygtende iler af Sted i Uorden, neden under de overfyldte Baade og endelig til venstre en Kriger, der finder sin Søns Lig. (Fortsættes.)

Venedig.

— 0 —

(Fortsat.)

Efter ni Aars Virksomhed i Mantua udnævntes Josef Sarto i 1893 til Patriark af Venedig.

I dette ophøjede Embede virkede han med ikke mindre Iver og Dygtighed og har saaledes været en fuldt ud værdig Efterfølger af sine store Forgængere. Ogsaa som Patriark førte han en overordentlig tarvelig Husholdning og benyttede alle sine Midler til at hæve de smaa i Samfundet baade materielt og aandeligt. Han har i det hele den store sociale Fortjeneste at have vækket Sansen for Sparsommelighed hos det venetianske Proletariat.

Paa Kirkemusikkens Omraade har han i hele sin Virksomhed været en ivrig Reformator. Han er en stor Elsker af Musikken, han, som i ensomme Timer har siddet ved det lille Orgel i Madonna delle Cendrole, er ogsaa en begejstret Forsvarer af den gregorianske Kirkesang — ikke for intet var det hans Lærerfag i Treviso. Det var derfor en Selvfølge, at Rituskongregationen ogsaa henvendte sig til ham i 1893, for at han skulde afgive sit Votum angaaende en Reform af Kirkesangen, og hans indkomne Betænkning ansaas for den bedste. — Det er derfor ogsaa karakteristisk, at en af de første, han modtog i Audiens som Pave, var Pater Angelo de Santi (S. J.), en bekendt Musikhistoriker og Autoritet i alle Spørgsmaal angaaende den gregorianske Sang. P. de Santi er en gammel Ven af Pius X. og paa hans Anbefaling tog Sarto den unge Perosi til sig i sit Palads i Venedig og ansatte ham som Kapelmester ved San Marco. Et af de sidste Udslag af denne vor hellige Faders

Kærlighed til den gamle, ædle Musik er jo hans for nylig udsendte, smukke Encyklika om den gregorianske Sang.

Men det var ikke alene indenfor Kirkens fire Vægge, Patriarken virkede, nej, ogsaa udadtil stod han trofast Skulder mod Skulder med sit Præsteskab og sin betroede Hjord, ikke alene i alt, hvad der vedrørte deres evige Vel, men ogsaa i deres timelige Kamp. — Her et karakteristisk Eksempel.

Nogle sicilianske Gejstlige havde indbudt Sognepræsten i Gambarare, Abbé Cerutti, til at komme til Sicilien og dør forskellige Steder holde Foredrag om Grundlæggelsen og Ledelsen af Landbo-Foreninger; thi Cerutti havde grundlagt talrige saadanne i sin Hjemstavn. Men Cerutti erholdt ingen Orlov, saa han kunde ikke følge den venlige Indbydelse. Da henvendte Abbé Coniglio og flere Venner sig direkte til Patriark Sarto, og han besvarede deres Anmodning saaledes:

Venedig d. 4. Juli 1895. — Mine kære Venner! Jeg havde bestemt besluttet, at Don Cerutti ikke maatte rejse til Palermo, thi Søndag d. 22. d. M. finder de kommunale Valg Sted i Gambarare, og jeg vil, at han skal være til Stede og opmuntre Vælgerne i den Kamp, som ogsaa forberedes der. Men jeg kan dog ikke længer modstaa Deres Bønner, derfor, paa den Betingelse, at han vender tilbage fra Sicilien, Onsdag den 16. Juli, det være sig levende eller død, sendte jeg ham i Gaar Rejsetilladelse. Det er mig en stor Glæde at kunne opfylde Deres Ønske og jeg haaber, at den vakre Don Cerutti med hele sin venetianske Beredvillighed og særlig med Herrens Velsignelse endnu maa forøge Iveren i Kampen for de helligste Interesser. Jeg beder Dem forsikre Msgr. Rektor om min Højagtelse, og idet jeg med særlig Højagtelse anbefaler mig til Deres Forbøn, forbliver jeg o. s. v.

† Josef, Kard. Sarto, Patriark.

Dette Brev taler bedre end Ord om den levende Interesse, hvormed Patriarken ogsaa fulgte og understøttede sine Præster i den sociale Kamp.

I nær Forbindelse med denne Interesse for sociale Spørgsmaal staar ogsaa hans Erkendelse af Pressens Betydning i det moderne Samfund, og det var derfor med den største Interesse han fulgte den katholske Presses Vækst. Det var derfor ogsaa med oprigtig Beklagelse, han erfarede, at det venetianske Blad »La Difesa« truede med at gaa ind, paa Grund af økonomiske Vanskeligheder. Hans Ytring om, at han var rede til at ofre alt for at komme det til Hjælp, selv sin Ring, sit Bystkors og sin Kardinaldragt, er bekendt.

Hvad Under, at Venetianerne mødte deres Overhyrde med den varmeste Sympati.

En af Germanias Redaktører opholdt sig i Fjor paa en Ferierejse i Venedig. Han havde her Lejlighed til at se Kardinal Sarto. Han skildrer Indtrykket saaledes:

I Anledning af Aarsdagen (14. Juli) for Kampanilens Sammenstyrten holdtes et Triduum i San Marco. Der sluttedes med en højtidelig Gudstjeneste, med Te Deum og en stor Procession gennem Domkirken. Kardinal Sarto deltog i denne omgiven af sit Kapitel, en lang Række af Sogne- og Ordensgejstligheden samt Præsteseminariets Alumner. Det var Kl. 6,30 Aften, medens San Marco laa hen i magisk Halvmørke, da bevægede det pragtfulde Tog sig gennem dens Gange. Jeg stod i forreste Række og koncentrerede hele min Opmærksomhed paa Patriarken, da ogsaa han var nævnt mig som en mulig Kandidat ved det kommende Konklave. Han er middelhøj, af statelig Fremtræden, hans Træk er ikke skarpt skaarne, men præges af en bestemt og beslutsom Karakter, et venligt, vindende Smil spillede om hans Læber og aflagde Vidnesbyrd om hans Hjærtensgodhed. Den store Mængde af Venetianere, der fyldte Kirken, hyldede med oprigtig Ærefrygt deres Overhyrde, hvem de er stolte af, ogsaa fordi han er udgaaet af deres Midte. De

fulgte ham med Øjet til den glimrende Procession var forsvunden i Sakristiet.

Da oprandt 20. Juli 1903, Leo XIII. var død, Kirken havde mistet sin øverste synlige Hyrde. Og fra alle Egne stævnede Kardinalerne mod Rom. Umiddelbart før sin Afrejse sad Kardinal Sarto for sidste Gang ved sit Skrivebord i Venedig, og nogle af de sidste Linier, han skrev, var følgende til sin Broder:

Venedig 24. Juli 1903. Kære Broder. Jeg takker dig for dine gode Ønsker og dine Bønner til Madonna delle Grazie, at hun maa beskytte mig paa min Rejse og under mit Ophold i Rom. Jeg skal nok skrive til dig derfra og give dig Besked om min Sundhedstilstand. Med de hjerteligste Hilsener til eder alle . . . .

I Venedig fremkaldte Efterretningen om hans Valg den livligste Bevægelse. Bladene foranstaltede Ekstraudgaver med den nye Paves Billede og Levnedbeskrivelse. Ligeledes vrimlede alle Butiksvinduer med Billeder og alle Kirkeklokker ringede.

Blandt de Tusinder og atter Tusinder, der fyldte St. Peders Kirken under Kroningshøjtideligheden, var store Skarer af Venetianere, og da Pius X., højt over Mængden, siddende paa Sedia gestatoria blev baaret forbi, blandede deres venetianske Dialekt sig i Mængdens brusende Hyldningsraab; med Begejstring hilste de deres Overhyrde og Landsmand.

Ved hans Valg til Pave blev han fra forskellig Side karakteriseret som en Personlighed, der elskede Tarvelighed, var i Besiddelse af stor Beskedenhed, forbundet med fremragende Klogskab og stor Fromhed. — En Venetianer skriver: »Hans Haand er altid løftet til Velsignelse, ikke til Straffedomme.« — Med rørende Kærlighed saa de fattige og smaa i Samfundet op til ham. Han havde for Skik hver Morgen at sejle en Tur i Lagunerne, og det var med den størsfe Ærefrygt Gondoliererne hilste ham, idet Patriarkens Gondol passerede Canale Grande. Og de sagde ind-

byrdes, at dersom Kardinal Sarto blev Pave, vilde han lade Paradisets Port aabne for dem alle, for atter at kunne vel-signe dem.

Med en saadan Fortid er det, at Pius X. besteg det romerske Sæde, gid han maa skue Petri Aar!

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. (*Sundbyerne*). Siden St. Anna Kirken blev indviet i Foraaret 1903, har den efter disse fjorten Maa-neders Forløb undergaaet flere Forandringer til det bedre. Ved Kirkens Indvielse manglede næsten alt i Henseende til dens Udstyrølse. Ved en Velgørerindes Godhed fik Kirken først *to smukke Klokker* til det lille Klokkespjir; en anden Dame skænkede en *Jesu Hjærte Statu*, som blev bestilt hos det bekendte Firma Mayer og Co. i München. Sidste Sommer skænkede Hr. Murmester A. V. Günther en prægtig *Døbefont*, udført i norsk Sten af et Firma her i Byen efter Kirkens Arkitekt E. Jørgensens Tegning; den vidner baade om Arkitektens Dygtighed og den danske Stenhuggerkunst Fremskridt. I den sidste Tid har Kirken faaet et længe følt Savn afhjulpet, idet en Velgører har skænket *to Skriftestole*. De ere ligeledes udførte efter Hr. E. Jørgensens Tegning i Egetræ af danske Haandværkere. De svare nøje til Kirkens Stil og ere ved deres smukke Udførelse en værdifuld Prydelse for Kirken.

De Gejstlige ved St. Anna Kirken have anmodet os om, gennem Ugebladet at udtale deres hjærteligste Tak til Velgøerne, og vi tro, at være i Overensstemmelse ogsaa med Menighedens Ønske, naar vi her til Præsterens Tak ogsaa føje Menighedens.

I Følge en Velgørerindes Løfte vil Kirken ogsaa i den nærmeste Fremtid faa en til Kirkens Stil svarende *Prædike-*

stoi. Endvidere kommer der fra Rom en *Copi* af det bekendte Naadebillede »*Den stedseverende Hjælp*«, hvis Original findes i Redemptoristkirken i Rom.

Præsternes egen Snedker vil lidt efter lidt fuldstændiggøre *Kirkestolenes* Antal og tillige udføre *Opsatsen til Højaltret*, til hvis Fuldførelse flere smaa Gaver allerede ere indkomne. *Altertavlen*, som fremstiller det ogsaa her i Damnark fordum saa bekendte Billede »*St. Anna selv-tredie*«, er gratis bleven malet af den i den kirkelige Kunst vel bekendte Fr. Max Schmalzl og findes allerede hos Præsterne ved St. Anna Kirken.

Af Hr. Ingeniør Husson har Kirken ogsaa faaet indlagt *Acetyllengas*, som tjener baade til Kirkens Belysning og til Altrenes Prydelse. Saaledes blev den i Majmaaned og paa Jesu Hjærte Festen anvendt til Altrets prægtige Belysning, idet den over Altret dannede en Krans af tolv smaa Flammer og paa Alterbordet en Halvmaane af tolv glimrende Stjærner. Vi kunne endnu tilføje, at en saadan Belysning, efter Sognepræstens Udsagn, er forholdsmæssig meget billig.

Ynglingeforeningen ved St. Anna Kirke er der bleven en stor Ære og Lykke til Del, idet den gennem et Medlem af Redemptoristordenen i Rom har modtaget den h. Fader, *Pave Pius X.s særlige Velsignelse*. Dokumentet, der er kontrasieret af en Kardinal, fremstiller i en smuk lithograferet Ramme den h. Faders Billede og de fire store Basilikaer i Rom. Med den Taknemlighedsfølelse, som hidtil har hersket blandt Ynglingeforeningens flinke Medlemmer, agte disse paa Søndag at opofre i Fællesskab den h. Kommunion for vor h. Fader. Uden Tvivl den skønneste Maade, paa hvilken Ynglingene kunne bevidne den fælles Fader deres Taknemlighed.

— I Anledning af nogle Vanskeligheder angaaende *Fremmedes* (bl. a. de polske Roearbejderes og deres Formænds) *Borns Undervisning*, har Kultusministeriet tilskrevet N. N. Skoledirektion følgende:

»I en til Ministeriet indsendt Skrivelse har Direktionen forespurgt, hvorledes der vil være at forholde med Undervisningen af disse Børn af udenlandske Arbejdere og disses Opsynsmænd, der i de senere Aar i stort Antal tage Ophold i N. N. Stift som Regel for et Tidsrum af 8 til 9 Maaneder af Aaret, medens de den øvrige Tid af Aaret bo i Ulandet. Det er oplyst, at Børnene næsten slet ikke kunne tale Dansk, hvorfor det er forbundet med særlige Vanskeligheder for Læreren at undervise dem.

I denne Anledning skal Ministeriet tjenstligst melde til behagelig Efterretning, at Skolemyndighederne ikke kunne være forpligtede til at sørge for Undervisningen af Børn, der som de omspurgte kun midlertidigt opholde sig her i Landet, ja at man endog af Hensyn til den Ulempe og store Tidsanvendelse, som en saadan Undervisning medfører, maa udtale sin Betænkelighed ved, at de optages i Skolen, selv om Læreren maatte være villig til at undervise dem sammen med de andre Børn.«

Af denne Skrivelse fremgaar, at de polske Arbejdere ikke kunne tvinges til, under deres Ophold her i Landet, at sende deres skolepligtige Børn til de lutherske Skoler i Nærheden af deres midlertidige Opholdssted.

Belgien. Den 29. Maj foretoges i Belgien Valgene for den efter Tur tilbagetrædende Halvdel af Medlemmer i Senatet og Deputeretkammeret. Katholikerne mistede begge Steder nogle Pladser, navnlig til de Liberale. *Det katolske Flertal* blev derfor dog ingenlunde rystet. I det hidtilværende Deputeretkammer havde Katholikerne 96, de Liberale 34 og de kristelige Demokrater 2 Pladser. Katholikernes Flertal beløb sig altsaa til 26. Nu tabte Katholikerne 3 og Socialisterne 9 Pladser, medens de Liberale vandt 9. Det nye Kammer bestaar saaledes af 93 *Katholiker*, 43 Liberale, 28 Socialister og 22 kristelige Demokrater. Katholikernes Flertal beløber sig altsaa endnu til 20. I Sena-

tet talte det katholske Flertal hidtil 16 Stemmer, for Fremtiden vil det beløbe sig til 11.

Onsdag d. 15. Maj udkom 2den Aargangs sjette Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: G. Schmiderer: „Los-von-Rom“-Bevægelsen i Østerrig. I.

Joh. Jørgensen: Vers undervejs.

J. B. Lohmann: Hvor længe lærte Jesus Kristus offentligt?

J. Roumanille: Hr. Combescure.

S. A. Sørensen: Et gammelt Breviar.

Litteratur. — Blandinger.

Subskription paa Aargangen 1904 tegnes à 4 Kr. (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) i alle Boglader samt hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godthaab 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Abonnement April—December 1904 à 3 Kr.; men Januar Kvartal kan rekvireres hos Udgiveren á 1 Kr. (til Udlandet Kr. 1,25).

St. Johannes Broderskab afholder ekstraordinær Generalforsamling **Tirsdag den 21. ds. Kl. 8.** Alle Medlømmere anmodes om at møde.
Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Juni. 4. Søndag e. Pintse. Juliana af Falconeria, Jomfru. — **20. M.** Votivofficium af St. Ansgar. — **21. Ti. Aloysius**, Bekender, Ungdommens Skytspatron. — **22. O.** Paulinus, Bekender og Biskop. — **23. To.** Ferialdag. — **24. F. Johannes den Døbers Fødsel** (St. Hansdag). Vor højærværdigste Biskops Navnedag. — **25. L.** (Vigiliefastedag) Vilhelm, Abbed.

Søndag den 26. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.

Jesu Hjærte Kirke. Den h. Aloysius Fest (Tirsdag d. 21. Juni) Kl. 7, 8¹/₂ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7¹/₂ Festandagt.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag d. 21. ds. Kl. 8¹/₄ højtidelig Messe i Anledning af den h. Aloysius Fest.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 105—112.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 26.

Søndagen den 26. Juni.

1904.

Indhold: Inkquisitionen. — Koret eller Menigheden? — Venedig. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Malmø. — Bekendtgørelser.

Inkquisitionen.*)

—o—

Hr. Redaktør!

! »Loll.-F.-Stiftst.« for 8. Juni stod der en Artikel om »Inkquisitionen«, som ikke burde findes i et Blad, der søger at fremme alsidig Kundskab og Oplysning. Thi den indeholder dels aabenbare Usandheder, dels utilgivelige Overdrivelser. Jeg er Katholik, men haaber, at De, Hr. Redaktør, alligevel vil lade mig komme til Orde i Deres ærede Blad. Enhver har jo Lov til at gendrive mig, hvis han tror at kunne det.

Af Artiklen i »L.-F.-St.« fremgaar straks, at der kun skal omtales den »spanske Inkquisition«, hvorfor jeg heller ikke skal tage Hensyn til nogen anden Slags Inkquisition.

*) Af Forfatteren indsendt til »Lolland-Falsters-Stiftstid« i Nykøbing p. F. Red. af N. U.

Den første Usandhed er nu den, at Pave *Alexander VI.* og *Ferdinand den Katholske* havde indført Inkquisitionen. *Alexander VI.* blev først Pave i Aaret 1492, medens den første Inkvisitionsdomstol blev oprettet i Sevilla af *Ferdinand* og *Isabella* i Aaret 1481, efter at Pave *Sixtus IV.* allerede d. 1. Nov. 1478 havde billiget Inkquisitionens Indførelse, for at den spanske Stat kunde komme de Jøder til Livs, som havde ladet sig døbe, men i al Hemmelighed bekæmpede Kristendommen. Men allerede den 29. Jan. 1482 klagede Sixtus IV. over, at man egentlig havde tilsneget sig hans Tilladelse ved at give ham en helt anden Forestilling om den planlagte Domstol. Ligeledes udtalte *Sixtus IV.* sin Utilfredshed med Inkquisitionen i Sevilla d. 23. Febr. 1483 og erklærede, at han fra den Tid af vilde modtage Appellationer mod Domstolens Kendelser. Det er altsaa urigtigt, hvad der to Gange paastaas i »*L.-F. St.*«, at det var et Tribunal »uden Appel«.

En anden historisk Usandhed er den, at Inkquisitionen oprindelig var bleven opfundet »for Jøder og Maurer, hvem Datidens Kristenhed ikke betragtede som menneskelige Væsener (!), men som man ikke kunde blive kvit uden at af-folke visse Distrikter. Kort efter blev den fra Hedninger (?) udstrakt til Kættere«. Nej, Inkquisitionen har aldrig haft nogen Jurisdiktion over *udøbte* Jøder og Maurer. Og hverken de første eller de sidste kan kaldes for »Hedninger«, da de alle troede paa een Gud ligesom vi. I hvor høj Grad Jøder og Maurer betragtedes som menneskelige Væsener, fremgaar allerede deraf, at de i Middelalderen oftere beklædte offentlige Embeder, var Forvaltere og Hushovmestre hos de spanske Konger og Grander, ja, at man endogsaa finder jødiske Finansministre og Favoriter, der undertiden egentlig styrede hele Landet. Men atter og atter maatte man gøre den Erfaring, at endogsaa døbte Jøder (*Maranos*) og kristne Maurer (*Moriscos*) hemmelig misbrugte deres Magt til at undergrave Kristendommen. Derfor lod *Ferdinand* og *Isabella* den 31. Marts 1492 et Edikt udgaa,

hvorefter alle Jøder, hvis de ikke vilde blive Kristne (og saaledes komme ind. under Inkquisitionens Magtomraade), skulde forlade Spanien inden d. 31. Juli. Henved 100,000 udvandrede da, men ogsaa mange Tusinde lod sig for Skinnets Skyld døbe. I samme Aar 1492 blev den sidste mauriske By, Granada, erobret af *Ferdinand*, og Maurerne fik Religionsfrihed tilsikret. Men da disse endnu i samme Aar af Had til de iblandt dem virkende Missionærer gjorde et farligt Oprør, fik de ogsaa kun Valget mellem Daaben og Udvandringen. De fleste lod sig døbe. Iøvrigt blev disse Moriscos af Inkquisitionen langt mildere behandlede end de døbte Jøder, og først gentagne Oprør og højforræderske Forbindelser med Maurerne i Afrika forværrede deres Stilling i det 16 Aarh., indtil de under *Filip III.* blev helt fordrevne fra Spanien (1609).

Det er heller ikke rigtigt, at Inkquisitionen alene var rettet mod Kættere; den benyttedes frem for alt til at skaffe Kongerne Magt over for Adelen og den højere Gejstlighed, og Protestanten *Ranke* (*Fürsten und Völker I. D.*, S. 248) har Ret, naar han paastaar: »Det var Inkquisitionen, hvorved Regeringens ubetingede Autoritet blev fuldkommen.« Han indrømmer ogsaa (S. 245), at det heller ikke kunde undgaa Pavernes Opmærksomhed, at den spanske Inkquisition mere gavnede den politiske Absolutisme end den kirkelige Purisme (Troens Renhed), hvorfor de i samme Grad søgte at gøre den Albræk, som de fremmede den gamle *kirkelige* Inkquisition. Heri er ogsaa to andre ansete, protestantiske Historikere enige med *Ranke*, nemlig *Heinrich Leo* (*Universalgeschichte II.*, S. 431) og *Guizot* (*Cours d'histoire moderne*, Paris 1828). Den sidstnævnte siger ordret: »Den (d. e. Inkquisitionen) var fra Begyndelsen af mere politisk end religiøs, mere bestemt til at opretholde Ordenen end til at forsvare Troen.« — Endvidere faldt under denne Domstol ogsaa Sodomi, Flerkoneri, Kirkeran, Gudsbespottelse, Aager, ja, i visse Tilfælde endogsaa Smugleri m. m.

Hvad jeg hidindtil har maattet rette paa »*L.-F. St.*«

Artikel, kunde sandelig i og for sig allerede være nok for at overbevise enhver om dens Mangel paa Tilforladelighed. Og hele den store Rest af Artiklen er jo kun en gruopvækkende Skildring af »Inkquisitionens Rædsler«, en Skildring, som kan behage en overmættet Romanlæser, men aldeles ikke svarer til den historiske Sandhed. Vi Katholiker har iøvrigt ingen særlig Grund til at forsvare denne spanske Statsforanstaltning, lige saa lidt som Protestanterne nu til Dags har Lyst til at bryde en Lanse for deres Forfædres Grusomheder ved Reformationens Indførelse i de forskellige Lande, — hvad der jo ogsaa kun var de protestantiske Magthaveres Værk —, men vi maa som Mennesker protestere mod de usandfærdige Overdrivelser af, hvad der *er* sandt, og endnu langt mere som Katholiker mod, at man lægger den spanske Inkvisitions Udskejelser vor Kirke til Last. Thi Munke, der lader sig misbruge, er ikke identiske med Kirken.

En højst usandfærdig Overdrivelse er det, naar der paastaas i »*L.-F. St.*«, at under *Torquemadas* 18aarige Funktionstid blev 10,220 Individer levende brændte og 97,321 straffede med Ærestab, Formuekonfiskation eller livsvarigt Fængsel...« Vi ved jo godt, af hvilken Kilde disse Talangivelser er øste, — og det med Hjælp af et Forstørrelsesglas. Det er den berygtede, højforræderske og landsforviste spanske Præst *J. A. Llorente*, som i Paris (1817—18) i 4 Bind udgav sin »*Histoire critique de l'Inquisition d'Espagne.*« For at belyse hans Sandhedskærlighed skal jeg kun anføre et Par Eksempler. *Llorente* siger, at *Torquemada* allerede i Inkquisitionens første Aar, 1481, har ladet 2000 Personer henrette, og beraaber sig paa Jesuiten *Mariana*. Men baade *Mariana* og *Pulgar* siger kun, at under *Torquemadas* hele Embedsførelse blev 2000 henrettede, og i 1481 havde *Torquemada* endnu slet ikke noget at gøre med Inkquisitionen! — Endvidere fortæller *Llorente* om en Autodafé (lat. *Actus fidei*, d. e. Troshandling) i Toledo d. 12. Febr. 1486, ved hvilken ikke mindre end 750 skyldige skal være blevne straffede. Men Sandheden

er den, at ikke en eneste af dem blev henrettet, og deres Straf var kun en offentlig Kirkebod. En anden stor Autodafé fandt igen Sted i Toledo den 2. April s. A. med 900 »Ofre«; af disse 900 led heller ikke en eneste Døden!

»Grufuld,« siger *Hefe*, som ogsaa hos protestantiske Historikere staa i høj Anseelse, »grufuld er den Forestilling, vi gør os om en Autodafé, som om den ikke var andet end et uhyre stort Baal og en kolossal Stegepande, omkring hvilken Spanierne sidder ligesom Kannibaler for omtrent hvert Fjerdingaar at fornøje sig ved Synet af nogle Hundreder »oplystes« langsomme Død paa Baalet. Men maa det være mig tilladt at paastaa, at en Autodafé frem for alt ikke bestod i at brænde og dræbe, men dels var en Frikendelse af de falskeligen anklagede, dels en Forsoning af de angrende og bodfærdige med Kirken, og at der har været saare mange Autodaféer, ved hvilke der ikke brændte noget andet end det Lys, som den bodfærdige holdt i Haanden til Tegn paa, at Troens Lys var tændt i ham igen« (Art. »Inquisition« i *Wetzer u. Welte*, Kirchenlexikon). Naar nogen virkelig af Inkquisitionen var dømt til Døden, blev han overgivet til den verdslige Retfærdigheds Arm, hvorfor alle Fortællingerne om Munke og Præster, der danser omkring Baalet — er Opspind og Digtning — ikke andet.

En topmaalt Usandhed er det ogsaa, naar der paastaas i »*L.-F. St.*«, at »den Tid, hvori Torturen daglig kunde anvendes, var af ubegrænset Varighed — saa at Skafottet var den eneste Redning fra Pinebænken.« Sandt er kun dette ene, at Torturen kunde komme til Anvendelse, ligesom ved alle de andre Domstole, ogsaa i Danmark, paa den Tid —, men kun een Gang under hele Processen. Og naar »Skafottet var den eneste Redning fra Pinebænken«, — hvorledes gik det da egenlig til med de »97,321 straffede med Ærestab, Formueskonfiskation eller livsvarigt Fængsel«? Ja, her er Digtrens Pegasus rigtignok løbet løbsk?

Forøvrigt gaar ikke engang *Llorentes* falske Regning højere op end til 30,000 Mennesker i alt for et Tidsrum

af 330 Aar, i hvilke Inkquisitionen var til. Protestanten *Peschel* kalder *Llorentes* Tal »en letsindig Sandsynlighedsberegning«. Selv dette overdrevne Tal er ikke saa stort, naar man husker, hvorledes i de samme Aarhundreder i det protestantiske Tyskland og Skandinavien Tusinder og atter Tusinder af Hekse maatte dø paa Baalet, medens dette aldrig skete i Rom og yderst sjældent i Italien. Endnu i 1724 blev i Rendsborg en ung Soldat halshugget, fordi han skal have staaet i Pagt med Djævelen, og i 1753 blev Sværmeren *Hieronymus Kohler* i det protestantiske Bern kvalt og brændt for Gudsbespottelse.

Privatdocent *Dr. Kähler* i Giessen (Protestant) paaviser i sin Bog »Reformation und Hexenprozess« 1901, at Kætterprocessen først i det 16. Aarhundrede og navnlig ved *Luthers* Indflydelse fik Indpas i de protestantiske Egne. Men der var den Forskel, at i Spanien var det Theologerne, der dømte, om noget var Kæteri, medens det i protestantiske Egne var den verdslige Myndigheds Sag (S. 37). »Hos *Luther*,« siger han, »kan der ikke være Tale om Samvittigheds- eller Trosfrihed.« I det protestantiske Sachsen, Reformationens Vugge, har den protestantiske Dommer *Benedikt Carpzoo* (Leipzig; døde 1666) i 40 Aar afsagt 30 Cange saa mange Dødsdomme, som den spanske Inkquisition (jfr. *Duhr*, Die Stellung der Jesuiten in den deutschen Hexenprozessen, S. 13). Herom tier de fleste Protestanter bomstille, — ellers vilde jo selv den »grufulde« spanske Inkquisition vise sig i en Herlighedsglans over for de protestantiske »Misgerninger« (*Dr. Hollweck*, »Augsb. Postzeitung« 1902, Nr. 133). —

Mit Indlæg er blevet længere, end jeg selv ønskede. Men det kan jo kun gavne, naar man ogsaa her til Lands en Gang faar rigtig Besked om den spanske Inkquisition.

Med Tak for Optagelsen

ærbødigst

P. G. Schmiederer.

Koret eller Menigheden?

Ved Niels Hansen, cand. mag.

— 0 —

Der var en Dame, som med stor Iver tog sig af Korets Virksomhed i Sangens Udførelse under Gudstjenesten; hun fandt det ligefrem »uforskammet«, hvis Menigheden vilde synge med, naar Koret havde Ordet. Med saadanne Øjne betragte næppe ret mange af Kirkekorenes Medlemmer Menighedssangen, men dog mangler der maaske flere Steder Sans for dennes store Betydning. I den allersidste Tid ere de Spørgsmaal, som høre her ind under, blevne ret brændende, takket være de interessante og betydningsfulde Skrivelser, den nye Pave Pius X. har udsendt herom til hele den katholske Verden, og det har derfor forekommet mig, at det maatte kunne interessere Ugebladets Læsere at høre, hvorledes den engelske Benediktinerabbed *Ford* efter forudgaaet Opfordring har udtalt sig om disse Spørgsmaal.

»Man har spurgt mig,« skriver han, »om jeg foretrækker Menighedssang for den Sang, som udføres af et Kirkekor. Jeg skal herpaa først og fremmest svare, at naar Talen er om noget, der blot paa nogen Maade staar i Forbindelse med Kirkens Gudstjenester, vil enhver Katholik *allerførst* se hen til den Vejledning, den kirkelige Øvrighed yder ham. Og i denne Sammenhæng mindes man straks, at Pius X. overalt har befalet »Genindførelsen af den Gregorianske Sang af Folket, for at *de troende igen kunne komme til at tage en mere aktiv Del i den kirkelige Gudstjeneste*, saaledes som Tilfældet var i tidligere Tider.«

Den første Synode i Westminster bestemmer: »Skolebørnene skulle ogsaa undervises i Musik i Skolen, for at kvindelige Sangere, især de, der synge for Betaling, kunne blive udelukkede fra Kirkens Kor. Saaledes kan med Tiden det Resultat naas, hvad vi meget ønske, at hele Menigheden med een Mund og eet Hjerte kan tage Del i Kirketjenesten.« Den fjerde Synode i Westminster udtaler en bestemt Mis-

billigelse af Gallerierne i Vestenden af Kirkerne, hvor Koret jo nu som Regel er anbragt*): »Heraf er det klart, i hvor høj Grad det strider baade mod den kirkelige Overlevering og Praksis at anbringe Koret over Hovedindgangen til Kirken.« Og Paven udtaler sin bestemte Misbilligelse af de blandede Kor af Herrer og Damer paa det vestlige Galleri i Kirken, som stridende mod Kirkens Sædvane, Aand og liturgiske Forskrifter.

Naar vi altsaa skulle drøfte Fordelen ved Menighedens Sang i Sammenligning med Korsangen, maa vi først huske paa, at her tænkes der ikke paa de blandede Kor af Herrer og Damer; vi lader disse helt ude af Betragtning paa Grund af den Bedømmelse, der er bleven dem til Del baade af kirkelige Synoder og selve den apostoliske Stol. Dernæst maa vi nøje genkalde i Erindringen, hvad *Formaalet med den kirkelige Musik er*. Liturgiens Ord, der bæres frem paa Musikens Toner, skulle forstaas af Folket. Pius X. betoner udtrykkelig, at »den egentlige Hensigt med Musiken er at gøre Ordene mere virksomme.« Kirken bryder sig ikke om Musiken for Musikens egen Skyld, men ser i den et Middel til at indprænte Folket den dybe Betydning af de Ord, det bruger, og det dybe Indhold af den Guds-tjeneste, det tager Del i. Der er endnu et andet Punkt, som Paven betoner i sit »*Motu proprio*«, og skønt der kun hentydes til det med nogle faa Ord, ville de fleste Præster sikkert erkende det for at være af største Betydning. Gennem Uddannelsen af Sangerne og ved de Øvelser, som nødvendigvis inaa gaa forud for Korets Deltagelse i Guds-tjenesten, kommer Præsten i hyppig Berøring med de enkelte Medlemmer af Koret, hvad enten de saa ere Herrer eller Damer, og med den hele Menighed. Heri har Præ-

---

*) Hvor mange tænke mon nu, naar Talen er om »Koret« i Kirken, paa andet end det Pulpitur over Indgangen, hvor Orgel og Sangere ere anbragte? Kun faa tænke paa, at »Koret« er den ophøjede Del af Kirken, hvor Alteret er rejst, og hvor Sangkoret burde have sin Plads.

sten et af de bedste Midler af alle dem, der staa til hans Raadighed, til at faa sin Menighed til at interessere sig for Kirken, for dens Gudstjeneste og for den dybe Mening i Kirkens Liturgi. Men et Kor, der bestaar hovedsagelig af Damer, er unyttigt i denne Henseende; snarere kan det komme til at danne et Skillorum mellem Præsten og den øvrige Del af Menigheden, og det fjærner ham særlig fra Mændene og Drengene. Hvis en Præst er ivrig optagen af at pleje Musik med et Kor, som væsentlig bestaar af Damer, taber han i Indflydelse i Menigheden i al Almindelighed, men han vilde vinde meget heri, hvis han ofrede den samme Flid paa at indøve Messesangene med et Kor af Mænd eller med hele Menigheden.

Andre væsentlige Fordele følge deraf, at Menigheden er i Stand til selv at synge de vigtigste Stykker af Messen. Har Folket en Gang lært at synge disse, behøver Præsten ikke længere at være afhængig af, om den eller den kommer i Højmissen, om Hr. det eller Fru det er oplagt til at synge, ikke er hæs el. lign. Og Præsten behøver ikke til sidste Øjeblik at vente paa, om den eller den vil komme til Stede, hans Menighed er hans faste Kor, der altid er til Stede. Hvor Menighedens Sang i Messen bruges, og Folk have lært at forstaa de Ord, de synge, og den Gudstjeneste, de tage Del i, vil der altid findes en stor Interesse for Gudstjenesten og livlig Deltagelse i den. Og dette gælder ikke mindst, hvor man samvittighedsfuldt overholder alle Rubriker angaaende Gudstjenestens værdige og højtidelige Udførelse.

Med dette Spørgsmaal, vi her have dvælet ved, hænger et andet nøje sammen, det er Betydningen af Salmer, sungne paa Modersmaalet. Jeg er tilbøjelig til at lægge stor Vægt herpaa, vel at mærke, naar de synges af hele Menigheden, medens derimod saadanne Salmer, sungne af et Kor paa et Galleri, næppe have nogen stor Betydning. Lære Børnene tidlig saadanne Sange med dybt, sundt dogmatisk Indhold og ikke tomt Kling Klang, med lette og kønne, kirkelige

Melodier til, faa de ad den Vej en ikke ringe religiøs Belastning, som de ikke let faa saa godt ad nogen anden Vej.

Hvad Musiken baade til Messen og til Salmerne angaar maa den naturligvis være god; men ingen Musik, selv den allerbedste, bør bruges i Kirken, med mindre den kan bidrage til det aandelige Livs Vækst. Det er kun faa Timer, der tilbringes i Guds Hus, saa meget mere maa den Sang og Musik, der da lyder, kun tjene til at samle det adspredte Sind og give Hjertet Kraft til med alle Tanker at dvæle saa uforstyrret som muligt ved »det ene fornødne.«

Saa vidt den engelske Abbed. Til hans Ord er der ikke meget at føje, da de jo ikke bringe noget nyt og uhørt, men kun dvæle ved og betone Tanker, som Pius X. i Forvejen havde lagt de troende paa Hjærte. Det er bekendt nok, at der er adskillige, som ikke have hilst Pavens Befalinger med overvættes Tilfredshed eller Velvilje, og mange af disse Befalinger kunne maaske ogsaa kun gennemføres med Lempe og lidt efter lidt, men een Ting kunne sikkert alle sande Katholiker enes om, at det er Vejen, man maa ind paa, for at Deltagelsen i Gudstjenesten skal blive dybere og sandere rundt om i de forskellige Menigheder. Naas det, kommer det til at staa bedre til med dem og derigenem med den hele katholske Kirke.

17. Juni 1904.

Venedig.

— 0 —

(Fortsat.)

Pius X. forblev endnu i nogle Maaneder efter sin Krøning Patriark af Venedig, for at undgaa Vanskeligheder med den italienske Regering og saaledes roligt at kunne udvirke Exequatur for en ny Patriark. Den Ret Republikken havde til at udnævne Patriarken gik over til Østerrig; men det er endnu ikke lykkedes Kongeriget Italien at bevise

sin Ret til at udføre dette Valg. Det er ogsaa bekendt, at Regeringen de to første Aar nægtede at give Kardinal Sarto Exequatur, et Forhold, der kun ordnedes for dette ene Tilfælde ved en Overenskomst, Crispi sluttede med Vatikanet. — Men Venetianerne skulde have en Biskop. Pius X. telegraferede derfor efter sin Generalvikar, Sognepræsten ved San Pietro, *Cavallaria*, og befalede ham øjeblikkelig at begive sig til Rom. Straks efter sin Ankomst begav Cavallaria sig til Vatikanet og blev modtaget af Pius X. Som de nu sidder og taler sammen, siger Pius X. pludselig: »Du ved vel, at jeg lader dig vie til Biskop paa næste Søndag.« San Pietros Sognepræst sprang forfærdet op og stammede: »Men, hellige Fader, jeg er kun i Besiddelse af den Soutane, jeg gaar og staar i . . . jeg . . . jeg er aldeles ikke forberedt!« Pius smilede beroligende og sagde: »Det skal du ikke bryde dig om, jeg skal nok sørge for det nødvendige,« derpaa ringede han paa Msgr. Bisleti og sagde til denne: »Vil De sørge for, at der bliver forfærdiget en Bispeklædning til Hr. Sognepræsten her og ellers drage Omsorg for alle Omkostningerne ved Vielsen, bag efter kan De forelægge mig Regningen.« — Saaledes ordnedes den Sag, der afgiver et talende Bevis for den hellige Faders Ligeftremhed og kærlige Omsorg. — Men Pius X. kendte ogsaa denne Mands Dyder til Bunds, ogsaa hans store Barmhjertighed mod de fattige. Som Sognepræst ved San Pietro fik han 100 Lire om Maaneden, og det meste gik til Understøttelse af flere fattige.

Cavallarias højtidelige Konsekration fandt Sted i Franciskanerindernes Kirke i Rom, som i Dagens Anledning var festligt smykket. Blandt de talrige Tilstedeværende var naturligvis Deputationer fra Kapitlerne ved San Marco og San Pietro.

Og nu repræsenterede Msgr. Cavallaria, Titularbiskop af Filadelfia, den h. Fader som Patriark af Venedig, indtil den nye Patriark udnævntes:

Biskoppen af Padua, Msgr. *Callegari*, (1903—). Han

blev født i Venedig den 4. Novbr. 1841. I 1880 blev han Biskop af Treviso, og hans Generalvikar og første Domherre var den nuværende Pius X. I 1882 besteg han Bispesædet i Padua, hvorfra nu hans forhenværende Vikar har kaldet ham til Venedig og skænket ham Kirkens Purpur, idet han i samme Konsistorium som den nuværende Statssekretær udnævntes til Kardinal. —

Patriarkaldiøceset Venedig talte (i 1890) 161,000 Sjæle fordelt i 45 Sogne, betjent af 271 Præster. — I det 18. Aarhundrede gaves der endnu et stort Antal Klostre, i Byen alene 39 Munke- og 28 Nonneklostre; men de er næsten alle blevne ophævede.

Over alle andre Kirker i Castello hæver sig Venedigs forrige Kathedralkirke, San Pietro di Castello. Den blev bygget omkring 840 af den fjerde Biskop af Olivolo, Orso Participazio, som flyttede Bispesædet fra den nærliggende endnu ældre Kirke San Sergio. Før San Marco blev bygget, blev Dogerne kronede i San Pietro, og Generalerne modtog Kommandostaven her. Aarhundreder igennem holdt sig ogsaa en smuk venetiansk Skik, idet Brudene kom her hen og blev velsignede af Biskoppen.

Kirken er helt bygget af istrisk Marmor og er en Korskirke. Hele den vældige Gulvflade er belagt med kostbart Marmor, en Gave fra Patriarken, Gradenigo. Kirken ejer talrige Malerier af store Mestre. I Kapellet til alle Helgener er bl. a. et Mosaikmaleri af Erminio Zuccato efter Tizians Tegning, fremstillende en Mængde Helgener.

San Pietro havde som Moderkirke 23 andre Sognekirker under sig, og dens Domkapitel talte 26 Korherrer, 6 Underkorherrer og over 50 Præster. 12 af Korherrene valgtes blandt San Pietros underlagte Sognepræster. — Hvert Aar foretog Dogen ledsaget af Adelen og de udenlandske Gesandter en Valfart til San Pietro til Ære for den hellige Giustiniani.

Nær ved Kirken staar det forrige Patriarkalpalads. Her findes store Sale og rummelige Værelser, en smuk Vinhave

og en herlig Udsigt. Flere Patriarker have forskønnet Paladset; men nu er den skønne Patriarkbolig -- leve Militarismen — forvandlet til en — Kaserne!

I Aaret 828 bragte de to venetianske Borgere: Buono Tribuno fra Malamocco og Rustico fra Torcello en stor Skat med sig hjem fra Orienten, en Skat, der var langt mere værd end Guld og Sølv og Østens prægtigste Handelsvarer. Det var de jordiske Levninger af Evangelisten Markus. Og Venedig, der jo, saa at sige, var Aquilejas Datter, modtog med stor Glæde disse Relikvier af Evangeliets første Forkynder i Moderbyen. Venedig valgte den hellige Markus til sin Skytshelgen og optog hans Evangelistsymbol, Løven, som Vaabenmærke. I sit Testamente betroede Dogen Giustiniano Participazio sin Hustru at bygge en Kirke til Ære for den store Helgen. I 830 blev Kirken indviet, Evangelistens Relikvier bisattes i den, og den nye Kirke fik Navnet San Marco.

Efter at den var brændt 976, genopførtes den af Dogen den hellige Petrus Urseolus for dennes egne Midler. Den blev ikke alene ombygget, men ogsaa betydelig udvidet og 1094 blev den paa ny indviet.

Den ny San Marco var ogsaa langt prægtigere end den gamle; thi Urseolus havde ladet kalde de berømteste Bygmestre i Konstantinopel til dens Opførelse. Senere lod Dogen Domenico Constarini den beklæde med det kostbareste Marmor, han kunde opdrive i Grækenland og andre Dele af Orienten, ligesom han ogsaa paabegyndte dens Udsmykning med prægtige Mosaikarbejder.

San Marco fik hurtigt et stort Præsteskab og voksede i Anseelse og Værdighed. Dogerne havde dog forbeholdt sig en udstrakt Patronatsret, derfor stod Kirkens øverste Gejstlige, Primicerius, noget uafhængig af den venetianske Biskops Jurisdiktion. I 13. Aarhundrede naaede Primicerius-Embedet en saadan Anseelse og Værdighed, at det ophøjedes til en Prælatur og snart forlenedes det med formelige biskoppelige Rettigheder. Innocens IV. tillod dem at bruge

Mitra og Ring, hvortil Alexander V. endnu føjede Rochet og Bispekaabe, samt Retten til at meddele de ham undergivne Klerikere Tonsuren, senere ogsaa i Lighed med Biskopperne at meddele 40 Dages Aflad. Endelig gav Johannes XXIII. dem Tilladelse til i den pavelige Legats og Biskoppens Fraværelse at meddele Pontifikalvelsignelsen.

Denne Primicerius-Embedets Udvikling angiver ogsaa Kirkens. Ganske vist ophævede Napoleon 1806 dette Embede, men den herlige Kirkes Betydning for Venedig kunde han ikke ændre. Det fulgte af sig selv, at San Marco blev Byens Domkirke. — — (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

Malmø. Den 19. Juni fejrede *St. Eriks Sangforening af Mænd* sin anden Stiftelsesfest. I Aar havde Foreningen valgt, at fejre Festen i Lund. Efter at man i den gamle Bispestad havde besøgt de forskellige Seværdigheder: Domkirken, Universitetet, det kulturhistoriske Musæum o. s. v. forsamlede Foreningens Medlemmer og Venner sig henimod Kl. 6 i »Jernvægshotellet«, hvor en munter Aftenunderholdning fandt Sted i al Gemytlighed. Foreningens Leder, Hr. Pastor *de Fries*, ønskede alle paa det hjærteligste »Velkommen«, idet han opfordrede de Tilstedeværende til ret at være muntre og glade og gav saa en kort Oversigt over Foreningens Virksomhed. Den havde i det henrundne Aar gjort sig redelig Umage for at bevare og fremme den gode Forstaaelse blandt sine Medlemmer, blandt Katholiker og Anderledestroende, og havde, som det var at vente, navnlig gjort store Fremskridt ogsaa paa Sangens Omraade. For de gode Resultater maatte han, som Dirigent fremfor alt takke de flinke Sangeres glade Beredvillighed. En Forandring vilde der indtræde i Foreningen, forsaavidt som han selv saa sig nødsaget til at udtræde af den, fordi han af den højærværdigste Biskop var bleven kaldet til Sjælesørgergerningen i den katholske Menighed i *Gefle*, og derfor maatte forlade Malmø; men det var hans Haab, at hans Efterfølger maatte lede Foreningen med endnu større Held og se den voxe og blive fuldkomnere fra Aar til Aar. Med

en hjærtelig Tak til Medlemmerne og med de bedste Ønsker for den unge Forenings Fremtid sluttede Pastor *de Fries* sit Foredrag.

Foreningen sang saa sit »Valgsprog«, hvorefter Sang og Foredrag skiftevis fulgte hverandre; man fik her saa ret Lejlighed til at beundre de Fremskridt, Sangerne havde gjort, idet Sangen lød rent og fuldtonende fra de muntre, ungdomsfriske Struber.

I Følge flere Medlemmers Forslag blev der under alle Fstedtagernes levende Bifald vedtaget, at afsende et Telegram til Foreningens højærværdige Protektor, Biskop Dr. *Albertus Bitter* i Stockholm; men endnu førend dette Telegram havde naaet Stockholm, indløb til Lund en telegrafisk Lykønskning fra den højærværdigste Biskop. Med Begejstring blev den oplæst af Dirigenten, og med Begejstring modtoges det af Festforsamlingen, navnlig da Pastor *de Fries* tilføjede, at Biskoppen, under et Besøg i Oktobermaaned i Malmø, agtede at hædre Sangforeningen med sin Nærværelse.

Et Medlem af Foreningen takkede derefter med varme Ord Dirigenten for hans Arbejde og Opofrelse; kun saare ugerne og med bedrøvede Hjærter saa Sangerne deres Dirigent og Ven tage Afsked; Foreningen vilde ikke glemme sin Dirigent og ønskede ham Held og Guds Velsignelse til hans nye Virksomhed i Gefle. Pastor *de Fries* takkede rørt og indbød alle Medlemmerne til et lille Afskedsgilde, som skulde finde Sted Onsdag den 22. ds. i Malmø.

Efter en kort Afbrydelse, som Aftensmaaltidet bragte i den musikalske Del af Festen, fortsattes med nye Kræfter Sangene, Foredragene og den gemytlige Underholdning indtil Lokaltoget Kl. 10⁴⁰ — naturligvis og desværre det sidste Tog fra Lund til Malmø — førte den begejstrede Sangerskare tillige med dens Venner og Velyndere tilbage til Malmø. Alle vare enige i, at den anden Stiftelsesfest var udmærket lykkedes, og at ingensomhelst af Deltagerne utilfreds eller i daarligt Lune opsøgte sine hjemlige Penater. Endnu mange, mange Aar ønske vi den unge St. Eriks Sangforening af Mænd!

Unio. Søndagen den 3. Juli Udflugt i 2 Afdelinger (pr. Cykle og pr. Bane) I. Afd. for cyklende Deltagere samles Kl. 9^{1/2} ved Søvavillonen og kører til Ballerup, hvor den medbragte Frokost spises. Herfra over Frederiksdal—Lyngby til Fortunen. Ved 4-Tiden træffer man her sammen med II.

Afd., som tager fra Klampenborg-Stationen Kl. 2 med Banen til Klampenborg og herfra tilfods til Fortunen. Efter at have drukket Kaffe, fortsættes Turen i Fællesskab til Jægersborg Hotel, hvor der spises til Aften. Hjemturen gaar over Gentofte pr. Bane eller Cykle. Madkurve kunne medbringes. Venner og Bekendte kunne deltage.

NB. I Tilfælde af Modvind forbeholdes Ret til Omlægning af Cykleafdelingen. —

Adgangskort til Tivoli à 35 Øre og Zoologisk Have à 40 Øre faas hos Kassereren, Købmagergade 59.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Juni. 5. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli Fest. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller. — **27. M.** Oktavdag. — **28. Ti.** Leo, Pave og Bekender. — **29. O.** Petrus og Paulus, Apostle (fejredes i Søndags). — **30. To.** Apostlen Pauli Ihukommelse. — **1. Juli, F.** Oktav af St. Hans Dag. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — **2. L.** Marias Besøgelse (fejres Søndagen efter).

Søndag den 3. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse. Vor guddommelige Frelasers kostbare Blods Fest.

Gudstjeneste i Helsingør. (Marienlyst Allé 17). Hver **Søndag** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt. — Paa Søgnedage: Kl. 5 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Mariakongregationen for Mænd. Søndag den 3. Juli (Marias Besøgelses Fest) Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke.

Mariabørnenes Forening har offentligt Møde med Prædiken og sakr. Velsignelse Onsdag den 29. ds. (St. Peter og Paul) Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Restoplaget af Kalenderen 1904 udsælges à 10 Øre hos Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Mezzanin-Etagen.

Ansvariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningssfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jos. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrelsen.

Obs. 1. Juli begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 113—120.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 27.

Søndagen den 3. Juli.

1904.

Indhold: Venedig. — Abbed Ford og Kirkesangen. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. England. Rusland. Østerrig. Tyskland. Japan. Spanien. — Bekendtgørelser.

Venedig.

— 0 —

(Sluttet.)

Men foruden disse og talrige andre prægtige Kirker, smykkede med Kunstens Mesterværker, ejer Venedig en anden Fryd, som langt overgaar hin. Det er dens milde Stiftelser, der er grundede og ledede af Kirkens Aand — Kærlighedens — Barmhjærtighedens Aand.

Lad os til Slutning betragte en af disse Institutioner, en Illustration til vore Modstanderes tomme Frase og grundfalske Sætning: »Kirkens døde Haand«. Denne Institution, stiftet i den fjerne Middelalder, staar frisk og livskraftig gennem Aarhundreder, ledet af Kærlighedens Aand. — Dens Navn er: »Ospitale delle Pietà«.

Det var i Aaret 1340, at en Prædikant af Seraphimerordenen drog ind ad Venedigs Porte for at prædike Bod. Med stor Medynk erfarede han, at der endnu klæbede en

Plet ved mange af Byens Indvaanere, arvet fra Hedenskabets Mørke. Man havde nemlig for Skik at sætte de smaa, overflødige Børn ud paa offentlig Gade, hvor de da fandtes halvt, ofte helt døde. Da han erfarede disse Barnemord, rørtes hans Hjærte af Medlidenhed og, brændende i Aanden, prædikede han for Venetianerne, opfordrede dem i de mest indtrængende Udtryk til at indrette et Asyl for disse ulykkelige, forladte Væsener. Og bestandig gentog den nidkære Munk i sine Prædikener Ordet: »pietà«, saa hyppigt, at man til sidst kaldte ham: *Fra Pieruzzo della Pietà*; men hans vedholdende Prædikener bar Frugt, og Frugten er »Ospitale della Pietà«.

Hospitalet modtager alle smaa Børn, ligegyldigt hvorfra de komme, ja, man véd ikke engang, hvem det er, der bringer Barnet. Gennem en Aabning i Porten lægges det spæde Barn ned i en Kasse. Den, der har bragt Barnet, ringer paa en Klokke og forsvinder. Lidt efter kommer to ældre Hospitalssøstre, der bestandig opholde sig i Portværelset, for paa hvilken som helst Tid af Døgnet at være rede til at modtage de Smaa. Forsigtigt tage de den Lille op af Kassen og ringer paa en Klokke til det indre af Hospitalet, hvorfra en Søster kommer og henter Barnet. Den følgende Morgen bringes dette ned i Kontoret, hvor alt undersøges og nøje opskrives. Indleveringens Dato og Klokketslet, maaske findes der skriftlige Oplysninger, Medailles, Mønter og lignende hos Barnet, alt indføres samvittighedsfuldt i Hospitalets Protokol og Sagerne gemmes omhyggeligt i nummererede Gemmer.

Denne storartede Anstalt indtager med sine 4 Etagers Bygninger et stort Fladerum. Her er en Uendelighed af Sove- og Spisesale, Klasseværelser og Arbejdsstuer. Tre store Sygesale, af hvilke den ene for uhelbredelige Syge. Og i Midten af Hospitalet, som dets Hjærte, hvorfra alle disse Plejesøstre henter Kraften og Opmuntringen til deres ansvarsfulde Gerning, ligger Kirken, bygget 1745 efter Giorgio Maffatis Tegning, overdaadig rig paa kostbart Marmor,

pragtfuld og lys, og forsynet med 5 Altre. Højaltret med et pragtfuldt Tabernakel, prydet med skønne Billeder og kostbare Ædelstene, er forsynet med en smuk Altertavle, der forestiller den hellige Doge Petrus Urseolus i det Øjeblik han modtager Ordensdragten af den hellige Renaldus. Motivet er af Gianbattista Piazzetta og Udførelsen af hans Elev, Josef Angeli. I det ydre Kor findes et smukt Maleri af Maria Magdalena ved Frelserens Fødder af Alexander Moretto.

Berømt i Byen er denne Kirkes store Kor, henved 1000 af Hospitalets unge Piger gør her Tjeneste som Instrumentister og Sangere og de dygtigste Lærere i Sang og Musik lønnes af Hospitalet til deres Uddannelse.

De Børn, som forblive i Hospitalet eller senere vende tilbage dertil, leve et saa lyst og lykkeligt Barndomsliv, som kan muliggøres i en saadan Anstalt. Skolen ledes af Verdenspræster, og udvises der særlige Evner, sørges der for de Unges fyldigere Uddannelse.

Anstaltens Navn er som forhen sagt: »*Ospitale della Pietà*«. Der er intet Ord i det danske Sprog, der dækker dette Begreb — *Pietà*. Michel Angelo har legemliggjort det i Marmor og, idet han mejslede sin Gruppe »*La Pietà*«, udødeliggjorde han sit Navn, som ved intet andet af sine Arbejder. Overalt findes en »*Pietà*« i vore Kirker, og hvor ufuldendt i kunstnerisk Henseende, den end kan være, hvor skrigende og grelle end Farverne kan være, deres ædle Oprindelse lykkes det ikke helt at udslette. — »*Pietà*«: Den smertefulde Gudsmoder holder paa sit Skød sin afsjælede Søns helligste Legeme; hvor hviler det ikke tungt i Moderens Skød, med hvilken uudsigelig Ømhed omslynger hendes Arm ikke det tornekrone Hoved, hvor nænsomt holder hun det ikke oprejst! Og hendes Blik, der næsten er lige saa brustent som Sønnens! Dette Blik blændet af Taarer, dette Blik fortæller om det tveæggede Sværd, der har gennemboret hendes Hjærte. — »*Pietà*«! Ingen har forstaaet denne Smerte — kun Kirken. Og den har i taknemmelig Kærlighed og barnlig Hengivenhed besvaret denne Moderens

Smerte, den er traadt i hendes Fodspor og ihukommende Herrens Ord: »Hvad I have gjort mod den mindste af disse mine Brødre, det have I gjort mod mig,« har den i Aarhundredernes Løb udøvet Barmhjærtigheds gerninger. Og ikke den ringeste iblandt disse Barmhjærtigheds gerninger er for Venedigs Vedkommende: — »*Ospitale della Pietà*«.

J—n. J—n.

Abbed Ford og Kirkesangen.

—o—

Hr. Cand. mag. *Niels Hansen* har i forrige Nr. af Nord. Ugeblad anført en længere Udtalelse af den engelske Benediktiner-Abbed *Ford* om Spørgsmaalet: *Kirkesangen udført af et særligt Kor eller af hele Menigheden?*

Abbed Ford støtter sig naturligvis til Pave Pius X.s Motu proprio om Kirkesangen og siger ganske rigtig, at »Formaalet med den kirkelige Musik er, at *Liturgiens Ord, der bæres frem paa Musikens Toner, skulle forstaaes af Folket*«, og at »den egentlige Hensigt med Musiken er at gøre Ordene mere virksomme«, og at »Kirken ser i Musiken et Middel til at indprænte Folket den dybe Betydning af de Ord, den bruger, og det dybe Indhold af den Gudstjeneste, den tager Del i«. Vi maa fuldstændig slutte os til disse Ord, der vidne om en stor Begejstring for den kirkelige Musiks Betydning; men, for at forebygge enhver Misforstaaelse, maa vi dog huske, at Abbed Ford paa Grund af Hensigten med sine Udtalelser ikke behøver at fremhæve, hvad der er en Selvfølge, nemlig at *Kirkemusiken som en væsentlig Del af Liturgien først og fremmest er til Guds Ære og Forherligelse og saa til Menighedens Opbyggelse*. At synge i Almindelighed for Guds Skyld, kan ofte være til Guds Ære, men Kirke-

musiken i Forbindelse med Liturgien er af en højere Rang og Orden i Naadens Rige.

Længere nede kommer Abbed Ford til det Resultat, at »væsentlige Fordele følge af, at Menigheden er i Stand til selv at synge de vigtigste Stykker af Messen«. For at forebygge en Misforstaaelse her, maa vi dog huske, at det mindste »Amen« er lige saa betydningsfuldt og vigtigt, som det længste Credo. Her i Liturgien er alt vigtigt og nødvendigt, intet maa udelades.

Mener Abbed Ford, at de faste, uforanderlige Dele af Messen: Kyrie, Gloria, Credo o. s. v. burde kunne synges af Menigheden i gregoriansk Koral, saa vilde det sikkert være meget smukt, imponerende og opløftende.

Men foruden disse Dele foreskriver Kirken ogsaa, at alle de foranderlige Dele: Introitus, Graduale, Offertorium, Hymner og lange Sequenser (Lauda Sion, Veni s. Spiritus) skulle synges helt. Disse ere forskellige i Ord og Musik for hver Fest og hver Dag. Alene den hl. Uge fra Palmesøndag til anden Paaskedag omfatter omtrent 30—40 Stykker. Et Kor vil vel ikke kunne undværes her.

Hvor man desuden ifølge Pavens Anvisning vilde opføre flerstemmig Sang, maatte man jo ogsaa have et særligt Kor, thi »den klassiske flerstemmige Sang nærmer sig meget godt det højeste Forbillede paa Kirkemusik«, nemlig den gregorianske Sang, saaledes siger Pave Pius X. i sit Motu proprio. Ja selv den moderne Musik anbefaler Paven, »idet ogsaa den frembyder Kompositioner af Skønhed, Alvor og Værdighed«. Men skal det være os forundt til Guds Ære og til Menighedens Opbyggelse at opføre de herlige og berømte Kompositioner af de døde eller endnu levende fromme og benaadede Komponister, saa kan vi her under vore Forhold ligesom saa mange andre Steder ikke undvære fromme og offervillige Kvinder, der vil sætte en Ære i at ofre deres Tid og Kræfter for Kirkesangen, thi her findes ikke det Udvalg af musikalske Drengene i vore Skoler,

der kan uddannes til at overtage Sopran- og Alt-Partierne i en Korsats.

Foreløbig vilde meget være naaet med Hensyn til Liturgi-ens festlige Stemning, om Menigheden stadig vilde tage virksom Del i de kortere Svar: Amen, Et cum Spiritu tuo o. s. v. Det øvrige maa vel bestandig overlades til Koret; men ogsaa her er det nødvendig, at Menigheden føler sig forpligtet til at støtte det, baade ved at stemmebegavede Herrer og Damer sætter en Ære i at stille sig til Kirkens Disposition og at Menigheden ved Pengebidrag støtter Anskaffelsen og Vedligeholdelsen af det nødvendige Materiale; thi alt er her til Guds særlig store Ære og Forherligelse og et Forbillede paa det himmelske Liv og vor Gerning i Guds himmelske Rige.

J. Hammermüller.

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

FJORTENDE KAPITEL.

Rædningsmanden.

Det var af allerstørste Vigtighed for Constantin at sørge for, at Maxentiuses Soldater, der var flygtede ind i Staden, hverken samlede sig bag ved Murene og derved kunde tvinge ham til en Belejring af Byen og de derpaa følgende Gadekampe, eller fik Lov til ved Mord og Plyndring at hævne sig paa de værgeløse Borgere for det lidte Nederlag. Saa snart derfor Slaget var endt, gav han straks Rytteriet Befaling til at ile til Staden ad den Vej, der førte til Vatikanet, trænge ind i Rom og besætte Capitolium og Forum, dels over den æliske Bro ved Hadrians Gravmonument (den

nuværende Engelsborg-Bro) og dels over den længere nede liggende janiculske Bro. Samtidig blev den milviske Bro og Vejen til Vatikanet besat med Troppeafdelinger for at afskære Fjendernes sprængte Hobe Tilbage-toget. Constantin lod Paulinus følge med Anføreren for Rytteriet, baade for at give Stadens Embedsmænd Meddelelse om Kejsere ns Sejr og Maxentius es Død og især — og det var egentlig Hovedsagen, — for at Senatoren, der levede i fuldstændig Uvidenhed om sine Børns Skæbne, kunde faa Underretning om, hvor de var, og hvorledes de havde det. —

Fra det Øjeblik, man indé i Byen havde faaet at vide, at Slaget var begyndt, steg Ophidselsen blandt Befolkningen for hvert Minut, der gik, især, da Maxentius saa pludseligt ilede til Kamppladsen, og efter Haanden flere og flere flygtende kom ind i Staden. Man svævede mellem Frygt og Haab; de mest modstridende Efterretninger krydsede hinanden, og, da Soldater, der strømmede gennem Gaderne, truede med at stikke Byen i Brand, for at Constantin kun skulde finde de rygende Ruiner, hvis han blev Sejrherre, var Borgerskabet i den største Angst.

Efter at Festen i Cirkus var bleven afbrudt, havde Senatorerne forsamlet sig i Concordias Tempel, ved Foden af Capitolium, hvor Byens Fædre plejede at holde deres Forsamlinger. Det ene Bud efter det andet blev afsendt for at faa sikker Underretning om, hvorledes det gik paa Slagmarken. Endelig kom saa Efterretningen om, at Maxentius havde fundet Døden i Bølgerne, og at Slaget var endt. Senatet sendte derpaa straks en Deputation med Stadspræfekten, Annius Anulinus i Spidsen, ud til Kamppladsen: han havde Romas og Victorias Guldstatuetter med sig for at lykønske Sejrherren og bringe ham Senatets Hyldest. Paa samme Tid gav Senatet, paa dets kristne Medlemmers Vegne, Befaling til at Forstanderne for Statsfængslerne og alle offentlige Byggearbejder, straks skulde sætte alle, der var dømt for Majestætsfornærmelser, paa fri Fod.

Det er ikke muligt at beskrive den Jubel, hvormed

Folket hilste den styrtede Tyrans Ofre, der nu var befriede fra Fængslerne og det haarde Strafarbejde ved Bygningen af Basilikaen. Endnu større blev Jublen og Glæden, da Constantins Rytteri kort efter rykkede ind over den æliske Bro og besatte Forum.

Paulinus fik en hjertelig Velkomsthilsen af sine Venner i Senatet, men kunde i Begyndelsen ikke faa noget at vide om sine Børn. Der var ingen, der vidste noget om deres Skæbne, og Faderens Angst steg med hvert Øjeblik, der gik. Endelig var der en kristen Senator, som bragte ham det glædelige Budskab, at de holdtes skjulte i Quintiliernes Villa, som laa ved den fjerde Milesten paa den appiske Vej, og som tilhørte en kristen Familie. Han kunde godt have tilføjet, at de sammen med Katekumenerne allerede i flere Uger havde faaet Undervisning i Kristendommens Lære.

Paulinus sendte øjeblikkelig et ridende Bud hen til sine Børn, for at faa dem tilbage til Rom. Havde han blot vidst noget om alle de Kristne, der var dømt til Døden i Cirkus! Saa kunde der være bleven sendt en Afdeling Ryttere derhen, for straks at faa dem befriede. Men paa Grund af den almindelige Ophidselse og Forvirring under disse forviklede Forhold, var der ingen, der tænkte paa de Stakler i den langt bortliggende Cirkus — og, hvis der ikke var kommen en uventet Hjælp som en frelsende Engel, havde Tyrannen selv i Døden fordret sine Ofre. —

Da Pave Milziades tidligt om Morgenen havde faaet Underretning om, at Slaget var begyndt, var han straks taget ud til den hellige Valentins Katakomber tillige med nogle Diakoner og en lille Skare Kristne; de var beliggende paa et Højdedrag, der strakte sig fra den flaminske Port til hen imod den milviske Bro, men er i vore Dage fuldstændig forfaldne. Paa det Sted var han i Nærheden af Slagmarken og kunde saaledes, straks efter Kampens Ophør, bringe de saarede Kristne Hjælp. Fra en højtliggende Villa, som ikke var langt fra Katakomberne, kunde man i det fjerne se Slagmarken og, nærmere ved, de første Soldater, som kom

flygtende ad den flaminske Vej ind til Rom, Kejseren, der ilede ud til Kamppladsen og derpaa hele Hæren, som var slaaet paa Flugt; paa den Maade kunde de Kristne, som havde forsamlet sig neden for, fra Tid til anden faa Underretning om Slagets Gang. Medens Constantin og hans Soldater huggede ind paa Fjenden, hævdede de troende deres Hænder op mod Himlen i inderlig Bøn, ligesom Moses, da han kæmpede med Amalek.

Endelig kom Budskabet om Sejren og kort derefter Underretningen om, at Maxentius var druknet i Floden.

Saa rejste Ypperstepræsten sig og gentog den Lovsang, som Moses i sin Tid istemmede, da Faraos og hans Hær var bleven begravede i det røde Hav:

«Lovsynger Herren, vor Gud, som over alt er ophøjet;
 Heste og Ryttere bleve begravede ude i Havet.
 Herren er ene min Kraft, stor er hans Almagt og Vælde;
 Faraos Hær gik som Sten til Bunds i de svulmende Vande.
 Herren udstrakte sin Arm, den højre, imod sine Fjender
 Og har fortæret som Straa alt det, der var under hans Vrede.»

Derpaa begav den gamle Biskop tillige med sine Præster og den forsamlede Skare af troende sig ud paa Kamppladsen; thi, naar det sømmede sig for den romerske Kirke allerførst at frembære sin Tak og Lykønskning til den sejrende Kejser, vilde det være saa meget rimeligere, at den første Frihedsstund, efter et trehundredaarigt Tryk, blev viet til de Kærligheds- og Barmhjertighedsgerninger, som alle Dage har været Kendetegnet paa Kristi Kirke og dens Mission. De vilde derfor alle, efter at have hilst paa den ædle Sejrherre, som i deres Guds Navn havde kastet Fjenden til Jorden og knust ham, ile hen til de stakkels, forladte saarede og døende, for i det samme velsignede Navn at lindre deres Smerter og trøste dem i deres sidste Time.

Men Biskoppen havde endnu en Grund til at skynde sig til Kejseren: det var Tanken paa de dødsdømte i Circus. Hvorledes mon det gik dem? Var de allerede bleven

dræbte? — Man vidste, at deres Henrettelse skulde ske ved Forestillingens Slutning; Væddekørslen var sandsynligvis endnu ikke begyndt den Gang, Maxentius forlod Cirkus, eller maatte i hvert Fald være bleven afbrudt. Men selv om Paven kunde have Haab om, at de troende endnu var i Live, stod de saa alligevel ikke i Fare for at falde som Ofre for Kristenhadet og deres Fangevogteres Hævn? Constantin alene kunde frelse dem, og Biskoppen skyndte sig derfor med en Faders hele Ængstelse hen til ham, for at bede ham hurtigst muligt komme de ulykkelige til Hjælp.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Den 17. og 18. Juni modtog Paven to Hold engelske Matroser fra den engelske Flaade, som for Tiden ligger i Civitavecchia. Den 19. Juni ankom atter 400 katolske engelske Søfolk, som af Chefen for den samme Flaade havde faaet Tilladelse til at rejse til Rom, for at se Byen og besøge den h. Fader. Ogsaa dette tredie Hold Matroser blev modtaget af Paven, der, som det var sket med de to første Hold, lod dem indtage en Forfriskning i Vatikanets Have. Den h. Fader, som hver Gang blev modtaget med Jubel, talte nogle faa hjærtelige Ord til Søfolkene og meddelte dem og de dem ledsagende Officerer den pavelige Velsignelse.

— De store Audienser staa for Tiden paa Dagsordenen hos Pius X. To eller tre Gange ugentlig frembærer Paven det h. Messeoffer i den store Konsistorialsal, hvortil flere Hundrede Personer, baade Romere og Fremmede have Adgang. Desuden giver Pius X. daglig et meget stort Antal Privataudienser, baade i sit Modtagelsesværelse og i sit Privatbibliothek. Om Eftermiddagen, naar den h. Fader begi-

ver sig til sin sædvanlige Spadseretur i Vatikanets Have, vel-signer han regelmæssig en stor Mængde Besøgende, som i dette Ojemed have opstillet sig i Vatikanets forskellige Forsale, Værelser, Gallerier og Loggier. Enhver har her tilstrækkelig Lejlighed til at veksle nogle Ord med den h. Fader og modtage hans Velsignelse. Søndag Eftermiddag er i Almindelighed helliget de store *Masseaudienser* i en af Vatikanets Gaarde, hvorved den h. Fader straks fra Begyndelsen af sit Pontifikat er bleven saa populær blandt Romerne.

Var Vatikanet maaske forhen et vanskeligere tilgængeligt Sted for Roms Befolkning end for Fremmede, saa har Pius X. heri ladet indtræde en fuldstændig Forandring: Vatikanet, dette Roms egentlige og naturlige Centrum, staar nu ogsaa aabent for de katholske Romere. Medens de fleste Romere forhen, navnlig siden 1870, næppe kendte Paven og kun nu og da under mange Vanskeligheder fik ham paa Afstand at se under en eller anden stor Ceremoni i Peterskirken, saa er Pius X. nu en ganske populær Skikkelse for dem, han opholder sig ofte midt iblandt dem, underholder sig med dem og taler med dem om deres Anliggender. Med ét Ord: Pius X. ynder ved saadanne Lejligheder at vise sig for sine Romere mindre som Pave, men snarere som Biskop af Rom.

Søndag den 19. Juni fandt en saadan Masseaudiens Sted i Damasusgaarden, ved hvilken Lejlighed den af Leo XIII. oprettede »Institution til Troens Bevarelse« i Rom var mødt med samtlige Lærere og Børn, som afhænge af denne velsignelsesrige Institutions mangehaande Anstalter. Kl. 6 mødte den h. Fader tilligemed flere Kardinaler i Damasusgaarden, som var fyldt indtil sidste Plads. Efter at have taget Plads paa en Forhøjning, hvor der var opstillet en Tronstol, hilstes den h. Fader af de Tilstedeværende ved Afsyngelsen af Pavehymnen. Pius X. holdt derefter en hjertelig Tale, idet han indgaaende forklarede Søndagens Evangelium og fremdrog den praktiske Anvendelse af dets

Indhold for vore nuværende Forhold. Den ovenfor omtalte Institutions Hovedopgave er Grundlæggelsen og Opretholdelsen af Arbejdsskoler og saakaldte Kapellanier for de fattige Romeres Børn. I disse Kapellanier, som ofte tæller over 300 Børn, meddele yngre, dygtige Gejstlige Religionsundervisningen, medens en Del Lærere og Lærerinder undervise i de forskellige Fag i Arbejdsskolerne.

I en Masseaudiens for *Haandværkere og Arbejdere*, som fandt Sted den 12. Juni i Gaarden »della Pigna«, udtalte Marquis *Giulio Sacchetti*, som Formand for Haandværkerforeningen og som Repræsentant for en halv Million katholske Arbejdere i hele Italien. Forsikringen om Medlemmernes Troskab og Hengivenhed mod den apostoliske Stol. I sin Svartale sagde Paven, at det glædede ham af ganske Hjærte, at Arbejderne havde skrevet paa deres Fane, at de vilde kæmpe for Jesu Kristi Navn. Enhver skulde bidrage Sit til, at den halve Million, som havde bragt ham deres Hilsen, maatte have naaet det dobbelte Antal til næste Aar. Den h. Fader mindede ved denne Lejlighed om Lignelsen i Evangeliet om den gode Hyrde, som iler afsted for at genfinde det tabte Faar og med Glæde bærer det hjem paa sine Skuldre, naar han har fundet det. »Saaledes, elskede Børn, skulde I ogsaa handle mod Brødrene, som arbejde med eder paa det samme Værksted; I maa ikke udslynge Bebrejdelser mod de vildfarende Brødre, men derimod søge at frelse deres Sjæle og at føre dem hen til eders Forening. Dette skal være et helligt Apostolat for eder. Søger at omvende de Onde til det Gode, det skal være eders skønneste Sejr; det er Frugterne, som jeg venter af eder.«

England. Ifølge Meddelelse fra London fortsætter *Hertugen af Norfolk* (Katholik og Rigets første Pair) med ufortrøden Iver sin Virksomhed for Ophævelsen af den *religiøse* Ed, som de engelske Konger maa aflægge ved deres Tronbestigelse, fordi der i denne Ed forekommer en Klausul, som er rettet mod den katholske Religion. Hans i Pairskammeret indbragte Lovforslag om, at den omtalte

Ed forandres saaledes, at den ikke indeholder noget Kræn-kende for nogensomhelst religiøs Lære og ikke berører Samvittighedsfriheden, vil i den nærmeste Tid blive en Gen-stand for Forhandling.

— Det engelske »Catholic Directory« for 1904 bringer følgende Statistik over den katholske Kirkes Forhold i Eng-land. Der fandtes den 1. Januar 1904 i hele England 16 Bispedømmer med 3205 Præster og 1592 Kirker og Kapel-ler (i Begyndelsen af 1903 var der 3018 Præster og 1572 Kirker og Kapeller). I Skotland fandtes der den 1. Januar 1904 i det hele 6 Bispedømmer med 506 Præster og 362 Kirker og Kapeller (i Begyndelsen af 1903 derimod 482 Præster og 354 Kirker og Kapeller). I Irland beløb disse Tal sig til 27 — 2409 (2442) — 3564 (3483). Katholi-kernes Antal beløb sig i England til henved 1,500,000, i Skot-land 514,000, i Irland 3,310,038. Storbritannien har tilligemed Kolonierne 29 Ærkebispedømmer, 104 Bispedømmer, 30 apostoliske Vikariater og 11 apostoliske Præfekturer.

Rusland. Czaren skal have ophævet det hidtil bestaa-ende *Forbud imod Trykningen* og Udbredelsen i Rus-land af *katholske Bønneøger* og Skrifter i det *litauiske* Sprog. Den største Modstander af Forbudets Ophævelse var den tidligere Forstander for den h. Synode, Pobjedonos-zew. Det er muligt, at Krigen i det fjerne Asien, hvor saa mange Polakker have ofret Liv og Lemmer for Ruslands Ære, har bidraget til Forbudets Ophævelse. Under alle Om-stændigheder har Krigen bidraget til Indførelsen af en Del Lettelser i Henseende til de katholske Sjælesørgeres Virksom-hed baade i Rusland og i Mandschuriet.

— Til russisk *Ministerresident ved Vatikanet* er Gesandtskabsraad *Narischkin*, som hidtil har været ansat ved Gesandtskabet i Paris, bleven udnævnt.

Østerrig. I *Wien* have de *Kristeligssociale* i forrige Maaned ved Komunalvalgene i første Valgkorporation, hvis samtlige 46 Mandater skulde besættes, atter opnaaet en glim-rende Sejr, idet de ikke blot have hævdet deres hidtilværende

Mandater, men ogsaa erobret 4. og 6. Kreds fra de Liberale (Fritænkerne), saa at de i det Hele ved de stedfundne Valg have erobret 5 nye Mandater. I det nu fuldtallige Komunalraad have de *Kristeligssociale* 140, de Liberale 16 og Socialdemokraterne 2 Mandater. Heraf ser man, at det katholske Parti i alle Wiens Kredse endnu stadig gør glædelige Fremskridt, og at de Liberale kunne opgive alt Haab om Generobringen af Wien, saafremt de Kristne vedblive at være enige og endelig ogsaa grundigt frigøre sig for den jødiske Presse. Er dette opnaaet og hersker der atter i Wiens Befolkning den praktiske Kristendom, saa kan i Virkeligheden udgaa fra Wien hele Østerrigs kristelige Genfornyelse.

Tyskland. Af det fornylig udkomne fjerde Oplag af *Hitze's »Arbeiterfrage«* (Arbejderspørgsmaalet) fremgaar ifølge en Statistik i Værket, at der i Tyskland findes 1385 katholske Arbejderforeninger med 210,500 Medlemmer, som ere samlede i tre Hovedforeninger, i den vest- øst- og syd- tyske Hovedforening. Men der oprettes stadig nye Arbejderforeninger. Den katholske Svendeforening i Tyskland tæller for Tiden henved 178,000 Medlemmer (Svende og Mestre) i 776 Filialer.

Japan. Jesuitpateren *Ludvig Froc*, Direktør for det meteorologiske Observatorium i Zikawei (Kina), har af *Kejseren af Japan* modtaget »Den hellige Skats Orden« som en Anerkendelse af de Fortjenester, Pateren ved sine Taifun- Advarsler og Vejrberetninger har erhvervet sig til Gavn for den japanske Skibsfart og Flaade.

Spanien. Kongen har undertegnet en mellem Spanien og Vatikanet truffet Overenskomst angaaende de religiøse Ordenssamfunds retslige Stilling i Spanien. Denne Overenskomst indfører forskellige Reformer i Konkordatet i Henseende til nogle tvivlsomme Punkter i samme. En anden Overenskomst, som først skal undertegnes i Rom, ordner Ordenernes økonomiske og pekuniære Forhold til Staten.

St. Knuds Fest

i

Odense.

Søndagen, den 10. Juli, er det *hellig Kong Knuds Dødsdag*. Danmarks Katholiker indbydes herved venligst til at give Møde ved vor h. Martyrkonges Grav. — Kl. 10 er der højtidelig *Prælatmesse af den højærværdigste Biskop* i St. Mariæ Kirke, derefter Besøg ved Helgenens Grav i St. Knuds Kirke og om Eftermiddagen Kl. 5 *Festandagt med Prædiken* af Hr. Pastor *E. Buch*.

Billigt Nattelogi besørges efter udtrykkeligt Ønske.

Odense, den 1. Juli 1904.

P. G. Schmiderer

Unio. Søndagen den 3. Juli Udflygt i 2 Afdelinger (pr. Cykle og pr. Bane) I. Afd. for cyklende Deltagere samles Kl. 9 $\frac{1}{2}$ ved Søvavillonen og kører til Ballerup, hvor den medbragte Frokost spises. Herfra over Frederiksdal—Lyngby til Fortunen. Ved 4-Tiden træffer man her sammen med II. Afd., som tager fra Klampenborg-Stationen Kl. 2 med Banen til Klampenborg og herfra tilfods til Fortunen. Efter at have drukket Kaffe, fortsættes Turen i Fællesskab til Jægersborg Hotel, hvor der spises til Aften. Hjemturen gaar over Gentofte pr. Bane eller Cykle. Madkurve kunne medbringes. Venner og Bekendte kunne deltage.

NB. I Tilfælde af Modvind forbeholdes Ret til Omlægning af Cykleafdelingen. —

Adgangskort til Tivoli à 35 Øre og Zoologisk Have à 40 Øre faas hos Kassereren, Købmagergade 59.

S.J.G. Mandag den 11. Juli, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

St. Johannes Broderskabs Møder afholdes i Juli Maaned den 5. og 19. Juli Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Aften i Bredgade 67, 2. Sal o. G. Bestyrelsen.

C. GERALCH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Juli. 6. Søndag e. Pintse. Marias Besøgelse.
Vor guddommelige Frelzers kostbare Blods Fest. —
4. M. Oktavdag. — 5. Ti. Antonius Maria Zuccharia, Beken-

der. — 6. O. Oktav af Apostlene Petri og Pauli Fest. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen.) — 7. To. Cyrilus og Methodius, Biskopper og Bekendere. — 8. F. Elisabeth, Enke. (Votivmesse B. M. V.). — 9. L. Martyrerne i Gorkum.

Søndag den 10. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af Kong Knud den Helliges Martyrium.

St. Ansgars Kirke. Fredag den 8. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig **Votivmesse** af den ubesmittede Uudfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes **det Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den sakramentale **Velsignelse**.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort **Foredrag**.

Mariakongregationen for Mænd. Søndag den 3. Juli (Marias Besøgelses Fest) Kl. 8 $\frac{1}{2}$ **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke.

Restoplaget af Kalenderen 1904 udsælges à 10 Øre hos Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, Mezzanin-Etagen.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup slutter sit Skoleaar Torsdag den 7. Juli Kl. 10 med højtidelig **Præmieuddeling** og **Te Deum** i Kirken. Alle Skolens Velyndere indbydes. Skoleprogrammet kan faas hos Portneren.

I Ferietiden holdes **Aftengudstjenesten** om Søndagen Kl. 7 (i Stedet for Kl. 5).

Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 1. September.

Gudstjeneste i Helsingør. (Marienlyst Allé 17). Hver Søndag Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt. — Paa Søgnedage: Kl. 5 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Den eucharistiske Forenings Tilbedelse paa den første Fredag i Maanedens **bortfalder** som sædvanlig i Juli, August og September.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). Søndag den 10. Juli Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Efterm. Katekese og Andagt.

St. Knuds Fest i Odense.

Søndag den 10. Juli Kl. 10 højtidelig **Prælatmesse** i St. Mariæ Kirke (Torvet 7); derefter **Besøg** ved St. Knuds Grav i Domkirken og Efterm. Kl. 5 **Festandagt** med Prædiken.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 121—128.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglæder samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. København — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annonceer: 15 Ø rettilinien. — Private Annonceer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 43.

Nr. 28.

Søndagen den 10. Juli.

1904.

Indhold: Skrift og Overlevering. — Et Valfartsjubilæum. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: England. Australien. Wien. Rom. — Bekendtgørelser.

Skrift og Overlevering^{*)}.

Af den lutherske Superintendent *Opitz*, Dresden-Neustadt.
(Oversat fra Tysk af P. G. S.)

— 0 —

Den kristne Kirkes Grundlag og dens uforgængelige Livskraft er Troen paa Kristus og paa den ved ham os beredte Frelse. Troen var før Skriften. Det er ikke Skriften, som har frembragt Troen. Skriften er fremgaaet af Troen, den er Troens Frugt, og kun af denne Grund formaar den at vække og freimne Troen.

Kristus har ikke paabudt Disciplene at skrive, men at lære (Matth. 28, 18—20). Apostlene have stiftet Menighederne ved det levende Ord.

---

^{*)} Af »Magazin für volkstümliche Apologetik« (Alber, Ravensburg), April 1904, S. 15 ff. Forfatteren blev for saadanne Artikler stærkt angrebet af det fanatiske »Evangeliske Forbund«, der ligefrem freddede, at man skulde frakende ham Superintendent-Titlen!

Evangeliet havde allerede bestaaet længe og var udbredt i mange Lande, førend det blev skrevet. Gud har til Kirkens Udbredelse først betjent sig af det mundtlige Ord, der ligesom fra Haand til Haand skulde overleveres og meddeles. Først senere er ved Guds Godhed Skriften traadt til, for at den menneskelige Svaghed, som er tilbøjelig til at glemme og fare vild, kunde undgaas. Men ogsaa efter at dette var sket, vedblev det levende Ord at være det oprindelige Overleveringsmiddel. Apostlene beraabe sig i de Breve, som de skrive for at bevare de af dem stiftede Menigheder i Troen eller for at føre dem tilbage til den, naar de var vegne fra den, først og fremmest ikke paa det skrevne Ord, men paa den muntlige Overlevering: Holder fast ved de Overleveringer, som I have lært enten ved Tale eller ved Brev fra os (2 Thess. 2, 14). Og 2 Tim. 2, 2 skriver Apostelen ikke: Bevar mine Breve og giv dem, som du underviser, Afskriften deraf, men: Hvad du har hørt af mig ved mange Vidner, betro dette til paalidelige Mennesker, som ville være dygtige til ogsaa at lære andre.

Det ny Testaments tidligste Skrifter ere ikke skrevne før Aaret 60 efter Kristi Fødsel. Bibelens Bøger ere først omkring Midten af det 4. Aarhundrede blevne forenede til Skriftens Kanon (Samlingen af de af Kirken anerkendte hellige Skrifter)*). Der gaves og gives endnu flere Evangelier og Breve, som skulle være skrevne af Apostle eller Apostel-disciple. At netop de, som findes i Kanon, ere blevne op-

---

*) *Semmler* skriver: »Man giver kun et Bevis paa sin Uvidenhed paa Historiens Omraade, naar man forveksler den kristelige Religion med Bibelen, som om der ikke havde været Kristne, før Bibelen var til, eller som om disse eller hine Mennesker ikke havde kunnet være gode Kristne, fordi de kun kende eet af de fire Evangelier eller kun nogle Breve. Før det fjerde Aarhundrede kunde man ikke tænke paa et fuldstændigt Nyt Testamente, og dog var der altid tro Disciple af Jesus. Jesu Kristi Liv var allerede bekendt, før nogen Evangelist skrev. Fadervor blev bedt, førend det kunde læses i den hellige Matthæus' Evangelium; Daabsformelen var i Brug, førend den samme Matthæus optegnede den.«

tagne i den, det er sket ad den kirkelige Overleverings Vej. *Lessing* skriver til *Greze*: »Det ny Testamentes Skrifter vare de første Kristne ukendte. De holdt sig til Trosregelen, som blev overleveret mundtlig. Alt eftersom Evangelierne og Apostlenes Breve, som bleve bekendte blandt de Kristne, stemmede overens med Trosregelen eller afvege fra den, bleve de anerkendte som Guds Ord eller forkastede som falske.« Den hellige Skrifts Anseelse, baade i Henseende til dens enkelte Bøger og til deres Sammenfatning i Kanon, beror paa Kirkens Autoritet. *Augustinus* siger: »Jeg vilde ikke tro Skriften, hvis ikke Kirkens Autoritet fik mig til det.«

Af Kirkens Haand have vi modtaget den hellige Skrift ren, uforfalsket, uforkortet. Uden Kirken ingen hellig Skrift. Jesus henviser ikke Disciplene i de Afskedstaler, som Johannes har bevaret os, til et Dokument; han betegner dem selv (Disciplene) som de levende Bærere af det, som han har hørt af Faderen; han trøster dem med Hensyn til, at han endnu har meget at sige dem, som de ikke kunne bære nu, med Forjættelsen om Sandhedens Aand, som han vil udbede for dem fra Faderen, og som skal føre dem ind i al Sandhed (Joh. 14).

Vi maa ikke overvurdere Forskellen paa den Helligaands Virksomhed i Apostlenes Tidsalder og hans vedvarende Virksomhed i den kristelige Kirke. Den apostoliske Tidsalder og Kirkehistorien ere ikke kvalitativt, men kun kvantitativt forskellige fra hinanden, de forholde sig til hinanden ligesom Skabelsen til Opholdelsen. Kristendommen var i sit Udspring ikke afsluttet, den har haft en selvstændig Udvikling; dens Uddannelse i Kirken var berettiget og naturlig ligesom Spirens til Frugttræet, ligesom Barnets til Manden.

De Evangeliske beraabe sig for deres Læres Sandhed og Rendhed paa, at den er umiddelbart øst af den hellige Skrift og stemmer overens med den. Katholikerne føre vel ogsaa deres Lære tilbage til den hellige Skrift, men den er for dem ikke afsluttet i den (hellige Skrift), men befinder

sig ved det i Kirken bestaaende Læreembede i levende Udvikling.

Det var Reformatorerne Valgsprog: Tilbage til det oprindelige! Men uden Modifikation og Indskrænkning kan det ikke anerkendes, og er det heller ikke blevet gennemført. Naar vi sammenligne de evangeliske Menigheder, som de ere nu, med den første Menighed i Jerusalem, kunne vi ikke unddrage os Forskellighedens Indtryk. Kun lidet af det, som hører til deres nuværende Bestaaen, lader sig føre tilbage til Kristi og Apostlenes umiddelbare Anordning. Mange Skikke, som de evangeliske Menigheder have anerkendt, saasom Søndagens Helligholdelse, de tre store Høj-tider, Barnedaaben, have først efter Apostlenes Tid fundet almindelig Anerkendelse.

Reformatorerne have faktisk stillet sig paa Traditionens Grund, baade ved foruden den apostoliske Trosbekendelse ogsaa at optage den nikæanske og athanasianske blandt deres Bekendelæsskrifter og ved selv at forfatte Symboler. De nægte ikke Traditionens Betydning. De gøre sig ivrig og omhyggelig Umage for at opretholde den kirkelige Læres Udvikling, for saa vidt den lader sig paavise gennem Aarhundrederne. De argumentere ud af de hellige Fædres Udtalelser og Konciliernes Beslutninger. Kun hvad der efter deres Anskuelse modsiger den hellige Skrift, anerkende de ikke. Men Katholikerne ville heller aldrig idrømme, at de ved det, de bevare som Traditionens Frugt, staa i Modstrid til Aabenbaringen i den hellige Skrift. *Friedrich Leopold Greve til Stolberg* siger: »Den, som vilde tro en Engel fra Himmelen, hvis han vilde forkynde ham et andet Evangelium end det, som har Hensyn til Kristi Død og Fortjeneste og som uden den mindste Forandring er prædikeret hos os i 18 Hundredaar, hvorpaa der døbes og hvorpaa man dør, — han er ingen Katholik.«

I Kirken maa ikke blot det bestaa, som er umiddelbart øst af den hellige Skrift, men ogsaa det, som har sin Rod i den og stemmer overens med den. Om Traditionens

Forhold til den hellige Skrift siger *Dr. Beyschlag*: »Den har netop i det, som gaar ud over den hellige Skrift — naturligvis uden at være i Modstrid med den — sin unægtelige og vidtrækkende Berettigelse. Saa vist det er, at den hellige Skrifts ny Testamente er det eneste og tilstrækkelige Dokument og Norm for Kristendommen som Religion, saa vist er det ogsaa, at det er ugørligt og forkert at ville grunde vort kristelige Liv som saadant paa det ny Testaments Bogstav. Som Religion, som Tro er den apostoliske Tids Kristendom fuldkommen. Som Kirke er den betinget af Tidsforhold og Fornødenheder. Hvad Aanden, ved hvilken Herren altid er bleven og bliver hos sin Kirke, paa Grund af de apostoliske Begyndelser fremdeles har frembragt af kirkeligt-klassisk, d. v. s. almengyldigt, i Sandhed katholsk, det er, ogsaa uden at Jesus og hans Disciple mundligt have anordnet det, bestemmende for alle Tider og kan, skønt den enkelte Sjæls Frelse ikke afhænger af det, ikke uden Skade sættes af Kirken ud af Kraft.«

Katholikerne bekende sig til den hellige Skrift som til deres Tros evigt gyldige Dokument, men ikke til den i sig selv, men som Kirken fortolker den i Traditionen, efter Apostelens Ord: Bogstaven dræber, men Aanden gør levende. Den franske Positivist *Lafitte* finder, at Katholicismen er Protestantismen umaadelig overlegen, fordi den hylder Traditionen som Princip for den legitime Udvikling, medens denne ved at nægte Traditionen som levende Udvikling, for steds er sat fast paa Reformationens Trin, hvis den ikke, som det jo næsten almindeligt sker, vilkaarlig overspringer Symbolerne som den historiske Udviklings Grænsestene. De evangeliske Kirkesamfund ere afsluttede med Reformationen, hvorved de ere opstaaede. Den katholske Kirke reformerer sig stadig selv, idet den i Kraft af den Helligaand, som styrer den, holder Friheden indenfor den aabenbarede Sandheds Grænser. I denne Betydning forholde de evangeliske Kirkesamfund sig til den katholske Kirke som Mindet til det umiddelbare Liv. I Bevistheden om sin Fasted

giver Kirken de forskellige Retninger frit Raaderum til deres Udfoldning, men Udfoldningens Grænse er den ved Skrift og Tradition nedarvede og levende Aabenbaring.

Heller ikke de Evangeliske kunne komme ud af det uden at antage, at den Helligaand vedvarende virker i Kirken, hvorved han stedse frembringer nyt i den, men aldrig noget andet, end hvad der fra Begyndelsen har været tilstede i den, hvorved han opholder den i dens Væsen, fornyr dens Form efter de historiske Forhold, stedse dybere og mere alsidigt virkeliggør og fuldender den, — og det er jo det, som vi forstaa ved Tradition. Den hellige Skrift, som indeholder Guds Ord i Aabenbaringens Oprindelighed og i Aandens Livsfylde, staar ikke i Modstrid med Traditionen, den fordrer den, fremkalder den, for saa vidt det, som indeholdes i den ligesom i Spiren, trænger til Udfoldning i Lære, Gudstjeneste og Forfatning. Traditionen har i den hellige Skrift sin stedse flydende Kilde til Renselse og Fornyelse.

Ligesom Kirken oprindelig af sig selv har frembragt og overleveret os Bibelen, saaledes meddeler den de Troende dens Forstaaelse ved det i den bestaaende, af Kristus indstiftede Læreembede. Bibelen uden Tradition kan misbruges, enhver kan lægge sin subjektive Mening i den. Menighedens levende Aand maa komme til den, for at vi kunne ret forstaa den. De liberale spotte: I maa ofre eders Overbevisning til den ydre Autoritet. Herpaa svarer jeg: Det er ikke en menneskelig Instans, jeg underordner mig, men Kirken, hvis levende Lem jeg er og ved hvilken jeg erkender Sandheden. Kirkens Afgørelse, dens Fællestanke (*universus ecclesiae sensus*) gælder mere, Aarhundredernes Kamp frembyder mere Garanti for Troens Renhed og Visshed end den enkeltes timelige Mening.« Tholuck siger: »Har ikke Kristi Kirke født mig? Er den ikke Moderen til min Tro? Har jeg ikke af dens levende Lemmers Læber modtaget Livets Ord?« Hvem er du, at du vil sætte dig ud over Historien, over atten Aarhundreders Arbejde, at du vil lade, som om Kirkens Udvikling for dig ikke var til, som

om du maatte begynde den forfra ingen? Hvad har du, som du ikke har annammet? Glæd dig over, at du som den sidste kan slutte dig til de Vidners lange Række, som før dig have lært Guds Ord. Her er det Ord sandt: »En saar, en anden høster; andre have arbejdet, og I ere indtraadte i deres Gerning« (Joh. 4, 37). Kirken er et Kontinuum (en fortsat Helhed). Enhver Generation tiltræder hele den forbigangne Tids Arv, overtagende den som Familie-gods, for at aagre med den og aflevere den lige saa ren og uforfalsket, som vi have faaet den, til dem, der komme efter os. Vi tør og bør forske, men ikke saaledes, at vi overse den historiske Overlevering eller træde i Modsætning til den. Alle sande Hellige blive i Samklang med Evangelisternes og Apostlenes oprindelige Lære, de gøre sig Umage for stedse dybere at trænge ind i den. Alt sandt Fremskridt kan kun ske ved at gaa tilbage til det Forhaandenværende og søge Tilslutning til det. Hvo som har, ham skal gives. I Historien er alt Tradition. Selve Historien er Tradition. Kun hvad der har Rod i den forbigangne Tid, udstrækker sig til Fremtiden. Dette gælder ogsaa om Kirken, den beror paa Traditionen, den er dens Frugt og dens Bevis for Liv. Alt i den, ogsaa den theologiske Videnskab, er Overlevering. Det er ingen ringere Autoritet, for hvis Skyld vi antager Bibelen, end den ufejlbare Kirkes. Den er Folkenes Lærerinde; som den udlægger Skriften, saaledes er denne Guds Ord. Det er ikke Bibelen, som er Kerne og Kilde til vor Tro, men Guds Hjærte, som banker i den.«

Et Valfartsjubilæum.

—o—

Det langt udover Bispedømmet Münsters Grænse bekendte Valfartssted *Telgte* med den smertefulde Gudsmoders Kapel fejrede den 3. Juli sit *250-aarige Jubilæum* med en

imponerende og opløftende Højtidelighed. I Aaret 1654 lod nemlig Fyrstbiskop Christoph Bernard von Galen i Münster opføre et smukt *Kapel* over det allerede dengang fra ældgammel Tid af bekendte *Naadebilledet**) af den smertefulde Gudsmoder og fremmede derved meget Andagten til Maria, som siden den Tid aarlig drog store Processioner af Pilgrimme til sig. Som man i 1754 og 1854 med stor Højtidelighed fejrede dette Valfartssteds Centenarium og Dobbeltcentenarium, skulde der ogsaa i Aar i Anledning af det 250-aarige Jubilæum foranstalles en Festlighed, som afgav et nyt og hædrende Vidnesbyrd om Folkets fromme og troende Sindelag. Byen Telgtes Indvaanere arbejdede allerede i Maaneder paa at give Naadestedet et saa prægtigt Udseende, som muligt, i Anledning af Festen. Efterat Biskoppen af Münster havde indberettet om Planen til Rom, tillod *den h. Fader*, at Naadebilledet i Anledning af Jubi-

*) Et Naadebillede, d. v. s. et Billede af vor guddommelige Frelser Jesus Kristus, hans h. Moder Maria og andre Hellige, foran hvilket ved gudvelbehagelige, andægtige Bønner og Andagtsøvelser særegne Bønhørelser og paafaldende Vidundere have fundet og endnu finde Sted. **Ikke i Billedet** i og for sig bor den undergørende Kraft, men Herren over Naadegaver, den almægtige Gud, kan ikke blot udvælge enhver Person, der er ham kær og velbehagelig, men ogsaa ethvert Middel, han maatte finde for godt, til Uddelingen af sine Naadegaver. Og han kan gøre dette desto snarere, jo nærmere de vedkommende Personer og Ting bringes ham ved de Kristnes fromme Sindelag og Andagtsøvelser og ved hans Naadensanstalt, hans h. Kirkes Bøn og Velsignelse. Alle kristelige Tider og kristelige Nationer kunde glæde sig over saadanne Naadebilleder, til hvilke talrige Skarer af Pilgrimme ilede og endnu ile. Italien har *Lucca, Loretto, Rom*; Spanien *Montserrat*; Schweiz *Einsiedeln*; Tyskland *Altötting, Kevelaer, Telgte*; Polen *Czenstochow* o. s. v. Disse Naadesteder ere ofte af stor Betydning for Kirke- og Kulturhistorien. Historieskriveren Nikophoros, Patriark af Konstantinopel (806—815) og en Modstander af Billedstormerne, omtaler en Statu af Frelseren i *Paneas* i Syrien, til hvilken de Kristne allerede valfartede i de første Aarhundreder. Til de ældgamle kristelige Tider henhørte ogsaa det undergørende Kristusbillede i *Berytus*.

læet maatte blive smykket med *en ny Krone* — en Udmærkelse, som tilstaas gamle og ærværdige Naadebilleder. Tillige bevilgede den h. Fader en fuldkommen Aflad for alle dem, som, efter at have modtaget Skriftemaalets og Altrets hh. Sakramenter, paa Kroningsdagen eller paa en af de følgende 14 Dage bad nogle andægtige Bønner i Naadekapellet ifølge den h. Faders Mening.

Som pavelig Delegat til Foretagelsen af den højtidelige Kroning, sendte den h. Fader Kardinal-Ærkebiskop *Dr. Fischer* af Køln. Gaderne vare festligt smykkede. Prægtige Triumfbuer vare oprejste foran Indgangen til Byen og derefter fulgte Krans paa Krans og Fane paa Fane. Over Gaderne hvævede sig en Himmel af Flag og Guirlander, hvorunder bølgede et Hav af Mennesket. Paa Torvet skulde Kroningen finde Sted. Her var Udsmykningen derfor den pragtfuldeste. Hvor Kroningsceremonien skulde foretages var oprejst en høj Pavillon, paa hvis Kuppel var opstillet en Gruppe, der fremstillede Maria som »de Bedrøvedes Trøsterinde«.

Om Morgenen drog den store Procession fra Münster allerede Kl. 5 til Telgte. Over 10,000 fromme Pilgrimme fra alle Byens Sogne toge Del i den. Ved Indgangen til Valfartsstedet blev den modtaget af Kardinal-Ærkebiskoppen med Naadebilledet og af Biskopperne af Münster, Paderborn, Osnabrück, Viebiskop Grev v. Galen, Münsters Domkapitel og en Mængde Gejstlige fra forskellige Steder. Imidlertid ankom ogsaa en Del andre Processioner fra Warendorf, Ahaus, Oldenburgs og Bremens Omraade, og Alle vandrede nu i en tæt Skare til Torvet. Hoved ved Hoved stod Mængden her trods den glødende Sol og den snævre Plads, og fra 30—40,000 Struber steg nu den smukke Salme »At elske Maria er altid min Hu« op til Himlen. Et uforglemmeligt Øjeblik var det saa, da den pavelige Delegat i disse Tusinders Nærværelse indviede Kronen og befæstede den paa det ærværdige Naadebillede. Kronen er i alle sine

Dele af Sølv med ægte Forgyldning og besat med ægte Perler og Stene.

Efter Kroningen begav Toget med Naadebilledet og Biskopperne sig gennem Mængden hen til Sognekirken, hvor Kardinalen frembar en højtidelig Pontifikalmesse Kl. 10, under hvilken Viebiskop Grev v. Galen holdt Festprædiken. Ved Slutningen af det h. Messeoffer meddelte Kardinalen den pavelige Velsignelse.

Efter den kirkelige Højlidelighed spredte Mængden sig i Byen, for at styrke det trætte Legeme ved en Smule Mad. Mange havde fra den tidlige Morgenstund af tilbagelagt betydelige Strækninger, for at overvære Festen. Jærnbanedirektionen havde foranstaltet fjorten Extratog, som ligeledes bragte Tusinder til Byen, saa at Gaderne vare stuvende fulde af Pilgrimme.

Kl. 2 om Eftermiddagen ordnede Rækkerne i Processionen fra Münster sig atter, for at tiltræde Tilbageturen til Münster. Ved Byens Porte mødte atter Kardinalen tillige med Biskopperne, for at tage imod Pilgrimmene og i festligt Tog førtes de gennem Byens Gader hen til Domkirken. Her sluttede Processionen med »Te Deum«, medens alle Byens Klokker ringede.

Ogsaa de øvrige Processioner fra Omegnen forlode Naadestedet i Løbet af Eftermiddagen med Følelsen af at have oplevet noget uforglemmeligt Smukt og Ophøjet. Hvor alvorligt Pilgrimmene opfattede Valfarten, vidnede det rørende Syn om Morgenen om, da Tusinder og atter Tusinder, Mænd og Kvinder, allerede henved Kl. 3½ ilede til den h. Messe i alle Münsters Kirker, for at modtage den h. Kommunion, og derefter under Rosenkransbøn vandrede i et umaadeligt Tog gennem Guds friske, solbeskinnede Natur ud til Naadestedet.

Paa den sidste Jubilæumssøndag følger en anden stor Procession fra Münster. Desuden have over 50 Processioner meldt deres Komme i Løbet af de næste fjorten Dage. Et rørende smukt Billede er det da at se disse Folk vandre

bedende gennem Byens Gader, Mænd med hvide Haar og gamle Mødre bøjede af Alderdom, Unge og Gamle, i deres smukke Nationaldragter. Her i Naadekapellet nedlægge de alle fortrøstningsfuldt deres timelige og evige Anliggender, her bede de for deres Familie og Hjem og Livsgerning og forlade det igen med ny KRAFT og nyt Mod, med fromme Følelser og glade Hjærter. Og ofte i Aarets Løb genopvække de med Tak til Gud, vor Frelser, og til hans smertefulde Moder, Mindet om Jubilæumsbesøget i Telgte. Maatte vi danske Katholiker dog lære af disse vore Medbrødre i Troen at tage Del i den aarlige Valfart til *St. Knuds Helighed i Odense* med en lignende Iver, Begejstring og Andagt!

V A L E R I A

eller

Sejrsfoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Da Paven viste sig i Lejren, havde Kejseren kaldt sine Generaler sammen til et Krigsraad, hvor der blandt andet blev taget den Bestemmelse endnu samme Aften at rykke ind i Byen; Constantin havde med egen Haand tildelt Candidus en Krigsribuns Insignier og sat Guldringen paa hans Finger. Kejseren selv, ligesom alle hans Omgivelser, befandt sig endnu under det mægtige Indtryk, som Dagens store Begivenhed havde gjort paa dem. Øjeblikkets Alvor blev end mere forøget ved Tanken paa de Krigsoverster og Vaabenfæller, der, døde eller haardtsaarede, savnedes i denne Forsamling.

Det var et Øjeblik af verdenshistorisk Betydning, da den gamle Ypperstepræst traadte frem for den unge, sejrriige Imperator. Efter at det kristne Navn tre hundrede Aar igennem havde været en Forbandelse i Rom og hele den

romerske Verden, fordi alle Kejserne i den Tid havde været bange for, at de Kristnes Gud skulde besejre og ødelægge dem, og derfor havde ladet de skrækkeligste Forfølgelser overgaa hans Tilhængere, saa var det nu de Kristnes Gud selv, som, efter at have kronet Constantin med Sejrens Palme, var den første, der gennem de Kristnes Biskop bragte ham Hovedstadens Lykønskninger til Sejen. Fra Katakombernes trehundreaarige Mørke traadte Kirken, Kristi rene Brud, frem for den ny Imperator og tilsagde ham sin Hjælp til at grundlægge en ny, bedre og lykkeligere Verden paa den gamles Ruiner. *Sacerdotium* og *Imperium* sluttede for første Gang et heldbringende Venskab med hinanden.

Synet af den gamle Biskop og den ligefremme og værdige Maade, han talte til Kejseren paa, gjorde et umiskendeligt Indtryk saavel paa denne selv, som paa hans Omgivelser. Constantin kunde ikke undgaa at lægge Mærke til den uhyre Forskel, der var mellem ham og Gordianus og de andre hedenske Præster: Hvor saa dog denne, de Kristnes Ypperstepræst, ophøjet ud! Constantin følte, at han stod lige over for en Pave.

Da Biskoppen havde bragt sin Lykønskning, skyndte han sig med at fremkomme med den Bøn, at der endelig uopholdeligt maatte blive sendt et Ilbud paa en hurtig Hest af Sted til Cirkus.

Under denne Samtale havde Candidus, baade af Ærefrygt for Paven og Ærbødighed for Kejseren, gjort Vold paa sig for ikke at spørge om sin Moder, hvor gerne han end af Biskoppens egen Mund vilde høre Bekræftelse paa den Underretning, hans Bud havde bragt ham. Ved Meddelelsen om, at en Del Kristne var dømt til Døden i Cirkus — ja maaske allerede var dræbte, gennemfør der ham en forfærdelig Anelse, og han rettede derfor med blegnende Læber dette Spørgsmaal til Paven:

»Hvor er min Moder?«

Milziades tøvede med Svaret.

»Er hun ogsaa . . . . .?« udbrød Candidus, og da Ol-

dingens Tavshed var Svar nok, kastede han sig for Kejsere-
rens Fødder og bad ham om Tilladelse til at ile til Cirkus.

Constantin lod straks en hurtig, andalusisk Hest føre
frem; samtidig sendte han et Ilbud ind i Staden til Befalings-
manden over Rytteriet med den Besked, at han straks skulde
sende to Dekurier eller Eskvadroner, til Cirkus. Han gav
derpaa Candidus et egenhændigt Brev med, hvori han befa-
lede, at Fangerne øjeblikkeligt skulde sættes i Frihed. Til
Slutning sagde han:

»Efterretningen om vor Sejr og Maxentiuses Død maa
allerede være bleven bekendt, og Fangerne som Følge deraf
vistnok allerede satte i Frihed; skulde dette derimod ikke
være Tilfældet, vil du være det velkomne Bud, der fører
din ædle Moder og de andre Kristne i Triumf tilbage til
Rom. Jeg vil nu,« vedblev Constantin, »give Intendanten i
Lateranets Kejserpalads Ordre til at gøre en af Fløjene i
Stand til at modtage din Moder og hvem du ellers kunde
have Lyst til at faa derhen. Og skynd dig nu; Gud, der
har ført os til Rom, vil ogsaa nok bringe dig i din Moders
Arme.«

For at skaane den unge Mands Følelser fortav Con-
stantin, at han tænkte sig den Mulighed, at Maxentius havde
givet Befaling til Henrettelsen, just med den Udsigt for Øje,
at han skulde komme til at lide et Nederlag; det samme
frygtede Candidus ogsaa for. — I flyvende Hast jog han
ned ad den Vej, der førte langs det vatikanske Højdedrag
paa den østlige Tiberbred, da der ingen Trængsel var paa
det Sted. Derpaa for han gennem det transtiberinske Kvar-
ter, forbi Cirkus Maximus og Caracallas Bade, ud ad den
appiske Port. Hans ædle Hest syntes neppe at berøre Jor-
den, da den først var kommen udenfor Byen, og dog øn-
skede Candidus, at han havde Vinger. Jo længere, han kom
frem, desto større blev hans Angst, og han bad og sukkede
af sin inderste Sjæl til Himlen:

»O, lad mig dog ikke komme for sent.« — —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

England. Hertugen af *Norfolks* nyeste Forsøg paa, at faa *Kroningseden* i England forandret, som vi omtalte i forrige Nr. af Ugebladet, mislykkede desværre. I Overhuset foreslog Hertugen i Fredags en *Resolution*, som erklærer, at den i Kongens Kroningsed indeholdte Sætning om Transsubstantiationen (i Messeofret) skal forandres. Jarlen af *Jersey* fremkom derefter med følgende *Modforslag*: »Idet Huset ønsker, at der ved Tronbestigelsen ikke skal kræves af Kongen et Udtryk, som kunde saare nogle af Kongens Undersaatte, hylder det dog den Anskuelse, at der ikke tør ske noget, som kunde være en Fare for *den protestantiske Tronfølges* Bestaaen.» Under Forhandlingerne erklærede Ministeren, Marquien af *Landsdowne*, at han tilstod, at der fra alle Sider af Huset næredes det alvorlige Ønske om, at Spørgsmaalet maatte blive løst paa en passende Maade, men han troede ikke, at nogensomhelst Regering vilde kunne hidføre en Løsning, naar begge Partiers Førere ikke havde paavist, at de af egen Drift havde fundet Grundlaget for en Løsning af Spørgsmaalet. Af disse Grunde vilde han og de øvrige Medlemmer af Regeringen stemme for *Jerseys* *Modforslag*. Naar der er ført et Bevis paa, at der for en Kommission findes et Omraade eller Grundlag, paa hvilket en Undersøgelse kunde finde Sted, saa vilde Regeringen hilse det med Glæde, at en saadan Undersøgelse kunde iværksættes og *en Strid*, som Regeringen saavel som Huset oprigtigt beklager, derved finde sin Afslutning. *Jerseys* *Modforslag* blev derefter *vedtaget* ved simpel Afstemning. Lord *Stanmore* foreslog [derefter Ud nævnelser af en Kommission, som skulde undersøge, om man uden Fare kunde stryge de uden Nødvendighed saarende Ord i Kroningseden. Hertugen af *Northumberland* bekæmpede imidlertid dette Andragende og foreslog at se bort fra det og at gaa over til Dagsordenen. Dette *Northumber-*

lands Andragende blev vedtaget med 103 Stemmer mod 36 Stemmer, hvorefter Mødet hævedes.

Australien. Om Kirkens Fremgang i Australien skriver »Osservatore«: »I det korte Tidsrum af henved 30 Aar er der i Australien opstaaet 19 Bispedømmer, uden at medregne New-Zeelands blomstrende Bispedømmer. En Mængde religiøse Ordenssamfund have nedsat sig i den femte Verdensdel og udfolde en saare velsignelsesrig Virksomhed, saa at de endog vække Anderledestroendes Beundring. Meget har Ærkebiskoppen af Sydney, Kardinal Morans Personlighed bidraget til den katolske Kirkes Fremgang; navnlig har han faaet sit Ærkebispedømme til at blomstre herligt i Løbet af de sidste Aar. I Byen Sydney er nu en Trediedel af Indbyggerne Katholiker med 80 Sogne og 168 Kirker og Kapper. Blandt Kirkerne kan den pragtfulde gothiske Domkirke godt konkurrere i Skønhed og Størrelse med de mest storartede Kathedraaler i den gamle Verden.«

Wien. Højtideligholdelsen af den 50. Aarsdag for Proklamationen af Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse fejredes for nylig i Wien og blev en i Sandhed imponerende katolsk Demonstration. Fra Kl. 1—3 varede Processionen af Foreningerne, Broderskaberne, Skolerne, Klostrene, Gejstligheden, Studenterne og Alumnerne henover Festpladsen, i hvis Midte var oprejst en Mariasøjle, ved hvis Fod var opstillet et Alter. Ligeoverfor Kirken til de hh. Engle overværede paa en overdækket Ballustrade Kejseren med Ærkehertugerne og Ærkehertuginderne, Ministrene og Hoffet hele Festligheden. Over 30,000 Personer toge Del i Processionen med 300 Kirke- og Foreningsfaner. Ved Slutningen af Højtideligheden modtog Hoffet og hele Mængden, som fyldte Pladsen, knælende den pavelige Velsignelse.

Rom. »Le Temps« bebuder Offentliggørelse af en ny pavelige Encyklika. I denne behandler Pius X. *de katolske Lægfolks Pligter*. Den nye Encyklika skal være et Slags Sidestykke til den tidligere, som handlede om Gejstlighedens Pligter. Paven behandler indgaaende Familielivets

Pligter og fordrer af Alle, som staa i Spidsen for katolske Foretagender, at de ogsaa selv skulle give et godt Exempel i deres *Privatliv*.

Unio. Generalforsamling (Fortsættelse) **Fredag den 22. Juli Kl. 9** i Søpavillonen.

S.J.G. **Mandag den 11. Juli**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

Paraplyer, Parasoller og Stokke
anbefales.

A. Mehl,
48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af Kong Knud den Helliges Martyrium. — **11. M.** Veronika af Juliana, Jomfru. — **12. Ti.** Johannes af Gualbertus, Bekender. — **13. O.** Anaklet, Martyr og Pave. — **14. To.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. F.** Apostlenes Deling. — **16. L.** Karmelskapular-Fest.

Søndag den 17. Juli. 8. Søndag e. Pintse. (Alexius, Bekender.)

St. Andreas Kirken (Ordrup). I Sommermaanederne holdes Aftengudstjenesten om Søndagen Kl. 7 (i Stedet for Kl. 5).

Gudstjeneste i Helsingør. (Marienlyst Allé 17). Hver **Søndag Kl. 10** højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 5 Andagt. — Paa Søgnedage: Kl. 5 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Gudstjeneste i Slagelse (Bredegade 17). **Søndag den 10. Juli Kl. 10** højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Efterm. Katekese og Andagt.

St. Knuds Fest i Odense.

Søndag den 10. Juli Kl. 10 højtidelig Prælatmesse i St. Mariæ Kirke (Torvet 7); derefter Besøg ved St. Knuds Grav i Domkirken og Efterm. Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 129—136.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petilinen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 29.

Søndagen den 17. Juli.

1904.

Indhold: Væverne. — Valeria. — Haandværkerforeningen i Stockholm. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. Frankrig. Rom. — »Fra Vejbyret«. — Bekendtgørelser.

Væverne*).

— 0 —

Der sidde Vævere i Rad,
som dyre Tæpper virke,
og Skytter gaa i Væverlad,
og tunge Bomme knirke.

Og broget skønt er deres Værk,
hvor Billed staar ved Billed,
en Farve mat, en Farve stærk,
kunstfærdig sammenstillet.

---

*) Den ukendte Dame i Bergen, som for Aar og Dag siden sendte mig de engelske Vers, hvoraf jeg har taget Motivet til ovenstaaende, bedes herved modtage min Tak.

J. F.

Dog ikke have selv som bedst
 de Farver valgt og vraget,
 men paa et Mønster Øjet fæst'
 højt oppe under Taget.

Til Tegningen i Farvers Pragt
 de løfte deres Blikke;
 som Mester dér har Farven lagt,
 derfra de vige ikke.

Og som den bedste Vævermand
 med Ære den man kroner,
 der mest nøjagtig følge kan
 sin Mesters Intentioner.

Derfor de op i Taget se,
 hvad Traad der bedst er egnet,
 thi dér er Værkets Kunstidé
 af Mester foretegnet.

Saa sidde trolig de i Rad,
 imedens Skytter vanke;
 saa virke de i Væverlad
 en andens skønne Tanke.

De drøfte ej, og ej de kny,
 det var til idel Hinder;
 al deres Stolthed er det Ry,
 som deres Mester vinder.

Og Værket skrider sikkert frem
 til Harmoni og Ære.
 Stat stille, se en Stund paa dem
 og giv din Sjæl i Lære.

Thi vil du være Guds Idé
 af Livets mange Traade,
 da maa du paa hans Tegning se
 og lade helt ham raade.

Da maa du løfte højt dit Blik
 og Livets Traade sanke,
 alt som du foretegnet fik
 i ham, som er Guds Tanke.

Silkeborg, 1904.

J. F.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Sammen med Valeria havde om Morgenen tidligt en stor Del Kristne, navnlig de dødsdømtes nærmeste Slægtninge, indfundet sig ved Cirkus for at bringe Martyrernes Lig over til Callistuses Coemeterium; senere var Diakon Severus ogsaa kommen derhen tillige med Mincius og de andre Gravere. Af en Ytring, som en af de omkringdri- vende Slaver lod falde, fik man at vide, at Slaget var begyndt, og til denne Efterretning knyttede man uvilkaarligt Haabet om, at Fangerne kunde frelses. Kort derpaa indløb

de første Meddelelser fra Rufus, og det var med stor Sorg og Angest, de Kristne hørte Budskabet om de kejserlige Vaabens Fremgang.

»O, Herre,« sukkede Valeria af inderste Hjerter, »lad dog det Offer, som Martyrerne bringer dig, nedkalde din Hjælp for Constantin og hans Sag.«

Der var et Øjeblik, hvor den Tanke slog ned i hende, at hun vilde trænge sig frem til Blodvidnerne, naar de blev førte til Døden og saa lydeligt bekende sig som Kristen, for ligeledes at bringe sit eget Liv som Offer sammen med de andres; men Erindringen om, at hun havde en Fader, holdt hende tilbage. — Nu var det tredie og fjerde Bud fra Slagmarken kommet. Maxentius havde over Hals og Hoved forladt Festen i Cirkus midt under Forestillingen; Folket flygtede i store Masser, saa det var utvivlsomt, at Sejren var paa Constantins Side. Diakon Severus raabte derfor triumferende til den unge Graver:

»Kan du huske Kong Balthasar og den hemmelighedsfulde Skrift?«

Valeria havde hørt hans Ord og udbrød:

»Efter Balthasar kom den Konge, under hvis Regering Gud frelste Daniel ud af Løvekulen. I Dag vil den Almægtige gøre det samme Under.«

Haabet er som en trøstende Moder, og det er især Ungdommen, som glad kaster sig til dets Bryst og over dets venlige Smil glemmer, at Skuffelsen med sit mørke Aasyn og kolde Hjerter er Haabets Tvillingsøster.

Irene vilde altsaa blive frelst! — Denne Tanke gennem-bævede Valeria med overstrømmende Glæde.

»Min Gud,« sukkede hun, »er det en Synd, at min Sjæl glæder sig over at se Irene, min anden Moder, vende tilbage til sin Datters Hjerter fra Himlens Porte? Har jeg ikke Lov til at fryde mig ved den Tanke, at Irene skal, ligesom den gamle Jakob, finde sin Søn igen?« —

Den foregaaende Aften var Fangerne bleven indespærrede i en af Cirkushvælvingerne; Valeria havde stor Lyst til

at tale med dem, hvorfor hun ogsaa tog Mod til sig og bad den Centurion, som holdt Vagt, om Tilladelse til at se dem; men han tilbageviste hende barsk og tilføjede haanende:

»De ved alle, de skal dø! men maaske vil du være Vidne til den behagelige Overraskelse, naar det pludselig lyder: Nu af Sted til Slagterbænken?«

Diakon Severus havde af og til sendt nogle unge Mænd ind til Byen for at skaffe sig Oplysning om Sagernes Stilling; nu var de først udsendte komne tilbage og fortalte, at alle Gader var fulde af flygtende Soldater, og at det hed sig, at Rufus var falden og Maxentius tagen til Fange. Centurionen lod disse Mænd hente, men, efter at have hørt deres Forklaringer, rystede han paa Hovedet og sagde blot:

»Alt dette forandrer ikke den Befaling, jeg fik af Keiserens egen Mund. I Kristne,« vedblev han harmfuldt, »haaber, at Maxentius skal bukke under, saa at I kan komme til at opføre Glædesdansen omkring hans Lig; men saa vil jeg, hans Centurion, bringe den store afdøde eders Blod som det første Gravoffer.«

»Saa vilde du,« indvendte Severus, »kun faa daarlig Tak derfor af Constantin, hvis han sejrer og han ser, du har udført den besejredes blodige og grusomme Befaling.«

Men Centurionen lod sig ikke rokke i sin Beslutning, saa de Kristnes Haab om at se Fangerne befriede, hvad de saa sikkert ventede nu, da de indtræffende Bud stadfæstede Constantins Sejr, atter sank mere og mere.

Men Valeria holdt Modet oppe. Hun kunde ganske vist heller ikke indse, hvorfra Frelse og Hjælp skulde komme, men hun havde jo lagt alt i Guds Haand og kunde derfor ikke tro, at den himmelske Fader havde ladet Gensynets salige Haab lysne i hendes Sjæl, for straks derpaa ingen at udslukke det. Hendes Tanker vedblev, som venlige Engle, sendte fra Himlen, ustandseligt at bevæge sig om det lykkeligste af alle Øjeblikke, da hun igen skulde slutte Irene frelst i sine Arme, og alle Bekenderne, med Jubel og Lov-

sange, vende tilbage til Rom for at fejre Kristi Sejr i Forening med deres fælles Moder, Kirken. —

Severus havde stillet Mincius paa Vagt oppe paa den Høj, der laa ved Corneliernes Gravmæle, i det, vistnok kun svage, Haab, at der dog maaske, paa en eller anden Maade, maatte kunne faas udførligere og mere bestemte Underretninger om Constantins Sejr bragte ud til Cirkus, hvorved Centurionen kunde komme paa andre Tanker. Fra det Sted havde man nemlig en vid Udsigt over den appiske Vej ind ad Byen til, og der var saa, i passende Afstand, opstillet Mænd lige hen til Cirkus, for at modtage de Oplysninger, Graveren kunde give fra sin Udkigspost og lade dem gaa videre.

Efter lang Venten signaliserede han endelig, at en Rytter i Uniform kom sprængende hen ad Vejen.

Centurionen begav sig nu selv til den appiske Vej, ledsaget af nogle af sine Soldater; de Kristne fulgte efter ham. Endelig kom Rytteren; det var det Bud, Paulinus havde afsendt til sine Børn i Quintiliernes Villa. Han gav aldeles sikker Besked om, at Maxentius var falden. Men, i Stedet for at dette skulde mildne Centurionens Sind, blev denne tvertimod rasende og forsikrede, at han vilde hævne sin Kejsers Død paa de Kristne. Han vendte tilbage til Cirkus og raabte til sine Soldater:

»Vi vil bringe Imperatoren et stort Dødsoffer, midt paa Arenaen ved Foden af Romuluses Statue!«

Forgæves bønfuldt de troende ham, om at afstaa fra sit blodige Forsæt; forgæves kastede den gamle Diakon, Severus, sig for hans Fødder: den trodsige Kriger lod sig ikke rokke. Fangerne blev trukne ud af deres Fængsel og førte bort, omringede af Soldater, bort — til Døden.

Valeria fik Øje paa Irene; hun strakte i Tavshed Armene ud imod hende. Idet hun med udsigelig Inderlighed og glødende Iver opsendte sin Bøn om Hjælp til den Almægtiges Trone, fulgte hun de grædende Trosfæller ind i Cirkus, til Retterstedet.

Men nu intraadte en mærkelig Vending. De Meddelelser, Paulinuses Udsending havde bragt, udbredte sig med Lynets Fart blandt Soldaterne; var Maxentius falden og Constantin Kejser, samt Herre over Rom, vilde Udførelsen af Dødsdommen kunne faa skæbnesvangre Følger for dem allesammen. Det var kun modstræbende og knurrende, at de havde ført Fangerne hen til Retterstedet; — men nu, da Centurionen befalede dem at drage deres Sværd og hugge Bekenderne ned, — blev de staaende ubevægelige, og nægtede at adlyde.

Neppe havde Valeria mærket dette, førend hun jublende strakte sine Hænder op mod Himlen og udbrød i overstrømmende Glæde:

»Tak, tak, almægtige Gud! Du, som udrev Moses af Faraos Haand og friede Daniel ud af Løvekulen, — jeg vidste det nok: Du vilde ikke lade *den* blive til Skamme, som tror paa dig.«

Med disse Ord vilde Valeria, der allerede var sikker paa Fangernes Frigivelse, ile hen til Irene; men Centurionen stødte hende rasende tilbage og udbrød:

»Ved Herkules! levende eller død er min Kejser min Kejser, og hans Befaling skal udføres! — Og naar I lumpne Soldater allerede har glempt den guddommelige Maxentius, der har overøst eder med Velgerninger, og, som Oprørere nægter ham Lydighed, saa vil jeg selv — «

(Fortsættes.)

Den katholske Haandværkerforenings 25aarige Jubilæum i Stockholm.

— 0 —

Søndag den 3. Juli fejrede den katholske Haandværkerforening i Stockholm 25-Aarsdagen for sin Stiftelse. Alle- rede Lørdag Aften Kl. 8 havde Medlemmerne, smykkede

med Foreningens Emblem, indfundet sig i den rigt oplyste og med Grønt og Guirlander pyntede Forsamlingsaal. Det gjaldt om at byde de udenlandske Gæster velkommen.

Da Præses, Hr. Pastor *R. Kiesler*, som for 25 Aar siden stiftede Foreningen, ved Halvnitiden indfandt sig med Lokalpræses, Hr. Pastor *Hurth* fra Køln, havde Medlemmerne samlet sig omkring St. Josefs Fanen, der blev baaret af Foreningens Senior, Hr. *J. Rolewicz*. Præses ønskede alle de Tilstedeværende hjærteligt velkommen til den for Foreningen saa betydningsfulde Fest. Naar han nu i denne Aftentime saa tilbage paa de 25 Aar, som vare henrundne, kunde han ikke bedre udtrykke sit Hjertes Følelser, end derved, at han takkede Gud, som havde skænket sin rige Velsignelse til det ubetydelige Frø, som nedlagdes i Menigheden for 25 Aar siden. Han vilde ogsaa takke alle dem, som tillige med ham havde arbejdet paa Foreningens Fremgang, — mange af dem vare desværre allerede afgaaede ved Døden — en særlig Tak ogsaa til de udenlandske Brødreforeningers Repræsentanter, som ikke havde ladet sig afskrække af den lange og besværlige Rejse fra at hædre ved deres Nærværelse denne Fest. Kolpings-Sangen: »*S'war einst ein braver Junggesell; Er lebe ewig hoch*« blev nu istemt til Ære for de fremmede Gæster, ligesom der ogsaa blev drukket en Skaal til deres Ære, efterfulgt af et firefoldigt, ægte svensk Hurra. —

Søndag Formiddag Kl. 10 holdt Foreningen med tre Faner (Stockholm, Køln og Wilhelmshafen) og under Klokkeringning sit Indtog i St. Eriks Kirken. Fanerne, som hver havde sin Æresvagt, holdtes udfoldede under hele Gudstjenesten og sænkedes under Forvandlingen i det h. Messeoffer. Den h. Messe, under hvilken et 4-stemmigt Mandskor sang St. Josefsmessen, celebreredes af den højærv. Lokalpræses fra Køln, Hr. *Hurth*, som assisteredes af Vicepræses i Stockholm, Hr. *R. Speckert* og en ny Gejstlig fra Finland, Hr. *W. Christiernsson*. Festprædikenen holdt For-

eningens Præses, Hr. *Dr. Kiesler*, over Apostelfyrsterne Petrus og Paulus.

Efter Højmassen havde Medlemmerne forsamlet sig i Pastoratets Have, hvor de ventede paa deres Præses. Da denne viste sig, tog Bestyrelsesmedlemmet Hr. *H. Lohnig* Ordet og frembar Foreningens Tak for hans 25aarige ihærdige Virksomhed for Foreningen og overrakte ham tillige som et Taknemlighedsbevis et kostbart Album med Portræterne af alle baade levende og afdøde Æresmedlemmer og Medlemmer. Præses takkede bevæget for Gaven, som altid skulde være for ham et kært Minde. Derefter bleve alle Deltagerne i Festen fotograferede af de to Æresmedlemmer Fotograf *E. Roesler* og Direktør *F. R. Corméry*.

Senere indtoges den fælles Frokostmiddag i Skolesalen (Foreningssalen viste sig at være for lille), som var smagfuldt dekoreret med svenske, norske og pavelige Flag; forskellige Trægrupper, blandt hvilke saas den h. Josefs Billede, samt Pave Pius X.s og Kolpings Portrætter, gave ydermere Salen et festligt Udseende. Efter at den højjærværdigste Biskop var bleven hentet fra sin Bolig af to Bestyrelsesmedlemmer, begyndte Festmiddagen i den bedste Stemning. Den højjærværdigste Biskop, Msgr. *A. Bitler*, udbragte den første Skaal for Hs. Hellighed, Pave Pius X. og Hs. Majestæt Kong Oskar II. Den anden Skaal udbragte Biskoppen for Foreningen og dens nidkære Præses. Han fremhævede Præses' utrættelige Arbejde for Foreningen og kaldte dette Arbejde for Foreningen et Størværk, som var blevet udført med store personlige Ofre, og lykønskede Præses og alle dem, som havde arbejdet sammen med ham, til det smukke Resultat, at de, trods alle Vanskeligheder, i Dag kunde fejre denne herlige Fest. Præses takkede Biskoppen for den varme og faderlige Interesse, han lige fra den Dag, da han overtog Protektoratet over Foreningen (den 31. Oktober 1886) indtil denne Time havde vist Foreningen baade i moralsk og økonomisk Henseende, og udtalte tillige det tillidsfulde Haab, at det maatte blive Foreningen forundt at beholde sin

kære, biskoppelige Protektor endnu i mange Aar. Senere talte Disponent *G. Sellmann* for de udenlandske Gæster, særlig for Præsens *Hurth* fra Køln som Repræsentant for General-Præsens Monsignor *Schweitzer*, og takkede dem, fordi de havde foretaget den lange Rejse herop til Norden.

Kort efter at Bordet var blevet hævet, begav næsten alle Deltagerne sig med Damperen til den i Saltsøen beliggende Ø »England« (Fjäderholmen), hvor Kaffe m. m. indtoges, og hvor man nød den herlige Udsigt. Vejret, som i de sidste tre Uger havde været koldt og stormfuldt, var netop denne Dag varmt og stille, det mildeste man kunde ønske sig.

Kl. 8 om Aftenen forsamlede Foreningens Medlemmer sig atter i Haven ved St. Eriks Kirken, hvor Præsens fra Køln holdt en længere Tale for Foreningen, idet han udtalte sin Forundring over, at man i Stockholm havde kunnet foranstalte en saa smuk Familiefest, hvis Lige han endnu aldrig havde set. Rigtignok havde han været til Stede ved Jubilæer med større Pragt og Tilslutning udad til, men aldrig havde han set en Fest som denne, der havde en saa fortrolig, hjærtelig og broderlig Karakter. — Saa uddeltes Belønningerne til de Medlemmer, som længst havde tilhørt Foreningen og som mest havde arbejdet for Foreningssagen: Æresmedlem Fotograf *E. Roesler*, Rentier *I. Reinartz*, Ovn-sætter *A. Monkowsky*, Direktør *F. Corméry*, Bundtmager *J. Rolewicz* og Fleurist *I. Eckert*; desuden til Hattemager *A. Brandt* og Handelsekspedient *H. Lohnig*. En Gram-mofon fra det berømte Firma Numa Pettersson i Stockholm spillede og sang de skønneste Musiknumre og morede synligt Deltagerne. Belønningen bestod i en Sølvmedaille med Foreningens Valgsprog og Baand i de svenske Farver.

Mandag den 4. Juli mødte et stort Antal Medlemmer Kl. 8 om Morgenen i St. Eriks Kirken, hvor det h. Messe-offer blev frembaaret for alle Foreningens afdøde Medlemmer og Velgørere. Kl. 11 foretoges med Damperen »Tessin« en Udflugt fra Mälaren til det smukt beliggende »Drottning-

holm«, hvor man besøgte Slottet med dets Seværdigheder. Dagen sluttede med en overordentlig vellykket Udflugt gennem det skønne Skurusund til Saltsøbadet, hvortil *den højærværdigste Biskop* havde indbudt Foreningen. Skønt det var en Hverdag, havde 40 Mænd dog indfundet sig. Efter at have styrket sig ved Kaffe og Brød, spadserede man rundt i den herlige Omegn og besteg Udsigtstaarnet »Vidablick«, hvor det mest fortryllende Landskab viste sig for de begejstrede Deltagere i Udflugten. Efter Tilbagekomsten til Restaurationen, indtog man siddende og i den muntreste Stemning en Sexa. Præses takkede Biskoppen for dette nye Bevis paa hans Interesse for Foreningen, idet han mindede om, hvorledes den forrige apostoliske Vikar *G. Huber* for første Gang i 1880 havde indbudt Foreningen til en lille Forfriskning, og om hvorledes baade Foreningen og Missionen under den højærværdigste Biskop Bitters Ledelse havde vundet Fremgang baade indad til og udad til; ogsaa Festaftenen vidnede herom. Efter at de sidst indløbne Telegrammer, det ene fra Kardinal-Ærkebiskop *Gruscha* i Wien, det andet fra Biskoppens Søster, Frøken *Elisabeth Bitter*, vare blevne oplæste, vendte man med Toget tilbage til Stockholm. For øvrigt indløb paa selve Fstdagen baade fra Ind- og Udlandet en Del Lykønskingsbreve og Telegrammer, blandt hvilke særlig maa nævnes Telegrammer fra den højærværdigste Biskop *v. Euch* i Danmark og Generalpræsens Msgr. *Schweitzer* i Kølñ.

Tirsdag den 5. Juli Kl. 10 rejste de udenlandske Gæster tillige med Præsens og nogle andre til Upsala, hvor man af lagde Besøg i Bibliotheket (codex argenteus, m. m.), Universitetet, den botaniske Have og Domkirken (den h. Kong Eriks Relikvier). Festen har efterladt sig Minder, som uden Tvivl sent ville glemmes.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Odense. Som i de foregaaende Aar var der ogsaa i Aar mødt flere Katholiker fra de forskellige Landsdele, for at fejre Mindet om Kong Knud den Helliges Dødsdag. Vi saa i Søndags i Odense Katholiker fra København, Svendborg, Randers, Horsens og Fredericia, og blandt de mere kendte Navne kunne vi nævne Pastor Cl. Storp, Rigsdagsmand Jens Busk med Frue, Enkegrevinde Rantzau, Enkebaronesse Stampe-Charisius, Kammerherreinde Krag, Fru Salicath og Frøken Bardenfleth. Hen paa Eftermiddagen ankom ogsaa Pastor Heiden, Pastor Klemp og Læge P. Nielsen fra Fredericia.

Indgangen til Præstegaarden og Kirken var i Anledning af Knudsfesten smykket med Grønt og Flag. St. Mariæ Kirkens Indre bar ogsaa et festligt Præg; et rigt Blomsterflor prydede Altret og ved Foden af St. Knuds Statue saa man en Relikvi af Martyrkongen midt i et Væld af Blomster og omstraalet af talrige Lys.

Kl. 10 begyndte den højtidelige Prælatmesse. Vor højærværdigste Biskop, der i Aar var kommen til Odense, for at tage Del i Knudsfesten, fremdrog i sin Prædiken enkelte Træk af Knud den Helliges Liv og opfordrede i begejstrende Ord de Troende til at ære og paakalde vor store Nationalhelgen. Tilsidst udtalte Biskoppen det Ønske, at de danske Katholiker mer og mer maatte slutte sig sammen om St. Knuds Fane, og at der ret snart maatte rejse sig et værdigt Gudshus i Nærheden af det Sted, hvor den h. Konge vandt Martyrkronen.

Under den højtidelige Prælatmesse assisteredes Biskoppen af Pastor Wenig og Pastor Dutschke, medens Svendborg Sangkor med Hr. Lærer Holst som Dirigent udførte Mitterers »*Missa Dominicalis quinta*«, »*O salutaris hostia*« og tilsidst »*Tantum ergo*«. Koret bidrog derved ikke lidet til Gudstjenestens Højtidelighed, og det var uden Tvivl velfortjent, at den højærværdigste Biskop i sin Prædiken

og Læge P. Nielsen ved den selskabelige Sammenkomst om Aftenen takkede Sangerne for deres udmærkede Præstationer. Man kunde ved denne Lejlighed erfare, hvad der kan opnaas ved Offervillighed og Sammenhold.

Til Trods for Varmen fyldtes Kirken atter til Eftermiddags-Andagten, under hvilken Pastor Buch prædikede. Efter Andagten samledes alle ved St. Knuds Grav i Domkirken, hvor vor højærværdigste Biskop opfordrede de Troende til at bede en Rosenkrans. Efter denne fælles Andagt ved Martyrkongens Grav benyttede flere Katholiker Lejligheden til at tage den herlige Domkirke nærmere i Øjesyn og beundre det prægtige Mindesmærke, vore katholske Forfædre satte Kong Knud den Hellige.

Om Aftenen var der selskabelig Sammenkomst i Industripalæet, hvor der blev holdt en hel Række Taler, og Katholiker fra Landets forskellige Egne havde Lejlighed til at gøre Bekendtskab med hverandre.

Knudsfesten i Aar vil sent gaa af glemme, og vi have Grund til at haabe, at Mindet om den vellykkede Fest vil drage mangan en igen til Odense næste Aar, og at de katholske Menigheder, der ikke vare repræsenterede i Aar, i Fremtiden ville tage Del i Valfarten til St. Knuds Grav.

Frankrig. *Afskaffelsen af den kongreganistiske Skoleundervisning* i Frankrig er nu ogsaa bleven vedtaget i Senatet med 167 Stemmer mod 108. Henved 200 kongreganistiske Skoler ville nu blive lukkede af Hr. Combes, som derved har faaet Lejlighed til at tilkendegive sit eget og Regeringens infernalske Had mod al positiv Kristendom og Tro.

Rom. Kardinalvikar *Respighi* aflagde for nylig et officielt Besøg i det store *Militær-Hospital* i Rom, hvor man modtog ham med megen Højtidelighed. Besøget er et nyt Bevis paa Vatikanets Bestræbelser for at bevare det bedst mulige Forhold til Italien.

— I den h. Faders Nærværelse afholdtes for nylig et Møde i Vatikanets Konsistoriesal, i Anledning af den højt-

delige Oplæsning af Dekreterne om de to ærværdige Guds-Tjeneres: *Kaspar Buffalos* og *Stefan Bellesinis* Beatifikation eller Saligerklæring. Den Første var Sognepræst ved St. Markus Kirken i Rom og Grundlægger af »Det kostbare Blods Samfund«, den Anden Medlem af Augustinerordenen og Sognepræst i Gennazano i Bispedømmet Palestrina. Den h. Fader sagde i sin Tale, at Grunden til en Saligerklæring laa i *Guds Villie*, idet han jo var Skaberen af al Hellighed i Mennesket, og i *Kirkens Villie*, fordi den vilde se sine fortjenstfulde Sønner hædrede og ærede. Netop i vore Tider maatte de sande, levende Kristne mere end nogen Sinde opbygge sig ved saadanne ærværdige Guds-Tjeneres Exempel — et herligt Exempel, de som Præster, Munke og Lægfolk havde givet ved hele deres Livsvandel. I vore Tider, i hvilke man berøver Kirken dens Ejendele, fordriver Ordensfolk fra deres Fædreland, næsten misunder dem Luften og Solens Lys, er det nødvendigt at opløfte Øjne og Hjærte til den himmelske Fader og at søge i de himmelske Ting den Trøst, som Verden nægter de Kristne. Med den apostoliske Velsignelsen sluttede den gribende Højtidelighed. Den h. Fadess Tale blev levende kommenteret paa Grund af dens Hentydninger til franske Forhold.

— Sandsynligvis ville endnu flere *Beatifikationer* og *Kanonisationer* finde Sted i Aarets Løb i Anledning af Jubilæumsfestlighederne til den h. Gudsmoders Ære. Blandt andre nævnes den ærværdige Sognepræst i *Ars Johannes Baptist Vianney*, den salige *Sauli* og flere Martyrer af Kapucinerordenen.

➤ Fra Vejbrynet ➤

—o—

Bønnen for de Afdøde. I en Artikel med Overskriften: »*Hvorledes Odenseanerne begravedes i gamle Dage*« skriver »Odense Avis« for 5. Juli bl. a. følgende: »Den

gamle katholske Skik (at et Lig som Hovedregel senest Andendagen efter Døden overgaves til Kirken og blev begravet) var baade smuk og hensynsfuld og i hvert Fald langt at foretrække for den nuværende. Sorgen og Savnet fik ikke Tid til at klamre sig til de livløse Rester. I den katholske Tid var en Begravelse derfor som Regel et gribende Optrin, hvor kun menneskelige Førstehaandsstemninger kom til Orde, medens Kirken mildt, men myndigt udtalte sit: Guds Vilje ske!

Hvad kunde lignedes ved at vide én, man havde kær, betroet i Kirkens Arme, hvor han fik det skønneste Hvilested. Lys tændtes om ham; Røgelsesduft, Salmesang, Orgeltoner steg som Livsens Strømme over den Dødes Bolig. Messer læstes hvert Aar, ja, Allesjælesdag lød Messen for alle Afdøde, ogsaa for den Fattige i Hjørnet af Kirkegaarden; Glimt af Alterlys tittede over Sneen til hans afsides Leje.

Nu er alt det en Saga. Det er kun de blødhjærtede, som bevæges ved et Dødsfald, og Deltagelsen er enten et Pligt- eller Forretningspørgsmaal, sjældent dikteret af Sorg eller Ærbødighed.

I Fortiden var Ærbødigheden almindelig. Naar den, som maaske om Morgenen endnu gik frisk og sund, hen under Aften bares paa Baare omgiven af tavse Munke og Kærtedrenge til Graven under Kirkens Buer, da grebes alle, Landets fornemste Mand, Ridderen til Hest, Borgeren bag sin Disk, Kvinderne paa Bislaget, Gadedrengene i deres Leg — af en og samme Følelse: lynsnar Ærbødighed for det store Ubekendte, der drog dem forbi.

Men efter Reformationen og op til vore Dage —? Man har ikke haft Tid til at tænke paa Sjælen, kun paa Legemet; det skal hædres. 5--6 Dage blev det staaende til almindelig Beskuelse, ja, ofte spiser man paa Kistens Laag og danser omkring den.

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj afholder selskabelig Sammenkomst med Assemblé Onsdag d. 20. ds. Kl. 8 paa „Ny Ravnsborg“, Vesterfælledvej 82. Besøgende à 25 Øre.

Bestyrelsen.

Ung Pige.

En yngre Pige fra et dannet Hjem, ikke gerne under 25 Aar, som vil passe 2 Børn (3 & 5 Aar) og iøvrigt deltage i lettere Husgærning, kan faa Plads til 1. Aug. eller 1. September. En som kan lidt Haandarbejde foretrækkes. Billet mrk. U. P. bedes sendt til Hoffmann, Købmagergade 48.

Fredag d. 15. ds. udkom 2den Aargangs 7de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: G. Schmitter: „Los-von-Rom-Bevægelsen“. II.
Ivar Sæter: Hellig Olaf.
I.-K. Huysmanns: Til Julemesse.
F. Esser: Kirken i Japan.
Blandinger.

Subskription å 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) tegnes i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godthaab 618). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription April—December 1904 å 3 Kr. Januar Kvartal kan da faas hos Udgiveren å 1 Kr. (til Udlandet Kr. 1,25).

Unio. Generalforsamling (Fortsættelse) Fredag den 22. Juli Kl. 9 i Søpavillonen.

Ligkiste-Magasinet,

Nordre Frihavnsvej 12 (ved Trianglen),
anbefaler sig til Menigheden.

Alt vedrørende Begravelser besørgeres gratis.

Smukke og solide Kister i stort Udvalg til billigste Priser.
Telefon 20067. **Emil Schæbel.**

For udvist Deltagelse ved min kære Mand's, Former S. Chr. Schmidts Død og Begravelse takkes hjærteligst.

Amalie Schmidt,
f. Petersen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Juli. 8. Søndag e. Pintse. (Alexius, Bekender.)
— **18. M.** Kamillus af Lellis, Bekender. — **19. Ti.** Vincents af Paulo, Bekender. — **20. O.** Hieronymus Æmiliani, Bekender. — **21. To.** Henrik, Kejser og Bekender. — **22. F.** Maria Magdalena, Bodfærdig. — **23. L.** Apollinaris, Biskop og Martyr.

Søndag den 24. Juli. 9. Søndag e. Pintse.

St. Andreas Kirken (Ordrup). I Sommermaanederne holdes Aftengudstjenesten om Søndagen Kl. 7 (i Stedet for Kl. 5).

Vincentskonferentserne holde i Aaledning af den h. Vincents af Pauls Fæst (d. 19. ds.) **Generalmøde Søndag d. 24. Juli** Kl. c. 11¹/₂, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. S., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Virksomhed blandt de Fattige.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 137—144.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 30.

Søndagen den 24. Juli.

1904.

Indhold: Luthers Mænd. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Italien. — »Fra Vejbyrnet«.
— Bekendtgørelser.

Luthers Mænd.

— 0 —

Under Overskriften »*Pavens Mænd*« fremsætter Pastor Bülow i »*Annæct*« for 15. ds. nogle Bemærkninger om min Gendrivelse af Pastor Sadolins Stykke mod »Den ubesmittede Gudsmoder« (jfr. »*Nord. Ugebl.*« Nr. 23).

Hvad har han da at sige? Ikke meget — af visse Grunde —, men dog saa meget, at det er tilstrækkeligt til at gøre ham umulig som Modstander i Kampen mod den katolske Kirke og dens Lære. Jeg skal hidsætte og gendrive alt, hvad han har at indvende.

»Metoden,« siger Bülow, »maa formodentlig være i Kurs blandt Pavens Folk: Der opremses en Mængde Kirkefædre og katolske Theologer« (den inkonsekvente Retsskrivning i de sidste to Ord er Bülows). »Bladet fortæller, at alle disse var »*bcgcjstredc Mariadyrkerc*« og af samme

Mening som Pave Pius IX., da han den 8. December 1854 ophøjede til »katolsk Dogme« den Lære, at Jomfru Maria var uden Synd fra sit Livs første Øjeblik, hun var undtaget fra Arvesynden. Saa maa det da passe!«

Nej, det passer netop ikke, saadan som *Bülow* fremstiller Sagen. Man maa huske paa, at ikke den tusindste Del af »*Annexets*« Læsere har set min Artikel. Paa denne Kendsgerning bygger han nu og lader, som om jeg for at imødegaa *Sadolin* kun havde »opremset en Mængde Kirkefædre og katolske Theologer«! Han fortier, at jeg kun har anført de mange Navne for mod *Sadolin* at slaa fast, at Mariadyrkelsen ikke først »nu om Dage« flourer i den katholske Kirke, men at det allerede var Tilfældet i Oldtiden og i Middelalderens første Aarhundreder. Han fortier, at jeg paa det Sted endnu slet ikke talte om Marias ubesmittede Undfangelse og sætter med velberaad Hu de mange Navne i Forbindelse med Artikkens Hovedemne. Det maa da vel kaldes en uærlig Fremgangsmaade! — Derimod ved han ikke at sige et Ord om de mange Udtalelser om Marias ubesmittede Undfangelse, som findes hos de gamle Kirkefædre. Saadant noget maa jo forties for Protestanterne!

Endvidere skriver *Bülow*: »Forfatteren bemærker, at »Protestanterne saa ofte glemmer, at det er den Helligaand, der stedse leder Kirken (det vil sige den pavelige Kirke). Saaledes er f. Eks. *Pavens Ufejlbarhed ikke andet end et Udslag af den Helligaands Virksomhed i afgørende Øjeblikke*«!! Det er virkelig en drøj Beskyldning mod den Helligaand.«

Kunde Pastor *Bülow* saa ikke sige os, hvor Kristi Ord om den Helligaands Virksomhed i Kirken (Joh. 14, 16. 17. 26.) egentlig gaar i Opfyldelse? I de protestantiske Religionssamfund har jo enhver sin private Aand, og Splittelserne er derfor ogsaa utallige. Hvor virker altsaa den Helligaand? Er han da en Splittelsens Aand? Eller holder Jesus maaske ikke, hvad han har lovet? Det vilde være drøje Beskyldninger!

»Hvad Bibelen angaar,« fortsætter *Bülow*, »kommer den katolske Forfatter let fra det, idet han gør opmærksom paa, at »Kirken (d. e. Pavekirken) aldrig har paastaet, at denne Lære (om Maria) staar i Bibelen med udtrykkelige Ord, men kun har fundet den *medunderforstaaet*.« Ja — hvor er saa Grænsen? Det er ikke godt at vide, hvad Paven ad Aare finder »medunderforstaaet« i Bibelen.«

Vær blot ikke bange, Hr. Pastor, jeg kan med hele vor store katholske Kirke forsikre dem, at Paven aldrig kan finde noget »medunderforstaaet« i Bibelen, hvad de gamle hellige Fædre ikke har fundet »medunderforstaaet«. Nej, det kan De trygt stole paa. — Jeg kunde iøvrigt her ogsaa gøre Pastor *Bülow* opmærksom paa, at hele Lutherdommen er bygget paa, hvad *Luther* har fundet »medunderforstaaet« i Rom. 3, 28, nemlig Ordet »*alene*«, som han endda har smuglet ind i Bibelen: *Retfærdiggørelse ved Troen alene*, — og det til Trods for, at den samme Apostel Paulus, som skrev Romerbrevet, ogsaa har skrevet (1. Kor. 13, 13.): »Saa bliver da Tro, Haab, Kærlighed, disse tre; men størst iblandt disse er *Kærligheden*,« og til Trods for, at de hellige Fædre ikke ved noget om »Retfærdiggørelse ved Troen *alene*«!

Nu kommer imidlertid det mest interessante: »Den katolske Forfatter,« skriver *Bülow*, »maa vist selv have haft en Følelse af, at den Maade at bruge Bibelen paa ikke er meget overbevisende for lutherske Kristne« (nej, ikke Spor af denne Følelse; jeg tænkte jo ikke paa de mest forskruede iblandt dem). »Han søger derfor at aflede Opmærksomheden ved at føre Krigen over paa Fjendens Enemærker: »*Skriften siger (heller) ikke engang udtrykkeligt, at der var Vin i Kalken*, da Jesus indstiftede Nadveren, og dog søger Protestanterne af Kristi Ord: »Drikker alle deraf«, at bevise, at Kalken væsentlig er nødvendig til Nadvernydelsen.« Det var en underlig Dækstilling. Kan det siges mere udtrykkeligt, at der var Vin i Kalken, end Tilfældet er i Matth. 26, 27—29?« (Som om jeg ikke mange Gange havde læst

dette!) »Og han tog Kalken, takkede, gav dem den og sagde: *drikker alle deraf* . . . jeg skal derefter ikke drikke mere af denne *Vintræets Frugt* indtil o. s. v.« Det maa være nogle mærkelige Briller, de pavelige Lærde bruger, naar de læser i Bibelen.«

Denne Slutning af det hele synes jo at være over Maade effektiv. Men angaaende dette sidste Stykke af *Bülow's* Indlæg skal jeg først sige, at Bemærkningen om Vinen kun var den at gøre Protestanterne opmærksom paa, at virkeligt ikke at alt, hvad de tror, staar i Bibelen. Jeg tænkte dog ikke paa, at Pastor *Bülow* saa gerne vilde gaa i Vandet; det er forhaabentlig kun sket paa Grund af de varme Dage, vi nu har. Men denne Vandgang vil han vist ikke indrømme, med mindre jeg holder en lille Forelæsning over Matth. 26, 29 og Parallelstedet Luk. 22, 16 ff. efter lutheriske Skriffortolkere.

Jeg har her paa mit Skrivebord *F. G. Lisco*, Det Nye Testament med Forklaringer, Kristiania 1850. Til Luk. 22, 17, bemærker *Lisco*: »Denne Kalk er den i Følge Guds Befaling ved Paaskefesten sædvanlige *Taksigelsens Kalk*, som Husfaderen lod gaa omkring, følgelig *aldeles forskellig* fra den V. 20 omtalte, som hører til den nyindsatte hellige Nadveres Helligholdelse.« Saaledes den tyske Lutheraner, oversat paa Dansk-Norsk. Kristi Ord om Vintræets Frugt i Luk. 22, 16 og Matth. 26, 29 gælder altsaa *ikke Nadverkalken*.

Det samme finder jeg i en svensk Bibel: *H. M. Melin*, Den Heliga Skrift med förklarande anmärkningar, Lund 1865. Til Matth. 26, 29 bemærker *Melin* kort og godt: »Detta sades wid påskalamsmåltidens begynnelse, och altså före *Nattwardens instiftelse*, Luk. 22, 15—18.«

S. C. Müller, Den hellige Skrift i Udtog, Købh. 1858. anfører S. 245 ff. Matth. 26, 29 ved Paaskemaaltidet, saa fortælles om Fodtvætningen, Forudsigelsen af Judas' Forræderi og først bagefter berettes om Indstiftelsen af Nadveren,

uden at der siges noget om »Vintræets Frugt«. Disse Ord henhører altsaa heller ikke efter denne Forfatter til Nadverkalken.

Endelig har jeg *J. T. A. Tang*, Større Bibelhistorie, 7. Opl. Købh. 1882. Side 168 anføres Matth. 26, 29 ogsaa ved Begyndelsen af Paaskemaaltidet; derefter berettes om Rangstriden blandt Apostlene, saa om Fodtvætningen og Paavisningen af Forræderen (S. 169), endelig om Nadverens Indstiftelse (S. 170), hvor der heller ikke anføres Matth. 26, 29 eller Luk. 22, 16.

Alle disse lutherske Skriffortolkere fra Tyskland, Norge, Sverrig og Danmark — andre har jeg for Øjeblikket ikke ved Haanden — siger altsaa enstemmig det selvsamme som jeg: Skriften siger *ikke udtrykkelig*, at der var Vin i Nadverkalken, skønt det er »medunderforstaaet«. De anførte Forfattere høre sikkert ikke til de moderne Bibelkritikere.

Hvad skal man nu tænke om Pastor *Bülows* Bibelkundskab? Naar han ikke ved Besked med sine egne Trosfællers Fortolkning selv i det Tilfælde, at de stemmer overens med hverandre og med os Katholiker, — hvad skal man saa kunne vente, naar den katholske Kirke er af en anden Mening?

Og hvilke »Lærde« bruger »nogle mærkelige Brillen, naar de læser i Bibelen«? Ikke de »pavelige«, men »Luthers Mænd«, naar det passer dem.

P. G. Schmiderer.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

I dette skæbnesvangre Øjeblik raabte en af de mange Bønder, der havde forsamlet sig udenfor Cirkus, at der kom endnu en Rytter i rasende Fart ned ad den appiske Vej.

Med et vredt Blik sænkede Centurionen sit Sværd og sendte nogle af Soldaterne hen til Udgangen af Cirkus.

Valeria og de andre Kristne saa i den højeste Spænding efter dem.

Med slappe Tøjler kom en Rytter i fuld Rustning færende, idet han holdt et Stykke Papir højt op i Vejret: »I Keiserens Navn,« raabte han allerede langt borte fra, »hold inde, hold inde!«

Det var Candidus, som nu viste sig i yderste Øjeblik paa sin sveddryppende Hest.

Alle veg til Side for den fremstormende Rytter, og — at styrte ind i Cirkus, springe af Hesten, ile hen til det Sted, hvor de Kristne stod og med Raabet: »Moder, Moder« trykke Irene, der havde strakt Hænderne ud mod Sønnen, til sit Bryst — var kun et Øjeblikk Sag.

»Moder, elskede, dyrebare Moder!« var alt, hvad Candidus kunde fremføre, saaledes overvældede denne jublende Lykke hans Hjerte. Og Moderen bøjede tavs sit Hoved, med Glædestaarer i Øjnene, over den unge Mand og trykkede Sønnen til sit Moderhjerte, i et langt, uudsigelig lykkeligt Favntag.

Selv de raa Soldater følte sig grebne af denne Scene. Centurionen var bleven i højeste Grad overrasket ved den pludselige og næsten vidunderlige Tilsynekomst af en Rytter med en Krigstribuns Værdighed; han havde nu læst Constantins Befaling, som Candidus havde kastet hen til ham, og samtidig kunde man i det fjerne høre Hovslagene af det fremsprængende Rytteris Heste. Saa erklærede han højt og lydeligt:

»Det er bleven en Umulighed for mig at udføre den guddommelige Maxentiuses Befaling. Lad altsaa Sejrherrens Villie ske: Fangerne er fri.«

Disse Ord blev modtagne med stormende Begejstring af de Kristne. Diakon Severus og de andre troende skyndte sig hen til Fangerne. Her omfavnede en Mand sin Hustru, der en Søn sin Fader, en Broder sin Broder under varme

Glædestaarer. Naar Himlen gyder sin trøstende Olie i den udgaaende Lampe, blusser Flammerne hurtigt op paa ny, og fra det Sted, hvor det blodige Martyroffer lige skulde have været bragt, steg nu inderlige Bønners Viraksduft op til den Allerhøjstes Trone. —

Hvormeget Valeria end længtes efter at kaste sig i Irenes Arme, havde hendes Finfølelse og jomfruelige Beskedenhed dog holdt hende tilbage fra at nærme sig den elskede Moder, hvis salige Gensyns første Øjeblikke, under disse særlige Omstændigheder, burde være helligede Sønnen alene. Hun holdt sig derfor stille for sig selv, hendes Læber smilede og Øjnene straaledede af Henrykkelse, medens hendes Hjerter var fuldt af Glæde og Lykke. Som hun stod der, lignede hun en Blomst efter et Uvejr. Taarerne stod endnu i hendes Øjne, som Regndraaberne paa Bladene; men den klare Sol spejlede sig allerede i dem og gav Blomsten ny Duft og et frisk Udseende. Og da Irene nu saa Valeria, ilede hun hen til hende, sluttede hende i sine Arme, og da forekom det dem begge, at en Haand fra oven havde borttaget Lidelsens bitre Kalk fra deres Læber og gydt Paradisets vederkvægende Balsam i deres Hjerter.

»Her ser du min Søn, Candidus,« sagde den lykkelige Moder til hende.

»Gud alene,« sagde Valeria til ham, idet hun tog hans Moders Haand og, trods hendes Modstand, trykkede den til sine Læber, »Gud alene, som sendte dig, kan gengælde dig dette Øjeblikks uendelige Lykke.«

Rødmande slog hun sine Øjne ned.

»Ædle Jomfru,« svarede Candidus, forbavset over den Værdighed og Ynde, der hvilede over Valerias hele Væsen, »vel er det Soldatens Kald at uddele Saar og bringe Død rundt omkring sig; men det er ham dog langt kærere at læge Saar, spare Liv og aftørre Taarer. Og det, at jeg baade, som Søn, kunde frelse min Moders Liv, og, som Kristen, frelse saa mange ædle Bekendere fra Døden, det er

en Lykke og Velsignelse, for hvilken jeg med Glæde gerne vilde opgive alle Krigens saa hurtigt visnende Lavrbær.« —

Imidlertid var Kejsereus Rytterer indtruffet. Da Soldaterne saa, at Fangerne allerede var frigivne, søgte de efter Bytte, og kort efter forkyndte et Jubelskrig, at de havde været heldige i deres Bestræbelser; de sendte en af deres Kammerater hen til Candidus for at meddele ham, at de i et Rum oven over Indgangsporten til Hallen havde fundet et rigt besat Bord, der endnu stod urørt. Da Bekenderne ikke havde nydt noget siden deres *coena libera* den foregaaende Aften, kunde disse ogsaa nok trænge til en Forfriskning, og Soldaterne delte nu, under almindelig Tilfredshed det kejserlige Bords Lækkerbidskener med dem. — I den øverste Ende af Hallen var der ophængt et Billede af Tyrannen, det var omgivet af Kranse og kostbare Draperier. Krigerne rev det ned fra Væggen, hvor det hang, stak Øjnene ud paa det, saaledes som Maxentius selv havde gjort ved Constantins Billeder, og besluttede at bære det i Triumf til Rom som Krigstrofæ. — —

Da det var de Kristne magtpaaliggende at tage Del i den almindelige Sejrsglæde, brød den lykkelige Skare snart op og begav sig paa Vej, efter endnu en Gang med forenede Hjerter og foldede Hænder lydeligt at have sendt en varm Takkebøn op mod Himlen. Rytterne sprængte i Forvejen ind til Byen med Sejrsbilledet. Efter Candidus Ordre havde en af dem taget Mincius op paa sin Hest, for at han, paa Valerias Bøn, saa hurtigt, som muligt, kunde underrette hendes Fader om Irenes og de andre Kristnes Frelse.

Den lykkelige Moder, der vandrede mellem Candidus og Valeria, lod nu Sønnen fortælle om sine Oplevelser under Felttoget og særlig om Slagets hele Gang i Dag. Begge Kvinderne lyttede med spændt Opmærksomhed til hans Beretning, hvor glædede de sig i deres Hjerter over Guds synlige Indgriben; hvor lykkelige kunde de nu, efter at Prøvelsernes Nat var overstaet, se hen mod en lysere Fremtid, der oprullede sig for deres Blikke som en gylden Morgen!

Nu kom Turen til Irene at fortælle, om hvad hun havde oplevet og gennemgaaet. Hendes Beretning blev tillige en Skildring af alle de Prøvelser og Lidelser, som var komne over Rufinus, hans Datter og alle de andre Bekendere; Valeria maatte atter rødme over al den Ros, hvormed hun blev overøst, og det var forgæves, hun prøvede paa at afværge den ved at udtale sin hjerteligste Tak for al den moderlige Kærlighed, hvormed Irene havde staaet ved hendes Side. Candidus hørte med dyb Bevægelse paa Modrens gribende Beretning; han følte en dyb Ærefrygt ved at befinde sig midt iblandt den Skare Bekendere, som havde lidt Nød og Elendighed af enhver Slags, baade i Fængsel og som Slaver ved Byggearbejderne. Sikkert var det, at medens Constantins Hær fægtede med Sværdet for Sejren, havde alle disse troendes Lidelser og Ofre i Rom kastet sig, ligesom bønfoldende Børn, ned for den guddommelige Majestæts Fødder, for at bede om Constantins Triumf og Korssets Sejr.

Men hvad der gjorde det dybeste Indtryk paa Candidus var det opofrende Mod, med hvilket Valeria havde forsøgt at frelse sin Fader, de skrækkelige Timer, de havde maattet tilbringe sammen i det mamertinske Fængsel og alle de næsten overmenneskelige Lidelser og Smerter, hun havde udstaaet. Kunde der vel, spurgte han uvilkaarligt sig selv, blandt alle Roms unge Kvinder findes nogen, der var ædlere og mere højsindet, end hun? — Valeria maatte nu ogsaa fortælle Irene og hendes Søn, alt, hvad der var sket, siden hun var bleven kastet i Fængsel, og den Maade, hvorpaa hun skildrede dette, særlig det Øjeblik, hvor hun genfandt sin Fader, afslørede en saadan Sjælsstorhed, saa at Candidus ikke kunde sammenligne hende med nogen ringere end sin egen Moder, og han forstod nu fuldstændigt den inderlige Kærlighed, der forenede de to. Da hun fortalte, at Rufinus holdt sig skjult i en Hytte i Trastevere, foreslog han og Moderen, at de begge øjeblikkeligt skulde følge med Valeria derhen.

»Min Kejser,« tilføjede Tribunen, »har anvist os en Fløj af det lateranske Palads; vi vil bringe den ædle Stadspræfekt derhen, til han, en af de første Dage, kan vende tilbage til sit eget Palads, efter Kejserens Befaling.«

Diakon Severus havde, paa Candiduses Anmodning, sendt Bud til den nærmeste Landsby for at skaffe Irene og Valeria en Vogn. Denne indhentede nu de vandrende; Kvinderne tog Plads, og Candidus svang sig igen op paa sin Hest og red ind til Byen ved Siden af dem. De andre troende fulgte bagefter til Fods.

I hine Tider var hele den Strækning, som fører fra Caracallas Bade ud gennem den appiske Port, og som i vore Dage henligger øde og forladt, beboet af en talrig Befolkning, ligesom der ogsaa fandtes en stor Del Paladser, Villaer og Huse ved Scipionernes gamle Gravkammer og de frigivnes Columbarier. Jo nærmere Candidus og Kvinderne kom Byen og især, da de naaede ind i de tætbefolkede Gader, desto tydeligere hørte de fra alle Kanter Romernes enstemmige Glæde over at være bleven befriede fra Tyrannens Aag. De selv var Genstand for Nysgerrighed og Forbavselse; det var en Gaade for alle, hvorledes denne glimrende Tribun fra Constantins Hær, paa sin prægtige Ganger, var bleven Beskytter for to tarveligklædte Kvinder, der sad i en ussel Bondevogn; det var især Koner og Børn, som slak Hovederne sammen og fandt paa de underligste Formodninger, for at løse denne Gaade.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. *Den højærværdigste Biskop* er, paa Grund af en pludselig Familiesorg, i Onsdags afrejst til Udlandet. for at bægve sig til Møppen. Herfra begiver

Hs. biskoppelige Højærværdighed sig i Slutningen af Maa-
neden til Paderborn, for at overvære Bonifaciusforeningens
aarlige Generalmøde, som finder Sted der i Dagene fra
3.—5. August. Biskoppen vil sandsynligvis atter være til-
bage her i Hovedstaden henved den 8. August i Anledning
af de aarlige Præsteexercitier, som afholdes fra 8.—12. n.
M. paa St. Andreas Kollegiet. Angaaende Breve o. s. v.
til Biskoppen under dennes midlertidige Ophold i Udlandet
henvises Dhrr. Gejstlige til »Kirkelige Bekendtgørelser for
Danmarks apostoliske Vikariat« Nr. 2 Aarg. IV. Nr. 58.

— Ogsaa Sognepræsten ved St. Ansgars Kirke, Hr.
Pastor *J. Braun*. er for Tiden i Udlandet paa en længere
Ferierejse. Under hans Fraværelse besørges hans Embeds-
forretninger af Kapellanen.

Frankrig. For den katholske Presse er det navnlig i
den senere Tid bleven en vanskelig Opgave, at værges sig
mod alle *de uberettigede Angreb* paa den katholske Gejst-
lighed, som den liberale og jødiske Presse fabricerer paa
kunstig Vis, for at ophidse Mængden imod Kirken og dens
Gejstlighed, idet der næsten ikke hengaar en Dag, uden at
saadanne Blade finde en lille Plads i deres Spalter til en
eller anden Løgn om katholske Biskopper, Præster, Munke
og Nonner. Navnlig skildres Gejstlighedens Moralitet med
de sorteste Farver og tvivlsomme, ubeviste, frivole Beskyld-
ninger blive ikke blot fremsatte som Kendsgerninger, men
der opfindes ogsaa de groveste Ting, som under ikke existe-
rende Navne udslynges mod fingerede Personer som histo-
riske Tildragelser. Interessant og karakteristisk er i denne
Retning de franske republikanske Røverblade — og deres
Eftersnakkere i andre Lande, — som have jaget den franske
Regering ind i en Konflikt med den katholske Kirke, en
Konflikt, som tilsidst maa føre til Ministeriets Fald, fordi
Frankrigs katholske Folk dog vil tabe Taalmodigheden og
rejse sig til en energisk Aktion i det Øjeblik, hvor disse
Angreb mod Kirken og dens Tjenere udarte til Angreb og
Forhaanelser mod den katholske Tro. Og denne Udvikling

af alle »Kulturkampe« er just historisk og fører altid til det samme Resultat, d. v. s. til Troens Sejr.

I det engelske Blad »Month« (Maaned) har Udgiveren P. J. Gerard, leveret et slaaende Bevis mod de franske Kulturkampbladets Løgne om og Angreb paa den katholske Kirkes Gejstlighed, idet han har taget den officielle franske Statistik til Hjælp. Af dette Arbejde fremgaar følgende: Siden 1864 har det franske Justitsministerium aarlig udgivet en officiel Beretning om Kriminalforbrydelser indenfor de mere dannede og ledende Samfundskredse. Denne Beretning omfatter 3 Klasser. Under Klasse 1 rangerer: Jurister, Dommere, Advokater af enhver Rang, saavel som alle juridiske Embedsmænd. Klasse 2 omfatter den medicinske Verden i alle Kategorier af Læger, Apothekere o. s. v. Klasse 3 endelig' hele Gejstligheden, indbefattet Medlemmerne af alle mandlige og kvindelige Ordenssamfund. Studiet af disse Beretninger giver nu følgende Resultat: I Tidsrummet 1864 til 1892 kom en Kriminalforbrydelse paa 696 Medlemmer af Klasse 1. I Klasse 2 kom en Kriminalforbrydelse paa 2958 Medlemmer, og i Klasse 3 (altsaa Gejstligheden og Ordenssamfundene) var kun 1 Forbrydelse paa 23,474 Medlemmer. Fra 1893—1897 var Forholdet saaledes: Klasse 1 paa 1106 Personer 1 Forbrydelse. I Klasse 2 var Forholdet som tidligere — 1 Forbrydelse paa 2958 Personer; for Klasse 3 var Forholdet endnu langt gunstigere — 1 Forbrydelse paa 32,154 Personer. Fra 1897—1902 forandrer Forholdet sig saa for Klasse 1 til 1 Forbrydelse paa 2054; Klasse 2 har 1 Forbrydelse paa 3802; og Klasse 3 (Gejstlighed og Ordensfolk) 1 Forbrydelse paa 33,222 Personer. Og overfor denne Statistik vover den »kulturkamplystne« Løgnepresse at fortælle med hykkelsk Mine hele Verden om den forfærdelige Immoralitet blandt Kirkens Tjenere og dens Ordeners Medlemmer!

— »Osservatore Romano« i Rom offentliggør med Hensyn til en Artikel i Pariserbladet »Temps« af 13. ds med Overskriften »Frankrig og den h. Stol« en Notits, i

hvilken bl. a. siges: Det er aldeles *falsk*, at Ærkebiskoppen af Rouen, Avignon, Albi og Algier, og Biskopperne af Tarantaise og Mende ere blevne opfordrede til at komme til Rom, eller at de have været Genstand for nogensomhelst *disciplinær Forholdsregel*. Det er fremdeles *aldeles falsk* at den h. Stol nogen Sinde har tænkt paa — paa Grund af den franske Gesandt *Nisards* Orlov — at gribe til Repressalier og at straffe de Biskopper, som ifjor ikke sluttede sig til Ærkebiskoppen af Paris' Protest. Det er *aldeles falsk*, at den h. Stol nogen Sinde direkte eller indirekte har tilladt eller anerkendt de paa Vildfarelse hvilende Grundsatninger, om hvilke »Tems« taler. — I *Paris* synes man at ville benytte Anliggendet endnu mere i politiske Øjemed, idet Telegrafden den 17. Juli meddeler: »*Matin*« og »*Humanité*« melde, at Ministerraadet har besluttet, at forlange af *Vatikanet*, at de til Biskopperne af *Dijon* og *Laval* rettede Breve skulle *tilbagekaldes*. Saafremt Vatikanet vægrer sig, skulle *alle diplomatiske Forbindelser* med Vatikanet *ophæves*, og den apostoliske Nuntius i Paris vil da faa sit Pas tilsendt.«

— I Rom anser man paa mange Steder — dog vistnok med Urette — *Kirkens og Statens Skilsmisse* i Frankrig for allerede nærforestaaende. Foreløbig vil den franske Regering dog overveje et saadant Skridt baade to og tre Gange. I Vatikanet imødeser man under alle Omstændigheder en saadan Adskillelse med fuldkommen Ro og søger kun at holde sig forberedt. Det pavelige Statssekretariat har bl. a. sendt Breve til de enkelte franske Biskopper, hvori der spørges om deres Mening angaaende de nuværende Forhold, navnlig om deres Bispedømmers materielle Stilling, saafremt Kultusbudgettet skulde blive afskaffet. Vatikanet ønsker ogsaa at vide, over hvilke Midler Biskopperne kunne raade, for at bestride baade deres egne og Sognepræsternes, Præsternes o. s. v. Udgifter. I Bispedømmerne i det nordlige Frankrig saa vel som i Bispedømmerne i Bretagne og Vendée, navnlig ogsaa i Paris og Lyon, vil den derværende

katholske Befolkning alene være meget godt i Stand til at bestride de nødvendige Kultusomkostninger. thi den er overordentlig from og ogsaa i Stand til at bringe Ofre. Derimod hersker der i flere Egne, navnlig i Sydfrankrig, den krasseste Ligegyldighed og Mangel paa Religiøsitet, og her vil det næppe være muligt, at Katholikerne alene kunne tilvejebringe Kultusomkostningerne. I andre Egne, navnlig i Bjærgene, er der vel den bedste Villie tilstede, men den derværende Befolkning er fattig og kan intet gøre. Efter en Mands Dom, som nøje kender de franske Forhold, vilde man mindst bruge 50 Aar til at skabe en selvstændig Kirkeformue i Frankrig. Man ønsker selvfølgelig ikke, at Kirken i Frankrig skal staa uforberedt, og man har derfor foreløbig tænkt paa at grundlægge Centralkasser i de enkelte Bispedømmer, for at komme de enkelte Sogne til Hjælp, saavel som særskilte Kasser for de fattigere Bispedømmer selv. Skulde det nu komme til en Adskillelse mellem Stat og Kirke, saa vilde Frankrigs Katholiker rigtignok faa nok at gøre og have rig Lejlighed til at vise i Praxis deres saa meget roste offervillige Sindelag. Men hele Kirken i Almindelighed vilde ogsaa komme til at lide derunder, thi de ellers saa gavmilde Franskænd vilde da faa saare lidet tilovers til Peterspenge, til Understøttelse af Missionerne, til Troens Udbredelse o. s. v.

Italien. Ved Folketællingen den 10. Februar 1901 har man for første Gang i Italien ogsaa taget Hensyn til de forskellige *Konfessioners* Styrke. Man talte 31 $\frac{1}{2}$ Million Katholiker, 65,500 Protestanter, 35,600 Jøder, 794,029 religionsløse og 36,100 Atheister. Som »religionsløse« betegner man alle dem, som i Listerne ikke havde afgivet en Erklæring i Henseende til deres Religion.

— *Enkedronning Margaretha* af Italien har skænket Jesu Hjærte-Kirken i Rom et pragtfuldt Altertæppe som Tegn paa hendes særlige Andagt til Jesu guddommelige Hjærte.

-- Det katholske *St. Hieronymus Selskab*, der, som bekendt, har til Opgave at udbrede den h. Skrift blandt Folket i Italien, har allerede solgt 250,000 *Exemplarer af det Nye Testament* i italiensk Oversættelse og med forklarende Noter. Tillige har Selskabet paabegyndt Udgivelsen af et »Bibliothek om den h. Skrift«, smaa Bøger for Folket, i hvilke forskellige Punkter i Henseende til den h. Skriffs Fortolkning blive behandlede. Det første Nummer indeholder en Afhandling af Kardinal Capeceletro om »Præstedømmet efter Evangeliet«; det andet er en italiensk Oversættelse af »De 12 Apostles Lære« et ældgammelt Skrift, af hvilket man ser, at Datidens kristne Lære nøje var den samme som den katholske Kirkes Lære i vore Dage.

Japan. Msgr. *Mugabure*, Biskoppen af Tokios Viebiskop, har for nylig besøgt den h. Fader. Pius X. skal ved denne Lejlighed have meddelt Biskoppen, at han faa Dage før Krigens Udbrud havde gjort alt for at foranledige Czaren til at bevare Freden i Tilslutning til Haagkonferentsen. Czaren svarede den h. Fader høfligt, men i Udtryk, som gave tilkende, at Krigen blev betragtet som uundgaaelig. Biskop *Mugabure* kunde meddele Paven, at Katholikerne siden 1891, d. v. s. siden Oprettelsen af et Bispesæde i Tokio, havde gjort gode Fremskridt. Japan talte for Tiden 90,000 Katholiker, af hvilke de 10,000 bo i Hovedstaden. Den japanske Regering var meget tolerant og havde tilladt Oprettelsen af et Præseseminar for Indfødte i Nagasaki. Den h. Fader gav Biskoppen det Hverv, at cverbringe Mikadoen Pavens Tak for den Tolerance, han viste overfor de katholske Kristne i sit Rige, og lovede tillige, at Bispesædet Tokio i en nær Fremtid skulde blive ophøjet til et Ærkebispesæde.

❧ Fra Vejbyrnet ❧

—o—

Døt pavelige Vaaben. Da der gentagende ved festlige Lejligheder er blevet rettet Spørgsmaal til os angaaende det pavelige Vaabens Farver, meddele vi her: Pave Pius X.s Vaaben er et tredelt Skjold, hvis øverste Del paa rød Bund viser St. Markus-Løven (Venedigs Vaaben); den midterste Del af Skjoldet er blaa med en sexkantet Sølvstjerne og den nederste Del er et bølgende blaagrønt Hav med et skraatstaaende Anker med 3 Hager. Den øverste Del af Ankeret rager op i Skjoldets blaa Midterparti.

Pensionat i Ordrup.

En katholsk Dame ønsker til Efteraaret at danne et hyggeligt Hjem i Ordrup for 2 à 3 enlige, katholske Damer. Gode Referencer haves. Nærmere Oplysninger faaes, naar Billet mrkt. **B. F.** sendes til Hoffmann, Købmagergade 48.

Hjærtelig Tak for udvist Deltagelse ved Bogholder **L. Nielsen** Jordefærd. De Efterladte.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Juli. 9. Søndag e. Pintse. (Christine, Jomfru og Martyrinde). — **25. M.** Jacobus, Apostel. — **26. Ti.** Anna, den h. Jomfrus Moder. — **27. O.** Votivofficium af St. Ansgar. — **28. To.** Nazarius og Lidelsesfæller, Mart. — **29. F.** Olaf, Konge og Martyr. — **30. L.** Martha, Jomfru.

Søndag den 31. Juli. 10. Søndag e. Pintse. Ignatius, Beken-
der og Ordensstifter.

Vincentskonferentserne holde i Aaledning af den h. Vincents af Pauls Fest (d. 19. ds.) **Generalmøde Søndag d. 24. Juli** Kl c. 11¹/₂, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Fæstlokalet, Brødgade 67, 2. S., indbydes alle aktive og hidragydende Medlemmer samt Enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Virksomhed blandt de Fattige.

➡ Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 145—152. ➡

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 31.

Søndagen den 31. Juli.

1904.

Indhold: De franske Biskoppers Sag. — Valeria. — Den h. Skrift. Efterretninger fra Ind- og Udland: Frankrig. — Bekendtgørelser.

De franske Biskoppers Sag.

— 0 —

Den dobbelte Konflikt — kanoniske og politiske — som er bleven fremkaldt af en Del Begivenheder, som have fundet Sted i Bispedømmerne Laval og Dijon, synes at tilspidse sig og at skulle faa en skæbnesvanger Indflydelse paa Kirkens Stilling i Frankrig. Følgen synes at skulle blive intet mindre end den definitive Afbrydelse af den diplomatiske Forbindelse mellem Frankrig og Vatikanet og maaske endog Opsigelsen af Konkordatet, som Hr. Combes Regering, tilskyndet af en Hob rabiate Frimurere, søger at fremkalde, for at hævne sig over, at Vatikanet nægter at opfylde dens utaaelige Fordringer.

Konflikten interesserer naturligvis meget Katholikerne i hele Verden. Den Maade, paa hvilken de to omtalte Biskopper — Biskop *Geay* af Laval og Biskop *Nordez* af Dijon

— optræde, er i højeste Grad bedrøvelig; sjældent maa den katholske Verden med Smerte være Vidne til lignende Eksempler paa manglende Disciplin stige ned fra en Bispestol.

Ingen historisk Institution har nogensinde, baade naar man ser hen til dens Dignitarians store Antal og til alle de Begivenheder, den har gennemlevet, haft saa faa Skandaler som den katholske Kirke. Derfor var ogsaa Bevægelsen, Sorgen, Fordømmelsen almindelig indenfor Kirkens Medlemmer, ja endog blandt Anderledestroende, da man modtog den første Meddelelse om Begivenhederne i Laval og Dijon.

For øvrigt staar det klart for Enhver, som fordyber sig i Sagerne, at vor h. Kirkes Ære, som altid tilforn, ogsaa vil gaa med forøget Glans ud af denne Prøvelse. Den øverste kirkelige Autoritet, tilskyndet dertil af regelmæssige Klager, har ikke tøvet med at kalde de Skyldige foran sin ordinære Domstol, hvor høj deres Rang og Værdighed end maatte være. Den kunde ikke være ligegyldig i Henseende til to Biskoppers Ære, saa meget mere, som de to Biskopper selv syntes at være det; den har stillet dem mellem Valget: at retfærdiggøre sig eller at nedlægge deres Embede. Denne Retfærdighedspligt har den opfyldt, hvor skæbnesvangre Følgerne end maatte blive for den selv.

En Institution, som i Gerningen viser en saadan Bekymring og Omhu for sine Medlemmers Reputation og Redelighed, aflægger derved ogsaa Vidnesbyrd om sin ophøjede Sædelighed og Hellighed. De kirkefjendtlige Blade tale ved denne Lejlighed om hemmelige Skandaler indenfor den katholske Kirke. Her er der ingen Tale om Offentliggørelsen af en hemmelig Skandale; her drejer det sig simpelthen om den hellige Stols Retfærdighed. Katholikerne bøje sig bedrøvede og beklage de Skyldige, men der er intet i den h. Stols Retfærdigheds-Akt, som kan være Aarsag til, at de skulde føle deres Tro vakle eller deres religiøse Ære angreben — tværtimod —.

Det vilde uden Tvivl være ønskeligt, om Hr. Combes' Regering, som stiller sig hindrende i Vejen for den kirkelige

Jurisdiktion, i Henseende til sin egen Ære og Udrensningen blandt sit eget Personale, vilde vise den samme Omhu for privat Hæderlighed og politisk Redelighed, som Kirken aflægger Vidnesbyrd om i Henseende til Administrationen af de religiøse Interesser og Anliggender.

Vennerne og Forsvarerne af et Ministerium, som tæller blandt sine Medlemmer en Fader til Edgar Combes, en Pelletan, en Vallé, og blandt sine Bedrifter Chartreux- og Marine-Skandalerne, bør være de sidste til at tale om »Skandalerne« i Laval og Dijon.

*

*

*

Alverden kendte Biskop Geay's ekstraordinære Stilling i hans Bispedømme Laval, de mangfoldige Anklager, som rettedes imod ham, de uophørlige Forviklinger, som vare en Følge. Den h. Stol havde for ikke længe siden anmodet denne Biskop om at nedlægge sit Embede; det var i Leo XIII.s sidste Levedage. Msgr. Geay gav tilsidst sit Samtykke. Men kort efter at have givet dette sit Samtykke, tilbagekaldte han det pludselig. Det var ikke slet og ret sin Demission, han tilbød; men han fordrøede at blive forflyttet til et andet Bispesæde.

Den kanoniske Proces mod Msgr. Geay begyndte i Rom foran det h. Officium og Biskoppernes Kardinal-Kongregation. Men Kirken dømmer Ingen uden at have hørt Vedkommende. Det h. Officium sendte gennem Statssekretariatet et Brev til Biskop Geay, som kaldte Biskoppen af Laval til Rom, hvor han skulde møde inden 20. Juli for at retfærdiggøre sig.

Hvorfor bestemte Msgr. Geay sig ikke til at adlyde i al Stilhed? Som Uskyldig havde han jo Midler i Hænde til at retfærdiggøre sig. Vare Beskyldningerne imod ham falske, kunde han have faaet Lejlighed til at drøfte dem og modbevise dem. Paven vilde have været den første til at glæde sig over hans Uskyldighed. Og selv om Biskoppen

var skyldig, havde det ligget i hans Interesse at betro sig til den øverste kirkelige Autoritet. Der gives mange Slags kanoniske Straffe, og intet er sjældnere end en Biskops Afskedigelse. Men hvorfor tale om Interesser? Det er en Pligt, en hellig Pligt at underkaste sig.

Men Msgr. Geay tænker kun paa at afparere de Angreb, som ifølge hans Mening true ham fra den kirkelige Autoritets Side. I det han bryder alt, baade den strænge Forpligtelse, som det h. Officium havde paalagt ham om at bevare en ubrødelig Tavshed, og den pavelige Bulle »Apostolicae Sedis«, skynder han sig med at underrette Hr. Dumay eller Hr. Combes om den Stævning, han har modtaget fra Rom.

Straks sætter den franske Regering sig i Bevægelse. Den kræver Forklaringer i Rom. Det var ikke vanskeligt for den h. Stol at paavise, at den i intetsohmhelst havde overskredet sine Rettigheder. Hr. Delcassé erklærer, at Sagen kan betragtes som sluttet. Dette skete for henved fjorten Dage siden.

Imidlertid belærer Bladene »Humanité« og »Matin« os om, at Konflikten tværtimod nu først begynder og at den indtræder i den mest tilspidsede Fase: Enten tager den h. Stol slet og ret sin Skrivelse til Msgr. Geay tilbage, eller den apostoliske Nuntius, Msgr. Lorenzelli faar sit Pas tilsendt og den franske Chargé d'affaires ved Vatikanet bliver tilbagekaldt. Med andre Ord, hver Dag, hver Time kan Brudet ske. Hr. Combes fordrer simpelthen, at den h. Stol skal give Afkald paa sin Jurisdiktion over Biskopperne! Thi hvad betyder det vel andet end at forbyde Paven at aabne en kanonisk Proces imod en Biskop? Msgr. Geay maa bære det frygtelige Ansvar. Hvilken Dom maa man vel endog blandt Anderledestroende og Vantro fælde over denne Prælat, som undrager sig sine naturlige Dommere? Hvilken Dom maa vel de Troendes Samvittighed fælde over ham...?

For øvrigt skal det h. Officium ifølge »Echo de Paris« have sendt et nyt strængt Ultimatum til Biskoppen af Laval. Fra anden Side gaar der ogsaa Rygter om, at Msgr. *Nordez*,

Biskoppen af Dijon, skulde have tilkendegivet, at det var hans Hensigt at underkaste sig. Noget bestemt vides dog ikke.

Et Telegram har ogsaa vidst at berette om en Jesuit-pater *Tetrel*, som i et Brev til Paven skal have erklæret Beskyldningerne mod Biskoppen af Laval for ugrundede. Telegrammet er dog meget mistænkeligt, efter som Pateren i samme betegnes som »Jesuiternes Dekan« (Doyen des Pères Jésuites). En mærkelig Titel, navnlig naar Manden — efter hvad der fra anden Side meddeles — er 24 Aar gammel!

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Kafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Da Selskabet, efter at være kommet over Tiberbroen, slog ind paa den Vej, der den Gang, ligesom i vore Dage, fører ind i det transtiberiske Kvarter, hvor de fattige Klassers hele Gadeliv udfolder sig, hvor Haandværkerne arbejde for aabne Døre og Kræmmere og Marskandiserkoner udstiller deres gamle Sager og alle Slags Gemyser uden for deres Huse, blev der næsten Opløb. Voksne og Børn fulgte efter Vognen: man vilde dog se, hvor de skulde hen. Da Vognen og Rytteren saa drejede ind i en af de usleste Gyder, gjorde Holdt udenfor Minciuses Hytte og Selskabet var traadt ind gennem den lave Dør, trængte de nysgerrige Mennesker sig fra alle Sider frem, for at kaste et Blik ind i Huset. Den Bondeknøs, som havde været Kusk, maatte over hundrede Gange gentage, at han aldeles ikke vidste, hvem den fremmede Rytter og hans to Ledsagerinder var. En af Naboerskerne kunde nok huske, at hun flere Gange havde set de to Kvinder, naar de besøgte Rustica, men hun

havde ikke gjort sig den Ulejlighed at spørge om, hvad de hed. Der var ingen Ende paa Gisninger og Formodninger.

Lige fra det Øjeblik Rustica havde faaet at vide, at Slaget mellem Maxentius og Constantin var begyndt, og navnlig, da den voksende Larm i Byen ogsaa hen ad Eftermiddagen var naaet ud til hendes afsides liggende Krog, var hun bleven mere og mere bekymret for Valeria. Hun gjorde sig selv Bebrejdelser for at have ladet Pigen gaa alene hen til Cirkus; forgæves undskyldte hun sig med, at hun jo maatte passe Barnet og den syge Mand samt sørge for Huset; forgæves beroligede hun sig med den Tanke, at Mincius jo nok vilde tage sig af hende; selv Efterretningen om Sejren, som hun fik at høre af en af Naboerskerne, kunde ikke engang glæde hende rigtigt, da hun kom til at tænke paa Fangerne i Cirkus, som Tyrannen vistnok allerede havde ladet dræbe, før han var redet ud til Kamppladsen. Raven gav sig til at skribe sit *Ave Rustica*, da det nu var bleven dens Fodringstid: hun hørte det ikke, og da det lille sorte Dyr blev mere og mere paatrængende og gav sig til at hakke i hendes Klæder, stødte hun det temmelig ublidt til Side med Foden. Og Moderen, der, som alle blinde, havde et ejendommeligt Instinkt til at kunne føle, hvad der foregik om hende, gjorde det endnu værre ved stadig at spørge, hvad Grunden var til hendes daarlige Humør.

Det var kun ugerne, at Rufinus om Morgenen havde givet sin Datter Lov til at gaa til Cirkus; da Valeria endnu ikke ved Middagstid var kommen tilbage, begyndte den syge at blive mere og mere urolig. For ikke at ophidse Præfekten, havde Rustica endnu ikke fortalt ham noget om Slaget; i det Haab at aflede hans Tanker fra Datteren, fortalte hun ham nu, hvad hun havde hørt. Constantins Sejr glædede ham usigeligt; men hvorfor var hans Datter her ikke, saa hun kunde dele hans Glæde?

Da Solen allerede var begyndt at gaa ned, og Valeria stadig ikke var vendt tilbage, blev Rustica alvorlig bange. Hvor gerne havde hun ikke straks ilet hen til Cirkus, hvis

hun blot kunde have ladet sin blinde Moder og den syge Præfekt alene tilbage! Hun løb vel de hundrede Gange i Timen hen til Døren og saa ud, om Pigen dog ikke skulde være til at øjne. Endelig opdagede Rustica sin Mand: — han kom alene, uden Valeria. Med en frygtelig Angst skyndte hun sig ned ad Gaden for at møde ham; — hvor jublede det i hende, da hun fik at vide, at Irene var bleven frelst af sin egen Søn, og at det var Valeria selv, der havde sendt ham hjem, for at han skulde meddele hendes Fader den glædelige Efterretning.

»Har du ikke spurgt, hvor den unge Herre vil bringe sin Moder hen?« udbrød hun, »intet i Verden kan nu afholde mig fra at ile hen til dem og ønske dem til Lykke!«

»Jeg tænker,« svarede Mincius, »at han foreløbig vil bringe hende til hendes Hjem paa Aventinum.«

»Til det usle Hul? Hvor kan du dog sige saadant noget, Mand! Men ind med dig straks og bring den syge denne gode Nyhed! — Gud være lovet! Gud være lovet!« udbrød hun jublende og gik bag efter sin Mand ind i Hytten.

At hans Datter var i god Behold, Irene frelst af sin Søn, de andre Fanger ogsaa fri og hele Rom forberedt paa at modtage Sejrherrrens Triumfindtog, det var altsammen gode Nyheder for Rufinus, den ene glædeligere end den anden; hvert Øjeblik afbrød han Minciuses Fortælling med Spørgsmaal.

Da hørte man pludseligt en Vogn komme hurtigt raslende hen ad Gaden.

Hvad var det? — gjorde den ikke Holdt lige foran deres Hytte?

Rustica vilde just løbe hen til Vinduet for at se ud, da Valeria styrtede ind i Værelset med det Udraab:

»Tata! Mama og alle de andre Fanger er fri; Candidus, hendes Søn, har frelst dem; nu kommer de begge for at sige god Dag til dig.«

Straks efter traadte Irene og hendes Søn ind i Stuen.

Rufinus samlede alle sine Kræfter for at gaa dem i Møde og sige et Par Ord til Velkomst samt ønske dem til Lykke. Rustica og Mincius saa med stor Forundring paa Krigstribunen: et saa fornemt Besøg havde den fattige Hytte endnu aldrig haft. Den blinde Moder, som de havde hvi-sket til, hvem den fremmede var, vilde absolut kysse ham paa Haanden. Rustica tog det lille Barn op af Vuggen, for at det ogsaa kunde blive delagtig i den Lykke, som alle Hjærterne i den fattige Hytte følte. Da nu Irene omfavnede hende, og Candidus overøste hende med Lovtaler over den Maade, hvorpaa hun havde frelst Stadspræfekten, blev hun ganske overvældet og formaade ikke at sige et Ord, hvor rap hendes Tunge ellers kunde være.

Med hjertelige Taksigelser tog Rufinus Afsked med de fortræffelige Mennesker, som havde optaget og plejet ham paa en saa kærlig og opofrende Maade.

Medens Mincius hjalp Candidus med at faa Stadspræfekten bragt op i Vognen, trængte den nysgerrige Hob sig omkring Rustica og spurgte hende hviskende, hvem Tribunen, den syge og de to Kvinder var. Rufinus var nemlig, paa Grund af de Lidelser, han havde udstaaet, bleven saa forandret, at Folk ikke kunde kende ham igen: hvor skulde de vel ogsaa have tænkt sig Muligheden af, at den dødsdømte Præfekt havde fundet et Tilflugtsted i en Hytte i deres Trastevere.

Men da Rustica havde betroet dem, hvem de hemmelighedsfulde Personer var, blev der en sand Jubel. Enhver vilde se Præfekten og vise ham deres Ærbødighed og Agtelse; de fulgte alle efter Vognen, og fra Sidegaderne strømmede en Mængde til, baade unge og gamle, saa denne Køretur gennem det transtiberinske Kvarter blev til et sandt Triumftog for Rufinus.

Da Vognen, som Mincius og hans Hustru fulgte med Øjnene til Hjørnet af Gaden, var forsvunden, maatte de fortælle Naboerne alt, hvad der var hændet, og der var ikke Ende paa Spørgsmaal og Forundringsudraab. Rustica fortav

dog, at det var hende, der havde frelst Bypræfekten og paa hvilken Maade, det var sket: Hvad hun havde gjort, var jo kun almindelig Kristenkærlighed og var sket af Taknemmelighed; at det var lykkedes var helt og holdent den guddommelige Hjælps Værk, saa hun ikke kunde tilegne sig nogen Andel deri. Hun indskrænkede sig derfor til at fortælle, at der om Natten var bleven banket paa deres Dør, at hendes Mand havde lukket op, og at der saa stod en syg udenfor, som bad om Husly; da denne Person havde set højest elendig ud, havde Mincius ikke kunnet bringe det over sit Hjerte at vise ham bort. Hun fortlav, at det var hende selv, der havde bragt den syge med sig hjem.

Ved Afskeden havde Candidus bedt Graveren om at ile ud paa Slagmarken og meddele Paven, at Fangerne var bleven fri. Det var med stor Glæde, at Mincius nu begav sig paa Vej for at udrette dette ærefulde Hverv. —

Solen var allerede nede, da Candidus sagde Farvel til sin Moder i det lateranske Palads for et Par Timers Tid, da han hurtigst muligt maatte ud til Lejren igen. Intendanten, som gerne vilde indynde sig hos den ny Hersker, havde, efter den givne Befaling, stillet en Række af de pragtfuldeste Værelser til deres Raadighed og gjorde sig al optænkelig Umage for paa bedste Maade at sørge for sine Gæsters Pleje.

Da Candidus red ned ad Byens Gader, hvor han, paa Grund af Menneskevrimlen, maatte ride ganske langsomt, saa han, hvorledes Husene overalt blev pyntede med Lavrbærgrene, Blomsterkranse og brogede Tæpper i Anledning af Sejrherrrens festlige Modtagelse. Maxentiuses Marmorstatue paa Forum var bleven væltet, og en Skare jublende Børn dansede rundt om de ituslagne Stumper. — Candidus, som Folk kunde se var en af den sejrende Hærs Tribuner, blev overalt hilst med Jubel. Paa Marsmarken og den flaminske Vej blev hans Ridt igen standset af forskellige Deputationer fra de talrige Kollegier og Lav, som i prægtige Dragter med Palme-, Lavrbær- eller Olivengrene drog Sejrherr-

herren i Møde. Da Natten brød frem var alle Huse og Villaer langs med den flaminske Vej og rundt om paa Højderne oplyste med utallige Lys, og en stor Mængde Bønder dansede om Glædesblussene, hvis Flammer allevegne fra steg op mod Himlen.

Rytteren faldt i Tanker; alle Dagens forskellige Hændelser trængte sig frem for hans Sjæl: Slagets blodige Tummel, Glæden over den ærefuldt vundne Sejr, den Hædersbevisning, Constantin havde tildelt ham, hans Frygt og Haab, og den Fylde af Glæde, Lykke og Salighed, som Eftermiddagen havde bragt ham. Men hvor rig og mangfoldig de Billeder end var, der drog forbi hans Blik, saa var der dog stadig to Skikkelser, der stod i Forgrunden, — hans Moder og Valeria.

(Fortsættes.)

»Beskæftigelsen med den har ikke noget frastødende ved sig, og Omgængelsen med den vækker ej heller Lede, men Lyst og Glæde.« Visd. VIII, 16.

Disse smukke Ord ere rigtignok nærmest sagte om *Visdommen*; men de gælde ogsaa om *den h. Skrift*, som i eminent Forstand kan betegnes som »*Visdommens Bog*«, fordi i den som i Gudmennesket »alle Visdommens og Kundskabens Skatte ere indeholdte« (Kol. 2, 3.). Og Alle, som have beskæftiget sig med den, aflægge enstemmig det Vidnesbyrd, at *Studiet af den*, baade det videnskabelige og det fromme, »*ikke bringer Lede og Kedsommelighed med sig, men Lyst og Glæde.*« Opramsningen af alle deres Navne, som i den h. Skrift have fundet deres Glæde, deres Lyst, deres Vederkvælgelse, deres Trøst, vilde ikke have nær saa stor Beviskraft for ovenstaaende Ord i *Visdommens Bog* (8, 16), som et eneste Forsøg har. Og den store Sky

af Udtalelser om denne enestaaende Bogs uopnaaede Skønhed vilde formørke det Lys, som lyser os i Møde fra den simple Læsning i denne Bog.

Den h. Skrift er jo, selv ganske menneskelig betragtet, den mærkværdigste Bog i hele Verdenslitteraturen, hvis Affattelsestid i Henseende til sine forskellige Bestanddele omspænder omtrent halvandet Aartusinde og i Henseende til sine sikre og tilforladelige Overleveringer naar langt tilbage i Tiden udover andre Nationers ældste Mindesmærker. Nedskreven paa en vis Maade paa Grænseskællet mellem Orienten og Occidenten og omfattende de store Gerninger, som Herren, vor Gud, har fuldbyrdet »*in medio terrae*« (Habakuk, 3.), er den en Verdensbog, som opløfter os til alle Tings Begyndelse og Ende, til Gud, og fra hans Trone viser os Visdommens Rige, ja Visdommen selv, hvorledes denne deri »styrer fra den ene Ende af Verden til den anden og ordner Alt med Styrke og Mildhed« (Visd. 3, 1). Og det er denne Visdom selv, som »udgyder sin Afglans over alle skabte Ting og ogsaa virker i Kunstnerne (de h. Forfattere), saa at ogsaa de skabe noget Smukt og Værdigt.« (Sirach, 1, 9).

Den h. Skrift er saaledes ifølge Alles Dom som Helhed et Guds Vidunder af fuldendt Skønhed og Harmoni; og hvad der gælder om den som Helhed, gælder ogsaa om dens Dele.

At forklare og bevise dette, tillade de faa Sider her i Bladet mig ikke; og desuden, forsøger man formeget paa at sønderdele det Skønne og Levende, saa ender det med, at Skønhedens Glans blegner og Livet udslukkes under Ens Hænder. Tillige paanøder denne Skønhed sig med en saadan Magt Læseren, at den berømte Konvertit *F. L. Stolberg* i sit Værk »Jesu Kristi Religions Historie« træffende kunde sige, at det vilde være et utaknemligt Arbejde, om man vilde bibringe et Menneske, som ingen Forstaaelse har for Skønheden i den h. Skrifts enfoldige, kraftige, ædle, levende Fremstillingsmaade, en saadan Forstaaelse, et Arbejde, som

vilde være endnu utaknemligere, end om man skulde lade et Menneske føle Naturens Skønhed. »Stoffets Mangfoldighed og Rigdom er uoverskuelig. Næppe have vi aabnet den h. Skrift, for at gøre den til en Genstand for vor Betragtning, førend der strømmer os imøde en Fylde af Skikkelser og Scener, Begivenheder og Billeder. Vort Blik bliver som overvældet af dem; det ene overgaar det andet. Vi erkende, at det ikke er nogen Overdrivelse, naar man kalder den h. Skrift uudtømmelig. Vi behøve aldrig være bange for, at vi skulde blive for tidlig færdige og saa ikke finde mere til vor Belæring. Nej, Stoffet er saa stort og Livet saa kort — vi maa gaa forbi tusinde Herligheder, uden endog kun at lægge Mærke til dem.«

Dermed skal naturligvis ikke være sagt, at just *alle* Bøger eller *alle* Dele af den h. Skrift falde ganske ens og direkte ind under Skønhedens Synspunkt; ingen af de hellige Bøger vil jo være blot Poesi alene, ingen af dem har Skønheden til Formaal; tværtimod have de alle først og fremmest andre Formaal; men Skønheden gaar igennem hele Værket, hvis Harmoni alle de enkelte Dele fuldende.

Lader os kun en Gang betragte *Mose-Bøgerne* en Smule. De indeholde en stor Rigdom af skønne og tiltrækkende Skildringer eller Malerier; den ene Perle følger den anden, og enhver af dem ejer sin særegne Skønhed. Medens »den himmelske Herligheds Vægt hænger ved enhver af dem« (Stolberg), og kun *derfor* staar den paa den h. Skrifs Blade, knytter dog Alt sig til simple, almindelige, menneskelige og jordiske Forhold, som blive skildrede for os, men netop heri ligger der en ganske særegen Ynde og Tillokkelse. Det er to Verdener, i hvilke den h. Skrift bevæger sig, den overjordiske og den jordiske — ganske som i enhver Menneskesjæl — og i Ordet, der tilsyneladende drejer sig om en ganske almindelig jordisk Genstand, ligger det Guddommelige, det Evige, som skjult bag Bogstavets Slør. Men, da »Visdommens Veje ere skønne Veje« (Ordsp. 3, 17), saa er ogsaa dette Slør skønt.

Ordet, Bogstavet, er ogsaa i den Forstand et Slør, for saa vidt som Skønheden hos Fremstillingen i de hellige Bøger ejer en ganske uforlignelig *Enfoldighed*, en Enfoldighed, som dækker over en *Værdighed* og *Ophøjethed*, der nøder os til at sige: Saaledes taler ikke, saaledes opfinder ikke den menneskelige Forstand. Som i Henseende til Skriftens Indhold, saaledes hersker der ogsaa i Henseende til dens Sprog en Aand af huldrig Nedladelse fra den Allershøjstes Side og det Guddommelige smelter her sammen med det Barnlige — fordi Gud netop vil, at vi med et barnligt Sindelag skulle tilegne os det Guddommelige (Smlgn. Matth. 11, 25).

*

*

*

»I Begyndelsen skabte Gud Himmel og Jord. Men Jorden var øde og tom; Mørket hvilede over Afgrunden, og Guds Aand svævede over Vandene. Da sagde Gud: Lys, bliv til! Og der blev straks Lys. Det var den første Dag.«

Saaledes lyder Begyndelsen af den h. Skrift. O Moses! Skjul dog dit Aasyn med Sløret (Smlgn. 2 Mos. 34, 29—35)! Glansen, som udstrømmer fra det, er altfor utaalelig! Du kom lige fra Samtalen med Gud, da du nedskrev disse Ord. Du har i Skyen paa Sinai hørt Ekkoet af den almægtige Guds Tordenord, som gennemryste Rummets Uendelighed, og fra Guddommens lysende og flammende Skød saa du det straalende Lys fremgaa som Skabningens Førstefødte. Derfor er din Griffel en lysende Ild og selv de sorte Bogstaver, naar jeg betragter dem nærmere, »udstraale en glødende Glans, som Ærts i Essen« (Smlgn. Ezechiel 1, 27).

Hvilken menneskelig Forstand kunde vel udtænke noget Lignende, naar han skulde skildre Begyndelsernes Begyndelse! Aldrig har et Blad i en Bog indeholdt noget mere Storartet, mere Ophøjet, Skønnere og Herligere — men heller aldrig noget barnligt Enfoldigere!

Lad kun Sløret hænge over Moses' Aasyn, det Slør, som skjuler for os de uendelige Afgrunde, i hvilken Theologien alene tør stige ned. Lad os kun blive ved Bogstavet, som ethvert Barn kan læse og fatte: *Skabelsesmaleriet*, saa lyst, saa simpelt, saa smukt, saa rent som Dagen i Morgenrøden, naar den ligesom legende har overvundet Natten og Mørket og jublende stiger frem, vækkende alt, hvad der lever og blomster, og beredt til at uddele af sine Skatte!

Gennem tre store Adskillelser forvandler det store *Chaos* sig lidt efter lidt til *Kosmos*, d. v. s. til det skønnest ordnede Verdenshele. (De tre første Dage.) Og i tre Levendegørelser gaar dette atter over i Organismen. (De tre sidste Dage.) Stedse skarpere træder af det Formløse, Ubestemte, Ubegrænsede (»og det blev Aften«) — det Bestemte, Begrænsede, det Synlige og Formfuldendte frem (»og det blev Morgen, *een Dag*«), indtil det altsammen endelig fuldendes til det skønne Verdenshele, Verdensalt. Med hvilken Kærlighed se vi ikke Mesteren arbejde paa sit Værk; efter ethvert Dagsarbejde ser han endnu engang paa det, prøver det og finder det godt; han anerkender det, det er en Afglans af hans egen Skønhed og Fuldkommenhed, et Mesterværk! Og endelig, efter at alt dette Herlige og Skønne er fuldbragt — skaber han *Mennesket*, Skabningens Krone!

(Sluttes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Frankrig. For Tiden offentliggøres *Brevvekslingen* mellem den h. Stol og Biskop Geay af Laval. Den er uden Tvivl sket paa Foranledning af Ministerpræsident *Combes*, som har ment derved at retfærdiggøre sin brutale Optræden overfor den h. Stol. Imidlertid er Fristen for Biskoppen af Lavals Komme til Rom udløben, uden at Biskoppen har fulgt Opfordringen. Det h. Officiums Møde, i hvilket Biskoppen vil blive dømt, er ifølge romerske Meddelelser udsat til næste Mandag. »Eclair« beretter fra Rom, at Paven,

paa Grund af Kardinal Ferratas indtrængende Anmodning, har opfordret det h. Officium til endnu en Gang at underkaste Biskoppen af Laval Anliggender en Prøvelse inden det afgørende Møde. »Univers«, som ligeledes aftrykker Brevene og tillige en Meddelelse i det officiøse »Matin«: »Biskoppen af Laval adlyder Pavens Anvisninger kun for saa vidt som Hr. Combes tillader det,« ytrer hertil: »Vi have intet at tilføje dette.« Det er ogsaa vor Mening, at enhver Bemærkning hertil er overflødig. Men dersom Kulturkampsministeren Combes skulde mene at kunne gavne sin Sag ved Offentliggørelsen af denne Brevveksling, saa lader dette sig kun forklare af den Blindhed, hvori han er hyllet. Der kunde lige saa lidt gives en bedre Retfærdiggørelse af den h. Stols Optræden som en skarpere Karakterisering af Biskop Geay, der udleverer Brevene fra Kirkens Overhoved til Kirkens Forfølger, end netop denne Brevveksling.

— Om Konflikten mellem den h. Stol og Ministeriet Combes skriver det kirkefjendlige Blad »Frankfurter Ztgn« forøvrigt følgende: »I Frankrig stemmer ikke hele det republikanske Parti overens i Henseende til den Maade, paa hvilken Hr. Combes fører Kampen mod Vatikanet. Dette gælder navnlig om Senator *Clemenceau*, som i »Aurore« hverken lader det mangle paa Kritik eller paa Dadel. Allerede dengang Vatikanet protesterede mod Loubets Besøg i Rom, var Clemenceau stemt for, at Regeringen skulde besvare Protesten ved at tilbagekalde hele Gesandtskabet og opsige Konkordatet. Nu mener han, at Regeringen ubetinget burde have gengældt Vatikanets Skridt, som skal staa i Modstrid med Konkordatet, med en Opsigelse af Konkordatet; nu kommer Hr. Combes i den dels ubehagelige, dels komiske Stilling, at skulle forsvare Biskopperne mod Paven. »Hvem har,« spørger Clemenceau, »Ret til at skænke Hr. Geay de violette Handsker og Hr. Nordez Fiskerringen? Hvem har Ret til atter at fratage dem dem? Den sunde Menneskeforstand svarer, at *den moralske Fuldmagt* til at udøve Bispeværdigheden have de *modtaget af deres gejstlige Overhoved*. Dette er utvivlsomt; men Konkordatet, som blev forfattet af den bekendte Foragter af Ideologerne, en Mand, som ikke lod sig besvære af Ideerne, kræver, at Hr. Combes har taget Præstekjolen paa, for dog aligevel at øve præstelig Myndighed. Hr. Combes vil som god Bureauforstander ikke undertegne Biskopperne af Laval og Dijons Afskedigelse, førend han paa strængt bureaukratisk Vis har

overbevist sig om, at alle Formaliteter ere blevne gennemførte i Overensstemmelse med Konkordatbestemmelsernes strænge Ordlyd.« Alt dette er Børneleg, slutter Clemenceau, og det eneste Fornuftige vilde være, at Staten og Kirken skille sig fra hinanden. — Ganske rigtigt, bemærker hertil det kirkefjendske Frankfurter-Blad: men denne Adskillelse kræver Tid, og dersom Hr. Combes i Dag opsagde Konkordatet, havde han intet andet at sætte i dets Sted. Forholdene mellem Staten og Kirken i Frankrig ere af en saa vigtig og tillige vanskelig Natur, at intet vilde være mindre formaalstjenligt, end et Spring ud i det Blaa. Det er derfor saare begribeligt, at Hr. Combes gaar frem med Forsigtighed, og at han fremfor alt bestræber sig for at skyde Skylden for Adskillelsen og dermed hele Ansvaret for alle Følgerne over paa Vatikanet.«

S.J.G. St. Josefs Gildets alm. Møde Mandag den 8. August
bortfalder.

Ligkiste-Magasinet,

Nordre Frihavnsvej 12 (ved Trianglen),
anbefaler sig til Menigheden.

Alt vedrørende Begravelser besørges gratis.
Smukke og solide Kister i stort Udvalg til billigste Priser.
Telefon 20067. Emil Schæbel.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. Juli. 10. Søndag e. Pintse. Ignatius, Bekender og Ordensstifter. — **1. August, M. Petri Lænkens Fest.** — **2. Ti.** Alfonsus af Liguori, Biskop og Kirkelærer. — **3. O.** Stefani Finding (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — **4. To.** Dominikus, Bekender og Ordensstifter. — **5. F.** Maria Maggiore-Kirkens Indvielse i Rom. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — **6. L.** Kristi Forklarelse paa Tabor.

Søndag den 7. August. 11. Sønd. e. Pintse. Kajetan, Bekender.

Mødreforeningens Møde bortfalder i August Maaned.

Gudstjeneste i Slagelse: Søndag den 7. August Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Katekese og Andagt.

St. Anna Kirke (Haus Bogbinders Allé). I Anledning af **St. Anna Fest** (26. ds.), Kirkens **Titularfest**, fejres **Søndag den 31. Juli** en højtidelig Messe med Festprædiken og sakramental Velsignelse Kl. 10 og Festandagt Kl. 6.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 153—160.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 32.

Søndagen den 7. August.

1904.

Indhold: Ja, — meget betegnende. — Den h. Skrift. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frankrig.— Bekendtgørelser.

Ja, — meget betegnende.

— 0 —

»De smaa Ting,« skriver Pastor *Sadolin* i »*Annexet*« for 1. August, »kan ofte være meget betegnende. Et enkelt Ord kan stundom give et dybt Indblik i et Menneskes Hjærte. En enkelt Samtale kan kaste Lys over en hel Sag.«

Det er jo vistnok ganske rigtig, hvad *Sadolin* her siger. Men saa fortæller han efter en berygtet amerikansk Apostat, der i mange Aar søgte at skade den katolske Kirke ved at bagvadske den efter bedste Evne, »et Stykke katolsk Konfirmandundervisning«, som saa bliver udbyttet paa en ganske misvisende Maade. Lad os høre, hvad den senere Apostat oplevede, da han som Dreng blev forberedt til den første hellige Kommunion:

En Dag sagde Præsten til mig:

»Naar du hjemme gjorde noget galt, hvem var da

den første til at straffe dig? Var det din Fader eller din Moder?»

Jeg tænkte mig et Øjeblik om og sagde saa: »Min Fader.«

»Det var rigtigt svaret,« sagde Præsten; »i Almindelighed er en Fader mere utaalmodig mod sine Børn og har ikke saa vanskeligt ved at straffe dem som en Moder. Men sig mig saa, hvem straffede dig strengest, din Fader eller din Moder?»

»Min Fader,« svarede jeg uden Betænkning.

»Ja, det er sandt. En øm Moder kan ikke være haard, selv naar hun straffer. Hendes Slag kan aldrig falde saa tunge som en Faders. Og hændte det ikke ogsaa undertiden, at naar du havde fortjent Straf, kom der en og tog Riset fra din Fader og forsøgte at stemme ham mildere?»

»Jo,« sagde jeg, »det gjorde min Moder ofte; hun har friet mig fra Straf mere end een Gang.«

»Det er rigtigt, min Dreng, og det har ikke alene du oplevet, men det har I alle. I har alle gode Mødre, ikke sandt, som har friet eder fra eders Fædres Straf?»

»Jo,« svarede de alle.

»Men nu har I ogsaa en Fader og Moder i Himlen,« vedblev Præsten. »Eders Fader er Jesus, og eders Moder er Jomfru Maria. Glem ikke, at en Moders Hjærte altid er ømmere, og har lettere ved at tilgive end en Faders. I fortørner ofte eders himmelske Fader, da truer han med at knuse eder med sin Vredes Torden; han aabner Helledes Porte og vil støde eder derved, men da kommer den gode Jomfru Maria og beder for eder og udvirker eders Tilgivelse. Husk derfor paa, Børn, at naar eders Samvitighed siger eder, at I har syndet, og at Jesus er vred paa eder, saa gaa til Jomfru Maria, kast eder i hendes Arme og vær sikre paa, at hun vil hjælpe eder.« —

Det var jo en meget smuk Undervisning for Børnene, der ellers let kunde glemme at tage deres Tilflugt til Maria i paatrængende aandelig Nød. Disse Børn var sikkert

ogsaa vel underviste i de andre katholske Lærepunkter, saa at de godt vidste, at Jesus alene har fortjent os Frelse, og at Maria, naar hun gaar i Forbøn for os, kun gør sit til, at vi sikrere blive delagtige i den af Jesus fortjente Frelse. Og Jesus siger jo selv, at »Faderen har givet Sønnen al Dom« (Joh. 5, 22), medens han til sin elskede Discipel, der efter mange hellige Fædres og Kirkelæreres Vidnesbyrd var alle de troendes Repræsentant under Korset, sagde: »Se, det er din Moder« (Joh. 19, 27). Ved det første Skriftsted er det ikke sagt, at vi ikke skulde henvende os til Jesus, naar vi har syndet; hvor mange katholske Undervisnings- og Bønnebøger opmuntrer os ikke til i dette Tilfælde straks af ganske Hjærte at sige: »Min Jesus, Barmhjærtighed!« (man kan derved endda blive delagtig i 300 Dages Aflad, hvis man ikke har nogen svær Synd paa sin Samvittighed). Det andet Skriftsted giver os Ret til at henvende os til Maria, for at hun maa bede for os til Jesus. Enhver kan gøre det ene eller det andet eller begge Dele efter Forgodtbefindende.

Men Pastor *Sadolin* vil nu engang gøre det af med Mariadyrkelsen. Derfor underskriver han af Hjærtet sin Hjemmelmands svigagtige Ord: »Den katholske Kirke lærer altsaa, at det ikke er Jesus, men Jomfru Maria, som frelser Syndere (!). Jesus vil straffe Syndere, men Jomfru Maria er barmhjærtig. Saaledes forvansker Paven og Roms Præster Evangeliets rene Lære« (!).

Ja, »de smaa Ting«, smaa Fortielser og smaa Fordrejelser, »kan ofte være meget betegnende«, de kan »kaste Lys over en hel («evangelisk») Sag«. Ikke sandt?

P. G. Schmiderer.

Den hellige Skrift.

—o—

(Sluttet.)

Naar Alt er fuldbragt, »smykket med Majestæt og Herlighed«, naar Solen indhyller Jorden som i et straalende Klædebon og det blaa Firmament er udspændt som et Telt over Himlene (Salme 103), naar Verdenerne i Ætherrummet drage henad deres Kæmpebaner og Fiskene følge deres stille Stier i Havets Dyb, naar de smilende Enge ere bedækkede med skønne Blomster og Vildtet reder sit Leje i de mørke Skove, naar den balsamisk duftende Luft genlyder af de bevingede og lette Sangeres Jubelsange, — naar Paladset er færdigt, naar Skaberen af Millioner og atter Millioner Skabninger — Alt Mesterværker! — ligesom har prøvet sin Kraft, naar hans Skaberkräfts Uudtømmelighed har naaet sit Højeste og Yderste, ja paa en Maade er tømt, — saa kommer *Mennesket* til Syne, Skabningens fuldkomneste Væsen, dens Behersker, Krone og Slutsten, som endnu engang sammenfatter i sig hele Skabningen, en hel Verden, et forkortet Afrids af hele Skabningen, *Mikrokosmusen*.

Den allerhelligste Treenighed holder Raad i Anledning af Menneskets Skabelse. »*Lader os skabe Mennesket!*« lyder det ned til os fra den evige, salige Guddoms Skød. »*Lader os gøre et Menneske efter vort Billede og Lignelse!*« »*Mennesket! — Guds Billede og Lignelse!*« Mennesket, som med sin Fornuft erkender Gud og Skabningen og lovpriser Gud i Skabningen og saaledes i Kærlighed genforener sig selv og Skabningen med Gud og fører Alt hen til ham, fra hvem Alt er udgaet.

»*Lader os gøre et Menneske!* — »*Mennesket!*« maaske *Gudmennesket?* — O Hemmelighed! som jeg med Moses vover at hentyde til: *det* Menneske, som er Menneskets, hele Skabningens Ur- og Forbillede, *efter* hvem Alt er skabt, *ved* hvem Skabningen engang skal opløftes til den

helligste Treenigheds Trone, for i *Ham* at lovprise Gud evindeligt? —

Under Beretningen om Udførelsen af denne guddommelige Beslutning hæver Talen sig til en Jubelsang. Her have vi for første Gang Begyndelsen til Poesien, Leddenes saakaldte Parallelismus, som senere danner den egentlige Form for den hebraiske Digtetekunst. Menneskets Skabelse fejres i tre parallelle Led: »Og Gud skabte Mennesket i sit Billede — han skabte det i Guds Billede; — Mand og Kvinde skabte han dem.«

Og hvilken Poesi er der ikke i det følgende Billede: »Af Jordens Støv dannede Gud Mennesket og i hans Aasyn blæste han Livets Aande; og Mennesket blev til *en levende Sjæl*«; til en levende Sjæl, ja, som oplod *sin Fornufts Øjne* og rettede dem mod Gud, sin Skaber, og *sin Villies Hænder* opløftede han mod Skaberen, for at tilbede ham. I det Øjeblik kastede Guds tredobbelte Billede uden Plet eller Lyde sine Straaler fra Mesterværket tilbage paa Værkets Mester og — og selv om Alt, hvad Gud havde skabt, lige fra Jordens første Sten indtil dens Behersker, var »saare godt«, »saare skønt« — udraaber den guddommelige Kunstner nu selv med Begejstring: »*I ham har jeg mit Velbehag!*«

Hvor himmelhøjt staar dog ikke denne Skildring over Alt, hvad Babels Digter eller den nordiske Skabelsesmythe opdigte!

Dette er da ogsaa Grunden til den underfulde lyriske Genklang, som Moses' første Ord senere har fundet i Salmesangerens Hjerte i Skabelseshymnen (Salm. 103), der altid har været betragtet som et Mesterværk i den bibelske Poesi og i hvilken man med Rette, paa Grund af dens ophøjede Tone, har set den mest ophøjede og storartede, ja eneste Lovprisningssang om Verdensskabelsen og Verdensudfoldelsen. Den mosaiske Skabelsesberetning staar som en Vision foran Davids Aand. Paa en takopfyldt og jublende Tilbedelses Vinger gennemiler han det hele Kos-

mos og lader Lovprisningen af Guds skabende og omsorgsfulde Godhed lyde i denne Salme. Himmel og Jord blive malede i store Træk og med enkle Farvetoner, og over Pragtbilledet, af hvilket underfuldt lyser os i Møde den om Skaberen vidnende Verdensorden, er varmt og duftende udgydt det Aandepust, som hidrører fra den barnligt troende Tillid til det guddommelige Forsyn.

* * *

Salmen 103.

(En Hymne om Skabelsen.)

I.

Min Sjæl! lov Herren; Herre, min Gud! du er saare stor, du haver iført dig Majestæt og Herlighed. — Han ifører sig Lys som et Klædebon, han udbreder Himlen som et Telt. — Han hvælver sine Sale i Vandene; han gør de tykke Skyer til sin Vogn, han, som vandrer paa Vejrets Vinger. — Han gør sine Engle Aander, sine Tjenere gløende Ild. — Han grundfæstede Jorden paa sine Grundvolde, at den skal ikke ryste, evindeligt og altid. — Du skjulte den med Afgrunden som med et Klæde, Vandene stode over Bjærgene. — De flyede for din Trusel, de fore hasteligen bort for din Tordens Røst. — Bjærgene fore op, Dalene fore ned til det Sted, som du grundfæstede for dem. — Du satte Grænser for dem, derover skulde de ikke gaa; de skulde ikke igen skjule Jorden.

II.

Du lader Kilder opvælde i Dalene, at de gaa imellem Bjærgene. — De give alle vilde Dyr paa Marken at drikke, Vildæsler slukke deres Tørst. — Himmelens Fugle bo hos dem, de lader deres Røst høre blandt Grenene. — Han vander Bjærgene af sine høje Sale, Landet mættes af dine Gerningers Frugt. — Han lader Græs gro for Fæ, og Urter til Menneskenes Tjeneste, for at fremkalde Brød af

Jorden. — Og Vin glæder et Menneskes Hjærte, at hans Ansigt bliver frydefuldt af Olie, og Brødet vederkvæger et Menneskes Hjærte. — Herrens Træer staa fulde af Væske, Libani Cedre, som han plantede; der, hvor Fuglene bygge Rede, Storkens Bolig er paa Fyrretræer. — De høje Bjærgene ere for Stengederne, Klipperne ere en Tilflugt for Kaninerne.

III.

Han gjorde Maanen til bestemte Tider, Solen véd sin Nedgang. — Du gør Mørket, at der bliver Nat, i den udkrybe alle vilde Dyr i Skoven, de unge Løver, som brøle efter Rov, og for at søge deres Føde af Gud. — Naar Solen gaar op, samles de, og de ligge i deres Huler. — Da gaar Mennesket ud til sin Gerning og til sin Tjeneste, indtil Aftenen. — Herre! hvormange ere dine Gerninger? du gjorde dem alle viseligen; Jorden er fuld af dine Ejendomme. — I det store og vide og brede Hav vrimler det, og der er ikke Tal paa de levende Fisk, de smaa med de store. — Der gaa Skibene; Leviathan, den du dannede, at lege derudi. — De skulle Alle vente paa dig, at du skal give dem deres Mad i sin Tid. — Giver du dem, da sanke de; oplader du din Haand, da mættes de med Godt. — Skjuler du dit Ansigt, da forfærdes de; samler du deres Aand fra dem, da opgive de Aanden, og de komme til Støv igen. — Udsender du din Aand, skabes de, og du fornyer Jordens Skikkelse.

IV.

Herrens Ære skal være evindelig, Herren skal glædes i sine Gerninger. — Naar han ser til Jorden, bæver den; naar han rører ved Bjærgene, ryge de. — Jeg vil synge for Herren, medens jeg lever, jeg vil synge Salmer for min Gud, medens jeg er endnu til. — Min Tale skal behage ham, jeg vil glædes i Herren. — Syndere skulle aldeles udryddes af Jorden, og Ugudelige skulle ikke være ydermere; min Sjæl! lov Herren! Alleluja!« —

VALERIA .

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

FEMTENDE KAPITEL.

Indtoget.

Som Følge af sit hellige Kald, havde Pave Milziades, tillige med de andre troende, umiddelbart fra Keiserens Telt begivet sig ud paa Slagmarken for at bringe de saarede og døende Hjælp og Trøst. Antallet af de kristne Soldater var ikke stort; de var ogsaa let at finde. »*Pax tecum*, Fred være med dig,« udtalte Biskoppen, idet han bøjede sig over en af de saarede. »Fred, siger du!« gav en af dem vranten til Svar. »Jeg vil, ved Herkules, hellere have Vand til at slukke min forfærdelige Tørst med.« Paven gav en af sine Ledsagere et Vink om at læske den vansmægtende og vendte sig mod en anden af de saarede. »*Pax tecum*, Fred være med dig!« Ved denne Hilsen opklaredes den saaredes Ansigt, og, idet han udstrakte Armene, sagde han: »O, Gud ske Lov og Tak, at der dog kommer en Broder til mig, inden jeg dør! Er der ingen Præst iblandt eder, saa jeg dog i det mindste kan faa hans Velsignelse?«

Et Sted, hvor de tæt ophobede Lig viste, at Kampen havde været særlig blodig, opdagede Biskoppen imellem de faldne Centurionen Martialis. Skønt han blødte af talrige gabende Saar, levede han endnu, og, da den hellige Olding bøjede sig over ham og talte til ham, samlede Krigeren sine sidste Kræfter for at fremstamme Ordene:

»Vil dø, som en Kristen. . . . Jeg tror paa Jesus, Guds Søn!«

Da den saarede aabenbart endnu kun havde faa Øjeblikke tilbage, fremsagde Biskoppen Trosbekendelsen for

ham og opvækkede i hans Sjæl Angeren over hans Livs Synder; derpaa døbte han ham og salvede ham med den hellige Olie.

Med et saligt Smil paa sine Læber, og styrket af Kirkens Bøn og Velsignelse, udaandede Martialis.

Tusmørket var indtraadt, men Milziades og hans Led-sagere gik der endnu, utrættelige i deres Kærlighedsgerninger. Constantin fik dette at vide, og den Agtelse, han følte for den biskoppelige Olding, steg til den højeste Beundring.

»Hvorfor,« spurgte han sig selv, »bryder Gordianus og hans Fæller sig slet ikke om disse Helte? Hvem har dog lært disse Kristne at fejre Glæden over den i Dag vundne Sejr, ved at pleje de saarede, i Stedet for at holde Gæstebud?«

Kejseren kendte endnu ikke den guddommelige Frel-sers verdensforløsende Kærlighedsord: »Hvad I have gjort mod den mindste af mine Brødre, det have I gjort mod mig.« —

Baade for at give Soldaterne den velfortjente Hvile, og for alle de Forberedelsers Skyld, der skulde træffes i Anledning af Kejserens Indtog, fandt Opbruddet fra Lejren først Sted, efter at Natten var brudt frem. Den milviske Bro kunde ikke benyttes paa Grund af at Stenrækværket var gaaet itu under den voldsomme Trængsel; derfor maatte Constantin, i Stedet for ad den flaminske Vej, holde sit Indtog i Staden paa den højre Tiberbred, forbi Vatikanet, over den æliske Bro og Hadrians Gravmæle.

Der var udtaget Centurier, eller mindre Afdelinger, af de enkelte Legioner, til at ledsage Sejrherren med deres bekransede Faner; paa hans udtrykkelige Befaling skulde *Labarum* bæres umiddelbart foran ham selv. Han viste sig til Hest med den kejserlige Purpurkappe om Skuldrene og det gyldne Diadem paa Hovedet, omgivet af sine Legater, Krigsoverster og Feltherrer; Senatorerne, Ridderne og hvem der ellers paa Grund af deres Rang og Værdig-

hed havde Ret dertil, drog enten foran Triumfatoren eller dannede hans Følge.

Saaledes bevægede Toget sig hen imod Byen over den milviske Bro paa den højre Side af Floden, under Ledsagelse af Tusinder af Fakler og en utallig Menneskemasses Jubelraab, og hilset af Glædesblussene, som var tændte overalt paa Monte-Marios og Vatikanets Højder.

Paa Skraaningen af den vatikanske Høj stod endnu Neros Cirkus, hvor det første Kristenblod var flydt i Rom, men den havde i lange Tider ikke været benyttet. I Midten af den ragede, høj og slank, den Obelisk i Vejret, ved hvis Fod de Kristne som levende Fakler fordem havde lyst i Nattens Mørke for de kejserlige Vognstyrere. Nu var den Vidne til, at Kristi hidtil bandlyste Navn holdt sit Indtog i Rom, og at Jubelraabet »*Christus vincit!*« tonede der, hvor før de døende Bekenderes Suk havde lydt. Og der vil komme den Dag, da Obelirken skal forlade de sidste Ruiner af Cirkus for at lade sig plante, med et »*Christus vincit*« som Indskrift og med Korset paa sin Top, foran hin fattige, galilæiske Fiskers sidste Hvilested, hvis Ben endnu hvile i et uanseligt Kapel ved Siden af Neros Cirkus, men over hvis senere Grav St. Peters store Domkirke vil hvælve sig som en Himmel ind i selve Himlen. — For Øjeblikket staar der ved dette Gravkapel en lille Hob Kristne, som, da de ser Constantins Hærskarer drage forbi, i Taksigelse løfter deres Hænder op mod denne Himmel. En Gang vil denne Fiskers Efterfølger velsignende brede sine Hænder fra Peterskirkens Loggia ud over Staden og hele Verden, medens en utallig Mængde vil knæle paa den store Petersplads, og Millioner og atter Millioner Mennesker i Aanden være nærværende derved. — Endnu rager Søjlerne og Gudestatuerner i Hadrians Mausoleum op mod Himlen i al deres Skønhed, kronet med denne Kejsers Kæmpebillede, og dybt nede i et Gravkammer findes Verdensbeherskerens Aske i kostbare Porfyurner. Barbariske Hænder vil en Gang tage den kej-

serlige Aske ud af Graven og strø den for alle Vinde, medens hele Verden, Slægt efter Slægt, valfarter til Fiske-rens Grav. Statuen paa Obeliskens Spids vil vige Pladsen for Erkeenglen Mikael, den stridende Kirkes himmelske Hærfører, og i Stedet for Gudebillederne paa den æliske Bro, der, ligesom selve Gravmonumentet, ikke en Gang skal beholde Navnet paa den, der byggede den, vil Engleskikkelser med den Korsfæstedes Symboler indtage deres Pladser. — Har Constantin maaske, da han holdt sit Indtog i Rom og kom forbi Vatikanet og Hadrians Gravmæle, haft en dunkel Anelse om, at alt dette en Gang skulde blive saaledes, og skulde Overbevisningen om, at det var ham, der var udset til at lægge første Haand paa denne glørværdige Omvæltning, i samme Øjeblik have fæstnet sig i hans Sjæl? — Det kunde næsten synes saa, naar man tager i Betragtning, at en af Constantins første Handlinger var at lade den mest pragtfulde Kirke i Orienten bygge over Apostelfyrstens Grav, idet han hertil benyttede Murene fra Neros Cirkus og satte følgende Indskrift over Portalen:

QVOD DVCE TE MVNDVS SVRREXIT IN ASTRA
 TRIVMPHANS
 HANC CONSTANTINVS VICTOR TIBI CONDIDIT
 AVLAM.

(Fordi Verden, under din Ledelse, med Glans blev hævet op til Himlen, byggede Sejrherren, Constantin, dig dette Palads.)

Festtoget drog nu over den æliske Bro, forbi Domitians Stadium og spredte sig derpaa rundt omkring i Byens Gader. Dørgesimserne, Vinduerne, Husenes og Tempelernes Mure var oplyste med utallige Lamper: paa de flade Tage blussede Fakler, og, belyste af disses Skin, steg der hvide Røgelseskyer op i Vejret fra Kulbækkener.

Jubelraabene oppe paa Tagene besvarede Glædeskrigene nede i Gaderne; Constantin blev prist som »*liberator Urbis*« og »*fundator pacis*« : Stadens Befrier og Fredens Grundlægger; disse Benævnelser findes endnu i vore Dage som Indskrifter paa hans Triumfbue.

Men skønt hele det romerske Folk uden Hykleri følte Glæde over Forløsningen fra Tyrannens haarde og blodige Aag, — saa var denne dog dybest og inderligst hos de Kristne. De havde jo ogsaa lidt mest under Maxentius' Voldsherredømme. Mange af dem, som, efter Senatets Befaling, blev satte i Frihed, var deres Trosfæller, og de var saaledes ligesom vristrede ud af Dødens Arme. De Forhaabninger, man havde knyttet til Constantin, var ogsaa bleven bekræftede, saavel ved den naadige Maade, han havde modtaget Paven paa, som ved den Omstændighed, at alle Bekenderne i Cirkus var bleven frelste; derfor saa man fra alle de Huse, hvor der boede Kristne, enten Korset eller Herrens Navnetræk lyse under Illuminationen. Det vakte stor Forbavselse hos de Romere, der holdt sig til den gamle Afgudsdyrkelse, at se, hvor stort de Kristnes Antal var, trods alle de foregaaende, blodige Forfølgelser.

Efter at Festtoget var draget forbi Pompeiuses Teater, gik man i en stor Bue om ad Kapitolum og Palatinet, hvorpaa man, forbi Colosseum gennem *via sacra* og Tituses Triumfbue, kom ned paa Forum.

Efter den Aftale, Candidus havde truffet med Irene og Valeria, ventede disse paa Toget i Nærheden af Titusbuen, paa den høje Estrade om Tempelpladsen, hvor Romas Helligdom fandtes; Rufinus vilde gerne have sluttet sig til dem, men man turde ikke vove at udsætte ham for den kolde Aftenluft.

Fra dette Sted, hvor de ventede paa Toget, havde de lige foran sig Udsigt til de høje imponerende Bygninger paa Palatinerhøjen, som man i Hast havde oplyst med Tusinder af Lamper, lige op til Templets Tinder og Paladsernes Gesimser; tilhøjre hævede Tituses Triumfbue sig

med det gyldne Forspand foroven, tilvenstre nede i Lavningen laa Colosseum.

»Se!« sagde Irene og pegede hen paa det kæmpemæssige Amfiteaters mørke Masse, »se, hvor Folk overalt trænger sig sammen i Buegangene! Da de ikke mere i blind Grusomhed kan nyde de Kristnes Martyrdød paa Arenaen, som saa ofte før, staa de nu og venter paa det sejrige Kristustegn, som skal holde sit Indtog i Verdens Hovedstad.«

»Jeg tænkte just paa,« svarede Valeria, »at denne Titusbue, som er indviet til Roms Sejr over Jerusalem og Jøderne, burde som Modsætning have en Constantinsbue ved sin Side, der kunde forkynde Efterverdenen Korsets glimrende Sejr over Rom og Hedenskabet. Og det forekommer mig, at den ikke kunde staa paa et mere passende Sted, end lige foran Colosseum, hvor Martyrerne har stridt for Korsets Sejr.«

Folkets Jubelskrig og Musikkens brusende Fanfarer afbrød deres Samtale: det var Festtoget, der nærmede sig. Fra Colosseums Buegange, fra alle Vinduerne paa Palatin og fra Templernes Søjlefødder og Trappeafsatser tiljubede Tusinder Sejrherren, idet de vinkede med Hænder, viftede med Tørklæder eller tilkastede ham Blomster og Kranse. Fakkelbærerne aabnede Tøget; derefter kom Tropperne med den bekransede Fane. De kristne Soldater havde prydet deres Skolde paa mange Steder med Herrens Navnetræk.

Men i hele dette pragtfulde Triumftog var der kun een, som begge Kvinder spejdede efter — Candidus. Hvor glædede ikke Moderhertet sig, da Valeria viste hende *labarum* i det Fjerne; det kom stadig nærmere og nærmere: hun vidste, det var hendes elskede Søn, der bar det hellige Felttegn i sin Haand, og som red foran Kejserens Triumfvogn i Spidsen for sine Soldater! Og nu havde ogsaa hans søgende Blik fundet hende. Medens Valeria og Irene kastede Blomster og Kranse, bøjede han Fanen med Herrens gyldne Navnetræk hen imod dem til Hilsen.

At hans Moder, at Valeria havde set ham, havde mere Værd for ham, end den talrige Folkeskares Jubel og Bifald.

Da den smukke, unge Mand var forsvunden for de to Kvinders Øjne paa den anden Side af Titusbuen, og Irene henvendte et Spørgsmaal til Valeria, maatte hun sige det en Gang til, — og det Svar, hun fik, var fuldstændigt forvirret. —

(Fortsættes.)

Elfterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Frankrig. Den franske Regerings saa længe ventede, fuldstændige Brud med Vatikanet er nu sket. I Lørdags har den apostoliske Nuntius *Lorenzelli* forladt Paris og er i Mandags ankommen til Rom. Sekretæren ved det franske Gesandtskab hos Paven, *de Courcel*, har ligeledes i Lørdags forladt Rom og er vendt tilbage til Paris. Om Formiddagen havde han endnu en 20 Minutters Samtale med Kardinal-Statssekretæren *Merry del Val*, som straks derefter begav sig til den h. Fader, for at aflægge Beretning.

I Vatikanet, hvor man allerede i længere Tid har været forberedt paa Bruddet, har man med kølig Ro imødeset denne Afbrydelse af det diplomatiske Forhold mellem den h. Stol og det officielle Frankrig. »Osservatore Romano« offentliggør kun følgende Notits: »Den franske Regering har i den Kendsgerning, at nogle af Paven *autoriserede Meddelelser*, som udelukkende havde en *disciplinær Natur*, ere blevne sendte til nogle franske Biskopper, trod at maatte se en *Krænkelse af Konkordatet*; derfor har den franske Regering besluttet at ophæve den diplomatiske Forbindelse med den h. Stol og i Morges underrettet Kardinal-Statssekretæren om denne Beslutning.«

Foreløbig har den franske Regering endnu holdt sig en Udvej aaben, for at kunne sætte det faktisk brudte Konkordat igen i Kraft, naar den mærker, at den er kommen i Knibe ved sin Fremgangsmaade. Sagernes hele Udvikling er i høj Grad sørgelig, men de franske Katholiker ere selv Skyld deri, fordi de stadig bekæmpede hinanden indbyrdes og fuldstændig lukkede deres Øjne for det store Maal, Bekæmpelsen af Kirkens Fjender. Om Op-

hævelsen af Konkordatet betyder noget Godt eller Ondt for Katholicismen i Frankrig, kan Fremtiden alene afgøre. Det er jo muligt, at Ophævelsen af Konkordatet kan vække de franske Katholiker af deres Søvn, saa de forstaa, hvad de skyldte sig selv, Kirken og Fædrelandet. Vejen vil da gaa over Ruiner, og der maa sandsynligvis komme mange Ruiner, inden et almindeligt nyt Liv kan fremblomstre.

— Den nationalliberale »Magdb. Ztg.« skriver følgende, som dog næppe er ganske paalideligt: »Det fuldstændige Brud med Rom kan betragtes som fuldbyrdet. Ifølge Ministerraadets Beslutninger vedbliver *Kultusbudgettet* dog at bestaa indtil den formelle Opsigelse af Konkordatet. Biskoppen af Dijon (*Le Nord*), som egenmægtigt mod Regeringens Ønske har begivet sig til Rom, vil ikke blot *miste sin Gage*, men ogsaa sin *Biskopsværdighed*. Regeringen har allerede anordnet *Ophævelsen af Bispedømmet Dijon*. Tillige blive alle Gejstlige i Frankrig underrettede om, at de straks ville miste deres kirkelige Embede, saafremt de vove at kritisere og dadle Regeringens Fremgangsmaade.«

I Modsætning til de radikal-socialistiske Blade, der hilse Afbrydelsen af den diplomatiske Forbindelse med Rom som en Inledning til Konkordatets Ophævelse og den fuldstændige Skilsmisse mellem Staten og Kirken, udtaler »Temps« det Haab, »at Regeringen vil naa til en bedre Forstaaelse af Frankrigs Interesser; en Skilsmisse mellem Staten og Kirken vilde være et Æventyr, hvis Følger ingen er i Stand til at overskue.« De oppositionelle Blade tvivle om, at Combes vil vove at gaa indtil en Skilsmisse mellem Kirken og Staten, og de beskyldte ham for, at han fremfor alt kun søger at forlænge sit Ministeriums Varighed. »Soleil« søger at paavise, at Bruddet med Paven vil faa skæbnesvangre Følger, og udtaler sin Forbauselse over, at Parlamentet ikke er bleven sammenkaldt. Uenigheden er saaledes stor i Frankrig.

— Et Telegram fra Rom meddeler, at Biskop *Le Nord* af Dijon er ankommen til Rom, hvor han har haft en meget lang Audiens hos Paven. Biskoppen var dybt greben og græd. Pius opmuntrede og formanede ham til at stole paa den kirkelige Domstols (det h. Officiums) Retfærdighed. Om Biskoppen af *Laval* hører man derimod intet.

— En modig Biskop synes *Biskoppen af Marseille* at være. I sit Blad »Semaine Religieuse« offentliggør han

en mod Regeringen og Deputeretkamrets Flertal rettet *Kritik over Skoleloven*, hvori han siger: »I Frihedens Navn hindrer man Katholikerne i at opdrage deres Børn i Overensstemmelse med deres Anskuelse; i Lighedens Navn vedtager man Undtagelseslove imod dem; i Broderskabets Navn bryder man ind i deres Boliger, beslaglægger man deres Gods og behandler man dem personligt med en Raahed, som minder om Røbespierres og Neros Tider. Skylden herfor bærer de skændige hemmelige Selskaber, hvis Befalinger »Blokken« lydigt fuldbyrder. Stakkels franske Folk! Hvilken Fremtid bereder man dig! Maatte du dog endelig aabne Øjnene og føle den befriende Væmmelse overfor den Afgrund, i hvilken samvittigheds- og hjærteløse Politikere styrte dig!«

S. J. G. St. Josefs Gildets alm. Møde Mandag den 8. August **bortfalder.**

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904 flytter paa Grund af Ombygning sine Lokaler til Hotel „Esrum“, Korsgade 49, hvor Mødet Onsdag d. 9. ds. afholdes og hvor fremdeles holdes Møde hver Onsdag.

Pensionat i Ordrup.

Saa nær Kirken som mulig ønsker Undertegnede, under Forudsætning af fornøden Tilslutning, til Efteraaret at danne et hyggeligt Hjem for c. 3 katholske Damer. Nærmere Oplysninger ved skriftlig Henvendelse til Frk. B. Fog, Steppinghus pr. Kjerteminde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. August. 11. Sønd. e. Pintse. Kajetan, Bekender.
 — 8. M. Cyriacus og Lidelsesfæller, (Votivmesse B. M. V.)
 — 9. Ti. Ferialdag, (Pave Pius X.s Krøning 1903.) — 10. O. Laurentius, Martyr. — 11. To. Oktavdag. — 12. F. Clara, Jomfru — 13. L. Johannes Berchmanns. Bekender.

Søndag den 14. August, 12. Søndag e. Pintse.

St Ansgars Kirke. Mandag den 8. August Kl. 8¹/₄ højtidelig **Votivmesse** af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den sakramentale **Velsignelse**.

Gudstjeneste i Slagelse: Søndag den 7. August Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 4 Katekese og Andagt.

Med dette Nr. følg. „Lille Helgenlegende“ S. 161—168.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 33.

Søndagen den 14. August.

1904.

Indhold: Pave Pius X.s første Pontifikats-Aar. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. København. — Bekandtørelser.

Pave Pius X.s første Pontifikats-Aar.

(4. August 1903 — 4. August 1904.)

— 0 —

Den 4. August 1903 endte det 20. Aarhundredes første Konklave. Af dette Konklave, som havde været henved fire Dage, fremgik som Pave Patriarken af Venedig, Kardinal *Josef Sarto*. Da dette Navn blev meddelt Verden, fremkaldte det uden Tvivl i Almindelighed Overraskelse; rigtignok nævnedes Sarto i første Linie, naar det italienske Episkopats mest fremragende Medlemmer blev omtalte; rigtignok figurerede hans Navn ogsaa blandt Navnene paa de saakaldte »*papabili*«, men disse vare mange; rigtignok udtalte aandrige Mænd den Formodning, at Kardinal-Kollegiet kunde, som det i 1846 hentede en Pave

fra Imola og i 1878 fra Perugia, ogsaa denne Gang finde den vordende Pave i en af de italienske Diöcesers Overhyrder; men det var kun enkelte Stemmer. I Forgrunden for Interessen stod før Konklavet uden Tvivl Kardinalerne ved Kurien i Rom, og blandt disse navnlig Rampolla, Gotti og Serafino Vanutelli.

Konklavet begyndte. Den første Afstemning talte 5 Stemmer for Patriarken af Venedig, han hørte dermed til de virkelig »*papabili*«, ja, fra den anden Afstemning af gaves der kun tre alvorlige Kandidater, Rampolla, Gotti og Sarto. Uopholdelig voxede Sartos Stemmer, medens Leo XIII.s Statssekretær, Kardinal Rampolla, som i Begyndelsen optraadte med mange Stemmer, kun langsomt gjorde Fremskridt. Et opmærksomt Studium af Afstemningerne viser ganske tydeligt, at Kardinal Sarto ogsaa uden Østerriigs ubetimelige Veto vilde være bleven valgt. Resultatet af den sidste Afstemning var: 2 Stemmer for Gotti, 10 for Rampolla, 50 for Sarto. De to Trediedeles Majoritet var saaledes rigelig tilstede. Den Valgte, som havde skælvet for den ophøjede Værdighed og nægtet at modtage den, gav endelig sit Samtykke og bøjede sig for Kardinalernes Villie, betragtede den som Guds Villie, og valgte som Navn *Pius X.* Hans Navn flyver ud i Verden, og nu begynder hin i psykologisk Henseende saa interessante Periode, i hvilken man fra alle Kanter samler Notitser om den nye Pave. Endnu er Kroningsdagen ikke oprunden, og allerede kender hele den katholske Verden sin Pius X. og allerede er den begejstret for ham. Denne Mand kunde taale, at hele hans Fortid, hans apostoliske Virksomhed og hans Privatliv blev bragt frem for det 20. Aarhundredes store Offentlighed. Aldrig tilforn var dette sket saa hurtigt og i et saadant Omfang overfor en tidligere Pave, alene det 20. Aarhundredes Presse var i Stand til at iværksætte dette. Hvad man erfarede, vakte Begejstring. Hvilken enestaaende præstelige Løbebane! Kapellan i Tombolo, Sognepræst i Landsbyen Salzano, Domherre,

Professor, Rektor og endelig ogsaa Generalvikar i Bispedømmet Treviso, derefter Biskop af Mantua, Patriark af Venedig og Kardinal. endelig Pave! Og stedse den samme ligefremme Mand med sin ædle Jævnhed og uegennyttige præstelige Virksomhed! Man kan let forstaa, at det katholske Folk tiljublede den nykronede Pave den 9. August.

Men saa kom det alvorlige Spørgsmaal: *Hvorledes vil Pius X. regere?* Hvilket *Program* bringer han med sig? Hos denne klart tænkende, erfarne, konsekvente Mand var Svaret forud givet. Paven vil være, hvad han har været som Kapellan, Sognepræst, Domherre, Biskop, Patriark: *en for Sjælenes Frelse nidkær Hyrde*. Han fandt ogsaa det rette, gribende Udtryk for dette sit Program. »*Instaurare omnia in Christo*« — »*Fornyelsen af Alt i Kristus*«, saaledes lød den ledende Sætning i hans første Encyklika. Den var baaren af den ypperstepræstelige Kærligheds Aand, et alvorligt Hyrdeord, ikke saa genialt som Leo XIII.s monumentale Encyklikaer, og dog værdigt for Kristenhedens Overhoved; med Interesse læste man Pius X.s klare og bestemte Udtalelser. Saa fulgte en Hvilens Periode; det er karakteristisk for Paven, at han opmærksomt iagttager, studerer samvittighedsfuldt, omhyggeligt overvejer, for saa at tale *et tydeligt og bestemt Ord* til Verden. Han vaager med særlig Omhu over sit *Bispedømme Rom*; mange indgribende Reforme i det Enkelte og derefter Anordningen om den apostoliske Visitats vise, hvor alvorligt han opfatter sin Opgave som Biskop af Rom. Som Leo XIII. foreløbig beholdt sit Bispedømme Perugia, beholdt Pius X. ogsaa en Tidlang *Patriarkatet Venedig*; i Msgr. Cavallari, en dygtig Sognepræst, gav han det først en Viebiskop og derefter en Patriark.

Den katholske Verden lærte ved sine Repræsentanter Pius X. at kende som en Pave, i hvem den syntes at have genfundet Pius IX.s personlige Elskværdighed; ja de herlige Skikkelser: Leo den Store og Gregor den Store, hvis Centenariumsfester faldt i Pius X.s første Pontifikats-

aar, syntes at være bleven levende paany i ham; som de forklarer ogsaa han Søndags-Evangeliene under de store Audienser, i hvilke han modtager sine romerske Diöcesanere. Et rørende Syn: den undervisende Pave og det saa let bevægelige, ellers lidet til Opmærksomhed hældende italienske Folk, som lytter med spændt Opmærksomhed til Pavens Ord. I *den kirkelige Forvaltning* foretog Paven vigtige Forandringer. To Kongregationer — *examinis episcoporum* og *indulgentiarum* — bleve ophævede af ham eller rettere, deres Funktioner overdroges til andre Kongregationer. *Det sociale Spørgsmaal* i Italien, som Sarto stedse har skænket en særegen Opmærksomhed, er Genstanden for Pius X.s første *Motu proprio*. Dette karakteriserer ham: paa dette Omraade har han virket med Held, her griber han ogsaa først ind som Pave. Anordningerne, han har givet i Tilslutning til sin store Forgængers Encyklikaer og Dekreter, have desværre ikke haft det attraaede Resultat. Endrægtigheden blandt de italienske Katholiker var og vedblev at være forstyrret; de nyeste Kampe og Kriser indenfor det katholske Foreningsvæsens Organisation foranledigede Paven til at anordne en fuldstændig Omordning af Organisationen og til at lægge den katholske Bevægelse i Italien fuldstændig i Biskoppernes Hænder i Henseende til dens Ledelse og Overopsynet med den. Andre vigtige Skrivelser handlede om *Kirkesangens* Reform, Genindførelsen af den oprindelige, ældgamle Koralsang og *Kirkerettens* Kodifikation. I disse Skrivelser tilkendegiver Paven en fast, bestemt Viljesytring. Alle hine skuffe sig, som anse Pius X. for en mild, blød og føjelig Karakter; han er opfyldt af Kærlighed, d. v. s. opfyldt af hin rigtige og sande Kærlighed, som ogsaa forstaar at tale og handle med Alvor, ja, om det er nødvendigt, endog med Strenghed. Herom ere mange betegnende Anekdoter i Onløb, som klart vise, at Pius X. ikke lader sig nøje med Dekreter, men ogsaa holder fast ved, at de gennemføres. Som Leo XIII.s Arving

overtager Pius X. Omsorgen for Jubelfesten til Ære for den ubesmittede Undfangelse (8. Dec. 1854 — 8. Dec. 1904). Dette Jubilæum og Gregor den Stores Centenar (12. Marts 604 — 12. Marts 1904) er hans anden og tredje Encyklika helliget.

Men hvorledes er Forholdet mellem Pius X. og *Regeringerne*? Fra hans Pontifikats første Dag af have liberale Blade opfundet Slagordet om »den religiøse Pave, som var fulgt efter den politiske Pave.« Men med Urette! Leo XIII. var en eminent religiøs Pave; vi minde kun om hans Encyklikaer om den Helligaand, det allerhelligste Altrens Sakramente, Rosenkransen, den h. Familie, som have bidraget mægtigt til at fremme *Bønnen* og det religiøse Liv i den katholske Verden. Og Pius X. vil, forsaavidt det viser sig nødvendigt, ogsaa være en politisk Pave. Naturligvis gives der her Nuancer; men i det Væsentlige stemme Paverne overens; i Henseende til Gennemførelsen, i Henseende til Enkelthederne gives der Forskelligheder.

Sagernes Udvikling har i Mellemtiden bevist, at Pavedømmets politiske, d. v. s. kirkepolitiske Virksomhed af sig selv følger af dets religiøse Mission. Den h. Stols nuværende Konflikt med den franske Regering fremstilles med Urette af Pavedømmets Modstandere som en *politisk* Konflikt; den har udviklet sig af Ministeriet Combes aabenlyse Kamp mod den katholske Kirke og Religionen eller Kristendommen overhovedet, en Kamp, som paa sit seneste Stadium tilspidsedes til en direkte Benægtelse af Pavens urokkelige Rettigheder. Imod den franske Regerings Forsøg paa efter Forgodtbefindende at sætte en Skranke for Udøvelsen af det apostoliske Overhyrdeembede, har Pius X. sat et afgjort og bestemt *Non possumus!* I Pavernes Rækkefølge vil Pius X. faa tildelt Hædersnavnet: *Kirkens særegne Forsvarer*. Med større Sindsro og bestemtere Fasthed har vel næppe nogen anden Pave ført saa vigtige Forhandlinger, som dem, der i de sidste Månedere ere blevne førte mellem Frankrigs Regering og

den apostoliske Stol. En saadan *Ro* og *Fasthed* skænker ene og alene den inderste Overbevisning om, at han maa forsvare *religiøse* Interesser, Pavedømmets væsentlige Pligter og Rettigheder.

Ogsaa Pavens Protest mod den franske Præsident Loubets Rejse til Rom var en nødvendig Følge af, at Paven maatte for hele Verden forsvare Pavedømmets urokkelige Ret til *virkelig Suverænitæt* og til *absolut Uafhængighed* og Frihed og ikke turde lade nogen Tvivl blive tilbage om, at Pavedømmet ikke kan anerkende Forholdenes nuværende Tilstand. Om der lidt efter lidt vil danne sig et tilfredsstillende Forhold til Kongeriget Italien, maa Fremtiden vise; enkelte Høfligheder, som ved særegne Lejligheder ere blevne udvexlede mellem Medlemmer af Savoyens Dynasti og høje kirkelige Dignitarer, kunne ikke bortrydde de alvorlige Vanskeligheder, som stille sig hindrende i Vejen for en Udsoning. Det er slet ikke udelukket, at den italienske Regering en skønne Dag begynder en lignende Kamp mod Kirken, som Combes fører den i Frankrig. Pavedømmets Modstandere maa i Dag bekende, at Pius X. staar i de politiske Begivenheders Brændpunkt, for saa vidt som disse tildrage sig i Europa; de beklage vel, at den nye Pave ikke har opfyldt *deres* Forhaabninger, men med desto større Ærefrygt og Kærlighed se Katholikerne i hele Verden op til Kristi Statholder paa Jorden; de haabe og bønfalde om, at han som i sit Pontifikats første Aar endnu i mange Aar med kraftig Haand maa føre Petri Skib gennem Tidens farlige Storme.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Raafakomberne.

—O—

(Fortsat.)

I Concordias Tempel, ved Foden af Kapitolium, ventede Senatet paa den ny Kejser, for, efter gammel Skik, at stadfæste og bekræfte hans Værdighed. Det var kun en tom Formel, der forresten, ligesom Senatet selv, allerede i lange Tider ikke havde haft den mindste Betydning. Men Constantin var klog nok til at respektere den værdiløse Højtidelighed, som *patris conscripti* satte saa megen Pris paa. Med værdig Ro hørte han paa den Hyldest, som den mest veltalende af Senatorerne i smigrende, lovprisende og svulstige Udtryk, overbragte ham i Senatets Navn. Derefter holdt Kejseren, over Forum, sit Indtog i det palatinske Palads; — han undlod at stige op til Jupiters Tempel paa Kapitolium for at takke Guderne, saaledes som det ellers var Skik og Brug, idet han gav til Paaskud, at det nu var bleven saa sent paa Dagen. Allerede tidligere havde det vakt Misstemning blandt Senatorerne, af hvilke Flertallet dyrkede Afguderne, at Constantin ikke havde frembaaret det sædvanlige Røgelseoffer paa Victorias Alter, under hvilken Gudindes Beskyttelse Senatet plejede at holde sine Møder. —

Medens Kejseren saaledes blev hilst velkommen, havde Symmachus i Vrede og Ærgrelse holdt sig tilbage; han kunde ikke bekvemme sig til at være med i Følget til Palatinet. Bitter i Sind stod han alene ved Concordias Tempels Portal og betragtede det klart oplyste Forum og den nedenunder forsamlede, jublende Folkemasse.

Da kom Lactantius hen til ham. Den gamle Mand havde staaet iblandt Mængden, den Gang Constantin traadte ind i Senatets Curie; og da Kejseren, under Senatorernes Ledsagelse og Folkets Jubel drog til Palatinet, var han blevet

tilbage, for i Nattens Stilhed at samle sine Tanker. For ti Aar siden havde Diocletian holdt sit Indtog i dette selv-samme Concordias Tempel og forkyndt Senatet, at han ikke vilde dø, førend han havde udryddet Kristendommen; fem Aar senere, efterat Martyrernes Blod havde flydt i Strømme, var i det samme Tempel det Frasigelsesdekret blevet oplæst, ved hvilket Diocletian nedlagde Kronen. Nu levede han helt tilbagetrukket ved Dalmatiens Kyst, ned-brudt paa Legeme og Sjæl.

Oldingen var bleven træt af at staa saa længe og gik derfor op ad Templets Trappetrin; han vilde sætte sig lidt ned, for i Ro at lade sit Blik hvile paa det glade, brogede Liv paa Forum; og han lod sin Tanke svæve ud i Fremtiden og dvæle ved Roms senere Historie under kristne Kejsere, og Kirkens sejerrige Udvikling, efterat Constantin nu havde ophævet de blodige Edikter, der saa længe havde holdt den i Lænker.

Da han gik op ad Trappen, blev han ikke lidet for-undret ved at opdage Symmachus, der, med Armene over Kors og mørk i Hu, stod lænet op mod en Søjle.

I det fromme Haab at faa sin forhenværende Elev til, under Indtrykket af disse store Begivenheder, i det mindste at tænke lidt over Hedenskabets Vildfarelser, traadte Lactantius hen og hilste paa ham.

Da Senatoren fik Øje paa den gamle Mand, blev hans Pande endnu mørkere.

»I lyssky Rigsfjender!« udbrød han bittert, »nu glæder I eder over den Sejr, der har bragt den største Ulykke, der kunde tænkes, over Rom! — Vor Tid kommer vel nok en Gang igen! Saa længe Rom har staaet, har endnu ingen Triumfator undladt at takke de udødelige Guder for Sejren, — men se! denne Constantin har ikke en Gang bragt Victoria sit Offer: en saadan Ugudelighed kan ikke gaa ustraffet hen!«

»Naar du skælder os Kristne for Rigsfjender,« svarede Lactantius roligt, »saa sig mig blot om vi en eneste Gang

har gjort Oprør mod de Kejsere, der undertrykkede og forfulgte os saa blodigt. Vi har altid været tro Under-saatter, som har bedet baade for dem og for Riget og sat vort Haab til Gud. Du kalder denne Dag en Ulykkesdag for Rom, og jeg glæder mig tværtimod over, at Fængslerne frigiver Fangerne, Bødlerne nedlægger deres Sværd og Usurpatorens ryggesløse Tyranni har faaet en Ende. Men naar Guderne har vist sig magtesløse over for det Tegn, der har ført Constantin til Rom, saa vil Kristus ogsaa nok beskytte ham mod deres Hævn; thi hvad formaar Dæmonerne mod den almægtige Gud? Og om ikke du selv, saa vil i alt Fald din Søn forhaabentlig opleve, at Victorias Billedstøtte bliver fjernet fra Senatet, og at Gudernes Statuer kun vil blive opbevarede for Efterverdenen som Minder om en stor Kunst.«

»Naar Rak kommer til Ære, ved de ikke, hvor gale de vil være,« svarede Senatoren med et Udtryk af den dybeste Foragt.

»Jeg tilgiver dig disse haarde Ord, paa Grund af din øjeblikkelige Sindsstemning,« svarede den gamle; »det er Sandheden, der nu, efter en trehundredaarig Undertrykkelse, endelig en Gang har vundet Sejr. Og det er ikke alene den Dag i Dag, der vil overbevise Verden om Kristendommens Guddommelighed og de Vildfarelser, den hidtil har været en Slave af; har maaske eders Templer ikke i lange Tider været forfaldne, Gudernes Billeder fulde af Spindelvæv og Trapperne til Helligdommen bevoksede med Ukrudt? Hvorfor klamrer du dig til et Lig og holder fast ved en Overtro, der om en Menneskealder kun vil finde Genklang hos de mest uvidende?«

Uden at svare sin Lærer et eneste Ord vendte Symmachus sig om og gik ad en Omvej hjem til sit Palads, stadig knurrende over Folkets Jublen. Men Lactantius havde dog haft Ret i sin Forudsigelse. Thi Symmachuses Søn gjorde sig, trods al sin glimrende Veltalenhed, dog forgæves Umage for at bevare den saa højt ansete Statue af

Victoria, denne det svindende Hedenskabs sidste Bolværk, for Senatet. Det var en kristen Digter, Prudentius, som den Gang bad for alle disse Gudebilleder, at de maatte blive opbevarede som »Kunstværker af store Mestre,« — men Lactantius lagde denne Aften Planen til sit berømte Værk: *De mortibus persecutorum*, hvori han paa historisk Grundlag skildrede alle deres Undergang, som havde forfulgt Kirken.

Da Symmachus paa Vejen hjem, i det begyndende Mørke, var kommen til Romas Tempel, lænede han sig til en af de pragtfulde Porfyrsøjler i Forgaarden, og der, fjern fra det jublende Folks Larm, lod han sit Blik glide ned over Forum med alle dets Templer, Mindesøjler og Monumenter, der talte om en tusindaarig, glimrende Historie, og betragtede Kapitoliums Borg og Tempel, hvis Omrids nu i majestætisk Dunkelhed skilte sig fra den straalende Stjernehimmel. Han, der med en ægte Romers Stolthed, elskede sit Rom med alle dets fra Fædrene nedarvede Institutioner, havde gjort sikker Regning paa, at de himmelske Magter dog til sidst var skredne ind, hvorfor denne Dag forekom ham som en Ulykkesdag, større endnu end den fra Cannæ.

»I Guder!« udbrød han og knyttede begge sine Hænder mod Himlen, medens den dybe Sorgs bitre og vemodige Taarer randt ham ned ad Kinderne, »hvorfor har I dog tilladt dette? Du gyldne Rom, Jordens Behersker og alle Nationers Besejrer, — nu er du overvunden og knækket af en korsfæstet Jødes Tilhængere! Stig ud af eders Grave, Scipio, Cato og Augustus, og kom og hjælp mig at beklage og forbande den Stund, der satte en Forræder mod vore Forfædres Guder paa Cæsarernes Trone!«

»Saaledes kan kun den ædleste af alle Romere, Senator Symmachus tale,« afbrød en Stemme ham pludselig.

Det var Gordianus, Solpræsten, som lige havde bragt sin Gud det betydningsfulde Tyreoffer, *Taurobolium*.

De to Mænd havde været Venner fra Ungdommen

af, og der behøvedes kun et Par Ord af dem, for straks at mærke, at de havde fælles Anskuelse.

Medens Gordianus ledsagede Symmachus til hans Palads, sagde han, idet han som Udgangspunkt tog Senatorens sidste Ord:

»Naar Solguden om Aftenen stiger ned i Havet, lægger Nattens Mørke sig over Jorden, og Slanger og Skorpioner kryber ud af deres Huller. Men den uovervindelige Gud sover kun en liden Stund. — Da jeg nylig udgød Offerdyrets varme Blod paa hans Alter og, under hemmelighedsfulde Bønner, besvor Himlens lysende Behersker om at redde Rom fra den Korsfæstedes Forsmædelse, fik jeg i hellige Tegn dette Orakelsvar:

»FOR MAGIEREN FRA NAZARET
ET AAR AF AAR!«

»Og hvorledes vil du vel forklare disse gaadefulde Ord?« spurgte Symmachus.

»Der er kun en Løsning,« svarede Gordianus. »Da Aaret bestaar af tre hundrede og fem og tresindstyve Dage, vil et Aar af Aar betyde tre hundrede og fem og tresindstyve Aar. Efter dette Antal Aars Forløb vil den kristne Overtro være udsukt.«

»I saa Fald maatte vi allerede nu kunne se Tegn herpaa,« svarede Symmachus; »thi i snart fire hundrede Aar har denne Vildfarelse sneget sig rundt om i Verden. Og dog, naar jeg tænker paa Dagen i Dag . . . . .«

»Den Skorpion, som i Dag er dragen ind i Rom,« afbrød Gordianus, der havde gættet Senatorens Tanker, »samt den galilæiske Slange, der forbandt sig med ham, — nej, ædle Symmachus, nej, de vil ikke beholde Herredømmet! Triumferende vil Solguden paany stige op i Øst, adspredte Nattens Taager og jage Utøjet ind i dets Smuthuller igen, — og denne Morgen er nærmere, end du aner.«

»Hvorledes kan jeg vel tro det?« spurgte Senatoren

bittert, »efterat Nazaræerens forbandede Navn i Dag har holdt sit Indtog i Rom, — ja endogsaa i Curien.«

»Du glemmer, at Maximinus, den østromerske Kejser, er de Kristnes svorne Fjende!« svarede Præsten. »Imellem ham og Constantin vil det komme til en afgørende Kamp, og — ved de udødelige Guder! Maximinus vil sejre!«

Med disse Ord tog Gordianus Afsked med sin Ven og slog ind paa Vejen til Palatin for at meddele Herskeren, at han havde bragt Mitras et helligt Takoffer for den herlige Sejr. — —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

Rom. Vatikanet har hurtigt svaret paa den franske Regerings Offentliggørelse af Aktstykkerne, som vedrøre Afbrydelsen af den diplomatiske Forbindelse mellem Frankrig og den h. Stol. »Osservatore Romano« har nemlig ogsaa offentliggjort Ordlyden af samtlige Skrivelser vedrørende Konflikten mellem den h. Stol og den franske Regering. Der er 24 Aktstykker i det latinske, franske og italienske Sprog. Foruden de i den officielle franske Avis »Journal officiel« offentliggjorte Aktstykker finder man blandt Skrivelserne 2 Skrivelser, som ikke findes i den franske Publikation: en Opfordring fra Kardinal *Parocchi*, som Sekretær for det h. Officium, af 26. Jan. 1900 til Biskop Geay af Laval, der tilskynder Biskoppen til *frivilligt* at give Afkald paa sit Bispedømme. Msgr. Geay besvarede den 2. Februar 1900 dette Brev paa en Maade, som fuldstændig tilfredsstillte den h. Stol. Da Biskoppen imidlertid atter forandrede sit Sindelag, blev den nye Opfordring af 17. Maj 1904 nødvendig, en Opfordring, som saa fremkaldte den franske Regerings første Protest. Kar-

dinal-Statssekretærens Svar paa den første Protestnote manglede ogsaa paa en paafaldende Maade i den af den franske Regering udsendte og offentliggjorte saakaldte »Gule Bog«. Af denne Skrivelses Indhold lærer man Grunden at kende, hvorfor Combes har slaaet en Streg over dette Aktsykke og undladt at offentliggøre dets Ordlyd i den »gule Bog. I en Skrivelse til den apostoliske Nuntius i Paris, Msgr. Lorenzelli, skriver Kardinal-Statssekretæren nemlig følgende:

»Da det drejer sig om en Sag, som angaar en Biskops Optræden, ønsker den h. Fader, at *saa faa Personer som mulig* skulle beskæftige sig med Anliggendet. Derfor iler jeg med, i Stedet for at svare Hr. de Courcel, at meddele Deres Excellence de nødvendige Forklaringer angaaende Sagen og at paalægge dem det Hverv at fremlægge dem for Udenrigsministeren. Betydningen af Kardinal Vanutellis Brev til Msgr. Geay af 17. Maj 1904 fremgaar klart af følgende Betragtninger. Enhver véd, at det er en *saare alvorlig Pligt* for den romerske Pontifex, som paahviler ham i Kraft af hans Dommermyndighed over den katholske Kirke, at han skal vaage over ethvert Dioces i den katholske Verden, for at styrke og befæste det Godes Fremskridt og forhindre enhver Udskejlse. I Opfyldelsen af denne højeste Pligt understøttes den h. Fader af det h. Officiums Kongregation, som saaledes har den vigtigste og vitaleste Opgave i Kirken, den nemlig, at vaage over *Troens Integritet* og *Sædernes Renhed*, navnlig hos Gejstligheden og ganske særlig blandt Biskopperne. Derfor har nævnte Kongregation ogsaa den Ære, at have den h. Fader selv til Præsident og en Kardinal (Vanutelli) til Sekretær. Siden 1899 havde Pave *Leo XIII.* udtrykkelig befalet det h. Officium som en Pligt, at det alvorligt skulde prøve de Klager, som rettedes mod Biskoppen af Laval, og de Følger, som Forholdene maatte bringe hans Bispedømme i denne Anledning. Efter at Situationen var bleven undersøgt, forelaa to Muligheder: *en regelret Proces* i Overensstemmelse med Ordlyden af

de hellige kanoniske Regler, uden at krænke Konkordatets Bestemmelser, eller *en Appel til Biskoppens Samvittighed og personlige Interesser*, idet man søgte at tilskynde ham til *frivilligt at give Afkald* paa sit Embede. Efter en alvorlig Prøvelse, og i den Hensigt at undgaa unødvendig Skandale og Snak, at skaane Biskoppens Ære og at spare den h. Stol for den Smerte, som en kanonisk Proces bringer med sig, valgte man den sidste Vej. Det var klart, at det vilde være en let Sag for Msgr. Geay at dække over sin frivillige Tilbage træden ved Hjælp af troværdige Bevæggrunde.«

Den klare Oplysning om Grunden til, at Rom ønskede at afvikle Biskoppen af Lavals Anliggende *diskret* og *uden Opsigt*, vilde i Frankrig og i hele den katolske Verden have paavirket den offentlige Mening altfor meget til Gunst for Rom, og derfor lod Frimurerministeren Combes denne Skrivelse *simpelthen forsvinde* fra Aktstykkerne, som Regeringen offentliggjorde i sin »Gule Bog«. Et klassisk Exempel paa en objektiv Redegørelse! Dette Forsøg paa at føre den offentlige Mening paa Vildspor, har imidlertid »Osservatore Romano« nu fuldstændig tilintetgjort ved Offentliggørelsen af alle (24) Aktstykkerne, som vedrøre Sagen. Den officielle Indledning til de af den apostoliske Stol offentliggjorte Aktstykker fremhæver, at nogle af det franske Kabinets Medlemmer flere Gange, navnlig i de sidste Maaneder, havde udtalt som deres Hensigt, *lidt efter lidt, Skridt for Skridt at naa til et Brud med den h. Stol*. Det afgørende Skridt paa denne Vej havde Gesandten Nisards Orlov eller Tilbagekaldelse været, idet man som Paaskud havde benyttet nogle Breve, som vare blevne tilsendte Biskopperne af Laval og Dijon, ifølge Pavens Anordning og i Overensstemmelse med hans apostoliske Mission. Den franske Regering havde, til Trods for den h. Stols tilfredsstillende og venskabelige Forklaringer, anset Øjeblikket for kommet til at bfbryde den diplomatiske Forbindelse. Skønt den h. Stol vilde have fore-

trukket at bevare fuldkommen Taushed angaaende Sagen, skrider den dog nu til et offentliggøre den, for at fastslaa tydeligt og klart *Sandheden* og *Ansvaaret*. Kommentaren, som indleder »Osservatores« Offentliggjørelser, bringer derefter en historisk Fremstilling af Spørgsmaalet, klager over, at *Biskoppen af Laval* har meddelt hemmelige Aktstykker til den franske Regering, og opretholder endelig Paastanden om, at *den apostoliske Stol aldrig har krænket Konkordatet*, men meget mere er i sin Ret og har handlet derefter. Den h. Stol, siges der videre, havde haabet, at den franske Regering vilde have erklæret sig tilfreds med dens Forklaringer, og det saameget mere, som den altid havde vist sig imødekommende overfor Frankrigs Regering. Men alt var unyttigt, saaledes slutter Kommentaren. Historieskriverne ville sige, at den franske Regering har afbrudt sine hundredaarige diplomatiske Forbindelser med den h. Stol, fordi denne, som i vedkommende Anliggende var den eneste retmæssige Myndighed, havde kaldt to Biskopper til Rom, for at de kunde retfærdiggøre sig overfor svære Beskyldninger, efter at den *havde underrettet* den franske Regering derom.

Dette er den grundigste Tilbagevisning, som nogen Sinde kunde blive Frimurer-Kabinetet til Del. Hele Verden véd nu, hvorom det drejer sig i den Konflikt, som Combes' Kabinet har begyndt. Enhver, som ikke er hildet i Fordomme, maa stille sig paa Pavens Side, som i den diskreteste Form udelukkende opfyldte sit Overhyrde-Embedes Pligt, da han med *den franske Kegerings Vidende* stævnedes begge de anklagede Biskopper til Rom, for at give dem Lejlighed til at forsvare sig. Msgr. Geay af Laval spiller i denne Sag den ynkeligste Rolle. Han var i Begyndelsen af forrige Uge i Paris og konfererede med Direktøren for Kultusministeriet, saavel som med Indenrigtsministeriets Generalsekretær Edgar Combes. Af disse Herrer lod han sig give Befaling om at vende tilbage til sit Bispedømme og ikke at følge den h. Faders Kaldelse. Denne Kendsgerning alene viser tilstrækkelig, hvilken Aand det maa være, som besjæler denne Prælat.

København. Den højærværdigste Biskop, som paa Grund af et Dødsfald i Familien har foretaget en Rejse til Udlandet, er i Lørdags atter vendt tilbage til Hovedstaden.

Unio. Søndag den 21. August: Udflygt. Kt. 12²¹ tages med Toget fra Holtebanegaarden til Holte; herfra til Dronninggaard, hvor der drikkes Kaffe. Fri Sejl- tur til Frederiksdal, hvor der spises til Aften ved Fem- tiden; hjem med Banen fra Lyngby. Madkurve medbringes. Besøgende ere velkomne.

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder Onsdag den 17. August Møde i sit Lokale Korsgade 49¹. Oplæsning af Hr. Skuespiller J. Højer-Christensen: Palle Rosenkrantz »Fruen paa Broagergaard«; derefter Assemblé. Besøgende 25 Øre. Bestyrelsen.

Ligkiste-Magasinet,

Nordre Frihavnsvej 12 (ved Trianglen),
anbefaler sig til Menigheden.

Alt vedrørende Begravelser besørges gratis.
Smukke og solide Kister i stort Udvalg til billigste Priser.
Telefon 20067. **Emil Schæbel.**

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. August, 12. Søndag e. Pintse. — 15. M. Ma-
rias Optagelse i Himlen (fejres følgende Søndag).
— 16. Ti. Hyacinth, Bekender. — 17. O. Oktav af Lau-
rentius. — 18. To. Helena, Enke. — 19. F. Oktavdag. —
20. L. (Vigiliefastedag) Bernhard, Bekender og Kir-
kelærer.

Søndag den 21. August, 13. Sønd. e. Pintse. **Marias Optagelse**
i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader. (**Ansga-
rius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til
Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i
Vikariatet).

Mariebørnenes Forening. Mandag den 15 ds. (Ma-
rias Optagelse eller Himmelfart) holdes offentligt Møde
Kl. 4 Eftermiddag i St. Knuds Kapel.

Gudstjeneste i Helsingør (Marienlyst Allé 17). Hver
Søndag Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Eftm. Kl.
5 Andagt. — Paa Søndage Kl. 5½ stille Messe.

Litteratur I V. Pios Boghandel er udkommen og
faas i alle Boglader: **Pastor Moe som Sandhedsvidne.** En
kort Redegørelse af Niels Hansen, fhv. Sognepræst i Fol-
kekirken. Pris 35 Øre.

Med dette Nr. følg. „Lille Helgenlegende“ S. 169—176.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petilninen. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 34.

Søndagen den 21. August.

1904.

Indhold: Den h. Jomfrus Himmelfart. — Himmeldronning, bed for os! — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Rom. Kina. — Bekendtgørelser.

Den h. Jomfrus Himmelfart.

— 0 —

Ved den hellige Jomfrus Himmelfart, hvis Minde Kirken fejrer i Dag, forstaar man den hellige Gudsmoders salige Død, hendes vidunderlige Opstandelse og hendes Optagelse i det himmelske Paradis, hvor hun, delagtiggjort i sin Søns Herlighed, hersker som Himlens og Jordens Dronning.

Den fattige og ringe Jomfru Maria var født i Nazareth, 4000 Aar efter Syndefaldet og henimod femten Aar før vor Frelzers Menneskevordelse. Hun tilbragte sin tidlige Ungdom i Templet, sammen med fromme, til Gud indviede Jomfruer, i Bøn, Arbejde og Uskyldighed. Hun var gift med sin Slægtning, den h. Josef, der ligesom hun nedstammede fra Davids kongelige Slægt.

Begge havde aflagt Løfte om stedse at forblive i den

jomfruelige Stand. Som vi vide viste Ærkeenglen Gæbriel sig for Maria i Nazareth og bebudede hende paa Guds Vegne, at hun, den velsignede blandt Kvinderne, var udvalgt til at ophæve Følgerne af Evas Syndefald og bestemt fra Evighed af til at være Guds menneskevordne Søns hellige Moder. Ved et ubegribeligt Mirakel af den Helligaand blev Maria Moder, skønt hun vedblev at være Jomfru, og i en fattig Stald i Bethlehem fødte hun Jesus, sin Søn og Gud til Verden. Hun tilbragte med ham og den h. Josef tredive Aar i Bøn og en fattig Families ydmyge Arbejde. Som Forbillede for alle indadvendte Sjæle gjorde Maria sig ikke bemærket i det ydre Liv. Hele hendes Liv var saa at sige skjult i Jesus Kristus. Hun tilbragte sine Dage og sine Nætter med at tale med ham, høre paa ham, lytte til hans Ord, og elske ham. I tre Aar fulgte hun ham paa hans evangeliske Vandringer; hun ledsagede ham derpaa under hans Lidelse lige til Kalvariabjerget, hvor han i hendes Nærværelse opgav sin Aand.

Inden sin Død overgav Jesus hende til den hellige Apostel Johannes som sit Hjertes dyreste Skat og den skønneste Arv: »Se der din Moder!« sagde han, idet han henvendte sit døende Blik paa Maria.

Paa Kalvariebjerget stod den h. Johannes som en Repræsentant for alle sande Kristne, der jo ogsaa ere Kristi elskede Disciple. I dette ophøjede Øjeblik modtog de den h. Jomfru til Moder, og Maria elsker dem alle som sine Adoptivbørn, paa Grund af sin Kærlighed til Jesus Kristus, som lever i dem.

Overleveringen beretter, at Maria var den første, for hvem den opstandne Jesus lod sig tilsyne. Hun fulgte ham ti Oliebjerget, hvor hun saa ham opfare til Himlen, og trak sig derpaa tilligemed Apostlene tilbage til Nadversalen i Jerusalem; og ti Dage efter udgød den Helligaand, der allerede boede i hendes Sjæl som i sin reneste Helligdom, sig med en sin guddommelige Majestæt værdig Glans og Herlighed

over Kirkens Overhyrder, for at meddele dem den nødvendige Naade til at udføre deres apostoliske Sendelse.

Derfor bivaanede Maria som Kirkens Dronning og Moder dens Grundlæggelse ved den første Prædiken, som blev holdt af Kirkens Overhoved; hun var Vidne til de første Anstrængelser af den Nidkærlighed for Sjælens Frelse, som besjælede hendes Søns Sendebud. Hun styrkede den fremspirende Kirke ved sine Bønner, sit Exempel, sine Raad. Hun fulgte den hellige Johannes, hendes Adoptiv-søn, til Efesus, og kom atter tilbage med ham til Jerusalem, og dør indslumrede den hellige Jomfru Maria højt bedaget til de Retfærdiges Hvile, omgiven af Apostlene, som det guddommelige Forsyn just havde samlet i Jerusalem, den 15. August i Aaret 48 eller 58 efter den kristne Tidsregning. Hendes Sjæl, som var helligere end alle andre Skabningers, gik strax ind til sin himmelske Forklarelse. Hendes hellige Legeme blev nedlagt i Graven af den hellige Petrus og de andre Apostle med al tænkelig Ærefrygt og kærlig Omhu. Efter en from Overlevering havde Gud, for at aabenbare sin Moders Forherligelse, tilladt, at Apostlen Thomas var fraværende ved Marias Død. Underrettet om den store Begivenhed ved en guddommelig Indskydelse, ilede han til Jerusalem, men ankom for sent: i tre Dage havde det hellige Legeme allerede hvilet i Graven. Thomas var utrøstelig herover og vilde endelig endnu engang betragte sin Frelsers Moders elskede Aasyn. Apostlene indvilligede endelig i hans Bøn, og den hellige Skare gik til Graven, ledsaget af en Mængde Kristne fra Jerusalem, syngende Hymner og Salmer. Man aabnede Graven, men hvor stor var ikke de Tilstedeværendes Overraskelse, Forundring og hellige Glæde, da de istedetfor Marias Legeme saa Graven fyldt med Blomster, og Ligklæderne omhyggeligt sammenfoldede.

Hvorledes det nu end forholder sig — det er ikke noget af Kirken fastslaaet Dogme — saa lærer dog Kirkens Overlevering, at Kristus havde sendt Engle for at op-

vække den hellige Jomfrus og Gudsmoders dødelige Le-
geme, som ved sin guddommelige Moderværdighed var
bleven Englenes Dronning. Og i Sandhed, ligesom en
Konge er ophøjet over sine Tjenere, saaledes er Maria,
Guds Moder, ophøjet over alle de Hellige, Englene, Ær-
keenglene, alle Himlens Keruber og Serafer. Umiddelbart
under Jesus Kristus hersker hun med ham og ved ham
over alle Skabninger. Himmelfarten er Kronen paa al
Guds Moders Ophøjethed og Storhed. De Kristne hellig-
holde Mindet herom ved en højtidelig Fest, som i det
sjette Aarhundrede blev fastsat til d. 15. August. Denne
Dag er en Glædesdag, thi den er de Kristnes Dronnings
Dødsdag, og for de sande Kristne er Døden ikke en sør-
gelig Slutning paa Alt, men derimod en Befrielse fra al
Livets Elendighed og Begyndelsen til alle de Nydelser og
store Goder, vi her paa Jorden kun eje i Haabet og For-
ventningen. Det er den Dag, da Maria besejrede Døden,
det er den Dag, da vor Moder blev kronet for evigt. Lyk-
kelige ere vi, saafremt vi ere denne salige Moders sande
Børn og ved vor oprigtige Efterfølgelse af Jesus Kristus
fortjene at blive betragtede som hendes Børn. Lader os
bede hende om at velsigne os og hjælpe os til en salig
Død, og at hun efter dette Livs Møje vil udvirke os en
salig Indgang i det lykkelige Rige, hvor hun i al Evighed
hersker med sin Søn Jesus Kristus. Hellige Maria, Guds
Moder, bed for os Syndere nu og altid og i vor Dødstime!

Himmeldronning, bed for os.

— o —

Maria, Himmeldronning huld,
 O Dronning huld!
 Saa modermild og naadetuld!
 O Dronning Maria,
 Bed for os!

Højt jubler Himlens Englekor:

O Dronning huld!

Saa bønlig sukker faldne Jord:

O Dronning Maria,

Bed for os!

Maria, de forklartes Lyst,

O Dronning huld!

Jordpilegrimmens Haab og Trøst,

O Dronning Maria,

Bed for os!

Hel mægtig er din Bøn hos Gud,

O Dronning huld!

Thi send os særlig Naadens Bud,

O Dronning Maria,

Bed for os!

Send Fryd i Sorg, send Hjælp i Nød,

O Dronning huld!

Send Sejr i Kamp, send Liv i Død,

O Dronning Maria,

Bed for os!

I sidste Stund tag os i Favn,

O Dronning huld!

Før os til Gud i Frelsens Havn,

O Dronning Maria,

Bed for os!

sr.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Raafakomberne.

—0—

(Fortsat.)

Medens de kejserlige Feltherrer havde forsamlet sig i Augustuses Triclinium, for at forlyste sig ved et muntert Festmaaltid, sad Constantin, som træt af Dagens Anstregelser tidligt havde trukket sig tilbage, alene i Paladsets klart oplyste Pragtgemak, hvor Maxentius endnu samme Morgen havde færdedes.

Hans sejrende Hærs Faner var opstillede i Hallens Midte, som en Slags Trofæ, over hvilken *Labarum* hævede sig som en Krone.

Eftertænksomt lod Kejseren de sidste Ugers Begivenheder, lige fra Opbruddet fra Gallien og indtil denne Dag i Dag, drage forbi sit indre Blik, og jo mere han tænkte, desto mere levende blev den Overbevisning hos ham, at han kun havde en højere Haands Styrelse at takke for det glimrende Resultat, — den samme, som havde ført ham til Rom, og i hvis Navn han var begyndt paa dette Felttog.

Lige foran sig havde han Trofæen og *Labarum* med Kristi Navnetræk; men, medens det hidtil havde lyst Fordærvelse ind i Fjendens Rækker, sendte det nu sine Naadestraaler ned i hans Sjæl.

Constantin faldt paa Knæ foran det hellige Tegn og løftede sine Hænder i inderlig Tak op mod de Kristnes Gud — og, efter at Verdensherskerne i tre hundrede Aar havde ført en blodig Kamp imod det kristne Navn, laa nu selve Kejseren tilbedende ved den Korsfæstedes Fødder.

I dette Øjeblik styrtede de gamle Guder fra deres Troner ned i Afgrunden; Verdenshistorien traadte ind i en ny Epoke.

Constantin vilde endnu samme Dag offentlig tilkendegive sin kristne Overbevisning. Havde Kristendommen

hidtil maattet søge Tilflugt i mørke Huler og afsidesliggende Kroge, skulde den nu af Kejseren faa et Kejserpalads til Bopæl, paa en af Roms smukkeste Høje, i den daværende Bys Centrum, lige over for Kapitolium og Palatium med Colosseum for sine Fødder og hvor der havde flydt saa meget Martyrblod. Nero havde udryddet Lateranernes hele Slægt og ladet deres Palads paa Coelius konfiskere. Dette Palads var ofte bleven beboet af Kejserne: fra nu af skulde det være Pavens Ejendom og Sæde.

Just, som Constantin havde fattet denne Beslutning og egenhændigt underskrevet en Befaling desangaaende, lod Candidus sig melde. Kejseren modtog ham med største Venlighed, saa meget mere, som han havde tænkt paa ham som Overbringeren af dette Budskab. Kunde der vel findes en værdigere dertil end han, eller var der nogen, der med større Glæde vilde paatage sig dette Hverv?

Candidus fortalte Kejseren, hvor lykkelig han havde været ved i sidste Øjeblik at kunde frelse sin Moder og de andre Fanger; derpaa skildrede han med stigende Varme alle de Prøvelser, Rufinus og hans Datter havde gennemgaaet, saavel som det Heltemod, de havde vist under samme. Han bad ligeledes Kejseren om at ophæve den af Maxentius foretagne Konfiskation af deres Godser, og give Fader og Datter Lov til at bebo deres Palads igen.

Constantin havde med levende Interesse hørt paa Skildringen af de Kristnes Frelse og Candiduses glade Gensyn med sin Moder; ved Fortællingen om Rufinuses Lidelser steg Vredesrødmen op i hans Ansigt, og med rynket Pande sagde han:

»Saa skammeligt har man altsaa baaret sig ad mod Stadens højeste Embedsmand? Jeg skal nok sørge for at faa gjort den Uret god igen. Forresten længes jeg meget efter at gense min gamle Vaabenkammerat, -- baade ham,« vedblev Constantin smilende, »og hans Datter, af hvis Heltemod og Dyd, du har givet mig en saa levende Fremstilling -- ja, med en saa varm Begejstring, min tapre Tri-

bun, som om Krigens blodige Gerning og den vilde Vaabenlarm . . . . ., naa ja, det kan vi maaske tale om ved Lejlighed. Gaa nu og hils Rufinus fra mig; sig til ham, at han igen skal blive indsat i alle sine Rettigheder; endnu i Aften skal jeg give Befaling dêrom, han vil vistnok neppe vægre sig ved at forvalte det samme Embede under Constantin, som han har beklædt under Maxentius. Dog, det skal jeg nok sige ham senere; thi i Morgen vil jeg tale med ham og hans Datter. — Men jeg har, min kære Tribun, endnu noget andet, som du skal besørge for mig. Opsøg straks Biskop Milziades og giv ham dette Brev. Jeg har egenhændig skrevet det, og det indeholder et Dekret, i Følge hvilket Lateranernes Palads til evige Tider bliver overgivet ham og hans Efterfølgere til Bolig. Maatte Kristus, der har ført mig til Rom og her til dette Sted, i Naade modtage det som et Takkeoffer fra mig, naar jeg herved tilbyder hans Stedfortræder paa Jorden en værdig Bopæl. I Morgen skal der blive udstedt endnu et Edikt, hvorved alle de Kirker og Coemeterier, som er bleven konfiskerede under Diokletian, igen bliver tilbagegivet de Kristne.«

Den unge Krigers Øjne straaledede af hellig Glæde. Under hele Felttoget havde Candidus ofte med inderlig Længsel og glade Anelser udmalet sig den gennemgribende Forandring, som Constantins forventede Omvendelse vilde faa for Kirken; nu saa han sit Haab virkeliggjort, og en ubeskrivelig Lykke fyldte hans Bryst.

»Min Kejser,« sagde han glædesstraalende, »dette Ærinde giver mig Vinger, og jeg takker dig af mit ganske Hjærte, fordi du har udset mig til at overbringe dette Brev. Og ligeledes takker jeg dig for den anden Naadesbevisning. Rufinus og hans Datter bor for Øjeblikket sammen med min Moder i det lateranske Palads; nu skyn-der jeg mig hen til dem; hvor de vil blive glade over den dobbelte Nyhed!«

Constantin smilede.

»Jeg vil da haabe, at denne Vej til Biskoppen om ad Lateranet, ikke bliver for lang en Omvej.«

»Jeg tænker,« svarede Candidus rødmende, »at jeg bedst kan faa at vide af min Moder, hvor den hellige Oding opholder sig.«

»Jeg længes ogsaa,« vedblev Kejseren, »efter at lykønske din Moder til sin Søns Heltemod, som han vist har faaet i Arv efter hende, det er min Mening at aflægge hende et Besøg om et Par Dage, hvis hun da ikke, tillige med Rufinus og hans Datter, kommer mig i Forkøbet.«

»Min Kejser,« svarede Candidus, »der er ikke noget min Moder længes mere efter, end at udtale sin Tak til dig, fordi du betroede *Labarum* i mine Hænder, og hun vil anse det for den højeste Naade, hvis hun maa stedes for dig sammen med Rufinus og hans Datter.«

»I Morgen tidlig,« bemærkede Constantin, »vil en hel Skare Senatorer og Riddere indfinde sig til Morgenkuren; alligevel skal jeg nok give Hofembedsmændene Befaling til, at I straks skal blive indladte.«

Med disse Ord lod Kejseren sin Tribun gaa.

I Forværelset traf Candidus Gordianus; Solpræsten kastede et Blik fuldt af dødeligt Had paa den unge Mand, hvilket denne, i sin overstrømmende Lykke, dog ikke lagde Mærke til. Gordianus lod sig melde hos Kejseren; — men der blev svaret ham, at han kunde komme igen næste Morgen.

Candidus forlod nu Slottet for at skynde sig hen til sin Moder.

Paa Vejen mødte han Senator Anicius Paulinus: denne havde fundet alle sine Børn i god Behold, og fuld af Lykke ilede han nu hen til sin unge Ven og udbrød:

»Candidus, Gud har hørt mig: jeg tror paa Jesus Kristus!«

Nu fortalte Candidus ham ogsaa med faa Ord, hvilket Ærinde, han skulde udrette, hvorefter han skyndte sig til Lateranet.

Den Meddelelse, at Kejseren paa ny havde indsat Rufinus i sit Embede og ladet ham faa sine Ejendomme tilbage, fyldte Præfekten og hans Datter med inderlig Taknemmelighed mod deres høje Velgører; den anden Efterretning vakte en uudsigelig Glæde; thi ved denne, Constantins store Gave, var nu ikke alene Kristendommen, der hidtil havde været banlyst, tilfulde bleven anerkendt af Kejseren, men den afgav tillige et slaaende Bevis paa Herskerens fromme Sindelag.

»O,« udbrød Valeria, medens hendes Øjne lyste, og Kinderne brændte af hellig Begejstring, »nu begynder Udsæden af Martyrernes Blod at spire! Vor Opstandelses store Paaskemorgen trænger ned i Gravenes Mørke og Kirken synger jublende sit Halleluja. *Christus vincit!* I Constantins Person ligger Rom og hele Jordens Kreds i Tilbedelse for Guds Søns Aasyn. O, ædle Tribun, skynd dig, skynd dig og bring den hellige Fader og Kirken dette Paaskebudskab! Du vil træffe den ærværdige Olding ved Valentins Coemeterium paa den flaminske Vej. Det har i alt Fald Graveren Mincius sagt os. Hvilken Glæde vil du ikke berede ham og alle Brødrene!«

Candidus tog nu Afsked med dem, og da han, paa Grund af den fremrykkede Tid, ikke turde opsøge sin Moder igen paa Tilbagevejen, efter at have talt med Biskoppen, blev de enige om næste Morgen paa bestemt Tid at gaa sammen til Paladset; derpaa skyndte han sig hen til de kejserlige Stalde, der laa paa Palatinerhøjens Sydside. Ved at forevise Kejseregens egenhændige Skrivelse fik han straks en af de bedste Løbere udleveret. — Folket bølgede stadigt jublende frem og tilbage i de til Dels endnu oplyste Gader. Det var først, da Candidus var kommen ud af de mange Stræder og Gyder til den mere rolige Marsmark og havde naaet Alleerne, som førte til den flaminske Port, at han kunde give sin Hest løse Tøjler.

Medens han paa det natlige Ridt fo'r hen ad Landevejen, der nu laa stille og øde, svævede de lyseste Billeder

i broget Dans for hans indre Øje. Krigstoget var endt med stor Glans; han havde faaet sin elskede Moder igen, næsten vristet ud af Dødens Arme; selv var han bleven Tribun; ved Constantins Omvendelse var hans mest brændende Ønske blevet opfyldt. Var nu ogsaa alle hans Hjertes Forhaabninger bleven opfyldte? —

Alle? —

Pludselig blev hans Tanker henvendte paa noget andet. I Nattens Stilhed trængte fra det Fjerne en Sang til hans Øre, som berørte ham ganske sælsomt. Var det ikke Salmemelodier og Hymner, han hørte? —

Han skulde snart faa Vished derom.

Fra den Høj, hvor Indgangen til den hellige Valentins Coemeterium laa, saa han en lysende Procession stige ned; alle Deltagerne, baade voksne og Børn, Mænd og Kvinder, havde brændende Fakler i Hænderne. Forrest i Toget blev der baaret et stort lysdannet Monogram af Kristus, og Herrens velsignede Navnetræk straaede klart og ophøjet ud i Natten.

Ved dette Syn blev Candidus dybt grebet; fromme Andagtstaarer randt ned ad hans Kinder.

Der kunde jo ikke være nogen Tvivl om, at det jo var Kristus selv, der førte sin egen Kirke med Paven i Spidsen ud af Katakomberne og, i lysende Festprocession og under hellige Sange, drog med den ind i Verdens Hovedstad.

Candidus var staaet af Hesten og ventede paa Toget; snart kunde han ogsaa opfatte Ordene: det var den 113de Salme, *in exitu Israël de Aegypto*, den Salme, som priser Israels Befrielse fra Slaveriet og Afkastelsen af Faraos Aag. Hvor herligt passede dog i Dag disse den hellige Sangers Ord:

Ene dit Navn, ikke os, skal Ære evindeligt gives

For din Trofastheds Skyld, saa Hedninger ikke skal spørge:

»Hvor findes vel deres Gud?« — I Himlen vor Gud har sin Trone: Det, han bestemmer og vil, han ogsaa formaar at fuldbringe.

Guder af Sølv og Guld er kun gjorte af Menneskehænder.
 Den, der stoler paa dem, vil det gaa, som det ogsaa gik disse.
 Israel stoler paa Gud, som er dets Beskærmer og Frelser!
 Herren tænkte paa os, Israel har han velsignet. —

Candidus sang sagte disse hellige Sange med, og da Processionen havde naaet ham, gav han den et Tegn til at staa stille, hvorpaa han traadte hen til Biskoppen, gav ham Brevet og fortalte med høj Røst Indholdet af Kejsers Budskab.

Hvem kan beskrive de Kristnes Glæde og Henrykkelse? I de Takkebønner, de med opløftede Hænder sendte mod Himlen, blandede sig de varmeste Sejrsønsker for Kejseren.

Da den hellige Olding nu ytrede, at det var hans Hensigt næste Morgen personlig at bringe Herskeren sin Tak, tilbød Candidus at ledsage ham til Kejseren. Saa svang han sig igen i Sadlen og jagede ad Byen til, idet han ofte saa sig tilbage efter det lysende Kristustegn, som blev baaret i Spidsen for Processionen, der langsomt fulgte bag efter. — —

Paa Marsmarken stødte Candidus paa et Ligtog. — Der gik et Par Fakkeltædere foran den døde, der blev baaret af to Mænd; hele Følget bestod kun af tvende Kvinder.

Bærerne havde lige sat Baaren ned paa Jorden for at hvile sig et Øjeblik.

Da Candidus saa det tarvelige Følge, maatte han formode, at det var en af Folket, der skulde begraves; saa meget mere forbausedes han ved at se, at det Klæde, der var bredt over Liget, var af det kostbareste Purpur og forsynet med en bred Guldbort.

»Hvem begraver I der?« spurgte han og standsede nysgerrigt sin Hest.

En af Mændene slog Klædet til Side; — ved Faklens Skin saa han et Kvindeansigt, hvis Træk var bleven grueligt fordrejede i Dødskampen.

Candidus fo'r uvilkaarlig sammen.

»Det er Maxentiuses Hustru,« sagde Graveren med kold Ligegyldighed; »hun har selv taget Livet af sig med Gift. Hendes Slavinder vil nu begrave hende paa hendes Landsted ved Siden af Sønnen.«

Bærerne løftede Baaren op igen og skyndte sig saa hurtigt videre, at Kvinderne havde ondt ved at følge dem.

»Et Billede paa Hedenskabet!« tænkte Candidus, stærkt rystet, og fortsatte i dybe Tanker sin Vej til Palatin, hvor Kejserens Generalstab havde faaet anvist Kvarter.

Vejen førte forbi Pantheon, alle Guders Tempel. Denne Bygning, som var opført af Agrippa i Kejser Augustuses Dage, gjaldt allerede i Oldtiden for det mest storartede Værk, som Arkitekturen havde at fremvise, »en guddommelig Aabenbarelse«, med fuldkommen Harmoni i alle dets forskellige Dele. Der var intet andet Tempel i Rom, som kunde maale sig med det, hvad indre Pragt af farvet Marmor, Forgyldning og rigt Stukkatørarbejde angik; i syv store Nischer, omgivne af herlige Søjler, fandtes Gudernes Statuer: lige over for Portalen stod Jupiter, til hvem Juno, Minerva, Mars, Venus og alle de andre sluttede sig.

Hist og her paa Gesimsen, der kronede Forhallen, kunde man endnu se den sidste Opflammen af et eller andet Blus i den lange Række Lamper, der om Aftenen havde oplyst dens Forside til Ære for Constantin.

Da Candidus var naaet hen til Pantheon, standsede han uvilkaarligt sin Hest; han kunde ikke faa Øjnene fra denne Vidunderbygning, som nu i Nattens Stilhed majestætisk hævede sig op foran ham.

»Naar,« spurgte han sig selv, »vil vel Tilbedelsen af disse Guder, der her har deres jordiske Olymp, dog komme til at ligne hine Lamper, som nu er ved at gaa ud? Og hvad vil der saa blive af denne prægtige Bygning?«

Havde han blot kunnet ane, at dette, den antikke Bygningskunsts skønneste Værk, dog blev bevaret for Efterverdenen, men saaledes, at det blev indviet til Himmeldronningen, efter at alle Staturerne vare blevne fjernede og fra et Afgudstempel forandret til et Erindringstempel for alle Martyrerne.

Hele Rom havde allerede længe ligget i dyb Søvn, træt af den forløbne Dags Anstrengelser; men endnu var der Lys i to af Værelserne i det lateranske Palads. Hvorledes havde Irene vel ogsaa kunnet sove? Hendes hele

Liv, der havde været saa rigt paa Prøvelser, Kampe og Ofre, drog forbi hendes Sjæl som en bælgmørk Dag, hvis Aften dog blev forgyldt af den nedgaaende Sols Straaler. Fuld af salig Glæde takkede hun Himlen for alt, for enhver overstaaet Lidelse og for den Lykke, der i Dag var vederfaret hende; men tillige med denne Tak nedlagde hun endnu en stille Bøn for Guds Trone, — en Bøn, hvis Opfyldelse vilde gøre hendes Lykke fuldkommen. —

Heller ikke Valeria kunde sove. Paa Grund af Dagens mange Begivenheder, der var fulgt saa hurtigt oven paa hinanden, havde hun ikke kunnet finde et passende Øjeblik til at overrække Candidus Guldbullaen, eller faa den givet tilbage til hans Moder. Nu laa Kapslen, som hun i from Nysgerrighed havde aabnet, foran hende med Svampen, der var farvet rød af Catuluses Blod; hun tænkte paa sin egen Moders Relikvie, som hun neppe kunde gøre Regning paa at faa igen: hvor vilde hun ikke føle sig lykkelig, hvis hun dog i Stedet for hin, kunde faa Lov til at beholde denne *bulla!* i alt Fald blot Halvdelen af den af Martyrblodet gennemtrængte Svamp: Candidus vilde sikkert ikke nægte hende denne Bøn, naar hun næste Morgen bad ham derom. Men idet Valeria nu rødmede ved denne Tanke, maatte hun tilstaa for sig selv — ja hun vidste ikke selv af hvilken Grund — at hun ikke vilde faa Mod til at udtale denne Bøn. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. I Anledning af, at det i Aar — den 8. Dec. — er halvtresindstyve Aar siden den ubesmittede Undfangelses Dogma blev højtidelig forkyndt af Pave Pius IX., har vor nuværende h. Fader, som bekendt, offentliggjort en *Jubilæums-Encyklika* og tilstaaet en *Jubilæums-Aftad*. Ifølge den højjærværdigste Biskops Forordning vil denne Encyklika blive oplæst fra Prædikestolene i alle katolske Gudshuse i Vikariatet (i to Dele) under Højmessens paa *Søndagene den 21. og 28. August*. Jubilæet aabnes Søndag den 4. Sept. og varer indtil 2den Adventssøndag den 4. December.

Odense. I Søndags holdt Hr. Pastor *Schmiderer* en bevæget Afskedstale, hvori han takkede for den Kærlig-

hed, Odense Menighed havde vist ham i halvsjette Aar. Han vilde tillige udtrykke sin sidste Formaning til Menigheden med den hellige Johannes' Ord: »Børnlille, elsker hverandre.« — En stor Sorg for Menigheden var det uden Tvivl, at den skulde miste sin afholdte Sognepræst, og det skete kun med Haabet paa et snarligt Gensyn.

Om Aftenen holdt Ynglingeforeningen en lille Sammenkomst. Deri lagde Pastoren den unge Forening paa Hjærte, at holde sammen i Ungdommen, thi naar der allerede i Ungdommen mangler gensidig Forstaaelse, saa vil aldrig et rigtigt Menighedsliv spire frem. Foreningen lovede at efterkomme denne Formaning og overrakte Pastoren et smukt Billede som en Erindring om Odense Ynglingeforening.

Hr. Pastor Schmiderer forlod i Tirsdags sit kære Odense for at overtage Sjælesorgen i Sundby.

Rom. Franske Blade melde, at Vatikanet skal have udnævnt forskellige *Domherrer* for de *syv ledige Bispedommer* i Frankrig og overdraget til dem Fuldmagter i Henseende til forskellige Forretningssager i Bispedommerne, dog uden administrative Rettigheder.

— Den konfessionsløse italienske Socialistfører *Costas* Datter er for nylig bleven optaget i den katholske Kirke og har af Kardinal-Ærkebiskoppen af Majlands Haand modtaget Daabens, Firmelsens og Altrets hellige Sakramenter. I den socialdemokratiske Lejr i Italien hersker der derfor stor Misstemning. I et Blad erklærer Socialisten *Chiese* desangaaende følgende: »Jeg vilde snarere dreje Halsen om paa min Datter, end tillade hende at slutte sig til en Religion.« — Og saa siger man, at »Religionen er en Privatsag!«

Kina. I Kina synes det, som om der atter har fundet Uroligheder og Forfølgelser Sted imod de Kristne. Fra Schanghai meldes, at en katholsk Biskop, en Pater og to Konvertiter ere blevene myrdede og en Pater bleven kastet i Fængsel. Tre Kapeller i Lichnan ved Sinanfi ere blevene brændte. Det drejer sig om Medlemmer af *Frinciskaner-Ordenen*.

Ung Pige.

En yngre Pige fra et dannet Hjem, ikke for ung, søges af en Familie med 3 Børn. Vedkommende maa deltage i indvendig Husgerning samt kunne noget Haandarbejde. Billet mrk. Nr. 21 indsendes til Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Mandag den 15. ds. udkom 2den Aargangs 8de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: G. Schmiderer: Los-von-Rom-Bevægelsen.
 Johs. Jørgensen: Aachen.
 F. Esser: Den katolske Kirke i Japan.
 A. Walleen: Seks Digte.

Subskription à 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) tegnes i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godth. 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription April—December 1904 à 3 Kr. Januar Kvartalet kan da faas hos Udgiveren à 1 Kr. (til Udlandet 1 Kr. 25).

Unio. Søndag den 21. August: **Udfugt.** Kl. 12¹¹ tages med Toget fra Holtebanegaarden til Holte; herfra til Dronninggaard, hvor der drikkes Kaffe. Fri Sejlur til Frederiksdal, hvor der spises til Aften ved Femtiden; hjem med Banen fra Lyngby. Madkurve medbringes. Besøgende ere velkomne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. August. 13. Sønd. e. Pintse. Marias Optagelse i Himlen. Joakim, den h. Jomfrus Fader. (**Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Institutioner i Vikariatet). St. Ansgars Kirke Kl. 10 Levitmesse og Oplæsning. — 22. **M.** Oktav af Mariæ Himmelfart. — 23. **Ti.** Filippus Benitius, Bekender. — 24. **O.** Bartholomæus, Apostel. — 25. **To.** Ludvig, Bekender. — 26. **F.** Zephyrinus, Martyr og Biskop. — 27. **L.** Josef af Calasans, Bekender.

Søndag den 28. August, 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjertes Fest.

St. Franciskus' III. Orden. Torstdag d. 25. August (St. Ludvigs Fest) Møde med Generalabsolution Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Litteratur. I V. Pios Boghandel er udkommen og faas i alle Boglader: **Pastor Moe som Sandhedsvidne.** En kort Redegørelse af Niels Hansen, fhv. Sognepræst i Folkekirken. Pris 35 Øre.

St. Ansgars Kirkeskole genoptager Undervisningen Mandag d. 22. August. Nye skolepligtige Børn maa medbringe Daabs- og Vaccinationsattest.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 177—184.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 35.

Søndagen den 28. August.

1904.

Indhold: Pave Pius X.s Jubilæums-Encyklika. — Pastor Moe som Sandhedsvidne. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Svendborg. Esbjerg. Mors. Regensburg. Østerrig. England. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.s Jubilæums-Encyklika.

— 0 —

Til de ærværdige Brødre, Patriarkerne, Primaterne, Ærkebiskopperne, Biskopperne og andre Ordinariet, som leve i Fred og Samfund med den apostoliske Stol, sender

Pave Pius X.

sin Hilsen og den apostoliske Velsignelse.

Endnu kun faa Maaneder, og vi staa foran hin Dag, paa hvilken Vor Forgænger Pave Pius IX., salig Ihukommelse, for halvtredsindstyve Aar tilbage, i Kraft af sin Myndighed som Kirkens ufejlbare Lærer og

omgiven af en stor Skare Kardinaler og Biskopper, erklærede og fastslog som en af Gud selv aabenbaret Kendsgerning, at den allersaligste Jomfru Maria blev i Undfangsens første Øjeblik bevaret fri for enhver Arvesyndens Plet. Det er alle bekendt, [med hvilken overstrømmende Jubel og Glæde de Troende hele Jorden over modtog denne Kundgørelse, saa at det med Sandhed kan siges, at i Mands Munde har man ikke set nogen saa almen og enstemmig Tilkendegivelse af Kærlighed til Guds ophøjede Moder, Jomfru Maria, og til Jesu Kristi Statholder paa Jorden.

Hvorfor skulde Vi da, ærværdige Brødre, ikke nære det Haab, at selv om halvtredsindstyve Aar ere forløbne siden hin Dag, saa vil der dog paa Mindedagen lyde en Genklang af hin hellige Glæde, der da opfyldte de Kristnes Hjærter, og at man vil kunne se de samme Vidnesbyrd paa Tro og Kærlighed til Herrens ophøjede Moder, som man saa i hine henrundne Dage? At dette maatte ske, ønske Vi af ganske Hjærte, og Vort Ønske stammer fra den Kærlighed, som Vi stedse have næret til Jomfru Maria sammen med en stor Taknemlighed mod hende for al hendes Godhed. At det ogsaa sikkert vil ske, det forvente Vi Os af de Troendes Iver; der ikke blive trætte af at bringe den hellige Gudsmoder stedse nye Beviser paa Kærlighed og Ærefrygt. Ej heller ville Vi fortie, at Vi have en Følelse af, at ret snart maa de store Forventninger gaa i Opfyldelse, som Vor Forgænger Pave Pius IX. og alle Biskopper satte til Offentliggørelsen af Troesætningen om den ubesmittede Undfangelse.

Man hører jo ikke faa, om klage over, at disse Forhaabninger hidtil ikke ere blevne opfyldte, og som gøre Profeten Jeremias' Ord til deres: »Vi haabede paa Fred, og der kom intet Godt; vi haabede paa en Helbredelsens Tid, og se, der kom en Rædselens Tid.«¹⁾

¹⁾ Jeremias 8, 15.

Men disse »Lidetroende« skulde søge at forstaa og bedømme Guds Gerninger rigtigt. Hvem tæller nemlig alle de dulgte Naadegaver, som Gud i hele denne Tid har skænket sin Kirke paa den allerhelligste Jomfru Marias Forbøn? Og helt bortset derfra bør det vel betænkes, til hvor stor Gavn selve det vatikanske Koncil har været paa Grund af de særlige Tidsomstændigheder, under hvilke det blev afholdt; det bør og betænkes, hvor betimeligt Dogmet om den pavelige Ufejlbarehed blev forkyndt netop saaledes, at det blev et Værn mod de Vildfarelser, der snart efter dukkede op; det bør ikke heller overses, at fra den Tid af have de Troende, ligemeget hvilken Stand eller Nation de tilhørte, begyndt personlig at bringe Kristi Statholder deres Hyldest med en Iver, der hidtil ikke var set. Og ere Forsynets Veje mon ikke underfulde, som de aabenbare sig hos begge Vore Forgængere, Pius og Leo, der i stormfulde Tider med hellig Nidkærhed ledede Kirken i længere Tid end nogen anden før dem? Og næppe havde Pius forkyndt Troessætningen om Marias ubesmittede Undfangelse, før Maria begyndte at aabenbare sig i Lourdes, og en mægtig, pragtfuld Kirke rejste sig, hvor der daglig paa hendes Forbøn ske saa aabenbare Vidundere, at man i dem har den bedste Gendrivelse af selve Nutidens Vantro. Saa mange og saa store Beviser paa sin Kærlighed har Gud altsaa for Jomfru Marias Skyld givet os i de snart henrundne halvtredsindstyve Aar; skulde Vi da ikke haabe paa, at Freden er os nærmere, end vi troede, især da Erfaringen jo viser os, at naar Faren er størst, er Gud os nærmest med sin Hjælp? »*Nær er hans Tids Komme, og Dagenes Tal er ikke mere stort; Herren vil forbarme sig over Jakob og paany udvælge sig Israel,*«¹⁾ og derfor haabe Vi snart at kunne udbyde: »*Herren har sønderbrudt de Ugudeliges Stav;*

¹⁾ Isaias 14, 1.

den ganske Jord hviler og tier, den glæder sig og er fyldt med Fryd.«¹⁾)

Men Hovedgrunden til, at Vi ønske, at dette Jubilæum skal gøre et dybt Indtryk paa de Troende og fylde deres Hjærter med ny Iver, den ligger skjult i de Ord, med hvilke Vi i Vor forrige Rundskrivelse have udtrykt Vort Program, det nemlig »*at fornye alt i Kristus*«. Maria er jo som bekendt den sikreste og letteste Vej til at føre Mennesker til Kristus og til, gennem ham, at opnaa for dem hin fuldkomne Barneret hos Gud, der gør dem hellige og ubesmittede for hans Aasyn. Naar der med Sandhed er bleven sagt til Maria: »*Salig er du, fordi du har troet; thi det, som er talet til dig af Herren, skal gaa i Opfyldelse.*«²⁾) — at hun nemlig skulde undfange og føde Guds Søn —; naar hun endvidere af den Grund har undfanget ham, der er Sandheden selv, at »*han, der i sig selv er usynlig, skulde ad en ny Vej, gennem en ny Fødsel blive synlig, idet han paatog sig vor Natur,*«³⁾) saa maa vi, alt imedens vi anerkende og lovprise Guds sønnen som »*vor Tros Ophavsmand og Fuldender*«, betragte hans allerhelligste Moder som den, der har Del i og er Vogtersken over de guddommelige Hemmeligheder, og som næst efter Kristus er det herligste Fundament for vor Tro, paa hvilket den skal hvile gennem alle Aarhundreder.

Vel havde Gud ogsaa kunnet skænke os Menneskehedens Fornyer og Troens Ophavsmand ad en anden Vej end gennem Maria. Men efter at Gud i sit alvise Forsyn har bestemt, at Gudmennesket skulde gives os gennem Maria, der undfangede ham af den Helligaand og bar ham i sit Skød, saa er der intet andet for os at gøre end at tage mod Kristus af Marias Hænder. Deraf kommer det, at næsten hver Gang der i Skriften tales om Frelseren, der skal

¹⁾ Isaias 14, 5. 7. — ²⁾ Lukas 1, 45. — ³⁾ S. Leo M., sermo 2. de Nativitate c. 2.

komme, nævnes han i Forbindelse med sin allerseligste Moder. Lammet skal vordt udsendt, men fra Klippen i Ørkenen; Blomsten skal udspringe, men fra Jesse Rod. Adam ser i den fjærne Fremtid Maria, der knuser Slangens Hoved med sin Fod, og han hører op med at græde over Forbandelsen, der havde ramt ham. Paa Maria tænkte Noah i Arken, som frelste ham og hans; paa hende tænkte baade Abraham, der hindredes i at dræbe sin Søn, og Jakob, der saa Engle stige op og ned ad Himmelstigen, og Moses, der undrede sig over Synet af Tornebusken, der brændte uden at opbrændes, og David, der jubede og sang ved Guds Arkens Indtog, og Elias, der saa den liden Sky stige op af Havet. Med ét Ord kan vi sige, at, næst efter i Kristus, opfyldes Loven og Forbillederne og Spaadommene mest i Maria

At Vejen til Kundskab om Kristus gaar gennem Maria og allermest gennem hende, derom kan ingen tvivle, der betænker, at hun jo netop er den, som Jesus gennem tredive Aar har levet sammen med fra Dag til Dag, og hvem han har omgaaedes paa den allerfortroligste Maade, som en Søn omgaaes sin Moder. Hans Fødsels og hans Barndoms Hemmeligheder, men fremfor alt hans Menneskevordelse, der er Udspringet til og Grunden under vor Tro, — hvem kendte alt dette bedre end hans Moder? Hun gemte ikke blot i sit Hjærte, hvad der skete i Bethlehem, og hvad der foregik i Jerusalem, men man kan om hende sige, at hun stedse levede med i Sønnens Liv. Ingen har kendt Kristus som hun; ingen kan derfor bedre vise os Vejen til at lære ham at kende.

Derfor er heller ingen, som Vi alt antydede, mere egnet til at føre Menneskene til Kristus end den salige Jomfru Maria. Thi hvis, for at tale med Kristi Ord, »dette er det evige Liv, at de kende dig, den ene,

sande Gud, og den, du har udsendt, Jesus Kristus«¹⁾ og hvis vi gennem Maria skal opnaa et levende Kendskab til Kristus, saa er det altsaa gennem Maria, at vi lettest naa selve det Liv, hvis Udspring er Kristus.

Hvis vi et Øjeblik undersøge, hvor mange og hvor vægtige Grunde der ligesom tvinge Maria til at lade disse Goder blive os til Del, da vil ogsaa Haabet mægtigt vokse hos os.

Er Maria da ikke Kristi Moder? Altsaa er hun ogsaa vor Moder. Thi *det* bør enhver dybt overtøye sig om, at Jesus, der er Ordet, som blev Kød, ogsaa er Menneskehedens Frelser. Nu vel, som Gudmennesket har han faaet et stolligt Legeme i Lighed med alle andre Mennesker; men som Slægtens Frelser har han et *aandeligt* Legeme eller, som man siger, et *mystisk* Legeme, som dannes af dem, der tro paa ham. »*Vi mange ere ét Legeme i Kristus*«²⁾ Men ikke alene derfor har Jomfruen undfanget Kristus, at han skulde vorde Menneske, idet han paatog sig den menneskelige Natur af hende, men ogsaa derfor, at han kunde vorde Menneskehedens Frelser gennem selve den Menneskenatur, som han havde modtaget af hende. Derfor sagde Englen til Hyrderne: »*I Dag er der i Davids Stad født eder en Frelser, som er Kristus, Herren*«³⁾ I sin rene Moders Skød har Kristus altsaa ikke alene paataget sig Kød, men ogsaa hint aandelige Legeme, der dannes af dem, der skulde tro paa ham. Saaledes kan det paa en Maade siges, at, idet Maria bar Frelseren i sit Skød, har hun ogsaa alle dem ved sit Hjærte, hvis Liv indesluttet i Frelserens. Alle vi, der altsaa ere knyttede til Frelseren, og som, efter Apostlens Ord, »*ere hans Legemes Lemmer, af hans Kød og af hans Ben*«⁴⁾ vi ere altsaa blevne fødte af Jomfru Maria. Derfor kunne vi, i aandelig og mystisk Forstand, kaldes Marias Børn og hun en Moder til os

¹⁾ Johannes 17, 3. — ²⁾ Rom. 12, 5. — ³⁾ Luk. 2, 11. — ⁴⁾ Efes. 5, 30.

alle. »*Hun er en Moder, vel i Aanden, men dog i Sandhed en Moder til Kristi Lemmer*«, saaledes siger den h. Augustin.¹⁾ Naar altsaa den salige Jomfru er baade Herrens og Menneskenes Moder, hvem kan da tvivle om, at hun af al Ævne vil stræbe at faa Kristus, ham, som »*er Legemets, nemlig Kirkens Hoved*«,²⁾ til at udgyde al sin Naade over os og til at skænke os at erkende ham og at »*leve ved ham*«. ³⁾

Men fremdeles har den salige Guds Moder ikke alene gjort dette, at hun i Følge den hl. Beda den Ærværdiges Ord »*gav Guds énbaarne Søn, der skulde vende Menneskens Søn, et Legeme af sit eget rene Blod og Kød*«,⁴⁾ for at der nemlig saaledes kunde skabes et Offerlam til al Verdens Frelse; men desuden fik hun ogsaa det Hverv at bevare og ernære dette Offerlam og endelig, naar Tiden kom, at føre det frem for Alterets Fod. Derved opstod mellem Maria og Jesus et saadant Fællesskab i deres hele Tænke- og Handle-sæt, at Profetens Ord i lige høj Grad gælder om hver især af dem, naar han siger: »*Mit Liv randt hen i Smerte og mine Leveaar under Sukke*«. ⁵⁾

Og da Sønnens sidste Time kom, »*stod Maria, hans Moder, ved hans Kors*«, og hun stod der, ikke fortabt ved Synet af hans grusomme Ve, men »*fyldt med Glæde over, at hendes énbaarne Søn ofredes for Menneskeslægtens Frelse, og rede til selv at bære Sønnens Lidelser for os i hans Sted, om det havde kunnet ske*«. ⁶⁾ Men ved dette Moderens og Sønnens Fællesskab i Ønsker og Lidelser »*fortjente Maria, at hun paa aller-værdigste Vis blev den fortabte Slægt en Frelserinde*« ⁷⁾ og desaaarsag ogsaa Uddelerinden af alle de Naadegaver, som Jesus har fortjent os ved sin Død og sit Blod.

¹⁾ De Virginitate cap. 6. — ²⁾ Koloss. 1, 18. — ³⁾ 1. Johannes 4, 9. — ⁴⁾ L. 4. in Luc. 11. — ⁵⁾ Psalme 30, 11. — ⁶⁾ S. Bonaventura, I Sent. d. 48, ad Litt. dub. 4. — ⁷⁾ Eadmeri Mon. De Excellentia Mariæ, cap. 9.

Hermed ville Vi paa ingen Maade bestride, at det i og for sig kun tilkommer Kristus alene at uddele disse Gaver; de ere jo ene og alene blevne os fortjente ved hans Død, og han alene er den, der ved egen Magt er en Midler mellem Gud og Menneskene. Ikke desto mindre er det — paa Grund af det ovenomtalte Fællesskab mellem Jesus og Maria i Smerter og Lidelser — blevet givet den allersaligste Jomfru, at *»hun i den ganske Verden er den mægtigste Midlerinde og Forbederinde hos sin énbaarne Søn«*.¹⁾ Kristus er altsaa Kilden, og *»af hans Fylde have vi alle annammet«*;²⁾ han er den, *»af hvem det hele Legeme, sammenføjet og sammenbundet ved ethvert Hjælpens Baand, . . . vinder sin Vækst til sin Opbyggelse i Kærlighed«*.³⁾ Maria er derimod Bækken, som Bernhard træffende udtrykker det; hun er ligesom Halsen, ved hvilken Legemet forbindes med Hovedet, og gennem hvilken Hovedet udøver sin Indflydelse paa Legemet. *»Hun er ligesom Halsen til vort Hoved«*, siger den hl. Bernardin af Siena, *»hvorved alle Aandens Gaver meddeles hans mystiske Legeme«*.⁴⁾ Det ligger altsaa klart for Dagen, at vi paa ingen Maade tillægge Guds Moder Magt til selv at frembringe Naade; denne Magt har Gud alene; men vi tro om Maria, at hun, der mere end alle andre var hellig og knyttet til Kristus og af ham blev taget med ind i Forløsergerningen, i en vis Forstand fortjener os de Naadegaver, som Kristus i egentlig Forstand har fortjent os, og at hun i særlig Grad er Uddelerinden af disse Naadegaver. *»Han sidder ved Majestætens højre Haand i det Høje«*;⁵⁾ men ved hans Højre staar Maria som Dronningen, der er *»den sikreste Tilflugt og Hjælp for alle, der ere stedte i Fare; naar hun fører os, naar hun beskytter os, naar*

¹⁾ Pius IX. in Bulla *»Ineffabilis«*. — ²⁾ Johannes 1, 16. — ³⁾ Efes. 4, 16. — ⁴⁾ Quadrag. de Evangelio æterno, sermo X, a. 3, c. 3. — ⁵⁾ Hebr. 1, 3.

hun er os naadig, da er der intet at frygte, da behøver ingen at fortvivle«. ¹⁾

Men naar dette er saaledes, hvem vil da kunne modsige den Paastand, som Vi ovenfor have fremsat, at Maria, der fra Hjemmet i Nazareth til Golgathas Høj var Jesu stadige Ledsagerske, og der kendte hans Hjertes Hemmeligheder som ingen, og der nu ligesom med Moderens Ret forvalter hans Naadeskatte, ogsaa maa være os den sikreste og bedste Hjælp for at naa til Kendskab og Kærlighed til Kristus? Desværre findes der jo dem, der ved den onde Fjendes List eller ved Fordomme forledes til den Opfattelse, at de kunne undvære Marias Hjælp. De mene at maatte lade Maria upaaagtet for at kunne vise Kristus den fulde Ære, der skyldes ham, og de overse aldeles, at »*Sønnen ikkun findes hos Maria, hans Moder.*«

Dette skal da ogsaa, ærværdige Brødre, være Hovedformaalet for de Festligheder, som nu forberedes til Ære for den hellige og ubesmittede Jomfru Maria. Ingen Ære er hende mere kærkommen end den, at vi kende og elske Jesus. Lad da de Troende forsamle sig i Kirkerne, lad Land og By genlyde af deres Jubel under de kommende Festligheder; lad dette ske, fordi det alt kan bidrage til at fremme den virkelige Andagt. Men hvis det ikke bæres af en sand Fromhedens Aand, da er det kun udvendigt Skin og uden indre Værd. Ved at se dette, vilde den allersaligste Jomfru med Rette kunne anvende Kristi Ord paa os: »*Dette Folk ærer mig med Læberne, men deres Hjærte er langt fra mig.*« ²⁾ (Sluttes.)

---

¹⁾ Pius IX. in Bulla »Ineffabilis«. — ²⁾ Matth. 15, 8.

„Pastor Moe som Sandhedsvidne.“

—o—

Under ovenstaaende Titel har Hr. *Cand. theol. & mag. Niels Hansen* udgivet »*En kort Redegørelse*« (Københ., V. Pio's Forlag. 29 Sider; Pris 35 Øre; fias i alle Boglader).

Pastor *Moe* i Skanderup er jo hele Landet over bekendt for sin Mangel paa Tolerance over for alle dem, der ikke hører til den yderliggaaende Fløj af »Indre Mission«. Hvis man vilde tage Hensyn til *Moe's* Person alene, var det vist ikke Umagen værd at skrive imod ham. Ethvert fornuftigt Menneske, som læser hans Artikel i »*Annexet*« for 1. Juli, der er Genstand for Forfatterens Imødegaaelse, vil jo tænke ved sig selv: »Af Pastor *Moe* kan der jo ikke ventes noget andet, og derfor er det heller ikke Umagen værd at skænke hans Angreb en Tanke.«

Men der er én Omstændighed ved Sagen, som det er værd at tage Hensyn til, nemlig den, at en Mand som Provst *Zeuthen* i Fredericia, »*Annexets*« Redaktør, ikke føler sig foranlediget til at lade saadanne Manuskripter som *Moe's* forsvinde i Papirskurven, men tværtimod ved at optage dem i det lille Blad bidrager til at udbrede de mest vrangre Anskuelse om den katholske Kirke og dens Tro. I Længden kan Pastor *Moe's* Paastande jo dog ikke holde Stand overfor Sandhedens uovervindelige Magt, og det lader sig let forudse, at Tilbageslaget en Gang vil være desto kraftigere, jo tydeligere man vil erkende, hvor grovt man er bleven bedraget. Dette skulde ogsaa »*Annexet's*« Redaktør indse; og han indser det maaske ogsaa, men vil dog hellere lade det gaa ud over Sandheden end blive Uven med Pastor *Moe*.

Det skal nu siges, at den lille Pieces Forfatter, der har været Præst i den danske Folkekirke, den han endnu som Katholik agter og ærer som sin »Plejmoder« i aandelig Forstand,

mere end enhver anden Katholik egnede sig til at imødegaa *Moe's* hæslige Angreb. Man nødes til at beundre det kloge Maadehold og den ophøjede Ro, hvormed han løser sin Opgave, saa at dette alene bidrager meget til at lade erkende, paa hvilken Side Sandheden er.

Maatte ret mange, baade Katholiker og Protestanter, læse det smukt udstyrede Forsvarsskrift; Katholikerne for at lære deraf, hvorledes de skulle forsvare deres dyrebare Tro; Protestanterne for at komme til en bedre Forstaaelse af den Aand, der hersker i den katholske Kirke; thi det kan ikke gaa an i Lighed med Strudsen, der jages i Ørkenen, at skjule Hovedet i Sandet i den naive Tro, at saa ser Jægeren det heller ikke: Sandheden kommer nemlig dog frem en Gang, og Usandheden er fra Fødselen af dømt til Døden.

Hr. *Cand. Niels Hansens* Redegørelse minder Anmelderen levende om den tyske, protestantiske Theolog *Walther Kohlers* Ord om, »at de Skrifter, Katholikerne forfatter til Forsvar for deres Kirke, af mange baade hvad Form og Indhold angaar stilles højt over deres Modstanderes Angrebsskrifter.«

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. I Tirsdags, den 23. August, nedlagdes Grundstenen til *det nye Noviciat*, som St. Josefsøstrene lade opføre paa Strandvejen i Stedet for det tidligere *St. Josefsdal*, som dels var en meget brøstfædig og fugtig Bygning og tillige i Aarenes Løb havde vist sig at være altfor indskrænket i mange Henseender. Den nye Bygning, som opføres i gothisk Stil, skal bl. a. ogsaa rumme et stort og smukt Huskapel, som indvies til den ube-

smittede Jomfru og Gudsmoders Ære. Den prægtige Bygning vil uden Tvivl blive en ny Pryd for Strandvejen og hele Omegnen.

I Dagens Anledning var Byggepladsen festlig smykket med Flag og Vimpler; et lille Alter var oprejst mellem stedsegrønne Træer og smukke Blomster og paa det Sted, hvor Kapellets Alter skal staa, var oprejst det Trækors med Lys, som Ritualet foreskriver. Grundstenslæggelsen foretoges i Overensstemmelse med Ritualet af Pastor *J. B. Desnos*, som af den højærværdigste Biskop var bleven delegeret til at foretage den højtidelige Handling, under hvilken St. Josefssøstrenes udmærkede Sangkor assisterede ved Afsyngelsen af flere smukke Sange. Efter at det traditionelle Dokument osv. var nedlagt i den Fordybning, over hvilken Grundstenen skulde dække, og de forskellige Fundamenter indviede, udtalte Pastor Desnos nogle faa hjærtelige Ord, idet han nedbad Herrens Velsignelse over det forestaaende Arbejde.

Den smukke Højtidelighed sluttede med en Bøn og en Salme. Blandt de Tilstedeværende saas foruden Arkitekten og Bygmestrene ogsaa Provinsialforstanderinden Mère Généviève, Noviciatets Priorinde Mère Léontine og talrige Søstre fra deres Institutioner i Hovedstaden, paa Frederiksberg og i Ordrup.

Svendborg. Onsdag den 31. August kan Lærer *Fr. Holst* i Svendborg fejre sit *25Aars Jubilæum* som Lærer, i hvilken Anledning den derværende Menighed forbereder en lille Festlighed. Før sin Ansættelse i Svendborg virkede Hr. Lærer Holst i en længere Aarrække i Horsens.

Esbjerg. *St. Josefs Hospital*, hvortil Grundstenen nedlagdes af Pastor Joh. Frederiksen den 29. August ifjor, vil blive indviet *Torsdag den 1. September*, i hvilken Anledning den højærværdigste Biskop begiver sig til Esbjerg. Pastor *Ernst Buch*, som skal varetage Sjælesorgen blandt Katholikerne i Esbjerg og Omegn, har allerede opholdt sig der i længere Tid. Ogsaa Provinsialforstander-

inden og det nye Hospitals Søstre have taget Ophold der i Byen for at lægge sidste Haand paa Værket. Saavidt vides, skal Hospitalet kunne optage 60 Syge.

Mors. Ifølge »Morsø Avis« har man, under en større Restauration af Frøslev Kirke paa Mors, bag den nuværende Altertavle, paa en med blaa Farve overmalet Flade fundet et særdeles vel udført Maleri, som forestiller Kristi Korsfæstelse, ligesom der paa Topstykket ovenover fandtes forskellige Figurer. Paa Sidefløjene fandtes smukke Ornamenter. Paa Prædikestolen, hvor Felterne ligeledes vare over-smurte med blaa Farve, har man fundet fire Figurer, forestillende de fire Evangelister, og et Par andre Figurer, som endnu ikke ere fuldt afdækkede. Kirken er sandsynligvis bygget i Midten af det 12. Aarhundrede.

Regensburg. I Begyndelsen af den henrundne Uge afholdt Tysklands Katholiker deres 51aarige *Generalmøde* i Regensburg i Bayern. Tusinder og atter Tusinder strømmede i den Anledning til Byen, som var festlig smykket. Søndag Formiddag afholdt den *Almindelig Cæcilieforening* et stort Møde og paa samme Tid *Augustinusforeningen* til Pressens og Litteraturens Fremme. Kl. 11 foretog de katholske *Studenteorganisationer* en Køretur gennem Byen, som gjorde et imponerende Indtryk. Kl. 1— aabnede de katholske *Arbejderforeningers* Festtog det egentlige Generalmøde. Tætte Menneskemasser fyldte Gaderne, gennem hvilke Toget passerede. I alt vare 300 Arbejder- Svende- osv. Foreninger repræsenterede. Toget var delt i 8 Grupper med 10 Musikkorps. Arbejderforsamlingerne fandt Sted i 5 Parallelmøder, som begyndte Kl. 3 om Eftermiddagen; Hovedforsamlingen i *Festhallen*, som var fyldt til sidste Plads, rummer 7000 Personer; ogsaa de andre samtidige Møder vare stærkt besøgte, hvoraf man tilnærmelsesvis kan faa en Forestilling om Antallet af samtlige Arbejdere, som toge Del i Møderne. Kl. 6 var Festhallen atter fyldt indtil Trængsel af

Tusinder, i hvilke alle Stænder vare repræsenterede. Præsidentiet bestod af følgende Herrer: Dr. *Porsch*, Præsident, Grev *Droste* til Lüdinghausen, første Vicepræsident og Friherre *v. Pfetten*, anden Vicepræsident.

Østerrig. Næppe har Fyrstærkebiskop *Bauer* tiltraadt sit nye Embede i *Olmütz*, førend »Løs-fra-Rom«-Bevægelsen allerede begynder at agitere imod ham. Et af denne Bevægelses tyske Blade, »*Mährische Tagesbote*«, havde meddelt fra »paalidelig Kilde«, at den nye Overhyrde havde anordnet, at skriftlige Forhandlinger med de kirkelige Autoriteter i *Olmütz* udelukkende skulde finde Sted i det czechiske Sprog. Det hadefulde i denne Meddelelse var tydeligt og klart: de tyske Katholiker i Bispedømmet skulde ophides mod Overhyrden. Men hvor sikkert Efterretningen end optraadte, var det dog tydeligt, at den kun berøede paa en *ondskabsfuld* og *løgnagtig Opfindelse*. Til Overflod bekræfter Fyrstærkebiskoppens Organ nu ogsaa dette udtrykkelig, idet det erklærer »*Mähr. Tagesbote*«s Meddelelse for *urigtig*; Overhyrden bruger i sine Embedsager det tyske Sprog overfor Tyskere i Bispedømmet og det czechiske Sprog overfor Czecherne. Hvad kan man vel have at udsætte paa denne aldeles korrekte og retfærdige Optræden?

England. Den franske Kulturkamp bliver af de engelske Konservatives Hovedorgan »*Standard*« betegnet som »*political nonsense*« (politisk Daarskab). Englands Historie, siger Bladet, er en stadig Advarsel imod at fremkalde religiøse Kampe, og denne Advarsel huske ogsaa Storbritanniens og Irlands Statsmænd til enhver Tid, og Frankrig burde forstaa, at det netop nu allermindst havde Grund til at styrte sig ind i de religiøse Æventyr, som udsætte Freden blandt Folkets Flertal for stor Fare.

— Digteren *Heine*, som i hele sit Liv har forhaanet Kristendommen og Kirken og mishandlet den med sin Pen, der var en sand Møgsprøjte, tilstod i et lyst Øjeblik: »Jeg kender mine intellektuelle Evner for godt, til at jeg ikke skulde vide, at jeg aldrig, hvor rasende jeg end løb imod den, vilde være i Stand til at fremkalde endog kun den mindste Bresche i den Kolos, som Petri Kirke er. Som Filosof har jeg aldrig kunnet nægte dette religiøse og moralske Systems sindrige og konsekvente Sammenhæng, som man kalder den katholske, apostoliske og romerske Kirke, min Beundring.«

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder stor Theaterforestilling og Bal Lørdag den 17. Septbr. Kl. 8 pr. i Kongens Klubs store Sal, Østergade 15. Billetter til Forestillingen à 35 Øre (reserveret Plads 50 Øre) faas hos I. P. Stauning, Thorsgade 21¹, Joh. Klinken, Holsteinsgade 29 A. St., Evarist Petersen, Absalonsgade 21 A., Monét, Zinns-gade 11² og hos Medlemmerne. Festkomiteen.

ST. JOSEFS GILDE,

kristelig-social Selvhjælpsforening
— stiftet den 21. Marts 1886 —

har til Formaal at støtte sine Medlemmer under Sygdom, Arbejdsløshed eller anden uforstyldt Nød og ved indtrædende Dødsfald yde en Begravelseshjælp af fra 50 til 85 Kr. og iøvrigt være til vedvarende Støtte og Vejledning for Medlemmernes Efterladte. Enhver katholsk Mand, der er i selvstændig Stilling og forevrigt opfylder Lovenes Belingelser, kan indmeldes i Gildet enten ved Henvendelse til et Medlem eller til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensg. 31.

C. GERALCH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Ligkiste-Magasinet,

Nordre Frihavnsvej 12 (ved Trianglen),
anbefaler sig til Menigheden.

Alt vedrørende Begravelser besørger gratis.

Smukke og solide Kister i stort Udvalg til billigste Priser.

Telefon 20067.

Emil Schæbel.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalænder.

Søndag den 28. August, 14. Søndag e. Pintse. Marias Hjærtes Fest. — **29. M.** Johannes den Døbers Halshuggelse. — **30. Ti.** Rosa af Lima, Jomfru. — **31. O.** Raymundus Nonnati, Bekender. — **1. September, To.** Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — **2. F.** Stefanus, Bekender. (I St. Ansgars Kirke: Kl. 8^{1/2}, højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.) — **3. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 4. September. 15. Sønd. e. Pintse. De hh. Skytsengles Fest.

St. Andreas Kollegiet, Latin- og Realskole, i Ordrup. Det nye Skoleaar begynder **Torsdag d. 1. September.** Kl. 9 h. Messe med Sang; før Messen Prædiken.

St. Franciskus' Kapel paa Holmegard (pr. Olstrup St.): **Søndag den 28. August Kl. 9** Messe med Prædiken; Kl. 3 Andagt med Prædiken; Kl. 6 Katekese.

Mariakongregationen for Mænd. Efter endt Ferie genoptages de ugentlige Torsdagsmøder i Jesu Hjærte Kirke **Torsdag den 1. September Kl. 8^{1/2}, Aften.**

Mariekongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder **Mandag Aften d. 5 September.** Ynglinge, som ønske Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses P. Sialm, Stenosgade.

Hr. Lærer Fr. Holst

lykønskes i Anledning af

25 Aars Jubilæet

Onsdag den 31. August 1904.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 185 — 192.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalel, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Pelitlinien. Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 36.

Søndagen den 4. September.

1904.

Indhold: Pave Pius X.s Jubilæums-Encyklika. — »Den Idiot gad jeg se!« — Efterretninger fra Ind- og Udland: Amager. Stockholm. Regensburg. Rom. — Bekendtgørelser.

Pave Pius X.s Jubilæums-Encyklika.

— 0 —

(Sluttet.)

Den sande Dyrkelse maa komme inde fra Hjertet; ydre Gerninger ere uden Værd, naar de ikke ere besjelede af en indre Aand. Andagten til Maria maa føre os til trofast Opfyldelse af hendes guddommelige Søns Bud. Thi, hvis den Kærlighed alene er den sande, der gør Hjærterne ensdannede, bør vi følgelig stræbe at tjene Kristus paa samme Maade, som hans Modre har tjent ham. Hvad Maria, »den viseste Jomfru«, sagde til Tjenerne ved Brylluppet i Kana, det siger hun ogsaa til os: »Gører, hvad han siger eder.«²⁾ Men Kristi Befaling er denne: »Vil du indgaa til Livet,

---

²⁾ Joh. 2, 5.

da hold Budene«. ¹⁾ Derfor maa enhver være overbevist om, at, hvis hans Andagt til den saligste Jomfru Maria ikke holder ham borte fra Synden og ikke faar ham til at forbedre sin Vandel, da er hans Andagt falsk og bedragerisk, eftersom den jo ikke bærer den Frugt, som den i Følge sin Natur skal bære.

Hvis nogen skulde finde, at denne Sandhed har yderligere Bekræftelse behov, da vil han let kunne finde denne i selve Troessætningen om Gudsmoderens ubesmittede Undfangelse. Vi ville her se bort fra Overleveringen, der dog, ikke mindre end Skriften, er en Sandhedens Kilde; i Steden for pege Vi hen paa den Overbevisning, der paa dette Punkt til alle Tider herskede hos de Troende, og Vi spørge, hvorfra denne Opfattelse, der stemmer i den Grad med hele den kristne Tankegang, at den synes at være de Troende ligesom medfødt, vel kan stamme? Dionysius, Kartheuseren, svarer: »Vi grue ved den Tanke, at Kvinden, der skulde søndertræde Slangens Hoved, nogensinde skulde være bleven søndertraadt af den, eller at Guds egen Moder nogensinde skulde have været Slangens Datter«. ²⁾ Det kristne Folk kunde ikke finde Ro i den Tanke, at Herrens hellige, uplettede og ubesmittede Legeme skulde fødes af en Jomfru, der blot et Øjeblik havde været besmittet med Synd. Og Grunden er den, at Modsætningen mellem Gud og Synden er en uendelig stor. Derfor var det en Overbevisning hos alle katolske Folkeslag, at, før Guds Søn paatog sig den menneskelige Natur »for i sit Blod at rense os fra vore Synder«, har han bevaret sin jomfruelige Moder ren fra hver Arvesyndens Plet lige fra Undfangelsens første Øjeblik. — Men naar Gud føler et saadant Had til Synden, at han vilde bevare sin Søns Moder ren, ikke alene fra hver personlig Synd, men ogsaa —

¹⁾ Matth. 19, 17. — ²⁾ III. sent. de 3. q. 1.

som en særlig Naadesbevisning — fra selve Arvesynden, hvem kan da end tvivle om, at det er Pligt for hver den, der ønsker at ære Maria, at han aflægger sine syndige Vaner og behersker sine onde Tilbøjelighed og Lidenskaber?

Men hvis nogen ønsker — og hvem skulde ikke ønske det —, at hans Andagt til Maria skal vorde fuldkommen og uden Fejl og Lyde, da bør han gaa videre og af al Ævne søge at efterligne hendes Eksempel. Det er en guddommelig Lov, at hver den, som vil naa til Himlens Salighed, maa efterligne og optage i sig Kristi Taalmod og hans Hellighed. »*Thi dem, som han forud har erkendt, dem har han ogsaa forud bestemt til at vorde ligedannede med sin Søns Billede, for at han skal være den førstefødte blandt mange Brødre.*«¹⁾ Men da vor Svaghed er saa stor, at vi let afskrækkes ved et saa ophøjet Forbillede, har Gud i sit alvise Forsyn sørget for, at der blev givet os et andet, der paa den ene Side staar Kristus saa nær, som det er muligt for Mennesker, og paa den anden Side nærmer sig mere til os i vor Ringhed og Svaghed. Et saadant Forbillede er Maria og hun alene. »*Thi*«, siger den hl. Ambrosius udtrykkeligt, »*Maria har været saadan, at hendes Liv alene er en Skole for os alle*« Deraf slutter han med Rette: »*Ønsker I at se Jomfrueligheden fremstillet som paa et Maleri, da betragter Maria, fra hvis Leoned Kyskhedens Glans og Dydens Skønhed udstraale som fra et Spejl.*«²⁾

Skønt det nu uden Tvivl sømmer sig for en saa hellig Moders Børn, at de efterligne alle hendes Dyder, saa ønske Vi dog, at de Troende særlig skulle efterligne dem blandt dem, der ere de mest hovedsagelige, og som kunne kaldes for Nerverne i den kristne Livsvisdom. Disse Dyder er Troen, Haabet

¹⁾ Rom. 8, 29. — ²⁾ De Virgin. I. 2, c. 2.

og Kærligheden til Gud og Mennesker. De savnedes intet Øjeblik hos Jomfru Maria, men allermest traadte de frem hos hende, da hun stod hos sin døende Søn. Jesus fæstes til Korset, og man haaner ham, »fordi han har gjort sig til Guds Søn«. ¹⁾ Men Maria tror urokkeligt paa ham og tilbeder ham som sin Gud. Hun lægger Sønnens Lig i Graven, men haaber samtidig sikkert paa, at han atter skal opstaa. Hendes Kærlighed endelig til Gud gør hende delagtig i Sønnens Lidelser, og glemmende sin egen Smerte, beder hun sammen med ham om Tilgivelse for Morderne, der forstokkede raabe: »Hans Blod komme over os og over vore Børn«. ²⁾

Men for at det ikke skal se ud, som om Vi havde forladt Vort oprindelige Æmne, der er Marias ubesmittede Undfangelse, ville Vi pege hen paa, hvor stor en Hjælp man netop har til at bevare og udøve disse Dyder, naar man betragter denne ophøjede Hemmelighed. Thi hvad er det for Grundsætninger, som Troens Fjender overalt udbrede for at undergrave Troen? De nægte, at Mennesket er faldet fra det oprindelige Naadens Stade i Synd og Ondskab. Derfor kalde de Arvesynden en Fabel, og de sørgelige Følger, der komme af den, nemlig at Mennesket fødes i Synd, og at en Forløsning er bleven nødvendig, anse de for lutter Digt og Paafund. Men stiller man sig først paa et saadant Standpunkt, er der aabenlyst ikke mere Plads hverken for Kristus eller for Kirken eller for Naaden eller for nogetsomhelst overnaturligt. Med ét Ord, hele Troen bringes til at vakle. Men naar Menneskene tro paa den ubesmittede Undfangelse, da maa de ogsaa antage Arvesynden, Forløsningen ved Kristus, Evangeliet, Kirken og selve Lidelsens store Lov. Derved falder Rationalismen og Materia-

---

¹⁾ Joh. 19, 7. -- ²⁾ Matth. 27, 25.

lismen til Jorden, og den kristne Livsopfattelse bliver tilbage som den, der ene svarer til og bæres af Sandheden. — Endnu ét Middel bruge Troens Fjender for at dræbe Troen i Menneskenes Hjærter. De nægte højt og lydeligt saavel Kirken som overhovedet hver Myndighed paa Jorden den Lydighed og Underkastelse, der skyldes dem. Dette er Kilden til Anarkismen, som man kan betegne som et af Tidens allerstørste Onder. Men ogsaa denne Vildfarelse rammes af Læren om Marias ubesmittede Undfangelse. Thi ved den bringes vi til at anerkende, at Kirken har Magt ikke alene over vore Viljer, men ogsaa over vor Forstand, og det er i Kraft af denne Forstandens Underkastelse, at det kristne Folk hilser Maria med de hellige Ord: »*Hel skøn er du, Maria, og Plet af Arvesynd er der ej i dig*«. Saaledes stadfæstes da det gamle Udsagn, som Kirken har brugt om Maria, at »*hun har tilintetgjort alle Kætterier i den ganske Verden*«. ¹⁾)

Men naar Troen efter Apostlens Ord er intet andet end »*Fortrøstningen om de Ting, som haabes*«, ²⁾) vil enhver kunne indse, at ikke blot Troen, men ogsaa Haabet styrkes hos os ved Læren om Marias ubesmittede Undfangelse. Og det saa meget mere, som Maria kun blev bevaret fri for Arvesynden, fordi hun skulde blive Moder til Kristus; men hun blev Moder til Kristus for at gengive os Haabet om de evige Goder.

Men — for ikke at tale om Marias Kærlighed til Gud — hvem maa da ikke, ved Betragtningen af hendes ubesmittede Undfangelse blive tilskyndet til at opfylde hint Bud, som Kristus med særligt Eftertryk kaldte for sit, Budet om at elske Næsten som sig selv. »*Et stort Tegn blev set i Himmelen*«, saaledes beskriver Apostlen Johannes det Syn, som blev ham aabenbaret

---

¹⁾ Grad. Miss. in festo Imm. Conc. — ²⁾ Hebr. 11, 1.

fra oven, »en Kvinde, omklædt med Solen og med Maanen under sine Fødder og en Krone og tolv Stjerner paa sit Hoved«. ¹⁾ Men ingen er uvidende om, at denne Kvinde er Maria, der som uplettet Mø skænkede Livet til Kristus, vort Hoved. Thi Apostlen fortæller: »Hun var frugtsommelig og raabte under Fødselssmerter og var i stor Pine med at føde«. ²⁾ Apostlen saa altsaa Maria, der alt da var i Himlen og nød dens evige Salighed, lide paa Grund af en hemmelighedsfuld Fødsel. Men denne Fødsel er vor Genfødsel til Guds fuldkomne Kærlighed og hans evige Lyksalighed; og Smerterne ere den Kærlighedens Iver, hvormed Maria vaager ved Himmeltronen og under vedholdende Bøn stræber at gøre, at de Udvalgtes Tal dog maa fuldkommes.

Men det er Vort inderligste Ønske, at netop nu ved denne Festlighed til Minde om Marias ubesmittede Undfangelse skal denne Kærlighed eftertrages af alle. Hvor haardt bliver Kristus og hans hellige Kirke dog ikke forfulgt i vore Dage! Hvor mange Mennesker svæve ikke i Fare for at miste deres Tro midt i al denne Udbredelse af Vantro og Gudsfor nægtelse! »Hvo, som derfor mener, at han staar, han se til, at han ikke falder«. ³⁾ Gid derfor alle maatte ved ydmyg og indstændig Bøn medvirke til, at de, som have fjærnet sig fra Sandhedens Vej, maa ved Jomfruens Forbøn omvende sig og paany vende tilbage til den. Vi vide jo af Erfaring, at en Bøn, der kommer fra et elskende Hjærte, og som desuden bæres frem ved Marias Forbøn, er sikker paa Bønhørelse. Vistnok vil Kirken ogsaa i Fremtiden blive bekæmpet; »thi der maa og være Kætterier, for at de Prøvede iblandt eder kunne blive aabenbare«. ⁴⁾ Men den allersaligste Jomfru Maria vil selv i den værste Modgang staa ved vor Side og

¹⁾ Aabenb. 12, 1. — ²⁾ Aabenb. 12, 2. — ³⁾ 1. Kor. 10, 12. —

⁴⁾ 1. Kor. 11, 19.

fortsætte den Kamp, som hun paabegyndte alt ved sin Undfangelse, saa at det hver Dag kan siges om hende: »*I Dag har hun søndertraadt Slangens Hoved*«. ¹⁾)

For at det nu maa gives os alle at knytte Efterlignelse af den salige Jomfru Maria til de Æresbevisninger, som vi i Løbet af indeværende Aar ville bringe hende, og for at ogsaa Vi selv maa lettere kunne gennemføre Vort Forehavende, at fornye Alt i Kristus, have Vi — i Overensstemmelse med, hvad Vore Forgængere plejede at gøre ved Tiltrædelsen af deres Embede — besluttet at tildele hele Kirken en særlig Aflad i Form af et Jubilæum.

I Tiltro til Guds Barmhjertighed og de hellige Apostle Petri og Pauli Myndighed og i Kraft af den Os, omend ufortjent, tildelte Fuldmagt til at binde og til at løse, tildele Vi derfor alle Troende paa hele Jorden en fuldkommen Aflad. Alle de, der bo udenfor Staden Rom, kunne vinde denne Aflad, naar de i Løbet af et Tidsrum paa tre Maaneder, der nærmere bestemmes af Stedets Biskop, tre Gange besøge Domkirken eller Sognekirken eller, hvis en saadan ikke findes, Hovedkirken paa det Sted, hvor de bo, og dér bede en Stund for Kirkens og den apostoliske Stols Frihed og Ophøjelse, for Fred og Endrægtighed blandt de kristne Folk og Fyrster og desuden, under samtidig Afholdelse fra Kødspiser, faste én Dag indenfor den nævnte Frist, men ikke paa en af de i Fasteforordningen angivne Dage, og endelig angerfuldt skrifte deres Synder og modtage den hl. Kommunion.

Vi slutte, ærværdige Brødre, denne Vor Skrivelse med at udtrykke Haabet om, at ret mange Mennesker, som have skilt sig fra Kristus, maa gennem dette Jubilæum føres tilbage til ham, og at Kærlig-

---

¹⁾ Off. Imm. Conc. in 2. Vesp. ad Magnif.

heden til Dyd og Frømhed maa blomstre frem i det kristne Folk. Den Gang Vor Forgænger Pave Pius IX. for mere end et halvt Hundredaar tilbage kundgjorde Trossætningen om Marias ubesmittede Undfangelse, da gød en Strøm af Naade sig ud over den ganske Jord, og alle Vegne viste sig, samtidig med en stigende Tiltro til den jomfruelige Guds Moder, en stadig voksende Religiøsitet blandt de Kristne. Hvorfor skulde Vi ikke nære endnu større Forhaabninger for Fremtiden? Vi leve i onde Tider, og Vi kunne sandeligen klage med Profetens Ord: *»Der er paa Jorden ikke mere hverken Sandhed eller Barmhjærtighed eller Guds Erkendelse. Bespottelse, Løgn, Mord, Tyveri og Utugt tage Overhaand«.*¹⁾ Men midt i denne Syndflod af Ondskab viser sig — ligesom en Regnbue — Maria, Midlersken mellem Gud og Mennesker. *»Jeg vil sætte min Regnbue paa Himlen, og den skal være et Tegn paa Pagten mellem mig og Jorden«.*²⁾ Lad Stormene derfor kun rase og Himlen formørkes; ingen skal blive modløs! Ved Synet af Maria vil Gud formildes og skaane³⁾ *»Regnbuen skal være paa Skyen, og jeg vil se den og mindes den evige Pagt«.*³⁾ *»Og ingen Syndflod skal mere komme og ødelægge Alt levende«.*⁴⁾ I Sandhed, hvis vi paa rette Vis stole paa Maria, navnlig nu, da vi med særlig Iver hædre hendes ubesmittede Undfangelse, da ville vi erfare, at hun er hin mægtige Kvinde, *»der med Jomfrufod knuste Slangens Hoved«.*⁵⁾

Som Pant paa disse Naadegaver give Vi af ganske Hjærte Eder, ærværdige Brødre, ligesom ogsaa Eders Troende den apostoliske Velsignelse i Herren

Givet i Rom ved St. Peter, den 2. Februar 1904,
i Vort Pontifikats første Aar.

PIUS X.

---

¹⁾ Os. 4, 1—2. — ²⁾ Gen. 9, 13. — ³⁾ Gen. 9, 16. — ⁴⁾ Gen. 9, 15.
— ⁵⁾ Off. Imm. Concept. B. M. V.

Forordning

angaaende

det af Pave Pius X. forkyndte Jubilæum.

I Henhold til den hl. Faders Rundskrivelse af 2. Februar d. A. forordner jeg følgende:

1 Den nævnte pavelige Rundskrivelse oplæses fra Prædikestolen i to Dele under Højmessen paa Søndagene den 21. og den 28. August.

2. Til Højtideligholdelsen af Jubilæet bestemmer jeg Maanederne September, Oktober og November.

3. Jubilæet aabnes Søndagen den 4. September; Højmissen læses foran det udstillede Allerselligste, og efter den afsynges *Veni Creator*.

4. Jubilæet slutter 2. Adventssøndag med Afsyngelsen af *Te Deum*.

5. For at vinde Jubilæums-Afladen have de Troende at opfylde følgende Betingelser:

- a) i Løbet af de nævnte tre Maaneder, senest paa 2. Adventssøndag, bør de modtage Bodens og Alterens hl. Sakramenter;
- b) i Løbet af samme Tid bør de tre Gange paa én eller flere Dage besøge St. Ansgars Kirke, hvis de ere bosatte i København; i øvrige Tilfælde deres Sognekirke;
- c) under disse Kirkebesøg bør de bøde de sædvanlige Afladsbønner i den hl. Faders Intention;
- d) paa én Dag indenfor det nævnte Tidsrum (men paa en Dag, paa hvilken de Troende ikke i Forvejen ere forpligtede til Faste) bør de faste paa samme Maade, som det er foreskrevet for Langfredagen.

6. Afladen kan kun vindes én Gang, men den kan forbønsvis tilvindes de Afdøde.

7. Alle øvrige Bevillinger af fuldkommen og ufuldkommen Aflad vedblive at gælde under Jubilæet.

8. Den hl. Fader tilstaar dem, der befinde sig paa Rejser, den Begunstigelse, at de kunne gøre sig delagtige i Afladen, naar de opfylde de foreskrevne Betingelser efter deres Hjemkomst.

9. Den hl. Fader tildeler de for det apostoliske Vikariat approberede Skriftefædre Fuldmagt til under Jubilæet for Ordensfolk og andre Personer, der ikke kunne opfylde de foreskrevne Betingelser, at ombytte de paagældende fromme Øvelser med andre, samt til at dispensere Børn, der endnu ikke have modtaget den første hl. Kommunion, fra Modtagelsen af Alterens Sakramente.

10. Endelig giver den hl. Fader alle Troende (ogsaa Klosterfolk) Tilladelse til at henvende sig til enhver som helst approberet Skriftefader for hos ham at aflægge deres Jubilæums-Skriftemaal. Dette gælder ogsaa for Nonner, Novicer og andre Kvinder, der leve under Klausur, naar Skriftefaderen overhovedet er bemyndiget til at høre Nonners Skriftemaal.

Mine ærværdige Medbrødre ville ikke heller undlade yderligere at oplyse de Troende om det forkyndte Jubilæums Betydning, som ogsaa om Jubilæums-Afladens Værd og Væsen. Ligeledes ville de lægge de Troende paa Hjærte, at oprigtig, alvorlig Omvendelse er en nødvendig Betingelse for at kunne vinde Afladen, og de ville benytte Lejligheden til paa passende Maade at tilbagevise falske Opfattelser af Mariadyrkelsen og Afladen.

København, den 10. August 1904.

✠ Johannes,

Biskop, Apost. Vikar for Danmark og Island.

„Den Idiot gad jeg se!“

—o—

Under en Samtale mellem en katholsk Præst og en Protestant kom de ogsaa til at tale om Mariadyrkelsen. Protestanten sagde bl. a. til Præsten, at han ikke kunde begribe, hvorledes Katholikerne, som dog ellers vare fornuftige Folk, kunde tilbede Maria. »De befinder Dem i en stor Vildfarelse,« svarede Præsten, »vi tilbeder kun Gud alene, de Hellige og navnlig den h. Gudsmoder ære vi kun og anraabe dem om deres Forbøn hos Gud.« — »Men jeg har fra Ungdommen af ikke hørt noget andet.« — »Det kan være, at De har hørt det baade i Skolen og i Konfirmationsundervisningen,« sagde Præsten, »men det er kun en Bagvaskelse og Løgn, som udslynges imod os; jeg gentager, at vi ene og alene tilbede Gud; men aldrig nogen Sinde de Hellige.« — »Javel,« gensvarede Protestanten haardnakket, »jeg tror nok, at De og maaske de dannede Katholiker ikke gøre det; men sikkert er det, at det almindelige Folk tilbeder Maria.« — »Nuvel, vi ville engang spørge et katholsk Skolebarn derom, det vil tydeligt sige Dem, hvad den katholske Tro lærer.« — »Jeg er virkelig nysgerrig efter at høre Barnets Svar,« sagde Protestanten. Skolen var lige til Ende; Børnene strømmede lige ud af Skoleporten. Præsten kaldte paa en lille Dreng og bad Protestanten om selv at udspørge Barnet. Protestanten begyndte: »Kan Du sige mig, min lille Ven, hvad Jesu Moder hedder?« — »Maria, vor kære Frue, den h. Gudsmoder.« — »Ikke sandt, min lille Dreng, Katholikerne tilbede Maria?« — »Nej, det gøre vi ikke; vi ære blot Maria:« — »Men,« sagde Protestanten, »man har dog sagt mig det.« — »Det var da mærkeligt,« sagde Drengen, »*Den Idiot, som har sagt Dem det, gad jeg nok se.*«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Amager. »Nat. Tid.« for 30. Aug. skriver: »I Aftes Kl. 6 blev det første Spadestik gjort til det Hospital, som *Elisabethsøstrene* agter at opføre ude i den saakaldte Eberthske Villaby paa Amager. Elisabethsøstrene har allerede i ca. 15 Aar arbejdet i ambulans Sygepleje ude paa Frrderiksberg og overhovedet rundt om i hele Byen, men først nu staa de ved Begyndelsen af det Ønskes Realisation, som de længe har næret, at faa et eget Hospital som Centrum for deres Virksomhed.

Hospitalet skal opføres i Hans Bogbinders Allé, lige overfor St. Annæ Kirke, hvor Søstrene raader over en Byggegrund paa 23,000 Kv. Alen. Hospitalet er beregnet paa at kunne give Plads til ca. 170 Syge, men foreløbig opføres kun Halvdelen med 70—80 Senge. Det opføres i Retning af Øst-Vest, af røde Mursten med to Operationsstuer og to aabne Liggehaller mod Syd, og der bliver rigelig Plads til en stor Have. Desværre er det paa Grund af de daarlige Kloakforhold paa Amager umuligt at indrette W. C., men ellers vil St. Elisabeth-Hospitalet blive ganske moderne i sin Indretning; saaledes vil Etageadskillelsen blive ildfri og lige saa Mellemmrummene mellem Værelserne. Efter Bestemmelsen skal Hospitalet være under Tag til Jul og staa fuldt færdig til næste September. Arkitekt *Emil Jørgensen* har uarbejdet Tegningerne, og han vil ligeledes forestaa Byggearbejdet, medens Murerarbejdet besørges af Murermester *A. V. Günther*; af andre Haandværksmestre skal nævnes Tømremestrene *Engel & Jensen*, samt Firmaet *Møllmann & Co.*, der skal udføre Malerarbejdet.

Som alt nævnt, er det første Spadestik til Hospitalet gjort i Gaar. Foruden Arkitekten, Murer og Tømremestrene, Elisabethsøstrene med deres Priorinde var Søstrenes Raadgiver, gejstlig Raad *Augustin* fra Breslau til Stede, som paa Søstrenes Vegne lagde den første Haand paa Værket.«

Stockholm. Den 27. August døde i Stockholm Søster **Maria Andresia Ey** af »den h. Elisabeths graa Søstres Kongregation«. Den Afdøde, som var født i Breslau d. 16. Jan. 1839, var Forstanderinde for Institutionen »*Oskar I.s Minde*« i Stockholm. R. I. P.

Regensburg. Den 51. *Generalforsamling* af Tysklands Katholiker, som blev afholdt i forrige Uge, forløb trods al Agitation imod den paa den herligste Maade. Generalmødet talte 3000 indskrevne Medlemmer, omtrent ligesaa mange som det glimrende Jubelmøde ifjor i Køl'n. Og hertil endnu de mange Tusinder af Deltagere. Den ledende Tanke i alle Foredragene var den h. Faders Ord og Program: »Fornylelsen af Verden i Kristus.« Hvad et saadant Generalmøde betyder, fremgaar bl. a. af nogle statistiske Data. Saaledes have følgende Foranstaltninger fundet Sted paa Generalforsamlingen i Regensburg: 4 lukkede og 4 offentlige Generalmøder, 33 Foreningsmøder (General- og Festmøder o. s. v.) og 5 Festmøder af katholske Studenter-Korporationer. I alt fandt 47 Foranstaltninger Sted i Løbet af 5 Dage. Heri er ikke medregnet de fire Sektioners forskellige Udvalgmøder og de katholske Journalisters, Læreres o. s. v. selskabelige Sammenkomster. Hvilket Røre der herskede i Regensburg om Søndagen, fremgaar af den Kendsgerning, at paa denne Dag alene bragte Jærnbanen 30,000 Mennesker til Byen. Om Tirsdagen, da det store Folkeforenings Møde blev afholdt, kørte 8000 Personer til Regensburg, deriblandt henved 2000 Mænd af Landbefolkningen. Disse det katholske Tysklands Masse-møder imponere ogsaa mægtigt Kirkens Modstandere, og det saameget mere, fordi de selv ikke ere i Stand til at tilvejebringe saadanne storartede Massemøder, hvor alle Stænder og Stillinger ere repræsenterede. Næste Aars Generalforsamling finder Sted i Strassburg. En Mængde vigtige Resolutioner bleve vedtagne paa Mødet; de vedrøre næsten alle Områder: Missionsvæsenet, Ordensfolk, Agerdyrkning, Haandværk, Købmandsforeninger, Fabriksarbejde

og Industri, Bopælsvæsenet, Litteratur, Folkeskoler og Undervisning, Videnskab, Presse, Kunst, Vincentsforeningen og kristelig Charitas, Sygepleje, Værn for unge Piger i Udlandet, Kamp mod Usædeligheden i Bøger og Billeder, Kamp mod Alkoholismen, Maadeholds- og Afholdsforeninger, Omsorg for katolske Udvandrere o. s. v.

Straks i det første Møde vedtoges følgende Resolution i Henseende til det *Romerske Spørgsmaal*: »Den 51. Generalforsamling af Tysklands Katholiker kan, som alle sine Forgængere, ikke undlade at protestere imod den h. Stols Stilling i Rom siden 1870. De tyske Katholiker kunne, som alle øvrige Katholiker i hele Verden, ikke opgive Fordringen om, at deres højeste Overhoved, Paven, er i Besiddelse af en fuldkommen og virkelig Uafhængighed og Frihed, som er en uundgaaelig Forudbetingelse for den katolske Kirkes Frihed og Uafhængighed. De kunne først da anerkende denne Frihed og Uafhængighed som virkeliggjort, naar der er genoprettet en Tilstand, som ogsaa Paven selv har kunnet yde sit Bifald.«

En »stor Overraskelse« kalder »Köln. Ztg.« den Kendsgerning, at *den tyske Kejser* for første Gang *personlig* har besvaret Generalmødets Hyldingstelegram, medens dette hidtil skete gennem Hr. von Lucanus. Bladet skriver nemlig: »Det er uden Tvivl et af de betydningsfuldste Blade i de katolske Generalmøders Historie, at Rigets evangeliske Kejser selv har sendt Mødet en yderst varm Hilsen, og at den katolske Regent i det Land, hvor Mødet fandt Sted, ved sin Generaladjutant har sendt en venlig Hilsen. Man mindes ved denne Lejlighed, at et Hyldingstelegram fra Katholikernes Generalmøde i Bayern i Slutningen af Firserne endnu den Dag i Dag ikke er blevet besvaret. Saaledes forandrer Tiderne sig hurtigt og i Dag sende de højeste Autoriteter Centrum deres Hilsen svarende til dets Magtstilling i det tyske Rige.« Hvad »Köln Ztg.« her skriver i den sidste Sætning, anse vi for mindre afgørende end at man ogsaa hos de højeste Autoriteter har erkendt, at der ogsaa paa de katolske Generalforsamlinger arbejdes paa samme Maade baade for sand *Patriotisme* og for sand *Religiositet*.

Rom. Pave Pius X.s *Befindende* er trods Varmen og alle modsatte Efterretninger meget godt, endog fortrinligt. Hver Morgen, næsten strax efter den h. Messe i Privatkapellet og Morgenkaffen, foretager den h. Fader henved

Kl. 6^{1/2} en længere Spadseretur i Vatikanets Have. Kun paa de Dage, da hele Vatikanet og dets Omegn i de tidlige Morgentimer er indhyllet i den bekendte uigennemtrængelige Taage, opsættes til Pavens store Bedrøvelse denne Spadseretur. Pius X.s *Stemning* er trods alle forhaandenværende og ventede Genvordigheder ligeledes udmærket. Da Statssekretær Kardinal Merry del Val fornylig kom ind til Rom fra sit luftige Sommeropholdssted »Castelgandolfo« i Albanerbjærgene, for at aflægge Beretning i Vatikanet, spurgte Paven ham strax, om den friske Bjærgluft gavnede ham og om det virkelig var et behageligt og vederkvægende Opholdssted. Paa Kardinalens bekræftende Svar svarede Pius X. spøgende: »Saa bring næste Gang, naar De igen kommer til Rom, *Vederkvælgelse for To* med!«

St. Johannes Broderskab afholder ekstraordinær **Generalforsamling** Tirsdag d. 13. Sept. Kl. 8. Alle Medlemmer anmodes om at møde.
Bestyrelsen.

Katholsk-selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder stor Theaterforestilling og Bal **Lørdag** den 17. Septbr. Kl. 8 pr. i Kongens Klubs store Sal, Østergade 15. Billetter til Forestillingen à 35 Øre (reserveret Plads 50 Øre) faas hos J. P. Stauning, Thorsgade 21¹, Joh. Klinken, Holsteinsgade 29 A., St., Evarist Petersen, Absalonsgade 21 A., Monnét, Zinns-gade 11³ og hos Medlemmerne. Festkomiteen.

S.J.G. **Mandag** den 12. Sept., Aften Kl. 8^{1/2}, holder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Først i September begynder et **Kursus** i Syning med Undervisning i **Tilskæring** af alt til Dame- og Børnegarde-robe henhørende. 10 Kr. pr. Maaned.

J. Knudsen,
Gothersgade 89, 3. Sal o. G.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. September. 15. Sønd. e. Pintse. De hh. Skyts-
engles Fest. — 5. M. Laurentius Justiniani, Bekender og
Biskop. — 6. Ti. Oktavdag. — 7. O. Oktavdag. (I St.
Ansgars Kirke: Kl. 8¹, h. Messe for Ansgariusfore-
ningen.) — 8. To. Marias Fødsel (fejres følgende
Søndag). **Votivmesse B. M. V.** Biskoppens Konse-
krationsdag 1892. — 9. F. Petrus Claver, Bekender.
— 10. L. Nikolaus af Tolentino, Bekender.
Søndag den 11. September. 16. Søndag e. Pintse. Marias Fødsel.

Maria-Jubilæets højtidelige Aabning.

I Følge den højærværdigste Biskops Anordning aabnes det af Pave Pius X. forkyndte **Jubilæum** i Anledning af 50 Aarsdagen for den højtidelige Forkyndelse af Dogmet om den h. Jomfru og Gudsmoder Marias ubesmittede Undfangelse (den 8. Dec. 1854) **Søndag den 4. September**. Højmessen paa denne Dag synges i den Anledning foran det udstillede allerhelligste Altrems Sakramente og slutter med den sakramentale Velsignelse. Efter Messen afsynges Hymnen til den Helligaand »Veni Creator«. De Troende opfordres særlig til at overvære Højmessens paa denne Søndag.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 6. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

St. Ansgars Kirke. Torsdag d. 8. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig **Votivmesse** af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den sakramentale **Velsignelse**.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder **Mandag Aften d. 5 September**. Ynglinge, som ønske Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses P. Sialm, Stenosgade.

Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 18. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Gudstjeneste i Slagelse. Søndag d. 11. Sept. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 4 Katekese og Andagt.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** Søndag d. 11. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke. Torsdagsmøderne ere atter begyndte.

Mariabørnene holde **Fælleskommunion** Søndag den 4. September Kl. 7 i St. Knuds Kapel.

Litteratur. I V. Pios Boghandel er udkommen og faas i alle Boglader: **Pastor Moe som Sandhedsvidne**. En kort Redegørelse af Niels Hansen, fhv. Sognepræst i Folkekirken. Pris 35 Øre.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 193—200.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 37.   Søndagen den 11. September.   1904.

Indhold: Tale ved Indvielsen af St. Josefs Hospitalet i Esbjerg. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Esbjerg. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Den højærværdigste Biskops Tale ved Indvielsen af St. Josefs Hospital i Esbjerg den 1. September.*)

—o—

Ærværdige Søstre! Højtærede Forsamling! Der paa-
hviler mig det sjældne Hverv i Dag at indivi det af Josefs-

*) Efter Ribe Stifts-Tidende for Fredag d. 2. Sept. 1904. Bladet indleder sit Referat med Følgende: »Da det uden Tvivl kan have sin Interesse for Læsekredsen at stifte et om end flygtigt Bekendtskab med den katolske Gejstligheds øverste Myndighed herhjemme, den apostoliske Vicar for Danmark, Biskop von *Euch*, bringer vi i det følgende et udførligt, ordret Referat af hans ved Indvielsen af Josefssøstrenes Hospital i vor Naboby i Gaar holdte Tale, der forøvrigt vakte megen Opmærksomhed ikke blot paa Grund af den Elegance, hvormed den holdtes, men ogsaa ved sit omhyggeligt udarbejdede, formfuldendte Indhold.«

søstrene her i Esbjerg byggede ny Hospital og samtidig at anbefale Søstrene til denne Bys Indvaanere med Hensyn til det fremtidige Kærlighedsarbejde, som de agter at udføre her. Jeg opfylder med Glæde dette Hverv, som er lige saa trøstefuldt som glædeligt.

Den 29de August i Fjor blev Grundstenen lagt til St. Josefshospitalet, og nu, lige et Aar efter, er Maalet allerede naaet. Hvad vi den Gang ønskede, at det store Foretagende maatte faa en lykkelig Fremgang, at Gud den Almægtige maatte beskytte Arbejdet og Arbejderne, det er over al Forventning gaaet i Opfyldelse.

Med Forbavselse ser vi alle paa den mægtige Bygning, der i Løbet af et Aar er bleven rejst paa den forhen saa øde Sandstrækning; mægtig og imponerende fremstiller den kæmpemæssige Hospitalsbygning sig for Beskuerens Blik, en sand *Pryd* for Byen ved sin noble og smukt gennemførte Bygningsstil, en *ny Ære* for dens Bygmester, allerede før bekendt ved det tidligere i Randers opførte smukke Josefshospital, — en stedsevarende hæderlig *Anerkendelse* af de ansete Mænds Energi her fra Byen, der har sat dette Værk i Gang, men frem for alt et *beundringsværdigt Minde* om Josefssøstrenes Gudstillid, om deres Mod og Utrættelighed, hvor det gælder om at røgte den barmhjærtige Kærligheds Ærinde.

Til fire Gader vender den mægtige Bygning sit Ansigt for at fange Lys og Luft; brede og høje Korridorer gennemskære den hele Bygning, — høje og rummelige Værelser staar rede til at modtage henved 70 Patienter, og en heltemodig Skare af Søstre staar redebond til fra i Dag af at adlyde Lægernes og Patienternes Ønsker og Vink.

Fuld af Beundring staar man foran et saadant Værk, som er skabt ved privat Initiativ og i svage, kristelige Jomfruers personlige Selvhengivelse og Kærlighed til Barmhjærtigheds Gerninger finder sin Støtte og Konsolidering.

Naar da fra i Dag af dette nye Josefshospitals Porte aabne sig for alle Slags Lidende fra By og Land, saa tør

vi nok sige, at det er en Begivenhed af vidtrækkende Betydning, — en Begivenhed, der som en venlig Lysstraale trænger ind i den menneskelige Lidelsesnat.

Glæder Eder da, I fattige og syge, thi det er for eders Skyld, dette Hus er bleven bygget; glæder Eder, thi Søstrene ville her pleje og tjene Eder ved Dag og Nat, — de ville forbinde eders Saar med en kærlig Moders Haand, lette eders Smerter ved Deltagelse og vaage ved eders Sygeleje.

Glæd dig ogsaa du store, fremadstræbende By, din Trang til et tidssvarende Sygehus er nu bleven tilfredsstillet, og hvad mere er, du har faaet en Kærlighedsforanstaltning, der yder et betydningsfuldt Bidrag til at udfylde den gabende sociale Afgrund mellem rig og fattig, til at bygge en Bro imellem dem. Dine velstaaende Borgere finder her et Sted for at kunne understøtte deres fattige Medborgere, og dine fattige et nyt Sted, for at erfare og anerkende den kristelige Barmhjærtigheds og Selvopofrelses Velsignelser.

Mon vi har Ret til at nære alle disse Forhaabninger, mon jeg har Ret til at udtale dem her i dette Øjeblik, da Hospitalet skal begynde sin Virksomhed i de store Sale, der nu skal have deres kirkelige Indvielse? Jeg mener med Fortrøstning at kunne sige: *Ja*. Dette Hospital vil være en Velsignelse for By og for Land, allerførst for Esbjerg selv, men dernæst ogsaa for Omegnen i den videste Udstrækning. En Borgen herfor er Josefssøstrenes hidtilværende Virksomhed; en Borgen herfor er den stedse stigende Anerkendelse, som deres nu næsten allerede i et halvt Aarhundrede varende Virksomhed har fundet fra Autoriteternes, fra Fagmændenes, fra Patienternes Side.

Men skal jeg nævne det, som jeg fortrinsvis bygger mit tillidsfulde Haab paa, at vort nye Hospital skal blive et Fredens og Kærlighedens Asyl for alle lidende, et Arne-sted, hvor alle kristelige Dyder ville blive plejede og udøvede, en Velsignelsens Bolig for alle dem, der blive

bragte hertil, saa kan jeg udtrykke det med det ene Ord: Her virke og arbejde de barmhjærtige Søstre. Thi hvem er de barmhjærtige Søstre? Det er kristelige Jomfruer, der har givet Afkald paa alt, hvad der hører Verden til, for kun at tilhøre Gud og i ham Næsten. Den Grundbasis, de staa paa, og den Grundregel, de leve efter, er Evangeliets Ord: »Du skal elske Herren, din Gud, af dit ganske Hjærte, af din ganske Sjæl, af dit ganske Sind, og din Næste som dig selv.« Saaledes bliver det dem muligt at glemme sig selv og at blive alt for alle. I deres ydre Virksomhed tilhøre de fuldtud den moderne realistiske Tid; de forsmaa intet af, hvad Fagmændenes Opfindsomhed og Snille har udtænkt og opfundet af Lindrings- og Helbredelsesmidler, for saa vidt de kunne tjene til deres kære Patienters Baade og Bedste; men deres Handlemotiver søge og finde de i de religiøse Idealer, som Kristendommen og Kirken yde dem.

Det er ikke Vindesyge, ikke Ærgerrighed, ikke Haab om en bedre Forsørgelse, det er ikke Tanken om et mangeligt Liv, som fører de barmhjærtige Søstre til Sygeværrelserne, til de fattige og elendige; men det er Kærligheden til Ham, som en Gang paa den sidste Dommedag vil sige: Hvad I har gjort imod en af de mindste af mine Brødre, har I gjort imod mig. — Kærligheden til ham, som forlod Himmelens Herlighed og blev Menneske for at tjene Menneskene, for at gøre vel imod dem, — for at bære deres Sygdomme og tage deres Smerter paa sig, — for at lide og dø for dem — denne Kærlighed giver dem Kraft og Mod til at forlade deres Hjem og deres Forældre, til at give Afkald paa Verdens Glæder for at pleje de syge og forladte. I enhver af dem ser de deres Frelser, deres fra Fodsaalen til Issen med Saar dækkede og til Korset fæstede Frelser; ham løfte de op, og ham lægge de ned, naar de løfte den syge op, eller naar de lægge ham ned. Ham vederkvæge og lædske de, naar de læd-

ske den syge, naar de række ham Medicin, aftørre Sveden fra hans Pande, vadske hans Fødder og rensse hans Saar.

Og intet kan afskrække dem fra denne Tjeneste, intet trætte deres Iver; ikke Synet af den menneskelige Elendighed, ikke de væmmeligste Bylder og Saar, ikke de lidendes Stønnen og Sukken, ikke deres Utaalmodighed, Fortvivelse eller Hæftighed, som de møde hos mange, endskønt de tjene dem med den offervilligste, uegennyttigste Kærlighed. Ikke en Gang Faren for deres eget Liv.

Altid sagtmodig og mild, uden at tale et haardt Ord, uden at vredes, staa de ved den syges Leje med Venlighed og Deltagelse i hele deres Færd, stedse redebonne til ligesom de hellige Martyrer af Kærlighed til Gud og Jesus Kristus i de syges Tjeneste at ofre deres ofte endnu saa unge Liv; det er deres Glæde at tjene Jesus Kristus i de syge.

Hvad jeg her i Almindelighed har udtalt om de barmhjærtige Søstre, det gælder i Særdeleshed om St. Josefs søstre, thi ogsaa de ere barmhjærtige Søstre. I over to Aarhundreder har vore St. Josefs Døtre virket for deres Kald med en Hengivelse og Standhaftighed, som stedse har opfyldt alle med Beundring. Trofast imod deres Regler og deres Konstitutioner have de hævdet den velfortjente Ros, at være ydmyge og kærlighedsfulde Tjenerinder af de fattige og syge. Det vil ogsaa paany blive stadfæstet her; det dem anbetroede store Hospital vil være deres Kloster, Lydigheden deres Clausur, Gudsfrygt deres Gitter, deres jomfruelige Beskedenhed deres Slør og Regelen den sikre Styrmand, der fører dem til Maalet. Ja, denne Regel vil lære eder, ærværdige Søstre, at elske Gud og af Kærlighed til ham at tjene Næsten med opofrende Kærlighed. Altid vandrende som i Guds Nærværelse, vil I aarle om Morgen tilbede Gud og bede om hans Naade og Bistand til at udføre eders Pligter. Om Dagen vil I, saa ofte der findes et frit Øjeblik, tale med Gud i Bøn og from Læs-

ning, og om Aftenen vil I takke Gud og anbefale eder og eders syge til hans hellige Beskyttelse.

Som synlige Skytsengle vil I tjene de syge, uden Hensyn til Alder, Stand, Religion, som om de var eders Herre, tjene dem Dag og Nat og pleje dem med en Moders Kærlighed. Men med alt dette vil eders Pleje staa i nøjeste Overensstemmelse med Lægernes Forskrifter og Instruktser; eders Samvittighedsfuldhed vil her være den sikreste Borgen for, at eders Pleje bliver en forstandig og gavnlige Pleje. Skulde de syge forlange, hvad der er imod Lægeforskrifterne, vil I standhaftig nægte det, det vil være den eneste Modsigelse, I vil tillade eder at bruge ligeoverfor eders syge.

I vil stedse vandre i søsterlig Endrægtighed, i Ydmyghed og Lydighed mod Gud, og ved den daglige Udøvelse af hellige Kærlighedsgerninger opbygge eders Medkristne og derved bevare den Ærefrygt og Agtelse, man yder eder, og som I behøve for at kunne røgte eders Kald.

Men da det er Gud, som virker i os, at ville og fuldbringe, da uden hans Velsignelse selv de største Menneskeværker ingen Bestand faar, — ak, hvor meget er der sunket i Grus, som var bygget uden ham og imod ham — saa ville vi nu anbefale dette vort Hospital til den almægtige Guds Beskærmelse: Gud, vor Herre og Fader, velsign de barmhjertige Søstres Indtræden i dette Hus, som er viet til de syges Vel. Lad dem her i de syge tjene dig og blive dig velbehagelige. Du, Enbaarne af Faderen, Jesus Kristus, bliv hos disse Jomfruer, som intet højere ønske end at fremstille og udøve den himmelske Godhed imod de lidende og betrængte paa Jorden. Og Du Helligaand, opfyld dem med din Trøst, paa det de desto virksommere maa kunne yde dem Trøst, der frem for alt trænge til at trøstes.

Du, o hellige Jomfru, Barmhjertighedens Moder, de syges Frelse, udbred paa denne din store Festdag — og ikke blot i Dag, men for stedse — din beskyttende Kaabe

over dette Hospital og vær du altid i Forening med den hellige Josef et lysende Mønster for disse Siæle, som elsker og ærer Eder.

Skal jeg endnu tilføje nogle Ord for at berolige dem, der frygte for Overlast fra den katholske Propaganda? Jeg vil da blot minde om de Ord, en højtæret Taler i Ribe nylig udtalte i Domkirken: »Nu har det gamle Evangelium lydt i 800 Aar i dette Gudshus.«

Det er det samme Evangelium vi lader lyde endnu og har ladet lyde dér i vel endog den større Del af dette Tidsrum. Nej, vore Søstre ere ikke Professorer, ikke Polemikere, gøre ikke Propaganda; alle kan i den Henseende være ganske rolige.

Til Slut opfylder jeg kun en kær Taknemlighedspligt, naar jeg takker den hele Kreds af prøvede og højtansete Læger, som her er tilstede og derved vise deres Interesse for Hospitalet. Søstrene vil prise sig lykkelige ved at arbejde under deres Tilsyn og Vejledning; de haaber ogsaa stedse at gøre sig værdige til deres fulde Tillid.

Hjærtelig Tak til alle dem, som have villet bære vor Indvielse med deres Nærværelse, frem for alt Medlemmerne af Byens Magistrat og Kommunalbestyrelse, hjærtelig Tak til Bygmesteren og alle Haandværkere og Arbejdere, som har bidraget til Værkets lykkelige og hurtige Fuldførelse, hjærtelig Tak til alle Hospitalets Velyndere og Velgørere.

Den almægtige Gud Faders og Søns og den Helligaands Velsignelse komme over Eder og blive hos Eder — Amen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Med Exprestoget i Tirsdags Nat afrejste *den højærværdigste Biskop* her fra Hovedstaden for at

begive sig til Udlandet. Hs. biskoppelige Højærværdighed agter efter Lægens Opfordring foreløbig at tage Ophold i *Ems*, for at underkaste sig en Kur paa dette bekendte Kursted for Halslidelser.

Esbjerg. Torsdag d. 1. September foretog Biskoppen den højtidelige Indvielse af det nye *St. Josefs Hospital*, som Søstrene have ladet opføre i Nørregade mellem Kirkegade og Jyllandsgade. Baade Hospitalet og den tilstødende Præstebolig var i Dagens Anledning festligt smykket med Guirlander og Flag. Under stor Tilstrømning begyndte den kirkelige Indvielse Kl. 11 i et lille Kapel, som er indrettet i Præsteboligen ved Siden af Hospitalet, og som ved denne festlige Lejlighed var smykket med Blomster og stedsegrønne Træer. Blandt de Tilstedeværende saas Provincialforstanderinden Mére Généviève og en Mængde Priorinder og Søstre fra hele Landet; tillige vare mødte Sognepræsterne fra Aalborg, Aarhus, Vejle og Kolding tillige med Domherre *Pingsmann* fra Køln, som netop befandt sig paa en Rekreatjonsrejse i Danmark og Sverrige. Blandt de Indbudte bemærkedes ogsaa alle Lægerne fra Esbjerg og nogle fra det øvrige Ribe Amt, ialt 16—18 Læger, desuden Amtsraadsmedlemmerne, V. Hansen, N. Nielsen og Windfeld og forskellige Embedsmænd og Byraadsmedlemmer fra Esbjerg. Borgmester Lyngbye var netop samme Dag til det hygieiniske Møde i Aarhus. Højtideligheden overværedes ogsaa af Folketingsmand Jens Busk, efter Anmodning af Kredens Folketingsmand, Bluhme, som for Tiden opholdt sig paa Rejse i Amerika, desuden var Hospitalets Bygmester, Arkitekt Jensen-Wærum fra Randers og alle Haandværkerne tilstede.

Højtideligheden begyndte med de i Ritualet foreskrevne latinske Salmer og Bønner, hvorefter den højærværdigste Biskop traadte frem foran Altret og holdt ovenstaende Indvielsestale, som paahørtes af den talrige Forsamling med spændt Opmærksomhed.

For øvrigt synes Slutningen af Talen, ifølge Referatet

i »Esbjerg Avis«, at have havt en lidt anden Ordlyd end meddelt i »Ribe Stiftstidende«. I sin Omtale af Nogles utidige Frygt for, at Søstrene skulde gøre Propaganda udtalte Biskoppen nemlig, at han vilde berolige de Ængstelige med, at Søstrene i 1864 havde tilbudt det danske Krigsministerium at virke paa Krigslazaretterne paa Als, et Tilbud, der kun fordi man havde Kræfter nok, ikke modtoges. Det var da ikke for at drive Propaganda, at Søstrene vilde paa Lazaretterne, og heller ikke var det af den Grund, at *alle* Søstrene havde tilbudt at gaa til Island for at pleje Spedalske, dengang Biskoppen havde ønsket at oprette et Hospital for Spedalske deroppe. Enhver kunde vel forstaa, at dette var ikke for at gøre Propaganda. Forøvrigt mindede Biskoppen om, at for nogle Dage siden stod i Ribe Domkirke en anset Gejstlig og sagde i sin Tale, at nu havde Guds Ords gamle Evangelium lydt her i Kirken i 800 Aar. Han maa da have henregnet herunder den Tid — der endda var den længste — da Kirken var katholsk. Men derved har en af de mest fremragende Gejstlige anerkendt, at den katholske Kirke hviler paa den rette Grund, paa Ansgars og Rimberts gamle Kirkegrund.

Blandt de forskellige, til hvem Biskoppen i Slutningen af sin Tale rettede en Tak, var ogsaa Pastor Cl. Storp fra Kolding (nu i Ahaus i Westfalen), der havde været forudseende nok til at købe den første Grund i Esbjerg og derved lagt Spiren til den kommende Virksomhed.

Efter Talen gik man, med Biskoppen i Spidsen, i Procession over til Hospitalet, hvor de enkelte Værelser fra Kælder til Kvist bestænkedes med Vievand og indviedes af Biskoppen i Overensstemmelse med Ritualets Forskrifter. Efter denne Indvielse vendte man tilbage til Kapellet hvor Højtideligheden sluttede med Afsyngelsen af »Te Deum«.

Kort efter aabnedes Adgangen til Hospitalet for Alle. Hele Bygningen blev nu beset fra øverst til nederst, og

man kunde under denne Vandring ikke andet end føle sig tiltalt af hele Indretningen, alt venligt og tiltalende, lyst og luftigt, praktisk og omsigtsfuldt indrettet; navnlig var Lægernes enstemmige Dom om Hospitalets udmærkede Indretning fuld af Beundring. Hele Dagen igennem indtil Mørkets Frembrud vedblev denne Folkevandring ud til Hospitalet, saa Størstedelen af Esbjergs Borgere vel allerede har set dets Indre.

I Løbet af Eftermiddagen fandt en Middag Sted, som Søstrene gav for 70—80 særlig Indbudte, deriblandt Repræsentanter for Esbjerg Byraad, en talrig Repræsentation af Amtets Læger, Repræsentanter for Ribe Amtsraad, for Pressen, for Bidragyderne, den katholske Gejstlighed m. fl. Biskoppen bød Velkommen paa Søstrenes Vegne. Opvarningen ved Bordet besørgedes velvilligst af Fru Dr. Brinch, Fru Dr. Hamburger, Fru Dr. Binzer, Fru Maribo, Frøken Hamburger og Frøken Abel — alle Lægefruer og Lægedøtre. »Hvor der paa en Gang,« skriver »Ribe Stiftstidende«, »forenes saa megen husmoderlig Omsorg, Elskværdighed og Ynde, maatte Opvarningen selvfølgelig blive ideel, og det blev den da ogsaa; den blev en Nydelse mere.« Om de forskellige Taler, som holdtes ved Bordet, skriver Stiftstidenden følgende:

Biskop *von Euch* tog senere Ordet og udtalte: Jeg kan trods min Læges Forbud mod at bruge Stemmen ikke modstaa Fristelsen til at tale endnu en Gang; thi det hele forekommer mig som en Drøm. I Fjor var her kun en øde Plet, nu staar her et stort, smukt Hospital, fremstaaet ved Klogskab og Energi, Selvopofrelse og Kærlighed. Jeg har tidligere dvælet ved de sidste, jeg vil nu holde mig til de to første Faktorer og som Repræsentanter for disse nævne *Dr. Brinch*, Sagfører *Hansen* og Grosserer *Olsen*, hvilke Herrer jeg først og fremmest bringer en Tak, thi uden deres Energi og kloge Raad var vi ikke paaet saa langt. Jeg takker dernæst alle Bidragyderne, ialt ca. 120, til hvem der desværre ikke har været Plads

ved denne Lejlighed, selv med det rummeligste Hjærte, jeg takker d'Hrr. Læger, uden hvis Vejledning og Instrukser Søstrenes Arbejde vilde være forgæves. Tak fordi De alle er kommen tilstede. En Skaal for dem, mine Herrer (Hurra!).

Sygehuslæge *Vilandt*, Ribe: Som gammel Sygehuslæge, der nu er ved at nedlægge Sceptret, maa jeg paa egne og maaske ogsaa paa Kollegers Vegne rette en Tak til Søstrene, fordi de har indbudt os her i Dag. Det har været mig en stor Glæde at gaa rundt i dette store, lyse og smukt indrettede Hospital, hvor jeg har opdaget mange af de smaa Enkeltheder, som kun de sagkyndige lægge Mærke til, men som vidner om, at der med Nutidens bedste Midler ikke blot er tænkt paa den nærværende Tid, men med Fremsynethed sørget for nem Adgang til Fremtidens Forbedringer paa forskellige Omraader. Alt er saa velbetænkt, og paa en kærlig, omhyggelig Pleje vil det jo heller ikke mangle. Her vil, kort sagt, Sygeplejen blive fyldestgjort efter Nutidens bedste Principper. Vi bede Søstrene modtage vore bedste Ønsker for deres fremtidige Virksomhed. (Rungende Hurra!)

Dr. Brinch: Tak for Skaalen for Komiteen: for mit eget Vedkommende har jeg kun haft Ideen, og den kan enhver faa. Men Æren tilkommer dem, der har bragt den til Udførelse . . . Man opfordrede mig oprindeligt til at opgive Planen som dødfødt, selv Søstrene vare ikke rigtig med straks; da jeg imidlertid kom i Byraadet og følte det som en Pligt at afhjælpe Hospitalstrangen, gik jeg til Biskop v. Euch og fik i ham en Hjælper, jeg aldrig havde ventet. Hans Paavirkning hos Søstrene skyldes Hospitalets Tilblivelse. En Skaal for Biskop v. Euch. (Hurra!)

Grosserer *Pagh* bragte en Tak til Josefssøstrene fra Esbjerg Bys Borgere og haabede, at de maatte finde Lykke i deres Barmhjærtighedsgerning. (Hurra!)

Folkethingsmand *Jens Busk*: Da Kredsens Rigsdagsmand for Tiden er i St. Louis og derfor forhindret i at

være tilstede, vil jeg som eneste Rigsdagsrepræsentant her tillade mig at sige et Par Ord. Saa fint og roligt og glat, som alt gaar i Dag, er det jo ikke gaaget med Hospitalet under dets Opvækst. Der har staaet et værre Vejr i de Esbjergblade om den Sag.

Efter min Mening er der tre Faktorer, der har særlig Anledning til at være glade.

Den første er de syge, der kan glæde sig ved Pleje i et saa fortrinligt indrettet Hospital, som Dr. Vilandt paa Lægernes Vegne havde saa megen Ros til.

Den anden er Lægerne, der her vil glæde sig over at kunne byde deres Patienter en omhyggelig Pleje. Lægerne er de mest humant tænkende Mennesker i vor Befolkning. Jeg har haft Lejlighed til at komme i Forbindelse med en Mængde af dem — ikke fordi jeg var syg; jeg har heldigvis ikke behøvet deres Hjælp, Vorherre har hjulpet mig godt hidtil — og overalt har jeg fundet en *human* Tænkemaade, der uden Hensyn til Politik, Religion eller anden Indflydelse altid er traadt i Skranken for Gennemførelsen af humane Reformer. Et smukt Eksempel herpaa er Øjenlægen, Professor *Edmund Jensen* i København. Han havde en Privatklinik, men kunde ikke faa den omhyggelige Pleje for sine Patienter, som han ønskede. Saa fik han en Afdeling paa Josefshospitalet, og dør er han nu bleven saa begejstret for Søstrenes Omhu og Nøjagtighed i at følge Lægens Instrukser, at han har bemyndiget mig til her at udtale, at han med Glæde vil yde gratis Behandling for alle Ordenens Medlemmer. Og det er ikke Politik eller Religion, der her dikterer Mandens Handlemaade, thi han er ialtfald ikke Katholik, nej, det er *Humanitetfølelsen*; hans Tilbud taler i lige Grad til Ære for ham som for St. Josefsøstrene, der vil sætte Pris paa en saadan Anerkendelse.

Den tredje Faktor endelig, der har Grund til at glæde sig, er Esbjerg By. Vi ved jo, at der allevegne findes Folk, der kaldes Bypatrioter. Det skal være en Slags sær-

lig udmærkede Mennesker, der holder paa Byens Interesser. Men der er jo forskellige Maader at være Bypatriot paa — ogsaa her. Det kan ske i Ord eller i Handling. Men saasom en Handling er mere værd end 50,000 Ord, er ogsaa de bedste Bypatrioter i denne Sag dem, der kan skaffe Byens Syge den bedste Pleje *uden* Udgift for Kommunen. Ja, Pengene spiller en stor Rolle. Det er ikke just Anlægskapitalerne, der er saa haarde — i København skal der jo nu nok bygges et Hospital til 7 Millioner Kr., men vi klatter jo heller ikke med det — men derimod de aarlige Udgifter, Driften. De Mænd, der her i Esbjerg har været med til at skaffe en fortrinlig Institution uden en Øres Udgift for Byen, vil for alle Mennesker staa som sande Bypatrioter, lad andre saa skælde ud, saa meget de vil. Og det har Betydning, at der spares Udgifter her i Esbjerg, hvor Udgiften er oppe paa 15 Procent. (En Stemme: Aah?) Jo—oo det har; naar man er saa godt spændt for, kan det næppe siges, at man trænger til en højere Skatteprocent (Munterhed). For de sande Bypatrioter vil jeg udbringe en Skaal som Repræsentant for det opadstræbende Esbjerg.

Toldforvalter *Hassing* vilde, som en Stemme fra Publikum, udbringe en Skaal for Hospitalets Bygmester, Arkitekt *Wærum* fra Randers.

Stationsforstander *Bruhn* udbragte en Skaal for Jens Busk. (Busk: De lader mig ofte „leve“ i Ribekredsen; men at I Godtfolk her ogsaa vil lade mig „leve“, det er nu saa meget rigeligt, men naturligvis i høj Grad fornøjeligt for mig).

Arkitekt *Wærum*: Tak for Skaalen. Jeg har imidlertid haft fortrinlig Assistance i mange lokale Kræfter f. Eks. Arkitekt Berg, Entreprenøren og Haandværkerne. Mangler der i Dag maaske hist og her noget, saa er det ikke Haandværkerne, der har været for langsomme, men de kære Søstre, som har været for hurtige til at fastsætte Indvielsesdagen i Utaalmodigheden efter at begynde deres

besværlige Gerning. En Skaal for de assisterende Kræfter, dem alle sammen (Hurra!)

Stationsforstander *Bruhn*: Vi tør ikke slutte, før vi har udbragt en Skaal for de Damer, der her frivillig har paataget sig at opvarte os. De leve. (Dundrende Hurra.)

Biskop van *Euch* bød derefter Velbekomme, og den i alle Maader vellykkede Middag var tilende.

Haandværkerne, som have arbejdet paa Hospitalet, ere følgende: Murermester Andersen, Tømrermestrene Møller, Chr. Pedersen og Chr. Jensen, Snedkermester P. Ravn, Fabrikanterne Christoffersen & Larsen (Smedearbejde) Malermestrene Brdr. Hansen, Glarmester Melchiorsen, Blikkerslager M. Andersen, Skiferdækning og i Forbindelse med Smedemester Lykke Thomsen Vand- og Gæsindlæg m. v., Murermester Lysholdt Kloak, Elektriker Nielsen Ringeapparater samt Firmaet Rech Varmeapparater og Ventilation.

Til Forstanderinde for det nye Hospital er udnævnt Søster *Maria Andelma*, der sidst har forestaaet Søstrenes Sygepleje i Aalborg.

Dagen efter Indvielsen rejste Biskoppen og Præsterne og nogle Søstre til Ribe, hvortil Distriktslæge *Binzer* venligst havde indbudt dem, for under hans Vejledning at tage Domkirken i Øjesyn. Efter Besøget i Kirken, gav Dr. Binzer for sine Gæster en Middag, som med fin Takt endog var aaretet i Overensstemmelse med Fredags-Abstinensen.

Frankrig. Fra Vatikanet bringer det i Florents udgaaende Blad »Unita cattolica« interessante Skildringer. Bland andet fortæller Chefredaktøren, som for nylig havde Audiens hos den h. Fader, om, hvorledes Paven tænker om *Sagernes Udvikling i Frankrig*, følgende: Pius X. sagde, at Begivenhederne i Frankrig bedrøvede ham meget, og det saameget mere, som Forfølgelsen først havde begyndt. Ophævelsen af Konkordatet og Kirkens og Statens Adskillelse vilde blive Fortsættelsen. Følgerne af Gejstlighedens Udplyndring og Konfiskationen af de kirkelige Bygninger vare uberegnelige.

Efter menneskelig Beregning kunde man heller ikke gøre Regning paa *de franske Katholikers Modstand*, de vare som lamslaaede paa Grund af indre Stridigheder. Politiken delte dem i forskellige Partier, som hver for sig troede, alene at være i Stand til at frelse Frankrig, medens de ganske oversaa deres Afmagt. Hvad gavner det, at man har et Lægemedel, naar det ikke lader sig anvende? Derfor tror Pius X. ganske som Leo XIII., at de franske Katholiker nødvendigvis maa slutte sig til den nuværende Forfatning, for saaledes at bemægtige sig Republiken og gøre den til en kristelig Stat. Dette vilde være den eneste mulige og eneste praktiske Frelsensvej, som med Oprigtighed og Loyalitet vilde muliggøre en Sammenslutning mellem de gamle ærlige Republikanere og Katholikerne, som i et Slags Centrum burde efterligne det tyske Centrum. Men ulykkeligvis vare Franskmændene blinde overfor denne Kendsgerning, som Italienerne dog saa klart indsaa, saa at de ikke bøjede sig hverken for Grundenes eller Virkelighedens Magt. Derfor var Paven saa bekymret, fordi han saa, at det katholske Frankrig var berøvet ethvert menneskeligt Forsvarsmiddel. Men som en Mand med Tro, hin Tro, han aldrig vilde fornægte, og som en Mand med Mildhed smilede han midt under Stormen, idet han stoler paa *ham*, som styrker ham.«

Fem Minutter fra Ordrup katolske Kirke og St. Andreas-Kollegiet faas hyggelige Værelser med fuld Pension; udmærket Luft, over 1 Td. Land Have, herlig Udsigt over Vilvorde og Ordrupkrat. Fru **K. Larsen**, »Villa Gerda«, Mosehøjsvej.

Ligkiste-Magasinet,

Nordre Frihavnsvej 12 (ved Trianglen),
 anbefaler sig til Menigheden.

Alt vedrørende Begravelser besørger gratis.

Smukke og solide Kister i stort Udvalg til billigste Priser.

Telefon 20067.

Emil Schæbel.

St. Johannes Broderskab afholder ekstraordinær Generalforsamling Tirsdag d. 13. Sept. Kl. 8. Alle Medlemmer anmodes om at møde.
 Bestyrelsen.

S.J.G. **Mandag** den 12. Sept., Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, holder **St. Josefs Gilde Møde** for I. og II. Grad i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

Katholsk-selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder stor Theaterforestilling og Bal **Lørdag** den 17. Septbr. Kl. 8 pr. i Kongens Klubs store Sal, Østergade 15. Billetter til Forestillingen à 35 Øre (reserveret Plads 50 Øre) faas hos J. P. Stauning, Thorsgade 21¹, Joh. Klinken, Holsteinsgade 29 A., St., Evarist Petersen, Absalonsgade 21 A., Monnét, Zinns-gade 11³ og hos Medlemmerne. Festkomiteen.

Unio. Søndag d. 18. ds. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ **Cycletur** over Skodsborg, Nærum, Søllerød og Lyngby. Mødested: Raadhuspladsen. Frokost medbringes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. September. 16. **Søndag e. Pintse. Marias Fødsel.** — 12. **M.** Marias Navnefest. — 13. **Ti.** Oktavdag. — 14. **O.** Korsets Ophøjelse. — 15. **To.** Oktav af Marias Fødsel. — 16. **F.** Cornelius og Cyprianus, Biskopper og Mart. — 17. **L.** Den h. Franciskus Saarmærker.
Søndag den 18. September. 17. **Sønd. e. Pintse.** Marias syv Smertes.

Gudstjeneste i Slagelse. Søndag d. 11. Sept. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 4 Katekese og Andagt.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** Søndag d. 11. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke. Torsdagsmøderne ere atter begyndte.

Mariakongregationen for Ynglinge har **Fælleskommunion** i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 18. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Franciskus III. Orden. I Anledning af Ihukommelsen af St. Franciskus Saarmærker (d. 17. ds.) holdes **Fredag** d. 16. Sept. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel Møde med Generalabsolution og Løfteaflæggelse.

Litteratur. I V. Pios Boghandel er udkommen og faas i alle Boglader: **Pastor Moe som Sandhedsvidne.** En kort Redegørelse af Niels Hansen, fhv. Sognepræst i Folkekirken. Pris 35 Øre.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 201—208.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader saamt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 38.

Søndagen den 18. September.

1904.

Indhold: Hugo Grotius. — Jubilæums-Fastedagen. — Valeria. — «Der manglede ham noget!» — Efterretninger fra Ind- og Udland: Svendborg. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Hugo Grotius

und die religiösen Bewegungen im Protestantismus seiner Zeit.

Von

Dr. K. Krogh-Tonning.

(Køln 1904.)

—o—

For de mange, som have sat Pris paa Dr. Krogh-Tonnings literære Virksomhed, er det en Glæde at erfare, at der efter længere Tids Forløb atter foreligger et lidt større Arbejde fra hans Haand. Som Bogens Titel, der staar som Overskrift over disse Linjer, udviser, benytter Forfatteren atter her, som i tidligere Bøger, ikke sit Modersmaal, men det tyske Sprog, hvad der aabenbart er et Vidnesbyrd om den dansk-norske Læseverdens Fordomsfuldhed og manglende Interesse, men som tillige forskaffer Dr. Krogh-Tonning en Læseverden, der er langt større, end

han i gunstigste Tilfælde vilde have kunnet faa ved at benytte sit Modersmaal.

Det er en af Historiens store Lærde og Statsmænd, som Dr. Krogh-Tonning her giver en Skildring af, eller rettere, det er ikke saameget Hugo Grotius selv, som den religiøse Gæringstilstand, hvori denne befandt sig, og som han aldrig kom ud over, Dr. Krogh-Tonning giver en overordentlig interessant Skildring af. Som alt, hvad denne skriver, er ogsaa foreliggende Bog præget af en velgørende Overskuelighed og Klarhed, Stoffet er ordnet skematisk, uden at Skildringen paa nogen Maade bliver tør, man kan hele Tiden følge Udviklingens Gang og kan derfor ogsaa bagefter i en paafaldende Grad huske det, Forfatteren har villet fremhæve og klargøre for Læseren. Man kommer uvilkaarlig, naar man læser Dr. Krogh-Tonnings Arbejder, til hos sig selv at beklage, at han ikke sidder et eller andet Steds paa en akademisk Lærestol, thi han synes i en ganske udpræget Grad at maatte kunne være paa sin rette Plads i en saadan Stillind paa Grund af sine rige Evner og gennemklare Freinstillingsevne, rent fraset, at hans store, personlige Elskværdighed og milde Væsen i særlig Grad vilde kunne paavirke Ungdommen.

Som en Inledning til Bogen træffe vi i det første Afsnit paa en Skildring af de religiøse Bevægelser i det 17. Aarhundredes Protestantisme. For adskillige af disse Linjers Læsere vil denne Skildring allerede være bekendt, idet den har været offentliggjort i »Varden« i flere Nr. i Fjor og i Aar.

Bogens næste Afsnit er overskrevet »Hugo Grotius.« Det indeholder ingen Biographie, men er et Forsøg paa gennem Grotius' Livsbegivenheder at tegne et Billede af denne selv. Vi faa herigennem et godt Indtryk af den glimrende og alsidige Begavelse, Grotius har været, baade som Statsmand og Lærd; 14 Aar gammel disputerer han offentlig, 15 Aar gammel bliver han Dr. juris, Fyrster og Regeringer kappes om at bruge ham i deres Tjeneste, ja

en Mand som Kardinal Richelieu søgte at sikre sig hans rige Aand, men opgav det, da han nok kunde bruge dygtige Mænd, men ikke Personligheder. Som Latinist staar Grotius overordentlig højt, ligesom hans Udlægninger af den hellige Skrift den Dag i Dag nyde stor Anseelse. Ogsaa paa hans Forhold til Dronning Christina af Sverige kommer Forfatteren ind saa vel som paa den snart skændige, snart smaalige Behandling, han maatte udstaa fra sit Fædrelands, Hollands, Side. Særlig interessant og gribende er Skildringen af Grotius' Skibbrud og kort derefter følgende Død.

Henved Halvdelen af Bogen optages af det følgende Afsnit, som hedder »Hugo Grotius' Tanker,« og hvori Forfatteren gør Rede, klart og tydeligt, saavidt Grotius' eget Standpunkt tillader, for hele dennes Tankegang i kirkelig og konfessionel Henseende, Forf. hævder, at medens Grotius' Anskuelse til at begynde med vare overvejende protestantiske, bleve de snart bestemt unionistiske, for i Aarenes Løb mere og mere at udvikle sig i katholsk Retning, og under dette tredobbelte Standpunkt gøres Rede for hele Grotius' Tankegang i nævnte Henseende. Det første Afsnit af Grotius' Udvikling har selvfølgelig ikke den Interesse som de senere, dog er det værd at lægge Mærke til, at han ikke heller da paa nogen Maade var fanatisk i sin Protestantisme. Ejendommeligt nok er det Jesuiterne, han udtaler sig om med størst Harm, da han just i den Orden senere hen fandt en Ven for Livet; det var Jesuiten Petavius, som han senere hen mange Aar igennem førte stadig Brevveksling med, og som gennemlæste mange af hans Skrifter, før han udgav dem. Den næste Periode af hans Udvikling er den, som vist ogsaa maa kaldes den mest betegnende for den Stilling, han overhovedet indtager i Theologiens Historie: han staar som den store Repræsentant for alle dem, hvis Hjærter bløde over den Splittelse, Reformationen har forvoldt, men som dog aldrig naa at komme videre, som pege paa Vejen ud af Uføret, men

aldrig gaa den selv. »De mangle Øjne til at se med,« skriver han, »som ikke kunne se Skønheden i Christi Kirkes Enhed og i Arbejdet for at fremme denne.« I denne anden Periode skrev han en Bog, der paadrog ham mangfoldige Protestanters Had, thi den gik ikke ud paa noget mindre end at bevise, at Paven ikke var Antikristen. Og den Gang stod det som hans Ideal, at Protestantismen kunde som Helhed slutte sig til den katholske Kirke, ligesom de unerede Grækere og Maroniterne havde sluttet sig til den. Denne Tanke opgav han dog sikkert i sin tredje Periode som uigennemførlig, da hele hans Udvikling førte ham ind paa et næsten helt igennem katholsk Standpunkt. Det er kun i faa Henseender, han tager Afstand fra Kirkens Lære, f. Eks. i Spørgsmaalet angaaende Paven's Primat, hvilket han kun vil anerkende som begrundet i en historisk Nødvendighed; dog er det herved at erindre, at Grotius levede mere end to Aarhundreder før dette Dogmes Definition paa det Vatikanske Concil.

Hvorfor blev Grotius ikke Katholik, er det Spørgsmaal, som Forfatteren til Slut opkaster, og som jo ogsaa inaa paatrænge sig enhver, der stifter Bekendtskab med Grotius. Det er ret utvivlsomt, at hans bratte Død forhindrede ham i at gøre et Skridt, som han utvivlsomt vilde have gjort, hvis han havde levet nogle Aar længere. Men hvorfor opsatte han da sin Konversion, spørger Dr. Krogh-Tønning, da hele hans Standpunkt syntes at gøre en saadan rent ud nødvendig? Og han finder Svaret herpaa i den Formodning, at Grotius har vedbleven at betragte sig selv som en Unionens Apostel, der skulde arbejde for dens Virkeliggørelse i den protestantiske Verden, men at han vilde være ganske afskaaret fra denne Virksomhed fra det Øjeblik af, han ikke selv længere var Protestant. Derfor har han maaske foreløbig villet slaa sig til Taals med, at han tilhørte Kirkens Sjæl, selv om han ikke tilhørte dens Legeme, og han har valgt at lide og længes i det skjulte, naar han blot samtidig kunde drage Sjæle henimod Moder-

kirken. Saa klart, som her udviklet, har dette sikkert ikke staaet for Grotius, og Forfatteren henstiller ogsaa kun dette som en Mulighed. Mon ikke nogen Forklaring kan findes deri, at det er gaaet Grotius, som det er gaaet mangt et logisk Hovede, *at deres klare Tankegang er et langt Stykke forud for deres Samvittighed og Hjærte*, og at de selv ofte ere mere tungnemme til at drage Konsekvenserne af deres egne Præmisses end andre, som have lært af dem og tilegnet sig deres Tanker og Fornuftgrunde? Derfor er den Tanke vistnok ogsaa den mest rammende, hvormed Bogen slutter, at Grotius var endnu *ikke helt færdig*, da han saa brat blev kaldt bort, han havde endnu ikke set det som sin *uafviselige, ubetingede Pligt* at blive Katholik.

Niels Hansen.

Jubilæums-Fastedagen.

—0—

For at vinde Jubilæums-Afladen blev der i den pave-lige Rundskrivelse af 2. Februar d. A. foreskrevet at faste én Dag i Løbet af Jubilæet — dog udenfor en af de i Fastemandatet angivne Dage under samtidig Afholdelse fra Kødspiser. Den højjærværdigste Biskops Forordning af 10. August d. A. bestemmer, at paa en Dag i Løbet af Maanederne September, Oktober og November (men en Dag, paa hvilken de Troende ikke i Forvejen ere forpligtede til Faste,) bør man faste paa samme Maade, som det er foreskrevet for Langfredagen.

Angaaende denne Fastedag kunne to Spørgsmaal stilles, nemlig først; *Hvem bør faste?* — I Følge en Afgørelse fra Afladskongregationen ere *alle* forpligtede hertil, ogsaa de, der endnu ikke eller ikke mere ere forpligtede til at faste eller ere blevne dispenserede fra at faste. Hvis nogen ikke desto mindre af en gyldig Grund hindres i at

faste, bør han bede sin Skriftefader om at ombytte denne Bodsøvelse med en anden god Gerning. Deraf følger, at ogsaa Børn og Oldinge ere forpligtede til at faste for at vinde Jubilæums-Afladen.

Det andet Spørgsmaal er: *Hvorledes bør man faste?* — Den oprindelige, strenge Faste, der endnu gælder paa Langfredagen er i dette Tilfælde foreskreven; forbudt er derfor ikke alene Kød, men ogsaa Kødsuppe og Fedt; Æg, Smør (Margarine), Ost og Mælk ere dog tilladte.

O.

V A L E R I A

eller

Sejrstøget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat fra Nr. 34.)

SEKSTENDE KAPITEL.

Lønnen.

I Løbet af Natten var en Mængde af Ligene fra Tiberen skyllede op paa Flodbredden. Tidligt om Morgenen blev de fundne af nogle Soldater fra Constantins Lejr, som trak dem helt op paa Land. Maxentiuses Lig var ogsaa deriblandt.

Den døde var endnu iført de kejserlige Klæder, men de vare nu ganske tilsølede af Mudder. Ansigtet var rædsomt fordrejet; Raseri, Fortvivlelse og den sidste Døds-kamps Kvaler stirrede ud fra de stive Træk; Haar og Skæg var fulde af Dynd, — et gyseligt Syn. Soldaterne gav sig til at berøve Liget dets Smykker af Guld og ædle Stene, som de fordelte imellem sig. Derpaa huggede de Hovedet af den døde, satte det paa en Lanse og bar det jublende ind i Lejren; de havde ikke kunnet faa fat i Tyrannen i levende Live, nu vilde de i det mindste tage

hans Hoved med sig som Triumf. Lidt oven for Lejren, paa en af Højderne, plantede de saa Lansen med den gyselige Trofæ paa Spidsen.

Den romerske Pøbel gjorde som Soldaterne og plyndrede de Lig, som Floden havde skyllet op. Kun en af de døde undgik denne Skæbne; det var Liget af en ung Mand, som laa mellem nogle høje Siv paa et fladt Sted ved Bredden. Thi en Kvinde havde med en Furies hele Raseri fordrevet Strandrøverne derfra og holdt nu Vagt ved Stedet; naar en eller anden kom i Nærheden deraf, for hun op og skreg:

»Stille, stille, Kejseren sover derhenne! Ved I ikke, at min Søn har overvundet Constantin i Tvekamp. Ved Middagstid vil Kejsers Sabinus holde sit Indtog i Rom.« —

Medens saaledes Sabina, der var bleven vanvittig, med opløst Haar, stirrende Blik og tilsølede Klæder, holdt Døds-vagt ved sin Søns Lig, ventede Heraclius i Kejsers Forværelse paa det Øjeblik, da han skulde stedes for den ny Hersker.

Siden den foregaaende Dag havde Heraclius levet i den forfærdeligste Spænding. Den store Skare Spioner og Opdagere, som han ellers raadede over, var falden fra ham, saasnart Maxentiuses Død blev bekendt; hvor bittert følte han nu, at alle i Tide søgte at redde sig fra hans Lykkes synkende Skib! Uvisheden om Sabinus Skæbne, hans Hustrus til Fortvivelse grænsende Angst, samt Sorgen og Frygten for hans egen Fremtid, især naar han mindedes sin Fortid, beredte ham frygtelige Timer. Da Natten faldt paa, havde det været hans Hensigt hemmeligt at flygte ud af Byen; men hans Hustru havde opdaget denne Plan og med Magt holdt ham tilbage. Om Morgenen var saa den Efterretning bleven bragt af en Slave, at hans Søn laa druknet paa Tiberbredden, derover var Sabina bleven vanvittig, og for at gøre Ulykken fuldstændig, havde hun benyttet et ubevogtet Øjeblik til at forlade Huset. Heraclius havde i den Grad tabt Fatningen, at han ikke en Gang

tænkte paa at sende nogen ud for at bringe hende tilbage igen. Spørgmaalet om hans egen Skæbne lagde Beslag paa alle hans Tanker. Der kunde kun være Tale om to Ting for ham at vælge imellem, enten at tage Livet af sig eller ogsaa se at vinde Constantins Gunst! Han vilde ikke dø: med Forfærdelse tænkte han paa Dommen og Evigheden, som han nu igen troede paa, ja blev tvungen til at tro paa, hvor meget han end stred imod; saa tog han sig sammen og gik til Kejseren.

Det kom fremfor alt an paa at vinde Herskeren, inden han endnu havde hørt noget ufordelagtigt om ham; derfor var han ogsaa den første, der indfandt sig denne Morgen i Kejsereus Forværelse. Medens han maatte staa og vente, blev han nogenlunde Herre over sig selv, og da han endelig blev indladt, gav Øjeblikkets store Betydning ham hele hans gamle Aandsnærværelse og Koldblodighed tilbage.

Idet han bøjede Knæ for Constantin og med dyb Ærefrygt kysede hans Haand, begyndte han saaledes:

»At jeg har beklædt dette mit Embede under Usurpatoren, kunde i din Guddommeligheds Øjne tale imod mig, hvis jeg ikke var i Stand til at fremlægge Beviser paa, hvorledes jeg, medens jeg kun nødtvungent tjente Tyrannen, dog altid af ganske Hjerte har været din Guddommelighed hengiven. Det maa derfor fremkalde Mildhed, Naade og Tilgivelse fra din Side, selv om jeg har været nødsaget til at udføre Befalinger, som min Samvittighed fordømte. Fjern fra den Ryggsløshed, som hykler Troskab og dog hemmeligt konspirerer med Fjenden, har jeg snarere forstaaet at gøre Forræderiet uskadeligt, — idet jeg ikke lod disse Breve komme Tyrannen i Hænde.«

Dermed lagde han Overpræsten Gordianuses Skrivelser til Rufus hen foran Kejseren.

Da Constantin læste disse Breve, om hvis Ægthed, der ikke kunde være nogen Tvivl, rynkede han Panden. Den Mand, der i Gudernes Navn havde lovet ham Sejr,

havde paa samme Tid hemmeligt rakt Fjenden sin Haand, for at rive ham denne Sejr ud af Hænderne!

Forræderiet laa klart for Dagen, og Gordianus havde fortjent den forsmædeligste Død.

Men hvilken Virkning vilde det ikke gøre paa alle Gudernes Tilhængere baade i Staden og i hans egen Hær, hvis den nye Kejser, ved sin Regerings Tiltrædelse, lod Mithras første Præst henrette?

I saa Henseende var denne Afsløring langt mindre velkommen for Constantin end Heraclius havde ventet.

»Det er kun en ringe Tjeneste, jeg her har kunnet vise din Guddommelighed,« tilføjede han, »men jeg håber at kunne bevise dig min Hengivenhed paa en bedre Maade. Ingen kender nøjere, end jeg, de enkelte Ridderes og Senatorers Sindelag imod dig, og din Guddommelighed vil blive forbavset over at erfare, hvor mange af Adelen, der er imod dig.«

Constantin forstod godt Hofmandens Antydning, men skjulte sin Harme.

»En By som Rom,« vedblev Heraclius, »er det umuligt at regere over uden et paalideligt hemmeligt Spejderkorps, der, ligesom et Edderkoppespind, maa have sit Midtpunkt i det kejserlige Kancelli. Paa den Maade vil enhver Ytring, selv dem, der falde i Familiens Skød og i de snævrreste Vennekredse, komme for din Guddommeligheds Øren.«

Dette Forslag, at adoptere Maxentiuses skammelige Spioneringssystem, som havde bragt saa mange ædle Mænd og Kvinder i Landsforvisning, Fattigdom og Død, oprørte Kejseren. Han kom til at tænke paa de Meddelelser, som Candidus havde givet ham angaaende Heraclius ved Skildringen af Rufinuses og hans Datters Lidelser: hvor passende disse Ytringer dog ikke ganske til denne Mands Karakter!

»Siden du er saa godt underrettet om alt,« sagde Constantin og kastede et skarpt Blik paa Hofmanden, »saa

kan du maaske ogsaa nøjagtigt meddele mig, hvad der er blevet af min Ungdomsven Rufinus, Bypræfekten, som Maxentius afsatte?»

Heraclius blegnede, men fattede sig straks og sagde:

»Han blev et Offer for Tyrannens Grusomhed og omkom i stor Elendighed som Slave ved Byggearbejderne; hans Datter begravede ham ved den appiske Vej. Sjældent er et ædlere Menneske,« vovede Heraclius at tilføje, »bleven tilintetgjort paa en skammeligere Maade.«

Ved de sidste Ord kunde Constantin ikke beherske sig længere.

»Maxentius havde dog noget at holde sig til, idet han forfulgte ham,« bemærkede Kejseren, »eftersom der blev forelagt ham et stort Antal forfalskede Breve, der angaves at være skrevne af mig og mine Feltherrer til Rufinus. Selv i *acta diurna* stod der en Beretning derom. — Men kan du sige mig,« gentog Constantin og han saa truende paa Hofmanden, »hvem den nederdrægtige Græker var, som lod Roms Præfekt kaste ned i det mamertinske Fængsel, — hvilken Pris man forlangte af hans Datter, for at han igen kunde blive fri; — hvem, der dømte ham til Slaveri ved Byggearbejderne og smed Pigen ud paa Gaden som en Tiggerske? — — — Og du vover at træde frem for mine Øjne og tilbyde mig din nedrige Tjeneste? — Nej, Rufinus er ikke død; Kristus, hvem du, elendige, har fornægtet og forfulgt, har frelst ham fra dine Efterstræbelser.«

Heraclius havde kastet sig for Kejsersens Fødder og bad jamrende og klynkende om Naade, da han jo kun havde handlet saaledes af Lydighed mod Maxentius. Men paa et Vink af Constantin var allerede den Centurion, som havde Vagt i Forværelset, traadt ind.

»Før denne elendige,« befalede Constantin, »til det mamertinske Fængsel og lad ham blive kastet ned i det underste Fangehul; jeg tænker ikke, der i hele Rom findes nogen, der i den Grad har fortjent Døden, som han.«

Centurionen gav et Tegn, hvorpaa Soldaterne viste sig og slæbte Heraclius ud af Kejsersens Gemak.

Imidlertid havde der i Gaarden og Forsalene samlet sig et stort Antal fornemme Personer, som vilde bringe Herskeren deres Morgenhilsen; alle kendte Kancellipræfekten og kunde nok tænke sig, hvilken Skæbne, der ventede ham; — men ingen havde Medlidenhed med ham.

Just som Soldaterne bragte deres Fange ud af Paladset ned ad den brede Hovedtrappe, steg Candidus tilligemed sin Moder, Biskoppen og Valeria op ad Trinene; Rufinus fulgte bagefter i en lukket Bærestol. I den uhyre Trængsel var der ingen af dem, der opdagede Fangen, uden Candidus, men han kendte ham ikke. Derimod opdagede Heraclius straks Valeria, og ved Synet af hende blev hans blege Ansigt askegraat; fuld af Rædsel stirrede han paa Pigen, hans Knæ rystede, og, havde en af Soldaterne ikke givet ham et haardt Stød fremad, vilde den dømte være sunken til Jorden.

Hvad var det, der gjorde et saadant Indtryk paa ham, da han opdagede Valeria?

Hidtil havde Heraclius nemlig kun set hende sortklædt og nedbøjet af Sorg og Smerte; saaledes havde hun set ud den Gang, hun knælede for ham og tryglede om sin Faders Liv; saaledes saa hun ud, da hun kyskede hans Haand og indvilligede i at blive hans Søns Hustru for at faa Rufinus fri; saaledes saa hun ogsaa ud, da han med vrede Ord viste hende tilbage paa Forum, den Gang, hun forsøgte at bringe sin Fader en Forfriskning. — Da imidlertid Hofceremoniellet forbød at bære Sørgedragt ved Avdienser, havde Valeria ombyttet sin sorte Dragt med en Festklædning. Hun var nu iført en Dalmatika, en lys, safrangul Silkedragt, paa hvilken der foran, fra begge Skuldrene lige ned til Fødderne, løb to med Guld indvirkede røde Purpurstriber; det var en Forrettighed for Damer af fornem Herkomst; Hovedet, hvorpaa Haaret var lagt krøllet i Bølger om den ædelt formede Pande, indhylledes af et

hvidt Slør, besat med Purpurkanter og Guldfrynser; om Halsen bar hun en enkelt Rad Perler; ved Skuldrene og Klædningens Søm var anbragt de saakaldte *calliculae*, eller Rosetter, broderede med Guld og Perler. I Anledning af den forestaaende Avdiens hos Kejseren, var hendes Kinders tidligere Bleghed vegen for en frisk, rød Farve, og hele den Lykke, som den foregaaende Dag havde bragt hende, lyste ud af hendes Træk. Den unge Pige saa glimrende ud, saa fuld af Ynde og Skønhed. Menneskemængden, der havde samlet sig paa Pladsen foran Paladsets Trappe og mønstrede de ankommende, spurgte hviskende hverandre, hvem denne dejlige unge Pige vel kunde være; de kristne, som saa hende mellem deres Biskop Milziades og den unge smukke Kriger, hilste hende som et Forbillede paa den fra Forfølgelserne med Ære genopstaaende Kirke. — Hvad Under derfor, at Heraclius, der var fuldstændig sønderknust efter Kejsersens Dom og halv vanvittig af Dødsangst, nu, da han opdagede hende, troede at se en overnaturlig Aabenbaring! —

(Fortsættes.)

„Der mangler mig noget.“

—o—

Der manglede den berømte Læge, Dr. *Nuszbaum* i München noget, naar han om Morgenens ikke havde kunnet bivaane den h. Messe. Alene Sygdom og uundgaaeligt nødvendige Kaldspligter vare i Stand til at hindre ham i at overvære Messen. Skulde han imidlertid foretage en meget farlig Operation, kunde intet hindre ham i først at høre den h. Messe. Derfor lykkedes ogsaa de fleste Operationer for ham.

Mon vi ikke ogsaa vilde eje mere Naade i Liv og Død, mere Velsignelse i vort Arbejde og Kald, saafremt

vi om Morgenens først overværede det h. Messeoffer? Thi paa Alteret ofrer Jesus Kristus som den evige Ypperstepræst sig selv og beder for os, idet han fremstiller for den himmelske Fader sin smertefulde Forløserdød og alle sine Fortjenester, for derved at bevæge Gud til at skænke os sine Naadegaver.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Svendborg. Den 19. August kunde Hr. Lærer *Frederik Holst* holde sit *25. Aars Lærer-Jubilæum*. Skønt Hr. Holsts Gerning ved Skolen i Svendborg kun havde strakt sig over et forholdsvis kortere Tidsrum — han blev kaldet til Embedet i August 1902, efter at have været Lærer ved Skolen i Horsens i 23 Aar — vilde Menigheden dog ikke lade denne festlige Lejlighed gaa forbi, uden at vise ham sin Paaskønnelse og Tak for den Interesse og Nidkærhed, hvormed han omfatter sin Gerning. Da Jubilæumsdagen imidlertid faldt indenfor Sommerferien, under hvilken Hr. Holst befandt sig i Hovedstaden, havde man udsat Jubilæets Højtideligholdelse til efter Ferien.

Den 31. August forsamledes Børnene i Skolen, som var smukt pyntet med Blomster og Flag. Et af Skolebørnene fremsagde et Digt, hvorefter Hr. Holst talte nogle hjertelige Ord til Børnene og formanede dem til Flid og Pligtroskab, til Kærlighed og I.ydighed baade mod Forældrene, Kirken og Skolen — en Tale, som kom fra Hjertet, og derfor ogsaa gik til Hjertet. I Løbet af Festligheden, under hvilken Børnene ogsaa foredrog forskellige Sange, beværtedes Børnene med Chocolate og Kager.

Søndag d. 4. September efter Gudstjenesten samledes Menighedens Medlemmer i det festligt dekorerede Skolelokale, for at bringe Jubilaren deres Lykønskning. Ved denne

Lejlighed overrakte Sognepræsten, Hr. Pastor Fr. Pohl, Jubilaren Menighedens Festgave: Adam Paulsens Værk »Natures Kræfter« og en smuk Fotogravure, forestillende den h. Skytsengel efter Plockhorsts bekendte Billede, idet han bad Jubilaren modtage den som et Tegn paa Menighedens Tak for hans ansvarsfulde og ikke altid lette Gerning blandt Menighedens Børn og sluttede med Ønsket om, at Hr. Holst endnu i mange Aar maatte fortsætte sin velsignelsesrige Virksomhed med usvækket Iver. Jubilaren takkede øjensynlig bevæget og forsikrede, at denne Dag stedse skulde høre til hans kæreste Minder.

I Anledning af Festen modtog Jubilaren en Del Breve og Telegrammer, blandt hvilke der ogsaa fandtes en skriftlig Lykønskning fra den højærværdigste Biskop, som befandt sig i Esbjerg i Anledning af Hospitalsindvielsen. Vi kunne endnu tilføje at en Dame i Menigheden gav Skolebørnene en Skovtur i Anledning af Lærerjubilæet.

Frankrig. Som bekendt er baade Biskoppen af Dijon og Biskoppen af Laval vendt tilbage til den pligtmæssige Lydighed, idet de begge ere ankomne til Rom, for at underkaste sig den h. Faders Anordninger. Den franske Ministerpræsident Combes er kommen i en mærkelig Situation i Anledning af Biskoppernes Rejse, som overraskede ham saa uventet, og han kan intet andet gøre end standse deres Gage. Man spørger nu: Vil Regeringen nu, efter at Biskop *Geay* frivillig har givet Afkald paa sit Embede, erklære Bispedømmet Laval *vakant*? I dette Tilfælde maatte Domkapitlet udnævne Kapitelsvikarer, som Regeringen saa maatte godkende. Combes befinder sig saaledes i en ligefrem komisk Situation: thi naar han anerkender Bispedømmet Laval som vakant, maa han paa en Maade offentlig anerkende, at han tog fejl, dengang han tog Biskoppen af Laval i Forsvar overfor Vatikanet. Anser han derimod ikke Bispedømmet for vakant, saa opstiller han derved det Princip, at der gives Biskopper i Frankrig imod disses egen Villie! Der bliver næppe andet tilbage for ham end at give

efter, da Geay ikke mere vender tilbage til sit Bispedømme. Vatikanet vil naturligvis, for at varetage de derværende Katholikers Interesser, give Generalvikarerne i Laval vidtgaaende Fuldmagter, for at Bispedømmets Forvaltning kan ske paa sædvanlig Vis i Overensstemmelse med de kirkelige Forskrifter.

— Efter at Biskoppen af Chartres, Msgr. Mollier, er afgaaet ved Døden, er Antallet af de vakante franske Bispedømmer steget til syv, nemlig Bispedømmet Ajaccio, Bayonne, Chartres, Saint Jean de Maurienne, Nevers, Vannes og Versailles, hvortil man vel endnu kan regne Bispedømmerne Dijon og Laval. Flere af disse Bispedømmer ere vakante allerede i over et Aar, og der er under de nuværende Forhold næppe Udsigt til, at de atter ville faa Biskopper i en nær Fremtid.

— En Deputeret, Frimurere Lasserre, har for nylig gjort en skrækkelig Opdagelse. »Der eksisterer i Frankrig (sagde han for nylig i Kammeret, efter at han først havde taget Frimurerordenen i Forsvar), et Selskab, som er udbredt over hele Frankrig og har rige Bankiers, Professorer, Købmænd, overhovedet Folk af alle Stænder blandt sine Medlemmer: dette Selskab er *den h. Franciskus' tredie Orden!* Denne Orden er i Virkeligheden et hemmeligt Selskab, da man kun kan kende dets Medlemmer ved en Tertiars Begravelse.« For en Katholik er det ufatteligt, at en Mand, hvis han da ikke er skørhovedet, kan udtale en saadan Mistænkeliggørelse.

Unio. Søndag d. 18. ds. Kl. 9½ Cyletur over Skodsborg, Nærum, Søllerød og Lyngby. Mødested: Raadhuspladsen. Frokost medbringes.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Torsdag den 15. ds. udkom 2den Aargangs 9de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: B. Bonnet: Min første Altergang.
F. Esser: Religionskrigen i Frankrig.
Litteratur og Theater.
Blandinger.
Bilag: To Portrætter og Biografi af Bonnet.

Subskription à 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) tegnes i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godth. 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription April—December 1904 à 3 Kr. Januar Kvartalet kan da faas hos Udgiveren à 1 Kr. (til Udlandet 1 Kr. 25).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. September. 17. Sønd. e. Pintse. Marias syv Smerter. — **19. M.** Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **20. Ti.** Eustachius og Lidelsesfæller, Mart. — **21. O.** (Tamperfasedag) Matthæus, Apostel og Evang. — **22. To.** Thomas af Villanova, Bekender og Biskop. — **23. F.** (Tamperfastedag) Linus, Pave og Martyr. — **24. L.** (Tamperfastedag) Maria, de Fangnes Befrielse.

Søndag den 25. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Fælles Bedetimer i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Nothburgaforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gildet; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Mariakongregationen for Ynglinge har **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 18. September Kl. 8½.

St. Anna Ynglingeforening holder Aftenunderholdning med Skuespil **Søndag den 25. Sept.** Kl. 7 bestemt i Lokallet, Hans Bogbinders Allé 2 og 4. Entré for Voxne 25 Øre, Børn 10 Øre. Billetter faas i Præsteboligen. — Alle indbydes venligst. Bestyrelsen.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 209—216.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 39. Søndagen den 25. September. 1904.

Indhold: St. Josefshospitalet i Esbjerg. — Litteratur: Græs. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ny-Guinea. Osnabrück. Centralafrika. — Bekendtgørelser.

St. Josefshospitalet i Esbjerg.*)

— 0 —

Da St. Josefs Søstrenes Hospital i Esbjerg i disse Dage bliver aabnet for Modtagelsen af Syge, turde en kort Beskrivelse af dette Hospital mulig interessere en Del af »Ribe Stiftstidende«s Læsere. Hospitalets Forhistorie er jo ganske ejendommelig.

Da Esbjerg blev optaget i Byernes Række, overtog den det tidligere Epidemisygehus fra Ribe Amt og paa-tænkte selv at bygge et Sygehus for Patienter med ikke-epidemiske Sygdomme og antog straks en Sygehuslæge. Denne har imidlertid til Dato ikke haft noget egentlig Sygehus, men kun paa Epidemisygehuset nogle Stuer, der er indrettet til at modtage tilskadekomne og Patienter, der

---

*) Efter »Ribe Stifts-Tidende« for 14. September. Af Distriktslæge Dr. E. Binzer i Ribe.

trænger til uopsættelig operativ Hjælp. Esbjerg Kommune har vel flere Gange forhandlet om Oprettelsen af et Sygehus, men Sagen er hidtil strandet — for en Del vel paa Grund af Uenighed i Byraadet, men vel hovedsagelig paa Grund af de betydelige økonomiske Krav, det stillede til Byens Kasse.

Men, som man siger, »Nød lærer nøgen Kvinde at spinde«. Under disse Omstændigheder henvendte en Del af Byens i dens offentlige Anliggender interesserede Mænd gennem den apostoliske Vikar for Danmark, Biskop von Euch, sig til St. Josefssøstrene for at bevæge dem til at etablere et Sygehus i Esbjerg og tilbød at yde et ad frivillig Vej indsamlet Bidrag til Erhvervelse af Grund og senere — efter Godkendelse af Byraadet — at træffe en Overenskomst med Hospitalet om Indlæggelse og Behandling af de Syge for Kommunen, for hvilke Byer havde Forsørgelsespligt.

Disse Søstre — hvis fulde Navn er *les soeurs de charité de St. Josef de Chambéry* efter Moderanstalten i Chambéry i Sydøstfrankrig, og som jo allerede har store og veldrevne Hospitaler her i Landet, saaledes allerede i mange Aar i Griffenfeldts-gade i København, hvor de stadig har maattet tilbygge, i Randers, Aarhus osv. og som overalt er anerkendt som fortrinlige og opofrende Sygeplejersker — gik efter nogen Forhandling beredvilligt ind herpaa.

Ved Sammenkøb fra forskellige Ejere blev saa den rektangulære Grund erhvervet, og som et Kuriosum kan anføres, at Biskop von Euch maatte købe en mindre Ejendom med tilhørende lille Have for at faa Grunden vel afgrænset, nemlig den Ejendom, som øst for Hospitalet nu midlertidig benyttes til Kapel og Præstebolig. Under Ledelse af Arkitekt Værum fra Randers, der har bygget Søstrenes sidste smukke Hospital deroppe, blev Arbejdet straks paabegyndt i 1903 og saa hurtigt fremmet, at det alt kunde indvies 1. September i Aar ved en Fest, om hvilken Bladet jo har bragt udførligt Referat.

Grunden, hvorpaa Hospitalet er opført, er sundt og frit beliggende, med et Areal paa c. 32,000 □ Alen. Arealet begrænses af 4 Gader, og Hospitalsbygningen har Façade mod Syd langs Nørregade, idet den dog er trukket c. 20 Alen tilbage fra denne Gade.

Bygningen er opført i romansk Stil paa Granitsokkel med høj Kælder af Cementsandsten, Stue og 1ste Sal af røde Mursten med graa Sten som Forsiring og med Skifer-tag; den har Endepartier, der har c. 5 Al. Fremspring saavel til Gade som til Gaard; et fremspringende Midtparti, der er ført en Etage højere op. Dette, saavel som Endepartierne, har forsirede Gavle, medens der tillige over Midten hæver sig et lille Taarn med Spir. Ved Hovedindgangen, der findes midt paa Façaden, er anbragt en Portal af Cementsandsten og herover en Broncefigur af St. Josef med Barnet.

Samtlige Værelser har Vinduer mod Syd, og der haves Adgang dertil fra en Korridor, der løber langs Bygningens Bagside.

I *Kælderens* ene Halvdel findes Køkken og Opvaskerum, Viktualie- og Økonomirum samt Anretningsværelse med Elevator, Spisestue for Søstrene, Badeværelse, *W. C.* og Portnerværelse. I den anden Halvdel findes Kedelrum, Kulrum etc. samt Desinfektionsovn med Lokale for Indlevering og do. for Udtagning, endvidere et Afklædningsværelse og et Badeværelse for Folk, der ønsker Bad, men ellers ikke er Patienter paa Hospitalet.

I *Stueetagen* findes, som nævnt, en Hovedindgang med Vestibule, beregnet for Besøgende, og i Bagsiden ligeledes en Hovedindgang for Modtagelse af Patienter. Herfra fører en bred, fritbærende Granittrappe til de øvre Etager; fra Vestibulen er Adgang til Kontor og Lægeværelse. Ellers er Planen symmetrisk, saaledes at der til hver Side af Hovedindgangen findes 4 Sygeværelser til 1 Patient (kan belægges med 2) samt 1 stor Fællestue for 8 Patienter, ialt Plads til 32 Patienter.

Paa *1ste Sal* findes i Midten 2 Operationsstuer, en

til aseptiske Operationer og en til Operationer paa Patienter med Supperation, hvor Gulvet er linotol — samt Vaske- og Desinfektionsværelse for de opererende Læger. Iøvrigt er Indretningen den samme som i Stuen med Plads til 32 Patienter.

Ved begge Ender af Bygningen findes Bagtrapper, der fører fra Kælder til Loft, ligesom der ogsaa findes Medicinværelse og Anretterværelse med Elevator, 2 Badeværelser med *W. C.* og 2 Udskylningsrum i hver Etage. Ved Siden af Bagtrappen findes tillige Rør til Nedstyrtning af Smudstøj fra forskellige Etager.

Paa 1ste Sal er de 4 midterste Værelser til Gaden forsynede med Balkoner med Adgang for de Syge, og langs Gaardsiden er anbragt 2 lange Balkoner med Adgang fra Korridoren.

I *Tagetagen* findes et lille Privatkapel med Sakristi, Forsamlingssal og Soveværelse for Søstrene, eridvidere Linnedværelser og Skabe, Damptørrestue, Rulle- og Strygestue, *W. C.* og Badeværelse; ved en Elevator transporteres det vadskede Tøj op til Tørrestuen.

I Bygningen er installeret et Central-Opvarmnings- og Ventilationsanlæg (varmt Vand med Cirkulator).

Under Kælderkorridoren findes en 5 Al. høj *Kanal* af samme Bredde som Korridoren, og denne Kanal udmunder i 2 *Luftbrønde*, en ved hver Ende af Bygningen. Disse Brønde ere forsynede med Overbygninger, hvori der er anbragt Fletværk, og herigennem føres den friske Luft ind i Kanalen; herfra udgaar atter et lodret Rør til hvert af Bygningens Værelser, hvor de udmunder bag de de i Værelserne anbragte Ovne. Den friske Luft suges saaledes ind i Værelserne, idet den af Ovnene opvarmes til Stuetemperatur, medens den forbrugte Luft udsuges gennem *Udsugningsventiler*, af hvilke der findes 2 i hvert Værelse — en ved Loft og en ved Gulv — hvoraf særlig den nedre Ventil er beregnet til at benyttes om Vinteren, naar Værelserne er opvarmede.

Ved alle i Bygningen anbragte Kummer og Vaske findes Haner med varmt og koldt Vand, og i Badeværelserne er tillige Blandingshaner til tempererede Brusbade. I Operationsstue, Badeværelser, *W. C.*, Udskylningsrum og Vestibule er Terrassogulve.

I en særlig Bygning findes Lighus med Obduktionsrum, Vaskehus, Brænderum, Vognport og Karlekammer; den store Grund er iøvrigt anlagt som Have og beplantet, og den er til de tilgrænsende Gader indhegnet dels med Stakit og dels med Plankeværk.

Hvad Driften angaar saa drives St. Josefsøstrenes Hospitaler her i Danmark overalt efter det Princip ikke at gøre Forskel paa udenbys og indenbys, udenlandske og indenlandske Patienter, men alle modtages for 2 Kr. om Dagen. For Landsognene i Esbjerg Lægedistrikt formener man, at Amtskommunen vil træffe Overenskomst om Ret til Indlæggelse af kommunale Patienter.

Vi kan alle lykønske ikke alene Esbjerg By men ogsaa hele det tilgrænsende Opland til at have faaet dette smukke og vel indrettede Sygehus, hvor Patienterne sikkert kommer under de for Tiden tænkelig bedste ydre Betingelser og under en hyggelig, stilfærdig og elskværdig Pleje.

Det forhindrer jo ikke, at Esbjerg, om den frendeles vokser som hidtil, ad Aare kan bygge sig sit eget kommunale Sygehus. Men blot rent økonomisk set, maa det være svært at konkurrere med St. Josefsøstrene; thi en Arbejdskraft, billigere end intet, er jo sjælden, og disse Søstre udføre al Gerningen ved Hospitalets Drift blot med deres eget yderst tarvelige Underhold alene for deres Ordens og deres egen Ære og kun med Hjælp af *et* lejet Menneske — Sygehuskarlen.«

Græs.

Af Johannes Jørgensen.

(København & Christiania 1904.)

— 0 —

Hvorfor hedder den egentlig »Græs«? saaledes have mange spurgt, da de fik Johs. Jørgensens sidste Bog at se. Titelen er jo ogsaa ret ejendommelig, men man forstaar godt, hvad der menes med dette »Græs«, naar man har læst Bogen igennem, eller rettere, naar man har læst den første og betydeligste igennem af de to Fortællinger, eller snarere Stemningsbilleder, som Bogen indeholder. »Græs« er en midaldrende Mands Betragtninger over ikke, aandeligt talt, at være blevet til nogetsomhelst, over vel at være Kontorchef i et Ministerium, men ud derover — slet intet. Han finder sit eget Liv i nær Slægt med Græssets. »Et grønt og saftigt Blad i Vaar — et tørt og blegnet Blad i den lange Vinter! Grønt Græs og vissent Græs — det er vort Liv. Vi er Græs, der spirer frem, Græs, der svides af Solen og nedtrampes af ligegyldige Fødder, Græs, der forbrændes, søndertrædes, falmer, visner og dør! Græs er vi — Græs er vi — Græs og intet andet!« Dette Citat er betegnende for hele Fortællingen, i hvilken der egentlig ikke »sker noget«, men som man dog ikke kan lade være at læse med Spænding fra første til sidste Blad. Thi naar Johannes Jørgensen lukker et Menneskes Hjerte op og lægger dettes inderste lønlige Tanker blot for sin Læser, er det, som om det var ens eget Hjerte, han lukkede op. Man bliver reven med, saa man somme Tider glemmer, man læser i en Bog, men tror, at man sidder i sine egne Tanker, og at det er Ungdommens underlige, halvglemte Indtryk, der ere vaagnede i ens egen Sjæl. Der er ingen Digter, der som han kan give et ungt Hjertes ubestemte og utydelige, men dog saa levende og stærke Stemninger Ord og Udtryk i Sproget. Og ej heller er der nogen, der som han kan beskrive den ensommes Tanker og dunkle Følelser,

hvad enten det er i Storstadens Tummel, i den lille Bys stille Hyggelighed eller langt ude paa det tavse Land, den ensomme er at træffe. Og det er gennemgaaende hos ham, at denne Stemning formaar han at vække ved kun at minde om en enkelt *Lyd*, der er særlig betegnende, som en Hunds Gøen i Nattens Stilhed, en Drengs Fløjten paa Gaden, en Sporvogns Hvislen hen over Asfalten, eller ved at nævne en enkelt Blomst, en Farve, et Klædningsstykke, som med det samme kalder en hel Række Billeder frem for ens Tanke. For sligt har Johs. Jørgensen Øre og Øje som faa og Evne som endnu færre til at faa andre til at høre og se, og det er en af de Egenskaber, der gøre ham til den store Digter.

Ogsaa i andre Henseender er det en Nydelse at læse »Græs«. Ypperlig er saaledes Billedet af den halvgamle Ungkarl tegnet, som hver Dag Kl. 10 »nyder (ikke spiser) to blødkogte Æg, et Par Stykker Brød, en Skive Ost med halvanden Kop god, stærk Kaffe til«, skønne ere Skildringerne fra Østre Anlægs stille, fredlyste Steder, betagende er Udsigten skildret over den lille, hyggelige Bys Huse og Kirker o. s. v.

Hvad den anden Fortælling. »Den hvide Dør« angaar, rummer ogsaa den rige Stemningsbilleder. Naar Johs. Jørgensen skriver om Julen, griber man sig i at spørge, hvorfra han egentlig ved, hvorledes man holdt Jul i Barndomsdagene, saa ægte er Stemningen, saa sande ere Følelserne. Ellers er sikkert den anden Fortælling langt fra saa vellykket som den første. Den handler om en Præst, som glemmer sin Familie, ja sin Gud. for blot at blive en lærd Mand. Smuk er den Prædiken om Afguder, han holder, da han opdager, at hans Lærdom og videnskabelige Ry er bleven hans Afgud, men forbausende hurtigt er det gaet op for ham, at han var inde paa en Afvej. Der mangler noget paa dette Sted — paa den ene Side forstaa man ikke og kan ikke forstaa, hvorledes han under de forhaandenværende Forhold kan være kommen i en slig skæv Stil-

ling til alle sine Pligter, og endnu mindre forstaar man saa brat og uformidlet han atter bliver retvendt. Der synes i denne lille Fortælling at ligge Stof til en hel Roman, som sikkert var bleven langt bedre end Fortællingen; thi det er, ligesom om Indholdet er altfor stort og tungt til en lille Fortællings snævre Ramme. At Forfatteren ogsaa selv sætter den første Fortælling højest, synes antydet deri, at kun den er nævnet paa Titelbladet af Bogen, der dog rummer de to Fortællinger.

Niels Hansen.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Medens saaledes Synet af Valeria indjog Heraclius Skræk, var derimod Candidus, da han tidligt om Morgenen traadte ind i sin Moders Værelse for at ledsage hende til Kejseren, i høj Grad henrykt over den Forandring, der var foregaaet med Valeria. Han sammenlignede hende med en Ædelsten, som en dygtig Guldsmed havde taget ud af sin gamle Indfatning og nu paa ny indsat i smukt rent Guld, — med en Kilde i den mørke Skov, paa hvilken Solen pludselig kaster sine lysende Straaler, — med en Rose, der i Morgensens Friskhed paa een Gang er sprungen ud i al sin henrivende Pragt.

Han selv viste sig heller ikke i Dag støvet, udmattet af Anstrengelse og ophidset af de mægtige, mangeartede Indtryk, men derimod ungdomsfrisk, i straalende Uniform og med en krigerisk men dog ædel Holdning. -- Valeria vovede neppe at se paa ham.

Irene bar en *stola matronalis*, en Klædning, der gik

helt ned til Fødderne, og som var en Forrettighed for ældre Damer af Stand; derover hang den vide *palla*, som indhyllede Hovedet og faldt i rige Folder omkring Legemet.

Ved Kejserens Morgenavdiens blev det gamle Hofceremoniel, saaledes som det havde været gældende under de første Kejsere og senere var bleven udvidet af Diokletian, bragt i Anvendelse. I den svære, hvide Toga, den da brugelige Embedsklædning, ventede man i Paladsets *vestibulum* paa det Øjeblik, Avdiensen skulde begynde; en Afdeling af Hof tjenerskabet havde det Hverv at indlade dem, der vilde gøre Herskeren deres Opvartning efter hver enkelt Persons Rang eller Embedsstilling.

Det gjorde et overordentlig godt Indtryk paa Romerne, at Constantin ikke modtog dem siddende, men staaende; den Høflighed, han lagde for Dagen, var dobbelt vindende, naar man tænkte paa en Maxentiuses Uforskammedhed og en Diokletians fornemme og stolte Væsen.

Rufinus havde neppe Tid til at gengælde Riddernes og Senatorernes hjertelige Lykønskninger i Forværelset; han blev nemlig straks, og uden at meldes, ført ind i Modtagelsessalen tillige med de andre, der var komne i Følge med ham.

Da Constantin saa Irene ved Siden af Candidus, gik han hende nogle Skridt i Møde og ønskede hende til Lykke med hendes Søn, hvis Tapperhed var lige saa stor som hans Ædelmodighed.

»Krigens voldsomme Vaabenlarm,« sagde han, »overdøver altfor ofte den guddommelige Stemme i vort Indre, og Rustningens kolde Staal kan let komme til at lægge sig om Krigerens Hjerter; den tøjlesløse Mars gør ogsaa sine Sønner tøjlesløse, og mangen en Helt i Felten strækker fejgt Vaaben for den Fjende, der findes i hans egen Barm. Men saadan er din Søn ikke. Krigen har givet dig ham ufordærvet tilbage, hærdet i Livets Skole, rig paa Ære; dit ædle Moderhjerter kan føle sig stolt over ham.«

Da Paven derefter takkede Kejseren og tillige udtalte, at den romerske Kirke, og med den alle Brødrene, vilde nedbede den Allerhøjestes Velsignelse over hans kejserlige Hoved, svarede Constantin:

»Du betaler en jordisk Gave med himmelske Penge, og disse modtager jeg med saa megen større Glæde, som jeg ene og alene venter mit Herredømmes Bestaaen og en velsignelsesrig Regeringstid ved Guds Naade og med Guds Hjælp.»

Kejseren hilste hjerteligt paa Rufinus, som paa en god, gammel Krigskammerat; han udtrykte sin mest levende Deltagelse for ham og hans Datter i Anledning af de Lidelser, de havde udstaaet, og som de kun havde været i Stand til at udholde ved deres kristne Sjælsstyrke; han bad ham indstændigt igen overtage sit gamle Embede som *Praefectus Urbi*.

Valerias yndefulde Skikkelse havde overrasket Constantin straks, da hun traadte ind. Medens han roste Candidus til dennes Moder, var det ikke undgaaet Kejseren at se, hvor Valerias Øjne straaledede og paa den Maade ubevidst forraadte hendes Hjertes Hemmelighed. Saa vendte Constantin sig til den unge Mand, pegede paa Trofæen med Sejrsfanen og sagde:

»Nu da Krigen er endt, tager jeg det Hærbanner, som jeg betroede dig, igen ud af dine Hænder, min tapre Tribun. Du har baaret det saa ærefuldt, at jeg vil betro dig noget endnu kostbarere, og du vil bevare det med saa megen større Omhu, som det ikke er min Ejendom. Jeg har rigtignok endnu ikke spurgt den, i hvis Hænder det for Øjeblikket er, om hans Samtykke, men det vil jeg nu gøre: — Rufinus, jeg beder dig om din Datters Haand for min Tribun Candidus.«

Disse uventede Ord fra Kejsereus Mund havde en ubsekrivelig Virkning paa begge de paagældende. Candidus faldt paa Knæ for Kejseren: saa megen Lykke paa én Gang, — og Valeria skjulte sit Ansigt ved Irenes Bryst.

»Min Kejser,« sagde Rufinus, »du opfylder et Ønske, som jeg længe i Stilhed har nærret i mit Hjerte, og det er med stor Glæde, at jeg giver den bedste af dine Krigere det Klenodie, som Himlen har skænket mig.«

»Mit kære Barn,« sagde Irene og slog sine Arme om Jomfruen, »saa giver Himlen mig da igen en Datter i dig.«

Constantin havde imidlertid løftet Candidus op og førte ham hen til den unge Pige. Rufinus lagde sin Datters Haand i hans.

»I Mangel af et Alter kan jeg ikke tænke mig noget, der bedre kan erstatte det,« sagde den gamle Pave Melziades og pegede paa Kristusbanneret, »end dette højtelskede Navns Symbol! Saa vil jeg da, som Guds Præst, i Kristi Navn velsigne den Forbindelse, som I i Dag har indgaaet, og bede Himlen om Naade og Velsignelse for eder. Nyd derfor den Lykke, som du, Candidus, har tilkæmpet dig, og du, Valeria, har naaet gennem Lidelser! — Gid eders Forbindelse maa blive et Symbol paa den Samdrægtighed, der for Fremtiden vil forene Staten med Kristi Kirke nu, da Himlen har sendt os en Kejser, som ikke søger Rigets Lykke i en Forfølgelse af Kirken, men tvertimod beskytter den og med faderlig Haand vil læge de Saar, der ved en sørgelig Forblindelse og et ufortjent Had er bleven tilføjet den.« —

Endnu samme Morgen tog Paven Lateranpaladset i Besiddelse og bestemte, at den derværende Husbasilika, en stor Sal, baaret af en dobbelt Række Søjler, skulde være den romerske Biskops Kathedral. Hidtil havde den hellige Pudencianas Kirke, opkaldt efter en Datter af Senator Pudens, i hvis Hus Apostlen Peter og de første troende plejede at forsamle sig, været Pavernes Kathedral; for Fremtiden skulde Lateranets Basilika være »Moder og Hoved« for alle Kirker i Staden og paa hele Jorderige.

Ediktet, som gav de Kristne deres hellige Steder tilbage, blev modtaget med den mest uskrømtede Taknemmelighed af de troende, og Titelpresterne skyndte sig at tage

deres Kirker i Besiddelse igen. Ganske vist mødte deres Øjne tidt de skrækkeligste Ødelæggelser og Vederstyggeligheder. Den gamle ærværdige Clemenskirke var forandret til en Helligdom for Mithra; den lille Kirke i Lucinas Hus var endogsaa bleven til et Menageri; andre Kirker tjente som Magasiner, og af den indvendige pragtfulde Udstyrelse var der kun nogle Levninger tilbage. Men med en Offervillighed og Begejstring, som maaske aldrig før har været set i Kirkens Historie, gav de Kristne alt, hvad de ejede, for at det ødelagte igen kunde fremstaa i en endnu skønnere Skikkelse, og hver Gang, der igen kunde holdes Gudstjeneste i en af Kirkerne, var det en hellig Glædesfest for alle. Endnu hundrede Aar senere hen i Tiden kan man føle den Jubel, hvormed den romerske Kirke den Gang fejrede sin Befrielse, gennem de Vers, hvori Digteren Prudentius skildrer hine Dage. Denne Glæde blev endnu større ved at se de mange, som nu var bleven overtydede om Kristendommens Sandhed ved det aabenbare Under, Constantins Sejr havde været, og som vendte de gamle Guder Ryggen og bad Biskop Milziades om Optagelse i Kirken. De første af disse var Tribunen Artemius og Senatoren Anicius Paulinus tilligemed sine Børn. — —

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Paa given Anledning undlade vi ikke at oplyse om, at den lille Artikel i forrige Numer: »*Jubilæums-Fastedagen*» havde den højærværdigste Biskops Billigelse og følgelig ogsaa er korrekt i Henseende til Opfattelsen af Fasten, nemlig en Faste som den, der er foreskrevet *her til Lands paa Langfredag.*

Den højærværdigste Biskop befinder sig endnu i Ems,

hvor det prægtige Vejr og Kuren har en gavnlig Indflydelse paa Biskoppens Helbred.

Ny-Guinea. Et Telegram fra Guvernøren i Herbertshøje (Tysk Ny-Guinea i Oceanien) meddelte i forrige Uge, at Indfødte af Stammen Baining, som bo i Bjærgene og i Krattet i det Indre af Gazelle-Halvøen fra Kap Lambert indtil den sydlige Del af Halvøen og endnu tildels ere raa og grusomme Menneskeædere, den 13. August havde overfaldet flere katholske Missionsstationer og myrdet 2 *Præster*, 3 *Brødre* og 5 *Ordenssøstre*, alle fra *Jesu-Hjerte-Missionshuset i Hilstrup* ved Münster i Westfalen.

Forstanderen for Missionsstationen »St. Paul« (Baining), Pater *M. Kascher*, som endnu for nylig paa Grund af sine fremragende Sprogforskninger blandt Sydhavets Øbefolkning blev dekoreret med en Orden af den tyske Kejser, var født i Sambach i Bayern 1868. Siden sin Præstevieelse i 1896 opholdt han sig i Ny-Pommern. Ved sine Sprogkundskaber og sit venlige Væsen lykkedes det ham, at udfolde blandt de Indfødte en velsignelsesrig Virksomhed, som han nu har heseget med sit Blod. Pater *H. Rütten* var født 1873 i Tillburg i Holland, præsteviet 1900 og rejste samme Aar til Ny-Pommern. Broder *Bley* stammede fra Haltern i Westf. og var tidligere Trappistbroder i Banjaluka i Bosnien. Broder *Edv. Plasschart* var født 1871 i Overslag ved Breda i Holland; Broder *Joh. Schellekens* var født 1873 i Osterwejk ligeledes i Holland. De fem myrdede Søstre vare: *Sr. Anna* (Katharine Utsch) fra Madersbach ved Koblenz, født 1878; *Sr. Agathe* (Elisabeth Rath), født 1877 i Sendem i Westfalen; *Sr. Angela* (Vilhelmine Bälka), født 1875 i Zaleszyki i Galizien; *Sr. Agnes* (Katharine Holler), født i Ruhmansfelden i Bayern; *Sr. Sofie* (Anna Schmitt), født i Mülbien i Baden; de vare alle beskæftigede med Sygepleje og Undervisning.

De myrdede vare ikke alle paa Stationen »St. Paul«, og heller ikke alle, som opholdt sig paa denne Station ere

faldne som Ofre for de Vilde. Missionærerne ansaa »St. Paul« for fuldkommen sikker, endskønt den var den i det Indre mest fremskudte Station. Den blev grundlagt i 1900 og bestod ifølge Pater Raschers nyeste Meddelelse af noget over 600 Kristne, og Pateren havde fuldkommen Tillid til de Indfødte i Omegnen. Jesu-Hjærte-Missionsselskabet har flere Stationer i Ny-Pommern, som staar under Missionsbiskop *Couppé*. For Erstatning er der allerede sørget, idet 2 Patres, 2 Brødre og 4 Søstre fra Hilstrup i en nær Fremtid ville af egen fri Villie begive sig til Missionen, for at erstatte de Myrdede.

Om Aarsagen til Overfaldet lyde Efterretningerne forskellige. Efter det fra Boxeroprøret i sin Tid saa bekendte, upaalidelige »Bureau Laffan« skal Grunden være Hævn over, at Forstanderen lod en Indfødt afstraffe, fordi denne havde dræbt sin Hustru og mødte paa Stationen med en anden Kvinde, til hvem han vilde vies. Denne Efterretning er imidlertid straks bleven dementeret, idet Provincialen, Pater *Linckens*, paa det bestemteste erklærer den for en *Bagtaltelse*. Nærmere Efterretninger maa først afventes, inden der kan bringes Lys i Sagen. Det er i saadanne Tilfælde, hvad man saa ofte har set, overordentlig vanskeligt at udfinde de sande Grunde. Ofte behøver den Vilde slet ingen Grund til at slaa en Europæer ihjel; han dræber ham ogsaa uden nogensomhelst Grund. Havde han Magt dertil, vilde han dræbe alle Europæere i Landet; han viger foreløbig alene tilbage for de europæiske Magtmidlers Overlegenhed. For øvrigt meldes der fra Sydney i Australien, at paa en anden Ø er ogsaa en Præst bleven myrdet, og at paa forskellige Steder have de Hvide været Genstand for Udskejelser fra de Indfødtes Side. Der hersker almindelig Uro og man frygter for en organiseret Opstand blandt de Indfødte paa alle Øerne i Sydhavet.

Osnabrück. Hr. Dekant og Sognepræst *C. Freund* ved St. Johannes Kirken i Osnabrück har paa Grund af Alder og tiltagende Svaghed nedlagt sit besværlige Embede,

som han har forvaltet i saamange Aar. Hr. Pastor Freund var, som bekendt, i en lang Aarrække ansat ved St. Ansgars Kirke her i København, hvor han virkede med stor Offervillighed og Iver baade som Vikar, Kapellan og Sognepræst. En Tidlang var han ogsaa ansat som Sognepræst i Randers.

Centralafrika. Det apostoliske Vikariat Nord-Nyanza, som ledes af de hvide Fædre og har bestaaet i henved 15 Aar, tæller for Tiden 231,000 Katholiker. I 1903 fandtes der 49 Skoler, som besøgte af 4567 Børn. De indfødte Kateketers Antal beløbe sig til 892, som virke ved 658 Kapeller i forskellige Landsbyer. Paa intet andet Sted i Afrikas Indre har den katholske Mission gjort saa store og glædelige Fremskridt som i Omegnen af de store Søer i Centralafrika.

 Sct. Johs. Broderskab. Møde Tirsdagen den 27 ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Bredgade 67².

I.: Foredrag og humoristisk Oplæsning af fhv. Politibetjent J. Chr. B. Berg.

II.: Sang og Musik af Frk. A. Wetterholz.

Alle indbydes venligst; gratis Adgang.

Bestyrelsen.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag den 28 September. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Foredrag af Hr. Pastor Breitung: »Det nyeste fra Descendens-Forskningens Omraade«.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest. Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 recitere de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum. — 26. M. Ovtavdag. — 27. Ti. Cosmas og Damianus, Martyrer. — 28. O. Wenceslaus, Martyr. — 29. To. Ærkeenglen Michaels Fest. — 30. F.

Hieronymus, Bekender og Kirkelærer. — 1. Oktober, L.) Oktavdag.

Søndag den 2. Oktober. 18. Sønd. e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.)

*) Paa Hverdagene i Oktobermaaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa Søndagene holdes Rosenkransandagt.

Fælles Bedetimer i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Nothburgaforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gildet; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Rosenkransbroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke **Søndag den 2. Oktober** under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet. — Om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

Mariabørnene holde offentlig Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 28. September Kl. 8.

St. Anna Ynglingeforenings Aftenunderholdning finder først Sted **Søndag den 2. Oktober** Kl. 7 og **Søndag d. 9de.**

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgielsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at underkøfte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement modtages hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jos. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Bestyrrelsen.

Obs. 1. Oktober begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

St. Anna Kirke. For de fra en ubekendt Dame til St. Anna Kirken modtagne 50 Kr. takker Sognepræsten herved hjærteligst.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 217—224.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 40.

Søndagen den 2. Oktober.

1904.

Indhold: Rejsebrev. — Valeria. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Trier. — Bekendtgørelser.

Rejsebrev.

—o—

Reichenhall, den 19. September 1904.

Reichenhall — ja hvem blandt »Ugebladets« Læsere kender det? For et Par Maaneder siden kendte jeg det ikke selv, og dog er jeg her nu og føler mig som en gammel Bekendt hernede. Lad mig sige det straks, der er aldeles vidunderligt skønt hernede, aldeles urimeligt skønt alle Vegne. Der er en lang Vej herved; først skal man gennem det bakkede og frugtbare Meklenborg, saa kommer Brandenburg, hvis Kedsommelighed, baade hvad Land og Mennesker angaar, ikke kender sin Lige, saa kommer man gennem Sachsen ind i Bayern, og man er i det Land i Tyskland, hvis Indvaanere udvendig mindst, men indvendig mest ligner os Danske. Over München gaar Vejen forbi den smukke Chiemsee med Herreninsel og Fraueninsel stedse

mere og mere opad, mere og mere ind i de Bjerge, der skiller Mellemeuropa fra Syden.

Hvor er jeg kommen til at elske disse Alpernes Skraaninger mod Nord! Hvor er Bjærgene her mægtige og storladne, og hvor er Engene og Skovene her grønne og saftige og Luften ren og fyldt med tusinde Rosers Duft! Jeg ved, at Digteren har Ret, naar han kalder Italien »Du Vindu mod Syd i Europas Fængsel«; jeg kender dette Ord, og jeg elsker det for dets Skønhed og Sandhed; men er Italien Vinduet mod Syd, da er disse Alpe-skraaninger Vindueskarmen, der er fyldt med Blomster og grønne Planter, og for den, der bor i et Fængsel, kan det vel være dejligt at have et Vindu mod Syd, men der kan vel ogsaa være Tider, hvor man bliver træt af at se ud i Solen, og det er en Lise for Øjet at hvile paa de grønne, saftige Planter henne i Karmen.

Ja, jeg elsker disse Alpeskraaninger, og jeg elsker disse Mennesker, der bor her. Men jeg vil i Dag ikke fortælle om Landet her eller om Menneskene, jeg vil kun meddele en lille lagttagelse, som jeg i Dag har gjort.

Oppe paa en af Bjærgtoppene har Sneen samlet sig forleden Nat, og Følgen deraf er, at der hernede i Dalen har været en slem Kulde de sidste Dage. Saa i Dag bestemte jeg mig til at gaa en god, rask Tur op til en Top, der hedder Padingeralp, og hvorfra Udsigten er aldeles henrivende. Idet jeg gaar ud ad Byen, kommer jeg forbi et gammelt Skur eller en Lade eller hvad det nu er. Henne ved Hjørnet staar en gammel Kone og en yngre Mand og arbejder. Jeg studser over det underlige Makkerskab og standser for at betragte dem. Paa det ene Hjørne af Laden er der med en stærk rød Farve malet som et Slags »Bagtæppe«; det er foroven prydet med en rund Sløjfe, der vidner om, at den, der har været Kunstneren, har haft en Idé, men ikke været i Stand til at udføre den; rundt om løber der en gul Frise, der skal forestille Bort. Midt paa »Bagtæppet« er der anbragt et Krucifix og der er en

Konsol nedenunder, hvorpaa der staar friske Blomster i Glas. Alt dette maa have været færdigt for flere Dage siden efter Udseendet at dømme; hvad de To i Dag er i Lag med, det er at lave en lille Have foran Krucifixet og rejse et Stakit uden om denne Have, der næppe er mere end sex Kvadratfod stor.

Hvad er det for Mennesker, de To? Jeg ved det ikke, men jeg skal sige, hvad jeg tror. Den gamle Kone med det graasprængte Haar, det er en fattig Enke, der alle sit Livs Dage, naar hun knælte foran et af de mange dejlige Billeder af den Korsfæstede, der staar her alle Vegne, paa Bjærg og i Dal, har tænkt ved sig selv, at det kunde være yndigt, om hun kunde overkomme at lade lave et saadant stort Krucifix med Bedeskammel og saaledes faa lidt Andel i de mange Bønner, der blev bedet foran det. Men det har aldrig kunnet blive til mere end Tanken; der har været Modgang og Tab alle Tider, og nu har hun tilsidst ladet Planen falde; men saa har hun en Dag, da hun gik forbi Laden derhenne, tænkt, at her ved Korsvejen, hvor saa mange Mennesker kommer forbi, naar de skal over Floden lidt derfra, her vilde et Krucifix være saa udmærket paa sin Plads. Saa har hun sparet en ti, tyve Mark sammen, og hun har købt det lille Krucifix, og hun har laant en Stige og har faaet fat i noget Maling, og saa har hun malet »Bagtæppet« med rødt og gult og, da det var tørt, hængt Krucifixet op midt derpaa. Derefter har hun gravet Haven foran og plantet Blomster i den, men nu er der endnu Stakittet tilbage, det kan hun ikke selv lave, og saa er hun gaaet hen til en brav Snedkersvend i Byen og spurgt ham om, hvad hun kunde faa ham for for saadan en halv Eftermiddag. Og nu arbejder de sammen; der er et glad Smil om den Gamles Mund, og Snedkeren arbejder med et Ansigt, hvis rolige Alvor fortæller, at han næsten føler det, som arbejdede han inde i en Kirke ved et Alter.

Idet jeg gaar forbi, har den gamle Kone netop fat i

en stor Forhammer, som hun stemmer mod det skrøbelige Stakit, medens Snedkeren fra den anden Side slaar Sømmene i. Jeg staar lidt og ser paa dem og har Lyst til at sige nogle opmuntrende Ord til dem; men hvad kan det nytte, naar man kun kan tale tysk og ikke bayersk! Det vilde kun være at forstyrre dem, og jeg gaar.

Men i det samme ser jeg en ældre Herre, der maa have staaet bag ved mig og set paa de To ligesom jeg. Han er iført elegant Turistdress og gør Indtryk af at være en Englænder. Jeg tænker dog ikke nærmere derover men gaar efter ham over Broen over Saalach. Halvt ærgerlig lægger jeg Mærke til, at han i Steden for at bøje af til højre, som de fleste Turister gør, naar de skal over til Nonn, slaar ind paa Stien tilvenstre, der fører til Padingeralp, hvor jeg selv skal hen. Det er en saa underlig Følelse at gaa to fremmede Mennesker bag hinanden paa en ensom Bjærgsti; man har jo ingen Grund til at tiltale hinanden, fordi man tilfældigvis kommer til at gaa der bag hinanden, og dog er det saa meningsløst at gaa derude to alene i den mægtige Natur og bære sig ad, som gik man paa Hovedgaden i en Storstad. Jeg tænker: Maaske bøjer han af lidt højere oppe; maaske vil han til Listsee, saa har jeg Vejen for mig alene til Padingeralp. Men han bøjer ikke af, han vil øjensynlig samme Sted hen som jeg. Jeg finder, at det vilde være anmassende, hvis jeg, der er klædt i Sort fra Top til Taa, tog Têten fra en Mand, der i den Grad er forsynet med Alt til Bjærgbestigningsfaget henhørende, og jeg sagtner derfor mine Skridt og lader Afstanden mellem ham og mig øges lidt efter lidt; opad gaar det i Zigzag, Afsats efter Afsats; lang Tid hører jeg ham gaa deroppe nogle Afsatser højere end mig; saa sætter jeg mig ned paa en Bænk og tænker ikke mere paa ham.

Da jeg saa kommer op paa Toppen og ind i Gaarden, der ligger der, sidder han inde i Stuen og forhandler med Datteren om, hvad han kan faa at drikke. Jeg beder om en Kop Kaffe; lidt efter kommer den unge Pige

tilbage, og siger, at jeg straks skal faa den, endda frisk lavet, og rigtig, der hører jeg jo Kaffemøllen gaa ude i Køkkenet. Den fremmede Herre spørger mig om, hvad jeg synes om Vejen; der opstaar en lille venskabelig Ordstrid mellem os angaaende Padingeralps Højde over Dalen om Reichenhall, og da det under denne bliver nødvendigt at regne med Brøk, opgiver jeg at diskutere Spørgsmaalet med ham paa Tysk og meddeler ham, at jeg, der er Dansker, hellere vil regne det ud i Hovedet og sige ham, hvad Resultat jeg var kommen til. Noget derefter spørger han mig, om jeg maaske kender den østerrigske Gesandt i København; Samtalen glider over paa andre Gesandter, der endnu er eller have været i København; om den ene bemærker han: Han var min Kollega i London, om den anden: Han var ansat hos mig i Ægypten, om en tredje: Ham kender jeg fra Belgrad; tilsidst siger jeg til ham: Saa er de vel selv Gesandt, hvilket han bekræfter, og jeg ser nu af Kurlisten, at den og den Dato ankom hertil Hs. Excellence Friherre v. N. N., kejserlig-kongelig østerrigsk Gesandt i Byen N. Saa spørger han mig ud om de kirkelige Forhold i Danmark, og med en Aabenhed, som man møder den hos Østerrigerne og kun hos Østerrigerne, spørger og fortæller han om alle mulige Forhold. Han har været ansat ved det østerrigske Gesandtskab hos Pave Pio Nono og senere hos Leo den Tretende. Han fortæller om Kardinal Ledochowski, som han har kendt særlig godt. Pigen kommer ind og spørger, hvad Herrerne skal have til Kaffen og Theen. Hvad har De, spørger Gesandten. — Vi har Kage, svares der. — Hvad for Kage? — Sundhedskage? — Den maa vi vist hellere se, inden De skærer af den? — Sundhedskagen bringes ind og befindes at være fortrinlig. Saa gaar Passiaren videre. Pigen putter nogle vældige Brændestykker ind i Kakkelovnen, der ligner et Komfur, og Stuen, der hidtil var kold, bliver hurtig varm. Gesandten, der gør Indtryk af at være oprigtig religiøs, spørger mig om Forholdet

mellem den danske Protestantisme og den tyske. Jeg svarer, at have faaet det Indtryk, at den tyske Protestantisme er langt mere fanatisk end den danske. Han indvender, at en mere udpræget religiøs Ligeegyldighed end de tyske Protestanters kan man sjældent faa at se; i de Kredse, hvori jeg har haft Lejlighed til at færdes, siger han, har jeg fundet en Indifferentisme uden Mage; jeg har oprigtig talt i den tyske Embeds- og Officersstand ikke truffet en eneste troende Protestant. Jeg spørger, om han taler om Forholdene i Berlin; han svarer: Ikke blot Berlin har jeg haft Lejlighed til at kende, men Leipzig, Dresden og andre større Byer. — Ikke desto mindre, indvender jeg, er den tyske Protestantisme dog vist paa sin Maade mere fanatisk end den danske. Hvad det *positivt religiøse* angaar, staar de danske Protestanter vist langt over de tyske; men hvad det rent *negative* angaar, Hadet til og Oppositionen mod Moderkirken, dér overgaar Tyskerne langt de Danske; der findes i Danmark endnu megen positiv Tro blandt Protestanterne, men der findes samtidig Tolerance overfor Anderledestroende. Husk blot paa, hvorledes de tyske Protestanter har understøttet den Bevægelse, hvis hele Væsen udtrykkes i dens Løsen: Los von Rom. Man har forsøgt at vække Stemning for denne Bevægelse ogsaa hjemme hos os, men det er ikke lykkedes. — Lagde de Mærke, siger Gesandten pludselig, til den gamle Kone, der stod dernede i Dalen sammen med Snedkeren og arbejdede paa Rækværket udenom Krucifixet? — Ja, jeg saa det godt, svarede jeg; jeg har tænkt paa det, medens jeg gik op ad Bjerget, og jeg tror, at jeg vil fortælle dem derhjemme om de To; vi Danske trænger saa forfærdelig til at lære af saadan en gammel Kone som hende dernede med Krucifixet; vi er saa umaadelig kritiske; vi kritiserer Alt mellem Himmel og Jord, og der er i det mindste det Gode ved os, at vi virkelig kritiserer Alt og ikke lader vort eget Jeg gaa Ram forbi; vi er meget vidt i den Kunst, der hedder Selvkritik; men hvad kan det nytte, naar vi, alt

medens vi tage til i kritiske Ævner, blive fattigere paa det, der nærmest skulde kritiseres og retledes, — de dybere Følelser, Energien, Begejstringen? — Ja, De har Ret, siger Gesandten, man kan lære meget af en saadan gammel Kone, og hvor er det rørende at se en saadan barnlig, enfoldig og inderlig Tro som hendes; jeg synes, man kan glæde sig derover og have godt af det for lange Tider. — Vi havde imidlertid tilfældigvis begge rejst os, og da Gesandten gjorde Mine til at ville fortsætte Samtalen nedad Bjærgget, men jeg inden min Afrejse har faaet de bestemteste Opfordringer af vor højærværdigste Biskop til ikke at skade min Hals ved at tale ude i den friske, skarpe Bjærgluft, bød jeg hurtigt Farvel og skyndte mig af Sted.

Jeg vil ikke fortælle om, hvad jeg saa under Nedstigningen, om Udsigten over Dalen med de grønne Skove og Enge og de himmelhøje, takkede Bjærgene rundt om; jeg vil kun fortælle, at da jeg i Skumringen kom ned i Dalen og forbi Laden, da stod de To der inde og arbejdede. Stakittet var blevet omtrent færdigt; der maatte være sket et lille Uheld, thi Tremmerne var plettede med Blod, og Snedkeren havde Bind om den ene Finger; det har vel været den gamle Kone, der har maatte ofre sit Lommetørklæde for at faa Blodet standset og Arbejdet færdigt. Jeg stod atter lidt og saa til; uden at se op et Øjeblik arbejdede Snedkeren paa at runde Tremmestavene af foroven, og den gamle Kone hang over Stakittet og malede det med grøn Farve. Atter havde jeg Lyst til at sige nogle venlige Ord, til den gamle Kone især, men hvad kan det nytte, naar man kan tysk og ikke bayersk; saa er man stillet som den, der ovre paa Heden vil tale dansk med dem, der kun taler jydsk.

Saa gik jeg da min Vej uden at sige noget; jmen medens jeg gik, tænkte jeg: Naar den Kone, der bragte lidt Hø til Trækdyrene, der kørte Sten til Templet i Jerusalem, gjorde en større Gerning for Gud end Alle de an-

dre, mon der saa ikke ogsaa er En, der ser med større Kærlighed ned paa den gamle Kone derhenne ved Laden, end muligvis paa mangan anden, der dog har bygget ham Kirker og Kapeller til Ære?

H. Gamél.

V A L E R I A

eller

Sejrstoget ud af Katakomberne.

—O—

(Fortsat.)

Dagen efter Candiduses og Valerias Trolovelse saa man et lykkeligt Selskab køre hen mod den appiske Port: det unge Brudepar vilde, sammen med Forældrene, besøge Sophronias og Candiduses Søstres Grave for at smykke dem med Blomster.

Men de var ikke de eneste, der drog ud til Katakomberne; allerede fra den tidlige Morgenstund strømmede større og mindre Grupper af troende, alle festligt klædte, henad den appiske Vej. Thi Kirken fejrede denne Dag, den 30te Oktober, Paven og Martyren Pontianuses Fest, og havde man end ikke under Forfølgelserne nogensinde undladt at fejre de hellige Mysterier til Pavens Ihukommelse ved hans Grav i Calistuses Katakomber, skulde i Dag den sejrende Kirkes Jubel finde Genklang ved Martyrernes Grave. Fossorerne havde i Løbet af Natten atter gjort Indgangen, der i lange Tider havde været tilkastet, fri og ryddet den Trappe, der førte ned til Gravkamrene. Hele den appiske Vej til Indgangen var bestrøet med Blomster og frisk Grønt, Dørene prydede med Løvkranse og Tæpper, og selve Kapellet festligt smykket med Guirlander og talrige Lamper.

Et kortvarigt Uvejr med Regnbyger havde om Mor-

genen dæmpet Vejens Støv og vederkvæget hele Naturen; Solens Straaler brød af og til gennem de sælsomt dannede Skyer, hvis Rande blev bræmmede med Purpur; Italiens Himmel er lige vidunderlig skøn enten den er klar og blaa, eller den ifører sig de lette Skyers henrivende Pragt.

Valeria og Rufinus knælede i stille Andagt ved Moderens og Hustruens Grav; hun hørte jo nu til de forklarede i Himlen. Irene og hendes Søn følte en brændende Længsel efter at se det Sted, hvor de to Søstre hvilede, der ligeledes havde vundet den store Sejr ved deres Martyrium.

I den sidste Tid var Valeria saa ofte gaet ud ad den appiske Vej med Hjertet fuldt af Sorg og Angst, — da hun begravede sin Moder, da hun ordnede Graven til Faderen, og da hun vilde sige Irene det sidste Farvel. I Dag vendte Rufinus tilbage som Kristen til sin Hustrus Hvilested: Hendes og Datterens Bøn havde, efter tunge Prøvelser, ført ham til Sandheden. Irene var bleven slæbt ud ad denne Vej for at lide Døden, uden at faa omfavnet sin elskede Søn, der dog var hende saa nær, efter den lange Adskillelse. Hvilken Sjæleangst havde Candidus udstaaet, da han paa sin Hest jog forbi Monumenterne paa den appiske Vej; hvor havde han ikke i glødende Bønner anraabt Himlen om at han kunde naa derhen, inden det blev for sent!

Alt dette tænkte de fire besøgende paa, og der kom Taarer i Valerias og Irenes Øjne; men snart fløj et lykkeligt Glædessmil over deres Træk, ligesom naar Solen bryder frem efter et Tordenvejr. Aldrig havde de grønne Træer og Blomster syntes dem saa skønne; Villaerne paa Albanerbjergenes Skraaninger sendte dem fra det fjerne en venlig Hilsen; paa denne rene, forfriskende Efteraarsdag summede Bier og Myg, og — hvor vidunderlig smukt var det ikke! — ved at se tilbage mod Rom, stod der en pragtfuld Regnbue, hvis lyse Farveblandinger straaledede ud over deres egen Fred og Glæde.

Efter en halv Times Kørsel havde de naaet den hellige Callistuses Coemeterium, og, med Valeria som Fører, steg Selskabet, med deres Fakler og Blomsterkranse ned i den hellige Dødsstad.

Da de, efter en kort Vandring, var kommen ind i det *Cubiculum*, hvor Sophronia hvilede — tæt ved Siden deraf fandtes den Dobbeltindskrift, som Rufinus havde til-egnet hende, ligesom ogsaa den tomme Grav, Valeria havde beredt til sin Fader —, da overvældede Følelsen dem begge, og Valeria brød ud i en lydelig Hulken. Det Ønske trængte sig ganske vist frem for dem: O, havde du dog levet endnu for at kunne dele vor Lykke! men de følte ogsaa, at den hensovede var dem nær i dette Øjeblik. Og nu først forstod Rufinus til fulde Indholdet af sin Inskription: *Sophronia dulcis, semper vivas Deo; Sophronia vivas, du vil altid leve hos Gud*. Han tog i Tavshed et spidst Instrument, som en af Graverne havde glemt dernede og kradsede dermed en tredie Indskrift ind i Kalkpuksen:

SOPHRONIA, VIVAS FELIX CUM TUIS!

(*Sophronia, lev salig med dine!*)

Som Kristen var nu Rufinus overtudet om den trøsterige Sandhed: Døden dannede ikke nogen Afgrund mellem hende og hendes efterlevende; det var kun et Forhæng, der adskilte dem. Som Sophronia evigt salig levede hos Gud, saaledes var hun ogsaa med sin forklarede Kærlighed nærværende hos de tilbageblevne; havde hun i de forløbne Dage for Barmhjertighedens Trone bedt for Ægtefællen og Datteren, under deres Prøvelser, saa delte hun ogsaa i Dag, hist oppe fra, deres stille, rige Lykke med dem.

Som begge de første Inskriptioner er ogsaa den tredie, — Vidnesbyrd om et Hjerte, fuldt af den mest levende Tro, — endnu bevaret i Callistuses Katakomber. — Efter at Valeria og Irene havde smykket Moderens og Venindens Grav med Kranse, vandrede de alle over til de to Smaapigers Hvilested.

Det var i en simpel Grav, at de jomfruelige Martyrer

slumrede i Fred ved hinandens Side; der var ikke en Gang Inskription paa Stenen, men Irene havde som Forbillede ladet de tre babyloniske Ynglinge male over sine to Døtres Grav — og nu, da Forfølgelsens Flammer var udslukkede, følte hun Trang til at istemme disse Herrens Stridsmænds Sejrs- og Lovsang fra det gamle Testamente.

Candidus havde allerede som Dreng forladt Fædrenehjemmet og sine Barndomslege for at drage ud i den raa Krigstjeneste; nu var han kommen hjem igen og stod med sin Moder ved Søstrenes Grav; hans Fader havde jo ogsaa været Martyr, og hans Lig laa endnu indelukket i Sandgraven ved den appiske Vej og ventede paa, at Sønnen skulde komme og bygge ham et Gravkammer, hvori han kunde blive bisat; dette skulde da være Midtpunktet for en Katakombe og til evige Tider bære den hellige Castuluses Navn.

Irene og hendes Sø: lagde to Blomsterkranse paa Graven, og Candidus indridsede i Marmorstenen Kristi Navnetræk , den Frelser, for hvem Søstrene var døde, i hvis Fred de nu hvilede, og i hvis Himmel de evigt glædede sig sammen med deres Fader.

Derpaa førte Valeria dem hen til de største Martyrers Grave: til det Kapel, hvor Paverne var bleven bisatte i de sidste hundrede Aar; til den hellige Soters Katakombekirke og ind i den ældste Del af det Coemeterium, hvor den hellige Lucina, Apostlens Discipel, hvilede. Disse Steder er endnu i vore Dage, efter mer end femten hundrede Aars Forløb, alle fromme Pilegrimmes Maal, om end Martyrernes hellige Ben for længe siden er bleven bragte ind til Byens Kirker, og Tidens Tand, saavelsom raa Vandalisme har ødelagt meget. Den Gang stod alt endnu uskadt; Sarkofagerne, eller Stenkisterne; Stenene foran de forskellige Grave; Lamperne, hvormed man paa de hensovedes Dødsdag belyste deres Grave; de Genstande, der var trykkede ind i den friske Kalk, hvorved de Kristne symboliserede

hans og deres egen Opstandelse; Malerierne, som prydede Gravkamrenes Lofter og Vægge.

Paa deres Vandring gennem Katakomberne stødte de, snart hist, snart her, paa Grupper af troende, som med Lys i Hænderne besøgte de hellige Steder; ikke sjældent hørte de fromme Sange i det fjerne; mange Grave var smykkede med friske Kranse, paa andre brændte Lamper, der var indmurede i en Nische ovenover Gravpladerne.

Valeria havde en vidunderlig Gave til at forklare det altsammen. Som en Gartner, der gaar omkring mellem Havens rige Blomsterflor og snart skærer en Blomst af hist, snart en Blomst eller en Knop af her, for at binde en Buket sammen deraf, saaledes forstod Valeria ogsaa at forklare dem snart en Indskrift, snart et Symbol, eller et Maleri; snart førte hun sine Venner ind i et rigt smykket Kapel, snart stansede hun foran en simpel Grav, som gemte de faa Rester af mange Martyrer, der enten var revne ihjel af de vilde Dyr, eller havde fundet Døden paa Baalet, snart førte hun dem op i de andre Galerier, gennem den store Dødsstads forskellige bredere eller smallere Gange. Rufinus lyttede henrykt til hvert Ord fra sin Datters Læber; selv Candidus, der fra sin Barndom kun havde beværet en svag Erindring om Katakomberne, vidste ikke, hvad han mest skulde beundre, enten den Rigdom af hellige Juveler, som Kirken her skjulte i sine Skatkamre, eller den dybe Fromhed og aandfulde Opfattelse, hvormed hans Brud forstod at tyde og forklare alt. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Efter Politiets Mandtalslister er Københavns Folkemængde ved Udgangen af 1903 beregnet til 420,800 Personer, blandt hvilke henved 2500 ere Katholiker.

— *Katholsk-selskabelig Forening af 6. Maj 1904*, afholdt Lørdagen den 17. September en vellykket Theaterforestilling, som udførtes af Foreningens unge Medlemmer. Den store Sal i Kongens Club var fyldt til sidste Plads, og at Publikum morede sig fortræffeligt saas tydeligt af det livlige Bifald og de mange smukke Blomster, som stadig kastedes op til de Spillende. Der opførtes Stykkerne »København—Aarhus« og »Nej«. Det sidste Stykke faldt særlig i Publikums Smag. Af de Agerende maa særlig nævnes d'Hrr. J. Højer-Christensen og Evarist Petersen, som henholdsvis udførte Klokker. Links og Hammers Partier. Blandt de agerende Damer maa særlig nævnes Frøknerne K. Rebstorff, Susanne og Ingrid Monét, særlig sidstnævnte, som udførte den livlige Tjenestepige i »København—Aarhus« meget glimrende. Foreningen, som kun har bestaaet et halvt Aar, tæller allerede cirka 40 Medlemmer. Med Glæde kan Foreningens Stiftere — Formanden Hr. J. P. Stauning og Kassereren Hr. Evarist Petersen — se tilbage paa et smukt Resultat efter et halvt Aars Arbejde; thi Foreningen talte kun 12 Medlemmer, da den blev stiftet paa Børnehjælpsdagen den 6. Maj 1904.

— Fra *Esbjerg* have vi modtaget den glædelige Meddelelse, at der paa det nye Hospital allerede er indlagt c. 15 Syge.

Trier. Den paa Ny-Pommern i Sydhavet myrdede *Søster Angela* (Vilhelmine Balka) opholdt sig en Tidlang før sin Indtrædelse i Missionshuset i Hilstrup som Opdragerinde i en Familie i Trier. Hun tilhørte selv en anset Officersfamilie og havde taget Lærerinde-Examen. Alle, som kendte hende nærmere, roste hende for hendes Dannede, Hjærtensgodhed og Fromhed. Efter en heroisk Overvindelse af en Del sanitære Vanskeligheder fulgte hun Naadens Kaldelse og indviede sit Liv som Missions søster blandt »sine kære Vilde«, det hun saa gjerne kaldte de Indfødte i hendes fremtidige Virkekreds. Hvad hun skrev paa den første Side i sin Dagbog: »Hvor der er Villie, er der og-

saa en Vej!« har hun selv aflagt Vidnesbyrd om. Fra hendes sidste Brev, som hun kort før sin Afrejse til Ny-Pommern skrev til Familien i Trier, for hvis tvende Døtre hun havde været Opdragerinde, straalder der Lykke og Glæde over »ganske at have indviet sig til Jesu guddommelige Hjærte.«

»Hjærteligt gærne,« skriver hun, »gaar jeg til de stakels sorte Børn, som vel nok ville sætte min Taalmodighed mere paa Prøve, end begge Deres smaa Døtre. Aldrig følte jeg mig lykkeligere i mit Liv end i det Øjeblik, da jeg under Te Deums højtidelige Toner medtog Missionskorset. De kan næppe forestille dem, med hvilken Glæde og Begejstring vi længes efter det Øjeblik, som skal bringe os til vore kære Vilde. Tanken om den Lykke, Herren har forundt os, idet han har kaldt os til en saa smuk Virksomhed, bidrager meget til at overvinde den vemodige Følelse, som Afskeden fra Moderhuset, Hjemmet og alle Kære fremkalder hos os.«

Den 19. Marts ankom hun til Missionsstationen og næppe fem Maaneder senere faldt hun for Mordernes Hænder og erhvervede sig Martyrdommens Krone. Følgende Notitser i hendes Dagbog kunde tjene til Opbyggelse:

»Ethvert Kors, vi bære, ligner Korset i Musiken: det opløfter Mennesket.« »Enhver, som er og vedbliver at være sanddru mod sig selv og andre, ejer de største Talenters skønneste Egenskaber.« »At være bedrøvet, er det samme som altid at tænke paa sig selv.« »Kvinden tragter uendeligt mere efter at gøre lykkelig, end efter at være lykkelig.« »Hold fast ved Maria; fattigt er kun det Menneske, som forlader hende.« »Intet er saa haardt, saa tørt, saa snævert, som et Hjærte, der i Alt kun elsker sig selv.« »Gaa fremad med samme Mod, hvad enten Solen skinner eller Regnen styrter ned i Strømme.« »Et Menneskes Bryst kan alt, bære alt, naar det kan give Afkald og øve Selvfornægtelse.« »Tal aldrig ondt om et Menneske, naar

du ikke ved bestemt, at det er sandt, og naar du véd det bestemt: hvorfor fortæller du det saa?« —

C. B. LOHRER,

31. Adelgade,

Telefon Nr. 19673,

tegner Brand-, Glas- og Tyveriforsikringer paa billige Betingelser.

S.J.G. **Mandag** den 10 Oktober, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St Josefs Gilde** Møde for **III. Grad** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katolske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Oktober. 19. Sønd. e. Pintse. **Rosenkransfest.** (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) — 3. **M.** Votivofficium af St. Ansgar. — 4. **Ti.** Franciskus af Assisi, Bekender. — 5. **O.** Placidus og Lidelsesfæller, Martyrer (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 6. **To.** Bruno, Bekender. — 7. **F.** Markus, Bekender og Pave (i St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Aften Kl. 8 Rosenkransandagt). — 8. **L.** Birgitta, Enke. (Votivmesse **B. M. V.**)

Søndag den 9. Oktober. 20. Søndag e. Pintse.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{4}$, læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

St. Ansgars Ki-ke. Lørdag d. 8. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Votivmesse af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den sakramentale **Velsignelse**.

Rosenkransbroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke **Søndag den 2. Oktober** under den h. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet. — Om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

Mariabørnene holde Fælleskommunion i St. Knuds Kapel **Søndag d. 2. Oktober Kl. 7.**

Aandelige Øvelser.

Fra **Søndag d. 16. Okt.** til **Søndag d. 23. Okt.** afholdes i Jesu Hjerter Kirke **Exercitier for Herrer.** Foredragene holdes de to Søndage Kl. 6 Aften og paa Hverdagene Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften.

Torsdag d. 13. Oktober Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften holdes forbedrende Foredrag.

Alle Menighedens Herrer indbydes.

St. Franciskus III. Orden. I Anledning af den h. Franciskus' Fest, **Tirsdag den 4. Oktober**, holdes om Aftenen Kl. 8 i St. Knuds Kapel Møde med Løfteafleggelse og Generalabsolution.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde **Fredag d. 7. Okt.** i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Litteratur: I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35, Kbhvn.) faas:

Fred. Esser: **Den h. Frants af Assisi.** Et Livsbillede I. II. III. 75 Øre.

Aug. Brinkmann: **Den h. Birgitte.** Et kulturhistorisk Billede. I Kr. 50 Øre heftet.

St. Anna Ynglingeforening holder Aftenunderholdning med Skuespil **Søndag den 2. Oktober Kl. 7** præcis i Lokalet, Hans Bogbinders Allé 2 og 4. Entré for Voxne 25 Øre, Børn 10 Øre. Billetter faas i Præsteboligen. — Alle indbydes venligst. Underholdningen gentages **Søndag d. 9. Okt. Kl. 7.**
Bestyrelsen.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 225—232.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 41.

Søndagen den 9. Oktober.

1904.

Indhold: Valeria. — Rosenkransbønnen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. — Bekendtgørelser.

VALERIA

eller

Sejrstoget ud af Ratakomberne.

—0—

(Sluttet.)

»Her skal I se,« sagde Valeria og førte sine Ledsagere ind i et Kapel, der var prydet med Søjler, og hvis Baggrund bestod af en rigt dekoreret Nische, »dette Maleri er først bleven færdigt for et Par Maaneder siden. Det er en af de sindrigste Fremstillinger i vore Coemeterier: Billedet af den gode Hyrde, Symbolet paa Herren, som bærer den vildfarne Menneskeslægt paa sine Skuldre og bringer den hen til sin Kirkes Faaresti; den tro Hjord trænger sig rundt omkring ham og vender Hovederne imod ham; hans Sendebud iler ud i den vide Verden for at tilbyde alle Folkeslag hans Frelses Vandstrømme, som udrinder fra den levende Klippe, som er Kristus. Nogle hører med Længsel

og Sønderknuselse paa Naadens Budskab, hvorimod andre enten i Sanselighed holde fast ved de jordiske Nydelser, eller ogsaa i stolt Hovmod vender sig bort fra Hyrden og hans Sendebud.«

»Jeg staar endnu kun i Kirkens Forgaard,« udbrød Rufinus med dyb Undren, medens hans Øje eftertænksomt var hæftet paa Billedet, »og dog — hvor skønt er alt det, jeg ser! hvad vil det ikke blive, naar jeg først faar Lov til at træde ind i selve Helligdommen!«

Atter og atter rettede han forskellige Spørgsmaal til sin Datter, og jo bedre han kunde forstaa hendes Svar, desto mere lysnede det i hans Indre.

»Sig mig dog,« sagde Rufinus, da de standsede i en af de ældste Afdelinger i Katakomberne foran en ejendommeligt Fremstilling: en Fisk, der svømmede paa Vandet, og oven over denne en Kurv med Vin og Brød, »hvad betyder denne Fisk?«

Da Valeria i det mamertinske Fængsel i Hast havde forberedt sin Fader til den hellige Daab, havde hun endnu ikke indviet ham i denne Hemmelighed, som for Resten ogsaa var det sidste, der blev meddelt ved den katheketske Undervisning; ved Rufinuses Ord sendte hun Irene et spørgende Blik, men da denne smilte bifaldende, svarede hun:

»Paa Gravstenene ser man ofte en Fisk, eller ogsaa det græske Ord derfor, I K T H Y S, indmejslet. Naar man tager de enkelte Bogstaver frem i deres Rækkefølge, har vore Fædre i Troen deri ment at se Begyndelsesbogstaverne til de fem græske Ord: »Jesus Kristus, The-u Hyios, Soter, »Jesus Kristus, Guds Søn, Frelseren,« og saaledes er *Fisken* bleven et Symbol paa *Herren*. Derfor staar enten Fisken, eller dens græske Navn, paa Gravstenene, for at antyde, at den afdøde har forladt denne Verden i Troen paa Jesus Kristus, Guds Søn, og i Fortrøstning paa hans Forsoningsdød. — Paa samme Maade er ogsaa denne Fisk,« vedblev Valeria, idet hun pegede paa Billedet, »som hæver sig over Vandfladen, et Billede

paa Guds Søn, der er opstanden til det evige Liv i Faderens Herlighed fra Lidelserne i denne Verdens beske Hav, men dog er inderlig forenet med os gennem en vidunderlig Spise, som han tilbyder os, — en Spise, som ganske vist efter jordisk Syn og Smag er Brød og Vin, men som paa hans Almagtsord er forvandlet til en overnaturlig himmelsk Føde.«

Valeria tav; hun vovede ikke udførligere at udvikle denne hellige Hemmelighed. Men Rufinus betragtede tankefuldt Billedet og sagde:

»Et andet Sted saa jeg ogsaa en Fisk afbildet og ved Siden af den Kurve med Brød, som var satte frem til indbudte Gæster. — Men her er Fisken, Brødet og Vinen, for saa at sige, eet. Nu har du sagt, at Fisken er Kristus: er da maaske den overnaturlige, himmelske Spise, som de fortærer, og som kun for Sanserne synes at være Brød og Vin.....«

Rufinus standsede: den Tanke syntes ham saa ophøjet over alt, hvad han kunde tænke sig, at han ikke vovede at komme frem med den.

Valerias Øje, der straaled i hellig Forklarelse, og et saligt Smil paa hendes Læber var en stiltiende Bekræftelse paa hans Spørgsmaal.

»O, mit Barn,« udbrød Rufinus i stærk Bevægelse, »er det muligt at tænke sig, at den Evige har nedladt sig saa dybt til os usle Skabninger, og kan virkelig Støvet Orm optage sin Gud i sig, uden at blive knust af hans Højhed og blive fortæret af hans Helligheds Ildsluer?«

»Den guddommelige Kærlighed, som til vor Forsøning hang paa Korset,« svarede Valeria, »stillede sig med udbredte Arme mellem Himlen og Jorden, mellem Gud og Menneskene, drog den Evige ned i Støvet og hævede Jordens Søn op til Guds Faderhjerter.«

»Kan jeg,« spurgte Rufinus, og en Taare perlede i hans Øje, »kan jeg, efter at have tjent Afguderne saa længe og haardnakket stødt Naaden fra mig, kan virkelig jeg

elendige Synder haabe at faa Del i dette himmelske Brød, for at . . . . . o mit Barn, mit Barn, tør jeg strække mine Hænder ud imod Guds Søn, tør mine Læber røre ved ham, tør jeg optage ham i mit Hjerte? — Nej, det er jeg ikke værdig til! — Men jeg maa nok tilbede ham og hans Kærlighed i Brødets Skikkelse, og jeg maa ogsaa faa Lov til at se, hvorledes I hellige, rene Sjæle forene eder med ham og han med eder. O, nu forstaar jeg først paa hvilken Klippe Kejserens Magt blev knust; nu først begriber jeg, hvorledes Martyrerne kunde gaa saa begejstrede i Døden og ikke frygtede de Torturinstrumenter, som fyldte mig med saa navnløs en Rædsel.«

Med stigende Bevægelse havde Irene og Candidus hørt paa denne Samtale. De opfattede og forstod naturligvis Sakramentet langt dybere, end Rufinus, og dog gjorde hans Henrykkelse, ved at modtage denne første Aabenbarelse af Mysteriet, det mest levende Indtryk paa dem.

»Men sig mig,« vedblev Rufinus, der ikke kunde løs-rive sig fra Billedet, »hvorved og paa hvilken Maade kan Brødet og Vinen blive forvandlede til denne himmelske Spise, til denne guddommelige »Fisk«, — til Jesus Kristus selv, Guds Søn og Forløseren? Du nøler med Svaret; o, lad mig dog faa et endnu dybere Indblik i denne hellige Hemmelighed! — Jeg har en Anelse om at dette kun kan lade sig gøre ved Guds egen Medvirkning. — Maaske kommer Herren, naar vi er forsamlede i Bøn, ned fra Himlen for her, midt iblandt os, at udrette dette uudsigelige Under ved sin Almagt? — Thi hvem anden end han selv, vilde være mægtig og hellig nok dertil?«

»Sig ham nu alt!« sagde Irene og Candidus paa én Gang til Valeria, henrevne af den Inderlighed, hvormed Rufinus søgte at trænge ind i Altrets hellige Hemmelighed.

»Du har,« vedblev Jomfruen, og hendes Stemme blev endnu højtideligere, »du har ogsaa set et andet Billede ved Siden af dette: — en Mand i et folderigt *Pallium*,

hvilket vore Præster tidligere bar, ligesom de hedenske Filosofer; han staar foran et trefodet Alterbord og breder sine Hænder ud over et Brød og en Fisk, som ligger ved Siden af paa et Fad. Lige overfor er der afbildet en Kvinde, som beder med opløftede Hænder.« —

Valeria gjorde en lille Pavse; hun trængte til at samle sine Tanker, 'for paa en værdig Maade at forklare den op-højede Hemmelighed. Derpaa sagde hun i dyb Bevægelse:

»Et Ord, udtalt af dødelige Læber, over Brødet, henvender sig gennem Bønnens Magt til den Udødelige og Ophøjede; ved Guds Aandepust bliver det almægtigt, bliver det fra et jordisk Ord til et himmelsk; Jordens Frugt forvandles til en guddommelig Spise, og under Brødets Skikkelse ligger den guddommelige »Fisk«, Jesus Kristus, paa Altret; — Kirken staar tilbedende, med opløftede Hænder foran Guds Søn, vor Forløser, i levende Tro paa hans guddommelige Ord: Tager og æder: Dette er mit Legeme!«

Rufinus stod nogle Øjeblikke ganske stum, overvældet af det mægtige Indtryk, denne Hemmelighed gjorde paa ham, og som hans Forstand ikke kunde fatte. Endelig sagde han:

»Hvor maa eders Præsters Læber dog være hellige og rene, da Guds Søn jo ligesom fødes ved dem; hvor pletfri deres Hænder, naar han saaledes betror sig til dem i Brødets Skikkelse. — Og hvilken Kærlighed af den Evige at give Støvets skrøbelige Sønner en saadan Magt over sig, at et Ord af deres Mund er tilstrækkeligt til at forvandle almindeligt Brød ikke til et Menneske, ikke heller til en Engel, men til Gud selv. Nej, nej, det kan ingen menneskelig Forstand begribe! — Ak, mit Barn, hvilken himmelsk Løn har jeg ikke faaet for de Lidelser, jeg har udstaet, at jeg gennem dem er naaet til Erkendelse af dette store Tegn paa Guds Naade imod os!«

»Og dog,« vedblev Valeria, »maa Sløret fjernes endnu mere for at forklare Dig, hvad vor Tro lærer os om denne Hemmelighed. Det er jo en Præst, som staar ved Bordet,

ved Altret — og baade Præst og Alter forudsætter et Offer. — Men,« tilføjede Valeria, »for at fatte det, maa Du først lære at forstaa andre Sandheder, og jeg er bange for, at jeg allerede har trættet Dig alt for meget i Dag.«

»Kan man vel føle legemlig Svaghed, mit Barn,« udbød Rufinus, »naar Sjælen er bleven hævet saa højt over alt jordisk? — Kan Lænkerne vel tyngte Fangen, naar selve Himlen lyser ind til ham i Fængslet? Men din Fader vil følge Dig paa samme Maade, som Lammet følger Hyrden, selv om han fører det fra den salige Henrykkelses Græsgange tilbage til Verdens tørre Ørken.« — —

De havde allerede været over to Timer i Coemeteriet, da de atter vendte tilbage til Trappen, ad hvilken de var stegne ned. Gennem Indgangen, der nu ikke mere var spærret, sendte Dagslyset sin indbydende Hilsen til dem, og Selskabet forlod Katakombernes Mørke. Da Rufinus besværligt stønnende var naaet op ad de stejle Trin, støttet til Datterens Arm, sagde han med et inderligt, taknemligt Blik: »Naar Kærligheden tilbyder Vandreren, der følger Sandhedens tunge Vej ud af Mørket, sin Arm, saa vil han omsider ved Guds Naade naa Maalet.«

Da Selskabet traadte ud paa den appiske Vej fra den Have, hvori Coemeteriet laa, sad der en Dreng og tilbød de trætte Vandrere Frugter, hvilket ogsaa kan hænde i vore Dage ved Indgangen til Katakomberne. I hans store Kurv laa foruden Æbler, Pærer og anden Frugt, tillige Druer, smukke røde Druer, hvoraf Fyren tog en Klase op og viste Valeria den med et skælmsk Smil.

»O, ja,« udbød Jomfruen, der baade i Gaar og i Dag havde tænkt paa Sophronias sidste Ord, »giv mig den smukke røde Klase der; det er min egen elskede Moder, som sender mig den! — Husker du endnu hendes Ord?« vedblev hun og vendte sig imod sin Fader, idet hun tørrede en vemodig Glædestaare af Øjet og gav sig til at presse et af Bærrerne mellem sine Fingre. —

»Skallen er rød,« svarede Rufinus i dyb Bevægelse,

medens han ge. tog sin Hustrus Ord, »men det indvendige lyst og klart, og den søde Saft omslutter de haarde Druekerner, — saaledes forholder det sig ogsaa med Lidelserne.« — —

Paa Tilbagevejen til Staden mødte Selskabet en Afdeling Soldater, som havde en Fange i tunge Lænker mellem sig. Hvor forbavset blev ikke Candidus, da han opdagede, at det var Solpræsten Gordianus! I samme Øjeblik løftede denne Hovedet og, da han saa Tribunen, fik hans Ansigt et Udtryk af det mest glødende Had. Det forhadte, kristne Navns Bannercfører — overvældet med Æresbevisninger og straalende af Lykke, — og han selv dømt til Døden, paa Vejen til en øde Klippeø, hvorhen han nu blev sendt, efter at Kejseren havde benaadet ham med livsvarigt Fangenskab! —

Otte Dage senere knælede Candidus og Valeria, ledsagede af deres Forældre, i Lateranets Basilika foran det Alter, ved hvilket en Gang Apostelfyrsten havde fejret de hellige Hemmeligheder; der vilde de nu slutte deres hellige Forbindelse i Guds og hele Kirkens Paasyn. Constantin havde paataget sig at udstyre Bruden, og han gjorde det med kejserlig Gavnildhed.

Men i Valerias Øjne var den hjerteformede Bulla, som hun bar paa sit Bryst, med Martyren Castulus Blod, langt mere værd end alle disse Perler og Juveler, Guldspænder og Ørenringe: Irene havde nemlig hængt den hellige Relikvie om Brudens Hals som det sidste Smykke.

Fra alle Kanter blev der sendt Brudegaver; selv den fattige Rustica vilde ogsaa være med. Da Rufinus var kommen tilbage til sit Palads, havde han gjort hende og hendes Mand de mest glimrende Tilbud, naar de traadte i hans Tjeneste; men de havde begge med Bestemthed afslaaet enhver Belønning. Nu kom de og bragte deres fattige Gave, — som dog maaske var den bedste og mest passende af alle Brudegaverne; en simpel Glasskaal, paa hvis Fod de to formælede i grov Guldgravering var afbil-

dede foran Alteret, derover en Sejrskrans og inde i den en Indskrift:

»VIVATIS IN DEO, Lev i Gud!«

Rosenkransbønnen.

—o—

I vor h. Fader, Pave Pius X.s første Encyklika anbefales særlig Rosenkransbønnen for Oktobermaaned: »Lader os tage vor Tilflugt til den allersaligste Gudsmoders mægtige Forbøn. Alt, hvad Vor Forgænger har bestemt i Henseende til de offentlige Rosenkransandagter i Oktobermaaned, anordne og stadfæste Vi ogsaa.«

I katholske Boglader i Udlandet ser man i Vinduerne lange Rækker af Bønnebøger: Bønnebøger for Børn og Voksne, for Gifte og Ugifte, for Sunde og Syge, for Mænd og Kvinder og for alle Stænder. Men ogsaa for enhver Stand og enhver Alder gives der saamange forskellige Bønnebøger, at Valget af en Bog ofte er ret vanskeligt. Jeg kender imidlertid en Bønnebog, som har det skønneste og solideste Indhold og derfor ogsaa kan anbefales fremfor alle andre, og denne Bønnebog er *Kosenkransen*.

Rosenkransen er den skønneste Bønnebog i Henseende til *Indholdet*. Der findes rigtignok kun tre Bønner i den; men de ere de bedste, som Kirken ejer. Eller gives der maaske en fortrinligere Bøn end »*Fader vor*«, som har Jesus selv til Forfatter? Og slutter sig til denne Bøn ikke paa en værdig Maade Bønnen »*Hil dig, Maria*«? Himmel og Jord have i Forening forfattet denne Bøn; den allerhelligste Treenighed ved Ærkeengelen Gabriel den første Del, Elisabeth ved den Helligaands Oplysning den anden Del og Kirken den tredie Del. Kun en eneste Bøn alene kan sammenlignes med begge de foregaaende, nemlig *Trosbekendelsen*, som snarere maa siges at være for-

fattet af den Helligaand end af Apostlene. Tolv Artikler, tolv Roser, vædede med Blodet af mangfoldige Martyrer, som med Glæde have opofret deres Liv for Sandheden af dens Indhold. Og medens vi bede disse Bønner, ledsage vi vor guddommelige Frelser i hans Liv, Lidelse og Død, i hans Opstandelse og Himmelfart; vi vandre med ham gennem de h. Steder, Bethlehem, Ægypten, Nazareth, Jerusalem; vi se ham som Barn i Krybben, som Yngling under Arbejdet, som Mand paa Korset. Vi betragte den himmelske Faders Virksomhed, idet han sender os sin Søn ned til Jorden for at forløse os, Sønnens Virksomhed under Hudstrygelsen, Tornekroningen og paa Korset, den Helligaands Virksomhed i Salen i Jerusalem, i Kirken og i den Retfærdiges Sjæl. Mundtlig Bøn og Betragtning række hinanden Haanden, for at opløfte vor Sjæl og tilskynde den til at beundre og lovprise Guds Almagt, Barmhjærtighed og Visdom.

Hertil kommer saa, at Rosenkransen passer for alle Mennesker, for den Lærde saavel som den Ulærde, for alle Aldre, for Barnet som for Oldingen, for alle Steder, hjemme og ude, knælende eller staaende, siddende eller gaaende, under Arbejde eller under Hvile, for Mennesket i Glæde og i Sorg, for Vandringsmanden paa Rejser og ved Maalet. Min kære Læser, naar Øjnene trods Brillen lidt efter lidt opsigte den mangeaarige Tjeneste, naar Bogstaverne danse for dine Øjne og ikke mere ville gruppere sig til Ord, naar du end ikke er i Stand til at læse en Bog med stor Skrift, men med et Suk lægger den tilside og erklærer: »Det gaar ikke mere,« saa kan du dog rolig læse videre i denne Bønnebog. Og naar Rosenkransen er gleden ud af dine skælvende Hænder, saa løfte dine Slægtninge den op igen, for at slynge den om dine kolde Hænder og lægge den tilligemed dit Legeme i Graven. Ja sandelig, den er den dyrebareste og trofasteste Bønnebog, som overhovedet gives. Der kan blive udgivet endnu mange nye og udmærkede Bønnebøger i Tidernes Løb, men in-

gen; som kan maale sig med denne, ingen, i hvilken der er bleven bedet saa meget og saa ofte, ingen, ved hvis Hjælp saa mange Mennesker har fundet deres Frelse.

»Hver Dag,« sagde Kejser Karl V., »hører jeg Beretningerne om Krig og Fred, men ikke førend jeg har bedt den h. Rosenkrans.« — »Min Søn,« sagde Filip II. af Spanien til sin Søn og Tronfølger, »vil du bevare dine Riger og Freden i dem, saa bær altid Rosenkransen hos dig og bed den flittigt.« Den h. Pave Pius V. og den h. Ærkebiskop Karl Borromæus fandt, trods deres mange Pligter og Arbejder i deres Kald, dog altid Tid til daglig at bede Rosenkransen; de hh. Biskopper Frants af Sales og Alfons af Liguori forpligtede sig endog ved et Løfte til at bede Rosenkransen hver Dag; den h. Johannes Berchmanns, der døde som Yngling i Jesuiterordenen, trykkede paa sit Dødsleje Rosenkransen, Krucifikset og Ordensreglerne til sit Bryst og sagde: »Disse tre Ting ere mine kæreste Skatte, og med dem: dør jeg gærne.«

Tag da ogsaa du, kære Læser, Rosenkransen som den smukkeste og nyttigste Bønnebog i din Haand. Maatte Rosenkransens Dronning under Betragtningen af de glædefulde Hemmeligheder nedbede over dig den sande Ydmygheds, den virksomme Næstekærligheds og den indre Lydigheds Naade; under Betragtningen af de smertefulde Hemmeligheder deri sande Angers Naade, Hjærtens Renhed, for at sejre over den onde Lyst, standhaftig Taalmodighed og Selvfornægtelsens Aand; og endelig under Betragtningen af de herlighedsfulde Hemmeligheder den Naade: at din Tro forøges, dit Haab styrkes og din Kærlighed opflames, Længsel efter de himmelske Goder og den Udholdenhed og Bestandighed indtil Enden, som sætter Kronen paa hele vor guddommelige Frelsers iVærk. Maatte hun nedbede over dig alt dette ved Guds Trone!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Den 4. Oktober døde i en Alder af 80 Aar Sang- og Musiklærer **Frantz Michaelsen**, der i 40 Aar har virket som Sanglærer i St. Ansgars Kirkeskole og som Kordirigent i St. Ansgars Kirke. Med en Interesse og Offervillighed uden Lige arbejdede han i de mange Aar paa at fremme den kirkelige Sang baade blandt de Voksne og Skolebørnene i Menigheden, og ved Dygtighed og Sikkerhed i Direktionen i Forbindelse med Taalmodighed og en taktfuld Optræden lykkedes det ham at uddanne flinke Sangere, som udførte de vanskeligste flerstemmige Kompositioner paa den klassiske kirkelige Musiks Omraade og forskaffede St. Ansgars Kirkens Sangkor en fremragende Plads blandt Hovedstadens Sangkor. I 1879 hædrede den h. Fader, Pave Leo XIII. ham, idet Hs. Helighed ved daværende apostolisk Præfekt H. Grüder lod ham overrække et Kunstarbejde fra Vatikanets Mosaik-Studium, saavidt vi mindes, forestillende St. Peterskirken i Rom. Ved sin rolige og milde Optræden vandt han baade Voksne og Børn og forstod saa ret at vække hos dem Sansen og Begejstringen for Sangen i Almindelighed og for de herlige Kirkesange i Særdeleshed, og han omtaltes stedse med den største Højagtelse og Kærlighed af sine tidligere Elever. De kirkelige Foresattes Raad og Anordninger fulgte han paa det nøjagtigste og nød til Gengæld ogsaa deres fulde Tillid. Ogsaa ved Forenings- og Skolefester medvirkede han med Glæde og Iver, altid beredt, naar han anmodedes om Bistand. Saalænge hans legemlige Kræfter tillode ham det, virkede han med usvækket Iver og Interesse i Kirkens og Menighedens Tjeneste. I et langt Afsnit af St. Ansgars Kirkens Historie har han med sine flinke Sangere bidraget til at forherlige Gudstjenesten i vor gamle Moderkirke her i Hovedstaden. En Tak for hans mangeaarige Virksomhed til Guds Ære og Menighedens Opbyg-

gelse vil uden Tvivl ledsage Forbønnen for ham paa Begravelsesdagen under den højtidelige Sjælemesse, som finder Sted i St. Ansgars Kirke *Lørdag d. 8. Oktbr. Kl. 10.* R. I. P.

— Den 30. September afsluttedes ogsaa et langt og arbejdsomt Liv i Kirkens og Menighedens Tjeneste, idet forhenv. Portner og Kirkebetjent ved St. Ansgars Kirke **Ludvig Josef Amann** afgik ved Døden paa St. Josefs Hospital i en Alder af 79 Aar. Den afdøde, som var født i Ingolstadt i Bayern, havde været ansat ved St. Ansgars Kirke i 28 Aar. Med Samvittighedsfuldhed og ubrødelig Troskab passede han i de mange Aar sit møjsommelige Arbejde, skønt dette voksede med Aarene, indtil for et halvt Aar siden Kræfterne svigtede ham, og han maatte lade sig indlægge paa St. Josefs Hospital, hvor Døden nu har frigjort hans trætte Skuldre for Arbejdets Kors. At han selv følte, at det gik mod Enden, fremgaar af en Ytring han med Taarer i Øjnene gjorde, da man paa Vejen til Hospitalet kørte ham forbi Kirken, idet han sagde: »Farvel, St. Ansgars Kirke; dig ser jeg ikke mere!« En tro og ærlig Sjæl afsluttede med gamle Amann sin Tilværelse heneden! Maatte Herren skænke ham den tro Tjeners Løn: Freden og Hvilen i den lykkelige Evighed! Den højtidelige Sjælemesse, under hvilken Medlemmer af St. Josefs Gilde paraderede med Emblem og Marschalstave ved Kisten, fandt Sted *Torsdag den 6. Oktober* i St. Ansgars Kirke. De smukke Ord, hvormed Pastor Braun efter Messen hædrede den gamle, trofaste Kirkebetjents Minde, gjorde et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende, og de vare ikke faa, som havde Taarer i Øjnene. R. I. P.

— (P. F.) Tirsdagen d. 27. f. M. afholdt katolsk Afholdsforening *Sct. Johannes Broderskab* sit maanedlige Møde i Bredgade 67 efter følgende Program: Foredrag og humoristisk Oplæsning af Hr. J. Chr. B. Berg og Sang og Musik af Frk. A. Wetterholtz. Hr. Bergs veltilrettede Foredrag vandt stærkt Bifald. Stor Munterhed vakte det bl. a., da Taleren citerede Sindssygelæge Hindhedes

Udtalelse paa Afholdskongressen i Sommer, at det nu kun er fordrukne Læger, der ordinere Spirituosa som Medicin til deres Patienter*). Foredraget var baade belærende og interessant og blev hørt med stor Opmærksomhed.

Som sædvanlig forstod Hr. Berg ogsaa ved denne Lejlighed at sætte Tilhørernes Lattermuskler i stærk Bevægelse med sine muntre Fortællinger. Dernæst var der Sang af Frk. Wetterholtz, der med sin smukke, velklingende Stemme foredrog flere smukke Sange, deriblandt »Agnes, min dejlige Sommerfugl«, »Nøkken« og »Edith«. Frk. Wetterholtz høstede stærkt, fortjent Bifald, og maatte synge flere Numre da capo.

I en Pavse paa 20 Minutter nød Selskabet derefter Kaffen til en munter Passiar. Det Hele bar Præget af en større Familiefest. — Efter i Fællesskab at have afsunget Sangen: »Midt i Bølgernes Brus vil jeg bygge mit Hus,« til Melodien: »Jeg vil værge mit Land« — gik Deltagerne hver til sit Kl. 11¹/₂.

Det vil glæde St. Josefs Broderskab, om mange af vore Trosfæller vilde gæste os, naar vi næste Gang indvarsler til Møde d. 25. ds. (Se Avertissementet i Ugebladet for Søndag den 23. ds.) Indmeldelser i Broderskabet, der er en ren katholsk-folkelig Afholdsforening, modtages fremdeles paa Møderne samt ved Henvendelse til L. Winther, Skydebanegade 12¹ C, Chr. Jensen, Slotsgade 4¹, J. Stauning, Thorsgade 21¹, og Evarist Petersen, Absalonsgade 21⁵, A.

— (A. N) Som annonceret her i Ugebladet holdt *St. Anna Ynglinge*forening i Søndags Aftenunderholdning med Skuespil. Der var »rød Lygte«.

Efterat en stemningsfuld Prolog hvori Foreningen bød den ny Sognepræst, Pastor *G. Schmiderer*, velkommen, var bleven fremsagt af et i bengalsk Belysning staaende Medlem af Foreningen, opførtes to Smaastykker: »Vægter-

*) Redaktionen finder denne Ytring overdreven og kan ikke stemme overens med den.

løjer i Dragør« og »Et eneste Par Bukser«. Forestillingen var helt igennem yderst vellykket, og høstede fortjent Bifald. Særlig det sidstnævnte Stykke, der var fuldt af en Mængde lystige Indfald, gjorde stor Lykke. De unge Skuespillere gjorde deres Sager udmærket og bevægede sig paa Scenen med en Frejdighed og Rutine, saa man skulde tro, den var deres daglige Tumbleplads.

Da Tæppet under bragende Bifald var faldet for sidste Scene, bleve Skuespillerne fremkaldte Gang paa Gang af Publikum, som øjensynligt havde mere sig fortræffeligt. Alt i alt en Aften, som Foreningen havde Ære af.

Forestillingen gentages paa Søndag den 9. ds.

Odense. »Fyens Stiftstidende« af 1. Okt. meddeler: »Igaar Formiddags havde en smuk Højtidelighed samlet hele den herværende katholske Menighed i den lille Kirke paa Albanitorv, idet den nye Sognepræst, Pater *P. Steidl*, blev indført i sit nye Embede af Pastor Pohl fra Svendborg. Pater Steidl, der alt har virket i Menigheden i henved 6 Aar som Kapellan under den fratraadte Sognepræst, Pater G. Schmiderer, har i den forløbne Aarrække forstaaet i høj Grad at vinde Menighedens fulde Sympatii og Agtelse, saa at han under Talen med god Grund kunde sige, at han kun kendte Venner, ingen Fjender.«

»Odense Avis« skriver i samme Anledning: Maria Kirken var fyldt til sidste Plads. Paa Alteret og omkring dette var der en Rigdom af Floras Gaver. De stemningsfulde gamle latinske Hymner og de opbyggelige danske Salmer i Forbindelse med de gribende Ord, der blev udtalt ved Højtideligheden, gav Præsteindsættelsen sit særegne Præg. Pastor Pohl oplæste Kaldsbrevet og foretog Indsættelsen paa den fraværende Biskop v. Euchs Vegne. Han talte over Ordet: »Jeg er den gode Hyrde« og lykønskede Menigheden til den nye Sjælesørger. Ogsaa Pater Steidl talte hjærtevarme Ord til Menigheden over den samme Tekst. Han følte sit store Ansvar som Sogne-

præst og haabede paa Menighedens Hjælp og Overbærenhed, og udtalte sluttelig Ønsket om, at man i en overskuelig Fremtid kunde faa en ny Kirke.

Pater *G. Schmiderer* er, som bekendt, bleven forflyttet til Amager som Sognepræst ved *St. Anna Kirke*, hvor den tidligere Sognepræst, Pater Jos. Resch, i alt Fald foreløbig ogsaa bliver under *St. Elisabeth Hospitalets* Opførelse.

S.J.G. **Mandag** den 10. Oktober, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for **III. Grad** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67. — Man bedes møde talrigt, da vigtige Sager foreligge.

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder Møde Onsdag den 12. ds. i sit Lokale, Korsgade 49. Humøristisk Sangforedrag af Hr. Evarist Petersen og Dans. Besøgende 15 Øre. Voxne Katholiker indbydes venligst.
Bestyrelsen.

Organist Jos. Hammermüller

er flyttet til

Kapelvej 57³ (nærmest Aaboulevarden).

En pæn, ung Pige søges straks som **Expeditrice** til en herværende Forretning. Billet mrk. **X.** bedes sendt til Redaktionen, Bredgade 64.

A. M. HUTTERS,

Skræderforretning,

Gothersgade 5,

anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Oktober. 20. **Søndag e. Pintse.** — 10. **M.** Frants Borgia, Bekender. — 11. **Ti.** Votivofficium af St. Ansgar. — 12. **O.** Ferialdag. — 13. **To.** Eduard, Bekender. — 14. **F.** Callistus, Pave og Martyr. — 15. **L.** Theresia, Jomfru.
Søndag den 16. Oktober. 21. **Søndag e. Pintse.**

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) ; **Søndag** d. 9. Okt. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 4 Katekese og Andagt.

Aandelige Øvelser.

Fra Søndag d. 16. Okt. til Søndag d. 23. Okt. afholdes i Jesu Hjærte Kirke **Exercitier for Herrer**. Foredragene holdes de to Søndage Kl. 6 Aften og paa Hverdage Kl. 8¹/₄ Aften.

Torsdag d. 13. Oktober Kl. 8¹/₄ Aften holdes forberedende Foredrag.

Alle Menighedens Herrer indbydes.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag d. 16. Okt. Kl. 8¹/₂.

Mødet Mandag Aften d. 17. ds. bortfalder paa Grund af de aandelige Øvelser.

Grundstensnedlæggelse.

Søndag d. 9. Okt. Kl. 12 foretages den højtidelige **Indvielse og Nedlæggelse af Grundstenen til St. Elisabeths Hospital**, som St. Elisabethssøstrene lade opføre i Sundbyerne paa Amager. Den højtidelige Gudstjeneste begynder i **St. Anna Kirke** (Hans Bogbinders Allé) og slttes sammesteds med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

✠ At min kære Mand, forhenv. Kirkebetjent **Ludvig Joseph Amann**, Fredag d. 30. Sept. er afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital i en Alder af 79 Aar, vel forberedt med de hh. Sakramenter, bekendtgøres herved. Paa egne og Børns Vegne

Anna Amann, f. Tortel.

Den kære Hensovede anbefales til Menighedens Forbøn. R. I. P.

St. Anna Ynglingeforening gentager sin Aftenunderholdning Søndag den 9. Oktober Kl. 7.

v. Hurcks Legat. To Portioner af dette Legat, som ogsaa kunne søges af Mænd, ere blevne ledige. Skriftlige Ansøgninger (trykte Skemaer haves ikke) kunne indsendes til Undertegnede inden Søndag d. 30. Okt.

Joh. Braun,
Sognepræst.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 233—240.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 42.

Søndagen den 16. Oktober.

1904.

Indhold: Catholicismen i Amerika. — Grundstensnedlæggelsen paa Amager. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Paris. Genua. Neapel. Kina. — Bekendtgørelser.

Katholicismen i Amerika.

— 0 —

Det kunde maaske interessere Bladets Læsere at høre lidt om den katolske Kirkes Stilling i Øjeblikket i de forenede Stater, gennem én, der ved Selvsyn har erfaret en Del om det kirkelige Liv dersteds, samt om, hvor meget Catholicismen dér har bredt sig i Tiden fra vor afdøde hl. Fader, Pave Leo XIII.s Barndom og ned til vore Dage, altsaa kun i Løbet af et enkelt Menneskes ganske vist lange Liv.

I Begyndelsen havde Katholikerne i det nordlige Amerika meget at kæmpe imod; bl. a. blev deres Kirker engang fuldstændig nedbrændte i forskellige Byer af en Menneskemængde, der kaldte sig »Know Nothing's«, men nu til Dags sér alt anderledes ud. Kommer man f. Ex. til de store Byer, New York eller Philadelphia, sér man katol-

ske Skoler, Præsteboliger, Seminarier, Vajsenhuse, Boliger for Søstrene, Hospitaller, Universiteter samt Kirker hæve sig mod Himlen, og alt dette skyldes Katholikernes Kærlighed til deres Religion og derigennem til deres Næste. Lad mig fremhæve det store katholske Skolevæsen. De forenede Staters Beboere sætte deres Opdragelses-System meget højt; de offentlige Skoler ere gratis for alle, og alle Skatteborgere skal yde Bidrag dertil. Men Statsskolefonden fordeles ikke som i nogle Lande til alle; som Følge heraf maa Katholikerne, der ønske at give deres Børn en religiøs Opdragelse, sætte sig i dobbelt Udgift, idet de baade maa give Tilskud til Statsskolen og samtidig bygge og underholde dens egne Skoler uden Spor af Hjælp fra det offentlige. Man kan ikke andet end beundre Udseendet af de smukke Skolebygninger, f. Ex. den sidst byggede i Philadelphia i St. Elisabeths Sogn; den har ogsaa kostet omtrent 25,000 Dollars at opføre; denne Skole er ligeledes gratis for Børn af alle Samfundsklasser; om Aftenen undervises der tillige i Kunst og forskellige Haandværk. I Broad Street ligeledes i Philadelphia, ligger den smukke katholske Højskole, bygget af hvidt Marmor, en Gave fra Hr. Cahill, en from Katholik, hvis Gave til Kirken fuldstændiggjorde det katholske Skolesystem der i Byen. Disse Skoler staa ingenlunde tilbage for de offentlige Skoler, og ere i flere Retninger endog langt forud for disse. Ligeledes ere de katholske Universiteter i god Fremgang i de forenede Stater og endogsaa godt anskrevne hos Ikke-Katholiker, saa at de sikkert gaa en lys Fremtid i Møde.

Blandt Kirkerne i Philadelphia, der alle ere pragtfulde baade indvendigt og udvendigt, maa jeg særlig fremhæve Domkirken St. Peter og St. Paul, hvor Ærkebiskop Dr. Ryan, har sin Residens. Hovedalteret er af hvidt Marmor, Kommunionbænken ligeledes; bag Alteret ses et meget stort Maleri af Korsfæstelsen. I Hvælvingen ovenover er et Maleri af St. Peter, og i en Halvbue ovenover dette staaer med sorte Marmorbogstaver paa den hvide Marmor-

baggrund: »Tu es Petrus et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam.« Over de to Sidealtre findes smukke Malerier af Bebudelsen og Jesu Fødsel; rundt i hele Kirken er der mindre Altre, og blandt de mange Marmorstatuer er der særlig en dejlig Statue i Legemsstørrelse af den hellige Jomfru, holdende Jesusbarnet i sine Arme. Det hellige Messeoffer frembæres dagligt af mange Præster; om Søndagen ved Højmessens lyder Kirkens mægtige Orgel, og Solosangen udføres af udmærkede Sangere. Under Forvandlingen oplyses Kirken af et Straalehav af elektriske Blus baade i Kuppelhvælvingen og ved Alteret. Domkirken saavel som Størstedelen af de andre talrige Kirker ere et storartet Vidnesbyrd om den Kærlighed, med hvilken Katholikerne omfatte Guds Bolig.

I de senere Aar er der opkommet en smuk Skik, nemlig den at fejre Præsternes Jubilæum, saavel 25 Aars som 50 Aars. Trods de mange Udgifter, der i Forvejen hviler paa Menighedens Medlemmer, finde de dog Udvej til at højtideligholde disse Jubilæer ved, foruden andre Tegn paa Hengivenhed og Taknemlighed, at give Præsten en større Pengegave, der ikke sjældent beløber sig til mellem 5 og 10,000 Dollars (18,000—36,000 Kr.). Naar man tænker paa Forholdene herhjemme, synes disse Tal jo forbausende store, men det maa erindres, at dels ere de enkelte Sogne meget store, dels ere Formuerne derovre ofte meget store. Disse Penge gives uden nogensomhelst Betingelse og blive Præstens personlige Ejendom, over hvilken han disponerer efter Forgodtbefindende; men da han oftest benytter en saadan Gave til Fordel for sit Sogn, f. Ex. ved at bygge noget, anskaffe noget til Kirken, eller afbetale paa Kirkens Gæld, betinger Menigheden sig dog i Regelen, at Præsten bruger i det mindste en Del af Summen til sig selv, f. Ex. til en Tur til Europa, for at genvinde sit Helbred eller blot rekreere sig ved at besøge Slægt eller Venner eller Steder, der fra Ungdommens Dage ere ham dyrebare. Jeg kom engang til en Præst, der for

nogle Aar tilbage havde havt Jubilæum; da han hørte om den katholske Kirkes Stilling i Danmark, syntes han, at han ogsaa vilde give sin lille Skærv til den. Han gav mig da en lille Guldmønt (en 5 Dollar); det var de eneste Penge, han personlig ejede; han havde gemt Mønten som et Minde om sit Jubilæum og sin Rejse til Europa. Jeg er vis paa, at, skønt han havde gemt denne lille Guldmønt til Erindring om en forbigangen smuk Tid, vilde det blive ham et endnu skønnere Minde at vide, at disse hans sidste Penge gik til et saa godt Formaal som det at hjælpe vor h. Kirke i et lille Land, hvor den, baade hvad økonomiske Vanskeligheder og anden Modstand angaar, har saa meget at kæmpe med.

I tidligere Tider var det Skik at holde alle de kirkelige Ceremonier indenfor Kirkens Mure, men ogsaa i saa Henseende er der sket en Forandring, saa at Processioner og lignende Festligheder nu foregaa under aaben Himmel, ganske som i helt katholske Lande. Den 23. Maj 1904 var der i Philadelphia en stor Majprocession; den udgik fra Domkirken og overværedes paa Gaderne af mange Tusinder, som lyttede med Andagt til de klare Barnestemmer, der sang Salmerne. Der deltog ialt ca. 1200 i Processionen, 50 hvidklædte unge Piger, med lange hvide Slør og bærende Blomsterkurve fyldt med Roser, symboliserede det ubesmittede Undfangelses Jubilæum. Unge Mænd bar Statuen af den hellige Jomfru, ledsagede af 200 Børn fra den mindste Søndagsskole-Klasse. 50 Drengene med Hyrdestave i Hænderne omringede Johannes den Døbers Statue. Jesusbarnet var omgivet af 80 af de mindste Drengene. En ung Pige forestillede Majdronningen, én Jomfruernes Dronning, én Dronningen af den ubesmittede Undfangelse o. s. v.

Til Slutning kun nogle faa Tal. For ca. 90 Aar siden bestod den katholske Kirke i Nordamerika kun af nogle faa Tusinder Medlemmer, der kun havde én Præst, en Jesuit ved Navn John Carroll; (dette lave Tal refererer sig dog formodentlig til de egentlige Nordstater, da der vistnok

i Sydstatene fandtes en Del katolske Menigheder); nu rummer de forenede Stater i Nordamerika mere en 11 Millioner Katholiker, styrede af mere end 100 Ærkebiskopper og Biskopper, af hvilke én endogsaa har Sæde i det hl. Kollegium, nemlig Kardinal Gibbons, Ærkebiskop af Baltimore.

Et meget betegnende Bevis for Katholikernes Fremgang haves ogsaa, naar man iagttager den fremtrædende Stilling i Landets Presse, der vies katolske Begivenheder; saaledes vare under Pave Leos Sygdom og paafølgende Død samt under Pave Pius X.s Valg ofte ikke blot mange Spalter, men hele Sider optagne af her henhørende Meddelelser og Artikler, og det langt fra blot i den egentlige katolske Presse; (der udgaar nemlig en stor Mængde Dagblade og Tidsskrifter, der udtrykkeligt betegne sig som katolske), men ogsaa i Landets hele øvrige Presse. Ikke mindst vidner dette om, hvilken betydningsfuld Stilling Kirken i vore Dage har naaet i det store nordamerikanske Statssamfund.

Karen Bølling.

Grundstensnedlæggelsen paa Amager.

—o—

I Søndags, d. 9. Oktober, fejredes en smuk Højtidelighed i St. Anna Sogn paa Amager, idet *Grundstenen til St. Elisabeth-Hospitalet* blev nedlagt paa denne Dag. Hospitalet opføres, som bekendt, af St. Elisabethssøstrene, der hidtil have haft Bolig paa Kastanievejen paa Frederiksberg og herfra virket som Sygeplejersker i Hjemmene, baade blandt Katholiker og Anderledestroende. Den smukke Bygning, hvortil Hr. Arkitekt *Emil Jørgensen* har leveret Tegningerne, vil komme til at ligge ligeoverfor St. Anna

Kirken i Hans Bogbinders Allé ude i det saakaldte Eberts Villakvarter.

I Dagens Anledning var Byggepladsen smykket paa det festligste med en Mængde Flag og Guirlander, der tog sig prægtigt ud i det smukke Solskinsvej, som Vorherre skænkede til Festen. En Mængde Mennesker, baade fra Hovedstaden og fra Sundbyerne, havde givet Møde og var lejret omkring Festpladsen. Et Savn var det naturligvis, at vi maatte undvære vor højjærværdigste Biskops imponerende Skikkelse ved Festen, men da han endnu opholder sig i Udlandet og ikke vilde lægge Byggeforetagendet Hindringer i Vejen, havde han overdraget Grundstensnedlæggelsen til Pastor *Andr. Johansen* ved St. Ansgars Kirke. Den første Del af Højtideligheden foregik i St. Anna Kirken, der var festlig smykket og fyldt indtil sidste Plads; blandt de Tilstedeværende saas Kirkens Forstanderskab, Bygningsinspektør *Sofus Jørgensen*, Borgerrepræsentanten for Sundby, Grosserer *Herman Ebert*, Bestyrelsen for Villabyens Grundejerforening, St. Anna Ynglingeforening med sin blaa Fane, St. Elisabethssøstrene med deres Forstanderinde Sr. *Siena*, tillige med nogle Søstre fra Malmø, flere St. Josefssøstre o. s. v. Midt foran Kommunionbænken stod opstillet en blomstersmykket Piedestal og hvilende paa en med Guirlander smykket Baare den af graagrøn Klæbersten tilhuggede Grundsten, i hvilken var nedlagt et Glasrør med forskellige Medailler, Mønter og Blade (blandt hvilke »Nordisk Ugeblad« naturligvis heller ikke manglede), og i hvilket Dokumentet om Grundstensnedlæggelsen ogsaa skulde nedlægges. Fire hvidklædte Smaapiger med røde Skærf over Skuldrene holdt Vagt ved Stenen tillige med en Del andre hvidklædte Smaapiger. Det smukke Arrangement forøgede ydermere det festlige Indtryk, den smukke, stemningsfulde Kirke selv øvede paa den Indtrædende.

Efter at Pastor Johansen tillige med Præsterne *Schmiderer, Kesch, Newel, Gamèl, Ronge* og *Günther*

vare traadte frem foran Alteret, istemtes Salmen »Byg paa Gud i Nød og Farer«, der lød kraftigt til Tonerne fra Orgelet, som blev spillet af Pastor *Dutsche*.

Efter Salmen holdt Pastor Johansen Festtalen. Han begyndte med at minde om den kristelige Kærlighed, der gav Aarhundrederne deres Skikkelse, alt eftersom Menneskene underkastede sig denne himmelske Gaves Magt eller modsatte sig den. Denne Kærlighed havde Frelseren selv bragt med sig fra Himlen i den h. Julenat og den herligste Prøve paa denne Kærlighed havde han givet paa den h. Langfredag ved sin Død paa Korset. Med Rette havde han fremstillet den som et Hovedbud i Kristendommen. I Hedenskabet var Kærlighed og Barmhjærtighed ukendte Dyder. Denne Kærlighed havde udsendt sine Sendebud til alle Nødlidende og, idet disse Senøebud øvede aandelige og legemlige Barmhjærtighedsgerninger, ligesom taget alle Nødlidende i sin Favn. Den havde aabnet mange nye Virkefelter paa Barmhjærtighedens Omraade, hvor dens Sendebud ofte virkede med en Selvfornægtelse og Offervillighed uden Lige.

Ogsaa vi vare i Dag til Stede for at fejre en Indvielsesakt, som havde Kærligheden og Barmhjærtigheden for Øje; thi hvem gjaldt vel Byggeforetagendet paa den anden Side Vejen, end netop hine, som havde et saare tungt Kors at bære paa: de Syge og Lidende. Idet der i Dag lagdes Grundstenen til St. Elisabeths Hospitalet, lagdes der Grundstenen til et nyt Mindesmærke om den kristelige Kærlighed og Barmhjærtighed.

St. Elisabethssøstrene have særlig Æren af det Kærlighedsværk, hvortil Grundstenen i Dag skulle lægges. De vare svage, kristelige Jomfruer, hvem Gud havde udrustet med en urokkelig Tro, en glødende Kærlighed til Gud og Næsten og et fast Haab, en fast Tillid til Herren. Efter deres skønne Navnes, den h. Elisabeth af Thüringens Eksempel — denne Helgeninde, som trods sin korte Levetid hun blev jo kun nogle og tyve Aar gammel, havde virket

saa meget til Velsignelse for de Fattige og Syge, opført mange Hospitaler og selv steg ned fra Slottet Wartburg, for nede i Byen Eisenach at betjene de Syge og Lidende personlig baade ved legemlige og aandelige Barmhertighedsgerninger — efter hendes Eksempel og i hendes Aand, den kristelige Kærligheds Aand, virkede St. Elisabethssøstrene allerede i flere Aar i vort Fædrelands Hovedstad i den ambulante Sygepleje, og de vilde ogsaa vedblive dermed for Fremtiden, og Herren havde velsignet deres Gerning og virket meget godt ved deres Hjælp. Dog havde det altid været Søstrenes inderligste Ønske at udvide deres Virksomhed ved at sættes i Stand til at opføre et eget Hospital og dette Ønske skulde nu gaa i Opfyldelse, idet Grundstenen nu skulde nedlægges til et *St. Elisabeths Hospital*.

Taleren dvælede kortere ved Byggeforetagendet, som var bleven lagt i den dygtige Arkitekt *Emil Jørgensens* Hænder og som havde udarbejdet Tegningerne, efter hvilke en Stab af flinke Haandværkere nu vilde udføre Arbejdet, og medens Murene rejste sig højere og højere og Stort og Smaat føjede sig sammen i Bygningen, indtil denne stod færdig og beredt til at aabne sine Porte for de Syge og Lidende, vilde Elisabethsøstrene opsende indtrængende Bønner til Gud, om at han vilde velsigne Arbejdet og tage Arbejderne under sin Beskyttelse, saa at Værket maatte lykkelig fuldføres uden nogensomhelst Mislyd, uden nogensomhelst Ulykke. Og med denne Bøn og i dette Haab vilde ogsaa Taleren da i den højærværdigste Biskops Navn nedlægge Grundstenen og velsigne Fundamenterne til Hospitalet. Og naar saa i Løbet af det kommende Aar den højærværdigste Biskop selv kom herud for at indvie det færdige Hospital, vilde St. Elisabethsøstrene med Glædens Taarer i Øjnene tage deres Bolig i Besiddelse, for under en dygtig og erfaren Læges Vejledning at paabegynde den Virksomhed, de saa længe havde attraaet til Gavn og Velsignelse for de Syge og Lidende. Ogsaa de Fattige vilde høste Gavn af denne Virksomhed; thi vi vidste jo,

at et Hospitals Gryde er stor, og der vilde her ikke blot være Mad nok for de Syge, men heller ikke de Fattige vilde banke forgæves paa Hospitalets Port, ogsaa de vilde faa Gavn af Hospitalet. Og denne Virksomhed vilde Søstrene udføre saa samvittighedsfuldt og kærlighedsfuldt som mulig, idet de stedse tilskyndedes dertil af den h. Elisabeths skønne Eksempel og af ham, som havde virket saa meget Stort og Godt ved deres h. Skytshelgeninde og udtalt de herlige og trøstefulde Ord: »Hvad I have gjort imod den ringeste af mine Brødre, det have I gjort imod mig.« I St. Anna Kirken, som saa gæsfrit havde aabnet sine Porte for Højtideligheden i Dag, foran Altret, hvor Frelseren selv var tilstede under Brødets Skikkelse i det allerhelligste Sakramente, vilde Søstrene stadig kunne hente og fornye og forøge den Kærlighedens Aand, som nødvendigvis maatte besjæle dem. Det var jo ikke Humanitetsfølelse alene, der havde været Drivfjederen hos den h. Elisabeth, og ligesaa lidt var det denne Følelse alene, som tilskyndede Søstrene til deres Kærlighedsgerning; som hos den h. Elisabeth, var ogsaa hos Søstrene Tro og Kærlighed nøje sammenknyttede, men han, som havde sammenknyttet dette Baand og som alene var i Stand til at bevare det, var vor Gud og Frelser i det allerhelligste Altrens Sakramente, og for ham i Tabernaklets Helligdom maatte de derfor frembære deres egne og deres Syges Anliggender; de vilde aldrig gaa ubønhørte herfra. Taleren udtalte endelig det Haab, at denne den kristelige Kærligheds og Barmhjærtigheds Aand stedse maatte blive bevaret hos St. Elisabethsøstrene og hos alle deres Medsøstre her i vort Fædreland, hvad Navn de end maatte have, hvilken Orden de end maatte tilhøre, ja, i hele vor hellige Kirke. Den katholske Kirkes Ordenssøstre havde altid haft Ry for at være opfyldte af en ægte kristelig Kærlighed og Barmhjærtighed, maatte det stadfæste sig indtil Tidernes Ende.

Til Slutning takkede Taleren i St. Elisabethsøstrenes Navn alle de Tilstedeværende, fordi de ved deres Nærvæ-

relse havde villet hædre Søstrene, og nedbad Guds Velsignelse over dem alle. Han sluttede idet han udtalte omtrent følgende Ord: »Saa nedlægger jeg da paa den højærværdigste Biskops Vegne Grundstenen til St. Elisabeth-Hospitalet i den treenige Guds Navn, i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn. Maatte Guddommen betragte det vordende Hospital som St. Elisabethsøstrenes Jubilæumsgave til hende, som med Rette kaldes den himmelske Faders Datter, Gudssønnens Moder, Helligaandens Brud, til den ubesmattet undfangne Jomfru og Gudsmoder Maria, og maatte hun tage imod denne Gave og tillige med den h. Elisabeth ledsage det forestaaende Arbejde og hele den kommende Virksomhed her med deres mægtige Forbøn hos Gud!«

Efter Talen oplæste Sognepræsten ved St. Anna Kirken, Pastor *Schmiderer*, følgende Dokument: »I Aaret 1895 kom 4 St. Elisabethsøstre, hvis Moderhus er i Breslau, til København, hvor de begyndte at pleje de Syge omkring i Hjemmene i selve Byen og i dens Nærhed. To Aar senere erhvervede Msgr. Johannes von Euch, Apostolisk Vikar for Danmark og Island og Biskop af Anastasiopolis, og Søstrene en Byggegrund i Sundbyerne paa Amager, stor ca. 23,000 □ Alen, hvorpaa der senere af de nævnte Ordenssøstre skulde bygges et Hospital. — Byggeplanen er udkastet af Arkitekt Emil Jørgensen; til Murermester A. V. Günther er Udførelsen af Murerarbejdet betroet. — Maatte denne Bygning staa længe til Guds Ære og den lidende Menneskeheds Frelse og maatte den h. Elisabeth, Søstrenes Patroninde, tage hele dette Foretagende under sin Beskyttelse. — I den allerhelligste Treenigheds, Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn, i Herrens Aar 1904, paa Søndagen den 9. Oktober, under Pave Pius X.s Pontifikat, under Kong Kristian IX.s Regering, medens M. Melchiora Klammt var Generalforstanderinde for Elisabethsøstrenes Kongregation, har højærv. Hr. Andr. Johansen, som Sted-

fortræder for Biskop Joh. von Euch, højtideligt indviet og nedlagt denne Grundsten. København, d. 9. Oktober 1904.«

Efter at Dokumentet var bleven undertegnet af Præsterne, nogle Søstre, Arkitekten m. fl., nedlagdes det i det tidligere omtalte Glashylster, som forsegledes og lagdes tilbage i Grundstenen, som saa blev baaret i Procession ud til Byggepladsen. Først gik Korset tillige med et Par Ministeranter, derefter nogle hvidklædte Smaapiger, Ynglingeforeningen med sin Fane, Skoledrengene med deres Lærer, Hr. Cand. theol. & mag. Niels Hansen, Kirkeforstanderskabet m. fl., tilsidst fire hvidklædte Piger med Grundstenen og endelig Præsterne. Paa Byggepladsen indviedes Stenen og nedlagdes den paa sin Plads ved Hovedindgangen i Bygningen, de tre traditionelle Hammerslag paa Stenen bleve udførte af Præsterne, Søstre, Læreren, Arkitekten, Murermesteren, Forstanderne for St. Anna Sogn, St. Ansgars Sogn og Rosenkranssognet m. fl. og, medens den fungerende Præst gik rundt og indviede Bygningens Fundamenter, murede et Par Murere nogle Skifter Sten over den. Højtideligheden sluttede i St. Anna Kirken med Te Deum og den sakramentale Velsignelse.

Vi kunne endnu tilføje, at ogsaa Politiinspektøren fra Sundby personlig havde indfundet sig til Højtideligheden og med Assistance opretholdt en mønsterværdig Orden blandt de mange Tilstedeværende paa Byggepladsen, saa at hele Højtideligheden forløb uden en eneste Mislyd.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Under stor Deltagelse fandt Kantor *Fr. Michaelsens* Begravelse Sted i Lørdags den 8. Oktober. Til den højtidelige Sjælemesse i St. Ansgars Kirke, som blev frembaaret af Sognepræsten, der ogsaa holdt Ligtalen,

havde indfundet sig foruden flere Gejstlige ogsaa Forstænderskabet og en Mængde tidligere Elever og forhenværende Medlemmer af Sangforeningen »Gregoriana« og Kirkekoret. Begravelsen fandt Sted i den Afdødes Familiegravsted paa den kommunale Vestre Kirkegaard. R. I. P.

— Om »Dannebrogs« Medarbejder »Craal« skriver det norske Blad »St. Olaf« i sit sidste Nr. følgende: »Morgenbladet« har en »udsendt Medarbejder«, som bærer Navnet Craal, — om vi ikke tager fejl, en Dansk, — der nu gennemstrejfer Amerika. Dette Subjekt plejer, saa ofte det omtaler katholske Præster, at titulere dem som »skændige Præster«, »en skændig Præstestand«. Dette gør han næsten i samme Aandedræt, i hvilket han hæver Mormonernes Virksomhed til Skyerne, rigtignok med nogle svage Forbehold for sine kristelige Læses Skyld. I Strid med al historisk *Sandhed* paastaar han, at »fanatiske spanske Præster« i Meksiko har tilintetgjort Aztekernes Kunstværker og Haandskrifter, medens netop de katholske Præster til enhver Tid har værnet om den indfødte meksikanske Befolkning og dens Kultur ligeoverfor de brutale Erobrere; om de meksikanske Indianere ikke er udryddede som deres Brødre i de forenede Stater af Amerika, saa har man netop de »skændige katholske Præster« at takke derfor. Det er derfor en Gemenhed og en nederdrægtig Bagvaskelse af det meksikanske Præsteskab, naar Craal skriver: »Belært af Erfaringerne fra den skændige katholske Præstestand, som Spanierne bragte med sig, har Republiken (d. v. s. de frimurerske Magthavere, til Craals store Glæde), frataget Kirkerne alle deres Besiddelser og forbudt dem at eje Jord eller anden fast Ejendom.« Han beretter med Glæde: »En Præst, som gaar i Ornat paa Gaden, bliver arresteret, og saa vidt er man gaet i Ringeagt for Kirke og Religion, at Regeringen f. Eks. ikke undlader ved alle givne Lejligheder at præcisere, at man overholder Søndagen, ikke fordi det er en religiøs Helligdag, men fordi det skal være en Hviledag for Folket.« Hvad vilde vel Craal

sige, om f. Eks. den danske eller den norske Regering paa samme Maade behandlede den lutherske Kirke? Men det er jo noget ganske andet. Og dog er det ikke en Drøm, men en Virkelighed, at de lutherske danske Erobrere har tilintetgjort omtrent alle Kunstværker og Haandskrifter fra Norges gamle Blomstringstid. Dette medgiver uden videre vore norske Historieskrivere.«

— For St. Josefssøstrene her i Danmark er *Lørdagen den 15. Oktober* en sjælden Mærkedag; paa denne Dag, paa hvilken vor h. Kirke fejrer den h. Theresias Fest, kan en af Ordenens Medlemmer, Sr. *Marie des Anges* i Moderhuset paa Toldbodvejen, fejre sit *gyldne Jubilæum* eller 50 Aarsdagen for sin første Løfteafleggelse. Den gamle ærværdige Søster, som er født i Savoyen i Aaret 1830 og saaledes er 74 Aar gammel, har tilbragt Størstedelen af sit lange Ordensliv, lienved 45 Aar, her i de nordiske Lande. Med Ungdommens frejdige Virkelyst kom hun herop fra Moderhuset i Chambéry, og denne Virkelyst har hun bevaret indtil denne Time, og selv om hun ikke kan arbejde som forhen, kan hun desto mere nedbede Herrens Velsignelse over sine Medsøstres Virksomhed og saaledes paa den skønneste Maade tage Del i deres brydsomme Gerning. Hendes Virksomhed har særlig haft den saa uendelig vigtige Skolegerning for Øje; efter at have opholdt sig en Tidlang i København og Odense, sendtes hun til Stockholm og derefter til Kristiania, hvor hun grundlagde et Ordenshus. Sine gamle Dage tilbringer hun nu atter i Danmark, — hvor det er første Gang siden Reformationen, at en saadan Fest bliver fejret. I Anledning af Jubilæet fejredes en opløftende Højtidelighed i Søstrenes Huskapel paa Toldbodvejen, hvor Sr. Marie des Anges under den h. Messe atter fornyede de hellige Ordensløfter, som hun saa trolig har holdt i de henrundne 50 Aar. Ad multos annos!

Paris. Fra Rom berettes der, at den forhenværende Ministerpræsident under Kejserriget, *Ollivier*, for nylig er

bleven modtaget af Paven i en længere Audiens. Under Indtrykket af hans Samtale med den h. Fader sagde Ollivier til »Tems« Korrespondent i Rom, at den franske Regering burde vel overveje, inden den indlod sig i en Konflikt med en saadan Pave. Pius X. vilde med ubøielig Energi modsætte sig ethvert Foretagende, som krænker de Rettigheder, den katholske Verdens Overhyrde er i Besiddelse af.

Genua. I Søndags indskibede sig i Genua ni Præster, 4 Brødre og tre Søstre fra Jesu-Hjærte-Missionshuset i Hilstrup ved Münster, for at erstatte de myrdede Missionærer og Søstre i Ny-Pommern i Oceanien.

Neapel. En ejendommelig Begivenhed sker hvert Aar paa den h. Januarius' Fest i Neapel, den 19. September. Paa denne Dag fejrer man nemlig Byens Skytspatrons saakaldte »Blodvidunder«. Ærkebiskoppen, Gejstligheden og Folket forsamler sig om Formiddagen i Domkirken, for at afvente det Øjeblik, da Helgenens Blod begynder at blive flydende i det kostbare Relikvigemme, der er af Krystal. Et Vidunder, som aarlig har gentaget sig gennem Aarhundreder. Dagen er en Fest for hele Folket og skønt den nuværende italienske Regering efter Evne søger at berøve Befolkningen al Tro og kristelig Bevidsthed, og der ikke er noget, som hedder Militærgejstlighed i den italienske Hær og officielt Kirkebesøg fra Soldaternes Side for længe siden er afskaffet i Hæren, tager Hæren dog officielt Del i »Blodvidunderet«. Paa Domkirkens Taarn vare i Aar posterede nogle Officerer og Soldater, som af Gejstligheden blive underrettede om, at Vidunderet er indtraadt; med en stor Fane give de saa Signal til Havnebatteriet, og straks sender det kongelige Artilleris Kanoner Glædessalver ind over Byen. Italiens Frimurerregering, som næppe har en særlig Andagt til den h. Januarius, vover simpelthen ikke at rokke ved denne ældgamle Tradition, som stammer fra Bourbonernes

Tid; thi man ved ganske godt, at de neapolitanske Katholiker ikke vilde taale dette.

Kina. Bladet »Echo de Chine« bringer nærmere Efterretninger om Mordet paa den belgiske Missionsbiskop *Verhaegen* og hans Ledsagere. Mordet fandt Sted i Schaketi i Distriktet Guemkhat. Biskoppen vilde derfra rejse til Tatsiokui. Allerede Kl. 7 om Morgenen brød Pater Floren op for at træffe alle Forberedelser. Næppe havde han betraadt Torvet, før han blev overfaldet af en Bande, der tilføjede ham to Landsestik. Endnu var han dog i Stand til at springe af sit Mulæsel og flygte ud i en Rismark, hvor han dog snart blev greben, kneblet, ført til Torvet igen og der kastet i et Fangehul. Biskop Verhaegen selv og Pater Frederik droge ud ved Nitiden. Endnu førend de havde naaet Torvet, styrtede omtrent 100 med Landser bevæbnede Mænd frem fra en Rismark, bemægtigede sig begge Missionærernes Bærestole og dræbte Missionærerne med en Mængde Landsestik. Derefter begave Morderne sig til Torvet for at holde Gæstebud. Saa greb de den indespærrede Pater Floren, førte ham hen til Biskop Verhaegens og Pater Frederiks Lig og stak ogsaa ham ihjel. Samtlige Lig kastede de i et udtørret Flodleje, hvor Madarinen senere fandt dem.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

C. B. LOHRER,

31. Adelgade,

Telefon Nr. 19673,

tegner Brand-, Glas- og Tyveriforsikringer paa billige Betingelser.

For den store Deltagelse ved vor kære gamle Onkel, Kantor Michaelsens Begravelse takkes hjærteligst, særlig Pastor Braun, Sangkoret og alle, som ved deres Nærværelse hædrede den kære Afdøde. Paa Familiens Vegne:

J. Chr. Holm,

Maskinfører ved Kbhns. Tvangs- og Arbejdsanstalt.

En hjærtelig Tak til Alle, som viste os Deltagelse i Anledning af forh. Kirkebetjent Amanns Død og Jordefærd, særlig Forstanderskabet for den smukke Krans og alle de, som have skænket hans Sjæl en h. Messe.

Familien Amann.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. — 17. M. Hedvig, Enke. — 18. Ti. Lukas, Evangelist. — 19. O. Petrus af Alcantara, Bekender. — 20. To. Johannes af Kent, Bekender. — 21. F. Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Martyrinder. — 15. L. Margrethe Maria af Alacoque, Jomfru.

Søndag den 23. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. De hh. Relikviers Ihukommelse.

Aandelige Øvelser.

Fra Søndag d. 16. Okt. til Søndag d. 23. Okt. afholdes i Jesu Hjærte Kirke **Exercitier for Herrer**. Foredragene holdes de to Søndage Kl. 6 Aften og paa Hverdage Kl. 8¹/₄ Aften.

Alle Menighedens Herrer indbydes.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag d. 16. Okt. Kl. 8¹/₂.

Mødet Mandag Aften d. 17. ds. bortfalder paa Grund af de aandelige Øvelser.

v. Hurcks Legat. To Portioner af dette Legat, som ogsaa kunne søges af Mænd, ere blevne ledige. Skriftlige Ansøgninger (trykte Skemaer haves ikke) kunne indsendes til Undertegnede inden Søndag d. 30. Okt.

Joh. Braun,
Sognepræst.

Litteratur. Paa »Det norske Aktieforlag« i Kristiania er udkommen:

Dr. K. Krogh-Tonning: **Kirkeaaet**. Foredrag til Lærdom, Formaning og Trøst. Pris Heftet 2 Kr. 80 Øre; indb. 3 Kr. 70 Øre.

Søster Marie des Anges

lykønskes i Anledning af

50 Aars Jubilæet

som St. Josefssøster

Lørdag den 15. Oktober 1904.

Redaktionen.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S.241—248.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Helilinién. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 43.

Søndagen den 23. Oktober.

1904.

Indhold: Fritænkeri, Catholicisme. — »St. Olafs« Forventninger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Italien. — Bekendtgørelser.

Fritænkeri, Catholicisme.

—o—

I »Fyllands-Posten« for Søndag d. 9. Oktober har Hr. K. G. Brøndsted skrevet følgende Artikel, som vidner om Forfatterens klare Blik paa Tingene og vil blive læst med Interesse af vore Læsere. Hr. Brøndsted som uden Tvivl staar paa et kristeligt Grundlag, skriver:

I et Referat, der betegnes »Officielt Referat fra det kirkelige Udvalg«, Mødet 4. Oktober, findes under Biskop Poulsens Foredrag følgende:

»Taleren pegede paa, at Hovedfaren for vort Kirkeliv er ingenlunde Brandesianisme eller Fritænkeri, men Catholicismens Propaganda.«

Trods Betegnelsen »Officielt Referat« er det vel tilladt at betvivle, at Biskoppen kan have udtalt sig saaledes. Vel kender jeg ikke Hans Højærværdighed det mindste, men

til at begynde med er det da tilladt at tro fast paa, at en Biskop i den danske Kirke ikke er uden Kundskab til »Brandesianismen«s antireligiøse Tendens her i Danmark, dens vigtigste og afgørende Tendens, Kristendommens Undergravelse. Det er muligt, om end ikke sandsynligt, at Hr. Biskop Poulsen har levet sit Liv i lykkelig Omgivelser af lutter kristne Mennesker, saa at han *personligt* kun kender Brandesianismen som noget fjernt, ufarligt, noget Konversationsstof; men det er næppe muligt, at en dansk Biskop nu for Tiden har undgaaet ad anden Vej at faa Kundskab om Brandesianismens sande Væsen og at han med denne Kundskab alligevel kan lægge Faren for vort Kirkeliv andetsteds hen. Ingen Statistik over, at nu er saa og saa mange Danske gaaet over til den katholske Kirke, kan i faretruende Tydelighed maale sig med, hvad der dagligt siges eller handles af Had eller Foragt mod Kristendommen, i Pressen, i Litteraturen, i det offentlige Liv, i det sociale Liv, i Institutioner, i private Forhold; jeg mener altsaa ikke af Svaghed just eller »Skrøbelighed«, men af bevidst, logisk Kirkehad eller Kirkeforagt, altsaa af »Brandesianisme og Fritænkeri« — siden Taleren nævnedes disse, og ikke ogsaa Socialismen. Hvor en den »katholsk Propaganda« dog ubetydelig i Forhold til dette! Er det noget at nævne i samme Aandedræt, naar Talen er om Fare for vort Kirkeliv?

Nej, en dansk Biskop kan ikke lægge Faren andetsteds, naar han kender den danske moderne »Skønlitteratur«s Hovedtendens og Virkning i Folket nu i sidste Menneskealder, naar han har iagttaget ogsaa vor »æstetiske« Journalistik og Kritik, det er de Meninger om aandelige Værdier, som Folk daglig læser, derefter selv tror paa og tilsidst opfører sig efter; en dansk Biskop kan ikke staa udenfor, hvad der bevæger enhver dansk Student — Student? Nej ethvert ungt Menneske, saasnart han eller hun er sluppen ud af Skolen — Skolen? nej før: mellem Klassekammeraterne, i Familiernes Skød, hos Fader og Moder, ved

disses eget Ord og Eksempel! Det er ikke for eller imod Catholicisme, det gælder, nej, det er for eller imod Kristendom, ja for eller imod almindelig kristelig Tugt og almindelig menneskelig Ærbarhed. Der var en gammel Græker; han sagde i to Ord alt, hvad hel- eller halvbrandesianske Røster har sagt eller kan sige af sit inderste Princip: paa dansk behøves flere Ord: »ingen Værdi staar fast, intet er sandt eller godt i sig selv«, sagde han. Hvis nu saadanne Ord kun forblev en Opfordring til aandelig Prøvelse, saa kunde det jo være godt, men Ord føre til Vilje og Vilje til Handling, og ingen dansk Biskop kan være blind for, hvad der *foregaar* rundt om os af konsekvente Udslag af brandesiansk Livsvisdom, og derfor anbefales af Racens mindst uforskrækkede. Da forleden en meget fremskreden Journalist og en celeber Journalistinde fandtes myrdede sammen under Omstændigheder, der syntes at omfatte paa en Gang Troløshed, Utugt og Snigmord, saa læstes bagefter i en Avis, at vi andre havde at bøje os *i Ærbødighed for det Store*, der var gaaet hen over os; medens en anden Avis vel beklagede det Skete, men med den Motivering, at vi Mandfolk nu altsaa ikke under vore Elskovshandler længer kan være sikre paa vort Liv trods et »pjattet Ægteskabsløfte« »midt imellem et Kys og en Omfavnelse!«

Man kan ikke forlange, at Hr. Biskoppen skal have læst just *disse* Citater, men vel, at han ikke tør blive overrasket over dem, men saavel i omtalte Handling som i dens Eftermæle se naturlige og fremskredne Konsekvenser af den gudsfornægtende Livsvisdom, der for Tiden har Tag i vort Folk og navnlig selv erklærer sig for den dødeligste Fjende af *Kirken*. Thi Kirken er den eneste Magt, der kan holde den Stangen, at sige naar Kirken er klog og ser Faren der, hvor den er. Men Brandesianismen er klo- gere, lader det, end vore Biskopper. Medens Brandesia- nismen dagligt lægger Dynamit under Kirken, staar dennes Tilsynsmand ganske roligt og »peger paa, at Hovedfaren

for vort Kirkeliv *ingenlunde* er Brandesianismen eller Fritænkeriet, men — — Katholicismens Propaganda«. Der er i dette biskoppelige Fingerpeg intet, der minder om Kirken, uden Ordet »ingenlunde«. »Blind, blind, blind,« siger Betsy Trotwood; men *blind*, det er hvad en Episkopos mindst maa være, om han da ihukommer sit Embedsnavns Betydning.

Men det kan heller ikke være en Biskops Ord. Snarere har Taleren været en eller anden ubetænksom Lægmand, en Mand uden kirkeligt Ansvar, en frisindet Foredragsholder maaske. Han er kristen, det forstaar sig, jamen han har alligevel mere tilovers for Fritænkeri end for Katholicisme. *Hvorfor* egentlig? Muligt fordi der i »Fritænkeri« ligger Lyden »fri«, den Lyd forsoner, han er lidt forelsket i den Lyd, alt med »fri« i kan ikke være helt galt; »Frihed for Loke saa vel som for Thor«, hedder det jo, det er jo ogsaa retfærdigt, det er ogsaa behageligt, man bliver saadan en Slags *Tilskuur* i Kamøen mellem godt og ondt. Saaledes vilde ikke vor Kirkes guddommelige Indstifter, saaledes vilde ingen af Kirkens Hellige, Blodvidnerne, Fædrene, heller ikke Luther. Men Grundtvig har nok sagt det, saa skal det »nok« holde Stik. Aabne Kirken — har frisindede Røster lydt — lad den blive »fri«, gør den »rummelig«. Ja saa skal det *nok* blive godt. Lad Menigheden vælge Præsterne. Menigheden hvem er det? Ih, Sognets Beboere; kan man udelukke nogen? Jamen naar nu Sognets Beboere bliver Socialister? Hvad gør det, Socialister er jo rare Mennesker allesammen. Jamen naar de nu siger, at Kristendommen er Løgn? Lige meget, lad dem bare faa Magten i Kirken, man maa imødekomme Tidens Krav, først og fremmest redde Friheden. Og Præsterne selv, hvem kan blive Præst? Skal en Præst tro paa Bibelen? Hvorfor det, hvem tror, saadan, paa Bibelen længer? Den augsburgske Konfession, de kristelige Symboler? Aa, lad os være. Skal han da tro paa Trosartiklerne? Skal? Han *skal* ikke noget; ingen *skal* længer noget, vi

har Præstefrihed. Heller ikke paa Kristi Guddommelighed? ikke hvis hans Samvittighed forbyder ham det. Hvad skal han da forkynde? Kristendommens Moral. Altsaa alt, hvad Kristus derom har udtalt? Nej vist, kun hvad *han selv* synes, at Kristus passende kunde have indskrænket sig til at udtale. Jo det skal saamæn *nok* blive godt i den danske Kirke, bare Frihed . . . . . Naar saaledes den danske Folkekirke engang er bleven fuldkommen fri, det vil sige fuldkommen tilintetgjort, og en dalevende folkelig Kultusminister med en Blanding af Sejrsglæde og Forbløffelse skal til at ansætte en dalevende Peter Sabroe (der bliver saamæn nok af Sabroere til den Tid) som Danmarks summus episcopus, fordi Folkeviljen vil det, — *saa* kan det være, at den katholske Kirke, som dog ialtfald har holdt sig ren fra *politisk* Folkelighed, bliver ikke »Hovedfaren, men Hovedfrelsen, ja den eneste Frelse, for vort Kirkeliv.

Og nu dette Had til Catholicismen. Er denne da ikke *ogsaa* Kristendom, er de 215 Millioner af Kristenheden paa Forhaand ikke kristne? Er de faa Millioner Lutheranere *alene* kristne? Eller mulig en Afdeling af dem igen? Nej vist, ingenlunde; men dog: »Papisme«, fy. — Det er Lyden igen. Lyden; vi har lært, at Papisme, det er noget slemt. Kender vi den? Nej, ikke synderligt, uden fra vrængede Forestillinger fra fordums Kamptider, samt fra nogle os uvante Kirkeceremonier; men »Katholicisme«, det er noget vi skal hade, det véd vi da. Det er noget med Tvang i. Ingenlunde: det er frivillig Underkastelse, ligesom Kristendom overhovedet er frivillig Underkastelse under hvad man holder for guddommeligt og evigt. Ligemeget: da Dekanten af Edinborg 1637 viste sig i Kathedralkirken i hvid Korkaabe, og før han havde lukket Munden op, raabte hele Menigheden, der var presbyteriansk: »En Pave! En Pave! Antikristen! Sten ham!« — Saadan kaster vi ogsaa Sten paa den katholske Kirke, skønt den er vor Moderkirke, skønt vi har fælles Daab og fælles Bøn og fælles Salighedshaab og fælles himmelsk Herre, og

skønt det er vore kristne Brødre og Søstre, og vi skulde være én Hjord under én Hyrde; — men glemmende det fælles og pukkende paa det særlige, smaakoketterer vi med al Kristendoms Fjender.

Kunde vi dog faa vore Præster fra at spille deres og vor Tid med at gaa løs paa Katholicismen. Vi har jo slet ikke Raad til det; den fælles Fare er jo iøjnefaldende. Forstandigere og mere overlegne end vi, har Katholiker herhjemme som Johannes Jørgensen og A. Breitung ydet os værdifuld Haandsrækning mod den fælles Fjende. Hvad maa de tænke, naar de i »officielt Referat« ser Biskop Poulsen pege paa, at Hovedfaren »ingenlunde« er Fritænkeriet, men den katholske Propaganda. Dog, de ser sagens straks, at det alligevel ikke er Biskoppens, men den ubetænksomme Lægmands Tale.

„St. Olafs“ Forventninger.

—o—

I en forøvrigt meget venlig Anmeldelse af min sidste lille Bog «Græs» i »St. Olaf« Nr. 41 finder jeg med Henblik paa Fortællingen »Den hvide Dør«, der indeholdes i ovennævnte Bog, følgende Udtalelse:

»Vi Katholiker har liden Interesse af, hvad der foregaar paa en protestantisk Præstegaard, og *Katholikerne maa kunne vente, at en katholsk Forfatter tager Hensyn til, hvad der interesserer dem.* »Hvorledes,« vil man spørge, »kunde Joh. Jørgensen, og det saa sent som i Aaret 1902, da han allerede i flere Aar havde været Katholik, finde paa at trænge ind i en protestantisk Præstefamilie og skildre, hvorledes en saadan »Ordets Tjener« bliver omvendt fra sin Ærgerrighed« o. s. v.

Det synes af denne Udtalelse at fremgaa, at en katholsk Forfatter — ifølge »St. Olaf« — har en Pligt til at skrive

om katholske Æmner, ja at denne Pligt er saa stræng, at det ligefrem maa regnes for et mindre heldigt »Paafund« af ham at give sig af med noget saa urimeligt som at skildre en luthersk »Ordets Tjener« (af »St. Olaf« sat i haanlige Gaaseøjne).

Denne Brøde har jeg unægtelig gjort mig skyldig i, idet jeg gik ud fra den efter »St. Olaf«s Mening som det synes forkerte Opfattelse, at ogsaa protestantiske Gejstlige er Mennesker, og at deres Sjæleliv ogsaa kunde frembyde Ting af Interesse. Vi Katholiker er gærne saa forargede over, at Protestanterne i Almindelighed har saa lidt Interesse af og Forstaaelse for alt, der er katholsk. Hvad Ret vilde vi have til en saadan Forargelse, hvis vi paa vor Side stod ligesaa uinteresserede og følgelig ligesaa uforstaaende overfor det protestantiske Liv? Hvad der foregaar i hin Præstemands Sjæl i Fortællingen »Den hvide Dør« er tilmed saa *almenchristeligt*, at ogsaa Katholiker, ja selv katholske Gejstlige, vil kunne forstaa det og tilegne sig det. Konflikts *Form* kan blive en anden, dens *Væsen* bliver den samme: den evige Strid mellem lønlig Egoisme under Gudfrygtigheds Skin og ægte Fromhed i Opfyldelse af Virkelighedens Krav. Allerede St. Franciscus havde Øjnene aabne for den nyere Tids store Fare, Lærdomshovmodet.

Men, siger saa »St. Olaf« videre — og jeg har tilladt mig at understrege Ordet — »Katholikerne maa kunne vente, at en katholsk Forfatter tager Hensyn til, hvad der interesserer dem«. Jeg tilstaar, at jeg finder denne Bemærkning ret ilde anbragt overfor den, der skriver disse Linjer.

Er der nemlig nogen katholsk Forfatter, der i sin Produktion har »taget Hensyn til, hvad der interesserer Katholiker«, saa mener jeg rigtignok, det er mig. Fra »Rejsebogen« i 1895 til »Pilgrimsbogen« i 1903 bærer min Produktion, saa synes det mig, rigeligt Vidnesbyrd herom. For det Tilfælde, at »St. Olaf« imidlertid ikke skulde føle sig overtydet ved denne i Almindelighed holdte Henvi-

tillader jeg mig at hidsætte en Liste over mine Værker fra de sidste ti Aar:

- 1894. Bekendelse.
- * 1895. Rejsébogen.
- 1896. Livsløgn og Livssandhed (6 Oplag).
- * — Beuron.
- 1897. Den yderste Dag (2 Oplag).
- 1898. Helvedfjender (3 Oplag).
- Lignelser (2 Oplag).
- Digte.
- 1899. Omvendelse (2 Oplag).
- * 1900. Vor Frue af Danmark.
- * — En Apostel.
- * 1901. Romersk Mosaik.
- Eva (2 Oplag).
- * 1902. Romerske Helgenbilleder.
- * — Den hellige Ild.
- * — Fioretti.
- * 1903. Pilgrimsbogen.
- 1904. Græs.

Af disse *atten* Værker fyldestgør i hvert Fald sikkert de *ni* (med en Stjerne mærkede) den af »St. Olaf« udtrykte Forventning om særligt Hensyn til, hvad der interesserer Katholiker. At de i hvert Fald ikke har interesseret Protestanterne, fremgaar tydeligt af, at det ikke er dem, der er kommen i flere Oplag. Hvorimod de Værker, for hvilke der ogsaa kunde paaregnes protestantisk Interesse, er bleven solgt i flere Tusender — jeg nævner »Livsløgn og Livssandhed«, der er bleven solgt i 7000 Exemplarer, »Helvedfjender«, der gik i tre Oplag, »Den yderste Dag«, »Omvendelse«, »Lignelser«, der alle gik i to Oplag. De Bøger derimod, som særlig eller saa godt som udelukkende henvendte sig til Katholikerne, er roligt bleven staaende ved første Oplag — jeg nævner »Beuron«, de to Bøger om

Rom, »Den hellige Ild«, Oversættelsen af »Fioretti« samt »Pilgrimsbogen«. Intet af disse Værker er bleven udsolgt, ja Afsætningen deraf har været saa ringe, at der (ifølge Forlagets Opgivelse) f. Ex. af »Den hellige Ild« kun er solgt 370 Exemplarer, af »Romerske Helgebilleder« 355, af »Fioretti« 410, af »Pilgrimsbogen« 325!

Og her kommer vi da til det Forhold, som gør »St. Olaf«s Bebrejdelse saa ganske urimelig. Hvis der bag den katholske Skribent i Norden stod et stort, købedygtigt og købelystent katolsk Literaturpublikum, saa vilde det være forstaaeligt, om end ikke særlig fint, at dette Publikum gennem sin Presse lod en katolsk Forfatter vide, at de, der købte hans Bøger og betingede hans Existens, ogsaa havde visse Krav paa at blive taget Hensyn til, saa at de ikke skuffedes i deres Forventninger om at finde god katolsk Literatur i de Bøger, vedkommende Forfatter udgav.

Men nu er Forholdet et ganske andet. En enkelt Skribent udfolder gennem en Aarrække en temmelig omfattende katolsk Produktion. Hvor han skriver om Æmner, der ogsaa interesserer Protestanter, viser det sig, at hans Bøger finder god, delvis endog overordenlig god Afsætning. Saa snart han imidlertid indskrænker sig til at behandle, hvad der — nogle faa Protestanter undtagne — kun kan interessere Katholiker, saa synker hans Afsætning strax fra flere Tusend ned til *nogle faa Hundrede*.

Intet Under, vil man maaske svare, vi Katholiker her i Norden er kun faa — i Danmark, Norge og Sverig tilsammen næppe ti Tusend. Bevidstheden herom skulde, forekommer det mig, da bevirke, at man blev mindre skrap til at stille Fordringer overfor den enkelte katholske Skribent, som hine Landes Literaturer frembød, og at man mente, han havde tonet sit katholske Flag tydeligt nok ved i Halvdelen eller mere af sine Værker at behandle specielt katholske Æmner.

Men iøvrigt frembyder der sig i en langt større Literaturverden et ganske lignende Fænomen som her i Nor-

den, og man bringes derved til at tvivle paa nævnte Forklarings Berettigelse. Der foreligger nemlig, oversat paa Tysk, adskillige af mine Bøger — saaledes bl. a. »Livsløgn og Livssandhed«, »Rejsebogen«, »Den hellige Ild«. Af disse har kun én — den første — opnaaet to Oplag, til Afsætningen af de Andre forslaar stadig det første Tusend Exemplarer. Og her staar man dog ikke overfor en Kreds paa ti Tusend Mennesker, hvoraf mange maa antages ikke at have literære Interesser. Det drejer sig her om *hele den tysktalende katholske Verden* — d. v. s. 16 Millioner Rigestyskere, 1 Million Schweizere, ca. 10 Millioner Østerrigere, ialt ca. 27 Millioner. Blandt disse 27 Millioner, er det — trods den varmeste Anerkendelse fra den katholske Presses Side, trods talrige Artikler om Forfatterens Liv og Gærning — ikke muligt at faa afsat ét Tusend Exemplarer af Arbejder som »Das Reisebuch« eller »Das heilige Feuer«.

Hvor derimod den protestantiske Læseverdens Interesse ogsaa vækkes — som Tilfældet er med »Lebenslüge und Lebenswahrheit« — dør bliver der Tale om Afsætning af Bogen. Ogsaa af de andre Skrifter sælges der iøvrigt — efter min tyske Forlæggers Udsagn — mere ved protestantiske Sortimentsboghandlere end ved katholske.

Hvordan sligt gaar til, har jeg for Resten meget godt Forstaaelsen af. Det er i de sidste ti Aar f. Ex. mere end én Gang hændet mig, at en Trosfælle har henvendt sig til mig med Anmodning om at maatte laane — en af mine egne Bøger; han (eller hun) havde nemlig hørt den rosende omtale og vilde saa gerne læse den.

Andre Gange er det hændt, at man i Samtalens Løb har villet være elskværdig mod mig og da har betroet mig, at man snarest agtede at — laane min nye Bog et eller andet Sted.

En Ven, hvem jeg havde givet et Exemplar af en af mine Bøger, kom endelig og fortalte mig som Vidnesbyrd om den Interesse, Bogen vakte, at den — altid var laant ud!

En Interesse for katholsk Literatur, der ikke giver sig kraftigere Udslag, skulde heller ikke stille for store Krav eller mene sig krænket i sine retmæssige Forventninger, fordi en katholsk Forfatter efter ti Aars temmelig forgæves Henvendelser til et katholsk Publikums Interesse for katholsk Literatur, en Gang »finder paa« at skildre en protestantisk »Ordets Tjener«.

Der tales i vore Dage saa meget om »katholsk Inferioritet«, især paa det æsthetiske Omraade. Uden at gaa ind paa Spørgsmaalets Realitet, skal jeg kun minde om Henrik Pontoppidans Ord i »Isbjørnen« — »Ethvert Folk har de Tyranner, det fortjener«.

Paa samme Maade har etlvert Samfund — derunder ogsaa indbefattet etlvert Religionssamfund — altid den Literatur, det interesserer sig for, den Literatur, det fortjener.

Charlottenlund, 17. Oktober 1904.

Johannes Jørgensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. Den højærværdigste Biskop er i Fredags atter vendt tilbage fra sin Rejse i Udlandet, hvor han navnlig har opholdt sig i Eins, for at gennemgaa en Kur, som har haft en gavnlig Indflydelse paa Biskoppens Sundhed.

— Vi kunne meddele vore Læsere, at »*Julekerten*« iaar udkommer paa »Vardens« Forlag, redigeret af Hr. *R. Jahn-Nielsen*. Juleheftets væsentlige Indhold bliver: Indledningsdigt af *Johs. Jørgensen*, »Den blide Christ« af *R. Jahn-Nielsen*, »Slangen« af *Battisto Bonnet*, »Julen forener« af Nordmanden *Frederik Kittelsen*, (alle Fortællinger); »Det Hemmelighedsfulde ved Juleevangeliet« af Dr. theol. *Krogh-Tønning* (Betragtning); »Verbum caro factum est«, Skildring af Nazareth af Pastor *Offerdahl*,

»Lidt om Beuron« af *Johs. Førgensen*, »Skoleliv i gamle Dage«, af cand. theol. Nils Hichmanns Selvbiografi (f. 1718) ved cand. theol. *S. A. Sørensen*, Digt af *Walleen* og fjerde Sang af *Mistrals* »Mirèio«, som er oversat af cand. ph. O. Andersen og ledsages af seks større og mindre Tegninger af den franske Maler *Eugène Burnand*. Af Billeder kommer der desuden et Hellsidesbillede af Pius X. efter Originalfotografi af Felici i Rom, et Hellsidesbillede: »Virgo concepit et pariet filium« (Beuronbillede), et Billede af Stavkirken i Christiania, tre Billeder fra Nazareth, tre Beuronbilleder (Jul, Paaske og Pintse); som Tilgift gentages de fire Portrætter af Bonnet og Mistral fra »Varden«.

»Julekerten«, hvis Omslag bliver som forrige Aars, bliver saaledes baade i Henseende til Indhold og Billedstof meget righoldigt; der vil blive lagt særlig Vægt paa Billedernes gode Udførelse og navnlig bliver Billedet af vor h. Fader overordentlig smukt udført efter Felicis fortræffelige Originalfotografi. Prisen bliver kun 50 Øre pr. Exemplar og 3 Kr. for 7. Forudbestillinger modtages i »Vardens« Redaktion (Kong Georgs Vej 35. F.) og i Bogladerne.

Frankrig. Kardinal *Gibbons* af Baltimore, som er bleven interviewet af en af Bladet »Gaulois«' Korrespondenter, har udtalt sin Mening om den franske Kulturkamp-Regerings Plan, at skille Kirken og Staten fra hinanden, idet han erklærede: Det var en meget mistænkelig Sag, naar en Regering, alene for at gøre sit verdslige Herredømme til et uindskrænket, forsøgte at opnaa dette Maal paa den Maade, at den bestræbte sig for at berøve Kirken al Indflydelse paa offentlige Anliggender af statslig Natur, bl. a. i Henseende til Skolens Frihed, og at afskaffe de religiøse Organisationer og gøre dem til en Boldt for et vilkaarligt demokratisk Despoti. Naar man i Henseende til Spørgsmaalet om Statens og Kirkens Adskillelse beraabte sig i de franske Kulturkampheltes Kredse paa Amerika, hvor Kirken er fri i alle Retninger, saa beviste dette allerede den franske Regerings Uærlighed, fordi den fortav, at den

katholske Kirke i de Forenede Stater i Amerika ikke er afhængig paa nogensomhelst Maade, hverken i Henseende til sin Kultus eller sine Organisationer, overfor Staten, og at ingen Statsmand tænkte paa, at gøre Kirken til sin Tjener eller at indsnævre ved nogensomhelst Lov dens fulde Religions- og Organisationsfrihed. Vilde den franske Regering stille sig paa det amerikanske Standpunkt, saa vilde den nuværende Strid aldrig være opstaaet. Kardinalen anser det for uundgaaelig nødvendigt for Frankrig, at Konkordatet nøje opretholdes, og at den katholske Kirkes og dens Tjeneres Rettigheder forsvares bestemt og energisk; han haaber, at Katholikerne i hele Verden slutte sig fast sammen til Værn for deres franske Brødre. Naar denne Sammenslutning nu allerede er en Kendsgerning, saa er der dermed ogsaa givet en Borgen for, at Kirken ogsaa denne Gang vil sejre over en revolutionær Anmasselse, som kun har Mod til at øve Voldsgerninger overfor den Svage, men som maa erfare, hvor stor en Daarskab det er, at ville rokke ved Kirkens urokkelige Rettigheder. En Skilsmisse mellem Kirken og Staten vilde i Frankrig kun have Begyndelsen til nye religiøse Forfølgelser til Følge, og derfor vilde ogsaa den mindste Eftergivenhed fra den h. Stols Side være et farligt Svaghedsskridt. At man, sagde han, paa Papiret garanterer Kirken den fulde Frihed, var ingen Garanti; hvad det kommer an paa, det er, at denne Frihed ikke blot respekteres af Regeringen, men ogsaa af Folket. Hos en Regering, som den nuværende i Frankrig, var Garantien lor denne Respekt ikke givet. I de Forenede Stater i Amerika derimod, vedblev Kardinal Gibbons, har den katholske Kirke aldrig savnet den Respekt, som tilkommer den; tværtimod søgte Regeringen paa enhver Maade at benytte enhver Lejlighed til at aflægge Beviser paa denne Respekt, denne Agtelse for Kirken og dens Virksomhed. Og denne Holdning var navnlig ogsaa Grunden til, at Nordamerikas fri Statsborgerskab hverken nu eller i Fremtiden vilde kunne vindes for nogensom-

helst fjendtlig Demonstration, endsige for nogensomhelst fjendtlig Forholdsregel. Fremdeles fremhævede Kardinalen at ogsaa Kirkens finansielle Stilling i de Forenede Stater var ganske anderledes end i Frankrig, og at derfor ogsaa allerede af denne Grund passede en Sammenligning aldrig og kun kunde fremgaa af en uærlig Hensigt. Vor Kirke i de Forenede Stater, sagde han, er rig og underholder sig selv ved Hjælp af de Troendes frivillige Gaver. Disse Troende, som egentlig dække alle Kirkens Fornødenheder, bestaa udelukkende af engelske, irske, tyske og polske Katholiker. Saa er der de franske og italienske Katholiker, som aldrig yde Bidrag til Kirkens Fornødenheder, fordi Præsterne i Frankrig og Italien lønnes af Staten, og man derfor betragter dem som Statsemployéer. Det vilde i disse Stater, ved en Adskillelse af Kirken fra Staten, vare mere end en Menneskealder, inden Befolkningen vilde vænne sig til, at det var dens Pligt at opholde sin Kirke. I Frankrig vilde det ved en saadan Adskillelse vare mange Aar, at gøre Folket det begribeligt, at det havde at sørge for Gudstjenesten og sine Præster. Kardinalen frygter for, at der endnu forestaar en ond Tid for den franske Klerus; men, saaledes sluttede han, den katholske Gejstlighedens Mod og Offervillighed vil ogsaa i denne Kamp mod Kristendommen føre Kirken til Sejr.

Italien. Paa Værftet i Castellamare løb et stort Panserskib »Vittorio Emanuele III.« for nylig af Stabelen i Kongens Nærværelse. Man lagde særlig Mærke til, at Ceremonien i Aar ogsaa havde et religiøst Præg. Tidlig om Morgenen fejredes den h. Messe for samtlige Officerer, Embedsmænd og Arbejdere og senere mødte Biskoppen i højtidelig Procession for at indvie Skibet. Efter Kommandordet »Løs« raabte samtlige Arbejdere ved Skibet »I Guds Navn, løs!«

A. C. Møde i Søpavillonen Onsdag d. 26. ds. Kl. 8½:
Generalforsamling. Forslag, som ønskes behandlede, bedes
 snarest indsendte til Administrationen, under Adressen
 Kong Georgs Vej, Kbhn. F.

K Katholsk folkelig Afholdsförening „Sct. Johs. Bro-
 derskab“ afholder Tirsdag den 25. ds. Kl. 8½ pr.
 i Bredgade 67² Møde med følgende Program:

- I. Foredrag »Bissen og hans Kunst« af Hr. . . .
- II. Oplæsning og Sang af Hr. E. Petersen.
- III. Musik af Frk. A. Wetterholz. — Alle indbydes ven-
 ligt, gratis Adgang.

Lørdag den 15. ds. udkom 2den Aargangs 10de Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: A. Perger: Dogmet af 8de December 1854. I.
 Helene Nyblom: Væddeløbet.
 F. Esser: Religionskrigen i Frankrig. II.
 Ivar Sæter: Peterskirken.

Subskription à 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsen-
 delse til Udlandet 5 Kr.) tegnes i alle Boglader og hos
 Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godth.
 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription
 April—December 1904 à 3 Kr. Januar Kvartalet kan da
 faas hos Udgiveren à 1 Kr. (til Udlandet 1 Kr. 25).

Axel Petersen,

Bogbinderi,

Colbjørnsensgade 3, Kj.

Moderne og antike Bogbind, Noder, Regnskabsbøger i
 alle Linieringer indbindes fixt og solidt. Broderier mon-
 teres, Mapper, Æsker, Kort oplæbes.

A. M. HUTTERS,

Skræderforretning,

Gothersgade 5,

anbefaler sig med alt til Faget henhørende.

Plads søges. En ung Pige, flink til indvendig Gerning
 og Syning, søger Plads til d. 1. Novbr. i et katolsk Hus.
 Billet, mrk. 2 bedes indleveret til Hoffmann, Købmager-
 gade 48.

Dameskrædersyning udføres i Colbjørnsensgade 3, Kj.
 Nedgang i Bogbinderiet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. De hh. Relikviens Ihukommelse. — 24. M. Rafael, Ærkeengel. — 25. Ti. Votivofficium af St. Ansgar. — 26. O. Evarist, Pave og Martyr. — 27. To. Ferialdag. — 28. F. Simon og Judas Thaddæus, Apostle. — 29. L. Votivofficium af ubesm. Undfangelse.

Søndag den 30. Oktober. 23. Søndag e. Pintse. Alphonsus Rodriguez, Bekender.

St. Andreas Kirke, Ordrup. Fra Søndag d. 23. Okt. til Søndag d. 30. Okt. afholdes i St. Andreas Kirken i Ordrup **Exercitier for Menigheden.** Foredragene holdes de to Søndage Kl. 7 Aften og paa Hverdage Kl. 8 Aften. Lørdag d. 29. Okt. er intet Foredrag. Efter Foredraget vil der hver Aften blive holdt en kort Andagt med sakramental Velsignelse.

Litteratur. Paa »Det norske Aktieforlag« i Kristiania er udkommen:

Dr. K. Krogh-Tønning: **Kirkeaaet.** Foredrag til Lærdom, Formaning og Trøst. Pris Heftet 2 Kr. 80 Øre; indb. 3 Kr. 70 Øre.

Mariabørnenes Forening holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 26. Oktober Kl. 8 Aften.

Systemen ved St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen paa Frederiksberg genoptager sine Møder **Torsdag den 3. November.**

Menighedens Damer gøres opmærksomme paa, at Møderne finde Sted som sædvanligt hver Torsdag Kl. 1½—4 hos St. Josefssøstrene, Frederiksberg Allé 15—17.

Mariakongregationen for Mænd holder **Fælleskommunion** i Jesu Hjærte Kirke, Stenosgade, i Dag **Søndag den 23. ds.** Kl. 8½.

v. Hurcks Legat. To Portioner af dette Legat, som ogsaa kunne søges af Mænd, ere blevne ledige. Skriftlige Ansøgninger (trykte Skemaer haves ikke) kunne indsendes til Undertegnede inden Søndag d. 30. Okt.

Joh. Braun,
Sognepræst.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke genoptager sine ugentlige Møder **Mandag d. 7. November.** Møderne holdes hver Mandag Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 1. Sal.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 249—256.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petillinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 44.

Søndagen den 30. Oktober.

1904.

Indhold: Det h. Messeoffer og de lidende Sjæle. — Litteratur. Kirkeaaet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Veile. Odense. Rom. Lourdes. — Bekendtgørelser.

Det h. Messeoffer og de lidende Sjæle.

— 0 —

Den kostbæreste Perle i vor h. Kirkes umaadelige aandelige Rigdom er *det h. Messeoffer*. Saa ofte det frembæres, strømmer Lys, Velsignelse og Naade ud over Kirken. Ikke blot de Levende, ogsaa de Hensovede, de lidende Sjæle i Renselsesstedet høste paa en fremragende Maade Gavn og Velsignelse af dette ophøjede Offer. Naar Biskoppen indvier Diakonen til Præst, siger han til ham: »Modtag Magten til at frembære det h. Messeoffer, baade for de Levende og for de Afdøde.« Netop i hint højtidelige Øjeblik, da Kirken overdrager til den vordende Præst Magten til at frembære det højhellige Offer, minder den ham om de Afdøde, som han skal hjælpe ved dette Offer.

Som bekendt, forkaste vore i Troen fraskilte Brødre

det h. Messeoffer og følgelig nægte de ogsaa, at det kan frembæres for de Afdøde. Det h. Kirkekoncil i Trient (sess. XXII. cap. 2. can. 3. de sacrif. missae) har derfor paa ny indskærpet de Troende Kirkens Lære og højtideligt udtalt, at den h. Messe med Rette frembæres ikke blot for de levende Troende, men i Overensstemmelse med den apostoliske Overlevering ogsaa for de i Kristo Hensovede, som endnu ikke ere fuldkomment rensede; ja, »Sjælene i Renselsesstedet kunne *fremfor alt* hjælpes ved Altrets gudvelbehagelige Offer.« — Har Kirkekonciliet i Trient derved indført noget nyt? Nej! Det har simpelthen stadfæstet den med ligelydende Ord af Koncilierne i Lyon (1274) og Florens (1439) udtalte Trossætning. Og det samme tænkte, troede og forkyndte Kirken fra Begyndelsen af gennem alle Aarhundreder. Den letteste og sikreste Kundskab om Kirkens Tro faa vi, som Pave Cølestin siger, ved Hjælp af de rituelle kirkelige Bønner. Naar vi nu se efter i Oldkirkens gudstjenstlige Bøger, som i Henseende til Bønnernes Anordning allerede stamme fra den apostoliske Tid, saa finde vi i dem alle allerede ved enhver hellig Messe et *Memento for de Afdøde*, hvis Navne særlig bleve oplæste. Og som dette Memento, saaledes bero ogsaa, efter Tridentiner-Konciliets udtrykkelige Lære, de egentlige Sjælemesser paa apostolisk Anordning.*) Fra de første Aarhundreder (Const. apost. VIII., 42.) hidrører den Skik i Kirken, at gentage Gudstjenesten for de Hensovedes Sjæle paa den tredje Dag efter Døden eller efter Begravelsen, i Betragtning af Herrens Opstandelse, — paa den syvende Dag, som den af Gud selv bestemte Hviledag, og paa den tredivte Dag, en Efterlignelse af de tredive Dages Sørgetid for Aaron og Moses (Numeri. 20, 30.)

Blandt Kirkelærerne, som have udtalt sig om det h. Offers Virksomhed for de lidende Sjæle, ville vi her kun

---

*) Smlgn. S. Isidor. de offic. eccl. lib. 1 cap. 18: »Vi anse det for en apostolisk Anordning, at det h. Offer frembæres for de afdøde Troendes Hvile.«

kun minde om den h. Hieronymus, som fra Bethlehem af forsikrer: »Sjælene, som opholde sig i Renselsesstedet, for hvilke Præsten plejer at bede i Messen, føle ingen Smerte, medens det h. Messcoffer frembæres. Naar Messeofret er tilende, forlade flere Sjæle Renselsesstedet.«

Som Kirkens Forstandere prædikede, derefter handlede det kristelige Folk. Allerede de Troende i de første Aarhundreder droge Omsorg for, at det h. Offer, som den kostbareste Gave man kan medgive den Afdøde paa Rejsen over i Evigheden, bliver knyttet til Begravelsen og ogsaa senere hen bliver frembaaret paa bestemte Dage, fremfor alt paa Aarsdagen. Smlgn. *Tertullian de monogamia* c. 10 og *de corona militis* c. 4; *Ambrosius de fide resurrect.* *Augustin. Conf.* 1. 9. c. 11.)

Saaledes blev altsaa fra de ældste Tider af det h. Messcoffer anset og frembaaret som et *Sonoffer*, ikke blot for de Levende, men ogsaa for de Afdøde.

Ogsaa den af Troen oplyste *Fornuft* maa bekende at det h. Messeoffer kan frembæres for de Afdøde, ja, at det er det fortrinligste Hjælpemiddel til Gavn for dem, som ere hensovede i Herren.

Med god Grund drage vi denne Slutning af Kirkens Lære om de Helliges Samfund. Alle, som høre til Kristi Legeme, forene sig ved enhver hellig Messe, slutte sig sammen omkring Kristus, deres forherligede Ypperstepræst, forbinde sig med deres Hoved, hvadenten de endnu vandre herved i Støvet eller allerede opholde sig foran hans Trone i Himlen. Omkring Altret indfinder sig den triumferende Kirke og den stridende Kirke, gensidigt opmuntrende, glædende og hjælpende hinanden. Men der gives endnu en tredje Skare, som ogsaa hører til Guds Rige; skal denne ingen Andel have i Ofret, medens den dog ganske særlig trænger til det? Skal Jesu Kristi fortjenstrige Blod, naar det glæder de Hellige og beriger os med Naade, ikke tillige risle ned over de lidende Sjæle i Renselsesstedet? Jo; ogsaa vore lidende Brødre og Søstre

skulle høste Frugterne af det store Sonoffer, de skulle finde Forløsning, for at de engang maa samles med os i de Udvalgtes salige Skare. »Gud er ikke de Dødes, men de Levendes Gud« (Matth. 22, 32), alle skulle leve og glæde sig uden Ende. Mellem Ofret paa vore Altre og Skærsilden er der ikke oprejst en Skillevæg; den Frelser, som ofrer sig paa Altret, er ogsaa de lidende Sjæles Ypperstepræst og Forsoner.

Judas Makkabæus troede, at han ikke kunde gøre noget Bedre for dem, som vare faldne i Kampen, end at lade frembære Ofre for dem i Templet i Jerusalem. Naar der nu allerede boede en saadan Kraft i dette svage Forbillede paa Ofret i den nye Pagt, hvor virksom for de lidende Sjæle maa da ikke Sagen selv være!

Den h. Messe er det virksomste *Bønoffer*. Det er ikke den celebrerende Præst alene, som træder bedende hen foran Guds Trone, men med ham og ved ham ogsaa den h. Kirke, og tillige med Præsten og Kirken ogsaa den evige Ypperstepræst, vor Herre Jesus Kristus, i vor evige Midler og Talsmand hos Faderen, som »altid lever for at træde frem for os« (Hebr. 7, 25). I alle andre Anraabelser er det Skabningen, som beder og anraaber, Skabningen, hvis Bøn saa ofte ikke bliver bønhørt, fordi den savner de nødvendige Egenskaber, men i den h. Messe er det Skaberen selv, som anraaber, Jesus Kristus, som paa Grund af sin enestaaende Værdighed altid finder Bønhørelse: »Han blev bønhørt for sin Fromheds Skyld« (Hebr. 5, 7.)

Med hvilken Inderlighed beder Kirken saa ikke for de Afdøde under enhver hellig Messe allerede ved Offeret, ved Frembærelsen af den h. Hostie! Men næppe er den h. Forvandling fuldbyrdet, saa beder den endnu inderligere til Herren for de Afdøde. Naadestrømmene begynde at flyde i rigeste Maal. *Hvem* skulle de først vederkvæge? Kirken søger først og fremmest at henlede Faderens Hjærte paa dens lidende Børn; dens Moderkærlighed om-

slutter dem alle, hvad Præsten hentyder til ved at sammenfolde Hænderne, alle, som med Troens Tegn ere dragne forud for os over i Evighedens Land. Den ønsker dem alle Himlens Vederkvægelse, Himlens Lys og Fred. Dette sker under enhver hellig Messe. Og hvor indtrængende, hvor bønlig blive ikke Kirkens Bønner navnlig under Sjælemesserne ligefra »*Requiem æternam*« i Introitus indtil »*Requiescant in pace*« i Slutningen af Messen! Skulle disse indstændige Bønner for de Hensovede virkelig ingen Bønhørelse finde? Præsten, den h. Kirke, Kristus selv træde ikke med tomme Hænder frem for den himmelske Faders Trone, men med en Gave, der er saa uendelig kostbar, at i Sammenligning med den ere alle Gaver, som Gud skænker, ligesom intet, nemlig med Jesu Kristi dyrebare Kød og Blod. I Sandhed, naar vi alene betragte det h. Messeoffer som et *Bønoffer*, saa maa vi indse, at der intet bedre Midel gives til at bringe de lidende Sjæle Trøst og Vederkvægelse og opnaa for dem hos den himmelske Fader deres Synders Tilgivelse og de timelige Syndesstraffes Eftergivelse end netop det hellige Messeoffer.

Men denne Frugt nedbedes dog ikke alene over dem ved det h. Messeoffer, den bliver dem ogsaa direkte og umiddelbart til Del i Kraft af selve Ofret, fordi dette er virksomt i dets Egenskab af *Forsoningsoffer*. Som Forsoningsoffer tilvender eller meddeler det Menneskene de ved Korsofret paa Golgatha erhvervede Forløsningsnaadegaver, og da det hellige Offer ifølge Tridentiner-Konciliets Erklæring ogsaa frembæres for de Afdøde, saa tilvendes der ved ethvert h. Messeoffer Sjælene i Skærsilden enten en fuldstændig eller en Afdragsbetaling af Kristi fyldestgørende Fortjenesters Skat, og det bortset fra den ofrende Præst og de tilstedeværende Deltageres Værdighed. Denne Tilvendelses Fylde og Udstrækning og Fordelingen af denne Messeofrets Virkning blandt de Trængende afhænger paa den ene Side af den guddommelige Visdom, Naade og Retfærdighed, paa den anden Side maaske ogsaa af Sjælens

Modtagelighed, som de i saa Henseende have erhvervet sig i dette Liv ved deres egne Fortjenester. Et eneste h. Messeoffer ejer, som den h. Bernardin af Siena forsikrer, i og for sig Kraften til at tømme paa en Gang hele Skærsilden; men hertil bemærker den h. Thomas af Aquin, at selv om Kristi Kraft i det h. Messeoffer er uendelig, saa er denne Kraft dog ifølge Guds vise Raadslutning indskrænket i de enkelte Tilfælde. Dette forklarer ogsaa den kirkelige Skik, at frembære flere hellige Messer for en og samme Afdød og at tillade de Troende at stifte de saak. Anniversarier.

Den Troende, som bivaaner det h. Messeoffer i den rette Hjærtetemning, kan ved sin Intention bringe de Hensovede Hjælp, i det han skænker de Hensovede den Fyldestgørelse, som tilflyder ham selv fra det h. Offer, og tillige ved at tilvende de Afdøde den Fortjeneste overfor Gud, han selv erhverver sig ved Bivaanelsen af det h. Messeoffer. Saaledes vil allerede Bivaanelsen af det h. Messeoffer bringe de lidende Sjæle en langt større Hjælp, end nogensomhelst anden Privatandagt. Og hvormeget mere da Tilværelsen af det h. Offer selv, som ifølge sit Væsen er identisk med Korsofferet.

Hvad gjorde vel Herren paa Korset? Strax, efter at han havde bøjet sit Hoved, i det Øjeblik, da hans hellige Blod endnu rislede fra hans Lig ned paa Jorden, svinger hans Sjæl sig ikke op til Faderen, i hvis Hænder han dog med et højt Raab havde befalet den, o nej! »*descendit ad inferos,*« han steg ned til Forhelvede. Næppe har Herren fuldendt Forløsningens Offer, saa tilvender han Sjælene i Forhelvede de første herlige Frngter. Han bragte dem Budskabet om den fuldbyrdede Forløsning, han bragte dem tillige det Væsentlige ved Himlens Glæde, Beskuelsen af Gud. Men ogsaa mange, ja ifølge flere Kirkefædres Mening, alle Sjæle, som dengang opholdt sig i Skærsilden, bragte han Forløsningen, Budskabet om, at de tillige med ham skulde drage ind i Himlens uendelige Glæder. Smlgn,

Profeten Zacharias Ord (9,11.), som han henvender til den kommende Frelser: »Du vil frigøre dine Fanger i din Pagts Blod.«

Vil der nu ikke udgaa en lignende Velsignelse fra det h. Messeoffer? Ogsaa her ihukommes Jesu Nedstigning til Forhelvede. Ifølge Kirkens Forskrift skal Præsten ved Slutningsordene i Mementoet for de Afdøde: »ved den samme Kristus, Vor Herre,» bøje sit Hoved. En saadan Bøjning af Hovedet forekommer intetsteds i den hele Kanon mellem Forvandlingen og Kommunionen; den sker overhovedet aldrig ved Ordet »Kristus,« uden at Navnet »Jesus« tillige bliver nævnt. Der skal netop derved hentydes til, at de Hensovedes Sjæle, som ihukommes i det h. Messeoffer, opnaa en lignende Hjælp, som hine Sjæle, der ved Kristus paa den store Langfredag bleve udfriede af Skærsilden.

Det h. Messeoffer er altsaa, som vi have set, det fortrinligste Middel til at berede de lidende Sjæle i Renselsstedet Trøst og Vederkvægelse i deres Lidelser. Som den friske Morgendug genopliver de tørre Blomster, og som en mild Regn vederkvæger de tørstende Agre, saaledes bruser den nye Pagts Blod i Strømme ned i den vandløse Sø, som Profeten Zacharias forudsaa i Aanden, for at vederkvæge og trøste de saa smærteligt lidende Sjæle. Ligesom de Lamme og Syge ved Vidunderdammen Bethesda samle de lidende sig skarevis omkring Alteret, hvor Frelserens Kilder strømme; med længselsfulde Blikke se de ned paa hint hellige Blod, som alene er i Stand til at slukke deres Flamme, men ligesaa bønligt rette de deres Øjne paa Præsten og de Tilstedeværende, da de vide, at de kun ved vor Bistand kunne blive delagtige i dette Offers Velsignelser. Maatte de dog ikke, som Staklen ved Dammen, der havde været syg i 38 Aar, klage til Herren: »Jeg har Ingen, som hjælper mig.« (Joh. 5, 7.). Lad os dog alle ret opfatte den herlige og trøstefulde Opgave, der er bleven os til Del i det h. Messeoffer. Lad os

stedse sætte os dybere og dybere ind i vor h. Kirkes Kærlighed til de lidende Sjæle, som søger at henlede Offer-naadens syndstilgivende og strafudslettende Strøm over alle de lidende Sjæle, idet den befaler sine Præster at ihukomme alle Afdøde i enhver Messe, og opfordrer alle sine Børn til ogsaa at gøre det, naar de bivaane det h. Messeoffer.

Det er denne vor h. Kirkes Kærlighed til de lidende Sjæle, som ogsaa har tilskyndet Kirken til at indstifte den kommende *Alle Sjæles Dag* og til at indvie Novembermaaned som *Alle Sjæles Maaned*. Lad ogsaa Efteraars-*taagen* indhulle os paa Alle Sjæles Dagen og i alle Sjæles Maaneden nok saa trist og nok saa raat og uvenligt: Fra tusinde og atter tusinde Altre straalere Jesu Kristi forklarede Legemes Lys og kaster sine Straaler ind i Himlen, ind i den retfærdige Faders Aasyn, og faar det til at lyse i huld-salig Glæde, og fra Guds Trone kaster det sit Genskin ned i det underjordiske Fængsels Mørke, for at det himmelske Hjemms evige Lys maa lyse for de lidende Sjæle i Renselsstedet.

Kirkeaaaret.

Af
Dr. K. Krogh-Tonning.

—o—

Fra Køln, Freiburg og Christiania har Dr. Krogh-Tonning i de sidste Par Maaneder udsendt Bøger, et betydeligt og interessant Skrift fra hver af de nævnte Byer. Det er til tre forskellige Omraader af Theologien, de tre Bøger høre, til Kirkehistorien, til Dogmatiken og, hvad den angaar, som disse Linier skulle være en Anmeldelse af, til Asketiken. *Kirkeaaaret* er, som selve Undertitlen til den angiver, Foredrag til Lærdom, Formaning og Trøst.

For hver Søn- og Helligdag i Kirkeaaet findes et Læsestykke, i Reglen delt i 3—4—5—6 mindre Afsnit, hvori Forfatteren behandler et eller andet Emne, der knytter sig til eller stemmer med vedkommende Dag. Ofte er det et Ord eller en Tanke i vedkommende Dags Epistel eller Evangelium, hvortil han knytter sine Overvejelser, men lige saa ofte vælger han frit en Tekst, som synes at passe til Dagen og Festen og til de Tanker, han i den Anledning vil sætte i Bevægelse.

Det er ikke Prædikener, Dr. K.-T. har udsendt, men der er i hans enkelte Betragtninger undertiden Stof ikke til een, men til adskillige Prædikener. Der er noget overordentligt tankevægtigt i disse saakaldte Foredrag, ofte siger Forfatteren i et kort Punktum, hvad andre ere en halv Side om at sige. Derfor ere de ikke let Læsning, for saa vidt man ikke faar noget Indtryk ved at lade Øjet hastigt løbe nogle Sider igennem; men paa den anden Side er det i høj Grad frugtbringende Læsning, idet Indholdet er saa sammentrængt, at blot nogle Minutters Beskæftigelse med et lille Afsnit kan give rigt aandeligt Udbytte. For de intellektuelt ringest udviklede passer Bogen af den Grund og som Følge af hele sin Stil ikke ganske, dertil giver den for meget i faa Ord og stiller visse Krav til ens Viden og Omtanke; men paa den anden Side er den ikke paa nogen Maade vanskelig at forstaa for enhver, som er vant til at tænke blot lidt over det, han læser. Den synes at udfylde et virkeligt Hul i vor katholske Literatur, den er skreven af en Mand, der er hjemme i alt det bedste, som vort Aarhundredes troende Protestantisme har frembragt i vort og det norske Folks Liv, hvorfor den har et hjemligt Præg for alle dem, der ere voksede op i og have faaet en stor Del af deres aandelige Udvikling i den troende Protestantisme, medens Forfatteren samtidig paa Grund af sin grundmurede dogmatiske Viden og sit aandelige Standpunkt som trofast Katholik ikke vil lede nogen ud paa Tankens vilde Veje. Derfor bør mange

gribe efter denne Bog, thi den vil som faa andre være skikket til at give en stille Stund i Hjemmet, en Søndag Eftermiddag rigt, aandeligt Indhold.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— o —

København. Tirsdag d. 25. Oktober Kl. 5 Morgen døde paa St. Josefs Hospital Søster **Maria Hermann** i en Alder af 71 Aar. Den Hensovede, som var født her i Hovedstaden og oprindelig Protestant, følte sig tidlig hændragen til den katholske Kirke, og for mange Aar siden vendte hun ved Guds Naade tilbage til Moderkirken, i hvis Skød Herren atter kaldte hende til Ordensstanden. Trolig fulgte hun Kaldelsen og blev efter moden Overvejelse optaget i St. Josefssøstrenes Kongregation. En Del Aar virkede Sr. Hermann som Lærerinde ved St. Ansgars Kirkeskole, derefter som Forstanderinde i Fredericia og Ordrup og som Novicemesterinde paa Toldbodvejen, Bülovsvеjen og St. Josefs Dal. I de sidste Aar arbejdede hun paa St. Josefs Hospital, hvor hun med Omhu og Dygtighed administrerede Hospitalets omfattende Regnskabsvæsen. I Ordenslivet foregik hun stedse sine Medsøstre med det skønneste Eksempel og, udrustet med en sjælden Pligtfølelse, har hun med Iver og Troskab udført et stort Arbejde under de mange Tillidshverv, som de Foresatte betroede til hende i hendes lange Ordensliv. Hun blev tro indtil Døden, kan med Rette siges om hende, thi endnu Dagen før Døden færdedes hun en Tidlang paa Hospitalets Kontor, for at opfylde sine Pligter der, og i den paafølgende Nat gjorde en heftig Blodstyrtning en brat Ende paa hendes virksomme Liv. Pludselig kom Døden over hende, men den fandt hende ingenlunde derfor uforberedt; mærkeligt

nok var det altid hendes Overbevisning, at Herren over Liv og Død vilde kalde hende bort ved en pludselig Død, og derfor søgte hun ogsaa til enhver Tid at være vel forberedt paa, at denne Tanke kunde blive til Virkelighed. Maatte Herrens Forjættelse til den gode og tro Tjener opfyldes paa hende; maatte Kaldelsen til vor h. Kirke og til Ordenslivet blive efterfulgt af Kaldelsen til Livets Krone i Himlen! Begravelsen fandt Sted Fredag d. 28. ds. Kl. 9 fra St. Josefs Hospitalskirke. R. I. P.

— Dr. A. Hammerich holder i dette Semester atter Forelæsninger paa Universitetet over den ældste Kirkesang, *den gregorianske Choral*. Forelæsningerne holdes hver Torsdag Kl. 3–4 i Auditorium Nr. 6 med Adgang for Enhver. Torsdag d. 20. ds. læste Dr. Hammerich over den h. Ambrosius, ved hvilken Lejlighed Organist *Jos. Hammermüller* tillige med en Del af St. Ansgars Kirkes Kor sang nogle Choralhymner, blandt andet den ambrosianske Lovsang »Te Deum«. De videnskabelige og interessante Foredrag ere som sædvanlig godt besøgte og anbefales til alle Musikstuderende. Dr. Hammerich har ved sine Forelæsninger gentagne Gange med stor Varme udtalt sin Beundring for den gregorianske Choral og beklaget dens Forsvinden fra den protestantiske Gudstjeneste.

Vejle. Den gamle, historiske, af den h. Norbert stiftede Præmonstratenser-Orden, hvis Medlemmer P. Brenis og P. Eykens pastorene Katholikerne i Vejle og Omegn har erhvervet sig et eget Grundstykke, idet den i disse Dage, ved Abbeden for Præmonstratenser-Klosteret i Averbode i Belgien, højærv. Prælat Crets, har købt Apotheker Daugaards store Have midt i Byen. Grundstykket maaler 27,500 □ Alen.

Odense. »Odense Avis« for 20. ds. skriver: Pastor, Dr. Pio holder i denne Tid hver Onsdag Foredrag i St. Mariæ Kirke. Det er en Slags Folkeuniversitetsforedrag med populær dogmatiserende Udlægning af Skriften, hvor-

efter der kan finde Spørgsmaal Sted. Første Foredrag handlede om Bibelen og Traditionerne.

I Aftes fortsattes med et Foredrag om Synd og Naade, og en Del Ikke-Katholiker vare tilstede. Før Foredraget besvarede Hr. Pio det interessante Spørgsmaal, der var stillet: Hvori bestaar det kirkelige Forbud imod at katolske Kristne maa læse Bibelen?

Dr. Pio besvarede Spørgsmaalet derhen, at Kirken aldrig havde forbudt selve Brugen af Bibelen, men kun foreskrevet Benyttelsen af Udgaver, forsynede med letfattelige Forklaringer, saa at alvorlige Misforstaaelser i Trossager kunde undgaas.

Rom. I Anledning af de kommende Valg til det italienske Deputeretkammer træder atter engang det bekendte »*Non expedit*« (Det er ikke betimeligt) eller Valgforbudet for de italienske Katholiker i Forgrunden. Om dette Forbud drejer Striden sig indenfor de kristelig-socialt Partier i Italien; nogle anse det for bedst, ikke at bekymre sig om dette Forbud, andre derimod at overholde det nøje. Dette Forbud stammer endnu fra Pius IX. og blev gentagne Gange stadfæstet af Leo XIII., navnlig ved en Skrivelse af 14. Maj 1895 til den daværende Kardinal-Statssekretær Rampolla. Ogsaa under den nuværende Pave skal Forbudet opretholdes. Ifølge dette Forbuds Ordlyd skal enhver Katholik fuldstændig afholde sig fra at tage Del i Parlamentsvalget. I Praxis stiller Sagen sig imidlertid ganske anderledes. Ved en Skrivelse fra Pönitentiariet af 30. Juni 1886 til de italienske Biskopper meddeltes der rigtignok, at det drejede sig om et absolut Forbud, men der tillodes dog en Mængde Undtagelser, saa at en italiensk Katholik, naar han mener at have sine Grunde dertil, meget godt kan tage Del i de ovennævnte Valg, uden at han i sin Samvittighed støder an imod Forbudet. Dette absolute Valgforbud bestaar saaledes mere i Theorien end i Praxis, og derfor deltage ogsaa i Virkeligheden talrige italienske

Katholiker i Valgene iaar. Nærmere betragtet, viser »*Non expedit*« sig saaledes i et helt andet Lys.

— En interessant Begivenhed, som havde hidlokket talrige Nysgerrige, foregik den 21. Oktober paa Peterspladsen og i Peterskirken. Det drejede sig om Aflæsningen og Opstillingen af en *Kæmpestatue* af Marmor, forestillende den paa Himmelfartsfesten 1900 kanoniserede *Johannes Baptist de la Salle*. Statuen, som er forfærdiget af Billedhugger *Aureli* i dennes Atelier i Via Flaminia, er saa høj som et mellemhøjt Hus og vejer ikke mindre end 40,000 Centner. Kl. 2 om Natten blev den afhentet fra Atelieret og læsset paa en Vogn, som blev trukket af 16 Oxer. Da man frygtede for Brolægningen i Gaderne, maatte man gøre en stor Omvej over Ponte Molle. Det varede over 5 Timer at faa den vældige Marmorstatue ved Hjælp af store Spil bragt op ad Kirkens Trapper og ind ad Portalen.

— I Anledning af de katholske Schweitseres Pilgrims-tog til Rom, som fandt Sted den 9. ds., oplæste Biskop Morosini, apostolisk Administrator for Kanton Tessin, under en Andiens hos den h. Fader, en Adresse, i hvilken Biskoppen bl. a. sagde, at de schweitsiske Borgere, skønt forskellige i Henseende til Sprog, vare enige i Troen og havde indfundet sig ved Petri Stol og hos Kristi Statholder, for at give deres Kærlighed og Troskab mod Kirken og Paven Udtryk. »Vi Schweitserere føle os stolte, naar vi komme til Rom og der se Vagttjenesten hos den h. Fader betroet til Schweits' Sønner. Fire Aarhundreder ere hendirundne, siden Schweitser-Krigere i Forening med Spaniere og Venetianere ofrede sig ved Verona for Pavedømmets hellige Sag. Siden hine Dage har Pave Julius II. betroet Vagttjenesten i Pavernes Slot til Schweitserne. Maatte denne Gardes Troskab stedse minde Paven om alle katholske Schweitseres Troskab!« — Paven takkede for Biskoppens Ord og tilføjede saa, at man blandt den pavelige Schweitsergardes Heltegerninger ikke turde glemme Schweitsernes

tapre Gerninger i Perugia 1859. Schweitserfolket var i vor Tid delt i Henseende til sin Konfession. Han vilde derfor rette den Bøn og Opfordring til de katholske Schweitsere, at de skulde anstrænge sig for ved en from Livsvandel i enhver Henseende, at opbygge de Anderledes-troende. Lydige mod Guds og Kirkens Bud og trofast hengivne overfor deres Biskopper, maatte Katholikerne erhverve sig de Anderledestroendes Højagtelse. Ved Slutningen af Audiensen meddelte Paven den apostoliske Velsignelse. Officerkorpset og samtlige tjenestefri Underofficerer og Menige i Schweitsergarden overværede Audiensen.

Lourdes. Biskoppen af Tarbes har ved Abbé Bertrin ladet udarbejde, for den marianske Kongres i Rom, et Slags Memorandum over Lourdes. Resultatet af dette Arbejde foreligger nu og indeholder mange interessante Tal. Fra 1867 til 1902 foretoges ikke mindre end 4176 store Pilgrimsfærd til Lourdes, blandt hvilke 467 fra Udlandet. I de sidste 5 Aar (før 1902) beløb de udenlandske Pilgrimsfærd sig til 80 med 866,000 Pilgrimme, nemlig: 1898: 15 med 130,000; 1899: 13 med 160,000; 1900: 19 med 158,000; 1901: 19 med 248,000, og 1902: 14 med 170,000 Pilgrimme. Abbé Bertrin bemærker hertil, at Antallet af de enkelte eller i mindre Grupper og Selskaber ankomende Pilgrimme er endnu betydeligt større end deres Antal, som ankomme til Lourdes med Særtog. Bestyrelsen for de franske Sydbaner beregner Antallet af de Pilgrimme, som aarlig befordres til Lourdes med disse Baner til en Million! Blandt Pilgrimmene fra 1864 indtil 15. August 1904 fandtes 1631 Prælater, nemlig 1266 Biskopper, 275 Ærkebiskopper, 10 Primater, 17 Patriarker og 63 Kardinaler. 756 af disse Prælater vare fra Udlandet, deriblandt 106 fra de Forenede Stater i Amerika.

Ernst Bæklunds

Hattemågasin er flyttet til

34 Frederiksberggade 34

og anbefales fremdeles i Menighedens velvillige Erindring.

C. B. LOHRER,

31. Adelgade,

Telefon Nr. 19673,

tegner Brand-, Glas- og Tyveriforsikringer paa billige Betingelser.

Axel Petersen,

Bogbinderi,

Colbjørnsensgade 3, Kj.

Moderne og antike Bogbind, Noder, Regnskabsbøger i alle Linieringer indbindes fixt og solidt. Broderier monteres, Mapper, Æsker, Kort oplæbes.

Dameskrædersyning udføres i Colbjørnsensgade 3, Kj. Nedgang i Bogbinderiet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Oktober. 23. **Søndag e. Pintse.** Alphonsus Rodriguez, Bekender. — 31. **M.** (Vigiliefastedag) Wolfgang, Biskop og Bekender.

Tirsdag den 1. November. **Alle Helgeners Fest.** (Befalet Fstedag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse; Kl. 8 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession.

Onsdag den 2. November. **Alle Sjæles Dag.** I St. Ansgars Kirke: Kl. 9 højtidelig Pontifikal-Sjælemesse. — 3. **To.** Oktavdag. — 4. **F.** Karl Borromæus, Bekender og Biskop (Kl. 8 $\frac{1}{2}$, højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte, Kl. 8 Aften Broderskabsandagt). — 5. **L.** Oktavdag.

Søndag den 6. November. 24. **Søndag e. Pintse** (6. S. c. H. 3 K.)

St. Knuds Kapel. Paa Alle Helgeners Fest fejres Gudstjenesten som paa Søndagene.

Jesu Hjærte Kirke. Alle Helgeners Fest. (Tirsdag d. 1. Nov.): Kl. 6, 7 og 8½, stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt.

Alle Sjæles Dag (Onsdag d. 2. Nov.) Kl. 8½ Levit-Sjælemesse.

Rosenkransbroderskabet. Det maanedlige Møde med Prædiken og Procession holdes i November i St. Ansgars Kirke **Tirsdag d. 1. Nov.** Kl. 8 Aften som Slutning paa Rosenkransmaaned. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer anmodes om at møde **Fredag d. 4. Nov.** i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Mødreforeningens Møde bortfalder i November Maaned.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35 Kbhn.) faas:

P. P. Ti Forsvar for Sandheden: Nr. 18 **Omvendelse efter Døden.** Nr. 19 **De afgørende Spørgsmaal.** Nr. 20 **Skærpsilden** og Nr. 21 **Forbøn for vore hensovede Kære** à 25 Øre. — Alle 4 Brochurer under Fællestitlen „Paa Skællet mellem Tid og Evighed“, 1 Kr.

Systuen hos St. Josefsøstrene, Tolbodvej 14, genoptager sine Møder **Torsdag den 3. Nov.** Kl. 1½. Gamle og nye Medlemmer indbydes venligst til at deltage i denne Kærlighedsgerning til Gavn for de Fattige.

Systuen ved St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen paa Frederiksberg genoptager sine Møder **Torsdag den 3. November.**

Menighedens Damer gøres opmærksomme paa, at Møderne finde Sted som sædvanligt hver **Torsdag Kl. 1½**—4 hos St. Josefsøstrene, Frederiksberg Allé 15—17.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke genoptager sine ugentlige Møder **Mandag d. 7. November.** Møderne holdes hver Mandag Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 1. Sal.

Børn, som til **Paaske** skulle modtage **Firmelsens** h. **Sakramente**, bedes anmeldte af Forældre eller Værger snarest mulig hos Undertegnede, som træffes Kl. 9—10 Form. og 3—4 Efterm. Daabsattest maa medbringes.

Joh. Braun, Sognepræst.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 257—264.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 45.

Søndagen den 6. November.

1904.

Indhold: Naar en Blind taler om Farver. — Redegørelse og Tilsvær. — Duplik til Hr. Pastor Offerdahl. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Bekendtgørelser.

Naar en Blind taler om Farver.

—0—

Hr. Pastor *Sadolin* har igen følt Trang til i »*Annexet*« (for 1. Nov.) at beskæftige sig med »Romerkirken«.

Han skal jo efter Pastor *Bülows* Ønske »holde Udkig med det katolske Hjørne«. Frugten af dette Udkig ligner desværre altfor meget den russiske Eskadres i Nord-søen; af en Fejltagelse (?) gaar det ud over fredelige Folk.

Sagen er den, at *Sadolin* for nogen Tid siden har overværet en katolsk Gudstjeneste (Aftenandagt med Prædiken). Prædikenen fandt han »yderst maadelig«; »den kunde lige være læst op af et tørt dogmatisk Compendium«. »Jeg kunde ikke andel,« skriver han, »end tænke: Det er da ikke fra Prædikestolen, at den Mand skal vinde Tilhængere for Romerkirken eller øve Indflydelse paa sine egne.«

Hvor vinder altsaa »Romerkirken« Tilhængere? Hvor ligger den frygtelige Fare, som saa mange, lige fra Biskop *Poulsen* og til Pastor *Sadolin*, er saa bange for? *Sadolins* Øje vender sig fra Prædikestolen til Skriftestolen. Ja, »det er derfra, Romerkirkens Magt og Indflydelse udgaar« — som om anderledes troende ogsaa uden videre gik til Skrifte hos den katholske Præst og saaledes vandtes for »Romerkirken«. Der ser man straks, at en Blind fordrister sig til at tale om Farver.

Sadolin taler først om den »store Misforstaaelse«, »der findes hos mange (protestantiske) Kirkegængere«, der mener, »at Hovedsagen i Gudstjenesten er Prædiken, og at, naar den er forbi, saa er det væsentlige til Ende, og saa kan man godt gaa«, skønt Nadveren skulde være »Gudstjenestens Tyngdepunkt«.

Omendskønt nu denne Skavank ved den lutherske Gudstjeneste skulde synes at være stor nok, slutter *Sadolin* dog denne Del af Artiklen med følgende Ord: »Imidlertid, saa længe vi har en Folkekirke her i vort Land, vil Prædikestolen beholde denne dominerende Stilling i Gudstjenesten. Men vi bør ogsaa forstaa, at dette ikke svarer til Gudstjenestens Idé eller oprindelige Orden,« — d. e. med andre Ord: det haster ikke med at genoprette den oprindelige Orden (»Reformationens« Maal); det er nu meget vigtigere at hugge løs paa »Romerkirken« og dens Indretninger, som nu f. Eks. Skriftemaalet.

Men helt blind er *Sadolin* alligevel ikke. Han er ærlig nok til at indrømme, »at Romerkirkens Gudstjeneste har sit Tyngdepunkt i Altertjenesten« (altsaa efter den oprindelige Orden!). Hans Blindhed bestaar i, at han kun ser, hvad han vil se. Derfor skynder han sig ogsaa med at tilføje: »Men dette Gode hæmmes saa til Gengæld stærkt ved de store Misbrug, der knytter sig til dens Gudstjeneste, frem for alt Messeofret og Forvandlingslæren.« At Messeofret og Forvandlingslæren ogsaa fandtes i den oprindelige Kristendom, det vil han ikke se. Eller kan han

ikke se det? Saa kunde det ikke skade ham at studere »et dogmatisk Compendium«, naturligvis et katholsk, ikke et lignende som *Dr. T. S. Rørdams »Den kristelige Lære fremstillet i Sammenhæng«* (Kbh., Gad, 1868), hvor der S. 400 (Anmærkning) findes følgende klassiske »Gendrivelse« af Forvandlingslæren: »Kristus siger: det *er*, ikke: det *er blevet* mit Legeme; og derfor taler Paulus ogsaa om at «æde af Brødet og drikke af Kalken«, medens der efter romersk Lære kun kunde tales om at æde af Legemet og drikke af Blodet« (som om vi kun fik en Del af Kristi Legeme og et Par Draaber af Blodet!). — Man maa altsaa vogte sig for at sige: *Dr. T. S. Rørdam er »Bisp over Sjællands Stift«* ellers *er* han det *ikke* (efter hans egen Logik); man skal sige: han *er bleven* det, saa *er* han det først! Har man nogensinde set Mage til Pedanteri? Hvad der *er*, maa dog *være blevet* det, der *er*; saaledes siger den sunde Fornuft. Men naar Kristus selv hovmestereres paa den Maade, maa man heller ikke forundres over, at St. Paulus ogsaa lægges paa denne mærkelige Logiks Pinebænk. Han skal ikke have Lov til at nævne Skikkelsen, som ses, i Stedet for Sakramentets Væsen, som jo ikke ses. Man maa altsaa ikke sige: paa Højbroplads staar Biskop Absalon, men: der staar Absalons Rytterstatue; man maa heller ikke sige: jeg drikker af Glasset, men man skal sige: jeg drikker af Vandet, af Vinen o. s. v. — alt efter luthersk Logik! Du hellige — Blindhed!

Men nu til Skriftemaalet; det er jo det, *Sadolin* efter Artiklens Overskrift (*»Prædikestol og Skriftestoi«*) at dømme hovedsagelig vil behandle. Det er egentlig kun tre Grunde, hvorfor *Sadolin* forkaster det katholske Skriftemaal. Lad os se dem, den ene efter den anden.

1. *Sadolin* siger, at »ingen kan med Sikkerhed bestemme Grænsen mellem Dødssynder og tilgivelige Synder, saa det er raadeligst at bekende alt«. — Kan et normalt Menneske da virkelig ikke bestemme Grænsen mellem store og smaa Synder? Dødssynder er frem for alt *de*

Synder, der i den hellige Skrift betegnes som meget afskyelige eller strafværdige, navnlig naar de nævnes som Aarsag til evig Fortabelse, — og overhovedet de Synder, som bestaar i den frivillige Overtrædelse af Guds Bud i en *vigtig* Sag, for saa vidt den sker med klar Erkendelse af Sagens Vigtighed eller Betydelighed. Bliver der saa alligevel Tvivl tilbage, om noget i det enkelte er en svær Synd eller ikke, saa kan det aldrig være vanskeligt at skrifte det, fordi det i hvert Tilfælde ikke er nogen Forbrydelse; men dermed er der aldeles ikke sagt, at man maa skrifte *alt*, ogsaa alle de daglige Fejl og Svagheder. Iøvrigt er jo ogsaa Skriftefaderen der for at oplyse Skriftebarnet desangaaende, saa at det for Fremtiden ved, om dette eller hint *skal* skrifies. Desuden bliver allerede Børnene underviste i dette Stykke af den kristelige Lære, for saa vidt deres Fatteevne tillader det.

Sadolin mener, at »den falske Adskillelse mellem Dødsnyder og tilgivelige Synder« (den er ingenlunde »falsk«: ogsaa Kristus skelner mellem »Bjælken« og »Splinten«, og Paulus siger os, hvilke Synder udelukker fra Guds Rige), »vil føre til, at de oprigtige kommer i Anfægtelse; de vil stadigt kunne ængste sig for at have fortiet en Dødsynd, og da er de jo fordømte«; og paa den anden Side tror han, at denne Lære vil føre til, »at de letsindige tager det sig let med Synden og gør sig en Sovepude af Skriftemaalet.« — Hertil skal jeg kun svare, at der ogsaa gives oprigtige Protestanter, som ængste sig for deres Synders Skyld, — thi hvem kan afgøre om deres Tro er stærk nok til at faa Syndsforladelse? Men, medens den ængstede Katholik kan tage sin Tilflugt til Skriftefaderen, som belærer og trøster ham, er den gode Protestant overladt til sig selv og havner ikke saa sjældent paa Sindssygeanstalten. — Paa den anden Side derimod er Læren om, at »Troen alene, uden Gerninger, gør salig«, for de letsindige en meget dejligere Sovepude end det katholske Skriftemaal.

2. En anden Anke, *Sadolin* fører til Felts, er den

gamle Bagvadskelse, at den katholske Skriftefader »er *pligtig**) at spørge unge Piger og unge Mænd, gifte Kvinder, ja selv Børn om *alt**), hvad der angaar det 6. Bud.« — Men Sandheden er jo, at Skriftefaderen ikke uden vigtig Grund har Lov at spørge om saadanne Ting, og at han hellere maa give Afkald paa Skriftemaalets Fuldstændighed paa dette Omraade end risikere, at Skriftebarnet først ved ham lærer saadan en Synd at kende. Hvorfor spørger *Sadolin* ikke Katholiker, om Skriftefædrene plejer at spørge om saadanne Ting? I Stedet for skammer han sig ikke til Støtte for sin Paastand om den »moraliske Fare« ved Skriftemaalet at anføre — *Chiniquy*! For nogen Tid siden modtog jeg et Brev fra Amerika som Svar paa mit Spørgsmaal, »om de protestantiske Præster ogsaa angriber vor hellige Kirke med *Chiniquy* som Hjemmelsmand?« Svaret lyder: »En protestantisk Gejstlig, som vilde beraabe sig paa *Chiniquy*, vilde gøre sig latterlig for ethvert Publikum.« — Hvad skal man da tænke om »Annexets« Læsere? — Men *Sadolin* beraaber sig ogsaa paa *Eliza Richardsons* og *Henrietta Carracciolo's* — romanagtige og tendentiøse Frembringelser. Nej, Hr. Pastor, med Romaner imponerer man ikke, og der ligger i Virkeligheden en ikke saa ringe Grad af Foragt mod Læserne i at skrive om religiøse Ting paa saadant et Grundlag. Kan De slet ikke anføre nogen anset Autoritet, saa lad os endelig være i Ro!

3. En mærkelig Selvmods sigelse ligger i *Sadolin's* tredje Indvending mod det katholske Skriftemaal. Han skriver: »Ligeledes vil Skriftemaalet let tjene til at afsvække Syndsbevidstheden, idet det altid taler om de enkelte Synder, men ikke om Synden i hele sit Omfang, vor hele syndige Tilstand. Det kan let lede Mennesker ind i en overfladisk Synds erkendelse.« — *Sadolin* synes aldrig at have vidst, at der gives en dobbelt Vej til Erkendelsen, den analytiske og den syntetiske. Tror han da virkelig,

*) Fremhævet af undertegnede.

at det er muligt, at blive lige gyldig for Synden i det hele taget, naar man erkender sine Synder i det enkelte? Netop det modsatte er Tilfældet: den, som aldrig bliver sig sine *enkelte* Synder bevidst, er ganske sikkert mere eller mindre blottet for Synderkendelse overhovedet. Og har Kristus ikke bebrejdet Farisæerne og de Skriftkloge deres *enkelte* Synder for saaledes at vække Synderkendelse hos dem? Nej, man skal dog ikke stille alt paa Hovedet, naar man vil »Romerkirken« til Livs, ellers staar man til sidst selv paa Hovedet! —

Til Slut kun eet Spørgsmaal endnu: *Sadolin* søger jo i sin Artikel at vise, at »Midtpunktet, hvorom alt samler sig« hos de »Evangeliske« er Prædikestolen, i »Romerkirken« derimod er det efter hans Mening Skriftestolen, »hvorfra der øves Magt og Indflydelse over Folket«. Nu spørger jeg blot: Hvorledes opnaar den katholske Kirke, at Folk overhovedet *tyr* til Skriftestolen? Er det muligt *uden* Prædiken? Har maaske Skriftestolen i sig selv en saa stor Tiltrækningskraft? Ganske vist ikke! Saa er det dog ogsaa hos Katholikerne Prædikestolen, »hvorfra den væsentlige Indflydelse udgaar«, selv om en eller anden Prædiken efter Pastor *Sadolins* Skøn kan være »yderst maadelig«, og han paa sin vanlige, ensidige, generaliserende Maade derefter bedømmer hele den katholske Forkyndelse og dens Virksomhed. »Troen kommer af at høre,« siger St. Paulus, og saaledes er det ogsaa i den katholske Kirke, og det i større Udstrækning end i det protestantiske Samfund, hvor Prædikestolen enkelte Steder ligefrem benyttes til at udbrede Vantroen, som f. Eks. i Bremen.

P. G. Schmiderer.

Redegørelse og Tilsvær.

— 0 —

I Nr. 43 af »Nord. Ugeblad« har Hr. Forfatter *Johannes Jørgensen* skrevet en Artikel, betitlet »St. Olafs« Forventninger,« hvori han klager over enkelte Udtalelser, som stod i en Anmeldelse i sidstnævnte Blad for nogen Tid siden af hans sidste Bog »Græs«. Da »Ugebladets« Læsere ikke kender den paaklagede Udtalelse, maa jeg som Forfatter af samme bede om Plads i Bladet for nogle redegørende Bemærkninger. Jeg skal fatte mig i størst mulige Korthed.

1. »Gaaseøjnene« om Udtrykket »Ordets Tjener« kan ikke opfattes som »haanlige«. Som bekendt er det de protestantiske Gejstlige selv, der har tillagt sig denne Titel; men da de mangler den nødvendige Sendelse, kan Katholikerne ikke anerkende Titelens Berettigelse, hvorfor en Katholik, naar han bruger den, er henvist til at sætte den i Anførselstegn. Heri ligger selvfølgelig ingen Haan.

2. Den Udtalelse i Joh. Jørgensens Artikel, at det ifølge »St. Olafs« Mening skulde være en »forkert Opfattelse, at ogsaa protestantiske Gejstlige ere Mennesker, og at deres Sjæleliv ogsaa kunde frembyde Ting af Interesse«, er, mildest talt, uheldig.

I min Anmeldelse findes naturligvis ikke en eneste Antydning til nogen saadan Mening, og Ingen vil vel heller for Alvor tillægge et fornuftigt Menneske en saadan Mening. Jeg maa derfor nærmest betragte Udtalelsen som en Vittighed, men som saadan er den temmelig daarlig; Ingen vil føle Lyst til at le af den. — Men disse Ting er uvigtige.

3. Hovedanklagen mod min Anmeldelse er den, at jeg har stillet det Krav, at en katholsk Forfatter skal i sin Produktion tage Hensyn til, hvad der interesserer Katholikerne. Der kan vel næppe disputeres om, at Katholikerne *har Ret* til at stille dette Krav. Men der kan naturligvis være delte Meninger om, *hvor langt* de under enkelte

givne Forhold skal gaa i at stille Kravet. Der er her ingen Grund til at drøfte dette Spørgsmaal; jeg vil kun bemærke, at den paaklagede Udtalelse i min Anmeldelse *ikke* maa *forstaaes* derhen, at jeg stiller det Krav, at en katholsk Forfatter *udelukkende* skal tage Hensyn til, hvad der interesserer Katholikerne. Jeg tænkte kun paa det foreliggende Tilfælde i Fortællingen »Den hvide Dør«. Naar Hr. Joh. Jørgensen har opfattet Udtalelsen som gældende *under alle Omstændigheder*, skyldes dette vistnok den knappe Form, hvori Udtalelsen er fremkommen. Jeg mente nemlig, at netop fordi det, som »foregaar i hin Præstemands Sjæl i Fortællingen »Den hvide Dør«, er *almenneskeligt*« — Citatet er af Joh. Jørgensens Artikel — *kunde* og *burde* Forfatteren have valgt et andet Millieu, hvor Katholikerne bedre var hjemme og følgelig kunde have høstet mere Udbytte af Skildringen. Dette Krav var næppe urimeligt. At en katholsk Forfatter under vore Forhold ogsaa maa tage *noget* Hensyn til protestantiske Læsere, er selvsagt. Desværre er Købeevnen hos Katholikerne i Skandinavien ikke stor nok og Antallet ikke betydeligt nok til, at disse udelukkende kan danne en Forfatters Læsekreds, og det maa derfor beklages, at en Forfatter som Joh. Jørgensen, der har vist god Villie til at ofre noget for de katholske Interessers Skyld, ikke skal kunne gøre dette helt og fuldt, som han vistnok havde Lyst til. Men paa den anden Side kan Pressen heller ikke tie til alt; naar man i et enkelt Tilfælde finder Overdrivelser i den modsatte Retning, maa det paatales. Det er dette, som i foreliggende Tilfælde er bleven gjort.

4. Hr. Joh. Jørgensen har ved at undersøge Aarsagerne til at Katholikerne efter hans Mening ikke læser hans Bøger i betydelig Udstrækning, standset ved Mangelen paa Interesse for Skønlitteratur overhovedet. Det forekommer mig, at han her har overset en meget vigtig Aarsag: Bøgernes eget Værd. Det han jo tænkes, at han, ogsaa i de Bøger, der hovedsagelig er skrevne for katholske Læsere, ikke

helt har truffet den katholske Smag. Og det maa vel tillades Katholikerne at have sin egen litterære Smag. Jeg kan forstaa, at Hr. Joh. Jørgensen har troet at kunne se bort fra denne Omstændighed, da Pressen uforbeholdent har udtalt sig særdeles rosende om hans Forfatterskab. Og dog tror jeg, det havde gavnet, om han havde nævnet ogsaa dette; thi derved maa jo lade sig forklare, denne Foreteelse, at Publikums Dom er noget anderledes end Pressens.

4. I denne Forbindelse at tale om »katholsk Inferioritet« er meget misvisende. Skønlitteraturen kan nemlig ikke betragtes som en saa vigtig Kulturmaaler, at dens større eller mindre Udbredelse skulde betinge et Samfunds højere eller lavere Standpunkt paa Udviklingens Stige. At Katholikerne læser mindre af skønlitterære Frembringelser end Protestanterne, maa tvertimod anses som Tegn paa større Aandsmodenhed, der forstaaer at vrage og vælge Sjælelivets Næring.

Jeg beder Hr. Joh. Jørgensen ikke at opfatte disse Bemærkninger som nogen Kritik over hans Forfattervirksomhed, den jeg sætter overordentlig højt og anbefaler efter bedste Evne. Jeg har kun villet hævde Pressens Ret — der ogsaa er en Pligt — til at sige et vejledende Ord, naar den finder, at en Forfatter støder den berettigede Smag hos en stor Del af hans Læsekreds.

Kristiania, d. 26. Oktober 1904.

O. Offerdahl.

Duplik til Hr. Pastor Offerdahl.

—o—

Ligesom Hr. Pastor Offerdahl skal jeg fatte mig i Korthed og holder mig af den Grund til Punkt 3 i

hans Forsvar, hvilket han jo selv betragter som det Væsentlige.

Hr. Offerdahl paastaar her, at han ikke har ment hine Ord om, hvad »Katholikerne maa kunne vente af en katolsk Forfatter«, i Almindelighed, han har »kun tænkt paa det foreliggende Tilfælde«. Det burde Hr. Offerdahl imidlertid have sagt; hans ovenfor citerede Udtalelse i Anmeldelsen af min Bog var holdt i største Almindelighed. At dette virkelig, trods den nu fremkomne Benægtelse, ogsaa var Meningen, ses af Hr. Offerdahls Indlæg, hvor det med klare Ord hedder: »Der kan vel næppe disputeres om, at Katholikerne *har Ret* til at stille dette Krav.« (Maa det iøvrigt være mig tilladt at spørge, hvem der skal anses for dette Kravs berettigede Organ? Den katolske Presse? Men — som det af Hr. Offerdahls Artikel fremgaar, og som det nedenfor nøjere skal belyses — er denne intet paalideligt Maaleapparat for det katolske Publikums Stemning. Hvilket andet Middel har »Katholikerne« da til at gøre deres ifølge Hr. Offerdahl saa uomtvistelig berettigede Krav gældende? Herom vilde lidt nærmere Oplysning have været kærkommen.)

Hr. Pastoren føjer nu til dette sit Svar paa, hvad han kalder min »Hovedanklage« — et Svar, som jeg altsaa finder ufyldstgørende — en *ny Anklage*. »Naar Katholikerne,« skriver han, »efter J. J.s Mening« — rigtigere: efter hans Forlæggers Opgørelse — »ikke læser hans Bøger i betydelig Udstrækning«, saa har dette sin Aarsag i en Faktor, som han i sin Artikel helt har glemt at regne med: »Bøgernes eget Værd«. Thi, udvikler Hr. Offerdahl, »det kan jo tænkes, at han ogsaa i de Bøger, der hovedsagelig er skrevne for katolske Læsere, *ikke helt har truffet den katolske Smag*. Og det maa vel tillades Katholikerne at have deres egen litterære Smag«, udbryder Hr. Offerdahl bittert.

Det er imidlertid med denne katolske *Smag*, ligesom før med det katolske *Krav* — begge savner et Organ.

Den katholske Presse er nemlig ikke noget saadant. Hr. Jørgensen — skriver Hr. Offerdahl — har troet, at den hellige Grav var vel forvaret, fordi hans Bøger blev rost i den katholske Presse. Skudt forbi! At Mænd som Pater Breitung, Pastor Johannes Frederiksen, Pastor Henry Gamél anbefalede disse Bøger det forvirrede ikke det katholske Publikums, det katholske *Folks* sikre Instinkt. Folket saa klart, at her kun forelaa »skønliterære Frembringelser«, maaske gode nok for Protestanterne, men langt under, hvad den katholske literære Smag var vant til. Overfor denne »Aandsmodenhed«, denne det brede katholske Folks Ævne til »at vrage og vælge Sjælelivets Næring«, maatte Arbejder som *Fioretti*, som *Beuron*, som *Den hellige Ild* nødvendigvis komme tilkort. Højere op søgte den himmelbaarne og himmelstræbende, katholske, literære Smag — helt op til de Højder, hvor en *Ivar Sæter* digter, eller maaske højere endda! Her — siger Pastor Offerdahl — her har Hr. Jørgensen den for ham unægtelig mindre smigrende Forklaring af den Foretelse, at det katholske Publikums Dom over hans Værker er en noget anden end den katholske Presses!

At det dog ikke timedes Pater v. Geyr at læse disse Linier! hvor ofte hørte vi ham ikke i sin Tid fra Prædikestolen i Stenosgade snart bede og snart true det samme katholske Publikum, hvis Dom af Hr. Offerdahl nu endog sættes højere end Gejstlighedens og den katholske Presses — hvor ofte, siger jeg, hørte vi ham ikke saa mindeligt lægge sine Tilhørere paa Hjærte, at »Nordisk Ugeblad« kun kostede 1 Krone Kvartalet. »Men dertil har I ikke Raad,« kunde han saa harmfuldt raabe, »men til hver Dag at købe »Aftenbladet« eller »Forposten,« det har I altid Raad til!«

Ak, kære, gamle, gode, nidkære Pater — du vidste ikke, hvad du sagde! Du vidste ikke, at naar »Ugebladet« da som nu, kun havde en ringe Udbredelse i det katholske Folk her i Norden, saa var det fordi, det »ikke helt

havde truffet den katholske Smag.« Denne samme Smag, der, da som nu, med Velbehag læskede sin Tørst af Skillingsbladens rene Kilder, viste i Kraft af sin »Aandsmodenhed,« sin Ævne til »at vælge og vrage Sjælelivets Næring« et Organ som »Nordisk Ugeblad« tilbage!

Og mon det egentlig er meget bedre i Norge? Mon ikke ogsaa »St. Olaf« kender noget til, hvad det vil sige ikke »helt at have truffen den katholske Smag«?

Men da staar denne Smag saa højt, da er de Krav, den stiller, saa uopfyldelige, at vi lige saa godt alle kan opgive Ævret. Saa højt kan vi aldrig drømme om at stige; vi vil kun som *Sang* i Bjørnsons »Over Ævne« opnaa at sprænge os selv under Forsøget paa at naa det Uopnaaelige.

Johannes Jørgensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Søndag den 6. November meddeler den højærværdigste Biskop *Firmelsens h. Sakramente* og holder kanonisk Visitats i Maribo.

— (C.) Tirsdagen den 25. f. M. havde katholsk-folkelig Afholdsforening »*Sct. Johannes Broderskab*«, atter én af de hyggelige Aftener i Bredgade 67, som virkelig synes at vinde Tilslutning. Denne Gang havde man blandt andet Lejlighed til at høre et Foredrag om den danske Billedhugger Bissen af Custoden ved Ny Carlsberg Glyptothek, Hr. Larsen. I ligefremme og beskedne Ord, som alle forstod, fik man en Del at vide om denne berømte Mand og hans Kunst. Det maa siges til Hr. Larsens Ros, at han fuldtud formaaede at holde Tilhørernes Interesse fangen hele Foredraget igennem. — Dernæst havde man atter den Fornøjelse at høre Frk. A. Wetterholz i Foreningen. Til eget Klaverakkompagnement foretog Frk. flere

Ting, som »Siebels Sang af Faust«, »Nøkken«, »Klokkerne ringe til Ave« o. a. Hendes Sang rammes ikke godt af Kritiken. Hun synger saaledes, at man uvilkaarlig rives med. Følelse, Fylde og Ynde aander igennem hendes Sang, som blev modtaget i den Grad velvilligt, at Tilhørerne endogsaa udbragte et begejstret Leve for den unge Dame. Til Slut morede man sig over Hr. Evarist Petersens humoristiske Oplæsning og Sang. Det klarede han udmærket. Alt i alt en fornøjelig Aften. Ønskeligt vilde det være, om saavel Medlemmerne som de Besøgende for Fremtiden vilde møde lidt tidligere paa Aftenen, senest Kl. 8¹/₂, da en stor Del af Aftenen ellers gaar tabt for os.

Rom. De marianske Jubilæumsfestligheder i Rom begynde ifølge det nu foreliggende definitive Program den 27. November med Aabningen af den Marianske Udstilling; Dagen efter eller den 29. November fejres en højtidelig Sørgegudstjeneste for de hensovede Paver Pius IX. og Leo XIII., og den 30. November indvies og aabnes det nye Lourdes-Kapel i Vatikanets Have. Den 4. December, paa hvilken Dag den Marianske Kongres aabnes, begynder i Maria Magiore Basilikaen det højtidelige Triduum, ved hvilket Kardinalerne Ferrata, Rampolla og Vives pontificere og Biskopperne Mistrangelo, Sardi og Preja prædike. Den 8. December vil den h. Fader selv holde den højtidelige Pontifikalmesse og foretage Kroningen af Gudsmoderbilledet i Korkapellet i Peterskirken. Ved denne Lejlighed vil der for første Gang blive udført en Festkantate, som Perosi har komponeret i Dagens Anledning. Den 11. December foretager den h. Fader den højtidelige Kanonisation af de salige M. Sauli og G. Mazella. I Programmet er tillige fastsat en Konferens og Procession i den h. Priscillas Katakomber, en kirkelig Højtidelighed i Peterskirken for samtlige katholske mandlige og en lignende for de kvindelige Foreninger, Broderskaber, Instituter o. s. v. En speciel Komité vil beskæftige sig med den almindelige Illumination.

-- De i Anledning af Jubilæet fastsatte Beatifikations-Højtideligheder finde Sted i følgende Rækkefølge: 18. December Beatifikations-Erklæringen om den ærværdige *Kaspar af Buffalo*, Missionær af det kostbare Blod; 27. December om den ærværdige *Stefan Bellesini*, af Augustiner-Eremiternes Orden og Sognepræst af Genazzano; 1. Januar 1905 om de ærværdige Martyrer *Agatangelo* og *Cassiano* af Kapucinerordenen; 8. Januar om den ærværdige *Johannes Baptist Vianey*, Sognepræst af Ars; 15. Januar om de ærværdige Martyrer af Jesuiterordenen *Markus Crisino* og hans Lidelsesfæller.

Den 14. November afholder den h. Fader et Konsistorium, i hvilket en Del italienske og udenlandske Biskopper udnævnes. Et andet Konsistorium finder Sted den 15. December i Anledning af Kanonisations- og Beatifikations-Erklæringerne. I begge disse Konsistorier vil der næppe blive udnævnt nye Kardinaler. Fem Kardinalater ere rigtignok ledige, (det fuldtallige Kardinal-Kolleg tæller som bekendt 70 Medlemmer), men det er gammel Tradition, at den h. Stol altid holder tre til fire Pladser vakante. I Pius X.s første Pontifikats-Aar ere kun to Kardinaler afgaaede ved Døden: Kardinal-Ærkebiskop *Herrero*, som allerede laa paa Dødslejet under Konklavet, og den 90aarige Kardinal-Ærkebiskop *Celesia* af Palermo, den ældste Kardinal efter Leo XI. Under det forrige Pontifikat døde gennemsnitlig 6 Kardinaler om Aaret. Pave Leo saa i sit Pontifikat 150 Kardinaler afgaa ved Døden.

— Den græsk-katholske Patriark Cyrillus VIII. af Antiokien, Alexandrien, Jerusalem og hele Orienten, som for Tiden opholder sig i Rom, blev den 25. Oktober tilligemed sine Ledsagere modtaget i højtidelig Audiens af Pius X. og overrakte ved denne Lejlighed et *Brev fra Sultan Abdul Hamid* til Paven. Tillige er Patriarken Overbringer af den kejserlige Osmanieordens Storkordon til Kardinalerne Merry del Val og Gotti. Den østerlandske Kirkefyrste i sin røde Silkeklædning og med sit lange snehvide Skæg vakte tilligemed hele sit østerlandske Følge almindelig Forbauselse i Vatikanet. I Overensstemmelse med hans høje Rang i Orienten modtoges han med ganske særegne Æresbevisninger fra den pavelige Gardes Side.

Cyrrillus VIII., som fører Titlen »Hs. Salighed«, føler sig saa temmelig ligeberettiget med den romerske Pave og anerkender kun en vis Stadfæstelsesret hos Paven. Ellers

er han fuldstændig uafhængig af Rom. Den 13. November vil Patriarken begive sig med stort Følge til Grottaferrata ved Frascati, for i det derværende ældgamle Basilianer-Abbedis Gaard at foretage Afsløringen af St. Nilus-Mindesmærket, hvortil Grundstenen blev lagt i September ifjor. Ved denne Lejlighed vil hele den orientalske Pragt, hvormed den græsk-katholske Kirke fejrer sin Gudstjeneste, blive udfoldet.

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder Aftenunderholdning og Bal **Søndag den 20. ds.** Kl. 7 $\frac{1}{2}$ pr. i Larsens Lokale (den lille Sal), St. Anna Plads 13, med velvillig Assistance af Dhrr. Skuespiller Chr. Schrøder, Kapelmester Jacob V. Gade og Skuespiller Vald. Lippert, samt Accompanatrice Fru Gade-Hansen. Billetter til Aftenunderholdningen à 50 Øre faas hos J. Stauning, Thorsgade 21, Joh. Klinken, Holsteinsgade 29 St., E. Petersen, Absalonsgade 21 A.^s, A. Schelhase, Ny Vestergade 9^s, J. Nilsen, Brorsonsgade 10 St. og V. Hansen, Lindegaardsvej, Charlottenlund.

Unio. Stiftelsesfest **Søndag d. 20. November** i Myginds elegante Selskabslokaler. Medlemmer 1 Kr.; Besøgende 4 Kr.

S.J.G. **Mandag den 14. November**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, alm. **Møde** for alle Br.

C. GERLACH,

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. November. 24. **Søndag e. Pintse** (5. S. e. H. 3 K.) — 7. **M.** Oktavdag. — 8. **Ti.** Oktav af Alle Helgener. (**Votivmesse B. M. V.**) — 9. **O.** Laterankirkens Indvielse i Rom (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 10. **To.** Andreas Avellinus, Bekender. — 11. **F.** Martin, Biskop og Bekender. — 12. **L.** Martin, Martyr og Pave.

Søndag den 13. November. 25. **Søndag e. Pintse.** (6 S. e. H. 3 K.) Marias Skytsfest (Stanislaus Kostka, Bekender).

St. Ansgars Kirke. Tirsdag d. 8. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Votivmesse af den ubesmittede Undfangelse, under hvilken den glædefulde **Rosenkrans** bedes; efter Messen bedes det **Lauretanske Litani** og den h. Faders **Jubilæumsbøn**, hvorefter meddeles den **sakramentale Velsignelse**.

Gudstjeneste i Slagelse. Søndag den 13. Novbr. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Andagt med Prædiken.

St Josefs Gilde lader Mandag den 7. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læse en h. Sjælemesse for sit afdøde Medlem, fhv. Kirkebetjent **A m a n n**.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag den 13. Novbr. den h. **Stanislaus** festlige Mindedag. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ **Fælleskommunion** i Jesu Hjerte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig **Festandagt** med Prædiken, **Optagelse af nye Medlemmer**, og **Te Deum**.

Mandag den 14. November **bortfalder** det sædvanlige Møde.

Systuerne paa Toldbodvejen og i Frederiksberg Allé have genoptaget deres ugentlige **Torsdags-Møder**, som finde Sted Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirke genoptager sine ugentlige Møder **Mandag d. 7. November**. Møderne holdes hver Mandag Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal.

Kalenderen 1905 er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I **Fredericia** hos Boghandler **Wenk**. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes **Kalenderen** pr. Post.

Børn, som til **Paaske** skulle modtage **Firmelsens** h **Sakramente**, bedes anmeldte af Forældre eller Værger snarest mulig hos Undertegnede, som træffes Kl. 9—10 Form. og 3—4 Efterm. Daabsattest maa medbringes.

Joh. Braun, Sognepræst.

Literatur. I Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel (Bredgade 35 Kbhn.) faas:

P. P. Til Forsvar for Sandheden: Nr. 18 **Omvendelse efter Døden**. Nr. 19 **De afgørende Spørgsmaal**. Nr. 20 **Skærilden** og Nr. 21 **Forbøn for vore hensovede Kære** à 25 Øre. — Alle 4 Brochurer, under Fællestitlen „**Paa Skællet mellem Tid og Evighed**“, 1 Kr.

Med dette Nr. følger „**Lille Helgenlegende**“ S. 265—272.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 46.

Søndagen den 13. November.

1904.

Indhold: Den gregorianske Kirkesang. — Spanske Børnehjem. — Den h. Augustinus' Bøn for de Afdøde. — Kort Replik til Hr. Johannes Jørgensen. — Bekendtgørelser.

Den gregorianske Kirkesang.

—o—

I det sidst udkomne Hefte af »*Theologisk Tidsskrift*« (5. Bind, 6. Hefte) har Hr. Stud. mag. J. Aarsbo, idet Forfatteren recenserer nogle katholske Bøger, som ifjor og iaar ere udkomne indenfor den kirkelige Musiks Omraade, skrevet nedenfor staaende udmærkede og sympatiske Artikel om den gregorianske Kirkesang:

»Den Interesse«, skriver Hr. Aarsbo, »hvormed Pave Pius X.'s Rundskrivelse om Kirkesangen har været drøftet i Udlandets kirkelige Presse, men kun i svage Dønninger satte Spor i vore hjemlige Dagblade, har vistnok her og der hos danske Kirkesangsvener vakt Ønsket om at faa nærmere Kendskab til, hvorledes det staar sig med den romerske Kirkesang i Øjeblikket. Under Form af en Redegørelse for nogle faa Hovedværker i den rige franske og

tyske Litteratur om den gregorianske Sang, skal vi her give en kort Fremstilling af herhen hørende Spørgsmaal.

Praktisk Betydning har dette jo kun, for saa vidt som vi Danske dog ogsaa har en Fortids-Skat, der bør hæves, og som kun kan det ved, at vi giver Agt paa de Granskninger over gregoriansk Sang, som saa ivrigt har sysselsat rom.-kath. Forskere i Udlandet den sidste Menneskealder. Ogsaa hos os lød jo i Middelalderen, ja helt op forbi Reformationstiden disse ældgamle Melodier ved Messetjenersten. Adskillige vilde maaske endog mene, at man burde gribe helt tilbage til denne Sangskat, naar der igen bliver Tale om en grundig Udvidelse af dansk Liturgi.*) I hvert Fald byder den gregorianske Musik den uomtvistelige Fordel fremfor den nyere, at den med sin ejendommelige Bygning af enhver straks opfattes som kirkelig Kunst i udpræget Forstand; end ikke det mest umusikalske Væsen vil kunne tage fejl af disse Melodier og tro, at de hører til verdslig Digtning; i den Grad er deres Skønhed og Form tvingende for det religiøse Gemyt. At Norden dog ogsaa har lidt at byde paa af selvstændig Art, kan ses af den svenske Forsker og Komponist Prof. *O. Byströms* smukke Værk »Ur Medeltidens Kyrko-Sång i Sverige« I—II (1900—03.) Rejsende, der har overværet de kulturhistoriske Opvisninger paa Skansen ved Stockholm, vil der efter Prof. B.'s Værk have kunnet høre gammel-nordisk-gregoriansk Sang. Men vi Danske staar endnu tilbage i denne som i andre Retninger. I øvrigt ligger dette Arbejde for, naar en Nyudgivelse af vore liturgiske Haandbøger fra det 16.—18. Aarh. skal foretages.

Historisk set har den gregorianske Sang hos os haft den Betydning, at den har været Fostermoder for vor Skat af middelalderlig Folkevisemusik, som for væsentlige Dele af Reformationstidens Salmemusik (jvfr. en Melodi som »Vi

*) Et lige enestaaende og mærkeligt Forsøg i denne Retning gjorde allerede den sønderjydske Patriot og begejstrede Sangven *P. C. Koch* i sin »Ny dansk Messebog«, Haderslev 1853.

tro, vi alle tro«). Denne Tilknytning, som man i vor Tid mere og mere forstaar at værdsætte, gør vel, at de efterfølgende Bemærkninger om den gamle Sang, der aldrig har været helt uddød, og som i de sidste 50 Aar har oplevet en mærkelig Genfødselse udenlands, ikke vil være helt overflødige. Den Litteratur, som skal omtales, og de Mænd, som har baaret denne Kulturbevægelse, vil dog ikke i Længden kunne blive ukendte herhjemme. Og den storlaaede Forening af Lærdom, Flid, kirkelig Sans og praktisk Dygtighed, der udmærker deres Virksomhed, vil ikke være et ugavnligt Eksempel i vort Land, hvor den kirke-musikalske Indsigt er saa ringe, og hvor de hidhørende Interesser er saa forsømte.

Udgiveren af »Kirchenmusikalisches Jahrbuch«, blandt hvis statelige Række af Bind nu det 28de foreligger, er den af Musikvidenskabens højt fortjente Dr. *Fr. Xav. Haberl*. Som Medredaktør af den nye store Palæstrina-Udgave (32 Bind), som Præsæs for den tyske Cæciliaforening (og dermed Udgiver af denne Aarbog samt flere mindre Blade) og som Leder af den store Kirkemusik-Skole i Regensburg har hans Liv været et Mønster for enhver Gerning i den kirkelige Kunsts Tjeneste. Uden Torne har denne Vej dog ikke været, og navnlig i den sidste Tid har, som det synes, en enkelt Gren af hans Virksomhed faaet et Stød af afgørende Betydning. Man træffer i Aarbogens sidste Bind en tysk Oversættelse af *Pave Pius X.'s Dekret om Kirkesangen*, der udtrykkelig melder sig som fremtidig Lovbog paa sit Omraade. Kærnepunktet i dette Dekret er Pavens dér udtalte Vilje om, at den gregorianske Musik skal restaureres, genfremstilles i sin relativt ældste Skikkelse paa Grundlag af de ældst bevarede haandskrevne Messebøger fra 10de og følgende Aarhundreder. Dr. Haberl er Udgiver af de nu i Italien, Tyskland, Belgien og Amerika brugelige, af Pave Leo XIII. autoriserede Haandbøger i Kirkemusiken, men den til Dels forkortede og, som det paastaas, fordærvede Skikkelse, den gregorianske Melodiskat

deri har, hidrører fra trykte Gradualudgaver, især den medicæiske fra 1614—15. Naar nu altsaa dette Værk skal forlades, maa man ikke glemme, at det i sin Tid omkring 1860—70, da det først fremkom, betegnede et godt Fremskridt fra det Barbari, hvori Dyrkelsen af den romerske Kirkesang var nedsunken i det 18de og første Halvdel af 19de Aarh. Ikke blot var den gregorianske Sang da stivnet (jvfr. den protestantiske Koral), men den var for en meget stor Del endog helt uddreven af moderne Operamusik og teatralisk Kunst (hvis Tilstedeværelse i Italiens Kirker endnu Pius den X. klager over!). Den Reform, hvortil Haberl laante sin store Kraft, var da virkelig et værdifuldt Overgangsled; om den Begejstring, hvormed Koralen paa dette Grundlag har været dyrket, kan intet bedre vidne end Cæciliaforeningernes livlige Trivsel og den Omstændighed, at hans pædagogisk saa glimrende Lærebog i gregoriansk Koralsang, »Magister Choralis«, indtil 1900 opnaaede at udkomme i 12 Udgaver.

Imidlertid, Pius X. har villet følge med Tiden og Videnskaben, og det er aabenbart tilskyndet af de storartede Granskninger i den gregorianske Sangs righoldige, ældre Haandskriftmateriale, som de franske Benediktinermunke i Klosteret *Solesmes* (Dep. Sarthe) har gennemført, at han har gjort det. I 1889 begyndte disse Munke, under Ledelse af *Dom Pothier* og *Dom Mocquereau*, Udgivelsen af det store Haandskrift-Værk »Paléographie musicale«, hvoraf et mægtigt Bind endnu aarligt ser Lyset (vort kgl. Bibliothek subscriberer paa det). Dette Arbejde roses af alle Forskere, profane og kirkelige, som et af den nyere franske Videnskabs mest fremragende; men ikke desmindre maatte dets Ophavsmænd i Aaret 1901 døje den Tort at forlade deres Fædreland som Ofre for Regeringens Tvangsforholdsregler. Fra deres Udlændighed skriver sig de to ovennævnte mere populære Bøger »Manuale Missae« og »Liber usualis«, hvorpaa vi her skal henlede Opmærksomheden.

For den, der ønsker en omfattende Oversigt over det brogede Panorama, som den romerske Gudstjeneste Aaret rundt frembyder, kan intet enkelt Værk give det bedre end den sidste voluminøse (og dog prisbillige) Bog, der ikke alene rummer Musikken til Messens faste Dele og til Officierne, men desuden det store Melodistof til alle Slags Fester og særlige Højtider gennem Kirkeaaet, deri indbefattet Hymner, Sekvenser, Psalmer o. s. v. »Manualet« er et mindre Uddrag af »Liber usualis«, men har den Fordel, at der foreligger en Udgave af det, som mere lettilgængeligt giver Musikken, ikke med de gammeldags Nodetegn, Neumerne, men i vor moderne Nodeskrift.

Begge Bøgerne indeholder altsaa den gregorianske Sang i dens relativt ældste Skikkelse, men til Forstaaelse af det overordentlig fine Arbejde, hvorved den gamle, i Haandskrifterne bevarede Musik er tydet saavel grafisk som efter Rytme og Tekst — en sand arkæologisk Stordaad —, er det næppe fyldestgørende at holde sig til disse Bøger alene.

Blandt den store Mængde Værker, som i den sidste Menneskealder er skrevne vedrørende den gregorianske Sangs Teori og Udførelse, udmærker Haberbis fornævnte »Magister choralis« sig ved et meget praktisk Tilsnit. Den samme Egenskab, forbunden med udmærket Fremstilling og indtrængende æstetisk Forstaaelse og Hensyntagen til de franske Forskninger, kendetegner Pater *Ambrosius Kienles* »Choralschule«. I dens tre Afdelinger, 1) Syngeskole 2) Koralteori, 3) Formlære, vil man finde en saadan Fylde af Vejledning paa Kirkemusikkens Omraade i Almindelighed, saa man — selv uden Hensyn til Bogens særlige Formaal: Redegørelsen for gregoriansk Sang — kun kunde ønske, at vore hjemlige Kirkesangere og Musikere havde tilegnet sig Tyvendeparten deraf. Saa længe det mere nærliggende Arbejde, der paa dansk og tysk Grund er i Gang for vor specielle Kirkemusiks Fremme (Laub, Ph. Wolfrum o. s. v.), saa helt er Genstand for almen Uvi-

denhed — kan man imidlertid vel næppe vente at vinde Opmærksomhed for disse fjernere liggende Kilder for kirkelig Kunst. Men de enkelte, som gennem *Fr. Nielsens* »Aktstykker til Gudstjenestens og Liturgiens Historie« eller Pastor *Barfoeds* forskellige Skrifter maaske har faaet Interesse for liturgiske Spørgsmaal, maa ikke glemme, at den bærende Kraft ved Gudstjenesten saavel i det 8de som i det 16de Aarhundrede væsentlig er at søge i den gregorianske Musik. Liturgiske Studier saavel paa romersk som paa protestantisk Omraade falder tørt til Jorden, naar det musikalske Element miskendes eller lades uforstaaet. De Noter, man rundt omkring i vort Kirkeleksikon og vore Encyklopædier træffer paa, vidner levende om, hvor svigtende Forestillingerne er, naar det gælder dette Omraade af kristelig Kunst.

Spanske Børnehjem.*)

—o—

»Under et længere Ophold i Middelhavsbyen Malaga havde jeg Lejlighed til at se flere Børnehjem. Fattigdommen og Nøden er meget stor i Malaga, og hvad der gøres af kærlige Mennesker, afhjælper kun en mindre Del deraf. Endnu gaar mange stakkels, pjaltede Børn omkring forsømte og i Elendighed. Men man maa jo altid glæde sig ved det, der bliver gjort.

Der er seks Børnehjem af forskellige Slags i Malaga, og jeg saa de fire af disse. Alle Steder blev jeg modtaget og vist om med den mest forekommende Venlighed. Det er en Særegenhed for disse Hjem som for saa megen anden Virksomhed i Spanien, at de alle ledes af Præster eller Nonner.

---

*) *Th. Mau* i »Nat og Morgen« for August 1904.

St. Juan de Diosskolen er stor, lys og tiltalende. 100 Pigebørn have deres Hjem der, og desuden faa 500 fattige Børn, baade Drengene og Piger, fri Undervisning. Hjemmet og Skolen ledes af franske Nonner af Vincents de Pauls Ordenen, den Orden, der saa skændigt er bleven fordreven fra Hospitalerne i Frankrig. En lys, mild Tone syntes at hvile over det hele, og Pigebørnene syntes meget velopdragne. I fine Haandarbejder var der stor Færdighed. Nogle af Pigerne blive der i flere Aar, efter at de ere blevne voksne. At der var godt at være, fik jeg et levende Eksempel paa. Jeg saa nemlig en ung Pige staa bittert grædende i Samtale med Forstanderinden, som sagde til hende, at om Søndagen kunde hun komme og besøge dem. Forstanderinden forklarede, at hun havde været der i mange Aar; men hendes Moder havde faaet hende til at tage en Tjeneste, og nu længtes hun saa stærkt tilbage til Hjemmet. »Her ere de jo vænnede til alt,« sagde den milde, venlige Forstanderinde. —

»St. Josefshjemmet« er for smaa Piger og ledes af St. Josefsøstre. Der var 70 Smaapiger. En Del af dem var spæde Børn, som vare blevne forladte eller udsatte af deres Mødre og nu optagne i dette Kærlighedens Hjem. Jeg saa Sovesalene med lange Rækker af Vugger eller smaa Senge. Alt var overordentlig sirligt og nydeligt, Lagener og Pudevaar m. m. blændende hvide.

Et tredie Hjem er Natteherberg for hjemløse Drengene, af hvilke der er mange i Malaga. Desuden opdrages 18 forsømte Drengene der. Det var vemodigt at se dette Hjem, fordi Midlerne var altfor smaa i Forhold til Gerningen. Der var nemlig ikke tilstrækkelig Interesse for denne vigtige Sag hos dem, der havde Evne til at give. Derfor var Pladsen meget indskrænket, og Indtægterne var saa smaa, at man endogsaa havde frygtet for, at man maatte holde op med at modtage de hjemløse Drengene. En ganske ung Præst var Hjemmets Forstander, og der var Faglærere til at undervise de faste Drengene i Skomageri, Bog-

trykkeri m. m. »Det er meget lille,« sagde Præsten, da min Ledsagerske bad, om vi maatte se Hjemmet. Det kunde ikke ses paa ham, at han arbejdede under et Tryk. Hans Ansigt og Væsen var friskt, muntert og fornøjeligt. Det forekom mig heldigt, da der vel kunde behøves meget Livsmod til at overvinde Hindringerne i denne Gærning. Svært nok at tage mod alle de forsømte, forvildede Drengene; men naar saa Arbejdet tillige hæmmedes af manglende Plads og manglende Penge, kunde der være nok til at nedslaa Sindet.

Under gunstigere Forhold arbejdes der i et fjerde Børnehjem, og det var nærmest om det, jeg vilde fortælle. Det forekom mig at være et Mønsterhjem. Det er St. Bartholomeoasylet, et Hjem for Drengene. 270 for en Del forældreløse Drengene opdrages der. Desuden bliver en Del Drengene fra Byen underviste der. For det første ere alle de ydre Betingelser gode. Hjemmet er en stor, anseelig Bygning, med en god, fri Beliggenhed og meget store, luftige Værelser. Asylet blev oprettet af en Præst, og det ledes af Salesianere. En af disse viste os om. Der er Bogtrykkeri, Bogbinderi, Tømmerværksted, Skrædderi, Skomageri, Bageri m. m. Alle Vegne er der fortræffelig Plads, og alle Vegne undervises Drengene af en Faglærer under Opsyn af en af Paterne. Flere Stæder saa vi Eleverne i Arbejde. I Bogtrykkeriet var der en stor Maskine for de større, en lille for de mindre Drengene. I Bogbinderiet viste Pateren os flere Bøger, der vare indbundne af Drengene. Det var overordentlig smukt, ligefrem kunstfærdigt Arbejde. I boglig Kundskab undervise Salesianerne selv. I et Værelse blev der skrevet Diktat, i et andet var der Undervisning i Musik — Fløjte og Klarinet — af en Faglærer. Systemet er, at enhver uddannes i det, hvortil han har mest Anlæg og Lyst. Det er ikke en Anstalt, hvor Ejendommeligheden udviskes; men der tages netop Hensyn til den enkeltes individuelle Tilbøjelighed og særlige Behov. Den, der er musikalsk, bliver

særlig uddannet i Musik. Den, der har aandelige Gaver og Lyst til Kundskab, bliver uddannet til at være Præst eller til hvad han ellers ønsker. Jeg spurgte Pateren, der viste os om, hvor længe Eleverne kunde blive i Hjemmet. »De blive her, saa længe de vil,« svarede han. Det vil altsaa sige, at de ikke blive sendte ud i Verden og dens Fristelser, før de selv ønske det, men kunne forblive værnede og vogtede i Hjemmet i de farlige, tidlige Ungdomsaar. Og der er jo Arbejde nok for dem. Tingene, der forarbejdes, blive solgte til Indtægt for Hjemmet. Der er en udmærket, stor Legeplads, hvor nogle af Drengene legede frit og utvungent under Tilsyn af en af Paterne. Vi saa endelig et nydeligt, lille Theater, hvor Drengene ved festlige Lejligheder give Koncert og spille Komædie, lette, barnlige Smaastykker.

Det var ret interessant at iagttage de forskellige Typer af Lærere i samme Ordensdragt. De vare meget forskellige. Vor Ledsager havde et udpræget, asketisk Ydre med et stille, mildt, men alvorligt Ansigt og Væsen. En fuldstændig Modsætning til ham var Læreren, der dikterede. Han havde et meget livligt, aabent og fornøjeligt Ansigt. Hos en tredje var det faste og bestemte det fremtrædende o. s. fr. En Ting kunde indvendes mod dette ideale Hjem: at disse Drengene fuldstændigt komme til at mangle kvindelig Paavirkning. Alle fire Børnehjem havde sin egen Kirke. Der taltes i Malaga om ogsaa at oprette et Hjem for Drengene, der havde forset sig mod Loven og været straffede, hvortil der var stor Trang.

Den hellige Kirkelærer Augustinus' Bøn for de Afdøde.

— 0 —

Guds Helgener have bedet ofte og meget for de Afdøde. Guds Barmhertighed nedkaldte de over de lidende

Sjæle. Rørende er det, hvad den h. Augustinus beretter om sin h. Moder Monikas sidste Timer. Han skriver i sine »Bekendelser«: »En Dag blev min Moder, efter at hun i henved fem Dage havde haft en heftig Feber, pludselig afmægtig; vi ilede alle til hendes Sygeleje for at staa hende bi. Efter at Bevidstheden var vendt tilbage og hun saa mig og min Broder, spurgte hun: »Hvor var jeg?« Og tilføjede, da hun saa, hvor bedrøvede vi vare: »Ville I begrave eders Moder her?« Min Graad hindrede mig i at svare hende; men min Broder trøstede hende og sagde, at han haabede, at hun ikke skulde dø her i Udlandet, men i Hjemmet og derfor ogsaa finde sit Hvilested i Hjemmet (i Tagaste i Afrika). »Hører du,« sagde hun henvendt til mig, »hører du, hvad han har sagt?« Og henvendt til os begge, vedblev hun: »I kunne begrave mit Legeme, hvorsomhelst I maatte ønske; gør eder ingen Sorger i saa Henseende. Men om Et beder jeg eder, kommer mig i Hu under det hellige Offer, hvorsomhelst i end maatte befinde eder.«

Den h. Augustinus vedbliver saa, efter at han har omtalt endnu mange andre Tanker om sin Moders vidunderlige Sjælsstyrke og fuldkomne Hengivelse i Guds Villie og om hans Kærlighed til Moderen: »Nu, efter at Vunden er lægt, som Tabet af min Moder havde tilføjjet mit Hjærte, vil jeg, o Herre, udgyde andre Taarer for dit Aasyn over din Tjenerinde: Taarer, som ikke blive fremkaldte ved Tanken om Faren (nemlig i det Hinsides at falde i Guds straffende Haand), som enhver Sjæl er udsat for, der døer i Adam (d. v. s. betynget med Syndeskyld). Thi endskønt min Moder levede ganske i Kristo og altid saaledes, at hun baade ved sin Tro og ved sin Livsvandel kun gjorde dit helligste Navn Ære, saa vover jeg dog ikke at sige, at et forkert Ord aldrig er kommet over hendes Læber, siden hendes Daabsdag. Og dog har din Søn, den evige Sandhed selv, sagt, at allerede det Menneske, som siger til sin Broder: »Du Daare,« er skyldig til Helvedes Ild. Og ve

ogsaa et nok saa rosværdigt Liv, dersom Du ikke øver Barmhjærtighed ved Dommen! Vi haabe imidlertid tillidsfuldt, da Du jo dog ikke er hensynsløs streng, at finde Barmhjærtighed hos Dig. Men Enhver, som opregner sine Fortjenester for Dig, hvad andet opregner han end dine Naadegaver! . . . . Jeg vil derfor heller ikke nu omtale de gode Gerninger, min Moder virkede og for hvilke jeg med Glæde takker Dig, men jeg beder Dig ydmygt om hendes Synders Tilgivelse. Bønhør os for hans Skyld, som til vor Frelse og Forløsning har hængt paa Korset, og som nu, siddende ved din Højre, gaar i Forbøn for os. Jeg véd, at min Moder har øvet Barmhjærtighed og af Hjertet har tilgivet dem, som have krænket hende. Tilgiv hende derfor nu ogsaa hendes Skyld, dersom hun har paadraget sig en saadan i de mange Aar siden hendes Genfødelse ved Frelsens Vand! Tilgiv hende, o Herre, tilgiv hende! Lad din Barmhjærtighed være fremherskende ved din Dom; Du har jo ogsaa lovet dem Barmhjærtighed, som selv have været barmhjærtige!

Jeg tror nu rigtignok, at Du allerede har gjort det, hvorom jeg beder Dig, men lad alligevel min Munds fortsatte Beden være dig velbehagelig. Se dog, hvorledes hun, da hendes Opløsnings Dag nærmede sig, ikke tænkte paa at forskaffe sig en glimrende Begravelse og et prægtigt Gravmæle; ja end ikke begærede hun, at blive begravet i sit Hjem; kun dette alene har hun begæret, at vi skulde ihukomme hende ved dit Alter, ved hvilket hun daglig indfandt sig for at tage Del i det ubesmittede Lams Offer, ved hvis Blod Dommen er bleven udsløttet, som var udtalt over os. Til denne vor Forløsningsprisen Hemmelighed knyttede din Tjenerinde sin Sjæl ved Troens Baand.

Før sin salige Bortgang sagde hun til mig: »Min Søn, hvad mig angaar, da har intet mere i dette Liv nogen Tiltrækningskraft for mig. Jeg véd ikke, hvad jeg endnu skal gøre for mig og hvorfor jeg endnu er her; thi i mig er ethvert Haab paa Timelighed fortæret. Kun et eneste

gaves der, hvorfor jeg ønskede at leve, at jeg maatte se dig som en troende Kristen, inden jeg døde. Det har Gud nu forundt mig i rigeste Maal« . . . . Lad da, o Herre, min Moder hvile i Fred saavel som hendes Ægtefælle, mod hvem hun altid har bevaret Troskaben, og hvem hun har tjent med stor Kærlighed, bærende Frugt i Taalmodighed, for at vinde ogsaa ham for Dig. Og Du, o min Herre og min Gud, giv dine Tjenere, mine Brødre, hvem jeg tjener med Ord og Hjærte og ved min Skrivelse, at de alle, som læse disse Linier, maa ihukomme ved Al-tret din Tjenerinde Monika og hendes Ægtefælle Patritius, mine Forældre. Ja, maatte de ihukomme dem i from Kærlighed og Barmhjærteghed, for at det, hvorom min Modær bad mig i sin sidste Time, maa blive hende desto rigeligere til Del fra Manges Side — Forbønnens Hjælp.«

I St. Augustinus Kirken i Rom er der et Kapel, som er indviet til den h. Monika. Der bede daglig mange Kristne for deres Afdøde. Slut dig til disse fromme Kristne, min kære Læser, og bed ikke blot i Novembermaaned, bed hele Aaret igennem for Sjælene i Skærsilden. De ville heller ikke glemme dig i deres Bønner.

Kort Replik til Hr. Johannes Jørgensen.

—o—

Hvor fristende det end kunde være — efter den Maade, hvorpaa Hr. Forfatter Joh. Jørgensen har taget en ganske spagfærdig Kritik af et enkelt Punkt i hans Forfattervirksomhed — at optage hele hans Virksomhed som katholsk Forfatter til Eftersyn, skal jeg dog ikke gøre det, da jeg ikke indser, at det kan være til nogen Nytte enten for Hr. Joh. Jørgensen selv eller hans katholske Publikum. Jeg skal nøje mig med at tilbagevise Overdrivelserne i den Brug af mine Udtryk, som Hr. Jørgensen gør sig skyldig i.

Jeg havde nævnt dette om den »litterære Smag« som et af de Momenter, der muligvis *tildels* kunde forklare den Kendsgerning, at Katholikerne ikke køber Joh. Jørgensens Bøger i større Udstrækning, end Tilfældet er. Og nu behandler Hr. Jørgensen i »Duplik« til mig denne Udtalelse, som om jeg deri *alene* fandt den søgte Forklaring, og saa gør han nogle højst løjerlige Grimacer til »den katholske litterære Smag«. Dette er naturligvis utilbørlig Fremfærd. — Hvad denne »litterære Smag« forøvrigt angaar, faar kanske Katholikerne i Skandinavien taale, at den haanes, da denne »Smag« her ikke er særdeles meget udviklet. Men vil ogsaa Katholikerne i Tyskland f. Ex. taale Hr. Jørgensens Haan og kanske takke dertil og fra nu af begynde at læse hans Værker med større Lyst og Begejstring?

Jeg bare spørger.

En anden Utilbørlighed fra Hr Jørgensens Side — værre end den allerede paapegede — er den, at han, trods min Forklaring af Meningen med Udtalelsen om, hvad »Katholikerne maa kunne vente af en katholsk Forfatter,« fastholder, at jeg har villet anse Udtrykket brugt i dets Almindelighed. Dette er med temmelig stor Tydelighed at beskyldte mig for i mit »Tilsvar« at fare med Usandhed. Dette havde jeg ikke ventet, mindst af en Katholik. Jeg beklager, at Udtrykket var holdt i saa stor Almindelighed, at det kunde misforstaas; men naar jeg fortolker det, vil jeg, at det skal forstaas paa den Maade, jeg selv vil have det forstaaet, og ingen har da længere Ret til at fastholde en anden Fortolkning. Dermed har jeg naturligvis ikke benægtet, at jeg kunde være rede til at forsvare Sætningen, *ogsaa* om den fremsattes i sin Almindelighed. Saamegen Filosofi kan man vel vente hos en Forfatter, at han er i Stand til at skelne mellem *kunne* og *ville*.

Det er næppe nødvendigt at besvare andre Udtalelser i Hr. Joh. Jørgensens »Duplik«; Læserne vil vistnok have »Aandsmodenhed« nok til at bedømme Gehalten af hans Forfatterskab, naar han f. Ex. søger at bevise Uoverensstemmelsen mellem den katholske Presses og det katholske Publikums Dom om hans Bøger. Denne Foreteelse hører næppe til Livets uløselige Gaader.

Kristiania, 7. Novbr. 1904.

O. Offerdahl.

*

*

*

Da det forekommer mig, at denne Pennefejde, mellem to katholske Forfattere, paa begge Sider begynder at blive temmelig personlig og til liden Opbyggelse for Ugebladets Læsere, henstiller jeg til begge de ærede Forfatters Overvejelse, om det ikke vilde være gavnligt for hele Sagen, at de afsluttede Fejden med et gensidigt venskabeligt Farvel. Det er min Overbevisning, at »St. Olaf« under vore Forhold her i Norden ikke havde behøvet at fremkomme med en offentlig Kritik, men lige saa overbevist er jeg om, at en katholsk Forfatter bør bevare Sindets Ligevægt overfor en hvilkensomhelst Kritik, der ikke hidrører fra Ondskab og personlig Uvilje, men fra oprigtig Overbevisning.

Andr. Johansen.

S.J.G. **Mandag** den 14. November, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** i Forsamlingslokalet, Bredgade 67, alm. Møde for alle Br.

A. C. Ekstraordinær Generalforsamling **Onsdag d. 16. November** Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Søvavillonen. Dagsorden se Brevkortene.

K. S. F. „6. Maj“ har Lokale Nørrebrogade 21 »Hotel Dana« og afholder Møde hver Onsdag. — Onsdag d. 16. ds. Oplæsning af Hr. E. Petersen; derefter Assemblée til Kl. 12. Alle indbydes. Gratis Adgang. Bestyrelsen.

Unio. Stiftelsesfest **Søndag d. 20 November** Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade Nr. 25. — Fællesspisning — Aftenunderholdning — Dans. — Medlemmer 1 Kr. Besøgende 4 Kr. Adgangskort faas indtil Torsdag d. 17. ds. hos Undertegnede.

Ernst Bækklund,
Frederiksberggade 34.

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.

Herm. Hoffmann,
Købmagergade 48.

Katholsk selskabelig Forening af 6. Maj 1904 afholder Aftenunderholdning og Bal **Søndag den 20. ds.** Kl. 7 $\frac{1}{2}$, pr. i Larsens Lokale (den lille Sal), St. Anna Plads 13, med velvillig Assistance af Dhrr. Skuespiller Chr. Schrøder, Kapelmester Jacob V. Gade og Skuespiller Vald. Lippert, samt Accompanatrice Fru Gade-Hansen. Billetter til Aftenunderholdningen à 50 Øre faas hos J. Stauning, Thorsgade 21¹, Joh. Klinken, Holsteinsgade 29 St., E. Petersen, Absalonsgade 21 A.⁵, A. Schelhase, Ny Vestergade 9², J. Nilsen, Brorsonsgade 10 St. og V. Hansen, Lindegaardsvej, Charlottenlund.

Dameskrædersyning udføres i Colbjørnsensgade 3, Kj. Nedgang i Bogbinderiet.

Ernst Bæklunds

Hattemagasin er flyttet til

34 Frederiksberggade 34

og anbefales fremdeles i Menighedens velvillige Erindring.

Axel Petersen,

Bogbinderi,

Colbjørnsensgade 3, Kj.

Moderne og antike Bogbind, Noder, Regnskabsbøger i alle Linieringer indbindes fixt og solidt. Broderier monteres, Mapper, Æsker, Kort oplæbes.

Kirkelig Kalønder.

Søndag den 13. November. 25. Søndag e. Pintse. (6 S. e. H. 3 K.) Marias Skytsfest (Stanislaus Kostka, Bekender). — 14. M. Didakus, Bekender. — 15. Ti. Gertrud, Jomfru. — 16. O. Josafat, Martyr og Biskop. — 17. To. Gregor Thaumaturgus, Bekender og Biskop. — 18. F. Indvielse af Peterskirken i Rom. — 19. L. Elisabeth af Thyringen, Enke.

Søndag den 20. November. 26. og sidste Søndag e. Pintse. Felix af Valois, Bekender. Marias Ofring.

St. Ansgars Kirke. Mandag den 14. Novbr. Kl. 8¹/₄ lader Foreningen Unio læse en h. Sjælemesse for alle sine afdøde Medlemmer.

Gudstjeneste i Slagelse. Søndag den 13. Novbr. Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Kl. 5 Efterm. Andagt med Prædiken.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag den 13. Novbr. den h. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8¹/₂ Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig Festandagt med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer, og Te Deum.

Mandag den 14. November bortfalder det sædvanlige Møde.

St. Franciskus III. Orden. I Anledning af den h. Elisabeths Mindedag (d. 19. ds.) holdes Fredag d. 18. Nov. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel Møde med Indklædning, Løfteaflægelse og Generalabsolution.

St. Elisabeths-Vincentiskonferentsen paa Frederiksberg holder Fælleskommunion i Rosenkranskirken paa den h. Elisabeths Fest, Lørdag d. 19. ds. Kl. 8.

St. Franciskus' Kapel paa Holmegaard (pr. Olstrup St.): Søndag d. 13. Novbr. Kl. 9 Messe med Prædiken; Kl. 3 Andagt med Prædiken; Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Katekese. — Lørdag Aften Lejlighed til Skriftemaal for de Unge.

Søndag d. 20. ds. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ afholder **St. Elisabeth Vincentskonferentsen** paa Frederiksberg sit aarlige Møde i St. Josefs søstrenes Sal, Frederiksberg Alle 15—17. — Foreningens Regnskab og en Beretning om Foreningens Virksomhed fremlægges.

Alle Medlemmerne indbydes venligst.

Elisabethforeningen. I Anledning af den h. Elisabeths Fest læses i St. Ansgars Kirke **Søndag d. 20. ds. Kl. 8** den h. Messe for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalde samtlige Kollekter i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

† At min kære elskede Hustru Dorothea Langkjer, f. Larsen, efter et langt og smertefuldt Sygeleje, i en Alder af 54 Aar er afgaaet ved Døden den 3. November, vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter, bekendtgøres herved for Slægt og Venner.

Paa Børns og egne Vegne,

Peter Langkjer,
Handelsrejsende.

Den kære Hensovedes Sjæl anbefales til Menighedens Forbøn. R. I. P.

† At min kære Mand, Købmand Emanuel Hansen, Kirkeforstander for Rosenkranskirkenes Sogn, efter længere Tids Sygdom, er afgaaet ved en blid og rolig Død Søndagen d. 6. ds. bekendtgøres herved paa egne og Børns Vegne.

Betty Hansen, f. Lykke.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Kalenderen 1905

er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I Fredericia hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Med dette Nr. følger et Helark af Helgenlegenden (S. 273—288), hvilket ogsaa vil ske med de følgende Numre, for at Bogen kan være endt inden Nytaar.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 47.   Søndagen den 20. November.   1904.

Indhold: Hvorfor?—Fordi! — Fraser — eller Usandheder? — Besøg paa Kirkegaarden. — En ny Afladsbøn. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Flensborg. Rom. — Bekendtgørelser.

Hvorfor? — Fordi!

—o—

Hvorfor skal stride Taare'
dog rinde Dag og Nat?
Hvorfor skal Sværdet saare?
Hvorfor er Skyen sat?
Hvorfor saa lys en Morgen,
naar førend Aften Sorgen?
Hvorfor saa trange Kaar?
Til hvem om Svar vi gaar?

Hvorfor skal mange lægges
paa Lejet syg og brudt?
Hvorfor skal Hjærter skrækkes
hver Time og Minut?

Hvorfor skal Kræfter røves?
 Hvorfor skal Evner sløves?
 Hvorfor saa megen Nød
 og Kamp for dagligt Brød?

Hvorfor i alle Lejre
 saa meget slet og stygt?
 Hvorfor skal Ondskab sejre
 og Løgnen sidde trygt?
 Hvorfor skal Dyden haanes,
 de gode ikke skaanes,
 hvorfor saa haard en Strid?
 hvorfor saa tung en Tid?

Hvorfor skal store kue
 de værgeløse smaa,
 hvorfor maa tit vi skue
 hvad vi med Gysen saa?
 Hvorfor skal Orme gnave?
 Hvorfor saa mange Grave?
 Hvorfor? — naar dog vi ved,
 at Gud er Kærlighed.

Hvorfor de Kræfter svage,
 naar Fjenden rykker frem?
 Ak! Nederlagets Dage,
 hvo kan vel tælle dem!
 Hvorfor skal Synden lokke?
 Hvorfor skal Tvivlen rokke —
 til Hjærtets Skam og Sorg —
 saa stærkt ved Troens Borg?

Hvorfor skal *Haanden* kaste
 paa Næste-Flokken Sten?
 Hvorfor skal *Foden* haste
 paa Stien ikke ren?

Hvorfor skal *Tungen* sige
 de bitre Ord tillige?
 Hvorfor skal *Øjet* se
 paa Syndens Skam — og le?

Et Svar vi ej tør mene
 vi har paa hvad som helst.
 Husk: Herren vil det ene:
 Hver Sjæl kan blive frelst.
 Tro ikke, vi kan taale
 hans Veje at udmaale,
 hans Tanker at forstaa,
 der over Himle gaa.

Tro heller ej vi kunne
 ved kødelig Forstand
 hans Visdomsraad udgrunde
 i Støvets Taageland.
 Han, som det alt tillader,
 er alles kære Fader.
 Han kender og forstaaer,
 naar sine Børn han slaar.

Et Rigdoms Dyb af Naade
 er Herrens Maal og Med,
 hvor ofte dog en Gaade,
 som bøjer Sjælen ned.
 Han saarer og han tugter,
 at vi kan bære Frugter,
 at selv den hårde Dag
 maa tjene Herrens Sag.

Det som vi synes hæmmer
 og her gør Vejen trang,
 ved vi, om ej det fremmer
 Guds Riges Vækst og Gang?

Det onde, som vi volder,
 Gud ej tilbage holder,
 men tager stort og smaat,
 og vender ondt til godt.

Er Kors og Trængsler slemme,
 er Ondskabs Hær end stor,
 det har dog alt kun hjemme
 paa denne gamle Jord.
 Hvor ny er Jord og Himmel
 skal al Guds Børnevrimmel
 i Palmestaden bo
 i Kærlighedens Ro.

Der skal vi vist erfare,
 at Synden er forbi.
 Hvorfor? — Vil Herren svare
 med frydefuldt: Fordi!
 Der skal vi se: til Gode
 for os var alt, vi tro'de
 ikkun var Modgang her
 den korte Pilgrimsfærd.

V. J.

Fraser — eller Usandheder?

—o—

Det synes virkelig at være et rent Tilfælde, at der gives Folk, som tror, at Usandheden, naar den stadig gentages, faar Sandhedens Præg, ja ligefrem bliver til Sandhed. — Denne Tanke kom op i mig, da jeg i disse Dage læste et Par Referater om Reformationsgudstjenesten i St. Knuds Kirke i Odense den 9. ds.

Efter »*Fyens Stiftstidende*«s Referat omtalte Biskop *Balslev* Tiden før Reformationen, »der var en mørk Tid

for Kirken, idet Guds Lære var tilsidesat af Menneskers Lærdomme og den ene af Menighedens Livskilder, den hellige Nadver, var forvansket, derved at Kalken, hvoraf alle skulde drikke, var forholdt Menigmand. Bibelen var ikke tilgængelig for Lægfolk, og Herrens Ord blev kvalt.

Det er mærkeligt, at der netop i denne »mørke Tid for Kirken« blev rejst de herlige Kathedraler, deriblandt ogsaa St. Knuds Domkirke i Odense, hvor oven anførte Ord faldt, — Kathedraler, som Protestanterne aldrig har været i Stand til at bygge Mage til, og at Kunsten paa samme Tid blomstrede i Italien og andre Steder, saa at endnu i vore Dage en Nordbo, som vil uddanne sig til Kunstner, uundgaaelig maa rejse til Syden for der at faa det rigtige Grundlag.

At »Guds Lære« fra Kirkens Side »var tilsidesat af Menneskers Lærdomme«, har endnu ingen kunnet bevise, tværtimod, hvor som helst den aabenbarede og overlevede Lære blev angrebet, har Kirken grebet ind og anvendt alle Midler for at bevare Troen uforfalsket.

Hvad Nadveren angaar, tror jeg dog, at Oldkirken, naar den gav Nadveren kun under Brødets Skikkelse til de syge, de fangne o. a., vidste bedre Besked om, hvad der var Herrens og Apostlenes Lære, end det 16. Aarhundredes selvbeskikkede »Reformatorer«, der tilranede sig en Ufejlbarehed, som ingen kunde give dem. *Luther* skrev engang: »Hvis et Kirkemøde tillod eller paabød os begge Skikkelser, vilde vi til Trods for Kirkemødet kun modtage *een* eller hverken modtage den ene eller den anden, og forbande dem, der i Følge dette Paabud vilde modtage begge« (*Wittenb. tyske Udg. VII, f. 367 b.*). Disse Ord forklarer tilstrækkeligt, hvorfor man paastod, at Kristi Ord: »Drikker alle deraf«, som vitterlig kun var rettede til Apostlene, skulde forstaas som rettede til alle og enhver.

Bibelen skal ikke have været tilgængelig for Lægfolk! Hvad var saa egentlig Meningen f. Eks. med de 20 tyske Oversættelser af Bibelen, der forelaa førend *Luther* havde

oversat en Tøddel af den hellige Skrift? Var de maaske kun for Præsterne? Men de kunde jo nøjes med deres latinske Bibel! Eller er maaske den katholske Kirke Skyld i, at Bogtrykkerkunsten ikke tidligere blev opfundet? Hvis Katholiken *Guttenberg* ikke havde været saa snild, vilde *Luther* vel næppe have fundet paa Læren om »Bibelen alene«, — en indtil den Tid uhørt Lære, der heller ikke kan bevises ud af Skriften.

Men nok med Biskoppen. Efter ham talte jo Stiftsprovst *Lüzthøft* om *Luthers* og »Reformationens« Betydning. »Reformationen«, hedder det igen efter »*Fyens Stiftstidendes*« Referat, »betød først og fremmest, at Jesus Kristus blev prædikeret i Kirkerne« (hvad blev der mon før prædikeret? ufatteligt!), »at Helgenbillederne forsvandt« (Mindet om Helgenernes Dyder havde jo været en stadig Bebrejdelse!), »at Kristi Kors blev stillet paa det Sted, der tilkom det, saa at det kunde ses af alle« (og dette siger Provsten foran *Klaus Bergs* berømte Altertavle fra »den mørke Tid«, og hvor den Korsfæstede saa øjensynlig har Hæderspladsen og kan ses af alle — hvilken Tankeløshed!). »Endvidere fik hvert Menneske fri Adgang til Gud, Menigheden skulde selv kende Gud« (banale Fraser!).

Efter »*Fyns Tidendes*« Referat blev der ved denne Lejlighed ogsaa sagt følgende: »Kristendommen var stivnet i udvortes Former« (den, der sagde det, har naturligvis for 400 Aar siden set i alles Hjærter?) »og Himmerig til fals for Penge« (og netop i de protestantiske Kirker faar man ingen Ting gratis, ikke engang Nadveren!) »Den katholske Kirkes Lære gik ud paa, at Vejen til Gud gik gennem gode Gerninger« (ja, for saa vidt som selve Skriften siger, at Troen er død uden Gerninger. Jak. 2, 20. 26, og Kristus selv engang vil dømme os efter vore Gerninger, Matth. 23, 35 ff.), »og naar blot de foreskrevne udvortes Ting iagttoges, og Kirken betænkedes rundelig med milde Gaver, saa skulde denne nok sørge for Folkets Salighed.«

Saaledes har den katholske Kirke aldrig lært, det kan

enhver give sit Hoved for! Imidlertid har de høje gejstlige Embedsmænd, som talte i St. Knuds Kirke i Odense den 9. ds., vist ikke noget imod, at de »betænkes rundelig« med Gaver af det katholske Kirkegods, for hvis Skyld »Reformationen blev Folket paatvungen, (jfr. *J. J. Fjord: Hvad er den evangelisk-lutherske Kirke? Odense, Milo, 1904*).

Til sidst findes i begge Referater de sædvanlige Tirader om Kulturens høje Niveau hos de protestantiske, og dens Tilbagegang hos de katholske Nationer, og i »*Fyns Tidendes*« Referat siges det udtrykkeligt, at »Reformationen« har gjort Folkene »dygtigere til deres jordiske Gerning«.

Disse sidste Ord stemmer jo nøje med Kristi Udtalelse om, at »denne Verdens Børn er klogere end Lysets Børn«. (Luk. 16, 8). Det er jo rigtigt, at Protestanterne i Almindelighed forstaa sig bedre end Katholikerne paa at gøre sig Livet behageligt. Men skal det være et Bevis for, at de først nævnte har en bedre Religion? Kristus siger: »Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed!« Hvis »Kultur« og jordisk Velfærd var en Maalestok, hvorefter det skulde afgøres, hvem der var i Besiddelse af den religiøse Sandhed, saa var denne paa Kristi Tid hos de hedenske Romere, i Middelalderen i det romersk-tyske Rige, i det 16. Aarhundrede hos Spanierne, for 100 Aar siden hos Franskmandene (Napoleon), og nu — hos Jøderne, der forholdsvis har den største Indflydelse i Literaturen, i Pressen og paa Pengemarkedet rundt omkring i de civiliserede Lande.

Den moderne »Kultur« har sin Hovedkilde i Industriens Opsving. Men Italien, Spanien o.s.v. mangler nu engang Betingelserne for en højt udviklet Industri: det er Kul og Jern, der mangler, og Kysterne egner sig ikke til store Havneanlæg, — ganske bortset fra, at disse Lande misregeres af pengegriske Æventyrere. Belgien viser derimod, at ogsaa et helt katolsk Land godt kan komme

med, og over hele Jorden findes der ingen Millionby, der er bedre forvaltet og styret end det ærkekatholske Wien med sin »klerikale« Borgmester.

Der kan ogsaa komme den Tid, hvor f. Eks. England vil miste alle sine Kolonier i fire Verdensdele, ligesom det gik med Spanien. Men indtil den Tid vil England næsten være helt katolsk igen, og saa vil naturligvis Katholikerne være Skyld i hele Ulykken, — hvis man dømmer efter den forkerte Teori, jeg her omtaler.

Da jeg opholdt mig i Italien, talte jeg engang med en italiensk Orgelbygger, som beklagede meget, at Udlandet nu har Overtaget i hans Fag. »Vi er kun i Stand,« sagde han »til at sætte et Orgel sammen. De Dele, som er af Træ, henter vi fra Frankrig, og hvad der er af Metal, fra Tyskland og England.« — «Men hvorledes er det muligt?» spurgte jeg. »Jo, se, Signore,« svarede han, «for 100 Aar siden var vi jo endnu de første Orgelbyggere i hele Verden. Men saa gik vi endnu længe i den Indbildning, at vi blev ved at være de første, og glemte at følge med Udlandet.« — Saadan kan det gaa: just naar man er fastest overbevist om, at man er forrest, bliver man tilbage, hvad der ikke vilde ske, hvis man var mere beskedent. Derfor har vi Katholiker ingen Grund til at misunde Protestanterne deres Indbildning.

Og hvad er egentlig Kultur? Gives der ikke ogsaa en beklagelig Overkultur, som er et Tegn paa, at Enden er nær i Lighed med Romernes Kultur i Kristendommens første Aarhundreder? Hvad betyder det, at det netop er helt protestantiske Lande, Sachsen og Danmark, som opviser de fleste Selvmord? Ja hvad betyder det andet, end at der i disse Lande findes forholdsvis de fleste ulykkelige Mennesker? Og det er Overkulturen, som gør dem ulykkelige. Nej, den Kultur er den bedste, som gør de fleste Mennesker lykkelige.

P. G. Schmiderer.

Besøg paa Kirkegaarden.

—o—

Paa katholsk Vestre-Kirkegaard her i Hovedstadens Nærhed er der i Løbet af Sommeren sket en betydelig Forbedring og Forskønnelse af vort *Ligkapel*. I Aarenes Løb var dette blevet en Del brøstfældigt og medtaget baade udvendig og indvendig af Fugtighed, ligesom det ogsaa ved forskellige Begravelser var for lille til at rumme hele Ligfølget. Paa disse Mangler er der nu raadet Bod, idet Facaden og en Del af Kapellet blev nedrevet og en ny Del opført fra Grunden af ved Murmester *A. V. Günther* efter Arkitekt *Emil Jørgensens* Tegning — et Arbejde, som Arkitekten har skilt sig fra med sædvanlig Kunstsans og Dygtighed. Med sin smukke stilfulde Facade, der minder om Middelalderens gamle kirkelige Bygninger, gør Kapellets Ydre et alvorligt og stemningsfuldt Indtryk. Det samme er Tilfældet, naar man træder ind i Kapellet, som ved Byggeforetagendet er blevet forlænget med henved 10 Alen, saa at Pladsen i det Indre nu er betydelig forøget. Loftet er bleven forsynet med Jærndragere, Ventilationen forbedret og ved Siden af Hovedindgangen er anbragt en Sidedør i et Slags Forstue, som lukkes af et Tæppeforhæng af samme Farve som Panelet langs Væggene; dette er blevet betydelig højere og holdt i en mørk rødbrun Farve, der passer udmærket til den graa Tone, hvori det øvrige Træværk er holdt. Det smukke Alter med den polychromerede »Pietà«, ovenover hvilken det store Krucifix med den Korsfæstedes Billede hænger, danner som forhen Baggrunden. Gulvet er foreløbig af slebet Beton, men vil sandsynligvis senere blive belagt med Gulvbrædder eller, om muligt, med Terninge-Fliser. Det hele Indre gør et overordentlig tiltalende Indtryk, som vækker til andægtig Bøn for de kære Hensovede. Kun savner man endnu de gamle Korsvejsstationer fra St. Ansgars Kirke, som forhen hang paa Kapellets Vægge, eller — om en Velgører vil

skænke den — en hel ny Korsvej, for at de Besøgende ogsaa kunne opofre denne Andagtsøvelse for de Afdøde. Menighedens Forstanderskab har saaledes gjort alt, hvad der overhovedet lod sig gøre, for at afhjælpe alle Mangler ved Kapellets Ydre og Indre og lade det fremtræde paa en passende Maade som det Sted, hvor vort afsjælede Legeme engang skal finde et foreløbigt Hvilested, inden det nedsænkes i Gravens tavse Gemme.

Kære Læser af disse Linier, kom de Hensøvede i Hu i dine Bønner foran Herrens Alter i Kirken, men glem heller ikke at besøge deres Grave og hold disse Grave i Orden. Er det ikke en elsket Faders eller Moders eller Ægtefælles eller et haabefuldt Barns afsjælede Legeme, som hviler dernede, og over hvis Død du i sin Tid græd bitre Taarer? Har du da ganske glemt dem og deres Kærlighed, siden du lader deres Grave blive til et Vildnis af Ukrudt, der skæmmer den hele Kirkegaard? Jeg frygter for, at naar du glemmer dine Afdødes Grave derude, glemmer du ogsaa at bede for deres Sjæle foran Herrens Alter i Kirken! Hvor trøstesløst for de Hensøvede de Ord: *Ude af Øje, ude af Hu!*

Det er til Vederkvægelse for de Afdøde, naar man tænker paa dem, og de ere saa taknemlige. Hvad der suser i de visne Blade ude paa Kirkegaarden, er ifølge alle Naturhistoriens Regler blot Efteraarsvinden; men hvad der derude paa Kirkegaarden suser igennem Sjælen og faar Hjertet til at skælve, det er et hemmelighedsfuldt Pust fra en anden Verden. Forsøm ikke, fra Tid til anden at udsætte din Aand og dit Hjerte for den sunde Luftkur paa Kirkegaarden. Den virker rensende, opfriskende, befrugtende.

Men paa Kirkegaarden udgydes dog saa mange Taarer. Det er sandt; men Taarer virke for Størstedelen paa Smerthen, som kølende Vand paa glødende Jærn. Bitrest svider og trykker de Taarer, *som ikke fældes*. Lad Hedningen græde over de Afdødes »Tilintetgørelse«. Den Kristne

græder kun over den foreløbige Skilsmisse; hans Taarer blive forgyldte af en trøstefuld Solstraale, af Haabet paa *Gensynet*.

Forlade vi Kirkegaarden efter en Begravelse eller et Besøg, er det som om de Afdøde tilraabte os de indholdsrige og tankevægtige Ord: »Paa Gensyn! Vi faa dig nok at se igen! Maaske kommer du endnu en Tidlang ud til os paa dine egne Fødder, for at besøge os her, og ganske sikkert er det, at man en Dag vil bære dig gennem Gitterporten, for at lægge dig til Hvile ved Siden af os. Og saa ville vi i Virkeligheden genses i en anden Verden.«

»Pigen er ikke død, men hun sover.« Betræd stille og sagte dette Soveværelse, som er bleven oprettet foran Himmelsalen. Og gør dig fortrolig med den Tanke, at ogsaa du skal engang slumre her ved Siden af de Forudgangne, for at afvente tilligemed dem Opstandelsens store Morgen. Det har mindre at sige, om denne Tanke er behagelig, den er *sand* og *lærerig*. Frygtelig kun for dem, som mangle den gode Samvittigheds bløde Hovedpude. Lærer den os maaske, at lade Hovedet hænge og at lægge Hænderne fortvivlet i Skødet? O nej, tværtimod; hvad de Hensovedes Sjæle forgæves længes efter, *det have vi endnu*: en Smule Tid til at *leve og virke i*, — og Enhver, som ikke tager denne Fordel i Agt, er en Daare. Med Mod og Tillid maa vi derfor forlade Kirkegaarden. »Paa Gensyn!« det er sandt nok; men i Mellemtiden vil jeg gøre Mit til, at jeg kan tiltræde den sidste Vej herud i Fred og slumre hos eder med Haab om en salig Opstandelse.

Der gives ingen sundere Spadseretur, end en Spadseretur ud til Kirkegaarden; der gives intet Besøg, som lønner sig bedre, end et Besøg hos de Forudgangne. De kære Hensovedes Sjæle, ved hvis Grav vi bede, ere saa taknemlige; de tilhviske os Trøstens, Visdommens og Opmuntringens Ord i vort aandelige Øre.

En ny Afladsbøn.

—o—

Den 9. Marts i Aar har Pius X. bevilget en *fuldkommen Aflad i Dødstimen* til alle og enhver, som een Gang i Livet efter værdig at have modtaget den hellige Kommunion, af Hjertet beder nedenstaaende Bøn. Naturligvis forudsættes der, at man i selve Dødsøjeblikket er i den helliggørende Naades Stand, da man jo med en Dødsynd paa sin Samvittighed ikke kan faa Eftergivelse af timelige Syndestrafte. — Bønnen lyder paa Latin:

»*Domine Deus meus, iam nunc quodcumque mortis genus, prout Tibi placuerit, cum omnibus suis angoribus, poenis ac doloribus de manu Tua æquo ac libenti animo suscipio.*«

I dansk Oversættelse*): »*Min Herre og min Gud, alt nu er jeg rede til af din Haand roligt og villigt at modtage Døden, saaledes som du maatte ville beskikke mig den med al dens Angst, Pine og Smerte.*«

Denne Afladsbevilgelse — som iøvrigt ikke har noget at gøre med dette Aars almindelige Jubilæum — viser igen, med hvor stor Omhu vor hellige Moder, Kirken, søger at tilskynde os til et helligt Liv, for saaledes at sikre os en salig Død og straks derefter evig Lykke i Guds Beskuelse. Vor hellige Fader holder os derved vigtige Sandheder for Øje: at Fuldkommenheden bestaar i fuldstændig Hengivelse i Guds hellige Vilje; at det dyrebareste, vi kunne ofre til Ære for og af Kærlighed til Gud, er selve Livet; at alt afhænger deraf, at vi altid afsky Synden og leve i Guds Naade, da Døden jo kan ramme os hvert Øjeblik.

Fromme Personer, som ere bange for en pludselig Død, ville særlig glæde sig over denne Afladsbevilgelse, da denne Aflad i Dødstimen ogsaa kan vindes, uden at man er ved Bevidstheden.

*) Autoriseret af den højærværdigste Biskop.

Maatte mange gøre Brug af denne store Naadesbevisning.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Flensborg. Fra Flensborg skrives til os: Med Allehelgensfesten afsluttedes den h. Mission, som af to Redemptoristfædre er bleven afholdt her i Løbet af 10 Dage. Missionsandagterne var talrigt besøgte, og Menigheden i Flensborg viste, for at tale med Missionspaterne, stor Trosiver. Hver Dag holdtes 3 Prædikener, Morgen, Eftermiddag og Aften. Næsten 500 hellige Kommunioner bleve uddelte. Mange, som vare blevne fremmede overfor vor hellige Kirke, vendte angrende tilbage til den, de Lunkne og Trossvage have faaet nyt Mod og ny Iver, de Gode ere ved Missionen blevne befæstede i deres Standhaftighed, og flere have mældt sig til Undervisning. Navnlig ville to Aftenandagter ikke let blive glemte af os: den højtidelige Afbigt overfor Jesu guddommelige Hjærte og Menighedens Indvielse til den h. Gudsmoder. Det prægtigt smykkede Kor, Paterens begejstrende Tale, Børnene med Lilier i deres Haand, den smukke Sang, alt var vel egnet til at indprente disse velsignede Timer dybt i vor Hukommelse. Paa Allehelgensdagen og om Aftenen ved Slutningsandagten var Kirken fyldt indtil Trængsel. Under Sangen *Vexilla regis* blev det indviede Missionskors i højtidelig Procession baaret igennem Kirken og ophængt i samme. Efter Paterens indtrængende Afskedsord og Meddelelsen af den pavelige Velsignelse sang Menigheden med takopfyldte Hjærter den Ambrosianske Lov og Takkehymne *Te Deum*. Denne hellige Mission, som afholdtes af en Redemptoristpater fra Bochum og en Pater fra Odense, har været til stor Velsignelse for os. Vi ville trolig holde hvad vi have sunget: »Fast skal min Daabspagt evig staa!«

Rom. I det hemmelige *Konsistorium* af 14. ds. holdt den h. Fader en Tale, hvor Pius X. bl. a. udtalte sin *Beklagelse over Krigen i det fjærne Osten* og sagde, at han bad Gud om, *snarlig at sætte en Grænse for den*. Derefter talte Paven om Befolkningens Afkristning i Frankrig og at det var en Umulighed for ham, at udnævne franske Biskopper. Det smertede ham, at man havde bortfjærnet den Korsfæstedes Billede fra Retssalene, og han nærede stor Bekymring for *Kirkens vanskelige Stilling i Frankrig*. Det var uden Grund, at man beskyldte den h. Stol for, at have krænket Konkordatet. Det var tvertimod den franske Regering, som havde krænket Friheden i Henseende til Udøvelsen af den katholske Kultus. Paven ytrede, at han tidligere ikke havde udtalt sig om disse Ting, af Frygt for, at hans Sorg som Kirkens Fader kun vilde gøre Ulykken større; men Krænkelser af Kirkens Rettigheder og den hellige Stols Anseelse krævede *en offentlig Protest*. Han gjorde dette *ikke af Modvilje, men af Kærlighed til det franske Folk*. Han turde ikke haabe, at Forholdene i Frankrig vilde forandre sig til det bedre. De sidste Begivenheder lode ham tro, at Regeringen vilde opnaa sine sidste Formaal. Men hvor smertelige Begivenhederne end maatte blive, vilde de *ikke finde Kirken uforberedt eller bange*, thi den stolede paa *Guds Hjælp*, som havde besejret Verden. Franskmandene maatte ogsaa tilbagevise det som en Bagvaskelse, at de ikke kunde være Katholiker og tillige gode Statsborgere; thi den franske Statsform var dog ikke af en saadan Beskaffenhed, at Staten ikke kunde have Forbindelse med den kristne Religion.

Unio. Stiftelsesfest **Søndag d. 20. November** Kl. 7¹/₂ i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade Nr. 25.

K. S. F. „6. Maj“. Aftenunderholdning og Bal **Søndag** den 20. ds. Kl. 7¹/₂ i Larsens Lokaler, St. Anna Plads 13 (Lille Sal).

P **S. J. Br.** Aftenunderholdning **Tirsdag** den 22. ds. Kl. 8¹/₂ præcis i Lokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G.

I. Foredrag af højærv. Hr. Pater Fr. Esser.

II. Oplæsning af Hr. . . .

Gratis Entré. Alle indbydes venligst.

Bestyrelsen.

S. J. G. Ifølge tagen Beslutning paa Mødet den 14. ds., vil der ikke i Aar blive afholdt nogen Julefest i **St. Josefs Gilde**. Bestyrelsen har derimod forment at handle i Overensstemmelse med Medlemmerne, naar den, i Lighed med hvad der fandt Sted forrige Jul, ogsaa i Aar lader **uddele en Del Pengegaver til trængende Brødre eller Enker**, hvormed senere vil blive bekendtgjort i Ugebladet.

☞ For at kunne foretage denne Uddeling i saa stor og fyldig en Udstrækning som mulig, anmodes de ærede Br., som have Hjærte og Evne til at ville bidrage til deres mindre heldigt stillede Medbrødres eller Enkers Juleglæde, om at tilstille Bestyrelsen Bidrag i nævnte Øjemed.

Tirsdag den 15. ds. udkom 2den Aargangs 11te Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: A. Perger: Dogmet af 8de December 1854. II. R. Jahn Nielsen: Den stærkeste Klang. F. Esser: Religionskrigen i Frankrig. III.

Subskription à 4 Kr. aarlig (ved Korsbaandsforsendelse til Udlandet 5 Kr.) tegnes i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. (Tlf. Godth. 613). Paa Postkontorerne tegnes kun Subskription April—December 1904 à 3 Kr. Januar Kvartalet kan da faas hos Udgiveren à 1 Kr. (til Udlandet 1 Kr. 25).

Paraplyer, Parasoller og Stokke
anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade, 48.

Ernst Bæklunds

Hattemagasin er flyttet til

34 Frederiksberggade 34

og anbefales fremdeles i Menighedens velvillige Erindring.

En ung Mand, 33 Aar og Afholdsmænd, søger Arbejde ved hvad som helst, ogsaa som Kusk. Billet, mrk. Haab, modtages Købmagergade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. November. 26. og sidste Søndag e. Pintse.
Felix af Valois, Bekender. Marias Ofring. — 21. **M.** Marias Ofring (fejredes Søndagen forud). — 22. **Ti.** Cæcilia, Jomfru og Martyrinde. — 23. **O.** Klemens, Pave og Martyr. — 24. **To.** Johannes af Korset, Bekender. — 25. **F.** Katharina, Jomfru og Martyrinde. — 26. **L.** Silvester, Abbed.

Søndag den 27. November. 1. Søndag i Advent. Kirkeaa-
rets Begyndelse.

St. Franciskus III. Orden. I Anledning af den h. Elisabeths Mindedag (d. 19. ds.) holdes **Fredag d. 18. Nov.** Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel Møde med Indklædning, Løfteaflæggelse og Generalabsolution.

St. Elisabeths-Vincentskonferentsen paa Frederiksberg holder Fælleskommunion i Rosenkranskirken paa den h. Elisabeths Fest, **Lørdag d. 19. ds.** Kl. 8.

Søndag d. 20. ds. Kl. 11 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Elisabeth Vincentskonferentsen** paa Frederiksberg sit aarlige Møde i St. Josefssøstrenes Sal, Frederiksberg Allé 15—17. — Foreningens Regnskab og en Beretning om Foreningens Virksomhed fremlægges.

Alle Medlemmerne indbydes venligst.

Elisabethforeningen. I Anledning af den h. Elisabeths Fest læses i St. Ansgars Kirke **Søndag d. 20. ds.** Kl. 8 den h. Messe, under hvilken holdes Fælleskommunion, for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalde samtlige Kollektur i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 23. November Kl. 8 Aften.

Kalenderen er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. **1905** og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I Fredericia hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 289—304.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Pr. 48.   Søndagen den 27. November.   1904.

Indhold: Festligheden i Rom den 8. December 1854. — St. Andreas. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Horsens. Amerika. — Bekendtgørelser.

Festligheden for den h. Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse i Rom den 8. December 1854.*)

—o—

En stor Begivenhed, som alle kommende Aarhundreder skulle velsigne, fandt Sted d. 8. December i Vatikanets Basilika (d. e. *St. Peterskirken*). Den højeste Overhyrde for den katolske Kirke, Pius IX., erklærede endelig som streng Trosartikel det, som fra Arilds Tid har været en from og almindelig Mening i Henseende til den saligste Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse, — det, som var Gjenstand for Biskoppernes og de deres Omsorg anbetroede Troendes Ønske. Og, uagtet den stærke Regn

---

*) Efter »Nord. Ugeblad« for 1855.

Dagen forud, frembrød denne Dags Morgenrøde saa ren og klar, som paa en skøn Dag i Vaaren. Og selve Rom, der gennemtrængt af særdeles Andagt til Maria, med større Andagt end nogen anden Stad, imødesaa Vatikænets Udsagn, var alt fra den tidligste Morgenstund i stor Bevægelse og begyndte at give Tegn paa sin overordentlige Fryd og Glæde. I talrige Skarer saa man haade Stadens Borgere af alle Stænder og mange fra alle Verdensdele tilstrømmede Fremmede at ile hen imod Vatikanet, for der at blive den højtidelige Ceremoni og for at høre, hvad da i Fremtiden bør holdes for egentlig Troslære angaaende den ubesmittede Undfangelse af den ophøjede Gudsmoder, hvem allerede de ældste Kirkefædre berømme som et vedvarende Guds Vidunder, uplettet, ren, ubesmittet, rigeligen benaadet og forherliget af Gud, — og hvem enhver Troende paakalder med selve den h. Kirkes Ord som fuld af Naade, Englenes og Menneskenes Dronning, de himmelske Naadeskattes Uddelerinde, Alles Haab og Trøst midt under Livets Storme og Omskiftelser.

Kl. 8 $\frac{1}{2}$ vare alle Kardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper, iførte deres bispelige Ornat, forsamlede i det sixtinske Kapel tillige med de øvrige Prælaters Afdelinger. Og denne ærværdige Forsamling bestod denne Gang ikke, som ellers ved andre Højtideligheder, blot af de Eminencer og Prælater, som have deres bestandige Ophold i Rom, men den bestod af Kardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper fra alle Verdens Dele; fra de forskellige Lande og Provindser i Italien, fra de østerrigske Stater, fra Frankrig, fra Belgien, fra England, fra Spanien og Portugal, — der var Ærkebiskopper og Biskopper fra Holland, fra Grækenland, fra Bayern, fra Preussen og de andre Dele af de tyske Stater; — mange vare hidkomne fra hinsides Oceanet, fra Kina, fra Amerika og endog fra Oceanien i Australien; — over 200 ærværdige Hyrder, som tillige med deres fraværende Medbrødre *enstemmigt* havde antaget og anerkendt Dekretet om Marias ubesmittede Undfangelse, vare

samlede her ved Middelpunktet for den katholske Enighed, for at høre Petri Efterfølgers Udsagn.

Efter at den h. Fader var traadt ind i Kapellet og var iført det pavelige Ornat, begyndte Processionen, der bevægede sig fra Kapellet ned ad den saakaldte kongelige Trappe til den vatikanske Basilika. Foran gik den saakaldte Apostoliske Prædiker, og Skriftefaderen for det pavelige Hof; dem fulgte Ordensgeneralerne for de forskellige religiøse Ordener, Bussolanterne, de almindelige Kapellaner, de pavelige Sendebud og Medarbejderne i den Apostoliske Camera. Derefter kom en Afdeling af Præster, Æreskapellanerne, Consistoriets Prokuratorer, Kammerherrerne og Kappellets Sangere; saa de enkelte Medlemmer af de forskellige pavelige Domstole, Cameraens Gejstlighed og Hovmesteren for det pavelige Palads. Derpaa fulgte Korset, baa-ret af en af de gejstlige Dommere, i Midten af 6 Prælater, som bare Lysestager med brændende Lys; umiddelbart efter dem gik Subdiakonen af den latinske Ritus og Diakonen med Subdiakonen af den græske Ritus, Skriftefædrene for St. Peterskirken, Biskopperne, Ærkebiskopperne og Kardinalerne, og tilsidst selve *den hellige Fader* under en Bærehimmel; ganske umiddelbart foran den h. Fader gik den højædte romerske Magistrat, den romeske Kirkes Vice-Kæmner, de tvende assisterende Kardinal-Diakoner, og den ved Højmessens ministrerende Kardinal-Diakon; bag efter fulgte nogle gejstlige Dommere, Overhofmesteren og flere andre Rangspersoner.

Under hele Processionen blev Litaniets til Alle Helgeners sunget, indtil den h. Fader var traadt ind i Kirken. Efter de foreskrevne Bønner begav den h. Fader sig til Sidekapellet, hvor det *Allerhelligste Sakramente* opbevares, for der at tilbede Samme; derpaa gik Processionen videre frem til Højalteret, og efter at den h. Fader havde indtaget sit Sæde paa den paa Epistelsiden oprettede Trone, stede han alle Kardinaler, Ærkebiskopper og Peterskirkens Skriftefædre til den brugelige Hyldning. Alle de nærvæ-

rende Ærkebiskopper, som ikke endnu havde denne Titel og Værdighed, bleve nu af den h. Fader udnævnte til *Assistenten ved den pavelige Trone* (*solio pontificis assistentes*) omkring den h. Faders Trone toge imidlertid kun de tolv Ærkebiskopper Sæde. Efter at den tredje Timebøn af de præstelige Dagstider var sunget, iførtes den h. Fader de hellige Klæder til den højtidelige Messe; assisterende Biskop var Hs. Eminence, den højærv. Hr. Kardinal Mattei, anden Diakon for det h. Kollegium; ministrerende Diakon ved den h. Messe var Hs. Eminence, den højærv. Hr. Kardinal Antonelli, og Subdiakon ved Messen var Monsignor Serafini.

Da Evangeliet var sunget paa Latin og Græsk, nærmede Hs. Eminence, den højærv. Hr. Kardinal Macchi, Dekan for det h. Kardinal-Kollegium, tilligemed Dekanerne af de Ærkebisper, som overværede denne store Højtidelighed, samt Ærkebiskoppen af den græske og Ærkebiskoppen af den armeniske Ritus, sig Tronens Trin og han henvendte til den h. Fader følgende Ord:

»Hellige Fader! Da den katholske Kirke allerede i lang Tid og med Længsel ønsker og lydelig forlanger, at den helligste Gudsmoder og Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse maatte blive erklæret ved din højeste og ufejlbare Erklæring, for derved at fremme hendes Ros, Hæder og Ære; saa bønfulde vi ærbødigt og indstændigt i det h. Kardinal-Kollegiums Navn, alle katholske Biskoppers og Troendes Navn, at disse almindelige fromme Ønsker maa opfyldes paa denne Festdag til Ære for den allerseligste Jomfrus Undfangelse.

Derfor, værdiges, o hellige Fader, under det ublodige Offers højhellige Handling, i dette Tempel, som er indviet til den h. Apostelfyrstes Minde, og i denne ophøjede Forsamling af dit ærværdige Senat, af Biskopperne og selve Folket at opløfte din apostoliske Stemme og udtale det Dekret, der erklærer *Marias ubesmittede Undfangelse*

for Trosdogma; og Himmelen vil frydes derover, og hele Jorden vil da juble af Glæde!« —

Paa disse Ord svarede Paven, at han med Glæde vilde opfylde denne det h. Kollegiums, Biskoppernes og de Troendes Bøn; men for at kunne gøre det, var det fremfor Alt nødvendigt [at] paakalde den *Helligaands* Bistand. Der blev saaledes istemt Bedehymnen *Veni Creator* (»Kom Skaberaand«). Og aldeles uventet og uforberedt hørte man, at denne Salme ikke alene blev afsungen af det pavelige Kapels Sangere, som det ellers er Skik, men hele den talrige, uoverskuelige Mængde af de forsamlede Troende istemte denne herlige Sang ligesom med een Mund. Alle, besjælede af den mest levende Tro og af inderlig Kærlighed til hin Frue, som alle Slægter prise salig, nedbade Oplysning fra Gud over den h. Fader, da denne stod i Begreb med, fra Petri Lærestol at udtale en Sætning, hvilken da alle troende Katholiker, om end nok saa langt adskilte fra hverandre ved Lande, om end nok saa forskellige ved Love, Tungemaal, Skikke og Sæder, vilde antage og anerkende med ydmyg Tro og urokkelig Overbevisning.

Efter Hymnens Afsyngelse begyndte Hs. Hellighed under den dybeste, almindelige Tavshed og Stilhed i den utallige Forsamling, med høj Stemme at oplæse Dekretet; men hans indre Bevægelse og Rørelse var saa stor, at han flere Gange maatte afbryde Læsningen, og tilligemed den h. Fader var Enhver, der bivaanede denne Handling dybt rystet og rørt.

I dette Dekret har den hellige Fader højtideligt erklæret:

»At det er en Trossandhed, at den allersaligste Jomfru Maria, formødelst en særdeles Begunstigelse og Naade af Gud og i Kraft af Jesu Kristi, Menneskeslægtens Frelser, Fortjenester, allerede i sin Undfangelses allerførste Øjeblik blev bevaret fri for enhver Besmittelse af Arvesynden!«

Det er altsaa den dogmatiske Erklæring, for hvis Skyld man havde henvendt saa mange Bønner til den Apostoliske Stol, og for hvis Skyld alle katholske Biskopper vare blevne raadspurgte; det er den højtidelige Erklæring, som disse talrige Biskopper, der ere komne til Rom for at høre den, nu med Jubel og G'æde ville forkynde for deres Troende ved Hjemkomsten til deres Bispesogne.

Da Dekretet var oplæst, vendte Hs. Eminence, den højærv. Kardinal-Dekan tilbage til Tronens Trin, og udtalte en Taksigelse til den h. Fader, for at han ved sin Apostoliske Myndighed havde udtalt dette Dogma om den ubesmittede Undfangelse, og tillige bønfaledt han Hs. Hellighed om at lade offentliggøre den pavelige Bulle angaaende denne dogmatiske Erklæring. Derpaa fremtraadte da ogsaa de Apostoliske Protonotarier, og Promotoren for Troen, Monsignore Frattini, som Konsistoriets Prokurator, og ansøgte om at det officielle Dokument over denne højtidelige Handling maatte blive udstedt. Hs. Hellighed gav sit Minde hertil, og Dekanen af de Apostoliske Protonotarier svarede, at det skulde blive udfærdiget.

Imidlertid gav Kanonerne Torden fra Kastellet St. Angelo hele Staden Budskabet om Dekretets højtidelige Promulgation, og det syntes, som om den ved sin gentagne Lyd vilde bringe ogsaa de fjerneste Lande og Egne Tiden om denne store Begivenhed. Alle Klokkerne fra Roms Taarne begyndte at ringe som paa Højtider, og Stadens Borgere smykkede til Tegn paa deres sande Glæde og Jubel Husenes Vinduer og Altaner med Silkeduge og Tæpper.

Hds. kgl. Højhed Prinsessen af Sachsen, det diplomatiske Korps, Officererne af det franske Militær paa særegne Tribuner, og paa en anden Plads Sekretæren og de enkelte Medlemmer af den i den Anledning af den ubesmittede Undfangelse nedsatte overordentlige Kongregation, og endelig en saa stor Mængde Troende af alle Klasser, at man siden flere Lustrer aldrig har set Mage dertil i dette Verdens største Tempel, bivaanede den højtidelige pavelige

Messe; efter denne blev da under stor Rørelse den Ambrosianske Lovsang *Te Deum* afsungen vekselvis, af Paven tilligemed Kardinalerne, Ærkebisperne og Biskopperne paa den ene Side, og af det hele forsamlede Folk paa den anden Side.

Derpaa begav den h. Fader sig, siddende paa Bærestolen, i Procession til den h. Sixtus IV.'s Kapel, kaldet: Kapel for det højærv. Vatikanske Kapitels Kor; og der satte han hørtideligt en gylden Krone, smykket med Ædelstene, paa det Madonnabilleds Hoved, som forestiller den ubesmittede Undfangelse. Derfra gik den h. Fader til Kapellet *della Pietà* for der at aflægge det pavelige Ornat; og her udtalte de højærv. Generaler for de berømte religiøse Ordener af den h. Franciskus af Assisi deres Taksigelse, fordi den Lære, som Franciskanernes Fædre altid have lært angaaende den h. Jomfrus Undfangelse, nu endog var bleven erklæret for en udtrykkelig Troslære. Derefter trak den h. Fader sig tilbage til sine Gemakker.

Paa denne saa glørværdige Festdags Aften frembød Rom et herligt Skuespil ved en glimrende Illumination af alle Huse, fra den Rigestes stolte Pallads indtil den Fattigestes laveste Hytte. Den romerske Stadsøvrighed havde draget Omsorg for, at ogsaa Peterskirkenes skønne Kuppel blev illumineret, samt de forskellige Paladser paa Kapitoliet, hvor endog tvende Orkestere udførte de mest yndede Musikstykker af de berømteste Mestere; samme Stadsøvrighed havde ogsaa arrangeret et talrigt Akademi til Ære for Undfangelsen, hvor da Hs. Eminence, den højærv. Hr. Kardinal Wisemann, med overordentlig Veltalenhed holdt et Foredrag i Overværelse af de fleste Kardinaler, Biskopper, Prælater og andre udmærkede og berømte Personligheder.

Rom har paa denne saa festlige Dag aflagt umiskendelige Vidnesbyrd om sin inderlige Andagt til den allersaligste Jomfru; og alle Biskopper, naar de, efter Tilbagekomsten til deres Diøceser, forkynde deres Troende, hvad

de have hørt af Vatikanets Udsagn, ville da ogsaa fortælle om hvor højt man i den katolske Verdens Hovedstad ærer og elsker den h. Jomfru; de kunne da berette, om Rom har vist sig Ephesus værdig! Og Kirkens Historiebøger ville da sætte Dagen d. 8. December 1854 i Rang med de mindeværdigste Dage, efterdi paa denne Dag fra Sandhedens Lærestol en ny Triumf blev tilkendt Verdensforløserens ophøjede Moder! —

St. Andreas.

30. November.

—o—

Hellig Andreas, som først iblandt alle andagtsfuld lytted til Frelserens Ord, straks vilde ogsaa din Broder du kalde, drage ham med dig i Mesterens Spor: Simon, du jubled, al Tvivl er forsvundet; kom blot, thi vi har Guds Salvede fundet!

Fattige Fisker, som uden at tøve turde forlade din Baad og dit Net for med din fattige Herre at øve glad hans velsignede Menneske-Dræt, han har dig hjulpet, med Kræfterne svage mange fra Døden til Livet at drage.

Korsets Apostel, som under al Trængsel satte til Korset dit tryggeste Haab, ja, du fik stillet dit Hjertes Forlængsel, da du blev døbt med Martyriets Daab. Korset, der Frelseren selv maatte bære, det blev dit Dødsleje, det blev din Ære.

Himlenes Konge, som bød dig at virke,
 lagde det sejrende Ord i din Mund,
 som gennem Tiderne bygger sin Kirke,
 trodsende Helved, paa klippefast Grund,
 Vidnernes Styrke, Apostlenes Lærer,
 ham for hver Helgen med Lovsang vi ærer.

1012.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Jubilæet til Minde om den kirkelige Forkyndelse af Dogmet om *Marias ubesmittede Undfangelse* nærmer sig nu sin Afslutning, idet det ifølge den højærværdigste Biskops Forordning af 10. August d. A. *slutter Søndag den 4. December, anden Adventssøndag*, med Afsyngelsen af den ambrosianske Lov- og Takkesalme „Te Deum“. De Troende, som endnu ikke have opfyldt de foreskrevne Betingelser for Opnaelsen af den til Jubilæet knyttede *fuldkomne Aflad*, maa derfor med Alvor tænke paa at opfylde dem. Vi gentage i denne Anledning disse Betingelser: Senest paa anden Adventssøndag maa de *modtage Bodens og Altrets lh. Sakramenter*; i Løbet af samme Tid maa de *paa én eller flere Dage besøge St. Ansgars Kirke*, hvis de ere bosatte i København — i øvrige Tilfælde deres Sognekirke — og *under disse Kirkebesøg bede de sædvanlige Afladsbønner* i den h. Faders Intention; og paa *én Dag* indenfor det nævnte Tidsrum (men paa en Dag, paa hvilken de Troende ikke i Forvejen ere forpligtede dertil) *faste* paa samme Maade, som det er foreskrevet for *Langfredagen*. Afladen kan kun vindes én Gang, men den kan forbønsvist tilvendes de Afdøde.

— Den h. Fader har for nylig anordnet, at der til Bønnerne efter den h. Messe tilføjes følgende lille Bøn:

»*Jesu helligste Hjærte — forbarm dig over os!*«

— Fra *St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen* »0.«, som virker blandt Katholikerne paa Østerbro og Amager, have vi modtaget en Oversigt over Konferentsens Virksomhed i Vinterhalvaaret 1903—04. Idet vi forbigaa Medlemmernes velsignelsesrige aandelige Virksomhed blandt Menighedens Fattige, hvis Frugter Gud alene kender, meddele vi vore Læsere følgende UdtoꝒ af Konferentsens Regnskab 1903—04

INDTÆGT.	Kr.	Ø.	UDGIFT.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning Iste Okt. 1903	7	05	Kontant Hjælp	105	59
Aarlige Bidrag	150	—	73 Kød- og Flæskekort	74	62
Indsamlet v. Møderne.	112	80	600 Mælkebilletter . . .	48	—
Gaver fra Forskellige.	187	—	74 $\bar{7}$ Risengryn	19	91
1 Kransekort	10	—	18 Par Kapsko, 16		
			Par Listesko	41	75
			Uldne Beklædningsgenstande	54	41
			Abonnement paa 2 Expl. Ugeblad	8	—
			Juleuddelingen paa Amager	102	53
			Kassebeholdning 31. Maj 1904	12	04
	Kr.	466 85		Kr.	466 85

Desuden skænkedes til Konferentsen forskellige saavel ny som brugte Klædningsstykker, samt Fodtøj; 26 $\bar{7}$ Uldgarn til Strømper og en Del hjemmesyet Linned.

Konferentsen talte 9 Medlemmer, som besøgte 20 Familier og 6 Enligtstillede paa Østerbro og Amager henvend 330 Gange i Tidsrummet fra midt i Oktober til sidst i Maj.

— Under Hds. Kgl. Højhed Prinsesse Marias Protektion afholde St. Josefssøstrene deres *aarlige Basar* paa

Toldbodvejen 14 Fredag, Lørdag og Søndag den 2., 3., og 4de December. Basaren er til Fordel for *St. Josefs Hospital* og anbefales til alle, som have Interesse for Hospitalets Virksomhed. Hospitalet, hvis første Grundsten blev lagt den 9. Oktober 1872, er i Sommerens Løb blevet fuldendt. Oprindeligt var der paa Hospitalet kun Plads for 20 Senge, men i Aarenes Løb er man ved forskellige prægtige Tilbygninger naaet til et Antal af 400 Senge. Den sidst tilbyggede Del af Hospitalet, det egentlige Frontparti ud imod Griffenfeldts-gade, blev indviet af Hospitalets Præst, højærv. Pastor Neuvel og taget i Brug den 15. Oktober d. A., den h. Theresias Fest, som er en særlig Minde-dag for St. Josefssøstrenes Ordenssamfund. Ved denne Tilbygning er Søstrenes besværlige Gerning bleven betydelig lettet, idet de tre Hospitalsbygninger nu staa i direkte Forbindelse med hverandre. Ind imod den rummelige Hospitalsgaard er det nye Bygningskompleks tillige med den først byggede Del af Hospitalet bleven forsynet med store Liggehaller, hvor de Syge kunne opholde sig for: at nyde den friske Luft.

Søstrene have i den henrundne Tid haft mange pekuniære Vanskeligheder at kæmpe med og kun ved Flid og Sparsommelighed er det lykkedes dem at naa det smukke Resultat, de have naaet. I 1875 blev der kun plejet 5 Patienter paa Hospitalet; nu er dette lille Tal vokset til 22,078 Patienter, som have fundet en kærlig og omhyggelig Pleje hos Søstrene. Den barmhjertige Gud har synlig velsignet Søstrenes Gerning og holdt sin beskyttende Haand over dem. Blandt Hospitalets Velgørerinder kunne nævnes Enkefruerne *Hinné* og *Hoffmann*, som hver have skænket et Legat paa 10,000 Kr., af hvis Renter til evige Tider 2 Patienter kunne plejes gratis. Maatte deres Eksempel tilskynde Andre til at gøre ligesaa!

Frederiksberg. Som vore Læsere have set i Bladets Bekendtgørelser, er Kirkeforstander ved Rosenkranskirken paa Frederiksberg, Købmand **Emanuel Hansen**, efter læn-

gere Tids Svaghed afgaaet ved Døden Søndag d. 6. ds. i en Alder af 54 Aar. Den Afdøde maatte paa Grund af sin stedse tiltagende Sygdom ifjor opgive sin mangeaarige Forretning paa Ny-Carlsbergvej og derefter underkaste sig en farlig Operation paa St. Josefs Hospital. Desværre lykkedes det — trods Professorens bekendte Dygtighed og Søstrenes omhyggelige Pleje — ikke at fjerne Ondet, som ubarmhjærtigt undergravede den Syges Helbred og nu har bragt ham Døden.

Emanuel Hansen vendte tilbage til Moderkirken for 11 Aar siden og vandt ved sin mønsterværdige Vandel og alvorlige Religøsitet hurtig sine Trosfællers Agtelse og Tillid; han blev i 1895 af vor højjærværdigste Biskop udnævnt til Kirkeforstander ved Rosenkranskirken i afdøde Fabrikant Grünewalds Sted og har saaledes i omtrent 10 Aar taget virksom Del i Menighedens Anliggender. Navnlig i de første Aar af sin hæderfulde Stilling, da det nyoprettede Sogn arbejdede under særlig vanskelige Pengeforhold, lagde han en utrættelig og opofrende Iver for Dagen og bidrog ved sit uegennyttige, personlige Arbejde meget til at forbedre disse.

Overall, hvor det gjaldt at støtte Menighedslivet, var han beredt til at yde sin Skærv baade ved Raad og Daad, men særlig ved sin store Offervillighed. Frejdigt og aabent bekendte han sin Tro ved enhver Lejlighed, og selv da Sygdommen og Svageligheden haardnakket tog til, var det en af hans kæreste Handlinger punktlig at opfylde sin Søndagspligt.

Ligbegængelsen fandt Sted fra Rosenkranskirken Fredag den 11. ds. under stor Deltagelse. Til Stede vare — foruden Familie og Slægtninge — mange Trosfæller baade fra Frederiksberg og St. Ansgars Menighed samt Kirkeforstanderne ved disse Sogne og en stor Del anderledes Troende. Mariakongregationen — hvoraf han ogsaa var Medlem — var talrig repræsenteret, ligesom ogsaa Bestyrelsen var nærværende og dens Fane var opstillet ved

Baaren. Kisten blev baaret ud af Medlemmer af Kongregationen og fulgt til Kirkegaarden af næsten alle Tilstedeværende. Paa Kirkegaarden var Fanen atter opstillet ved Graven. *R. I. P.*

Horsens. (*C. Wr.*) Den 15. November kunde vort Sangkor fejre Mindedagen for sin 4aarige Bestaaen; under Navnet »*Cæcilieforeningen*« stiftedes det nemlig paa denne Dag i Aaret 1900 og dirigeredes i de første Par Aar af Hr. Lærer *F. Holst*, og efter dennes Forflyttelse til Svendborg af Hr. Lærer *Joh. Siegler*.

Sangkoret, der tæller 18 trofaste Sangere, har i den henrundne Tid virket til Glæde og Opbyggelse for Menigheden ved sin smukke Sang i Kirken og tillige ved forskellige festlige Sammenkomster i selskabelige Øjemed. Stiftelsesfesten, hvori deltog henved 60 Menighedsmedlemmer, fejredes i Aar den 19. November, den h. Elisabeths Mindedag, i Foreningens Lokale. Efter at »*Cæcilieforeningen*« havde sunget nogle smukke Sange, samledes man om et fælles Kaffebord. Nogle unge Dilettanter iblandt Menighedens Medlemmer glædede derefter de Tilstedeværende med et lille Skuespil fra en Scene, som var oprejst i Salens Baggrund. Den helt igennem fornøjelige og vellykkede Familieaften sluttede tilsidst med en lille Svingom.

Maatte den unge Sangforening se en god og lys Fremtid i Møde og ved sit ihærdige Arbejde paa den kirkelige Sangs Omraade vedblive at forherlige Gudstjenesten og derved virke begejstrende paa Menigheden og tillige dragende hos Anderledestroende. I sin nidkære, musikalske Sognepræst, højærv. Pastor *Kerff*, og i sin udmærkede Dirigent vil den uden Tvivl altid finde en trofast Støtte, hvis sagkyndige Raad og Anvisninger den trygt kan følge.

Amerika. Mod »*Good Templar-Ordenen*,« som for nylig blev varmt anbefalet paa den lutherske Kredssynode i *Delmenhorst* (Holsten), skriver et af den lutherske *Buffalo-Synode* i Nordamerika udgivet Tidsskrift »*Den aarvaagne Kirke*« i sit Nr. 19. Idet Bladet af-

trykker denne Anbefaling, bemærker det, ifølge det lutherske Blad »Reformationen« (Nr. 44 for 30. Okt.) følgende:

Med Forbavselse have vi læst dette. Vi ere i Besiddelse af Good Templar-Ordenens Rituale. Vi finde deri rigtignok Bønner, imod hvis Form ingen Kristen kan have noget at indvende; men vi finde deri ogsaa *tydelige Spor af Frimureri*, der ogsaa har tjent som Mønster for denne Loge. Good Templarne ere *en hemmelig Orden*, de optage nye Medlemmer ved en højtidelig Indvielse; de forpligte enhver, som skal optages, ved et højtideligt Løfte til *Tavshed* og til *Lydighed*. Ved Indvielsen foretage de den hedenske Ceremoni »*Circumambulatio*«, som de have lært af Frimurerne, og som Frimurerne have lært af de gamle Soltillbedere. Før Indvielsen kræve de en Bekendelse, at Kandidaten tror paa en almægtig Gud, som styrer og leder hele Verden, men *ingen Bekendelse af Kristi Guddom eller af Treenigheden*. Treenigheden bliver ligefrem *fornægtet*, idet *Doxologien*, som denne Bekendelse indeholder, bliver *forandret*. I Stedet for den oprindelige Ordlyd: »*Praise Him abowe, ye heav'nly host, — Praise Father, Son and Holy Ghost,*« syngede: »*Praise Him for all His goodness shown — For health, for friends, for joy, for home;*« »Pris ham for al hans udviste Godhed, for Sundhed, for Venner, for Glæde, for Hjem.« En af deres Bønner begynder med disse ægte frimureriske Ord: »*Alles Fader, tilbedet til alle Tider og i alle Lande som dine Børns Fader.*« *Aander det ogsaa »ægte Religion« og »Kristendom«?* —

Disse Meddelelser om Good Templar-Ordenen, hvis Afholdenheds- og Maadeholdsbestræbelser *i og for sig* synes rosværdige, ville være tilstrækkelige for enhver troende Kristen til at erkende denne Ordens frimureriske og antikristelige Karakter. *Katholikerne* er det desuden ved Afgørelser fra Propaganda-Kongregationen af 15. Juni 1892 og fra S. Officii-Kongregationen af 17. August 1893 forbudt, at være Medlemmer af Good Templar-Ordenen, fordi »den er farlig for de Kristne og derfor aldeles bør undgaas«. De ovenfor anførte Meddelelser i det lutherske Blad »*Den aarvaagne Kirke*« i Buffalo retfærdiggøre og stadfæste denne de romerske Kongregationers Opfattelse, og noget lignende kan siges om »*Odd Fellow-Ordenen*« og dens »*Kristendom*« og Virksomhed.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag den 30. November Kl. 8^{1/2}. Foredrag af Pater Breitung: »Serumbeviset for Menneskets Afstamning«.

Paa »Varden«s Forlag er udkommet:

JULE-KERTEN.

4de Aargang 1904.

Indhold:

- Johannes Jørgensen*: Immaculata. Digt med Billede.
K. Krogh-Tønning: Det Hemmelighedsfulde ved Juleevangeliet.
Batisto Bonnet: Slangen. Fortælling med to Portrætter.
Nils Hichmann: Skoleliv i gamle Dage. Ved S. A. Sørensen.
O. Offerdahl: Verbum caro factum est. Med tre Billeder.
Fredrik Kittelsen: Julen forener.
Frédéric Mistral: Frierne (4de Sang af Mirèio.) Med 2 Portrætter og 5 Billeder.
R. Jahn Nielsen: Den blide Christ. Fortælling.
Johs. Jørgensen: Beuron. Med 3 Billeder.
A. Walleen: Den gode Vilje. Digt.
 Portræt af Pave Pius X. Efter Originalfotografi.
 Bilag, trykt paa særligt Papir.
 Pris 50 Øre. 7 Ekspl. 3 Kr.
 Faas i alle Boglader og hos Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. Tlf. Godthaab 613.
 Særtryk af Pavebilledet faas paa tykt krideret Papir, Format ca. 11 × 15 Tommer, à 50 Øre.

August Wiehes Skræderforretning

er flyttet til

Østergade 54, 2. Sal,

og anbefaler sig til Menighedens velvillige Erindring.

Skotøjsudsalget Gothersgade 103

fører kun Arbejde fra

H. Magnussens Skotøjsfabrik

og sælger en detail til enestaaende lave en gros Priser.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. November. 1. Søndag i Advent. Kirkeaa-
 rets Begyndelse. — 28. **M.** Willehad, Biskop og Be-
 kender. — 29. **Ti.** Ferialdag. — 30. **O.** (Fastedag)*
 Andreas, Apostel. — 1. December, **To.** Ferialdag. — 2. **F.**
 (Fastedag) Bibiana, Jomfru og Mart. (Kl. 8^{1/2}, højti-
 delig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige
 Hjærte; Kl. 8 Aftenandagt). — 3. **L.** Frants Xaver,
 Bekender.

Søndag den 4. December. 2. Søndag i Advent. Barbara, Jomfru og Martyrinde.

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke Fredag d. 2. Decbr. til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige maanedlige Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 4. December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Tirsdag d. 29. ds. læses en h. Messe i Rosenkranskirken for St. Elisabeth-Vincentiskonferentsens levende og afdøde Medlemmer.

St. Ansgars Kirke. Torsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge — 1., 2. og 3. December — holdes i St. Ansgars Kirke Kl. 8 Aften Festandagt med sakramental Velsignelse som et højtideligt Triduum i Anledning af det **Marianske Jubilæum**, som slutter Søndag den 4. December med »**Te Deum**« efter Højmessens Kl. 10.

Rosenkranskirken. Søndagsgudstjenesten holdes for Fremtiden saaledes:

- Kl. 8 Stille Messe (i Stedet for Kl. 7).
- 10 Højmesse med Prædiken.
- 5 Andagt (resp. Katekese).

Vincentiskonferentsen ved St. Ansgars Kirke lader læse en h. Sjælemesse for sine afdøde Medlemmer og Fattige Tirsdag den 29. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

St. Josefs søstrenes Basar

under Hds. Kgl. Højhed

Prinsesse Mariæ Protektion

afholdes i Dagene den 2., 3. og 4. December paa Toldbodvejen 14 fra Kl. 10, til Fordel for St. Josefs Hospital.

Kalenderen er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I Fredericia hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S.305—320.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Aargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 49.

Søndagen den 4. December.

1904.

Indhold: Fra Oldtids Grave. — Søstrenes Hvilested. — Noget for Forældrene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg. München. Frankrig. — Bekendtgørelser.

Fra Oldtids Grave.

—o—

Fra Oldtids Muld og Graves Gem
har Videnskaben hentet frem
med Flid i vore Dage
Stentavler med en sælsom Skrift. —
Om Kæmpedaad og svar Bedrift
Aartusinder tilbage

fortæller deres tavse Bog;
for os er det et dunkelt Sprog,
paa krys og tværs kun Streger,
men den, som Skriften tyde kan
ved Lærdom og en skarp Forstand,
ved grant hvad Stenen ejer.

Vi Lægfolk ikke ændser den,
 den lærde Doktor rensrer den,
 ser med sit Granskerøje —
 naar Grus og Smuds er visket væk —
 Figurerne i Slyng og Træk
 og hvad de siger, nøje. — —

Fra Daabens Stund, da vi var smaa,
 paa Hjærtetavler tegnet staa
 en Overskrift, et Billed:
 det *Jesunavn*, som Frelse har,
hans Billed, som al Skylden bar
 for Slægten rent forvildet.

Forvitret synes Hjærtet tit,
 at Tiden haardelig har slidt
 det dyre Navn for Støvet,
 Guds billedet i Krogen staa,
 og Verden Hæderspladsen faar
 langt mer en den behøved.

Men det er Maalet, vi skal naa,
 som Aarene og Dage gaa,
 og Styret bliver stillet,
 at Hjærtetavlen ej faar Plet,
 saa hver kan se og læse ret
 det skønne Navn og Billed.

Og Herre, naar din Røst hin Dag
 Støvhytten fra sin Sarkofag
 til Dom i Skyen kalder,
 og Hjærtetavlen frem igen
 for Lyset kommer, og paa den
 dit Frelserøje falder:

Saa vil du med barmhjærtig Aand
 bortviske med en nænsom Haand
 al Svamp og Snylter vaade,
 og naar du i det skøre Ler —
 om nok saa svagt — dit Billed ser,
 du kender det af Naade.

V. J.

Fra St. Josefs-Søstrenes Hvilested paa Assistents Kirkegaard.*)

— 0 —

Der er saa stille paa den gamle Kirkegaard. Oktobersolen staar lavt paa Himlen og kaster sine blege Straaler skraat hen over de gamle Grave, som Efteraaret har dækket med et praktfuldt, mangefarvet og blødt Tæppe. Nu og da smutter en Solsort hen over Løvtæppet og bringer det lidt i Uorden, men de faldende Blade, røde, gule og brune, udbedrer snart Skaden.

Der er saa ensomt, ingen kommer for at se til disse Hvilesteder, som nu kun indeholder Muld, Støv og noget fosforsur Kalk. Fremmede Hænder vedligeholder nødtørfdigt de gamle Grave til den Tid, deres Frist udløber, og det triste *Hjemfalden* fortæller om de Dødes Død i Glemsel. —

Langs den forvitrede Mur ligger en stor Fællesgrav. I uregelmæssige Pletter leger Sollyset paa Muren, hvor en Marmortavle kundgør, at her er St. Josefssøstrenes Begravelsessted. Side om Side hviler de smaa Søstre; hver Grav har kun den nødvendige Plads til den smalle Fyrretræskiste. Der er mange Grave ved Siden af hinanden indenfor den lange, gamle Hæk, og paa hver staar en lille Stentavle med Navnet paa den Søster, der her sover den lange Søvn. Den enkle Indskrift angiver ogsaa Fødsels- og Døds-

*) Fra »Husmoderens Blad« Nr. 46, for 13. November 1904. Af »spero«; med to Billeder i Teksten.

aar, men paa de Tavler findes ikke noget »Elsket og Savnet«.

Fra Frankrig kom de fleste af disse opofrende unge Kvinder, som viede deres Liv til Opfyldelsen af det første af alle Bud, *Kærlighed til Næsten*. Her, langt borte fra deres Kære, i et fremmed Land fandt de deres sidste Hvilested, efter trofast at have udrettet den Gerning, hvortil de havde følt Kald. Og det er »ej liden Gerning« den, at være barmhjertig Søster.

De vaagede med Omhu ved den Syges Seng, rakte ham Læskedrikken, naar Febertørsten pinte ham; de stod ved den Døendes Leje, tørrede Dødssveden af hans Pande, og lukkede det brystne Øje, naar han havde udstridt. De tog sig af de Fattige og Svage, og var kærlige Beskytterinder for forældreløse Smaa. Saaledes lyder deres Gravskrift: »De kendte hernede kun Bøn, Kærlighed og Offer«.

Nattevaagen og den strænge Gerning i et fremmed, barskt og koldt Klima mærkede dem tidligt, og mange af dem gik bort i en Alder, hvor de fleste unge Kvinder først begynder at leve — 19—20—22 Aar læses paa mange Tavler. *Pax vobiscum!* Hvilen har I fortjent paa Eders gode og tro Arbejde. Med Bevidstheden om at have gjort Eders Pligt til det sidste, kunde I lukke Eders trætte, forvaagede Øjne, I smaa barmhjertige Søstre.

Solen er nær sin Nedgang, men inden den daler under Horisonten, kaster den et sidste Straalebundt over St. Joseffsøstrenes Hvileplads. I det skraa flygtende Lys træder Marmortavlens Indskrift tydeligt frem:

Requiescant in pace.

Noget for Forældrene.

—o—

1. Da jeg forleden rejste til Kirke, — det var en Søndag, og til Kirke kan jeg kun komme pr. Jernbane —

traf jeg i Kupéen en Familie, som skulde besøge Slægtninge. Nydelige Børn! men hvor var de pyntede, især de to Piger! De rene Pyntedukker efter Modejournalen! Selskabet var vel staaet meget tidlig op; thi uden Tvivl kræves der flere Timers Arbejde for at bringe alle disse Krøller og Sløjfer & hele det indviklede Ensemble fra de fine Sko til den »fortryllende« Hat i Orden. Og nu først den Kæmpeopgave at holde alt i pæn Stand! Den lykkelige Moder havde under Farten det mest anstrængte Arbejde med Øje, Haand og Mund. Stedse var der her eller der noget at rykke, at glatte, at rette. Og derimellem de evige Formaning om at være forsigtig, at sidde stille, at skaane de hvide Handsker o. l. Var det livsvarme Menneskebørn eller Klædestativer af Træ og Staaltraad? Det gjorde mig ondt for Børnene og for Forældrene med.

Børn skal ikke være Legetøj for uforstandige Forældre. »Det er *vore* Børn«, sige Forældrene og sætte sig i Positur. Ja, men eders Børn er ikke blot *eders* Børn. Den udødelige Sjæl er ikke af eder, men indaandet af Skaaberens Faderbryst. Ogsaa den dødelige Del er middelbart et Værk af ham, som er Ophav til alt Liv. Og saa er I ikke alene paa Jorden: I er voksede ind i det menneskelige Samfund, I er Medlemmer af Staten og Kirken med alle dertil svarende Rettigheder og Forpligtelser, og eders Børn ligesaa.

Børnene skal ære deres Forældre; men det fjerde Bud gælder ogsaa omvendt: Forældrene skal ære deres Børn. Siden Barn Jesus har ligget i Krybben, gives der under Solen næppe noget ærværdigere og helligere end et Barn.

Maaske vil kloge Folk gøre Forskel og hævde, at man skal *elske* Børnene; at *ære* sine Poder, det var dog vel for meget. — Jeg siger: Nej. Hvad jeg *virkelig* elsker, det ærer jeg ogsaa: Den, som ikke ærer sine Børn, kender ikke den ægte Forældre-Kærlighed; han elsker tilsidst kun sig selv.

Du vil have Glæde af dine Børn, du vil være stolt

af dem. Godt, tag bare rigtig paa Tingene! Hvoraf vil du være stolt? Af det Flitterkram, som dine Børn stadse med? Aa, enhver sagkyndig Tilskuer ved nøjagtig, hvad Pynten koster. Han undrer sig maaske over din spækkede Portemonnæ, men at beundre dit oppudsede Afkom, det gør han saamænd ikke. Tværtimod, han ynkes over disse Pyntedukker og glæder sig over, at han selv har haft fornuftige Forældre, der ikke gjorde ham til Træl af et Sæt Tøj, men gav ham en simpel, holdbar Paaklædning og lod ham tumle sig frit, som Børn skal. Gør ikke Børnene til din *Forføngeligheds* Legetøj; du gør dig derved latterlig. Vil du have Ære af dit Afkom, saa hent den fra en anden Kant. Sørg for, at Børnene faar et sundt og frisk Udseende, at deres Øje er klart og muntert, at de bevæge sig frit og dog sømmeligt; naturligt, men dog ikke raat; artigt, men ikke affekteret. Se, da har du pæne Børn, om de end gaa med tarvelige Klæder og Træsko; da glæde alle sig ved Synet af dem, og mest frydes dit eget Fader- eller Moderhjærte.

2. Andre Forældre gør Barnet til Legetøj for deres *Ømhed*. De vil stedse have ydre Kærlighedsbeviser. Det gaar aldrig af, uden at der smigres og klappes og kyskes og kæles. Men det forholder sig med *Ømhed* som med Sukker: et vist Maal er godt, dog man laver ikke Hverdagsmad af Sirup og Sukkergodt. Naar Forældrenes Kærtegn er saa billige som Frugt i gode Aar, forstaaer Barnet ikke mere at værdsætte dem, og for mange kunde de blive ligefrem modbydelige. Nogle blive kvindagtige, andre forledes til Hykleri. Hvor bliver Respekten og Tugten af, naar den beregnende Dreng, den listige Pige har mærket, at de kun behøve at spille lidt *Ømheds-Komedie* for at opnaa hvad som helst af de rørte Forældre? Om Bjørnene siger man, at de opdrætte deres Unger ved megen Slikken: en menneskelig Opdragelse er det ikke.

3. Atter gives der Forældre, som gør Børnene til

Ofre for deres *Bekvemmelighed*. De vil have Ro og atter Ro, og derfor lade de Tingene gaa deres skæve Gang, saa længe de ikke berøre deres dyrebare Person. Derfor gives der i slige Hjem kun ét strengt Bud, som Børnene ufravigelig maa overholde: Du skal ikke falde dine Forældre til Besvær. Om de falde andre Folk til Besvær, er ligegyldigt; naar de fredelskende Forældre er udenfor Skudvidde, kan man ustraffet drive sit Uvæsen. Børnene lære med forbløffende Hurtighed at udnytte de gamles Svagheder. Sidenefter undre Forældrene sig ofte over, at den haabefulde Ungdom er saa forvildet, saa fordærvet. Men hvorfor var de for magelige til at luge, da Ukrudtet begyndte at skyde i Vejret og har kvalt Hveden. Der er ikke mere stort at gøre.

4. Der gives endnu flere Afgudsaltere, hvorpaa Børnenes Lykke ofres; f. Ek. *Egensindighed* og *Hidsighed*. Egensindighed? Den findes dog vel kun hos Børn, ikke hos Opdragerne? Aa nej: Forældrene fejle ofte ved Retshaveri, Haardnakkethed og overdreven Strenghed i Bagateller. Barnet ligner et spæd Træ. Nu stil dig en Gang med Vinkeljern og Tommestok ved Siden af saadant et Træ og tving det til at sætte Grene nøjagtig paa den Plet, som du vil, og lade dem blive saa tykke og lange, som du har tegnet paa dit Papir. Mon Naturen finder sig i saaledes at tvinges? Og er Forældrene saa mageløse Mønstre paa Visdom og Dyd? Nej, vore Børn er ikke Fabrikvarer, hvert Stykke lig det andet og alle lig Mønsteret. Hvert Barn har sin Særegenhed, har sine ejendommelige Anlæg og Tilbøjeligheder, som man maa tage Hensyn til, for saa vidt Fornuft og Moral ikke forbyde det. Naar en Høne har udklækket en Ælling, maa man ikke formene denne besynderlige Kylling Adgang til Vandet. Værst kan Forældrenes Egensindighed gribe ind ved Valget af en Livsstilling, naar de af sneversynet Beregning eller Fordom tvinge Børnene til en Løbebane, de ikke du til.

Haand i Haand med Egensindighed gaar gerne Hid-

sighed. Af Smaating gør man Ophævelser og brummer og skænder, som det var en halsløs Gerning. De hidsige Forældre gør ikke Forskel mellem tilgivelig Dumhed og strafværdig Ondskab. Tidt vendes der op og ned paa al Retfærdighed. Vælter f. E. et kejtet Barn ved Middagsbordet en Tallerken, saa vanker der muligvis Lussinger; men naar samme Barn sætter en Plet ikke paa Borddugen, men paa sin Samvittighed, ved Løgn eller en kaad Streg, saa tager man sig det ikke nær. Riset hører ubetinget til Børnestuen; men jo sjældnere det bruges, des bedre opfylder det sin Bestemmelse. Naar du griber til Tugtens Ris, saa husk paa, at du selv ogsaa engang har været et svagt og ubehændigt Barn, sæt dig i Tanken i den lille Misdæders Sted og drej Riset nogle Gange til højre og venstre, indtil du behørig har afmaalt Skyld og Straf.

5. Der kunde endnu skrives et alvorligt Kapitel om Forældre, der ofre Børnene for deres *Havesyge*. Slemst nok, naar den grumme Nød tvinger til at lade Barnet trælle for det daglige Brød. Men oprørende er det, naar Forældre uden Nød udpresse et Barn som en Citron, naar det lille Væsen knækkes paa Legem og Sjæl ved for tidligt Arbejde og bedrages for hele sin Livslykke, blot for at Forældrene kunde faa et Par Øre mere til Snaps eller Pynt.

Jeg antager naturligvis, at saadanne Forældre, der som Vampyrer udsuger det unge Blod af deres egne Børn, ikke findes blandt Ugdblads Læsere. Men findes der maaske ikke forfængelige, overdreven ømme, dorske, egensindige, hidsige Forældre? Det er ellers Fejl, der skal forekomme i de bedste Familier. I hvert Fald kan det ikke skade, naar vi en Gang prøve vor Kærlighed til de unge, om den er ægte og uegennyttig, naar vi undersøger om vi ogsaa opdrage os selv til rigtige Opdragere.

N. G.

En lille Episode

fra „Løs-fra-Rom“-Bevægelsen i Østerrig.

— 0 —

En tirolsk folkelig Forfatter, som skriver under Pseudonymet »Reimmichel«, fortæller følgende i sin »Volksbote« :

Forleden, da jeg traadte ind i Krostuen i N., fandt jeg der to fornemme Herrer i sorte Frakker. Den ene havde sort, den anden rødt Haar, og begge var de glat ragede. — Jeg tænkte straks: »Pas paa, lille Peter, det er vist to »Løs-fra-Rom«-Apostle!« — og ganske rigtig. Først kom de frem med sødladne Taler og Smigrerier om Tirol og dets Indbyggere; saa sagde den røde pludselig til mig:

»I Tirolere er et retskaffent, kraftigt og ægte tysk Folk! men det er beklageligt, at I sukker under det trykkende romerske Trælleag... Hvad kunde der ikke blive af det herlige tirolske Folk, hvis det endelig vilde afryste dette Aag!«

»Jeg skal straks sige Dem, mine Herrer,« svarede jeg, »hvad der vilde blive af det herlige tirolske Folk, hvis det vilde svigte sine Fædres Tro... Et forhutlet Folk, vilde det blive, et Folk uden Saft og Kraft, uden Karakter og Ære. Alt, hvad vi Tirolere er, og hvad der har skaffet os Ære og Anseelse i Verden, det har vi vor katholske Tro at takke for. Vor Tro lærer os Pligten at leve et sædeligt Liv, og det er det, som gør, at vi endnu er sunde, stærke og kraftige. Vor Tro befaler os at elske vor Næste som os selv, at give og lade enhver beholde sit, og det er det, som gør, at Tiroleren er retskaffen og ærlig. Vor Tro fordrer strengt at vi skal holde Ord og Løfte, og derfor har vi Tirolere Karakter. Just fordi vi er tro mod vor Gud og vor Religion, er vi ogsaa tro mod vore Medmennesker og mod Kejseren; for denne Troskabs Skyld har vi mere end én Gang risikeret Gods og Blod, og derved vundet Ros og Ære for hele Verden. Berøver os vor katholske Tro, — og det er forbi med det sunde,

stærke, retskafne og trofaste tirolske Folk, — saa ligner vi Mælk uden Fløde . . . Den katholske Tro er Roden til vor Kraft . . .«

»Men, kære Ven,« indvendte den sorte, »vi Evangeliske har jo ogsaa Tro, og vor Tro er det tyske Folks Tro.«

»Det er nu ikke saa ganske sandt,« siger jeg. »Jeg har ogsaa læst og studeret noget og ved, at over en Trediedel af det tyske Folk er gode Katholiker . . . Forøvrigt paastaar jeg, at I Evangeliske slet ikke har nogen bestemt Tro.«

»Det er dog for galt!« udbrød den røde; »der ser man igen. hvorledes eders Præster lyver.«

»Kære Herre,« siger jeg, »vore Præster lyver ikke. Det er dog sandt, og I kan ikke nægte det, at hos eder kan enhver selv udlægge den hellige Skrift, Guds Ord, efter sit eget Forgodtbefindende.«

»Det er ganske rigtigt,« erklærede den sorte højtideligt, »hos os raader jo den evangeliske Frihed.«

»Meget godt,« sagde jeg, »men eders evangeliske Frihed ødelægger Troen. Se, naar enhver i den hellige Skrift kan finde, hvad der behager ham, saa kan der ikke komme noget andet ud af det end en Masse forskellige Fortolkninger og Meninger, og ingen vil have samme Tro som den anden. Eders berømte Hofprædikant *Stöcker* har jo allerede for mange Aar siden beklaget den skrækkelige Forvirring, som i Trossager hersker iblandt eder. *Stöcker* siger, at det allerede er kommen saa vidt, at i samme Kirke forsvarer den ene Præst om Formiddagen Kristi Guddom, den helligste Treenighed, den apostolske Trosbekendelse o. s. v., og om Eftermiddagen benægter og forkaster en anden disse vigtige Trossandheder, fordi han har fundet det anderledes i den hellige Skrift. *Stöcker* siger ogsaa, at mange evangeliske Kristne slet ikke mere tro noget, og at ikke en eneste tror det samme som den anden. Men Jesus Kristus har dog lært *en ene-*

ste Tro, som er den reneste Sandhed; han har ogsaa villet, at alle skulle antage den *sande Tro*. Men naar hundred Tusind Mennesker holde fast ved forskellige hinanden modsigende Lærdomme, saa kan dog disse hundred Tusind tilsammen ikke have den sande Tro, ellers vilde jo Løgn og Sandhed være det samme. Sandheden er kun *en eneste*. *En Gud, en Tro, en Kirke!* I har kun en Mængde Trosmeninger, men ingen Tro . . .«

»Det er dog mærkværdigt,« indvendte den røde, »vi Evangeliske lægger dog ganske anderledes Vægt paa Troen end I Katholiker. Vi siger, at Troen *alene* gør salig; I Katholiker derimod ser kun paa ydre Ting, paa Gerninger, Skriftemaal, Faste, Spægelse, Rosenkransen o. l.«

»Min kære Herre,« siger jeg, »her tager De fejl. Det første og nødvendigste hos os er Troen. Uden Tro ingen Salighed! »Hvo som ikke tror er allerede dømt«. — Men Gud og Kirken lærer, at Troen ikke maa være en død Tro; den maa være levende og vise sig ved Gerninger. Ved Skriftemaal, Bøn, Kamp og Selvfornægtelse bliver vor Tro levende og synlig udadtil. Kristus har ikke for Spøg lært os at bede, men for at vi virkelig skulle bede; Kristus har ikke for ingenting indstiftet Sakramenterne, men for at vi skulle benytte dem; Kristus har fastet for derved ogsaa at lære os at faste; Kristus har sagt, at den, som vil følge ham, være hans Discipel og komme i Himlen, maa fornægte sig selv og bære sit Kors; Kristus har erklæret, at Himmeriges Rige lider Vold, og at kun de, som bruger Vold, d. v. s. de, som anstrenger sig, saa meget de kan, skal rive det til sig. Ingen Vogn gaar af sig selv op ad Bakken; der kræves Anstrengelse for at faa den op. Naar jeg i Stedet for at trække Vognen kun bliver staaende med Hænderne i Lommerne og stadig kun tænker: den skal gaa opad! — saa rører den sig ikke af Pletten, ja, jeg risikerer endog, at et Vindstød kaster den ned i Grøften. Vi skal komme i Himlen; men naar vi ingenting gør for at naa derhen, kommer vi aldrig op, tvertimod,

det vil gaa ned ad Bakke. — For dette Liv her paa Jorden kan jo eders lutherske Tro være ret behagelig. Ikke at skrifte, ikke at bede, ikke at spæge sig, ikke at kæmpe mod Fristelserne, at lade alt gaa, som det bedst gaar, — det er jo ret let; men jeg tror, at det er noget fortvivlet usikkert i denne Tilstand at skulle dø. Det at dø er en meget alvorlig Sag. — Har jeg derimod som Katholik ikke blot troet, men ogsaa levet efter Troens Forskrifter, saa vil det være let at blive delagtig i den Frelse, Kristus har fortjent os, fordi vi selv jo aldrig kunde have fortjent den. Men med eders Tro *alene*, — nej, det forekommer mig altid som en Vogn, der ruller ned ad Skrænten. At lade Kristus alene besørge det hele. — ogsaa det som han udtrykkelig fordrer af os og vi ogsaa *kan* paatage os, det er en altfor magelig Tro.«

Den røde vilde svare noget; men i samme Øjeblik traadte flere Bønder ind i Stuen og kastede lidt mistænksomme Blikke hen paa de to Herrer. Disse syntes at blive bange; de brød Samtalen af, betalte og gik deres Vej.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Frøderiksberg. *St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen* paa *Frøderiksberg* afholdt Søndag d. 20. November Kl. 11¹/₂ sit aarlige Møde i St. Josefssøtrenes Sal.

Mødet aabnedes af Sognepræsten, Hr. Pastor Slump, men en Bøn, hvorefter han i et kort Foredrag opmuntrede de Tilstedeværende til fremdeles at arbejde i den h. Elisabeths Aand til Næstens aandelige og legemlige Vel.

Dernæst blev Regnskabet samt en Oversigt over Konferentsens Virksomhed i det forløbne Aar oplæst, hvoraf fremgik, at St. Elisabeth-Vincentiskonferentsen paa Frøderiksberg tæller 32 Medlemmer: 11 aktive og 21 passive.

Medlemmerne havde i Aarets Løb tilset 31 Familier 154 Gange. Konferentsen havde uddelt 14 Kødkort à 1 Kr., 200 Potter sød Mælk og 150 Potter skummet Mælk.

Konferentsens samlede Indtægt fra 19. Novbr. 1903 til 19. Novbr. 1904 havde været 440 Kr. 69 Øre.

INDTÆGT.	Kr.	Ø.	UDGIFT.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 19de Novbr 1903	2	72	Juleuddelingen	194	46
Juleindsamlingen	194	46	Maanedlig Understøt- telse til 3 Familier.	72	—
Faste aarlige Bidrag..	200	—	Kontant Hjælp til For- skellige	36	60
Indsamlet ved de maa- nedlige Møder	43	51	Indkøb til Systuen...	80	18
			350 Potter Mælk....	36	50
			Kødkort	14	—
			4 Par Kapsko	4	30
			Porto	1	—
			Kassebeholdning	1	65
	Kr.	440 69		Kr.	440 69

Til *Systuen* modtog Konferentsen følgende Gaver:

2 Herredragter.	6 Kjoler.
1 Par Herrebenklæder.	2 Jaketter.
1 - Underbenklæder.	1 Overstykke.
1 - Drengbenklæder.	2 Kaaber.
4 Skjorter.	1 Cape.
1 Skørt.	2 Veste.
4 Par Pigebenklæder.	1 Skindkrave.
5 Chemiser.	1 Par Lagener.
5 Uldklokker.	2 Fag Gardiner.
2 uldne Natkjoler.	6 Par Muffediser.
1 Uldtrøje.	1 - Strømper.
2 Kjoleliv.	2 - Kapsko.
4 Par Støvler.	2 Huer.
2 Forklæder.	1 Hat.
3 Livstykker.	1 Barnetrøje.
4 Brystduge.	Klædes- og Flonelsrester.

Paa *Systuen*, hvor 8 Damer har arbejdet, forfærdigedes i Aarets Løb:

7 Par Drengbenklæder.	6 Skjorter.
14 - Pigebenklæder.	1 Barnetrøje.
5 Barnekjoler.	10 Forklæder.
2 Nederdele.	1 Drengedragt.
6 Veste.	16 Chemiser.
4 Huer.	3 Skørter.
9 Livstykker.	20 Par Strømper.

München. Forskellige Blade i Bayern melde fra Oberammergau, at den bekendte Forfatterinde *Vilhelmine v. Hillern* for nogle Dage siden er vendt tilbage til den katolske Kirke. Hun er født som Datter af Charlotte Birch-Pfeiffer den 11. Marts 1836, optraadte i flere Aar som Skuespillerinde paa det kgl. Theater i München, men efter at hun i 1853 havde giftet sig med Kammerherre Herm. von Hillern i Freiburg, død i 1883, trak hun sig tilbage fra Theatret og beskæftigede sig som Forfatterinde. Alle hendes Bøger ere gennemtrængte af sædelig Alvor og kristelig Aand. I mange Aar har hun til Stadighed opholdt sig i den bekendte By Oberammergau, hvor de berømte Passionsskuespil finde Sted.

Frankrig. Saa længe de franske Protestanter troede, at Magthavernes Kamp mod Kirken kun vilde ramme Katholikerne, fandt de alt i den skønneste Orden. Men nu viser det sig, at Kampen gælder Kristendommen overhovedet, og at, om den unegtelig vil skade den katolske Kirke, saa vil den helt ødelægge de protestantiske Samfund, og da jamrer og veklager de. I Bladet »Siècle« skriver en protestantisk Præst: „Den Dag, Combes's Indstilling bliver til Lov, vil den reformerte Kirke synke i Grus, uden Sammenhæng og uden Overledelse. Mange af disse Smaastykker vil gaa tilgrunde.“ Derfor har den lutherske Synode i Paris enstemmig protesteret mod Regeringens Planer. Men nu er det lovlig sent.

P S. J. Br. Aftenunderholdning **Tirsdag** den 6. ds.
Kl. 8 $\frac{1}{2}$ præcis i Lokalet Bredgade 67, 2. Sal o. G.

I. Foredrag af højærv. Hr. Pater Fr. Esser.

II. Oplæsning af Hr. Evarist Petersen.

Gratis Entré. Alle indbydes venligst.

Bestyrelsen.

S. J. G. **Mandag** den 12. Decbr., Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder St.
Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

Skotøjsudsalget Gothersgade 103

fører kun Arbejde fra

H. Magnussens Skotøjsfabrik

og sælger en detail til enestaaende lave en gros Priser.

C. GERLACH.

Import-Vinhandel en gros & en detail,

Fredericia,

anbefaler rene, uforfalskede Vine til rimelige Priser.

Edsvoren Leverandør til katholske Kirker.

Paraplyer, Parasoller og Stokke

anbefales.

A. Mehl,

48, Frederiksborggade 48.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. December. 2. Søndag i Advent. Barbara, Jomfru og Martyrinde. Kl. 10 Højmesse med »Te Deum« i Anledning af Jubilæets Slutning. — 5. M. Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — 6. Ti. Nikolaus, Bekender og Biskop. — 7. O. (Fastedag) Ambrosius, Biskop og Kirkelærer (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ h. Messe for Ansgariusforeningen). — 8. To. 50 Aarsdagen for Forkyndelsen af Marias ubesmittede Undfangels's Dogma. — 9. F. (Fastedag) Oktavdag. — 10. L. Lorettofest.

Søndag den 11. December. 3. Søndag i Advent. Den offentlige Ihukommelse af Marias ubesmittede Undfakgelses Fest. I St. Ansgars Kirke Kl. 10 højtidelig Pontifikal-messe og Prædiken.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 11. Dec. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Rosenkransbroderskabet holder sit sædvanlige maanedlige Møde med Procession i St. Ansgars Kirke Søndag den 4. December Kl. 6 Aften. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) Søndag d. 11. December Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 4 Katekese og Andagt.

St. Franciskus III. Orden. I Anledning af Marias ubesmittede Undfangelsesfest (d. 8. Dec.) holdes **Onsdag d. 7. Dec** Aften Kl. 8 i St. Knuds Kapel Møde med Generalabsolution.

Mødreforeningen. Tirsdag d. 6. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag.

Mariabørnenes Forening holde Fælleskommunion i St. Knuds Kapel Søndag d. 4. Decbr. Kl. 7 Morgen.

Fredag den 8. Decbr. Kl. 8 Aften holder samme Forening offentligt Møde i St. Knuds Kapel med Optagelse af Mariabørn og sakramental Velsignelse.

St. Josefssøstrenes Basar

under Hds. Kgl. Højhed
Prinsesse Maries Protektion

afholdes i Dagene den 2., 3. og 4. December paa Toldbod-vejen 14 fra Kl. 10, til Fordel for St. Josefs Hospital.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalte vi en Udledning af Fødevarer til Fattige i Anledning af Julen og bede derfor alle, som have Evne og Villie, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De Trængende, som ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa personlig henvende sig hos en af de Undertegnede inden Torsdag den 15. ds. og senere ligeledes personlig afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn og Varerne udleveres heller ikke til Børn. De Trængende i St. Anna Sogn maa i Aar henvende sig til en af Undertegnede.

Fru A. Osterhammel,
Nørrefarimagsgade 53, 2. Sal.

Enke-Lehnsbaronesse Stampe-Charisius,
Vestervoldgade 115.

Frk. F. Stratbøcker,
Jægersborg Allé, Charlottenl.

Frk. C. Tetzlaff,
Ved Stranden 10.

Med dette Nr. følger „Lille Helgenlegende“ S. 321—336.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hargang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Mil le ch, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 50.

Søndagen den 11. December.

1904.

Indhold: Det Marianske Jubilæum. — Af er Brev fra Rom i 1854. — »Jule-Kerten«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Rom. — Bekendtgørelser.

Det Marianske Jubilæum.

Den katholske Marias ubesessfest som en *Fu-* 50 Aar ere hennemets højtidelige For- December 1854. Det til at kaste et Blik lige Forsyns under- hvilken Læren om Undfangelse naede og stadfæstedes som dens Kirken nemlig i Henseende til andre Læresætninger først fastslog Dogmet, hvorefter dette saa gik over i Praksis, se vi den her, under den Helligaands Ledelse, slaa ind paa

Kirke fejrer i Aar smittede Undfangel- *bilæumsdag*, idet rundne siden Dog- kyndelse den 8de giver os Anledning paa det guddomme- fulde Førelse, ved Marias ubesmittede sin fulde Belysning Trossandhed. Me-

den omvendte Vej. Den giver ved Indførelsen af Festen Stødet til Granskningerne af Læren, udtaler sig saa i Tidens Løb, ved forskellige praktiske Bestemmelser og liturgiske Forskrifter, stedse klarere og bestemtere om Kirkens Tro angaaende Marias ubesmittede Undfangelse, »for at — som Pius IX. siger i sin apostoliske Skrivelse af 8. Dec. 1854 — »de foreskrevne Bønner og Andagtsøvelser maa begrunde Troens Forskrift, da det, som hører til Udøvelsen af Religionen, staar i den snevreste Forbindelse med selve Lærens Indhold.«

Hvad de første kristne Aarhundreder tænkte om denne Lære, derom vidner allerede Pelagianernes Vranglære i Begyndelsen af det 4de Aarhundrede. Hos dem var det fastslaaet som noget Utvivlsomt, at aldrig havde Synden haft, end ikke den ringeste, Andel i Herrens Moder, idet de bebrejdede den h. Augustinus, at han, »idet han underviser om Arvesynden, overgiver Kristi Moder til Djævelen.« Endskønt hele den kristne Oldtid er enig om at lovprise den rene Jomfru Maria, i hvem ikke fandtes nogensomhelst Syndens Plet, saa er det dog navnlig fra Orienten at disse Lovprisningsrøster lyde med særlig Fylde og Magt. Man anerkender Apostlen Johannes' Virksomhed i Efesus, som sikkert ganske særlig fremhævede Ærbødigheden overfor Herrens Moder, Himmeldronningen, hvem han efter den døende Frelsers Opfordring sørgede for som for »sin Moder.« Det var saaledes ogsaa først i den græske Kirke, at Marias Undfangelse blev fejret ved en særegen Fest. I Aaret 500 omtaler den h. Sabas allerede Festen i sit Typikon. Og da den kristne Orient begyndte at løsne sig fra den katholske Enheds livsbringende Rod, vandrede den fromme Fest over til Occidenten. I det 7. Aarhundrede var den allerede hjemme i Spanien, og den store Kirkelærer, den h. Anselmus indførte den ved Slutningen af det 11. Aarhundrede i England. Men da saa ogsaa Frankrig begyndte at fejre Marias ubesmittede Undfangelse, blev Genstanden for Festen ogsaa gjort til en Genstand for

lærde Undersøgelser og Granskninger. Blandt alle Forsvarerne af Læren om Marias ubesmittede Undfangelse udmærkede sig særlig Franciskaneren Duns Scotus, som i Aaret 1304 ved Universitetet i Paris med glødende Iver og dyb Lærdom forsvarede Læren om den ubesmittede Undfangelse. Medens denne Lære nu var Genstand for lærde Stridsspørgsmaal, begyndte den at beherske det kristelige Liv. Ved Biskoppernes Velvillie og de Trøendes Andagt blev Festen for Marias ubesmittede Undfangelse stedse mere og mere udbredt.

Men Kirken, over hvilken hans Aand raader, som ordner og leder alt med Mildhed, udsatte endnu bestandig det sidste og afgørende Ord. Et Skridt gjorde den, idet Pave Sixtus IV. i Aaret 1476 godkendte »Festen for den ubesmittede Undfangelse« og ved Meddelelsen af forskellige Aflad indbød de Troende til at fejre den. Konciliet i Trident erklærede, at Maria efter Kirkens Lære havde undgaaet enhver, selv den mindste Synd, i hele sit Liv, og til Bestemmelsen om Arvesynden tilføjede det de Ord, »at det ikke er Konciliets Hensigt, at indbefatte i den Beslutning, hvor der handles om *Arvesynden*, den salige og ubesmittede Jomfru og Gudsmoder *Maria*.« Derved voksede Trangen til endelig at se det anerkendt som *Troslære*, som næsten hele den katholske Kristenhed bekendte og fejrede med den h. Stols udtrykkelige Godkendelse. Biskopper og Fyrster henvendte sig gentagende til den h. Petrus' Efterfølger. Festen for den ubesmittede Undfangelse blev indført overalt og fejredes som en Fest af første Rang. Rørende er det at læse om den Begejstring, hvormed man hyldede den ubesmittede Undfangne. Kejser Ferdinand III. lod i Wien oprejse en Billedsøjle til hendes Ære. Den 18. Maj i Aaret 1647 erkærede han højtideligt overfor de talrigt forsamlede Fyrster og en uhyre Menneskemængde, at han udvalgte den ubesmittede Undfangne til Rigets Skytspatroninde og lovede, at den 8. December —

som hendes Festdag — skulde fejres af alle som almindelig Fest- og Hviledag.

Saaledes viste det sig stedse klarere, at Kirken, Sanddens Støtte og Grundvold, stemte fuldkomment overens i Troen paa den ubesmített undfangne Gudsmoder, og dermed var der allerede givet et Bevis, som i og for sig alene allerede vilde have været tilstrækkeligt.

Da Gudsfor nægtelse og Ligegyldighed i det 18. Aarhundrede truede med at oversvømme hele Kristenheden, traadte Sagen noget i Baggrunden. Men næppe begyndte de kristne Følelser atter at faa nyt Liv og ny Styrke, saa viste det sig tydeligt, at i Almindeligheden havde Anerkendelsen ikke forandret sig. I Aaret 1840 rettede Metropoliterne og Biskopperne i ti franske Kirkeprovinser en Bøn til Pave Gregor XVI., om at han dog endelig paa en højtidelig Maade vilde ophøje Læren om Marias ubesmittede Undfangelse til Dogma. Adskillige Biskopper i andre Lande fulgte efter. Aaret 1848 fik det menneskelige Samfunds Grundpiller til at vakle; men det formaaede intet imod Længslen efter at se Marias Forherligelse fuldendt. Paa ny bestormedes den h. Stol med Bønner. Den h. Fader Pave Pius IX. hellige Marias Sag sin hele Virksomhed midt i den ophidsede Tids Storme og Bølger, som omgave ham, og den 2. Februar 1849 rettede han en Rundskrivelse til samtlige katolske Biskopper i alle fem Verdensdele, for at orientere sig over Sagens Stilling i de forskellige Lande. Og alle Biskopper bevidnede, at hele det troende Folk elskede og ærede Maria som den ubesmített Undfangne. Saa ansaa Pius IX. Tidspunktet for kommet til at fuldende det h. Værk.

Omgivet af Kardinal-Kollegiet og af en Forsamling af Biskopper, hvis Lige Rom ikke havde set siden Aarhundreder, erklærede han Læren om den h. Jomfrus og Gudsmoders ubesmittede Undfangelse for en af Gud aabenbaret Sandhed, idet han i Dekretet desangaaende højtideligt

forkyndte: »*At det er en Trossandhed, at den allersaligste Jomfru Maria, formedelst en særdeles Begunstigelse og Naade af Gud og i Kraft af Jesu Kristi, Menneskeslægtens Frelasers, Fortjenester, allerede i sin Undfangelses første Øjeblik blev bevaret fri for enhver Besmittelse af Arvesynden.*«

Med Begejstring blev denne Tildragelse hilst af alle katholske Hjærter. Den forbavsende Enighed blandt Biskopperne — hele det katholske Læreembedes Repræsentanter — paa den ene Side, og de glimrende marianske Festligheder paa den anden Side, som Verden blev Vidne til, gjorde det mægtigste Indtryk baade paa Katholiker og Anderledestroende.

Maatte de Forhaabninger gaa i Opfyldelse, som Pave Pius IX. med begejstrede Ord knyttede til Dogmet om Marias ubesmittede Undfangelse: »Med det sikreste Haab og den fuldkomneste Tillid forvente Vi, at den saligste Jomfru, som fuldkommen skøn og uden Plet har søndertraadt den grusomme Slanges giftige Hoved og bragt Verden Frelsen, som er Profeternes og Apostlenes Hæder og Ros, Martyrernes Ære, de Helliges Glæde og Krone, den sikreste Tilflugt og trofaste Hjælperinde for alle, som ere stædte i Fare, hele Jordkredsens mægtigste Midlerinde og Forsonerinde hos hendes enbaarne Søn, den hellige Kirkes herligste Smykke og dens trofaste Værn, hun, som stedse har tilintetgjort alle Vildfarelser, — Vi forvente, at hun ved sin mægtigste Forbøn vil opnaa, at den h. Moder, den katholske Kirke, efter at alle Hindringer ere bortryddede og alle Vildfarelser overvundne, blandt alle Folkeslag og paa alle Steder fra Dag til Dag maa vinde i Kraft, blomstre og herske fra Hav til Hav, indtil Jorderiges Grænser, glædende sig ved Fred og Hvile og Frihed; at Synderne maa opnaa Tilgivelse, de Syge Lægedom, de Forsagte Styrke, de Bedrøvede Trøst, de Fristede og de som ere i Fare Hjælp, og alle Vildfarende, efter at Aandens Mørke er ad-

splittet, maa vende tilbage til Sandhedens og Retfærdighedens Vej og blive én Hjord og én Hyrde.«

Af et Brev fra Rom i 1854.

—o—

Om Biskoppernes Forsamling i Vatikanet, den 24. Novbr. 1854, beretter et *Øjenvidne* saaledes: Denne Dag var ikke blot Vidne til en Triumf, men ogsaa til et Vidunder, Det var intet egentligt Koncilium, nej, men en Forsamling af alle de Patriarker, Primater, Erkebiskopper og Biskopper, som bo i Rom eller udenlands fra ere hidkomne i Anledning af *Marias ubesmittede Undfangelse*. Det var intet Koncilium, fordi Muligheden af en dogmatisk Erklæring om den ubesmittede Undfangelse og en saadan Erklærings Gavnlighed allerede ved Episkopatets Svar paa Pavens Encyklika, d. d. Gaeta, 2. Febr. 1849, tilstrækkelig var bleven udtalt. Men det var en den h. Fader af Forsynet indgivet Tanke, endnu engang højtidelig at adspørge de i Rom forsamlede Biskopper om deres Mening i Henseende til Dekretets Form og Indhold. Allerede denne Undersøgelse førte til en nøjere Drøftelse over selve Hovedgenstanden, dens Beviser og Indvendinger, dog ikke, for paany at drage en allerede ved den hele adspredte Kirkes Afgørelse for en aldeles *vis* erklæret Sætning i *Tvivl*; men forat de i dette Øjemed forsamlede Biskopper i Forning skulde opbyde deres Videnskab og Lærdom for at jævne enhver mulig endnu forekommende Vanskelighed, saa at ingen Skygge deraf maatte blive tilovers, og forat Hyrderne ved deres Hjemkomst til deres Bispedømmer for Fremtiden kun maatte føre ét *Sprog*, ligesom de allerede havde én *Tro*. Diskussionen varede i omtrent 20 Timer og var fordelt paa fire Forsamlinger i Vatikanet, nemlig den 20., 22., 23. og 24. Novbr. Forsædet førtes af de

højærværdige Eminencer, Kardinalerne Brunelli, Caterini og Santucci; ingen Biskop manglede, og 15 Theologer af Verdens- og Ordensgejstligheden fungerede som Konsultorer.

Saasåart Forsamlingen var aabnet og Udkastet til Dekretet fordelt iblandt dens Medlemmer, blev ethvert Bevis, enhver Vanskelighed, hver for sig, prøvet og drøftet med den strengeste Nøjagtighed; thi: hverken Autoritet *alene*, eller Fornuft *alene*, men: *Fornuft og Autoritet i Førelse*, (*rationale obsequium*) — det er det Valgsprog og Kriterium, som Kirken følger. Biskopper og Konsultorer benyttede Alt, hvad Fornuft og Kritik paa nogen Maade kunde byde, for paany at kunne udfinde med Tilforladelighed, om den *ubesmittede Undfangelse* virkelig indeholdtes i den *guddommelige Aabenbaring*, saaledes som den er kommen til os ved skriftlig og mundtlig Overlevering, eller paa begge Maader. Den katholske Kristens Tro behøver intet videre, end Biskoppernes nærværende *Overensstemmelse* i Henseende til Marias Hellighed, og denne Overensstemmelse kan kun, mer eller mindre udtrykkelig (*explicite*), flyde af den ældste Oldtids Kilder; men Hyrderne og de Skriftlærdes Pligt fordrer, at de ogsaa tage alle Videnskabens Midler til Hjælp, for at overveje og sammenligne de Dokumenter, som give deres Lære Fornuftens og Ægthedens dobbelte Karakter. Den *Helligaands* Bistand, som leder Kirken, *udelukker ikke* Anvendelsen af menneskelige Midler; tvertimod, den befaler denne Anvendelse. Lige fra det første Koncilium i Jerusalem skete det først og fremmest efter en lang *Undersøgelse*, naar man udtalte den højtidelige Afgørelse: *Visum est Spiritui Sancto et nobis*; »Det har behaget den Helligaand og os!«

Det kristelige Folk skal altsaa vide det, Theologerne og Sjølehyrderne af lavere Rang skulle ligeledes vide det: De, som den *Helligaand* har indsat for at vogte, lære og regere Kirken, have saavel midt iblandt deres aandelige Hjørde, som ved deres Forsamling i Vatikanet, anvendt

alle Midler, som Videnskab og Granskning byde, for at bane Vejen for den dogmatiske Erklæring, hvorved der endelig fastsættes paa ufejlbar Maade, at Marias rene og hellige Sjæl aldrig er bleven besmittet med *Arvesynden*. Denne Tro fandtes i den ophøjede Forsamlings Forstand, i dens Hjærter og paa dens Læber, og den udbrød den 24. Nov. med en saadan Overensstemmelse og Varme, at man kun kan tilskrive sammes Udtryk den *Helligaands* overordentlige og vidunderlige Indflydelse.

Det var den sidste Forsamling; Klokken slog *tolv*; hele den ærværdige Forsamling faldt paa Knæ for at bede Engelens Hilsen: *Ave Maria*. Derpaa vender enhver tilbage til sin Plads, og neppe vare nogle Ord vekslede, før end en lydelig Akklamation for den h. Stol, *Petri* Sæde, genlyder, udbreder sig og udbryder fra alle Hjærter og alle Læber i de Ord: *Petre doce nos! confirma fratres tuos* — »Petrus lær du os; styrk du os!« — Og den Belæring, som disse Hyrder forlangte af Overhyrden i hele Kirkens Navn var den højtidelige Erklæring om den *ubesmittede Undfangelse*. Disse Ord gennemfor Sjælene med en saa uudsigelig Kraft og Virkning, at de blev ligesom til et eneste bønfoldende Raab i Forsamlingen, et Raab, der saa synlig kom fra Hjærterne, saa ophøjet, at man maa have *hørt* det, for at kunne begribe det; hverken det skriftlige eller mundtlige Ord kan give en Forestilling derom.

O, katolske Kirke! de sige, at du er død, og hvilken Fylde af Livskraft aabenbarer du ikke! *Petrus* lever endnu og taler igennem sin Efterfølger Pius IX. Det Dogma, som smykker Marias Hoved med en saa glimrende Krone, var af Forsynet forbeholdt vor Tid, for at vise den, at Kirken altid blomstrer, altid er ufejlbar, altid ren! — Saa tal da, helligste Fader, Gud vil det, og Verden venter. Dit Ord vil genlyde i Himmelen, og det vil trøste Hjærdene tilligemed deres Hyrder. Modtag som Hyldning af din apostoliske Værdighed Enthusiasmen af en Tro, som

er Kristendommens første Tider værdig, og om hvilken alle dine Brødre i Episkopatet, som ere komne til Rom, overbringe dig den højtidelige Bekræftelse, for fra dine Lærere at erfare de Ord, som de da med Troens Vished ville gentage for deres Hjorde, de nemlig: *Maria, Frelserens Moder, var stedse ubesmittet og uplettet!*

Dog — jeg vilde overskride Grænserne for et Brev, dersom jeg vilde forsøge, at udtrykke Dem mine Følelser ved denne Lejlighed; Mindet derom bliver indpræget i min Sjæl med uudslettelige Træk. Denne Forsamling, omendskønt kun et Billede af et egentligt Koncilium, erindrer mig, paa Grund af sine Medlemmers ærefrygtbydende Karakter, om Koncilierne i *Efesus* og *Nicæa*. Opfyldte paa samme Maade af hellig Glæde, som frembrød i lydelige Raab, stadfæstede Fædrene i Efesus Marias Tilnavn og Fortrin som *Guds Moder, (theothokos)*, et Fortrin, hvorfra man maa gaa ud, for at forstaa og bestemme Marias hele Herlighed og Ophøjethed. Og kunde Fædrene i Rom ikke som dem i Nicæa fremvise Martyrdommens Ar paa deres Legemer, saa fattedes der dog heller ikke der paa frimodige Bekendere og Landsforviste, og jeg saa 80aarige Biskopper bøje sig dybt for den forfulgte *Fransoni* og den landsforviste *Marongiu*.

Jeg var allerede før d. 24. Novbr. af Hjertens Grund Katholik; men ved det Syn, som forundtes mig her, er jeg det endnu mer, i det mindste føler jeg min Tro mere levende. Jeg takker Forsynet, at det har ladet mig se en saadan Dag, Jeg siger det som Borgen for Sandheden af min Fortælling. Men der er endnu mange andre herlige Omstændigheder, som jeg ikke endnu tør meddele Dem. Hvad jeg her har sagt, turde jeg sige, fordi det er offentligt. Rom tænker ikke paa andet og jubler af Glæde, idet det beundrer Guds store Værk. Foren Deres Glæde med de Troendes fælles Faders Glæde, og lad Fjenderne tale; de forfølge deres Vej og Kirken sin. Ligeoverfor en Liberalisme, der ikke er andet end praktisk Rationalisme, og

som hverken besidder Tro eller Sandhed, hvorpaa den kunde støtte sig, maa Katholikernes Dyrkelse indgyde vore fraskilte Brødre Beundring over denne den store katholske Kirkes vidunderlige Eenhed og Enighed, som bevarer sin Tro uforfalsket og uforvansket, og giver denne, alt efter Tidens Trang, og uden nogensinde at modsige sig, et stedse mere glimrende Præg og bestemtere *Udtryk*, fordi den altid ledes af den ufejlbare *Helligaand* og staar paa den urokkelige vatikanske Klippe, dette Enighedens faste og urokkelige Midtpunkt.

Ære og udødelig Ros og Hæder være det katholske Episkopat og Biskoppernes Biskop, vor h. Fader, Pave Pius IX.«

„Jule-Kerten“ 1904.

Paa »*Vardens*« Forlag og redigeret af *R. Fahn-Nielsen* er »*Jule-Kerten* for i Aar udkommet.

Dens Omslag — med sin stilfulde Tegning af *J. Kraul* — er det samme som i Fjor; dog er det i Aar udført i tre Farver, der — behageligt afdæmpede og udmærket samstemte som de er — giver Hæftets Ydre et nobelt og tiltalende Udseende.

Med Hæftet følger i Aar et helsides »*Pavebillede*«, en udmærket Gengivelse efter et Original-Fotografi, der er taget af den kendte Fotograf G. Felici i Rom. Man faar det Indtryk, at Billedet maa ligne; vel er Pavens Ansigt ikke, hvad jeg vil kalde rent udadtil smukt, men det har sin »indre« Skønhed; der er i dette Ansigt noget saa ubeskrivelig ydmygt og hjærtensgodt, at man ligesom kan læse den Tanke i Øjnene: »Jeg er jo kun den allersidste af Guds Tjenere«, og der er noget i én selv, der svarer tilbage: »Netop fordi du tænker saaledes, er du allerværdigst til at sidde paa Tronstolen, over hvilken Helligaanden svæver i Dueskikkelse«. — Pius X., der allerede har udrettet saa store Ting for Kirken, har paa Billedet samme Udseende, som man kan tænke sig flere blandt Guds Helgener har haft; han hører ikke til dem, der vil kunne

virke umiddelbart imponerende paa dem, der staar udenfor Kirken; men Hovedsagen er jo dog ogsaa, hvad han vil betyde for os Katholiker, og blandt os vil han sikkert, som Aarene gaar, blive mere og mere elsket og beundret og agtet — som en Fader. Man maa i høj Grad paa-skønne, at »Jule-Kerten« har bragt os dette »*Pavebillede*«.

Hvad det *litterære* Indhold angaar, da ser man straks, at det har været Redaktøren magtpaaliggende at gøre det saa afvekslende og mangeartet som muligt. Der findes ikke mindre en 10 forskellige Bidrag af 9 forskellige Forfattere, og blandt disse Bidrag rage enkelte saa højt op, at sikkert intet blandt Julens andre mange Hæfter kan byde noget bedre eller lodigere.

Blandt disse Bidrag skal først nævnes den Fortælling, som selve Redaktøren *R. Jahn-Nielsen* har skrevet under Titlen »Den blide Christ«. Det er en lille Perle, et modent Stykke Arbejde, udført med sikker Haand, og Forfatteren har Ære deraf.

Det betydeligste Bidrag, baade kvantitativt og litterært, er dog den Oversættelse, som *Oskar Andersen*, »Vardens« kendte Redaktør, har foretaget af en af Sangene i *Mistrals* berømte Digt »Mireio«. Brudstykket, der som sagt er ret betydeligt, er taget af Digtets fjerde Sang og benævnes »*Frierne*«. Det er et malende Digt, noget fremmedartet, men derfor ikke mindre betagende, særlig ved det ægte sydlandske Liv, der gennemstrømmer det. Oversættelsen er mesterlig; Hr. Oskar Andersen er vistnok den eneste herhjemme, der oversætter direkte fra provançalsk, og da han desuden behersker sit Modersmaal til Fuldkommenhed, er han noget nær en ideel Gengiver af den fortrinlige Digter, hvis Navn snart er kendt over hele Europa, og om hvem selve »Berlingske« fornylig meddelte, at han havde Udsigter til at opnaa den litterære Nobelpræmie. — Digtet er isprængt overmaade fine Illustrationer, der ere Gengivelser efter Burnands store illustrerede Udgave af »Mireio«. Det forlyder, at Mistral selv, efter at have set »Jule-Kerten«, skal have udtalt, at de vare »superbement« udførte.

Johannes Jørgensen har skrevet et Indledningsdigt, »*Immaculata*«, der er noget af det smukkeste, som Digteren har skrevet i Vers, og desuden har han leveret en Afhandling »*Beuron*«, hvis Slutning især er smuk og stemningsfuld. Hvad iøvrigt Johannes Jørgensen angaar, saa er han efterhaanden kommen til at indtage en saa an-

erkendt Stilling blandt os, at man stedse gaar ud fra som givet, at hvad der foreligger fra hans Pen *maa* være fremragende baade med Hensyn til Indhold og Form; man vilde først undres, hvis det ikke blev Tilfældet.

Der findes ogsaa gode Bidrag af norske Forfattere. Særlig har Dr. *Krogh-Tønning* skrevet om Julen med den Dybde og Klarhed, der altid kendetegner hans Frembringelser. Hr. *Pastor Offerdahl* fortæller interessant og med Varme om et Besøg i Nazareth.

Hæftet slutter med et Digt »Den gode Vilje« af *A. Walleen*, et Navn, som man altid møder med Glæde. — Med Digtet »Gerontius' Drøm« i Minde frygter man ikke for at udtale, at denne Forfatter har skænket os nogle af de smukkeste Strofer, som vor katholske Litteratur ejer.

Alt i alt er det en Række sympathiske Navne, der møder én i »Jule-Kerten« i Aar. Hvad de tilsammen har ydet, er en Julelektüre, der udmærker sig ved Dybde og en egen stille Ro, og som til Forskel fra andre Jule-skrifters Indhold er blottet for alt forlorent Effektojageri.

Der bør, naar Julen er ude, ikke findes den Katholik i Danmark, der ikke har læst »*Jule-Kerten*«.

Prisen er 50 Øre, og — bortset fra de øvrige fortrinlige Illustrationer — er »*Pavebilledet*« alene Pengene værd.
H. G.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

København. For Tiden kunne følgende Bøger af katholske Forfattere faas i alle Boglader til *nedsat Pris*.

Henri Conscience:

Den Lykke Rigdom yder.....	Før 1,00	....	Nu 0,50
Gnieren.....	— 2,00	....	— 0,65
Landsbyforhandelsen.....	— 1,50	....	— 0,50
Moder Hjob.....	— 2,00	....	— 0,65
Pengedjævelen. I.—II.....	— 4,00	....	— 1,00
Rekrutten.....	— 1,20	....	— 0,50
Julien Loraine.....	— 1,00	....	— 0,65
Levende eller død. I.—II.....	— 3,50	....	— 2,00

Georgiana Fullerton:

For besynderligt til ikke at være

sandt. I.—II. . . . . Før 3,35 . . . . Nu 1,00
 Lady Bird. I.—IV. . . . . — 9,35 . . . . — 1,00

Forøvrigt følger med Ugebladet *en ny Fortegnelse* over vor katholske Literatur, som faas i Kommission hos *Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandei*, Bredgade 64, Kbhv.

Odense. Ynglingeforeningen i Odense, som kalder sig efter Byens store Skytshelgen »*St. Knudsforening*«, gør glædelige Fremskridt og tæller allerede 12 flinke Medlemmer. Efter deres Valgsprog »*Tjener Herren med Glæde*«, (Ps. 99), søge Ynglingene med en kristelig Vandel at forbinde uskyldig Munterhed, som finder sit Udtryk i Foreningens Møder, der finde Sted hver Søndag Aften. Til Jul agte Ynglingene at opføre et religiøst Skuespil, som handler om vor Frelzers Fødsel. Foreningen har allerede fundet en Velgørerinde, en from Dame i Wien, som skænker et smukt *Banner* med den ubesmittede Gudsmoders og Martyrkongen St. Knuds Billeder. Den højtidelige Faneindvielse finder sandsynligvis Sted Søndag den 22. Januar, den Dag, paa hvilken Odense Menighed fejrer sin Kirkes anden Patron, St. Knuds Mindedag.

St. Agnesforeningen, som her i Odense ledes af St. Josefssøstrene og tæller 15 Medlemmer, holder den 11. December, Marias ubesm. Undfangelse, stor Fest, ved hvilken Lejlighed der opføres et religiøst Skuespil om Aftenen.

— Pastor Dr. *Pio*, som er ansat ved St. Maria Kirken i Odense, har allerede i længere Tid hver Onsdag Aften holdt *kateketiske Foredrag* i Kirken, som stadig har været godt besøgte baade af Katholiker og Anderledestroende. Odense Avis har til Stadighed bragt et kort og velvilligt Referat af Foredragenes Indhold.

Rom. Festlighederne til Minde om det Marianske Jubilæum toge deres Begyndelse den 27. Novbr. med *et Re-*

quiem i Laterankirken for Paverne Pius IX. og Leo XIII. Kardinal Satolli frembar det h. Messeoffer. En Mængde Mennesker fyldte den ældgamle Basilika.

— En Mængde Biskopper fra alle Verdens Egne ere ankomne til Rom, saa at den h. Fader paa Festdagen vil se sig omgivet af en stor Brøkdal af det katholske Episkopat, — et Billede, som den katholske Kirke alene er i Stand til at fremvise.

— Paa Festdagen vilde der finde en stor Illumination Sted i Rom. Foruden Peterskirkens Facade ville ogsaa Kolonnaderne blive oplyste med Lampions. Et Andragende om ogsaa at illuminere Peterskirkens Kuppel, blev afslaaet af Kardinal Rampolla, Basilikaens Ærkepræst, som begrundede sit Afslag med de nuværende politiske Forhold. En Forening af Borgere i Rom vilde ellers have paataget sig Omkostningerne ved Kuppelens Illumination. Særlig prægtig vil Belysningen af Maria-Søjlen paa den spanske Plads blive. Mindesmærket, som blev oprejst til Minde om Dogmets Forkyndelse, og Propaganda-Kollegiets Bygning, det spanske Gesandtskabs Bygning, Skolebrødrenes Hus og de store Hoteller, som alle ligge paa denne Plads, ville faa elektrisk Illumination. Om Aftenen paa Festdagen ved Angelus-Tiden vil der under Klokkeringning fra alle Roms Kirker og Kapeller blive afbrændt bengalske Blus fra samtlige Kupler og Taarne.

— Tirsdag Eftermiddag modtog den h. Fader i Audiens Prins *Albrecht af Preussen*, som opholdt sig i Rom for at repræsentere Kejseren af Tyskland i Anledning af Kronprinsen af Italiens Daab. Under Audiensen, som varede en halv Time, underholdt Paven sig paa den hjærteligste Maade med Prinsen. Dagen efter blev Prins *Arthur af Connaught*, som havde repræsenteret Kongen af England ved Kronprinsens Daab, modtaget af den h. Fader. Begge Prinser aflagde senere Besøg hos Kardinal-Statssekretær Merry del Val.

S.J.G. Til den forestaaende Julehøjtid uddeler St. Josefs Gildet **en Del Understøttelsesportioner paa 10 à 15 Kr.** De Gildebrødre (eller Enker efter saadanne), som ønske at komme i Betragtning, bedes **senest den 17. ds.** meddele det til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensg. 31.

S.J.G. **Mandag** den **12.** Decbr., Kl. 8^{1/2}, afholder St. Josefs Gilde Møde for I. og II. Grad.

St. Johannes Broderskab agter atter i Aar at afholde Juletræ for Medlemmernes Børn. Da Broderskabet imidlertid kun raader over meget smaa Midler, tillader undertegnede Udvalg sig atter i Aar at anmode Menighedens Medlemmer om at støtte os, saa Festen kan blive saa smuk og fornøjelig for Børnene som mulig. Idet vi bede Velgørererne modtage vor Tak for de foregaaende Aar bede vi dem om heller ikke at glemme os i Aar. Gaver modtages med Tak af nedenstaaende Udvalg:

Fru H. Jørgensen, Boyegade 8 ³ .	Chr. Jensen, Slotsgade 4 ⁴ .	E. Petersen, Absalonsgade 21 ⁵ .
Winther, Skydebaneg. 12 ⁴ .	L. Nielsen, Kattesundet 10 Kjld.	J. P. Stauning, Udvalgets Formand, Thorsgade 21 ¹ .

Skotøjsudsalget Gothersgade 103

fører kun Arbejde fra

H. Magnussens Skotøjsfabrik

og sælger en detail til enestaaende lave en gros Priser.

Guld-, Sølv- og Pletvareren gros & en detail

i flere forskellige Kvaliteter og Mønstre faas bedst og billigst fra Sydvestsjællands Fabrik.

Varer sendes overalt i Danmark.

Adgang til Hovedlageret i København meddeles enhver, som henvender sig skriftlig til

Mario di Pierri,

Telefon Nr. 13.

Guld- Sølvvarefabriken, **Skjelskør.**

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. December. 3. Søndag i Advent. Den offentlige Ihukommelse af Marias ubesmittede Undfangelses Fest. I St. Ansgars Kirke Kl. 10 højtidelig Pontifikal-

messe og Prædiken; Aften Kl. 6 Kongregationsandagt med Prædiken. — 12. **M.** Vicelin, Bekender og Biskop. — 13. **Ti.** Lucia, Jomfru og Mart. — 14. **O.** (Tamperfastedag) Oktavdag. — 15. **To.** Oktav af Marias ubesm. Undfangelse. — 16. **F.** (Tamperfastedag). Eusebius, Martyr og Biskop. — 17. **L.** (Tamperfastedag.)

Søndag den 18. December. 4. Søndag i Advent.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige **Titularfest** Søndag den 11. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med Fælleskommunion Kl. 8½ i Jesu Hjærte Kirke og højtidelig Kongregationsandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

Vincentiskonferentsernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 11. Decbr. Kl. ca. 11½ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Arbejde blandt de Fattige.

St. Ansgars Kirke. Torsdag den 15. ds. Kl. 8¼, højtidelig **Pontifikal-Sjælemesse** i Anledning af Aarsdagen for apostolisk Præfekt **Herm. Grüders Død** i 1883.

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) Søndag d. 11. December Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Efterm. Kl. 4 Katekese og Andagt.

Kalenderen 1905 er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48 og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I **Fredericia** hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

I Lighed med de foregaaende Aar agte Undertegnede i Anledning af **Julen** at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer** til de **Fattige** i Rosenkranskirkens Sogn. Det er vort Haab at Enhver efter Evne vil yde sin Skærv til dette veldædige Øjemed. De Trængende, som ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 17. December **personlig** opgive Adressen til en af de Undertegnede.

Frk. M. Balestrini,

Frk. M. Muus,

Gl. Kongevej 72¹.

Gl. Kongevej 91, Havehuset.

Frk. E. Ronge,

Lykkesholms Allé 14 C.

Med dette Nr. følger Helgenlegendens Slutning og Indholdsfortegnelse.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petitlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 51.

Søndagen den 18. December.

1904.

Indhold: »Katholicismen i Spanien.« — Hellig- og Saligerklæringens Historie. — Juleklokkerne. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser.

„Katholicismen i Spanien.“

—o—

Under denne Overskrift gaar for Tiden en Artikel rundt i danske Aviser, som i Grunden kun er et Udslag af det mest bornerte Had til den katholske Kirke. Hele dens Indhold lader sig sammenfatte i de faa Ord: Spanien er og bliver ved at være helt igennem katholsk, og det er det, vi ikke kan taale!

Lad os nu først lidt nærmere bese denne Artikel, som godt kunde stamme fra Pastor *Fliedners* Pen, og derefter besvare Spørgsmaalet: Har Katholicismen virkelig Skyld i Spaniens Nedgang?

I.

»Den geografiske Skillevæg,« — saaledes begynder Artiklen — »som Naturen har sat imellem den spanske

Halvø og det øvrige Evropa er ogsaa bleven en kulturel Skillevæg, trods alle Jernbaner og Telegrafer og den livlige Samfærdsel. Man kan næsten sige, at den spanske Kultur stadig har sin Rod i en »muhamedansk« Katholicisme, der er forbundet saa inderligt med hele Folkets Væsen, at ingen formaar at ryste den af sig. Ja, selv Malerne, Digterne og Forfatterne, kort sagt den Slags Spaniere, som siger, at de vil ikke være Katholiker, er det dog i langt højere Grad, end de selv aner. Ignatius Loyolas og Franciscus af Borgias Aand svæver stadig over Spanien. Klostermurene er det Bolværk, som værner Spaniens ejendommelige Kultur mod Tidens Strøm.«

Enhver, som kender lidt til Kulturhistorien og Ethnografien, kan ikke forbaves over, at Spanien, som desuden virkelig ligger noget afsides i Europa, har en Kultur, der er lidt forskellig fra andre Landes, endogsaa Italiens. Det er dog kun en Følge af Spaniens Beliggenhed og dets selvstændige Udvikling i Aarhundredernes Løb. Hvad »muhamedansk Katholicisme« egentlig skal være, har vel ikke engang staaet klart for selve Artiklens Forfatter. Spaniernes heltemodige Kampe *mod* Muhamedanismen er jo et af de herligste Blade i Folkets Historie. Og skal Malerne, Digterne og Forfatterne da absolut gaa op i trøstesløst Fritænkeri som andre Steder. Der er dog ingen Tvivl om, at »Tidens Strøm« gaar i materialistisk Retning og er blottet for alle højere Idealer. Men saa er det jo en stor Fortjeneste at værne om en Kultur, som *har* højere Idealer end et mageligt Liv her paa Jorden. Hvilken Slags Spaniernes Idealer er, røber Artiklen lykkeligt selv i det følgende:

»Trods Folkets Raab og de ophidsede Massers Stenkast, staar Klosterets Mure den Dag i Dag uskadte. Og ønsker man at faa at vide, i hvor stort et Omfang det spanske Folk lader sig beherske af Præstevældet, behøver man blot at gaa en Tur igennem Gaderne i en af Spaniens Byer, ligeegyldigt om det er en Landsby eller en Køb-

stad. Kommer man forbi en katholsk Kirke eller et Kapel, blotter alle Mændene deres Hoveder, og Kvinderne korsrer sig for at hilse Guddommen i Tabernaklet. Hvis en Præst viser sig med Dødssakramentet, falder alle paa Knæ; og kommer der en Vogn imod ham, stiger den kørende ud af Vognen, beder Præsten tage Plads, følger med blottet Hoved bag efter Vognen, som kører hen til den syges Hus. Disse Scener, der er hele smaa Kulturbilleder, har man hver Dag Lejlighed til at se.«

Hvor hjerteløst vantro maa ikke et Menneske være, som ikke finder at saadanne Scener er virkelig opbyggelige, for ikke at sige rørende! Men netop denne levende Tro paa Kristus i Sakramentet, det er Anstødsstenen for det nordiske »Kultur«menneske! — Iøvrigt fristes man her til at spørge: Er der i Spanien *to* »Folk« eller *ett*? »Folket« raaber, og de »ophidsede Masser« kaster Sten mod Klosteret; paa den anden Side lader »det spanske Folk« sig beherske af Præstevældet, og »alle Mændene og Kvinderne« ærer Gudmennesket i Nadverens Sakrament (de ærer ikke Præsten!). Enhver kan dog se, at de sidstnævnte er det egentlige spanske Folk, og de andre kun »ophidsede Masser«, som de ganske rigtigt kaldes. Men Artiklens Forfatter sympathiserer aabenbart med dette forsvindende Mindretal, med denne raa Pøbel, som er vildledt af publicistiske Krakilere, der gaar *med* Tidens fritænkernes Strøm. Det manglede bare, at det ædle spanske Folk skulde kaste sig i Armene paa saadanne blinde Førere! At dette ikke sker, beklages meget i Artiklen, som fortsætter:

»Den Antiklerikalisme« [d. e. det fjendtlige Sindelag overfor den katholske Religion], »som tidt giver sig saa højlydt Udtryk, er der ingen, der tager alvorligt. *Morct*, den liberale Minister og store Parlamentariker, som vilde hindre Klostersvænet i at tage Overhaand, er nu Sekretær i to store katholske Foreninger, Klosterbrødrenes væsentligste Støtter. Den forhenværende Minister *Robledo*, for

hvem ingen antiklerikal Forholdsregel var for streng, lader sine Døtre gaa i Kloster og tage Sløret.«

Det er jo glædelige Kendsgerninger, som viser, at ogsaa Mænd, som til Tider syntes at være Modstandere af Klosterlivet (fordi de gav efter for Frimurernes Anstregelser), i Grunden ikke kan gøre andet end nære den største Agtelse for Munke og Nonner, da jo Klostrene og deres Beboere i Virkelighed ikke har noget at gøre med den Karikatur, som katholikfjendtlige Skribenter, der aldrig har gjort sig nogen Umage for at studere Ordenslivet, har lavet dem om til.

Hvad der følger er mere dumt end ondskabsfuldt:

»Paa akkurat samme Maade har den andalusiske Røver det overfor Kirken. Han lover sin Madonna en Gave, hvis hun vil sikre ham et godt Udbytte af hans Arbejde, der maa noget for noget.«

Om Røverne i Abbruzzerne i Italien siger man det samme, og lettroende Protestanter, hvis Dømmekraft var svækket ved den megen Romanlæsning, har troet det til Punkt og Prikke.

Nu maa naturligvis »Helgenvæsenet« holde for igen:

»Ingen Spanier gaar omkring uden en Amulet« [vistnok et Skapular eller en Medalje] »om Halsen; ingen kan leve uden sin egen Helgen« [sin Navnepatron] »og sin egen Guds Moder. Spanierne har nemlig en Mængde Madonnaer; der er Madonna »af Carmen« [Karmel], »af Pilar, Monserate, Reina de los Angelos osv. osv. De mere dannede ved naturligvis godt, at der kun er én Madonna. Men de uoplyste Lag i Befolkningen gaar absolut ikke ind paa det. I Saragossa vilde man sikkert komme meget galt efter det, hvis man paastod, at Byens Protektrice, Madonna af Pilar, stod paa samme Trin som de andre Madonnaer.« [Hvad kalder man e Menneske, som ikke tør lade det komme an paa en Prøve? — Men at sende falske Paa-stande ud i Verden er jo ikke forbundet med nogen Fare, — og et lille Honorar har man altid Brug for!]

Nej, saa dumme er Spanierne ikke, ikke engang »de uoplyste Lag«. Sagen er simpelthen den, at en Dansker godt kan sige, at han synes bedst om *Thorvaldsens* Kristus, bedre end om nogen anden; men naar en Spanier gør ligesaa med Hensyn til Guds Moders Billeder, saa er det galt; thi saa maa alt opfattes paa en forkert Maade. Hvem ved ikke, at Folk, der bor paa et Valfartssted, er tilbøjelige til at tro, at *deres* Valfartssted overgaar alle de andre, ligesom mangan *København* mener, at hans Fødeby er den smukkeste i hele Verden, og naar dette ikke gaar an, ja, saa er Paris dog ikke København. Barnagtigheder!

Efter at Artiklens Tendens nu er klar nok, nøjes jeg med at forsyne Resten af den med et Par Anmærkninger i Klammer, for derefter at behandle Spørgsmaalet om Catholicismens Skyld i Spaniens Nedgang.

»Et fortræffeligt Middel mod al Overtroen og Helgenvæsenet, [d. v. s. mod den katholske Tro ovehovedet] »vilde det selvfølgelig være, om man højnede Folkeoplysningen« [helst i den Grad, at man hver Dag i de spanske Aviser kunde læse en pæn Række Selvmord, Barnemord o. l., ikke sandt?]. »Over en Tredjedel af Spanierne kan ikke Alfabetet« [fordi Præsterne alene ikke kan være Skolelærere for hele Befolkningen, medens netop de frimurerske Regeringer ikke engang udbetale de faa verdslige Lærere deres Gager!]. »Den paveligsindede Styrelse har Undervisningsvæsenet i sin Haand, og den ser det netop som en Betingelse for sin Magt, at Folkeoplysningen holdes nede.« [Denne Styrelse har først været til et Par Aar, og hvad Artiklen siger om dens Hensigter, er aabenbar Løgn; den gør, hvad den kan gøre].

»Den, som vil udrette noget i dette Land, maa være opfostret i en Jesuit- eller Franciskanerskole. Er han ikke det, bliver han undertrykt og tilintetgjort. Hans Livsvirksomhed mødes stadig af uventede Hindringer og Uheld. Men for den, der følger Jesuiterne, er det, som om en

usynlig Magt stadig rydder Hindringerne af Vejen, og gennem en hurtig Udvikling naar han sit Maal. Saa er det ham endda tilgivet, om han engang imellem støder i den antiklerikale Basun. Blot han lader det blive derved« [Ja, det maa være det rene Hekseri! I Frankrig derimod er for Tiden netop det modsatte Tilfældet; saadan gaar det nu engang i denne pukkelryggede Verden].

II.

Hos den katholske Kirkes Fjender er det saa godt som et Dogma, at »Spaniens Nedgang skyldes Katholicismen«. Men det modsatte er Sandheden: Ved Katholicismen er Spanien i sin Tid bleven et Verdensrige, saa stort, at Solen i det aldrig gik ned; men det er blevet anderledes, siden Amerikas Guld og den religionsfjendtlige Liberalisme var kommen til Herredømmet.

Spaniens Indbyggere har siden de ældste Tider gennemgaaet de haardeste Trængsler, men til Gengæld er en stor Del af deres Historie ogsaa en Helteslægts Historie. Da Folkevandringens Bølger trængte ind over Pyrenæerne, havde den katholske Kirke i Spanien allerede tilvejebragt den mest blomstrende Kultur. Men i det 8. Aarhundrede blev Landet ligesom oversvømmet af en vældig Bølge, da Islamismen med uimodstaaelig Magt trængte ind fra Afrika. Dengang bestod Spanien endnu af forskellige kristelige Riger, men de Kristne forenede sig og viste senere et uovervindeligt Heltemod. I 500 Aar forsvarede Spanierne deres fælles nationale og religiøse Interesser mod Islamismen, indtil den sidste mauriske By, Granada, blev vundet tilbage i 1492, samme Aar, som Amerika blev opdaget af *Cristoforo Colombo* ved Hjælp af den Støtte, som det spanske Kongepar *Ferdinand* og *Isabella* havde ydet ham.

Med forbavsende Hurtighed udviklede nu Landet sig til et Verdensmonarki, og det netop under Konger, som

med Stolthed kaldte sig »katholske«. Katholsk var ogsaa Lovgivningen, det offentlige Liv, Litteraturen, Kunsten og Videnskaben. Selv *Erasmus af Rotterdam* indrømmer, at Videnskaben i Spanien naaede til et saa højt Trin, at den vakte Forundring hos Europas mest fremskredne Folk og ligefrem opstilledes som Mønster til Efterligning. Man gik saa vidt, siger han, at ingen Spanier blev anset for adelig, hvis han var ligegyldig over for Videnskaben. Mænd af de første adelige Familier lærte paa Universiteterne, og selv adelige Damer holdt Forelæsninger over Rhetorik og klassisk Litteratur (jfr. *Hefele, Ximencs, 2. Udg. 1851, S. 103 ff.*)

Med Hensyn til Storladenhed, sædelig Værdi og æstetisk Skønhed overgaar den spanske Litteratur alt, hvad Protestantismen nogensinde har frembragt paa dette Omraade, og det samme gælder for Malerkunstens og Arkitekturens Vedkommende. Spanien er i Besiddelse af Monumenter, der ligner et henrivende Digt om Gud og hans store Gerninger, — et Digt, hugget i Sten. Endnu den Dag i Dag er Kunstsansen levende. Da der forleden faldt Sne i Madrid — en stor Sjældenhed —, blev den straks anvendt som Kunstmateriale. »Store og smaa,« fortæller »*Leander*« i »*Dannebrog*« for 8. Dec., »gav sig til at lave Snefigurer, ikke de klodsede Snemænd, man ser i Norden, men fintformede Statuer, der kun manglede Marmorets Haardhed.«

Aldrig har vel et Land i saa kort Tid og under saa vanskelige Forhold haft en hurtigere og mere glimrende Fremgang i Henseende til Dannelse, Handel, Kunst og Videnskab, end netop Spanien. Og den altbærende Kraft var Katholicismen! Tilbagegangen derimod skyldes helt andre Aarsager.

Den første af disse Aarsager var Amerikas Guld. Ikke Katholicismen, men *Merkantilismen* har fremfor alt ødelagt Spanien. Pengene er jo i og for sig ingen Rigdom; det er kun et Lands *produktive* Værdier, der gør det vel-

havende. De mange Penge virker nedtrykkende paa de produktive Værdier. Den økonomiske Liberalismes Grund-sætning: »Jo flere Penge — desto større national Rigdom,« har netop i Frankrig gjort den mest glimrende Fiasko. Spanien blev fattigt som Følge af dets forkerte økonomiske Politik.

Dertil kommer, at Folk i Massevis udvandrede til Amerika, og skønt Arbejdskraften derved forringedes, gad man ikke mere bestille saa meget som før, — man havde jo Penge i Kassen. Agerdyrkingen gik tilbage, Værkstederne blev tomme, Metalgruberne blev ikke mere udbyttede, — i Amerika laa jo Guldet paa den aabne Vej. Energiske Folk udvandrede, og de ligegyldige blev tilbage. Da Amerika blev opdaget, havde Spanien 16 Millioner Indbyggere, 200 Aar senere kun Halvdelen: 8 Millioner (nu 18 Millioner). —

Den anden Aarsag til Spaniens Nedgang er heller ikke Katholicismen, men *Liberalismen*. Hvem har styret Spanien i de sidste 200 Aar? Det var ikke Kirken, Præsterne, Munkene osv., men de liberale bourbonske Konger med deres frimurerske Ministre. De spanske Magthavere forkastede den katholske Middelalders katholske Principper og stillede sig fjendtlige overfor Kirken. Tre Aarhundreders absolute Kongedømme berøvede Landet dets demokratiske Friheder og styrkede det i Krige og Revolutioner.

Den lærde Historiker *Dr. Brück* (*Die geheimen Gesellschaften in Spanien bis zum Tode Ferdinands VII., Mainz 1888, S. 48 ff.*) har af samtidige spanske og som oftest frimurerske Kilder paavist, at Frimurerne allerede i det 18. Aarhundredes første Halvdel fik Indpas i Spanien (fra England) og der i Forbund med de franske Jansenister og Filosofer utrættelig arbejdede paa at styrte den bestaaende politiske og kirkelige Orden. »Deres Maal var ikke noget andet end at dekatholisere den lavere og højere Undervisning, at berøve Kirken dens Gods og at løsrive Spanien fra Kristenhedens Midt- og Enhedspunkt.«

For at naa dette Maal fik man først Jesuiternes For- drivelse sat igennem. Heri deltog navnlig ogsaa den engelske Gesandt *Keene*. Det lykkedes Ministeren Grev *Aranda*, »de hemmelige Selskabers Hovedagent i Spanien,« at formaa Kongen dertil. Følgen heraf var Undervisningens Forfald baade i Spanien og i Kolonierne, og i Stedet for trængte hæreliske og atheistiske Lærdomme ind i Landet. Universiteternes Lærestole blev besatte med Jansenister og Fritænkere, og hele Landet blev oversvømmet af en sand Syndflod af ugudelige Skrifter. Ved Bagvadskelser og Intriger blev alle oprigtige Katholiker fjernet fra Hoffet, saa at de svage og uselvstændige Konger kun var omgivne af Frimurernes Haandlangere. Hver Gang et eller andet ikke vilde lykkes for de spanske »*.*-Brødre«, greb man til det Middel at iscenesætte en Revolution. Saaledes navnlig i Aarene 1814 til 1820. Ved Revolutionen i 1868 blev Statens Gæld fordoblet.

I Trediverne i forrige Aarhundrede blev Kirkegodset inddraget af Staten. Som Følge heraf lønnes Præsterne af Staten, og Lønningerne var straks elendige nok, men i 1879 maatte Præsterne endog give Afkald paa den fjerde Del af deres Gager »af Hensyn til Statens daarlige Finanser«.

Dengang paaviste Biskop *Huesca* i et Andragende til Regeringen, at mange af de ham undergivne Gejstlige efter Fradrag af Fjerdelen kun havde en maanedlig Indtægt af 30, 40 eller 50 Frcs., hvoraf der desuden skulde betales 6 a 10 Procent i Kommuneskat. Herefter kan man gøre sig en Forestilling om »Præstevældet« i Spanien!

Men nu Kolonierne! Var ikke den katholske Kirke Skyld i, at Spanien tilsidst endogsaa tabte Kuba og Filip- pinerne? Ingenlunde! Som det var gaet med de andre spanske Kolonier, at de nemlig misregeredes, indtil de helt tabtes, saaledes gik det ogsaa her; Kendsgerningerne taler højt nok:

I de amerikanske Besiddelser, som Spanien beholdt

indtil 1898, kunde Kirken i de sidste 95 Aar (1803 til 1898) ikke oprette et eneste Bispedømme, hvor haardt det end tiltrængtes; det katholske Kirkeliv blev undertrykt saa meget som muligt, det kirkefjendtlige Frimureri derimod ligefrem planmæssig fremmet paa alle Maader; efter 1869 blev der paa Kuba alene grundlagt 164 Frimurerloger, alene i Havanna eksisterer der 68 Løger, ja næsten enhver større Landsby har sin Loge.

Jo mere altsaa de kirkefjendtlige Blade søger at rive ned paa den spanske Styrelse før den sidste Katastrofe som Følge af Krigen med de forenede Stater, desto bedre beviser de, at Frimureriet kun skader Folkets Velfærd, idet det efter Evne hindrer Kirken i at udfolde sin velsignelsesrige, folkevenlige Virksomhed: »Fals slaar sin egen Herre paa Hals!«

P. G. Schmiderer.

Hellig- og Saligerklæringens Historie.

— o —

Helligerklæringen naar tilbage til Kirkens første Tider; den har skiftet Udseende i Henseende til sin ydre Form, men dens Formaal og Virkning var altid de samme: nemlig at takke Gud, at ære hans Tjenere og at give de Troende Forbilleder og Forbønsmænd i de Hellige, ved hvis Hjælp de ogsaa skulde naa til Fuldkommenhed. Navnlig blev *Martyrdøden* betragtet som et særligt Tegn paa heroisk Kærlighed til Gud. De første Kristne have aldrig ydet nogen, end ikke Martyrerne, religiøs Dyrkelse, saa længe Kirken ikke havde anerkendt dem som Hellige. Først efter Forfølgelsens Tider begyndte man at kanonisere ogsaa saadanne Hellige, Mænd, Kvinder, Jomfruer og Enker, som just ikke med deres Blod havde vidnet om deres

Tro paa Kristus. I Modsætning til de egentlige Martyrer kalder man dem *Bekendere*. Siden Pave Klemens' — den h. Petrus' tredje Efterfølger paa Bispestolen i Rom — Dage finder vi allerede de væsentlige Punkter i den nuværende Kanonisationsproces. Dengang havde man allerede de udvalgte Skribenter, Notarer og Advokater, som beskæftigede sig med Martyrakterne. Efter at disse Akter vare samlede, fulgte Undersøgelsen, som det fremgaar af den h. Cyprians Breve til Pave Cornelius. Man undersøgte, om Martyren havde levet indenfor Kirkens Enhed, om Bevæggrunden til Martyrdøden ogsaa havde været ren og fri for Hovmod og kun var Kærlighed til og Troskab mod Troen. Denne Undersøgelse blev ledet af Diocesets Biskop, som meddelte det endelige Resultat under den h. Messe. Man indskrev den nye Helgens Navn i Kirkebøgerne (Dypticherne) og bragte ved et Cirkulære alle andre Menigheder Meddelelse derom. Meget ofte, som den h. Augustinus beretter, sendte Biskoppen i et Dioces, i hvilket en Martyr var død, samtlige Akter til Metropolitanbiskoppen, som prøvede og afgjorde Sagen i Forening med de andre Biskopper. Var Dommen udtalt, bleve den Helles jordiske Levninger — som Udtrykket lød — »løftede«, d. v. s. Relikvierne blev henstillede paa deres Plads paa Altret. Paverne foretog denne Kanonisation paa Synoderne, som bleve afholdte under deres Forsæde to eller tre Gange om Aaret, og som senere bleve erstattede af de nuværende saakaldte Konsistorier. I det 10. Aarhundrede traf Paverne i Kraft af deres apostoliske Fuldmagt den Ordning, at Kanonisationsprocessen udelukkende hørte ind under deres Domstol og Afgørelse. Alt blev prøvet og undersøgt af den h. Stol, som i dette Øjemed indsatte en særegen Domstol og bestemte en særegen Fremgangsmaade. Den første Kanonisation, som paa denne Maade blev fuldbyrdet af Paven, var Biskoppen af Augsburgs, den h. Ulrichs Helligerklæring. Den foretoges af Pave Johannes XV., som besteg den pavelige Trone i Aaret 987. Efter

Pave Alexander III.s Dekret foretoges Kanonisationerne alene indenfor Byen Rom, med Undtagelse af den h. Frants af Assisis, som blev foretaget i selve Assisi af Pave Gregor IX., og den h. Ivos, som Pave Klemens VI. foretog i Avignon. Dog var Kanonisationen endnu ikke ledsaget af de glimrende Ceremonier, som i vore Dage gør denne Handling saa ophøjet og højtidelig. Den blev simpelthen afgjort og publiceret ved en pavelig Skrivelse. Alexander VII. var den første Pave, som indførte denne pragtfulde Festlighed. Den fandt Sted første Gang med megen Højtidelighed ved den h. Frants af Sales' Salighedserklæring.

Juleklokkerne.

—o—

Snart Juleklokkerne ringe,
 Et Glædesbudskab de bringe!
 Vidt over Jorden, i Slot og i Hytte,
 Frydefuldt alle til Klokkerne lytte;
 Thi Julen er Glædens Fest.

Naar Juleklokkerne ringe
 Og Glædesbudskabet bringe,
 Da maa jeg tænke paa Barnet det blide,
 Som monne i Bethlehems Stalden hvile;
 Thi det er jo Julens Gæst.

Thi Juleklokkerne ringe,
 Det Glædesbudskab at bringe:
 Herren som Barn lod til Verden sig føde.
 Herren, Guds Søn, for os alle vil bøde!
 Ja! Julen er Glædens Fest.

Mens Juleklokkerne ringe
 Og Glædesbudskabet bringe,

Vil jeg annamme Guds Søn i mit Hjerte,
 Bære ham hos mig i Glæde og Smerte,
 Thi Han er jo Julens Gæst.

Mexiko, til Julen 1904.

J. O.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

— 0 —

København. Torsdag d. 8. December afsluttede Hr. Dr. *Angul Hammerich* sine Forelæsninger i dette Semester paa Universitetet over den gregorianske Choral, ved hvilke St. Ansgars Kirkes Damekor har medvirket under Hr. Organist *Foh. Hammermüllers* Ledelse.

Hr. Dr. Hammerich er en begejstret og stor Beundrer af den gregorianske Choral, hvorfor de fleste Stykker paa hans Anmodning maatte gentages af Koret. Men Doktoren er ogsaa grundig hjemme i sit Fag og dets Litteratur. Dr. Xav. Haberl i Regensburg blev flere Gange nævnet som en af Nutidens største Musikhistorikere og Choralforskere, og hans »Magister Choralis«, som er oversat i de fleste europæiske Sprog, blev stærkt anbefalet til Studium. Højest i Doktorens Gunst staa dog Benediktinerne fra Solesmes i Frankrig med Dom Pothier i Spidsen og deres store Værk »Paléographie musicale«, som behandler Choralen fra det 9. til det 16. Aarhundrede. Fem Bind ere udkomne og findes paa det kongelige Bibliothek. Værket vidner om Benediktinernes uhyre Flid og store Dygtighed og maa vel anses for at være det vanskeligste og største Foretagende indenfor den musikhistoriske Forsknings Omraade. Ikke mindre beundrer Dr. Hammerich ogsaa disse lærde Munkes overordentlig hjærtevindende Beskedenhed og Fordringsløshed. Navnlig synes Dom Pothier at have gjort et særligt Indtryk paa Dr. Hammerich under deres Møde paa den gregorianske Kongres i Aar i Rom. Ved den sidste Forelæsning takkede Doktoren Koret fra St. Ansgars Kirke for dets Medvirkning; men vi Katholiker maa ogsaa have Lov til at takke Hr. Dr. Hammerich for hans grundige og velformede Foredrag og for den store Beundring,

han søger at indgyde sine Tilhørere, for vor h. Kirkes officielle, autoriserede Sang, den gregorianske Choral.

— Det synes som om den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelses Fest i Søndags, er bleven fejret med særlig Højtidelighed i alle vore Menigheder i Vikariatet, i Anledning af at der i Aar vare henrundne 50 Aar, siden Dogmets Forkyndelse ved Pave Pius IX. I flere Menigheder afholdtes ogsaa om Aftenen festlige Sammenkomster med Foredrag, Sang og Opførelse af religiøse Skuespil. I St. Ansgars Kirke, som var festligt smykket med Blomster og grønne Træer, fejrede den højærværdigste Biskop i Dagens Anledning en højtidelig Pontifikalmesse, under hvilken Koret under Hr. Hammermüllers Ledelse udførte M. Hallers »Missa Octava« overordentlig fint og formfuldendt. Om Aftenen holdt Mariakongregationen for Mænd Festmøde med Optagelse af nye Medlemmer, under hvilket Pastor Werhahn fra Ordrup prædikede. Efter Prædikenen foretog Biskoppen den højtidelige Optagelse af de nye Kongreganister. Som om Formiddagen bidrog Koret atter om Aftenen til Gudstjenestens Forherligelse. Den smukke Festandagt sluttede med »Te Deum« og den sakramentale Velsignelse.

S.J.G. Indkomne Begæringer om Andel i **St. Josefs Gildets Understøttelsesportioner** i forestaaende Julehøjtid ere alle bevilgede og ville Andragerne ved Henvendelse Kl. 5—7 Eft. hos Gildets Kasserer, Hr. Sakristan Jensen, Brædg. 64, kunne hæve de dem tillagte Portioner.

„JULE-KERTEN“,

Pris 50 Øre; 7 Eksp. 3 Kr.

faas i alle Boglader og hos Udgiveren (Kong Georgs Vej 35, Københvn F. Tlf. Godthaab 613.) Særtryk af **Pavebilledet** paa tykt krideret Papir (Format ca. 11 × 15 Tommer) faas de samme Steder à 50 Øre.

Torsdag den 15. ds. udkom 2den Aargangs 12te Hefte af

„VARDEN“.

Indhold: Johs. Jørgensen: En Valdenser.

Paul Bourget: Den forhaanede.

J. B. Lohmann: Har Jesus kun lært ét Aar?

Litteratur og Teater.

2den Aargang kmp. à 4 Kr. faas i alle Boglader. Tredie Aargangs 1ste Hefte udkommer d. 16. Januar. Subskription tegnes à 4 Kr. i alle Boglader og paa Posthusene. »Varden« sendes under Korsbaand fra Udgiveren, Kong Georgsvej 35, København F. — Tlf. Godthaab 613, — à 5 Kr. aarlig.

Skotøjsudsalget Gothersgade 103

fører kun Arbejde fra

H. Magnussens Skotøjsfabrik

og sælger en detail til enestaaende lave en gros Priser.

Guld-, Sølv- og Pletvarer en gros & en detail

i flere forskellige Kvaliteter og Mønstre faas bedst og billigt fra Sydvestsjællands Fabrik.

Varer sendes overalt i Danmark.

Adgang til Hovedlageret i København meddeles enhver, som henvender sig skriftlig til

Mario di Pierri,

Telefon Nr. 13.

Guld- & Sølvvarefabriken, **Skjelskør.****Kirkelig Kalender.**

Søndag den 18. December. 4. Søndag i Advent. — 19. **M.** Forventning af Frelserens Fødsel. — 20. **Ti.** Ferialdag. — 21. **O.** (Fastedag.) Thomas, Apostel. — 22. **To.** Ferialdag. — 23. **F.** (Fastedag.) Ferialdag. — 24. **L.** Vigilielfastedag til Julefesten.

Søndag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kødet. Første Juledag.

Mandag den 26. December. St. Stefans Fest. Anden Juledag.

Gudstjeneste paa 1ste Juledag.**St. Ansgars Kirke:**

Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.

» 10 Pontifikalmesse med Prædiken.

» 6 Aften: Festandagt.

Rosenkranskirken:

Kl. 5 Morgen: Højmesse med Prædiken; derefter en h. Messe Kl. 8.

» 10 Højmesse med Prædiken.

» 5 Festandagt.

St. Anna Kirke:

Kl. 6 Morgen Sangmesse med Prædiken.

» Efter Sangmessen og Kl. 8 St. Messe.

» 10 Højmesse med Prædiken.

» 6 Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjærte Kirke:

Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.

» 10 Levitmesse med Prædiken.

» 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Exposition af det Allerhelligste.
 » 6 Stille h. Messe.
 » 9 Højmesse med Prædiken.
 » 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel:

- Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Stille Messe.
 » 3 Efterm.: Festandagt med Prædiken.
2den Juledag holdes Gudstjenesten alle Steder som paa en almindelig Søn- og Helligdag.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 6 og 10 i St. Ansgars Kirke, Kl. 5 og 10 i Rosenkranskirken og Kl. 10 og 6 i St. Anna Kirke paa 1ste Juledag afholdes en **Kollekt til Kirkernes Opvarmning.**

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) Mandag d. 26. December, **Anden Juledag.** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Eftermd. Kl. 5 Katekese og Festandagt.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønske at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte **Stolepladser** i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann (Købmagergade 48) eller til Hr. Kirkebetjent P. Stein inden Maanedens Udgang.

Uddelingen af Fødevarer i St. Ansgars og St. Anna Sogne i Anledning af Julen finder Sted **Fredag den 23. ds. Kl. 10—11** i St. Ansgars Skolelokale, Bredgade 69, St. o. G. De Trængende maa **personlig møde.**

✠ At vor kære gode Fader, **Peter Martin Lund**, er hensovet stille og roligt d. 10. December 1904 bekendtgøres herved af

hans Børn.

Den kære Hensovede anbefales til Menighedens Forbøn. R. I. P.

Kalenderen er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. **1905** og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I **Fredericia** hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes **Kalenderen** pr. Post.

Mærk! Læserne gøres opmærksomme paa, at Bøgerne **Julien Lorraine** og **Levende eller død**, som omtaltes i forrige Nr., ikke ere af H. Conscience og ej kunne anbefales.

Med dette Nr. følger en **Fortegnelse over katolsk Litteratur.**

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

52. Hærgang.

„Nordisk Ugeblad“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, København. — Ugebladets Redaktør: Andr. Johansen, Bredgade 64. — Annoncer: 15 Ø. Petittlinien. — Private Annoncer modtages kun af Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Nr. 52.

Søndagen den 25. December.

1904.

Indhold: Den hellige Julefest. — En Julefortælling. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Tyrkiet. — Bekendtgørelser.

Den hellige Julefest.

— 0 —

Den hellige Julefest er Fredens og Glædens Fest. »Ære være Gud i det højeste og paa Jorden Fred med de Mennesker, som have en god Vilje!« Dette forkyndte fordem Guds Engle paa Bethlehems Marker, dette var stedse og er det ogsaa endnu, den Festhilsen, som indbyder Kristenheden til from Betragtning. I disse Festdage betragte vi Guds, vor Faders Barmhjærtighed, idet han sendte sin enbaarne Søn til Jorden som Menneskeslægtens Frelser.

Allerede den store Seer Isajas, Evangelisteri blandt Profeterne, har med jublende Ord henvist til den nye Naadetid, som skulde begynde med Guds Søns Menneskevordelse, idet han udraaber: »I skulle med Glæde øse af Frelserens Kilder« (Isaj. 12, 3.). Da Frelseren viste sig i synlig Skikkelse her paa Jorden og ved mangehaande Vidnesbyrd, ved sine herlige Undergerninger, ved sin Læres Lys og

ved sin hellige Livsvandel beviste sin Guddom, oprandt det nye straalende Lys for Troens Øjne; ved Betragtningen af Kristi Livs, Lidelses og Helliggørelses Hemmeligheder lære vi at kende og elske Gud. Om Kristus siger derfor den h. Apostel Johannes: »Vi have Alle modtaget af hans Fylde, Naade paa Naade.«

I Kristus er den guddommelige Almagts Fylde; derfor siges der i Juleevangeliet om Ordet d. v. s. Guds Søn: »Alt er blevet til ved Det og uden Det er intet blevet af det, som er.« I Kristus har den guddommelige Visdom aabenbaret sig; derfor kalder Juleevangeliet ham »det sande Lys, som oplyser ethvert Menneske, som kommer til denne Verden,« og Apostelen Paulus skriver: »I Kristus ere alle Visdommens og Kundskabens Skatte skjulte.« (Coloss. 2, 3.) I Kristus er der overvættets rig Forløsning (Ps. 120); dem, som tage mod ham, giver han Magt til at vorde Guds Børn.

En smuk Betydning har den h. Julefest, naar vi se hen til Aarstiden, i hvilken den fejres. Det er Vinter-Solhvervstiden; i den længste Nat fødes Lyset til nyt Løb. Denne lange Vinternat, i hvilken Kristi Fødsel falder, symboliserer Hedenskabets og den ugenløste Verdens lange Nat. Lyset, som sejrer over Mørket, saa at Dagene atter vokse, minder om Kristus, som i den h. Skrift kaldes »Lys af Lyset« og »Retfærdighedens Sol«, som med den guddommelige Sandheds Lys oplyste Verden, opfyldte Sjælene med nyt Haab og opvarmede de kolde Hjærter med den guddommelige Kærlighed. Ligesom Solen, der ved Jule-tiden atter begynder at vinde Sejr og lidt efter lidt vækker hele Naturen til nyt Liv, saaledes har ogsaa Kristus, den aandelige Sol, fornyet Jordens Aasyn. Det minder den smukke Julesalme os om med de herlige Ord:

Helligste Nat! Helligste Nat!
 Mørket alt svinder, vi skue heneden
 Vinkende Stjerner paa Himmels Blaa!
 Engle nedsvæve, forkynde os Freden;

Kommer, med Hyrderne ville vi gaa,
 Glæde os med dem og ile afsted —
 Engle fra Himmelen følge vor Fjed —
 Ile i Morgengry
 Ind til Kong Davids By
 Hen til Guds Søn.

»For Mennesker en Mand, for Gud et Barn,« saaledes lyder et gammelt, kristeligt Ordsprog. Frelseren er blevet et Barn, for at vi skulde blive som Børn overfor ham, annamme det barnlige, ydmyge Sindelag, som har Forjættelsen om Syndernes Tilgivelse, om Frelsen og Himlen. Den barnlige Andagt til Jesusbarnet er en velsignet Frugt af den hellige Julefest, fremblomstret ved Krybben i Bethlehems Stald. Og Kærligheden til Gud i Frelserens Menneskevordelse har i Tusinder og atter Tusinder antændt den offervillige Kærlighed til Næsten. Fra det guddommelige Barn i Krybben er den levendegørende Aand i den fuldkomneste kristelige Næstekærlighed udgangen; derfra stamme Velgørenhedsinstitutionerne, som Hedenskabet ikke kendte, med hvilke den kristne Kirke først har velsignet Jorden. Der have hine ophøjede og højmodige Ordener deres Oprindelse, som opsøge Elendigheden i alle dens mangehaande Skikkelser, for alle Vegne at bringe den kristelige Charitas' Hjælp og Velsignelse. Af det fattige Jesusbarn lærte den hellige Landgrevinde af Hessen og Thüringen, den hellige Elisabeth, i den stille Julenat at istemme Takkesalmen »Te Deum« midt under de bitreste Lidelser; af Barnet i Bethlehem lærte en hellig Johannes af Gud, en hellig Vincents af Paul og saamange andre fromme Mænd og Kvinder at øve kristelig Barmhjærtighed der, hvor den blotte Humanitet snart slukkes som Ild i et Knippe Halm.

»Kristi Velgøring« kaldte man forhen med simple men skønne Ord den hellige Julefests Hemmelighed. Denne »Kristi Velgøring« har tilbagegivet Menneskeslægten den tabte Fred, har forløst og saliggjort den. Derfor gives der intet glædeligere Budskab, end Julefestens Evangelium, som

Sangen paa Bethlehems Marker forkyndte. «Et Barn er os født, en Søn er os givet, paa hvis Skuldre Herredømmet hviler, og man kalder hans Navn: »Den Underfulde, Raadgiveren, Gud, den stærke Helt, Fremtidens Fader, Fredsfyrsten.« Denne Profetens herlige Spaadom lyksaliggør atter talrige Kristnes Hjærter, som i Aanden ile med Hyrderne til Krybben og med en from og levende Tro glæde sig over det glade Budskab, som har fornyet Jordens Aasyn. Stjernen, som lyste for de vise fra Østerland, var Tegnet paa en ny Verdenspøke, den kristelige Tankes Herredømme paa Jorden.

Den hellige Julefests Lykke og Velsignelse lovpriser den smukke og fromme Salme: »O salige Nat!« med de simple og hjærtelige Ord:

»O salige Dag!
Vort største Behag!
Du dulmer vor Smerte,
Og vækker vort Hjærte

Til Tak og til Kærligheds hellige Fryd!«

Julen skal opfylde det kristelige Hjærte med Kærlighed og Tak til Gud, vor Fader, som har sendt sin enbaarne Søn som Verdens Frelser. Derfor formaner Kirken i Julefestens Epistel med den store Verdens-Apostel Paulus' Ord: »Aabenbaret for alle Mennesker er Guds vor Frelses Naade.«

Julefortælling.

(Lille Wolffs Træsko.)

—o—

Der var en Gang — for saa lang Tid siden, at alle Mennesker har glempt, hvornaar det var — i en By i Nord-europa, hvis Navn er saa vanskeligt at ingen Mennesker husker, hvad den hedder — der var en Gang en lille

syvaars Dreng, som hed Wolff; han havde mistet begge sine Forældre, og var nu en gammel Tante til Byrde, en haardhjærtet og gerrig gammel Dame, der kun kyssede sin Nevø hvert Nytaar, og som drog et dybt Klagesuk, hver Gang hun satte en Tallerken Suppe foran ham.

Men den stakkels Dreng var saa godhjærtet, at han alligevel holdt af den gamle Dame, skønt han var meget bange for hende, og skønt han altid kom til at ryste af Skræk, naar han saa paa den store Vorte med fire graa Haar paa, som sad paa hendes Næsetip.

Da hele Byen vidste, at Wolffs Tante havde sit eget Hus, og at hun havde en gammel Uldstrømpe fuld af Penge, saa kunde hun ikke lade sin Nevø gaa i Friskolen; men hun havde plaget den Mand, som lille Wolff gik i Skole hos, saa meget for at faa Afslag i Betalingen, at denne usle Skolemester, der ærgrede sig over at have en Elev der gik saa slet klædt, og som betalte saa daarligt, meget ofte, hvad enten Drengen fortjente det eller ej, gav ham Plakaten paa Ryggen og Huen med Æselsørerne paa Hovedet; ja, han satte endog ondt Blod for ham hos hans Kammerater, der alle var Sønner af velhavende Borgere, og som alle lod deres Drillerier gaa ud over det forældreløse Barn.

Den stakkels Dreng var derfor meget ulykkelig, og hver Gang det blev Jul, skjulte han sig rundt omkring i Krogene og græd.

Juleaften skulde Skolelæreren tage alle Børnene med til Midnatsmessen og bagefter bringe dem hjem til deres Forældre igen.

Da nu Vinleren var meget streng det Aar, og da det havde sneet stærkt flere Dage itræk, mødte alle Skoledrengene varmt paaklædte og indpakkede, med Pelshuer ned over Ørerne, med baade to og tre Frakker paa, med strikkede Handsker eller Bælgvanter paa Hænderne, og med gode, tyksaaledede, sømbeslagne Støvler. Lille Wolff var den eneste, som stod og rystede af Kulde i sine sædvanlige

Klæder, som han gik med baade Hellig og Søgn, og paa Benene havde han kun Bomuldssokker og tunge Træsko.

Hans Kammerater, der blev irriterede over, at han saa saa bedrøvet ud og var saa bondsk og kejtet af sig, lod den ene Gang efter den anden paa hans Bekostning; men det forældreløse Barn havde saa travlt med at puste i Hænderne, og hans Frostknuder gjorde saa ondt, at han sletikke tog Notits af det. — Og saa stillede Drengene sig op to og to og gik bagefter deres Lærer til Kirken.

Det var rart at komme ind i Kirken, der straaledede i Kerternes Skær; og Drengene, der blev oplivede af Varmen, benyttede Lejligheden, mens Orgelet spillede og Sangen lød, til at snakke halvhøjt sammen. De sludrede om den Mad, de skulde have, naar de kom hjem fra Kirke. Bagermesterens Søn havde, før han gik hjemmefra, set en vældig stor Gaas, der var spækket med Trøfler, saa den var helt sortpletet som en Leopard. Hos Raadmandens havde de et lille Grantræ staaende i en Trækasse, og paa dets Grene hang der Appelsiner, Sukkergodt og Dukker. Og Amtsskriverens Kokkepige havde fæstet sine Huebaand bag i Nakken, med en Knappenaal, og det gjorde hun kun, naar hun var i det allermost straalende Humør, naar hun var sikker paa at faa Held med sin fortræffelige Sukkerkage.

Og saa snakkede Drengene ogsaa med hverandre om, hvad Julenissen skulde bringe dem, om hvad han vilde lægge i deres Sko, som de, vel at mærke, alle maatte huske at sætte ind i Kaminen, før de gik iseng; og i Øjnene paa alle disse Spilopmagere, der dirrede af Livslyst, lyste allerede Glæden ved Tanken om, at naar de vaagnede imorgen, saa var det første, de fik Øje paa, rosenrøde Poser med Sukkermandler, Tinsoldater, der var ordnede bataljonvis i deres Æsker, der endnu lugtede af Fernis, og dejlige Dukker, klædt i purpurrøde Dragter med Pailletter paa.

Lille Wolff vidste meget godt af Erfaring, at hans

gamle gerrige Tante lod ham gaa iseng uden Aftensmad; men da han vidste, at han hele Aaret igennem havde været saa dygtig og flittig, som nogen kunde forlange, saa haabede han i sin Uskyldighed paa, at Julenissen ikke heller glemte ham, og han bestemte sig til, saasnart han kom hjem at stille sine Træsko i Asken i Kaminen.

Da Midnatsmessen var tilende, skyndte Folk sig hjem for at faa noget at spise, og Skoledrengene gik ogsaa, to og to ligesom før, efter deres Lærer ud af Kirken.

Men under Indgangsportalen laa der paa en Stenbænk, som stod i en spidsbuet Nische, et Barn og sov; han havde en hvid Uldkjortel paa, men hans Fødder var nøgne trods Kulden. Det var ingen Tigger, for hans Kjortel var pæn og ren og ny, og ved Siden af ham stod der, indpakket i et Stykke Sirts, et Vinkelmaal, en Økse og en Bil og noget andet Tømrerværktøj. Som han laa der med lukkede Øjne i Stjærnernes Skær, var hans Ansigt præget af guddommelig Mildhed, og hans lange, rødblonde, bølgende Lokker lyste som en Glorie om hans Pande. Men det var en Ynk at se hans smaa Fødder, der var helt blaafrøse i den kolde Decembemat.

Skoledrengene, der alle havde deres gode Vinterklæder og Vinterfodtøj, gik ligegyldige forbi dette Barn, hvem ingen af dem kendte noget til; ja nogle af dem, netop Sønnen af de fornemste Mænd i Byen, tilkastede denne Landstryger Blikke, hvori man kunde læse hele den Ringagt, den rige ofte nærer for den fattige, den mætte for den sultne.

Men lille Wolff, der kom sidst ud af Kirken, blev helt bevæget, da han saa det smukke Barn ligge og sove dér, og han blev staaende foran ham.

»Det er jo skrækkeligt,« sagde den forældreløse Dreng til sig selv, »den stakkels lille Fyr har ingen Sko paa Fødderne i dette haarde Vejr... Og hvad der er endnu værre, han har ikke engang en Støvle eller en Træsko, som han kan sætte foran sig iaften, medens han sover, saa

at Julenissen kan komme til at lægge lidt i den, der kan lindre hans Nød.«

Og Wolff lod sit gode Hjærte løbe af med sig, trak sin højre Træsko af, satte den foran det sovende Barn og løb saa, som han bedst kunde, snart hinkende og snart haltende med sin Strømpefod i den vaade Sne hjem til sin Tante.

»Sikken en Døgenigt!« raabte den gamle, som blev helt rasende, da hun saa ham komme hjem uden Træsko. »Hvor har du gjort af din ene Træsko, dit lille Utsyke?«

Lille Wolff kendte ikke til at lyve, og skønt han rystede af Skræk, da han saa de graa Haar stritte paa den arrige Kvindes Næse, forsøgte han dog stammende at fortælle, hvad der var hændet.

Men den gamle Gniepind brast i en uhyggeligt skingrende Latter.

»Naa saa Herren tager sine Sko af for at give dem til Tiggere! Naar saa Herren skiller et Par Træsko ad for en Landstrygers Skyld!... Det er ellers noget nyt, maa jeg sige!... Naar, men siden du har gjort det, saa er det bedst, jeg sætter den Træsko, du har tilbage, i Kaminen, saa svarer jeg for, at i Nat lægger Julenissen nok noget i den til at prygle dig med, naar du vaagner... Og i Morgen, faar du ikke andet end tørt Brød og Vand... Saa faar vi at se, om du næste Gang ogsaa giver dine Sko bort til den første den bedste Vagabond.«

Og saa gav den hjærteløse Kvinde den stakkels lille Dreng et Par Ørefigner og lod ham derpaa gaa op i den lille Alkove, hvor hans Seng stod. Barnet, som var helt fortvivlet, klædte sig saa af i Mørke og sov snart ind, men Pudsen var vaad af Taarer.

Men Morgenen efter, da den gamle Kone rystende af Kulde og hostende kom ned i Stueetagen — aa, saa var hele den store Kamin fuld af straalende Legetøj og Poser med de dejligste Godter og af alle Slags Kostbarheder; og foran alle disse Skatte stod den højre Træsko, som hendes Nevø

havde givet den lille fattige Dreng, ved Siden af den venstre, som hun havde stillet derhen, og hvori hun havde haft i Sinde at lægge et Ris.

Og da lille Wolff, som blev hidkaldt ved Tantens forbavsede Udraab, troskyldigt glædede sig over alle de prægtige Gaver, Julenissen havde bragt ham, lød der høje Latterudbrud ude paa Gaden. Og da Kønen og Barnet gik ud for at se, hvad det betød, fandt de alle Byens Mødre samlede ved Brønden. Hvad var der da sket? — Jo, der var hændet noget meget morsomt og mærkværdigt. Alle de rige Folks Børn i Byen, alle de, hvis Forældre vilde overraske dem med de aller smukkeste Gaver, havde ikke fundet andet end Ris i deres Sko.

Saa blev det forældreløse Barn og den gamle Kvinde grebne af Skræk ved Tanken om alle de Kostbarheder, der stod hjemme i deres Kamin. Men pludselig kom Sognepræsten gaaende, og han saa helt forstyrret ud Thi paa Bænken ved Indgangen til Kirken, lige paa det Sted, hvor et sovende Barn, der var klædt i en hvid Kjortel, men som trods Kulden gik med nøgne Fødder, den foregaaende Aften havde hvilet sit Hoved, havde Præsten set en gylden Kres, der stod som mejslet ind i den gamle Stenbænk.

Saa korsede de sig allesammen andægtigt, thi de forstod, at det smukke sovende Barn med Tømrerværktøjet ved sin Side, var Jesus fra Nasareth selv, der for en kort Stund havde paataget sig samme Skikkelse, som da han arbejdede hos sine Forældre, og de bøjede sig for dette Vidunder, som Vorherre havde gjort for at belønne den Tillid og den Kærlighed, et Barn havde vist ham.

François Coppée.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

—o—

Rom. Festlighederne i Rom i Anledning af 50-Aarsdagen for Erklæringen af Dogmet om Marias ubesmittede Undfangelse har været særdeles højtidelige. Den 8. December holdt den h. Fader Mæsse i St. Peterskirken, der var festlig smykket og oplyst med elektrisk Lys. De i Rom værende Kardinaler og Biskopper fra hele den katholske Verden overværede Gudstjenesten. En Mængde Mennesker — der nævnes 50,000 — havde samlet sig i Kirken, da Paven i højtideligt Optog drog frem til Højaltret. Da lydeligt Bifald var forbudt, søgte den tilstedeværende Mængde at lægge sin Begejstring for Dagen ved Viften med Lommetørklæder. Paven sang Messen med høj og klar Stemme og meddelte til Slut den apostoliske Velsignelse. Gudstjenesten forløb med højtidelig Ro og Værdighed. Om Aftenen var Byen Rom illumineret paa en Maade, som den ikke har været det siden 1870. Romernes Tilkendegivelse af deres religiøse Følelser ved denne Lejlighed har gjort Indtryk endog paa Jøderne. Thi »Berl. Tageblatt«s Korrespondent skriver til sit Blad Dagen efter Festen følgende: »Den, som igaar Aftes for første Gang betraadte Rom, maatte ubetinget komme til den Overbevisning, at han befandt sig i Verdens klerikaleste By. Medens ved tidligere Kirkefester — og af saadanne har jeg i Aarenes Løb set utallige — næsten kun Kirker og Klostre var illuminerede, og medens endog ved Leo XIII.'s Jubilæum kun forholdsvis faa Paladser og Huse var festligt oplyste, frembød Roms Husmasser igaar Billedet af et straalende Lys-hav. En vældig Menneskemasse bølgede til Peterskirken, hvis Kuppel spejlede sig i den bengalske Ild, og til den malerisk illuminerede Colonna Immaculata paa Piazza di Spagna. Særlig Opmærksomhed fortjener det ogsaa, at talløse Lampions til Madonnas Ære bar Italiens Nationalfarver, hvad der under Leo XIII. vilde have været utænke-

ligt. Uvilkaarlig paatrængte to Indtryk sig lagttageren: først, at ligesom i Milano, saaledes ogsaa i Rom den konservative og dermed ogsaa den religiøse Tanke træder i Stedet for den i Aartier næsten suverænt herskende aabne Antiklerikalisme; dernæst, at den nye Paves elskværdige, demokratiske Personlighed hos den romerske Befolkning frigør Følelser, som slet ikke har vovet sig frem under Leo XIII. Roms Fest igaar Aftes til Ære for Maria Immaculata er utvivlsomt et Tidens Tegn . . . Almindelig Opsigt vækker det, at Dronning Margherita med sin Moder og et talrigt Følge overværede den Bønnegudstjeneste, som det strengttroende Blad »Vera Roma« afholdt for den syge Hertuginde af Aostas Helbredelse. Ogsaa dette udlægges som et Symptom paa den nye Strømning i Kronens Forhold til Vatikanet.« — I Anledning af Jubilæet er der i Lateran-Paladset bleven afholdt en international Udstilling af Genstande, som udtrykker de Troendes Ærefrygt for og Kærlighed til Guds Moder, og i Kirken »De tolv Apostle« holdtes der en international Kongres til Forherligelse af Himmeldronningen. Som Kuriosum kan meddeles, at den Kalk, Paven betjente sig af ved Frembærelsen af det h. Messeoffer ved denne Lejlighed, var af massivt Guld og besat med Diamanter, der er en Gave fra Sultanen, samt at den Mitra, Paven bærer, er en Gave fra Kejser Wilhelm II. Vi kan saaledes sige, at baade Protestantismen og Muhamedanismen ved denne Lejlighed ydede Bidrag til Marias Forherligelse. — Søndag den 11. fandt den højtidelige Helligerklæring af de to salige Sauli og Majella Sted, ligeledes i St. Peterskirken. Paven holdt atter højtidelig Gudstjeneste, og Kirken var fyldt som om Torsdagen. Allerede fra Kl. 4 om Morgenen ventede en stor Menneskemængde paa Kirkeportenes Aabning. De italienske Tropper paa Peterspladsen havde den største Møje med at opretholde Ordenen. Over 200 Biskopper og Abbeder befandt sig i Pavens Følge. Den højtidelige Gudstjeneste varede fire Timer. Efter Hellighedserklæringen ringede samtlige Roms

Kirkeklokker medens Te Deum istemtes. Om Aftenen var Byen atter illumineret. Det maa glæde den hele Verden, at vor h. Religion atter begynder at udfolde hele sin Pragt i Kristenhedens Hovedstad. Maaske er Undertrykkelsens Dage forbi. Gud være lovet, som altid holder sin beskyttende Haand over sin h. Kirke! Alt til hans større Ære!

— Pave Pius skal have truffet en *vigtig kirke-politisk Afgørelse*. Som bekendt gjorde Østerrig-Ungarn ved Pavevalget i Sommeren 1903 Brug af en gammel, dog ikke ubestridt Ret, idet det ved Fyrstbiskoppen af Krakau, Kardinal *von Puzyna*, indlagde sit »Veto« imod, at Kardinal Rampolla muligvis blev valgt til Pave. Kurien erklærer denne Ret, som nogle katholske Magter er i Besiddelse af, for ugyldig for Fremtiden. Pave Pius X. har nu i Overensstemmelse med Kardinalkollegiet besluttet at udstede en apostolisk Konstitution, som *afskaffer Vetoretten* og truer med *kanoniske Straffe* Kardinaler, der, som Repræsentant for en Regering, i et kommende Konklave udtale et »Veto« eller »Esclusiva« mod en Kardinal.

— »Osservatore Romano« i Rom offentliggør følgende Note, som særlig er fremhævet i Bladet: »Den franske Ministerpræsident Hr. Combes har i Deputeretkammeret den 25. November mindet om, at, da *alle* de Autorisations-Ansøgninger, som forskellige religiøse Institutioner havde indsendt, vare blevne *forkastede af Parlamentet* og Kapucinerne, Dominikanerne og Franciskanerne i 1903 havde fornyet deres Ansøgninger om at beholde nogle Ordenshuse i Frankrig til Uddannelsen af Missionærer fra Orienten og det yderste Østen, bleve disse Ansøgninger tagne tilbage paa den h. Stols Befaling. Overfor denne Paastand ere vi i Stand til at erklære, at disse omtalte Ansøgninger fra de nævnte Ordenssamfund bleve indsendte paa Udenrigsministerens gentagne Opfordring og Tilskyndelse. Den apostoliske Stol, som blev raadspurgt i dette Anliggende, befandt sig imidlertid i den sørgelige Nødvendighed, at fraraade Opretholdelsen af disse Ansøgninger, ene og alene

paa Grund af de af Regeringen stillede uantagelige Betingelser.« Trods al Forfølgelse af Ordenssamfundene ønske de franske Frimurere dog at holde fast ved *Protektoratet over Kirken i Orienten*; derfor bleve de ærgerlige over, at de ovennævnte Samfund, som lede Undervisningsanstalterne i Orienten, trak deres Ansøgninger tilbage paa Grund af visse Regerings-Betingelser, som Ordenerne ikke kunde gaa ind paa, idet Regeringen krævede, at de ikke turde være afhængige af Ordensgeneralerne i Rom.

— Forøvrigt gøre Katholikerne i Frankrig endelig Anstalter til at organisere sig i politisk Henseende og at iværksætte en samlet politisk Agitation. Der har nemlig under Forsæde af den Deputerede *Piou* konstitueret sig en af de mest fremragende Repræsentanter for de forskellige politiske Retninger bestaaende Centralkomité, som vil skabe en stor Organisation til Forsvar af den offentlige Frihed og til Forbedringen af de arbejdende Klassers Kaar, i Lighed med den store katholske Folkeforening i Tyskland. Kort før Jul skulde denne saakaldte »*action libérale populaire*« Organisation afholde sin første Kongres i Paris. Man faar nu se, om Frankrigs Katholiker virkelig ere i Stand til at samle sig til en enig Fællesoptræden imod Kulturfægteriet og til et alvorligt og energisk Arbejde paa en Socialreform.

— Den Kendsgerning, at Kong *Viktor Emanuel* for nylig, da han i Anledning af Kronprinsens Daab, modtog det romerske Kommunalraad, benyttede Lejligheden til at henvise til Manglerne ved Quiralet som kongeligt Residensslot og tilføjede, at dette jo egentlig ogsaa var bygget for Paven og Konklavet, har vakt en Del Opsigt i Rom, og det saa meget mere, som Pius X. faa Dage i Forvejen havde ytret til nogle katholske Medlemmer af Kommunalraadet, som spurgte ham desangaaende, at det gjorde ham ondt, ikke at kunne tillade dem at deltage i Audiensen i Quirinalet, fordi dette var et apostolisk Palads. Begge Suveræner udtalte altsaa deres Utilfredshed med Paladsets

nuværende Tilstand. Skulde det maaske være en Forløber for Quirinalets Rømning?

Tyrkiet. En ny apostolisk Delegat i Konstantinopel i Stedet for afdøde Titularbiskop Bonetti er bleven udnævnt, idet den n. Fader har kaldet til denne Post Biskop *Tacci-Porcelli* af Citta della Pieve. Han blev født i Molignano og arbejdede i lang Tid i Kongregationen for overordentlige kirkelige Anliggender. Pius X. har gjort en Undtagelse fra Regelen ved denne Udnævnelse, idet de forrige Delegater i Konstantinopel næsten udelukkende vare Medlemmer af Konventualordenen eller Lazaristordenen. Den eneste Delegat, som var Verdenspræst, var Rotelli, senere Nuntius i Paris. Den apostoliske Delegat i Konstantinopel har den første Rang blandt alle det diplomatiske Korps Medlemmer, Gesandterne indbefattet.

„JULE-KERTEN“,

Pris 50 Øre; 7 Eksp. 3 Kr.

faas i alle Boglader og hos Udgiveren (Kong Georgs Vej 35, Københvn F. Tlf. Godthaab 613.) Særtryk af **Pavebilledet** paa tykt krideret Papir (Format ca. 11 × 15 Tommer) faas de samme Steder à 50 Øre.

Skotøjsudsalget Gothersgade 103

fører kun Arbejde fra

H. Magnussens Skotøjsfabrik

og sælger en detail til enestaaende lave en gros Priser.

Guld-, Sølv- og Pletvarer en gros & en detail

i flere forskellige Kvaliteter og Mønstre faas bedst og billigt fra Sydvestsjællands Fabrik.

Varer sendes overalt i Danmark.

Adgang til Hovedlageret i København meddeles enhver, som henvender sig skriftlig til

Mario di Pierri,

Telefon Nr. 13.

Guld- & Sølvvarefabriken, Skjelskør.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kød. Første Juledag.

Mandag den 26. December. St. Stefans Fest. Anden Juledag.
 — 27. **Ti.** Johannes, Apostel og Evangelist. — 28. **O.**
 Uskyldige Børns Fest. — 29. **To.** Thomas af Canter-
 bury, Biskop og Martyr. — 30. **F.** Ihukommelse af Søn-
 dagen i Juleoktaven. — 31. **L.** Sylvester, Pave og
 Martyr. (I St. Ansgars Kirke Kl. 6 Aften Takkeandagt
 med Prædiken og Te Deum.)

**Søndag den 1. Januar 1905. Herrens Omskærelses Fest. Nyt-
 aarsdag.** (Gudstjeneste som paa alm. Søndage). Paa
 Nytaarsdag afholdes den første **Halvaarskollekt** af
Peterspenge til Bedste for den h. Fader.

Gudstjeneste paa 1ste Juledag.

St. Ansgars Kirke:

- Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh.
 Messer.
 » 10 Pontifikalmesse med Prædiken.
 » 6 Aften: Festandagt.

Rosenkranskirken:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Prædiken; derefter en h.
 Messe Kl. 8.
 » 10 Højmesse med Prædiken.
 » 5 Festandagt.

St. Anna Kirke:

- Kl. 6 Morgen Sangmesse med Prædiken.
 » Efter Sangmessen og Kl. 8 St. Messe.
 » 10 Højmesse med Prædiken.
 » 6 Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjærte Kirke:

- Kl. 6 Morgen: Levitmesse med Prædiken; derefter hh.
 Messer.
 » 10 Levitmesse med Prædiken.
 » 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke:

- Kl. 5 Morgen: Højmesse med Exposition af det Allerhelligste.
 » 6 Stille h. Messe.
 » 9 Højmesse med Prædiken.
 » 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel:

- Kl. 7½ Stille Messe.
 » 3 Efterm.: Festandagt med Prædiken.

2den Juledag holdes Gudstjenesten alle Steder som paa
 en almindelig Søn- og Helligdag.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste
 Kl. 6 og 10 i St. Ansgars Kirke, Kl. 5 og 10 i Rosen-
 kranskirken og Kl. 10 og 6 i St. Anna Kirke paa 1ste
 Juledag afholdes en **Kollekt** til **Kirkernes Opvarmning**.

Gudstjeneste i Slagelse. (Bredegade 17.) Mandag d. 26. December, **Anden Juledag.** Kl. 10 højtidelig Messe med Prædiken; Eftermd. Kl. 5 Katekese og Festandagt.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønske at leje (4 Kr. aarlig) eller at opsigte **Stolepladser** i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann (Købmagergade 48) eller til Hr. Kirkebetjent P. Stein inden Maanedens Udgang.

Børnegudstjeneste. Onsdag den 28. December K. 9 holdes i St. Ansgars Kirke den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu h. Barn døms Forening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillige med deres Forældre.

St. Franciskus' Kapel paa **Holmegaard** (pr. Olstrup). **Anden Juledag** Kl. 9½ højtidelig Messe med Prædiken og Fælleskommunion; Kl. 3 Festandagt med Prædiken.

Nytaarsaften (Lørdag den 31. Decbr.) **Takkegudstjeneste** med Prædiken og **Te Deum:**

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6.

St. Anna Kirke Kl. 6.

Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7½.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Nytaarsdag** den 1. Januar Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Kalenderen er udkommen og faas hos Hr. J. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. og ved Kirkerne. Pris 25 Øre.

I **Fredericia** hos Boghandler Wenk. Ved Indsendelse af 30 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

✠ Vor kære Fader, Murermester **J. C. Günther**, afgik Torsdag den 22. December, efter et langt Sygeleje, ved en blid og rolig Død, vel forberedt med vor h. Kirkes Naademidler.

Hermine Mariboe,	Ludvig Günther,
J. Günther.	Præst v. St. Andr. Kolleg., Ørdrup.
P. Günther.	A. V. Günther,
	Murermester.

Begravelsen finder Sted Tirsdag den 27. ds. Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke til Assistents Kirkegaard.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Med dette Nr. følger Indhold og Titelblad for 1904.